

สัญญาเลขที่ RUG 5990019

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย การจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะในโครงการ

ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพ ฯ

(Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers)

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.กุลทิพย์ ศาสตระรุจิและคณะ

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย การจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะในโครงการ

ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพ ฯ

คณะผู้วิจัย สังกัด

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กุลทิพย์ ศาสตระรุจิ	คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม	คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. อาจารย์ มานิดา มณีอินทร์	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว.ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

รายละเอียดโครงการ

สัญญาเลขที่ RUG 5990019

ชื่อโครงการ (ไทย) การจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะในโครงการความเต็มใจจ่าย
เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพ ฯ

ชื่อโครงการ (ภาษาอังกฤษ) Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers

หัวหน้าโครงการ รองศาสตราจารย์ ดร.กุลทิพย์ ศาสตระรุจิ

สังกัด คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ABSTRACT

The research of public information management in the “Issues and information management for Public communication in Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers Project” was designed to raise public awareness. The purpose of this research is to 1.) distribute information regarding urban forest to the public through information management, 2.) study communication patterns to broaden the target group’s understanding of urban forest issues, and 3.) evaluate the results of communications that relate to urban forest issues.

The methodology of this research consisted of documentary analysis, information from related websites linked to urban forest issues, in-depth interview, observation, focus group discussion and practice. The practice involves creating a Facebook fan page named “URBAN FOREST” as a public space for communicating and exchanging knowledge about urban forest issues.

The results demonstrated that the information and knowledge are driven by social media and mass media. Under the concept of media advocacy and setting the agenda: framing for access, the information dissemination occurred through 5 activities with different communication patterns.

The results of the activity evaluation showed that the participants are quite satisfied with the activities. The purpose of communicating urban forest issues in every activity was achieved.

To conclude, the overall success of communicating “urban forest” issues to the wider public includes the integration of social media, a Facebook fan page “Urban Forest”, as well as the information distribution through mass media and activity media with supports from a network of environmental organizations.

Keywords : Issues and information management , Public communication, Willingness to pay,
Forest Area

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย การจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสาธารณะในโครงการ ความเต็มใจจ่ายเพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯ ๑ (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers) มาสื่อสารเพื่อขับเคลื่อนประเด็นให้เกิดความตระหนักรู้ต่อสาธารณะ โดยวัตถุประสงค์ 1.) เพื่อการจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็น ป่าในเมืองสู่สาธารณะ 2.) เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายเชิงประเด็น ป่าในเมือง 3.) เพื่อประเมินผลการสื่อสารเชิงประเด็นป่าในเมือง

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) และศึกษาข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับประเด็นป่าไม้ในเมือง การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) การสังเกตการณ์ (Observation) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)และการปฏิบัติการ (practice) โดยการสร้างเฟซบุ๊กแฟนเพจ URBAN FOREST เป็นพื้นที่เพื่อสื่อสารขับเคลื่อนความรู้ป่าในเมือง

ผลการวิจัยพบว่า การจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นใช้การขับเคลื่อนผ่านสื่อสังคมและสื่อมวลชน ภายใต้แนวความคิดการชี้แนะผ่านสื่อ (Media Advocacy) การกำหนดวาระข่าวสาร (Setting the agenda : framing for access) ผ่านรูปแบบการสื่อสารจำนวน 5 กิจกรรม

ผลประเมินกิจกรรมพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจในระดับค่อนข้างมาก การสื่อสารประเด็นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสารประเด็นป่าไม้ในเมืองในทุกกิจกรรม

ข้อสรุปความสำเร็จในภาพรวม คือ การบูรณาการใช้สื่อสังคม Facebook Urban Forest การขับเคลื่อนผ่านสื่อมวลชนและสื่อกิจกรรม โดยมีเครือข่ายองค์กรพันธมิตรด้านสิ่งแวดล้อมเป็นพลังในการสื่อสารประเด็น"ป่าในเมือง"สู่สาธารณะในวงกว้าง

คำสำคัญ: การจัดการข้อมูลข่าวสาร, การสื่อสารเชิงประเด็น, ป่าในเมือง

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการวิจัย การจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะในโครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพ ฯ (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers) มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อการจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะ2. เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายเชิงประเด็น ป่าในเมือง 3. เพื่อประเมินผลการสื่อสารเชิงประเด็นในโครงการฯ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ที่เน้น การนำประเด็นจากงานวิจัยมาสื่อสารเพื่อขับเคลื่อนไปยัง กลุ่มเป้าหมายหลักได้แก่ สื่อมวลชน และกลุ่มเป้าหมายรองคือ คนเมือง เพื่อให้เกิดการรับรู้ ตระหนักและเข้าใจนิยามความหมายและความสำคัญของป่าในเมืองผ่านการสื่อสารสาธารณะ จำนวน 5 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมการขับเคลื่อน ป่าในเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ประเภทเฟซบุ๊กแฟนเพจ โดยเปิดเฟซบุ๊กแฟนเพจ Urban Forest ตั้งแต่เดือนกันยายน 2559
2. กิจกรรมการจัดเสวนากับบรรณาธิการข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2559 เวลา 10.00 – 13.00 น. ณ พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก ถนนเจริญกรุง เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร
3. กิจกรรม โครงการเสวนาเดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมืองร่วมกับองค์กรเครือข่าย และเปิดตัวโครงการ ป่าในเมือง (Urban Forest) เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2559 เวลา 13.00-16.30 น. ณ ห้องอเนกประสงค์ ชั้น 1 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
4. กิจกรรมโครงการพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่านดูการจัดการป่าในเมืองน่าน ระหว่างวันที่ 24-26 มกราคม 2560
5. กิจกรรมโครงการเสวนา "ป่าในเมือง" กับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0 และนิทรรศการภาพถ่าย ป่า-คนเมือง เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2560 ที่หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญญา กรุงเทพมหานคร คณะวิจัยใช้กลยุทธ์การชี้แนะผ่านสื่อ (Media Advocacy) เป็นแนวทางในการจัดการชี้แนะประเด็นการสื่อสารผ่านสื่อมวลชนและสื่อสังคมใน 3 ประเด็นหลักได้แก่ 1.สื่อสาร นิยาม ความหมาย ป่าในเมืองบนพื้นฐานของงานวิจัยที่ มุ่งสื่อสารแนวคิด การจัดการป่าในเมืองที่มีระบบนิเวศน์ ป่า คน เมือง อยู่ร่วมกัน มีระบบการจัดการที่ก่อให้เกิดมูลค่ารวมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมที่เกื้อกูลกันแบบยั่งยืน 2. สื่อสารประเด็นวิถีชีวิตของคนเมือง ที่มีต้นไม้ใหญ่ การดูแลป่าไม้ในเมืองที่คนและต้นไม้ใหญ่ป่าอยู่ร่วมกันได้ 3. สื่อสารประเด็น การดูแลและจัดการป่าไม้ในเมืองผ่าน บทบาทการทำหน้าที่ขององค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และ

สถาบันการศึกษา นอกจากนี้ยังได้ใช้แนวทางการสื่อสารผ่านเครือข่ายในการทำงานร่วมกับองค์กรพันธมิตรด้านสิ่งแวดล้อมภาคประชาชนเพื่อสร้างความตระหนักรู้ร่วมขับเคลื่อนเวทีผ่านกิจกรรมสาธารณะต่างๆ คณะวิจัยขอสรุปภาพรวมและการถอดบทเรียนจากงานวิจัยดังนี้

1. การขับเคลื่อนผ่านสื่อสังคมและสื่อมวลชน

การขับเคลื่อนประเด็นป่าในเมืองในโครงการนี้เป็นการผสมผสานการสื่อสารผ่านสื่อสังคมและสื่อมวลชนโดยมี Fanpage Urban Forest เป็นพื้นที่กลางในโลกออนไลน์ที่สร้างเป็นชุมชนแห่งความรู้ในการถ่ายทอดเนื้อหาข้อมูลจากงานวิจัยในรูปแบบต่างๆ เช่น วิดีโอคลิป อินโฟกราฟฟิก และการแชร์ข่าวสารจากสื่อและภาคีที่สนใจประเด็นป่าในเมือง ส่วนกิจกรรมที่มุ่งเป้าหมายไปยังสื่อมวลชนคือ กิจกรรมเสวนาบรรณาธิการโต๊ะข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมโครงการพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่านดูการจัดการป่าในเมืองน่าน ภายใต้แนวความคิดการชี้แนะผ่านสื่อ (Media Advocacy) ประกอบด้วย การกำหนดวาระ การกำหนดประเด็นการอภิปราย

2. การกำหนดวาระข่าวสารประเด็นป่าในเมือง (Setting the agenda : framing for access)

ความสำเร็จของการชี้แนะ คือ การทำให้ประเด็นที่ต้องการเรียกร้องอยู่ในความสนใจของสื่อมวลชน และเพื่อให้สื่อมวลชนรายงานข่าวสู่สาธารณะ เวทีเสวนา เดินทางรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมืองและเวทีเสวนาครั้งที่ 2 ภายใต้ชื่อ “ป่าในเมือง กับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0” สามารถนำประเด็นวาระทางสังคมปัจจุบันมาออกแบบชื่องานเพื่อสร้างความตระหนักรู้ หรือกระตุ้นในการถกเถียงอภิปราย อันจะสามารถสร้างคุณค่าข่าว(Newsworthiness)และเชื่อมโยงไปสู่ความเข้าใจประเด็นป่าในเมือง ทั้งนี้การจัดกิจกรรมเวทีเสวนาโต๊ะข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมโครงการพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่านถือเป็นระยะแรกของการกำหนดวาระข่าวสาร ที่ในการดำเนินงานมีสื่อมวลชนนำเสนอข่าวสาร ป่าในเมืองภายใต้กรอบที่คณะวิจัยได้วางไว้

3. เครือข่ายพันธมิตรองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม กับ การขับเคลื่อนประเด็นป่าในเมือง

การขับเคลื่อน ประเด็น ป่าในเมือง สามารถจุดประเด็นและสร้างความตระหนักรู้ (Awareness) ให้แก่สังคมเมืองในระยะเวลาอันสั้น เป็นผลมาจากการมีเครือข่ายพันธมิตรองค์กรทางสังคมที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมในประเด็นความสนใจของแต่ละกลุ่มในสังคมไทยและมีการนำเสนอเนื้อหาในพื้นที่สื่ออยู่มาก เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์ BigTree Projects ประชาคมห้วยขว้างและนิทรรศการ a-day องค์กรพันธมิตรที่ร่วมในโครงการป่าในเมืองต่างมีจุดแข็งและบทบาทในการทำงานด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อร่วมเป็นภาคีสามารถสร้างกระแสผลักดันประเด็นป่าในเมือง ปลุกให้สังคมเกิดความตื่นตัวและการขยายประเด็นความหมายในมิติป่าในเมืองในวงกว้าง ถือได้ว่าเป็นการใช้ทุนทางสังคมขององค์กรที่มีจิตสำนึกและเข้าใจปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ไปยังระบบนิเวศน์ วิถีชีวิตและสถานการณ์ในปัจจุบันอย่างเป็นรูปธรรม

การถอดบทเรียนการทำงานการสื่อสารสังคม

โครงการวิจัย สามารถถอดบทเรียนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ด้านการออกแบบงาน ถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมการจัดการความรู้จากงานวิจัยที่สามารถสื่อสารประเด็นงานวิจัยต่อสังคมอย่างเป็นรูปธรรม.ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมที่คนในสังคมเมืองสนใจเรื่องสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิต คณะผู้วิจัยได้เลือกงานวิจัยความเต็มใจจ่ายเพื่อพื้นที่ป่าไม้ในเมืองของชาวกรุงเทพฯ ฯ (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers มาทำการสื่อสาร เพราะเล็งเห็นว่าเป็นประเด็นที่สาธารณะให้ความสนใจ มีนักเคลื่อนไหวทางสังคมด้านสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นจำนวนมาก คณะวิจัยจึงได้ออกแบบโมเดลบูรณาการร่วมกันในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการทางการสื่อสาร โดยใช้ระยะเวลาการดำเนินงานกิจกรรมการสื่อสารทั้งหมดจำนวน 5 กิจกรรม คณะวิจัยที่มีจำนวนเพียง 3 คน จำต้องวางแผนทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับทีมสื่อสารสังคม สกว. เพื่อให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประสานงานเครือข่ายนักวิจัยเจ้าของผลงานของสกว. รศ. ดร. นิรมล สุธรรมกิจ และ ผศ. ดร. ประชา คุณธรรมดี ที่ได้เสียสละเวลามาสอบทานประเด็นและเป็นแหล่งข่าวสารหลัก Key person ในการสื่อสารสาธารณะ

2. การทำงานร่วมกับฝ่ายสื่อสารเพื่อสังคมของ สกว.และคณะวิจัยถือได้ว่าเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานร่วมกัน ทีมงานฝ่ายสื่อสารสังคม สกว. เป็นกลุ่มบุคคลที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพในการเสริมพลังกับคณะวิจัยเริ่มจากประสานภาคีเครือข่ายในการจัดสนทนากลุ่มในระยะเริ่มต้น การเผยแพร่ข่าวสารกิจกรรมของโครงการผ่าน Facebook Fanpage สกว.และเว็บเพจสกว ทำให้กิจกรรมการของโครงการป่าในเมืองสามารถกระจายประเด็นไปยังกลุ่มสื่อมวลชนสายการศึกษาและนักวิชาการ นักวิจัยที่เข้ามาสืบค้นข้อมูลเรียนรู้เนื้อหาอีกทางหนึ่ง

3. ความเป็นเจ้าของร่วมในการสื่อสารองค์ความรู้ระหว่างนักวิจัยและนักสื่อสาร ปัจจัยความสำเร็จของโครงการนี้ส่วนหนึ่งมาจากความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างนักวิจัยเจ้าของผลงานที่พร้อมเปิดรับการเรียนรู้ในศาสตร์ทางการสื่อสารและเข้าใจแนวทางกระบวนการสื่อสารสาธารณะที่มีผู้เชี่ยวชาญด้านนิเทศศาสตร์เป็นผู้ชี้แนะ วางกรอบประเด็นทำให้เอื้อในการเปิดพื้นที่แก่สื่อมวลชนจะช่วยขยายประเด็นจากผลงานวิจัยได้เป็นอย่างดี

4. การสร้างเฟซบุ๊กแฟนเพจ Urban Forest ป่าในเมืองต้นไม้มากกว่าต้นไม้ ที่ทำหน้าที่เป็นชุมชนในการ ขับเคลื่อน ติดต่อสื่อสารกับผู้เข้าชม (viewers) และเชื่อมโยงเครือข่าย (network) ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำให้เกิดการกระจายข้อมูลและเป็นกระแสความสนใจในสังคม โดยมีแอดมินเพจ (admin page) ทำหน้าที่เป็นตัวกลางสื่อสารหลากหลายรูปแบบ เช่น โพสต์ข้อความ (text) คลิป (clip) และ อินโฟกราฟฟิค (infographics) ขณะเดียวกันมีการแชร์ข้อมูลที่มีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับป่าในเมืองจากเพจอื่นมาขยายต่อ สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาสื่อกิจกรรมต่างๆของโครงการมายังจุดเดียวกัน ทำให้

กลุ่มเป้าหมายของคนเมืองที่ส่วนใหญ่เข้าถึงข้อมูลได้สืบค้นประเด็น ป่าในเมืองสอดคล้องกับพฤติกรรม การเสพสื่อของคนเมืองที่ใช้เทคโนโลยีและสื่อสังคม เป็นมิติใหม่ในการเป็นช่องทางขับเคลื่อนและนำเสนอ เนื้อหางานวิจัยยุคปัจจุบัน

5. การจัดการประเด็นจากงานวิจัยนี้ คณะวิจัยตระหนักถึงการเตรียมบุคคลที่เป็นผู้ส่งสารงานวิจัย ในฐานะสื่อบุคคลที่สร้างความน่าเชื่อถือเหมาะสมกับผู้รับสาร การนำนักวิจัยเจ้าของผลงาน คือ รองศาสตราจารย์. ดร. นิรมล สุธรรมกิจ และผู้ช่วยศ. ดร.ประชา คุณธรรมดี เป็นผู้ให้ข้อมูลโดยตรงกับ สื่อมวลชน รวมถึงการเลือกสื่อบุคคลที่สื่อมวลชนรู้จักเช่น การใช้พื้นที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติของ รศ. ดร วราพร สุรวดี การเรียนเชิญ คือ ดร.วิวัฒน์ ศัลยกำธร ประธานสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง ประธานมูลนิธิกรมธรรมชาติ และประธานกรรมการ (กมธ. ดร. องค์ปาฐกในงานเสวนา ตลอดจนการดึงภาคีเชิงนโยบายระดับปลัด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร ในฐานะตัวแทนองค์กรภาครัฐ รวมไปถึงการคัดเลือกตัวแทนบริษัทระดับชาติอย่างบริษัทปตท. จำกัด (มหาชน) ที่มีโครงการ ป่าในเมือง ในส่วนภาคเอกชนและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เป็น ตัวแทนสถาบันการศึกษาต้นแบบในการใช้แนวคิดป่าในเมือง ในการสร้างอุทยานจุฬาฯ 100 ปี

6. ผลจากการชี้แนะประเด็นป่าในเมืองอย่างต่อเนื่อง ทำให้พันธมิตรสื่อสายสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งสื่อกระแสหลัก โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และสื่อออนไลน์เมื่อได้มีความเข้าใจในประเด็นป่าในเมือง ทำให้สื่อมวลชนนำเสนอข่าวสารประเด็นจากงานวิจัยตลอดระยะเวลาของโครงการจำนวนมาก หากคิดเป็นมูลค่าข่าวสารในสื่อกระแสหลักทางสถานีโทรทัศน์ในช่วงไพรม์ไทม์ เช่น สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 สำนักข่าวเนชั่น ไทยพีบีเอส ไทยรัฐทีวี สถานีข่าวTNN อสมท จะมีจำนวนสูง

9. การใช้ทุนทางสังคมและศักยภาพของสถาบันการศึกษาที่สอนทางด้านนิเทศศาสตร์ที่เป็นแหล่งองค์ความรู้ความเชี่ยวชาญในการสื่อสาร หัวหน้าโครงการผู้รับทุนเป็นคณาจารย์ทางนิเทศศาสตร์สังกัดคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) และรองหัวหน้าโครงการสังกัดคณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทั้ง 2 ท่านต่างมีเครือข่ายและความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สื่อข่าว ผู้ผลิตรายการ บางสังกัดจึงใช้ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลในการประสานเครือข่ายสื่อในการมาร่วมทำข่าวในกิจกรรมของโครงการงานวิจัย ทั้งนี้การจัดกิจกรรมเสวนาในแต่ละเวทีได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาในระดับปริญญาโท ปริญญาเอกของคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการได้เข้ามาเรียนรู้และมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมในโครงการ

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนางานวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่าสื่อสังคมและสื่อมวลชนสามารถสร้างความตระหนักรู้แก่สังคมในประเด็นป่าในเมืองในวงกว้างจึงควรมีการวิเคราะห์แนวทางการขับเคลื่อนประเด็นป่าในเมืองในระยะต่อไปให้ไปสู่โจทย์ใหญ่ของการวิจัย คือ ระบบการจัดการป่าในเมืองและแนวทางการสื่อสารสังคมให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

2. การดำเนินงานครั้งนี้มุ่งสู่เป้าหมายที่เป็นกลุ่มสื่อมวลชนและกลุ่มคนเมือง หากจะพัฒนาโครงการไปสู่ระดับการจัดการในเชิงพื้นที่ควรจะต้องมีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ (Project Feasibility Study) ของพื้นที่จัดการ และกลุ่มเป้าหมายที่จะสื่อสารในอันที่นำไปสู่ผลสำเร็จของการจัดการป่าในเมืองที่เป็นรูปธรรม

3. การพัฒนาโครงการวิจัยเชิงการสื่อสารที่มีในลักษณะเป็นนวัตกรรมทางสังคมที่มีต้นทุนในด้านการผลิตสื่อหากมีการสานต่อโครงการในลักษณะดังกล่าวจำเป็นต้องพิจารณารายละเอียดต้นทุนการดำเนินงานโครงการ

ข้อเสนอแนะต่อสกว.

1. ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารประเด็นป่าไม้ในเมืองจากงานวิจัยได้ทำหน้าที่สื่อสารสาธารณะอย่างกว้างขวาง สกว. ควรมีแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารงานวิจัยสู่สังคมในสาขาวิชาอื่นที่อาจจะเป็นตัวแปรหรือ ยุทธศาสตร์งานวิจัยหลักมาขับเคลื่อนสังคม อาทิ ด้านการเกษตร สิ่งแวดล้อม กฎหมาย เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ประชาชนในสังคมยังขาดข้อมูลความรู้ทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศ

2. ผลวิจัยพบว่า นักวิจัยของ สกว. ที่มีองค์ความรู้ ทางวิชาการที่เข้มแข็งในศาสตร์แต่อาจจะไม่ทราบแนวทางการสื่อสารงานวิจัยสู่สังคม แต่เมื่อได้ทำงานร่วมกับนักสื่อสารจะสามารถขยายผลการวิจัยออกไปสู่สังคมได้เป็นอย่างดี สกว.ควรมีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเปิดโอกาสให้นักวิชาการ สกว. ที่สนใจได้มาออกแบบงานด้านการสื่อสารสังคมร่วมกับนักสื่อสารในมิติอื่นๆที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายของการใช้ประโยชน์ต่อไป

3. สกว. มีผลงานวิจัยจำนวนมากที่ยังมีประโยชน์ต่อสังคม แต่อาจจะยังขาดเชื่อมโยงข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลการจัดเวทีสาธารณะครั้งสุดท้าย ที่คณะวิจัยได้ประสานภาคีเชิงนโยบายภาครัฐพบว่า กลุ่มองค์กรภาครัฐที่ควรจะมีข้อมูลทางวิชาการยังไม่มีแนวทางในการใช้งานวิจัยไปพัฒนางานเท่าใดนัก ผลจากเวทีองค์กรภาครัฐที่ได้เรียนเชิญมาร่วมงานมีความตื่นตัวและสนใจนำผลงานทางวิชาการไปปฏิบัติ อาทิ กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในอนาคต สกว. ควรมีก掖ยุทธ์ในการวางแผนเชื่อมข้อมูลการวิจัยสู่กลุ่มภาคนโยบายดังกล่าวอย่างมี掖ยุทธ์และเป็นระบบ

4. ผลการวิจัยในงานนี้พบว่า การสื่อสารผ่านสื่อสังคม Facebook Fanpage UrbanForest และสื่อกระแสหลัก นำมาซึ่งการกระจายข้อมูลสู่สังคมในวงกว้าง ฝ่ายสื่อสารสังคม สกว. อาจจะต้องมีการพิจารณาแนวทางการผสมผสานสื่อสังคมออนไลน์และสื่อมวลชนในกิจกรรมต่างๆของสกว. ที่จะเป็นการเผยแพร่ความรู้แล้วยังถือเป็นการปรับภาพลักษณ์องค์กรให้ทันสมัย ทำให้งานวิจัยสามารถเข้าถึงง่ายและนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันสถานการณ์

5. ภาควิชาขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อมที่ร่วมดำเนินงานผลักดันประเด็นป่าในเมืองครั้งนี้ เป็นกลุ่มที่มีพลัง สกว. จึงควรมีการพัฒนาแนวทางการสื่อสารยังกลุ่มดังกล่าวเพื่อจะช่วยเหลือเป็นกำลังในการผลักดันงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมด้านอื่นหรือด้านที่เกี่ยวข้องต่อไป

สารบัญ

บทคัดย่อ	(2)
บทสรุปผู้บริหาร	(4)
สารบัญ	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 ทฤษฎีแนวความคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	44
บทที่ 4 การสื่อสารสาธารณะ: โครงการ “ป่าในเมือง”	51
บทที่ 5 องค์กรพันธมิตร พลังเครือข่ายการสื่อสารในการขับเคลื่อนป่าในเมือง	71
บทที่ 6 การสื่อสารกับการขับเคลื่อน: เฟซบุ๊กแฟนเพจ URBAN FOREST	100
บทที่ 7 ป่าในเมืองกับการขับเคลื่อนสู่ไทยแลนด์ 4.0	144
บทที่ 8 บทสรุปและอภิปรายผล	171
เอกสารอ้างอิง	189
ภาคผนวก	193

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ/หลักการและเหตุผล

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (climate Change) ถือเป็นภัยคุกคามในศตวรรษที่ 21 ความเสี่ยงด้านภาวะโลกร้อนนอกจากจะเป็นอันตรายต่อระบบนิเวศวิทยาแล้วยังส่งผลกระทบต่อพัฒนาและการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ และมีความเกี่ยวเนื่องในด้านมิติการต่อรองเชิงผลประโยชน์ เกิดความขัดแย้งต่อการจัดสรรทรัพยากร ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น เพื่อการสร้างความเป็นธรรมและการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน

แม้ว่าสภาพปัจจุบันคนในสังคมมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ทุกคนจะต้องร่วมกันแก้ไข มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนได้นำมิติด้านดังกล่าวไปผนวกกับบริบทขององค์กร โดยเฉพาะมิติด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและการพัฒนาที่ยั่งยืน อย่างไรก็ตาม ประเด็นด้านการสื่อสารสาธารณะเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนั้นอยู่ที่ประเด็น (Issues) ที่จะสื่อสารให้สังคมเกิดความเข้าใจในบริบทและวัฒนธรรมของกลุ่มผู้รับสารเป้าหมาย ทั้งนี้มีงานวิจัยหลายชิ้น เช่น ชีรดา จงกลรัตน์ (2554) Allan et (2000) และ Zia and Todd (2010) ระบุสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันว่า การสื่อสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนให้เกิดประสิทธิผลต้องเชื่อมโยงข้อมูลให้ผู้รับสารเห็นว่าภาวะโลกร้อนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเขาอย่างไรเพราะผู้รับสารมักมีทัศนคติว่าพฤติกรรมของตนเชื่อมโยงกับภาวะโลกร้อนน้อย ภาวะโลกร้อนจึงเป็นเรื่องของคนอื่นมากกว่า จึงเป็นเหตุว่าการตระหนักในการมีส่วนร่วมต่อปัญหามีน้อยลงไปตามมา การสื่อสารจึงต้องเชื่อมโยงกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม (Socio-Cultural context) ของผู้รับสารให้ได้มากที่สุด

งานวิจัยด้านภาวะโลกร้อนเป็นงานวิจัยกลุ่มหนึ่งที่ สกว. ได้ผลิตองค์ความรู้ไว้เป็นจำนวนมาก หากแต่ประเด็นการสื่อสารที่จะสร้างความเข้าใจและใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้างนั้นจำเป็นต้องพิจารณาถึงพื้นฐานความรู้ของกลุ่มผู้รับสารเป้าหมายเพื่อสร้างความสนใจและเป็นกระแสที่สอดคล้องกับบริบทที่ส่งผลกระทบโดยตรงกับวิถีชีวิตของคนที่เป็นปัจจุบัน งานวิจัยเรื่อง โครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯ ฯ (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers) โดยคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผลงานวิจัยภายใต้โครงการดังกล่าวมีถือว่ามีความสำคัญและมีความเป็นไปได้ในการสื่อสารความรู้จากงานวิจัยเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ สามารถเชื่อมต่อภาคีเครือข่ายสำคัญๆ

จากการสำรวจงานวิจัยการใช้ประโยชน์สู่สาธารณะ ที่มีชุดโครงการวิจัยด้านสิ่งแวดล้อม โลกร้อนอยู่จำนวนมาก และได้พิจารณาปัจจัยจากเจ้าของงานวิจัยที่เป็นผู้ส่งสารหรือเนื้อหาของงาน ทางสกว. ได้มีการจัดประชุมกับนักวิจัยชุดโครงการดังกล่าว และพร้อมมีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ ใช้เครื่องมือ media advocacy ที่เนื่องจากเป็นประเด็นที่จะทำให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือภาคีที่มีเป้าหมายร่วม ตลอดจนการบอกต่อ

ในภาพของคนเมืองมีความสำเร็จและสร้างพลังอำนาจของผู้คนให้มีความเข้มแข็งเชื่อมโยงกับภาคสื่อสังคม แผนภูมิ media advocacy เช่น เครือข่ายสื่อมวลชน เครือข่ายวิชาการและองค์กรเอกชนและภาคประชาสังคมที่จะได้ใช้องค์ความรู้จากงานวิจัยไปเสริมสร้างประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายสาธารณะต่อไป เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) ได้ให้ความหมายของคำว่า “เครือข่าย” ว่า หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันใดๆ ได้ตกลงที่จะประสาน เชื่อมโยงเข้าหากัน ภายใต้วัตถุประสงค์หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ในการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่าย ได้ส่งผลให้มีลักษณะการแลกเปลี่ยน ที่นำเอาส่วนดีหรือจุดแข็งของแต่ละฝ่ายมาสนับสนุนกันและกัน ช่วยให้เกิดการผนึกกำลัง

การสื่อสารผลงานวิจัยในโครงการดังกล่าวสอดคล้องกับการขยายตัวของความเป็นเมืองที่มุ่งเน้น การเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก นโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ทำให้ในหลายพื้นที่เติบโตอย่างก้าวกระโดด และได้รับผลกระทบโดยตรงจากการตัดต้นไม้ใหญ่ ไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการดูแลรักษาพื้นที่ป่าในเขตเมือง การก่อสร้างอาคารชุด คอนโดมิเนียม สำนักงาน การเกิดขึ้นของศูนย์การค้า สถานะอากาศเป็นพิษยังเติบโตแบบไร้ทิศทาง แม้จะมีโครงการของภาคเอกชนบางกลุ่ม อาทิ บริษัทปตท. ได้ดำเนินโครงการ ป่าในกรุง ภายใต้นโยบายส่งเสริมพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองของปตท. ในพื้นที่ 12 ไร่ ในเขต อ.สุขาภิบาล กลุ่มทางสังคมและองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรอีกหลายแห่งได้ดำเนินการเพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับสถานะโลกร้อนเพื่อสร้างสมดุลทางธรรมชาติจำนวนมาก เช่น มูลนิธิโลกสีเขียว ดำเนินกิจกรรมอนุรักษ์ “ต้นไม้ใหญ่” ในเมืองภายใต้กลุ่ม “Big Trees” เครือข่ายต้นไม้ในเมือง ซึ่งเป็นเครือข่ายทางสื่อสังคมออนไลน์ ผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ ที่เชิญชวนสมาชิกที่เข้าร่วมในการรณรงค์หยุดการตัดทำลายต้นไม้ในเขตเมืองและถนนทุกจังหวัดทั่วไทย เป็นต้น แต่ก็เป็นข้อมูลที่มาจากประเด็นตามสถานการณ์และความต้องการจากผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องต่างๆ ทั้งนี้ยังมีข้อมูลข่าวสารจากสื่อเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2559 ในเว็บไซต์ www.isranews.org ที่ได้รายงานข่าวคำสั่งของพล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีถึงกระทรวงมหาดไทย (กรุงเทพมหานคร) และกระทรวงคมนาคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณากำหนดมาตรการกำกับดูแลการก่อสร้างเส้นทางจราจรหรือทางเท้าในบริเวณพื้นที่ที่มีต้นไม้ใหญ่จำนวนมาก และยังให้พิจารณารุกขกร นักวิชาชีพผู้มีหน้าที่ดูแลต้นไม้ใหญ่ เพื่อมาทำหน้าที่ในการดูแลรักษาและตกแต่งต้นไม้ใหญ่ www.isranews.org. ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นการขาดองค์ความรู้ด้านการจัดการป่าไม้ในเมืองในทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และสังคมโดยรวม

การสื่อสารประเด็นป่าไม้ในเมือง จากงานวิจัยนี้จึงมีความจำเป็นและเท่าทันกระแสของสังคมปัจจุบันที่ต้องสื่อสารไปสู่สาธารณะอย่างเป็นระบบ สร้างความเข้าใจพื้นฐานที่ถูกต้องให้มีความเข้าใจในทิศทางเดียวกันและจำเป็นต้องมีการวางแผน การบริหารจัดการเชิงประเด็นและการสื่อสาร จากผู้วิจัยผ่านช่องทางการสื่อสารที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย โดยอาศัยภาคีเครือข่ายทั้งจาก กลุ่มพลังทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นแล้ว ยังต้องอาศัยสื่อบุคคลทั้ง นักวิชาการที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในประเด็นดังกล่าว เชื่อมโยงผ่าน

กลุ่มสื่อมวลชน เพื่อสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจในประเด็นป่าไม้ในเมือง อีกทั้งการนำประเด็นความรู้จากงานวิจัยมาสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการรับสื่อของกลุ่มเป้าหมายคือคนเมือง อีกทั้งกิจกรรมเพื่อขยายผลต่อไปยังระดับนโยบายต่อไป เพื่อให้คนในสังคมเมืองได้เข้าใจ สร้างการมีส่วนร่วมกับสาธารณะในวงกว้างอันจะได้นำประโยชน์จากงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ในบริบทต่างๆให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อการจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะในโครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพ ฯ (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers)
2. เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายเชิงประเด็น ป่าในเมือง
3. เพื่อประเมินผลการสื่อสารเชิงประเด็นในโครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพ (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers)

1.3 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็น การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ที่เน้น การนำประเด็นจากงานวิจัยความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพ ฯ (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers) มาสื่อสารเพื่อขับเคลื่อนประเด็นให้เกิดความตระหนักรู้ต่อสาธารณะผ่านการสื่อสารสาธารณะจำนวน 5 กิจกรรมย่อยในการขับเคลื่อนประเด็น “ป่าไม้ในเมือง” ดังนี้

1. กิจกรรมการขับเคลื่อน ป่าในเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ประเภทเฟซบุ๊กแฟนเพจ โดยเปิดเฟซบุ๊กแฟนเพจ Urban Forest ตั้งแต่เดือนกันยายน 2559
2. กิจกรรมการจัดเสวนากับบรรณาธิการข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2559 เวลา 10.00 – 13.00 น.ณ พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก ถนนเจริญกรุง เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร
3. กิจกรรม โครงการเสวนาเดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมืองร่วมกับองค์กรเครือข่าย และเปิดตัวโครงการ ป่าในเมือง (Urban Forest) เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2559 เวลา 13.00-16.30 น.ณ ห้องเอนกประสงค์ ชั้น 1 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
4. กิจกรรมโครงการพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่านดูการจัดการป่าในเมืองน่าน ระหว่างวันที่ 24-26 มกราคม 2560
5. กิจกรรมโครงการเสวนา “ป่าในเมือง” กับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0 เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2560 ที่ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญญา กรุงเทพมหานคร

1.4 กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มเป้าหมายหลัก

สื่อมวลชน มีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนในโครงการดังกล่าว ถือเป็นด่านสำคัญที่เป็นผู้ขับเคลื่อนข้อมูลข่าวสารป่าในเมืองสู่สาธารณะผ่านสื่อกระแสหลักคือวิทยุโทรทัศน์หนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ สำนักข่าวออนไลน์และนิตยสาร ดังนั้นสื่อมวลชนในฐานะผู้กรองข้อมูลข่าวสาร (Gatekeeper) และผู้กำหนดวาระข่าวสาร (Agenda setter) ต้องเกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนประเด็นในเชิงข้อมูล “ป่าในเมือง” สู่สาธารณะ ในรูปแบบรายงานข่าว (News) รายงานพิเศษ (Special Report) หรือ สกู๊ปข่าว (Scoop) และบทสัมภาษณ์ (Interview) โดยจัดกิจกรรมกับสื่อมวลชน 2 ครั้งคือ เสวนาบรรณาธิการ โต๊ะข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม และโครงการพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่าน ดูการจัดการป่าในเมืองน่าน

2. กลุ่มเป้าหมายรอง

2.1 คนเมือง (ไม่เฉพาะกรุงเทพมหานคร) ในประเทศไทยเกิดการรับรู้และเข้าใจนิยามความหมายและความสำคัญของป่าในเมือง ผ่านการขับเคลื่อนโดยใช้สื่อกระแสหลักและสื่อสังคมออนไลน์ผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ Urban Forest เป็นช่องทางหลักในการสื่อสารกับสาธารณะในสังคมเมือง ในรูปแบบการเล่าเรื่อง (storytelling) คลิปวิดีโอ (VDO, Clip) อินโฟกราฟิก (Infographics) และหนังสั้น (Short Film)

2.2 เพื่อสร้างความเข้าใจและกระจายประเด็นข่าวสารที่ได้จากองค์ความรู้จากโครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพ ฯ (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers) และเป็นการเชื่อมโยงกับภาคีเครือข่าย ไปสู่สังคมในวงกว้างให้ได้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในรูปแบบต่างๆ อาทิ โครงการเสวนาเดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมือง โครงการเสวนา "ป่าในเมือง" กับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0 และการพัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา

2.3 นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชานาน 7020 ประเด็นทางสังคมและนวัตกรรมการสื่อสาร ของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์และนวัตกรรมการสื่อสาร คณะนิติศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ ได้เข้าใจประเด็นปัญหาทางสังคมด้านสิ่งแวดล้อม ที่เป็นเรื่องของทุกคนในประเทศและเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ที่เป็นเรื่องใกล้ตัว อย่างเช่น “ป่าในเมือง” โดยเป็นหนึ่งในหัวข้อในรายวิชา และได้ให้นักศึกษาที่สนใจพัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่สอดคล้องกับประเด็นป่าในเมือง

1.5 นิยามศัพท์

1. การจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะ หมายถึง วิธีการ ขั้นตอนในการจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นป่าในเมืองสู่สาธารณะ โดยมีคณะทำงาน ซึ่งเป็น ผู้ส่งสาร ไปยังกลุ่มเป้าหมายที่เป็น

สื่อมวลชน และกลุ่มคนในเมือง ด้วยวิธีการต่างๆทั้งการใช้สื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเครือข่าย สื่อกิจกรรม และสื่อสังคม เพื่อให้คนเมืองมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับประเด็นป่าในเมือง

2. โครงการป่าในเมือง หมายถึง โครงการที่มีวัตถุประสงค์ในการให้ความรู้ ความเข้าใจและประโยชน์ของป่าในเมือง นำไปสู่การตระหนักรู้ถึงความสำคัญของป่าในเมือง นำไปซึ่งการจัดการป่าในเมืองร่วมกันเพื่อระบบนิเวศที่ดีของเมือง ดำเนินการภายใต้โครงการวิจัยชุด การจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะในโครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพ ฯ (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers)

3. เฟซบุ๊กแฟนเพจ URBAN FOREST หมายถึง พื้นที่ในสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊กที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนหลักในการส่งสาร (message) ป่าในเมืองให้คนในสังคมได้เข้าใจ ตระหนักรู้ และเห็นความสำคัญของป่าในเมือง อีกทั้งทำหน้าที่ชุมชนออนไลน์ในการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเมือง คนเมืองและป่า และแสดงความคิดเห็นสาธารณะ

4. การสื่อสารขับเคลื่อนโดยการชี้แนะผ่านสื่อ คือ กลยุทธ์การใช้สื่อมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์เพื่อขับเคลื่อนให้คนในสังคมเกิดความเข้าใจในประเด็นป่าในเมือง จนเกิดการตระหนักรู้นำไปสู่แนวร่วมในการผลักดันให้เกิดนโยบายการจัดการป่าในเมือง เพื่อสร้างระบบนิเวศที่ดีของเมือง การชี้แนะผ่านสื่อในงานนี้มุ่งเน้นให้สื่อมวลชนสนใจประเด็นป่าในเมือง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมและการสร้างพลังร่วมจากภาคสื่อมวลชนและสื่อสังคม

5. กระบวนการสื่อสาร หมายถึง แนวทางการสื่อสารที่โครงการป่าในเมืองกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนข้อมูลข่าวสารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโครงการ ซึ่งประกอบไปด้วย กระบวนการสื่อสาร และกลยุทธ์การใช้รูปแบบการเล่าเรื่อง

- กระบวนการสื่อสาร ประกอบด้วย 7 กระบวนการคือ 1. การทำให้คนรู้จัก 2.การปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ 3. การขับเคลื่อนผ่านแฟนเพจ Urban Forest 4. ขับเคลื่อนประเด็น “ป่าในเมือง” 5. การสานพลังจากภาคีเครือข่าย 6. การขับเคลื่อนผ่านสื่อกิจกรรม และ 7. การลงโฆษณากับเฟซบุ๊ก

- กลยุทธ์การใช้รูปแบบการเล่าเรื่อง แนวทางในการกำหนดรูปแบบการเล่าเรื่องในการนำเสนอสารป่าในเมือง เพื่อให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย 3 รูปแบบ 1. คลิปวิดีโอ (VDO. Clip) 2. อินโฟกราฟิก (Infographics) และ 3. นวัตกรรม (Short Film)

6. เครือข่าย หมายถึง บุคคล กลุ่ม หรือองค์กรที่มีการประสานงานร่วมกับโครงการป่าในเมือง โดยมีการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูล และมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการทำกิจกรรมต่างๆร่วมกันเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จจากการร่วมมือ ในงานนี้ได้แก่ กลุ่ม Big tree Projects พิพิธภัณฑ์บางกอกมูลนิธิสืบ นาคะเสถียร ประชาคมห้วยขวาง ชมรมนักข่าวสิ่งแวดล้อม และ นิตยสารอะเคย์ รวมทั้งเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในโครงการ

7. **ลักษณะเครือข่ายการสื่อสาร** หมายถึง ลักษณะทิศทางในการสื่อสาร ทิศทางการไหลเวียนของข้อมูล ข่าวสารในเครือข่าย และบทบาทเชิงการสื่อสารของกลุ่ม บุคคลหรือหน่วยงานต่างๆที่เข้ามาเป็นเครือข่ายในการประสานงานกับโครงการป่าในเมือง

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการการสื่อสารสาธารณะให้กับองค์กรหรือสถาบันอื่นในการนำผลวิจัยไปต่อยอดและสื่อสารกับสังคม
2. ผลการศึกษาสามารถใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาแนวทางการจัดการสื่อสารผลงานวิจัย ให้เป็นที่รู้จักและตระหนักถึงความสำคัญของปัจจัยการสื่อสารในยุคดิจิทัล
3. เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ถึงทิศทางการสื่อสารข้อมูลงานวิจัย และเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการศึกษางานวิจัยชิ้นอื่นๆต่อไปในอนาคต

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงการวิจัย การจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสาธารณะในโครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ในเมือง” เป็นการวิจัยผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ มีแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่
- 2.2 แนวคิดเครือข่ายทางสังคม
- 2.3 แนวคิดการชี้แนะผ่านสื่อ
- 2.4 แนวคิดการสื่อสารสาธารณะ
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์การสื่อสาร
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่

บทบาทของเทคโนโลยีการสื่อสารในปัจจุบัน เช่น คอมพิวเตอร์ ดาวเทียมเพื่อการสื่อสาร โครงข่ายโทรศัพท์ อุปกรณ์ภาพและเสียง มีผลกระทบต่อ “สื่อแบบดั้งเดิม” (Traditional Media) ซึ่งได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า “การปฏิวัติแห่งระบบตัวเลข” (Digital Revolution) ทำให้ข้อมูลข่าวสารไม่ว่าจะอยู่ในรูปลักษณะใด เช่น ข้อความ เสียง ภาพเคลื่อนไหว รูปภาพ หรืองานกราฟิก ได้ปรับเปลี่ยนให้เป็นภาษาอีกชนิดหนึ่งเป็นรูปแบบเดียวกันทั้งหมด คือสามารถอ่านและส่งผ่านได้อย่างรวดเร็วด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ และยังสามารถนำเสนอในลักษณะใดก็ได้ ตามความต้องการใช้งานของผู้ใช้งาน ความเปลี่ยนแปลงนี้ เรียกว่า “การทำให้เป็นระบบตัวเลข” หรือ “ดิจิทัลิเซชัน” (Digitization) ด้วยระบบที่มีการทำให้เป็นระบบตัวเลข เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิด “สื่อใหม่” (New Media) ขึ้น ซึ่งเป็นสื่อที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับระบบตัวเลข เครื่องคอมพิวเตอร์ และระบบการสะท้อนกลับ หรือ “อินเตอร์แอคทีฟ” (Interactive) คาดหวังกันว่าสื่อใหม่จะสามารถตอบสนองความต้องการของ “ผู้แสวงหาข้อมูลข่าวสาร” (Seeker) ได้มีประสิทธิภาพมากกว่าสื่อแบบดั้งเดิม เนื่องจากสื่อใหม่ไม่มีข้อจำกัดในด้านเวลา (Time) และเนื้อที่ (Space) เหมือนอย่างเคยเป็นข้อจำกัดของสื่อแบบดั้งเดิมมาก่อนสิ่งที่เรียกว่าเป็น “สื่อใหม่” (New Media) หมายถึง ระบบการสื่อสาร หรือระบบที่มีการเชื่อมต่อทางอิเล็กทรอนิกส์ของเครือข่ายระดับโลก (Kevin Kawamoto, 1997)

Kevin Kawamoto นักวิชาการด้านการศึกษาด้านสื่อ กล่าวในบทความเรื่อง “10 Things should know about New Media” ว่าสื่อใหม่เกิดขึ้นจากปัจจัยสำคัญ 10 ประการ ไม่ได้เกิดขึ้นได้จากปัจจัยข้อใดเพียงปัจจัยเดียวแต่เป็นผลจากหลายๆปัจจัย ได้แก่ เทคโนโลยี ระบบเครือข่ายภาคอุตสาหกรรม ปัจเจกชน

รวมทั้งชุมชนในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่เรียกกันว่า “ชุมชนไซเบอร์” (Cyber Communities) เป็นต้น สื่อแบบดั้งเดิมมีข้อจำกัดกว่าสื่อใหม่ เช่น หนังสือพิมพ์และนิตยสารมีเนื้อที่ที่จำกัดสำหรับข่าว ข้อมูลข่าวสาร และการโฆษณา เช่นเดียวกันกับข้อจำกัดในด้านเวลาออกอากาศของวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ส่วนสื่อใหม่ แม้ยังพอมีข้อจำกัดอยู่บ้าง ตรงที่ไม่ได้เป็นการตีพิมพ์ข้อมูลข่าวสารลงบนกระดาษ รวมทั้งไม่ได้เป็นการออกอากาศรายการวิทยุและโทรทัศน์ไปยังผู้คนจำนวนมากมายในเวลาที่น่านอน ข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบตัวเลขจำนวนมากเหล่านั้น จะสามารถตอบสนองผู้แสวงหาข้อมูลข่าวสารได้ ก็ต่อเมื่อผู้รับสารมีความต้องการและเปิดหน้าจอของเครื่องคอมพิวเตอร์เท่านั้น แต่ในอนาคตอันใกล้นี้ ข้อมูลเหล่านี้อาจพัฒนาไปนำเสนอผ่านหน้าจอเครื่องรับโทรทัศน์ได้ กล่าวได้ว่าขณะที่สื่อแบบดั้งเดิมส่งข้อมูลข่าวสารให้ผู้รับในลักษณะที่เป็น “Passive Receivers” แต่ผู้รับสารของสื่อใหม่เป็นผู้รับสารที่มีลักษณะ “Active Seeker” คือเป็นฝ่ายแสวงหาข้อมูลข่าวสารด้วยตัวเอง ตามความสนใจและความสงสัยอยากรู้อยากเห็นของตัวเองโดยอิสระ ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารใดๆ ที่ไม่สามารถหาได้จากสื่อแบบดั้งเดิม เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ ก็สามารถหาได้จากสื่อใหม่นี้ได้โดยไม่มีขีดจำกัด

กาญจนา แก้วเทพและคณะ (2555) กล่าวว่า “สื่อสมัยใหม่” (New Media) (ในปีพ.ศ. 2549) หมายถึง สื่ออิเล็กทรอนิกส์และดิจิทัล ซึ่งสามารถกระจายข่าวสารไปได้รวดเร็วและกว้างไกล ตัวอย่างเช่น ไมโครอิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์ เครือข่ายการสื่อสารโทรคมนาคมต่างๆ ที่ได้รวมเอาเสียง ข้อความ และภาพไว้ในสื่อเดียวกัน

คุณสมบัติของสื่อใหม่

กาญจนา แก้วเทพ และนิคม ชัยขุนพล (2555) ได้อธิบายถึงคำนิยามและคุณลักษณะสำคัญของสื่อใหม่ไว้ว่ามีคุณสมบัติทั้งในเชิงเทคนิค เชิงสังคม และเชิงอื่นๆ ไว้ดังต่อไปนี้

1. การมีปฏิสัมพันธ์ได้ง่าย (Interactivity) เนื่องจากเป็นรูปแบบของการสื่อสารแบบสองทาง (two – way communication)
2. มีความสามารถเคลื่อนที่สูง (Mobility) ทำให้สะดวกต่อการพกพาไปในที่ต่างๆ (compactable)
3. สามารถดัดแปลงเปลี่ยนรูปได้ (Convertibility)
4. สามารถเชื่อมต่อกันได้โดยง่าย (Connectivity)
5. สามารถหาได้ / ใช้ประโยชน์ได้ในทุกที่ (Ubiquity)
6. มีความรวดเร็วในการสื่อสาร (Speed of communication)
7. มีลักษณะที่ไร้พรมแดน (Absence of boundaries)
8. มีความเป็นดิจิทัล (Digitalization)

นิคม ชัยขุนพล (กาญจนา แก้วเทพ และนิคม ชัยขุนพล, 2555) ได้อธิบายถึงคุณลักษณะของสื่อใหม่ไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ความเป็นดิจิทัล (Digitalization) ที่มีการทำงานที่หลากหลายรวดเร็วและแม่นยำ ซึ่งสื่อสังคมออนไลน์จะมีการประมวลผลที่รวดเร็วและพร้อมเดิไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนของโลกสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว
2. สื่อใหม่มีลักษณะการหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ซึ่งต่างจากเดิมแต่ละสื่อจะมีคุณสมบัติและหน้าที่คนละด้านสื่อใหม่แนะนำเอาลักษณะต่างมารวมกันเพื่อให้ผู้ใช้สื่อใหม่ความสะดวกในการใช้สื่อเพียงสื่อเดียว
3. การมีปฏิสัมพันธ์ (Interactivity) กล่าวคือ สื่อกับผู้ใช้สื่อสามารถตอบโต้กันได้แบบทันทีทันใด
4. สื่อใหม่เป็นการสื่อสารจากหน่วยเดียวบุคคลเดียวกระจายไปยังคนหมู่มาก (One-to-Many) ซึ่งเป็นการกระจายข้อมูลข่าวสารจากผู้ที่มีความชอบหรือความสนใจในเรื่องเดียวกัน โดยสามารถแบ่งกลุ่มความสนใจออกเป็นแต่ละประเภทเพื่อง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูลและการแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นกับสิ่งที่อยู่ในความสนใจเดียวกันได้แบบทันทีทันใด
5. สื่อใหม่สามารถกระจายไปยังกลุ่มคนอื่นๆ ได้ นอกจากจะกระจายไปเฉพาะความสนใจในเรื่องเดียวกันภายในกลุ่มเดียวกันแล้วยังสามารถกระจายไปยังกลุ่มคนอื่นๆ ที่มองหาความสนใจในเรื่องอื่นๆ ได้ด้วย

โดยคณะวิจัยใช้แนวคิดสื่อใหม่มาสร้างกลยุทธ์สื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ป่าในเมืองกลุ่มเป้าหมายคือ สื่อมวลชนและกลุ่มคนเมืองที่มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในชีวิตประจำวัน

2.2 แนวคิดเครือข่ายทางสังคม (Social Network)

แนวคิดเครือข่ายทางสังคม (Social Network) เป็นหนึ่งในแนวคิดของศาสตร์ยุคใหม่ ซึ่งได้รับการพัฒนาจากนักคิดทางสังคมวิทยา เพื่อเป็นอีกหนึ่งทางเลือกในการใช้เป็นแนวขยายในการศึกษาสังคม เครือข่ายทางสังคม (Social Network) หมายถึง รูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคม (Pattern of Social Relationship) ของปัจเจกบุคคล (Individual) กลุ่ม (Group) และองค์กร (Organization) ผ่านรูปแบบของปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) ในรูปแบบต่างๆ เช่น กิจกรรม การสื่อสาร ความร่วมมือ การพึ่งพาอาศัย การแลกเปลี่ยน การเรียนรู้ ซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์ที่มีโครงสร้างและรูปแบบที่หลากหลาย ตลอดจนมีเป้าหมายร่วมกัน ประเภทของเครือข่ายทางสังคม (Type of Social Network) ในการจำแนกประเภทของเครือข่ายทางสังคม สามารถแบ่งได้ในหลายรูปแบบ โดยมีนักวิชาการหลายคนที่ได้จำแนกประเภทของเครือข่าย นฤมล นิราทร (2543 : 18-21) ได้จำแนกประเภทของเครือข่ายทางสังคม ตามมิติ 4 มิติ ดังนี้ 1) จำแนกตามพื้นที่ดำเนินการ เช่น เครือข่ายระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ภาค และประเทศ 2) จำแนกตามกิจกรรมหรือประเด็นปัญหา เช่น เครือข่ายที่ทำงานด้านเด็ก สตรี สาธารณสุข เศรษฐกิจ พัฒนาชุมชน

สิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม 3) จำแนกตามอาชีพหรือสถานภาพทางสังคม เช่น เครือข่ายด้านแรงงาน เครือข่ายกลุ่มพระสงฆ์ เครือข่ายครูพิทักษ์สิทธิเด็ก เครือข่ายสาวตรีนักเรียน 4) จำแนกตามรูปแบบโครงสร้างหรือความสัมพันธ์ ทำให้เกิดเครือข่ายใน 2 ลักษณะ คือ เครือข่ายตามแนวตั้ง คือ (1) เครือข่ายที่มีโครงสร้างเป็นช่วงชั้น ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายในเครือข่ายไม่เท่ากัน และ (2) เครือข่ายตามแนวนอน เป็นเครือข่ายที่ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายในเครือข่ายเท่าเทียมกัน

ความหมายของเครือข่ายทางสังคม “Social Network”

“เครือข่ายทางสังคม” เป็นคำที่มีนัยและความหมายที่แตกต่างกันไปตามความคิดเห็นมุมมองและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถอธิบายได้ในมิติของการปฏิสัมพันธ์ในสังคมมนุษย์ ทั้งที่เป็นกระบวนการวิธีการและกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนทางสังคม ที่แสดงถึงรูปแบบความสัมพันธ์ภายใต้เงื่อนไขที่ปัจเจกบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กร และเครือข่ายที่มีต่อกันและในมิติแห่งความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นด้วยกระบวนการและกิจกรรมในสังคม เช่น การติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประสานผลประโยชน์ ความไว้วางใจ ความเอื้ออาทร ฯลฯ ที่เป็นปัจจัยหลักให้สมาชิกหรือฝ่ายต่างๆ มีความผูกพันต่อกันเพื่อเสริมสร้างพลังในการแก้ไขปัญหาและการเปลี่ยนแปลงในสิ่งต่างๆ

ในที่นี้จะกล่าวถึงความหมายของเครือข่ายโดยนัยต่างๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่ทำงานด้านเครือข่าย ดังนี้

1. เครือข่าย : นัยแห่งความสัมพันธ์
2. เครือข่าย : นัยแห่งการประสานความร่วมมือ
3. เครือข่าย : นัยภารกิจและกระบวนการ

1. **เครือข่าย : นัยคุณค่าแห่งความสัมพันธ์** ในมิติแห่งความสัมพันธ์ เครือข่าย คือความสัมพันธ์ที่อิงอาศัยที่เป็นไปตามกฎของการไหลเลื่อนไปมาระหว่างความไว้วางใจกับการจัดระเบียบและระหว่าง การแตกดับกับการเกิดขึ้นใหม่ที่พร้อมจะสานต่อกับสิ่งต่างๆ ตามที่กล่าวไว้ในขณะที่เครือข่ายทางสังคมมุ่งเน้น การสานต่อกับปัจเจกบุคคล กลุ่ม และองค์กรเครือข่าย เพื่อเข้ามาสร้างสรรค์คุณค่าใหม่ ความรู้ใหม่หรือสังคมใหม่อย่างเหมาะสม โดยยึดหลักของความไว้วางใจที่มีต่อกัน ในฐานะที่ทุกกระบวนการเป็นระบบเปิดที่มีการเชื่อมโยงต่อกัน และเพื่อให้เกิดการกระทำตามภารกิจนั้นๆ จนบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เครือข่ายในความหมายของคุณค่าแห่งความสัมพันธ์ ได้ถูกนำมาอธิบายถึง “ความสัมพันธ์ของหน่วยต่างๆ ในสังคม” และ “ข่ายของงาน (network) ที่เห็นได้ชัดเจนในสังคมมนุษย์ โดยเป็นการอธิบายในมิติแห่งความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันของผู้คนในบางงานหรือบางโอกาสเท่านั้น ซึ่งสามารถมองเห็นความเชื่อมโยงได้ชัดเจนในสถานการณ์ที่เป็นอยู่

ความหมายของเครือข่ายดังกล่าว มีความสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักวิชาการหลายท่านที่มองความเป็นเครือข่ายในฐานะกิจกรรมที่ขับเคลื่อนทางสังคม โดยเป็นการอธิบายกระบวนการที่อิงอาศัยและสร้างความสัมพันธ์ในสังคมมนุษย์ (Social network)

Schuler (1996, p9) ได้กล่าวว่า เครือข่าย คือ สายใย (web) ของความสัมพันธ์ทางสังคม มีความเป็นเอกภาพ มีพลังความยึดโยง (Cohesive) และการสนับสนุนเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ทำนองเดียวกันกับเทคโนโลยี ก็คือสายใย (web) ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ และการสื่อสารของผู้คนต่างๆ ในสังคม โดยเทคโนโลยี และระบบการสื่อสารผ่านวิทยุ โทรศัพท์ โทรทัศน์ จะมีบทบาทในการสร้างเครือข่ายในรูปแบบต่างๆ ที่สมาชิกในเครือข่ายมารวมตัวกันโดยไม่จำกัดเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ เพศ วัย ศาสนา และฐานะทางเศรษฐกิจ

ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์ (2546, น.5) กล่าวว่า เครือข่าย หมายถึง การที่คนมาพบปะกัน มาประชุมกันและทำสิ่งที่ประ โยชน์ต่อกัน เพราะมีสิ่งที่ยึดโยงใจระหว่างสมาชิกเข้าด้วยกัน คือสัมพันธ์ภาพของสมาชิกในเครือข่าย โดยบุคคลจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างกันบนพื้นฐานของความเท่าเทียมในด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านโอกาสในการสื่อสาร การเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร และการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ร่วมกัน

นอกจากนี้ ทั้งสองยังได้ให้ความหมายของเครือข่ายที่ลึกซึ้งอีกระดับหนึ่งว่า คือการเชื่อมต่อระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ แล้วขยายผลออกไปเป็นวงกว้าง เพื่อให้สังคมเกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น และในการเชื่อมต่อระหว่างมนุษย์นั้น จะเป็นความสัมพันธ์ย้อนกลับในเชิงบวก ที่จะส่งผลให้เกิดพลังทวีคูณ (reinforcing) เกิดการขยายผลแบบก้าวกระโดด (quantum leap) เป็นพลังสร้างสรรค์ที่เปลี่ยนคุณภาพอย่างฉับพลัน (emergence) โดยเป้าหมายที่ปรารถนาในการสร้างเครือข่าย คือ การนำเอาจิตวิญญาณที่สร้างสรรค์ของมนุษย์มาถักทอ เชื่อมโยงกัน ซึ่งการสร้างเครือข่ายนั้นสามารถพิจารณาได้จากระบบสิ่งมีชีวิต ที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน ดังนั้นจะต้องสร้างโอกาสในการเชื่อมโยงเครือข่ายและมีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา (ลองผิด-ลองถูก) โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการสื่อสารจะต้องเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสร้างเครือข่าย

Michel (อ้างถึงใน สมใจ โลหะพูนตระกูล, 2539, น.10) กล่าวว่า เครือข่าย คือความร่วมมือที่เป็นไปได้ทั้งในระดับบุคคล องค์กร และสถาบัน อาจมีขอบข่ายและขนาดตั้งแต่เล็กๆ ภายในชุมชนไปจนถึงระดับจังหวัด ภูมิภาค ประเทศ และระหว่างประเทศ เป็นสายใยของความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมระหว่างบุคคลหนึ่งกับบุคคลอื่นๆ และอีกหลายๆ คน ซึ่งเป็นการมองในมิติของการจัดโครงสร้างทางสังคมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างและความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกลุ่มคนในสังคมที่มีต่อกัน

ตลอดจน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543, น.28) กล่าวถึงเครือข่ายว่า หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคล องค์กร หน่วยงานหรือสถาบันใดๆ ได้ตกลงที่จะประสานเชื่อมโยงเข้าหากันภายใต้วัตถุประสงค์ หรือ

ข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกิจกรรมต่างๆ เช่น การปฏิรูปการศึกษา โดยกลุ่มเครือข่ายนี้ต้องมีการแสดงออกเป็นการลงมือกระทำกิจกรรมร่วมกัน

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ได้แบ่งการเชื่อมโยงเครือข่ายเป็นหลายระดับด้วยกัน เนื่องจากเครือข่ายอาจเป็นการร่วมมือระหว่างปัจเจก/กลุ่ม/องค์การประเภทเดียวกัน หรืออาจเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม/องค์การต่างประเภท ในความหมายเช่นนี้ เครือข่ายจึงมีได้หลายระดับ ตั้งแต่การเชื่อมโยงระหว่างปัจเจกต่อปัจเจก การเชื่อมโยงปัจเจกกับกลุ่ม การเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มต่อกลุ่มหรือแม้กระทั่งการเชื่อมโยงระหว่างเครือข่ายต่อเครือข่าย กลายเป็นเครือข่ายย่อยภายใต้เครือข่ายใหญ่ โดยสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1) ลักษณะโครงสร้างการเชื่อมโยงของปัจเจกต่อปัจเจก

การเชื่อมโยงลักษณะนี้มีความซับซ้อนน้อยที่สุด กล่าวคือแต่ละคนเชื่อมโยงกันและกันโดยตรงและถึงกันทั้งหมด และอาศัยการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ ทำให้มีการติดต่อสื่อสารกัน และมีปฏิสัมพันธ์(Interaction) โดยตรง และทุกทิศทาง ซึ่งเหมาะกับการสื่อสารภายในเครือข่ายขนาดเล็กและมีสมาชิกไม่มาก

2) ลักษณะการเชื่อมโยงของปัจเจกต่อกลุ่ม

เป็นการเชื่อมโยงปัจเจกบุคคลเข้ากับกลุ่มเครือข่ายหนึ่ง ซึ่งบุคคลดังกล่าวมิได้เป็นสมาชิกของกลุ่มเครือข่ายที่ติดต่อด้วย แต่มีการติดต่อสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนกันและกัน การเชื่อมโยงลักษณะเช่นนี้ ดำรงอยู่ในสังคมมานาน อาทิ หน่วยงานนอกเครือข่ายเข้ามาสนับสนุนกิจกรรมของเครือข่าย แต่ไม่ได้เป็นสมาชิกของเครือข่าย การสื่อสารระดับนี้จึงเป็นการสื่อสารแบบเป็นทางการและกึ่งทางการผสมผสานกันไปตามสถานการณ์และบริบทแวดล้อมที่เหมาะสม

3) ลักษณะโครงสร้างการเชื่อมโยงของกลุ่มต่อกลุ่ม

การเชื่อมโยงของกลุ่มต่างๆ เกิดจากกลุ่มบุคคลแต่ละกลุ่มมาเชื่อมโยงกันเพื่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่งจำนวนสมาชิกของแต่ละกลุ่มมากหรือน้อยไม่เป็นอุปสรรคในการรวมเข้าเป็นภาคีเดียวกัน หากกลุ่มคนเหล่านี้มีเจตนาร่วมกันที่ชัดเจนในการรวมตัว โครงสร้างการเชื่อมโยงระดับนี้อาศัยการสื่อสารระหว่างกลุ่มที่อาจมีกิจกรรมเหมือนหรือแตกต่างกัน หรือเป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างตัวแทนของแต่ละกลุ่ม รูปแบบการสื่อสารจึงเป็นแบบทางการมากกว่าแบบการเชื่อมโยงระหว่างบุคคลต่อกลุ่ม และแต่ละกลุ่มสามารถติดต่อกันได้อย่างทั่วถึง

4) ลักษณะโครงสร้างการเชื่อมโยงของเครือข่ายต่อเครือข่าย

การเชื่อมโยงของเครือข่ายต่อเครือข่ายเป็นการเชื่อมโยงที่มีลักษณะซับซ้อนมากที่สุด ประกอบไปด้วยกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่รวมตัวกันเป็นเครือข่ายหนึ่ง และเชื่อมโยงเครือข่ายของตนเองกับเครือข่ายอื่นๆ ในสังคมที่มีอุดมการณ์ร่วมกัน การรวมตัวในระดับนี้ ส่วนใหญ่เป็นการรวมตัวของเครือข่ายระดับมหภาค (Macro network) ที่สามารถสร้างพลังในการสื่อสารได้มากกว่าการเชื่อมโยงในระดับต้นๆ

การเชื่อมโยงในลักษณะของเครือข่ายมีความหมายไกลกว่าเพียงการที่คนมา “รวมกัน” แต่ไม่ได้ “รวมกัน” ในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ดังนั้นการเชื่อมโยงเข้าหากันเป็นเครือข่ายนี้จึงมิใช่เพียงการรวมกลุ่มของสมาชิกที่มีความสนใจร่วมกันในระดับเพียงแค่การพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือร่วมสังสรรค์ด้วยกันเท่านั้น หากแต่จะต้องมีการพัฒนาไปสู่ระดับของการลงมือทำกิจกรรมร่วมกันด้วยเป้าหมายที่ร่วมกันด้วย เครือข่ายจึงต้องมีการจัดระบบให้กลุ่มบุคคล หรือองค์กร ที่เป็นสมาชิกของเครือข่ายให้สามารถดำเนินกิจกรรมบางอย่างร่วมกัน เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่สมาชิกแต่ละคนในเครือข่าย เห็นพ้องต้องกัน ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมที่ร่วมกันเฉพาะกิจหรืออาจเป็นเครือข่ายที่ดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องไปเรื่อยๆ ก็ได้

องค์ประกอบของเครือข่าย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2543 ,น.) ได้จัดองค์ประกอบของเครือข่ายที่สำคัญไว้ 7 ประการคือ

1. การรับรู้มุมมองร่วมกัน (Common perception) หมายถึง สมาชิกที่เข้าร่วมมาอยู่ในเครือข่าย ต้องมีความรู้สึกนึกคิดและการรับรู้ร่วมกันถึงเหตุผลในการเข้าร่วมเป็นเครือข่าย เช่น การเข้าใจปัญหา มีสำนึกในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลให้สมาชิกเครือข่ายเกิดความรู้สึกร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมบางอย่างเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น

2. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Common Vision) หมายถึง การมองเห็นจุดมุ่งหมายร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม โดยมีการรับรู้ทิศทางและเป้าหมายเดียวกันในขบวนการเคลื่อนไหวของเครือข่ายทำให้มีพลัง เกิดเอกภาพ

3. การมีผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน (Mutual interest/benefits) หมายถึง การที่สมาชิกแต่ละคนมารวมกันบนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกันที่มากเพียงพอจะถึงจุดให้รวมกันเป็นเครือข่าย

4. การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายอย่างกว้างขวาง (All stakeholders participation) การมีส่วนร่วมของสมาชิกมีความสำคัญต่อการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่ายเนื่องจากเป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการร่วมรับรู้ คิด ตัดสินใจ และร่วมลงมือกระทำ ดังนั้นสมาชิกเครือข่ายจึงมีลักษณะเท่าเทียมและในฐานะหุ้นส่วน (partner) ของเครือข่าย และสานต่อความสัมพันธ์ในแนวนอน (Horizontal relationship)

5. การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (Complementary relationship) หมายถึงการที่สมาชิกในเครือข่ายต่างก็ต้องเสริมกระบวนการทำงานของกันและกัน โดยใช้จุดแข็งของฝ่ายหนึ่งไปช่วยเสริมจุดอ่อนของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เกิดการสานประโยชน์ร่วมกันได้มากกว่าไม่รวมเป็นเครือข่าย

6. การพึ่งอิงร่วมกัน (Interdependence) หมายถึง การเติมเต็มในส่วนที่ขาดของแต่ละฝ่าย เช่น ความรู้ กำลังคน เงินทุน ประสิทธิภาพของสมาชิกในเครือข่าย เป็นต้น เพื่อเสริมสร้างให้กับสมาชิกและหุ้นส่วนซึ่งกันและกัน

7. การมีปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน (Interaction) หมายถึง การมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น การประชุมพบปะสัมมนา ร่วมกันของสมาชิกเครือข่ายเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนระหว่างกันและนำไปสู่การแลกเปลี่ยนภายในเครือข่ายตามมาด้วย

การแบ่งประเภทของเครือข่าย

การแบ่งประเภทเครือข่าย ก็เพื่อประโยชน์ในการจำแนกกลุ่มบุคคลที่มีอยู่ให้ง่ายต่อความเข้าใจเกณฑ์ในการแบ่งประเภทของเครือข่ายมิได้หลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้งาน ซึ่งเกณฑ์การแบ่งประเภทของเครือข่ายมีดังนี้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2543, น.44-46)

1. ขนาดของกลุ่ม ประเภทของเครือข่ายแบ่งตามขนาดของกลุ่มได้เป็น (1) เครือข่ายรวม (Total network) (2) เครือข่ายย่อย (Subnetwork) โดยที่เครือข่ายรวมเปรียบเสมือนสังคมใหญ่ในภาพรวม ในขณะที่เครือข่ายย่อยเปรียบเสมือนกลุ่มสังคมย่อยที่อยู่ในใหญ่นั้นๆ

2. พื้นที่ ประเภทของเครือข่ายแบ่งตามพื้นที่อาจแบ่งได้เป็น (1) เครือข่ายระดับหมู่บ้านในพื้นที่ตำบล (2) เครือข่ายระดับหมู่บ้านข้ามพื้นที่ตำบล (3) เครือข่ายระหว่างตำบลภายในอำเภอ (4) เครือข่ายระดับตำบลข้ามพื้นที่อำเภอ (5) เครือข่ายระดับอำเภอภายในจังหวัด (6) เครือข่ายระดับอำเภอข้ามพรมแดนจังหวัด และ (7) เครือข่ายระดับจังหวัดภายในภูมิภาคใดภูมิภาคหนึ่ง

3. ประเด็นที่สนใจร่วม ประเภทของเครือข่ายขึ้นอยู่กับประเด็นที่เครือข่ายนั้นสนใจ ซึ่งอาจแบ่งได้หลากหลาย เครือข่ายหนึ่งเครือข่ายอาจมีประเด็นที่สนใจหลากหลายประเด็นรวมอยู่ก็ได้

4. วิชาชีพของสมาชิกกลุ่ม ประเภทของเครือข่ายแบ่งตามระดับวิชาชีพของสมาชิกในเครือข่าย เช่น เครือข่ายนักการเมือง เครือข่ายนักวิชาการ เครือข่ายนักธุรกิจ เครือข่ายสื่อสารมวลชน เป็นต้น ทั้งนี้อาจนับเครือข่ายผู้นำชุมชน เครือข่ายผู้นำศาสนา เข้ามารวมด้วยก็ได้

5. บทบาทของกลุ่ม ประเภทของเครือข่ายพิจารณาจากบทบาทหลักที่เครือข่ายนั้น ดำเนินการอยู่ เช่น เครือข่ายการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เครือข่ายการศึกษาวิจัย เครือข่ายวิเคราะห์และเสนอแนะนโยบาย เป็นต้น

6. ลักษณะภาควิธีร่วมในเครือข่าย ประเภทของเครือข่ายแบ่งตามลักษณะภาควิธีในเครือข่ายเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ (1) เครือข่ายแนวนอน (Horizontal network) เป็นการสร้างเครือข่ายของกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะทางสังคมใกล้เคียงกัน เผชิญปัญหาที่คล้ายคลึงกัน เช่น การ รวมกลุ่มของมูลนิธิ และ NGOs และ (2) เครือข่ายแนวตั้ง (vertical network) เป็นการสร้างเครือข่ายระหว่างภาคีที่แตกต่างกัน เช่น การรวมกลุ่มระหว่างหน่วยงานรัฐกับองค์กรชุมชน การรวมตัวระหว่างองค์กรท้องถิ่นกับมูลนิธิของบริษัทธุรกิจ เป็นต้น

7. ระดับความผูกพัน ประเภทของเครือข่ายที่แบ่งด้วยเกณฑ์นี้ใช้ระดับความผูกพันระหว่างบุคคลที่เป็นจุดศูนย์กลางของเครือข่ายกับภาคีต่างๆ ซึ่งอาจแบ่งออกเป็นเครือข่ายที่มีความผูกพันใกล้ชิดกันในระดับสูง เครือข่ายที่มีความผูกพันในระดับรองลงไป จนถึงเครือข่ายที่มีความผูกพันในระดับห่างไกล

ออกไป การแบ่งในลักษณะนี้ช่วยในการประเมินระดับอิทธิพลของบุคคลที่เป็นศูนย์กลางของเครือข่ายที่จะมีต่อสมาชิกในเครือข่าย

กล่าวโดยสรุปแล้ว การแบ่งประเภทของเครือข่ายนั้นก็เพื่อจุดประสงค์ในการทำความเข้าใจเครือข่ายที่เกิดขึ้น และเพื่อนำผลที่ได้รับไปใช้งานต่อไป อาทิ เพื่อกำหนดนโยบาย หรือเพื่อการวางแผนขยายเครือข่ายต่อไป เป็นต้น

การใช้ประโยชน์ของเครือข่าย

การร่วมมือกันของเครือข่ายนั้น ได้มีรูปแบบความร่วมมือในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการร่วมมือกันจัดกิจกรรม การแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ เป็นต้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโครงการสวนผักคนเมืองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันเนื่องมาจากการร่วมมือกันของเครือข่ายในการประสานงานร่วมกัน ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบความร่วมมือของเครือข่าย ซึ่งสามารถนำเรื่องการใช้ประโยชน์ของเครือข่ายมาอธิบายถึงรูปแบบความร่วมมือของเครือข่ายได้ดังต่อไปนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543, น. 84-89) ได้กล่าวถึง การใช้ประโยชน์เครือข่ายว่า เครือข่ายที่จัดตั้งขึ้นแต่ละกลุ่ม ต่างมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของตนเอง อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาในเชิงมหภาค (macro view) แล้ว เครือข่ายแต่ละกลุ่มสามารถจะดำเนินบทบาทหลักๆ ได้ ดังที่จะนำเสนอต่อไปนี้ ยิ่งเครือข่ายใดที่สามารถเล่นบทบาทเหล่านี้ได้ครบถ้วน เครือข่ายนั้นก็จะมีพลังการเคลื่อนไหว และมีอิทธิพลต่อสังคมในวงกว้างมากขึ้นเท่านั้น

1. การใช้เครือข่ายเพื่อเป็นเวทีกลางประสานงานร่วมกัน

เครือข่ายเป็นช่องทางที่ช่วยให้เกิดการประสานงานระหว่างฝ่ายต่างๆ ทั้งการประสานในส่วน of ความรู้ ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ ขอบข่าย แผนการทำงาน วิธีการทำงาน ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติให้ไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อมิให้เกิดสภาพของการที่สมาชิกต่างคนต่างทำงานและทำงานซ้ำซ้อนกัน นอกจากนี้ การประสานงานช่วยให้รู้ว่าใครขาดอะไรและใครต้องการอะไร แต่เครือข่ายจะเป็นเวทีประสานงานระหว่างกันได้ดีต่อเมื่อมีการจัดระบบการสื่อสารดังที่ได้เสนอไปแล้ว ผ่านการจัดเวทีเพื่อเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกเครือข่าย เพื่อเปิดโอกาสให้มีการถกเถียงและกำหนดข้อตกลงระหว่างกัน ตลอดจนการสร้างวิสัยทัศน์หรือจุดหมายร่วมกันระหว่างสมาชิกของกลุ่มหรือเครือข่ายด้วย

2. การใช้เครือข่ายเพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนสารสนเทศและความรู้

ยิ่งเครือข่ายมีอัตราการหมุนเวียนแลกเปลี่ยน (velocity of exchange) สารสนเทศและความรู้ระหว่างสมาชิกมากขึ้นเท่าใด เครือข่ายนั้นก็จะได้เกิดการเรียนรู้ระหว่างสมาชิกมากขึ้นเท่านั้น เพราะการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ หรือบทเรียนใหม่ๆ ที่ค้นพบขึ้นมา จะช่วยให้เกิดการพัฒนาต่อยอดความคิด และ

ความรู้ระหว่างสมาชิกเครือข่าย อีกทั้งยังช่วยประสานงานให้รู้ว่าปัจจุบันมีใครที่สนใจเรื่องเดียวกันบ้าง เขาทำอะไรไปแล้วบ้าง เราจะเอาบทเรียนและรูปแบบของเขามาปรับใช้ได้อย่างไร

3. การใช้เครือข่ายเพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนและระดมทรัพยากร

สมาชิกของเครือข่ายสามารถแลกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างกันได้ หรืออาจเป็นการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ร่วมกันไม่ว่าจะเป็นบุคลากร เงินทุน สถานที่ หรือวัสดุอุปกรณ์

4. การใช้เครือข่ายเพื่อเป็นเวทีร่วมสร้างสรรค์และพัฒนาความรู้ใหม่ๆ

องค์ความรู้ใหม่ๆ จะเกิดจากเครือข่ายได้ หากมีการแลกเปลี่ยนความรู้และลงมือศึกษาค้นคว้าร่วมกันระหว่างสมาชิก

5. การใช้เครือข่ายเพื่อเป็นเวทีสร้างกระแสผลักดันประเด็นใหม่ๆ

เครือข่ายสามารถที่จะเป็นผู้ที่สร้างกระแสบางเรื่อง เพื่อปลุกให้สังคมเกิดความตื่นตัวในเรื่องนั้นๆ และอาจรวมถึงการขยายผลออกไปในวงกว้างขึ้นได้ด้วย แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นกับระดับความกว้างขวางและความเข้มแข็งของเครือข่ายด้วย หากเครือข่ายมีความกว้างขวางประกอบไปด้วยคนหลากหลายกลุ่มของสังคม ก็ยิ่งเพิ่มโอกาสที่สังคมจะรับรู้ประเด็นที่เครือข่ายเคลื่อนไหวมากขึ้น

โครงการป่าในเมืองได้มีการสร้างเครือข่ายพันธมิตรเพื่อระดมความร่วมมือจากกลุ่มองค์กรที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมและสื่อมวลชน เพื่อร่วมสื่อสารแนวคิดป่าในเมืองตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

ประเภทของเครือข่ายการสื่อสาร

พัชนี เชษจรรยา และคณะ (2541, น.43) ได้มีการจำแนกประเภทของเครือข่ายการสื่อสารออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ

1. เครือข่ายการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (Informal network) หรือเครือข่ายการสื่อสารที่เกิดขึ้นเอง (Emergent Communication Network) เกิดขึ้นจากการสื่อสารระหว่างบุคคลซึ่งไม่มีใครได้รับมอบหมาย หรือบังคับให้ใช้การติดต่อผ่านช่องทางใดช่องทางหนึ่งอย่างตั้งใจ ตรงกันข้ามเครือข่ายเหล่านี้เกิดขึ้นเมื่อสมาชิกมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างอิสระในอัตราความถี่ และความเข้มข้นของการสื่อสารที่ต่างกัน จากการศึกษาพบว่า เมื่อเวลาผ่านไปเครือข่ายที่เกิดขึ้นนี้จะค่อยๆ กลายเป็นแหล่งข้อมูลที่ไม่เป็นระเบียบ (Untrusted)

2. เครือข่ายการสื่อสารแบบเป็นทางการ (Formal Network) หรือเครือข่ายการสื่อสารที่ถูกกำหนดไว้ (Prescribed Communication Network) เป็นประเภทของการสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่งเกิดปฏิสัมพันธ์ในเครือข่ายที่ได้มีการวางแผนอย่างแน่นอน ดังนั้นเครือข่ายเหล่านี้มีโครงสร้างที่มีแบบแผนบทบาทและสถานภาพของสมาชิกจึงเป็นสิ่งที่ควรพิจารณาอย่างมาก ชีวิตในสังคมส่วนใหญ่ทุกวันนี้ต้องการวางรูปแบบเครือข่ายการสื่อสารแทบทั้งสิ้น

รูปแบบการสื่อสารของเครือข่าย

Harold J. Leavitt (อ้างถึงใน วินิจ เกตุขำ, 2522, น. 16) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบของการสื่อสาร พบว่า การสื่อสารแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1) การสื่อสารแบบมีศูนย์กลาง (Central communication)

เป็นการสื่อสารที่มีบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นศูนย์กลาง โดยที่สมาชิกทุกคนไม่มีการติดต่อกันโดยตรง แต่สามารถติดต่อผ่านตัวกลางได้ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ

1.1) เครือข่ายการสื่อสารแบบวงล้อ (The wheel network)

มีลักษณะเป็นเครือข่ายการสื่อสารที่สมาชิกศูนย์กลางจะเป็นผู้รับข่าวสารจากสมาชิกคนใดคนหนึ่ง แล้วส่งต่อไปยังสมาชิกคนอื่นๆ ซึ่งบุคคลที่อยู่ตรงกลางจะเป็นผู้มีอำนาจอย่างแท้จริงในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา และส่งผลข้อมูลกลับไปยังสมาชิก

1.2) เครือข่ายการสื่อสารแบบลูกโซ่ (The chain network)

มีลักษณะเป็นเครือข่ายการสื่อสารที่สมาชิกแต่ละคนจะต้องติดต่อไปยังสมาชิกคนอื่นที่อยู่ถัดไปเท่านั้น สมาชิกที่อยู่ในเครือข่ายจะส่งข่าวสารไปยังสมาชิกคนอื่นๆ โดยผ่านคนกลางเท่านั้น ไม่สามารถติดต่อกันได้โดยตรง เนื่องจากมีข้อจำกัดในแง่การประสานงานและติดต่อระหว่างสมาชิกในกลุ่ม บางครั้งก็เป็นความยากลำบากที่กลุ่มจะทำงานให้สำเร็จได้ตามที่ต้องการ

1.3) เครือข่ายการสื่อสารแบบตัววาย (The Y network)

มีลักษณะเป็นเครือข่ายการสื่อสารที่มีสมาชิกอยู่ตรงกลางเพียงสองคน จะทำหน้าที่ประสานงานและส่งข้อมูลที่ได้รับจากสมาชิกคนอื่นๆ ที่อยู่รอบนอก การสื่อสารแบบนี้มีความเหมาะสมกว่าแบบลูกโซ่ในแง่ที่ทำงานให้สำเร็จได้ดีกว่า เพราะข้อมูลสามารถผ่านทิศทางต่างๆ ได้มากกว่า รูปแบบการสื่อสารแบบตัวยานี้ มักจะเกิดขึ้นในกลุ่มที่มีสมาชิกเพียงหนึ่งหรือสองคนเท่านั้นที่เต็มใจรับงานและรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของงาน

โดยรูปแบบเครือข่ายการสื่อสารแบบนี้ สมาชิกที่อยู่ศูนย์กลางเป็นผู้บังคับบัญชา ทำให้ความสำเร็จของงานจะอยู่ที่ผลิตผล (Product) มากกว่าประสิทธิภาพหรือกระบวนการ (Process) โดยที่สมาชิกในเครือข่ายที่อยู่บริเวณรอบนอกมีหน้าที่ทำตามคำสั่ง โดยไม่มีโอกาสได้ตรวจสอบหรือย้อนถาม

2) การสื่อสารแบบกระจายอำนาจ (Decentralized communication)

เป็นการสื่อสารที่สมาชิกในกลุ่มติดต่อกันโดยอิสระ ไม่มีใครตัดสินใจคนเดียว แต่ร่วมกันคิดร่วมกันแก้ไขปัญหา เป็นวิธีที่ใช้ได้ตรงกับกระบวนการกลุ่ม เพราะทุกคนมีปฏิสัมพันธ์กัน (interaction) ผลที่ออกมาจะได้ทั้งผลิตผล (Product) และกระบวนการ (Process) ของกลุ่มการสื่อสารแบบกระจายอำนาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1) เครือข่ายการสื่อสารแบบวงกลม (The circle network)

มีลักษณะเป็นเครือข่ายการสื่อสารที่สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีสถานะเท่าเทียมกัน สามารถติดต่อกับสมาชิกที่อยู่ถัดจากคนได้ทั้งสองข้าง ในการแก้ปัญหาช่องทางของเครือข่ายการสื่อสารแบบนี้ สมาชิกทุกคนจะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการตัดสินใจ แต่จะหาคนรับผิดชอบไม่ได้เพราะไม่มีศูนย์รวมของกลุ่ม

2.2) เครือข่ายการสื่อสารแบบทุกช่องทาง (The all channel network)

มีลักษณะเป็นเครือข่ายการสื่อสารที่สมบูรณ์ที่สุด ซึ่งสมาชิกทุกคนสามารถติดต่อกับสมาชิกทุกคนในเครือข่ายได้โดยตรง ไม่ต้องผ่านตัวกลางหรือสมาชิกคนอื่นๆ ทั้งในการรับและส่งข่าวสาร จัดว่าเป็นการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้สมาชิกมีความสัมพันธ์ต่อกันและเกิดปฏิกิริยาย้อนกลับ (Feedback) สูงสุด

การวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสาร

ปาริชาติ สถาปิตานนท์ (อ้างถึงใน ฉโนทัย บุญพัก, 2550, น.14) ได้ศึกษาแนวคิดเรื่อง “การวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสาร” (Communication network analysis) ในทางปฏิบัติ การทำความเข้าใจภาพรวมของการสื่อสารและเครือข่าย ประกอบด้วยการศึกษาใน 5 ประเด็นย่อยได้แก่ 1.การค้นหากลุ่มบุคคลในเครือข่าย 2.การระบุบทบาทเชิงการสื่อสารของบุคคลต่างๆในเครือข่าย 3.การวาดเส้นทางการสื่อสารในเครือข่าย 4.การวิเคราะห์ประเด็นที่สื่อสารในเครือข่าย และ 5.การกำหนดดัชนีในการบ่งบอกศักยภาพเชิงการสื่อสารของเครือข่าย อันนำไปสู่การรับรู้ภาพรวมของ “เครือข่าย” ซึ่งสะท้อนโครงสร้างการสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการในสังคม

การค้นหากลุ่มบุคคลในเครือข่ายเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่ช่วยในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับ “ภาพร่าง” ของเครือข่าย โดยในการค้นหากลุ่มบุคคลในเครือข่าย นักวิชาการด้านการสื่อสารให้ความสนใจกับการค้นหาจุดต่างๆ ที่เชื่อมต่อกันในเครือข่าย (nodes) ตัวต่อระหว่างจุดต่างๆ (hubs) กลุ่มย่อยต่างๆ (cliques/subgroups) ขนาดของเครือข่าย (size) และกฎเกณฑ์ต่างๆ (rules) ของสมาชิกในเครือข่าย โดยมีคำถามหลัก คือเครือข่ายมีขนาดเท่าใด ประกอบด้วยใครบ้าง หรือกลุ่มบุคคลใดบ้าง

จากแนวคิดดังกล่าว จะเห็นได้ว่า แนวคิดที่ให้คำจำกัดความของคำว่า “เครือข่าย” นั้น เริ่มต้นจากการอธิบายความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มหรือชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ช่วยเหลือพึ่งพาจนกระทั่งการสร้างพลังและอำนาจการต่อรองและต่อมาก็มีการขยายความสัมพันธ์นั้นไปสู่ระดับที่กว้างขึ้นโดยการเชื่อมโยงกับพันธมิตรอื่นๆ ในสังคมเป็นลักษณะของการสร้างประชาสังคมที่นับว่าเป็นพัฒนาการอีกระดับหนึ่งของความเป็นเครือข่ายที่มีกลุ่มคนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานอย่างหลากหลาย ตามประเด็นปัญหาที่ต้องการผลักดัน/แก้ไข ซึ่งในงานวิจัยนี้คือ การเสริมสร้างพลังทางสังคมของเครือข่ายพันธมิตรที่มาร่วมในการสื่อสาร โครงการป่าในเมือง ตลอดจนเครือข่ายภาคีภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาที่มาร่วมถอดบทเรียนในโครงการเสวนาป่าในเมืองสู่ไทยแลนด์ 4.0

กาญจนา แก้วเทพ (2538) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า เครือข่ายหรือ network ในภาษาอังกฤษว่า “net” หมายถึง ตาข่ายที่โยงใยถึงกันและพร้อมที่จะ “work” เมื่อต้องการใช้งาน ดังนั้น ความหมายของ “เครือข่าย” จึงหมายถึง รูปแบบหนึ่งของการประสานงานของบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรหลายองค์กรที่ต่างก็มีทรัพยากรของตัวเอง มีเป้าหมาย มีวิธีการทำงาน และมีกลุ่มเป้าหมายของตัวเอง บุคคล กลุ่ม หรือองค์กรเหล่านี้ได้เข้ามาประสานงานกันอย่างมีระยะเวลานานพอสมควร แม้อาจจะไม่ได้มีกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอก็ตาม แต่ก็จะมีการวางรากฐานเอาไว้(เปรียบเสมือนมีสายโทรศัพท์ต่อไว้) เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีความต้องการที่จะขอความช่วยเหลือ หรือขอความร่วมมือจากกลุ่มอื่นๆ เพื่อการแก้ไขปัญหาที่สามารถที่จะติดต่อไปได้

นฤมล นิราธร (2543) กล่าวถึงเครือข่ายว่า เป็นการทำงานที่เป็นรูปแบบของความร่วมมือหรือการพึ่งพาอาศัยกันและกัน ดังนั้น เครือข่าย จึงหมายถึง รูปแบบการประสานงานกลุ่มของคน หรือองค์กร ที่สมัครใจแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน ช่วยเหลือกัน โดยการติดต่อสื่อสาร อาจทำได้ทั้งการผ่านศูนย์กลางหรือแม่ข่ายและการติดต่อโดยตรงระหว่างกลุ่ม ซึ่งมีการจัดรูปแบบหรือจัดระเบียบที่ยังคงความอิสระ โดยมีรูปแบบการรวมตัวแบบหลวมๆ ตามความจำเป็นหรือเป็นโครงสร้างที่มีความชัดเจนซึ่งนอกจากคำว่า เครือข่าย (network) ยังมีคำใกล้เคียงที่ใช้ความหมายคล้ายคลึงกัน เช่น แนวร่วมเชิงกลยุทธ์ (strategic alliance) หุ้นส่วนในการทำงาน (partner) หรือคำในอดีต เช่นคำว่า การประสานระหว่างองค์กร (inter organizational coordination) ซึ่งสิ่งสำคัญในการทำงานแบบเครือข่าย คือ การแสวงหารูปแบบขององค์กรที่มีความยืดหยุ่น มีโครงสร้างแนวราบ มีความเป็นอิสระต่อกัน สามารถตอบสนองต่อโลกที่มีปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน เปลี่ยนแปลง และมีการแข่งขันสูง

จากความหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เครือข่ายนั้น หมายถึง ความร่วมมือและการเปิดรับของฝ่ายต่างๆ ที่จะมียึดถือร่วมกันในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งข้อกำหนดที่เกิดขึ้นนั้นเป็นความพยายามที่จะระดมทรัพยากร งบประมาณ ความรู้ และวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ จากการร่วมมือและการเปิดรับในสิ่งใหม่ ๆ นั้นเสมอ

เครือข่าย : นัยแห่งภารกิจและกระบวนการ

ภายใต้ยุทธศาสตร์ของความเป็นเครือข่านั้น ภารกิจและกระบวนการทำงานของฝ่ายต่างๆ เป็นสิ่งที่จะช่วยให้ความเป็นเครือข่านั้นมีความต่อเนื่องการทำภารกิจต่อกันโดยมีการขยายภารกิจและอุดมการณ์นั้นออกไปสู่กลุ่มอื่น เครือข่ายอื่น ก็เท่ากับว่า เป็นการสร้างเครือข่ายให้เกิดขึ้น ดังนั้น เครือข่ายจึงมีนัยของการทำภารกิจที่เป็นกระบวนการ โดยเป็นทั้งกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วม และกระบวนการกลุ่มที่เป็นการระดมทรัพยากรในการสร้างพลังและอำนาจในการต่อรองให้สูงขึ้น ซึ่งกระบวนการต่างๆ เหล่านี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย ถึงแม้ว่าการกระทำในลักษณะดังกล่าว จะเป็นภาพสะท้อนของ “ภารกิจและสถานะชั่วคราว” ก็ตาม แต่สิ่งเหล่านั้น

นับว่าเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการขับเคลื่อนทางสังคม และความเป็นไปของสิ่งต่างๆ ที่เชื่อมโยงกันเป็นข่วง

จากความหมาย จะเห็นได้ว่า เครือข่ายนั้นได้ถูกนำมาอธิบายในมิติของความสัมพันธ์และปรากฏการณ์ทางสังคมมนุษย์มากกว่าการอธิบายในมิติของความสัมพันธ์และความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่งในเชิงชีววิทยา ตามทัศนะของวิทยาศาสตร์กระบวนการทัศน์ใหม่ โดยเป็นการกล่าวถึงความร่วมมือระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่ม องค์กรที่มีกิจกรรมคล้ายคลึงกันและขยายผลการทำงานหรือแนวคิดไปสู่กลุ่ม องค์กรอื่นๆ เพื่อเสริมสร้างพลังในการแก้ไขปัญหาและการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ โดยผ่านระบบการสื่อสารที่ทำให้สมาชิกในเครือข่ายมีโอกาสในการรับรู้และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน นอกจากนี้ ยังได้พยายามอธิบายถึง คุณค่าแห่งความสัมพันธ์ ความเท่าเทียม ความร่วมมือ การต่อสู้ขัดแย้ง และการเชื่อมโยงที่เป็นทั้งแนวคิด หลักการ เครื่องมือ และวิธีการปฏิบัติที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายร่วมกันของทุกฝ่าย

องค์ประกอบของเครือข่าย

จอห์น เวอน์เนอร์ (อ้างถึงใน ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์, 2546, น.9) กล่าวถึงองค์ประกอบของเครือข่าย โดยใช้ตัวอักษรย่อในภาษาอังกฤษ 4 ตัว คือ link หรือการเชื่อมต่อ เพื่ออธิบายองค์ประกอบดังกล่าว ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การเรียนรู้ (learning) ได้แก่ การเรียนรู้เกี่ยวกับความจำเป็นและความต้องการของตนเองและผู้อื่น
2. การลงทุน (investing) ได้แก่ การลงทุนด้านเวลาและพลังงานในการติดต่อและเชื่อมประสานกับบุคคลต่างๆ
3. การดูแล (nurturing) ได้แก่ การดูแลสัมพันธ์ภาพระหว่าง สมาชิกของเครือข่ายอย่างใกล้ชิด ทั้งในเรื่องของการทำงานและสัมพันธ์ส่วนตัว
4. การรักษา (keeping) ได้แก่ การรักษาทิศทางการบรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะการตรวจสอบความต้องการของสมาชิกและการเปิดใจรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อแสวงหาแนวทางที่ทรงพลังในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543, น.36-43) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของเครือข่ายว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 ประการ คือ

- 1) การรับรู้มุมมองร่วมกัน (common perception) หมายถึงการที่สมาชิกที่เข้ามาอยู่ในเครือข่ายต้องมีความรู้สึกนึกคิดและการรับรู้ร่วมกันถึงเหตุผลการเข้าร่วมเป็นเครือข่าย อาทิ มีความเข้าใจในปัญหา มีสำนึกในการแก้ไขปัญหาาร่วมกันและมีความต้องการความช่วยเหลือในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลให้สมาชิกเครือข่ายเกิดความรู้สึกผูกพันในการดำเนินกิจกรรมบางอย่างเพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น

2) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (common vision) หมายถึง การมองเห็นจุดมุ่งหมายในอนาคตร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม การรับรู้เข้าใจถึงทิศทางเดียวกัน และการมีเป้าหมายที่จะดำเนินไปด้วยกัน จะช่วยทำให้ขบวนการเคลื่อนไหวของเครือข่ายมีพลัง เกิดเอกภาพ และช่วยบรรเทาความขัดแย้งอันเกิดจากมุมมองที่แตกต่างลงไป

3) การมีผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน (mutual interests/benefits) หมายถึง การที่สมาชิกแต่ละคนมาร่วมกันเพื่อประสานผลประโยชน์และความต้องการซึ่งผลประโยชน์และความต้องการนั้นจะไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้หากสมาชิกต่างคนต่างอยู่ ดังนั้น จึงมีการรวมตัวกันบนฐานของผลประโยชน์ร่วมที่มากเพียงพอจะดึงดูดให้รวมเป็นเครือข่าย

4) การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายอย่างขวาง (all stakeholders participation) การมีส่วนร่วมของสมาชิกมีความสำคัญต่อการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย เพราะกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมือกระทำอย่างแข็งขัน ดังนั้น สมาชิกในเครือข่ายจึงควรเสริมสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะของความเท่าเทียมและในฐานะหุ้นส่วนของเครือข่ายและควรสานต่อความสัมพันธ์ในแนวราบ

5) กระบวนการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (complementary relationship) หมายถึง การที่สมาชิกในเครือข่ายต่างก็ต้องเสริมกระบวนการทำงานของกันและกัน โดยที่ใช้จุดแข็งของฝ่ายหนึ่ง ไปช่วยเหลืออีกฝ่ายหนึ่งที่มีจุดอ่อน ซึ่งจะทำให้เกิดการประสานผลประโยชน์ร่วมกัน การเสริมสร้างต่อกันนั้น เกิดขึ้นจากการรวมตัวเป็นเครือข่ายซึ่งมีผลดีมากกว่าการไม่รวมเป็นเครือข่าย

6) การพึ่งอิงร่วมกัน (interdependence) คือ การเติมเต็มในส่วนที่ขาดของแต่ละฝ่ายเนื่องจากทุกฝ่ายต่างก็มีข้อจำกัดในกระบวนการทำงานและมีความรู้ ประสบการณ์ที่แตกต่าง ดังนั้น จึงมีการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างสมาชิกในเครือข่าย

7) การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน (interaction) หมายถึง การที่สมาชิกในเครือข่ายมีการทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก และผลการปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนระหว่างกันนั้นก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเครือข่ายตามด้วย

คณะวิจัยได้นำแนวคิดเครือข่ายทางสังคมและองค์ประกอบของเครือข่ายมาวางแผนการสื่อสารผ่านกลุ่มพันธมิตรในการสื่อสารของโครงการรวมถึงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายองค์กรทางสังคมด้านสิ่งแวดล้อมและสื่อมวลชนในการจัดการการสื่อสารประเด็นป่าไม้ในเมืองให้สอดคล้องการดำเนินงานวิจัยภายใต้โครงการดังกล่าว

ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อมวลชน (Agenda Setting of the Media)

โคเฮน (1993 อ้างในพีระ จิรโสภณ, 2548) อธิบายว่า สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญ ไม่เพียงนำเสนอข่าว แต่ยังบอกให้ประชาชนคิดอย่างไร (What to think) การบอกให้ประชาชนคิดเกี่ยวกับอะไร (What to think about) ควรรู้เรื่องใด และรู้สึกในเรื่องอะไร

องค์ประกอบหลักในกระบวนการ

1. วาระของสื่อ ความสนใจของสื่อ (Media Agenda)
2. วาระของสาธารณะ (Public Agenda)
3. วาระของนโยบาย (Policy Agenda)

วาระของสื่อ วาระของสาธารณะ และ วาระของนโยบาย มีความสัมพันธ์กัน มีความซับซ้อนแตกต่างกัน อยู่กับหลายปัจจัย ส่งผลให้การจัดวาระข่าวสารแตกต่างกัน

ทฤษฎีนี้เห็นว่า สื่อมวลชนสามารถทำให้เรื่องราว ประเด็น หรือบุคคล กลายเป็นจุดสนใจจากสาธารณชนได้ และเชื่อดด้วยว่าสื่อมวลชนสามารถทำให้วาระต่างๆ นี้กลายเป็นที่โจษจันในสังคมได้ด้วยการกำหนดวาระข่าวสาร ในอดีตเคยมีผู้แสดงความคิดเห็นว่า

“หนังสือพิมพ์(สื่อมวลชน) มีบทบาทสำคัญมากกว่าการเป็นผู้เสนอข่าวสารหรือความคิดเห็นเท่านั้น สื่อมวลชนอาจจะไม่ประสบความสำเร็จมากนักในการบอกให้ประชาชนคิดอย่างไร (what to think) แต่มักจะประสบความสำเร็จอย่างมากในการบอกให้ประชาชน (ผู้อ่านหนังสือพิมพ์) คิดเกี่ยวกับเรื่องอะไร (what to think about)”

การรับรู้ถึงความสำคัญมากน้อยของแต่ละประเด็นที่นำเสนอด้วย ขึ้นกับจำนวนหรือปริมาณความถี่ของข่าวสารในประเด็นนั้นๆ ทั้งนี้กระบวนการเลือกสรรข่าวสารของสื่อดังกล่าวนี้คือการ “กำหนดวาระข่าวสาร” (agenda setting) ให้กับผู้รับสารในสังคม

มีการให้คำนิยามความหมายของการกำหนดวาระข่าวสารโดยสื่อมวลชน ที่ช่วยให้เห็นภาพชัดเจน ดังเช่น “การที่ประชาชนจะเอาอะไรมาคิดหรือไม่เอามาคิดในสมองในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มักจะเกิดจากที่สื่อมวลชนนำเสนอหรือไม่นำเสนอเรื่องนั้นๆ ในทำนองเดียวกัน”

“สื่อมวลชนมักกระตุ้นให้ประชาชนสนใจบางเรื่อง บางประเด็นเป็นพิเศษ สร้างภาพลักษณ์ในสาธารณะให้กับนักการเมืองบางคน สื่อมวลชนนำเสนอเรื่องราวสิ่งต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ชี้นำให้ปัจเจกบุคคลในสังคมมวลชนว่าควรคิดในเรื่องอะไร ควรรู้ในเรื่องอะไร และควรมีความรู้สึกเกี่ยวกับอะไร” แต่อย่างไรก็ตาม สื่อมวลชนเองมิได้เป็นตัวกำหนดเองเสมอไป ยังมีประเด็นที่ซับซ้อนควรพิจารณาอีกเกี่ยวกับแหล่งที่มาของข่าวสาร ซึ่งอาจจะมาจาก 3 แหล่ง ด้วยกันคือ

1. วาระเชิงนโยบายจากนักการเมืองหรือกลุ่มที่มีบทบาทในสังคม
2. วาระจากสื่อมวลชนในกระบวนการของการรักษาประตูที่คัดเลือกว่าสารเหตุการณ์หรือประเด็นที่มีมูลค่าข่าว และเป็นที่น่าสนใจของกลุ่มผู้อ่าน
3. วาระจากสาธารณชนผู้สนใจและรับรู้เรื่องราวใดสำคัญ ซึ่งอาจมาจากประสบการณ์ตรงจากปัญหาในสังคมหรือการรับรู้ผ่านสื่อมวลชน โดยทั้ง 3 แหล่งนี้ ต่างมีอิทธิพลซึ่งกันและกันในการกำหนดวาระข่าวสาร นอกจากนี้ก็ยังมีปัจจัยอย่างอื่นอีกเช่น เจ้าของสื่อ สถานการณ์ใหญ่ๆ ของสังคมในขณะนั้น เป็นต้น

ดังนั้นการจุดประเด็นให้สื่อมวลชนหันมาสนใจประเด็นที่เราต้องการนำเสนอจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะสื่อเองมีเรื่องราวต่างๆ ให้ติดตามมากมาย การที่จะให้สื่อหยุดสนใจในเรื่องของเรานั้น จำเป็นต้องเข้าใจหลักของความเป็นข่าว รวมทั้งต้องมีการทำงานกับสื่ออย่างต่อเนื่อง ไม่จบแค่การส่งข่าว สร้างข่าว หรือจัดกิจกรรมเป็นคราวๆ เท่านั้น และถ้าเป็นเรื่องที่สังคมได้ประโยชน์ ในฐานะสื่อมวลชนเองก็มีหน้าที่ที่จะนำเรื่องราวดีๆ ไปสู่ประชาชน สิ่งที่สำคัญประการหนึ่งในการทำให้สื่อเข้าใจในเรื่องที่เรานำเสนอ ก็คือ การสื่อสารข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง แต่ต้องมั่นใจว่าข่าวสารนั้นไปถึงผู้สื่อข่าวหรือกองบรรณาธิการที่สนใจประเด็นเหล่านั้น ในขณะที่เดียวกันก็ต้องเป็นเรื่องที่เป็นกระแสความสนใจของประชาชนวงกว้าง ดังนั้นหากข้อมูลที่เราเสนอมีความเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ของสังคม หรือตรงกับวาระที่สำคัญของสังคม ข้อมูลหรือประเด็นที่เราเสนอก็จะได้รับความสนใจมากขึ้นเป็นพิเศษ การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ในวาระนั้นๆ ประเด็นที่เราเสนอก็จะได้รับความสนใจสูงขึ้น ในงานวิจัยนี้ คณะวิจัยได้ใช้แนวคิดดังกล่าวในการสื่อสารจุดประเด็น นิยาม ความหมาย ป่าในเมือง ให้สื่อมวลชนได้เข้าใจเพื่อสื่อสารต่อไปยังสาธารณะ

2.3 การชี้แนะผ่านสื่อ (Media advocacy)

Jenet Williams ซึ่งดำรงตำแหน่ง Deputy Executive Director of Public Affairs แห่ง American Lung Association of Metropolitan Chicago กล่าวว่า การชี้แนะผ่านสื่อ (Media advocacy) เป็นคำใหม่เพิ่งเริ่มรู้จักกันในปี 1980 เนื่องจากมีองค์กรที่ทำงานด้านสวัสดิการสังคมและสาธารณสุขได้ค้นพบว่า การดำเนินงานของตัวเองนั้นยังขาดแคลนทรัพยากรที่มีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงนโยบายสาธารณะ องค์กรต่างๆ เหล่านี้จึงพัฒนากลยุทธ์ในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชน แต่หากจะย้อนไปในระดับพื้นฐาน การเริ่มใช้การชี้แนะผ่านสื่อแรกเริ่มจริงๆ นั้น การชี้แนะผ่านสื่อถูกใช้ในการเคลื่อนไหวทางสิทธิมนุษยชนและการต่อต้านสงครามในช่วงปลายปี 1960 ถึงต้นปี 1970 เนื่องจากกลุ่มบุคคลที่ดำเนินการเคลื่อนไหวรู้ดีว่าการทำประเด็นข่าวของตนเองให้อยู่ในความสนใจของสื่อ นั้นจะทำให้ประชาชนนับล้านคนสนใจด้วย ซึ่งเป็นการดีกว่าการเจรจาต่อรองกับบรรดานักการเมือง อย่างไรก็ตามแม้จุดเริ่มต้นของการ

ชี้แนะผ่านสื่อจะเริ่มต้นจากประเด็นสิทธิมนุษยชนและการต่อต้านสงคราม แต่การชี้แนะผ่านสื่อกลับได้รับความนิยมนและถูกพัฒนาให้เป็นส่วนหนึ่งของงานด้านสาธารณสุข เช่น การควบคุมการสูบบุหรี่และการควบคุมพฤติกรรมเมาแล้วขับ เนื่องจากกลุ่มนักณรงค์ด้านสิทธิมนุษยชนเห็นกลยุทธ์ดังกล่าวจากนักเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชน

การชี้แนะผ่านสื่อเป็นแนวคิดผสมผสานระหว่างการสื่อสารมวลชน วิทยาศาสตร์การเมือง สังคมวิทยาและจิตวิทยาการเมือง โดยให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของข่าว(การรายงานข่าวของสื่อ)เพื่อสร้างและผลักดันนโยบายรวมทั้งสนใจการพัฒนากลยุทธ์การใช้สื่อในการผลักดันนโยบาย ดังนั้นหัวใจสำคัญของการชี้แนะผ่านสื่อจึงเน้นที่การกำหนดวาระ(Agenda-setting)และการกำหนดประเด็น(Framing) การวิจัยเกี่ยวกับการกำหนดวาระมีส่วนช่วยสนับสนุนแนวคิดการชี้แนะผ่านสื่อให้เน้นการกำหนดประเด็นของสาธารณชน ในขณะที่บทเรียนจากการกำหนดประเด็นทำให้การชี้แนะผ่านสื่อนำมาใช้ในการกำหนดกรอบเพื่อสะท้อนประเด็นข้อโต้แย้งด้านสาธารณะในสังคม นอกจากนั้น การชี้แนะผ่านสื่อยังอาศัยแนวทางเกี่ยวกับการจัดการชุมชน (Community organizing) เพื่อดึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการผลักดันประเด็นและนโยบายด้านสาธารณะต่างๆและการณรงค์ทางการเมือง (Political campaign) ในการกดดันผู้มีอำนาจเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม

แนวคิดการชี้แนะผ่านสื่อได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ทศวรรษที่ 1960-1970 จนภายหลังจากนั้นราวๆ ช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 การชี้แนะผ่านสื่อจึงเป็นแนวคิดและแนวทางที่ได้รับความนิยมมากในการใช้สื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมประเด็นสาธารณะต่อสังคม (Wallack, 1994)

ความหมายของการชี้แนะผ่านสื่อ

Wallack et al (1993) นิยามว่า การชี้แนะผ่านสื่อ คือ กลยุทธ์การใช้สื่อมวลชนเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการริเริ่มเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและนโยบายทางสังคม การชี้แนะผ่านสื่อนำเสนอให้สื่อสนใจประเด็นนโยบายสาธารณสุข โดยอาศัยการมีส่วนร่วมและการสร้างพลังร่วมจากภาคสังคม

Wallack and Dorfman (1996) ระบุว่า การชี้แนะผ่านสื่อ คือกลยุทธ์การใช้สื่อมวลชนเพื่อกดดันให้เกิดการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเชิงสาธารณะ

Jernigan and Wright (1996) นิยามความหมายของการชี้แนะผ่านสื่อว่า การชี้แนะผ่านสื่อเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการเปลี่ยนแปลงนโยบาย การชี้แนะผ่านสื่อจะทำให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากการสนับสนุนบทบาทของสื่อเพื่อกดดันการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย

Rice and Atkin (2001) ให้ความหมายของการชี้แนะผ่านสื่อว่า การชี้แนะผ่านสื่อคือกลยุทธ์การใช้สื่อมวลชนร่วมกับการจัดการชุมชนเพื่อผลักดันนโยบายสาธารณะเชิงสาธารณะ การชี้แนะผ่านสื่อให้ความสำคัญกับบทบาทของข่าวที่ปรากฏในสื่อร่วมกับการโฆษณา

Amidei (1991 อ้างถึงใน Wallack et al, 1993) อธิบายว่าการชี้แนะ (Advocacy) มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1) การชี้แนะ (Advocacy) เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิ (Right) และนักกิจกรรม/นักชี้ประเด็นผ่านสื่อต้องกระตุ้นให้บุคคลตระหนักถึงสิทธินั้น เช่น สิทธิในสาธารณะที่ดี สิทธิที่จะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่มีมลพิษ ฯลฯ และกระตุ้นให้บุคคลกระทำการบางอย่างเพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง

2) การดำเนินงานการชี้แนะ (Advocacy) ต้องกำหนดเป้าหมายเฉพาะ (Specific) เนื่องจากการดำเนินการชี้แนะอาจมีบุคคลหลากหลายกลุ่มเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นเป้าหมายของการดำเนินงานต้องชัดเจน

3) การชี้แนะ (Advocacy) ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานเพื่อประโยชน์สูงสุดกับกลุ่มบุคคลชุมชนหรือสังคม

4) การชี้แนะเชิงนโยบาย (Policy Advocacy) มุ่งเน้นว่าองค์กรได้ทำงานผลักดันนโยบายในทางที่ควรจะเป็น เช่น นักชี้แนะด้านโภชนาการต้องเรียกร้องเพื่อกดดันองค์กรด้านอาหารและยา เพื่อเปลี่ยนแปลงนโยบายเกี่ยวกับฉลากอาหารโดยฉลากอาหารต้องระบุข้อมูลโภชนาการที่ชัดเจน

โดยสรุป การชี้แนะผ่านสื่อคือกลยุทธ์การใช้สื่อเพื่อกดดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายสาธารณะ การชี้แนะผ่านสื่อให้มีความสำคัญกับแนวทางการมีส่วนร่วมซึ่งมองว่า ชุมชนมีพลังและสามารถเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมได้ผ่านการสนับสนุนจากสื่อที่มีบทบาทในการจุดประเด็นให้เกิดการวิพากษ์ในสังคมเพื่อกดดันผู้มีอำนาจในการออกกฎหมาย ดังนั้น การชี้แนะผ่านสื่อจึงใช้กลยุทธ์แบบผสมผสานทั้งการรวมตัวของเครือข่าย การแสดงพลังของภาคสังคมควบคู่ไปกับการใช้พลังสื่อมวลชนและช่องทางการสื่อสารอื่นๆ เพื่อเป้าหมายในการผลักดันนโยบายสาธารณะ

กระบวนการชี้แนะผ่านสื่อ

Center for Health Policy Research (2002) แห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย (University of California) สรุปกระบวนการชี้แนะผ่านสื่อว่าประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. จัดตั้งกลุ่มผู้นำวางแผน (Organize a planning group)

ขั้นตอนแรกของกระบวนการชี้แนะผ่านสื่อ คือ การจัดตั้งกลุ่มเป้าหมายในการวางแผนการดำเนินงานชี้แนะผ่านสื่อเพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายว่าจะดำเนินการอย่างไร กลุ่มนักวางแผนอาจเป็นกลุ่มที่รวมบุคคลจากหลายๆ กลุ่ม เช่น กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลักดันนโยบาย กลุ่มอาสาสมัคร/เครือข่ายหรือพันธมิตรที่ร่วมดำเนินงาน ฯลฯ การชี้แนะผ่านสื่อต้องกำหนดบุคคลขึ้นมาเป็นกลุ่มผู้นำเพื่อวางแผน/กำหนดทิศทางการดำเนินงานซึ่งควรพิจารณาจากคุณลักษณะสำคัญคือความสามารถในการเป็นผู้นำ (leadership)

2. พัฒนาแผนวิจัย (Develop a research plan)

การพัฒนาแผนการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนการชี้แนะผ่านสื่อ ข้อมูลการวิจัยจะเป็นกรอบที่กำหนดสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหานั้นซึ่งมีส่วนช่วยให้การรณรงค์เพื่อชี้แนะผ่านสื่อเข้มแข็ง นอกจากนี้ ข้อมูลการวิจัยยังเป็นข้อมูลสำคัญที่จะช่วยนักชี้ประเด็นผ่านสื่อในการตอบคำถามผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งผู้มีอำนาจในการออกกฎหมายและสื่อมวลชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและบางครั้งข้อมูลวิจัยยังมีความจำเป็นที่นักชี้ประเด็นผ่านสื่อต้องใช้เพื่อตอบโต้ฝ่ายตรงข้ามด้วย ดังนั้น นักชี้ประเด็นผ่านสื่อควรพัฒนาการวิจัยในด้านต่างๆ ได้แก่

(2.1) การทบทวนข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง (Literature and database reviews) คือ การทบทวนงานวิจัยในประเด็นที่ต้องการผลักดัน เรียกร้องหรือชี้แนะผู้กำหนดนโยบาย

(2.2) การวิจัยตลาด (Market research) ในที่นี้หมายถึงการวิจัยเพื่อสำรวจความคิดเห็นของสาธารณะชนต่อประเด็นที่ต้องการผลักดันเพื่อนักชี้แนะจะได้ทราบถึงประชามติของคนในสังคม การสำรวจความคิดเห็นของสาธารณะชนยังทำให้นักชี้ประเด็นผ่านสื่อเตรียมข้อมูลสำหรับสื่อสารไปยังสาธารณะชนได้ตรงตามที่สาธารณะชนสนใจด้วย

(2.3) การวิจัยระบาดวิทยาและการวิจัยกฎหมาย (Epidemiological and Legal research) ข้อมูลด้านระบาดวิทยาเป็นการวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับโรคที่เชื่อมโยงกับปัญหาสาธารณะที่นักชี้ประเด็นผ่านสื่อต้องการผลักดันนโยบายเพื่อแก้ปัญหาสาธารณะ ในขณะที่ การวิจัยกฎหมายมีส่วนช่วยนักชี้ประเด็นผ่านสื่อในการกำหนดว่ากฎหมายหรือนโยบายใดที่อยู่ในขอบเขตที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาสาธารณะและยังสะท้อนว่าผู้มีอำนาจหรือนักการเมืองคนใดที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการออกกฎหมายบ้าง

3. ระบุว่าปัญหาเป็นเรื่องช่องโหว่ของนโยบาย (Problem as policy gap)

เป้าหมายสูงสุดของการชี้แนะผ่านสื่อ คือการใช้สื่อเพื่อผลักดันนโยบาย/กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวซึ่งเป้าหมายนี้เองที่เป็นที่มาของการนิยามปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นว่าเป็นเพราะช่องโหว่ของนโยบาย โดยนักชี้ประเด็นผ่านสื่อนำโดยกลุ่มผู้นำในการวางแผนต้องทำการรวบรวมข้อมูล(วิจัย)เพื่อกำหนดว่านโยบายใด คือ ทางแก้ไขปัญหานั้น นโยบายใดจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล

4. กำหนดเป้าหมายเชิงนโยบาย (Set policy goals)

การกำหนดเป้าหมายเชิงนโยบาย นักชี้ประเด็นผ่านสื่อต้องนิยามให้ได้ก่อนว่าอะไรคือประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไข นักชี้ประเด็นผ่านสื่อควรพิจารณากรอบการกำหนดเป้าหมายจากคำถามสำคัญ 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็น (Issue) อะไรที่เป็นปัญหาและต้องการแก้ไขและแนวทาง (Solution) ใดที่จะเป็นทางออกของปัญหานั้น จากนั้นนักชี้ประเด็นผ่านสื่อจึงจะสามารถกำหนดข้อเสนอทางนโยบาย (Policy proposal)

5. เตรียมความพร้อมขององค์กร (Access organizational readiness)

การเตรียมความพร้อมขององค์กรเป็นอีกขั้นตอนที่สำคัญในกระบวนการชี้แนะผ่านสื่อที่นักชี้ประเด็นผ่านสื่อต้องเตรียมทรัพยากรขององค์กรให้พร้อมสำหรับการดำเนินงาน โดยเฉพาะในการทำงานกับสื่อ เนื่องจากการณรงค์เพื่อชี้แนะผ่านสื่อ นักณรงค์และนักชี้ประเด็นผ่านสื่อต้องมีเวลาในการเตรียมงาน การสร้างความสัมพันธ์กับสื่อและการวางแผนกลยุทธ์การทำงานกับสื่อ

6. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย (Identify target audiences)

กลุ่มเป้าหมายการชี้แนะผ่านสื่อประกอบไปด้วย 2 กลุ่ม ที่สำคัญ ได้แก่ ผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Policy maker and stakeholders)

ผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย เป็นกลุ่มเป้าหมายที่นักชี้แนะผ่านสื่อให้ความสำคัญเพราะกลุ่มเป้าหมายกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีอำนาจการออกกฎหมายที่นักชี้แนะผ่านสื่อต้องการผลักดัน

กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นกลุ่มที่เข้ามามีส่วนได้ส่วนเสียกับประเด็นปัญหาหรือนโยบายที่นักชี้แนะผ่านสื่อผลักดัน ทั้งนี้กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอาจเป็นทั้งกลุ่มที่สนับสนุน กลุ่มต่อต้านและกลุ่มที่ไม่เข้าข้างฝ่ายใดก็ได้

7. ขับเคลื่อนพลังชุมชน (Mobilize your community)

นักชี้แนะผ่านสื่อต้องบริหารจัดการและขับเคลื่อนพลังจากชุมชน/สังคมเพื่อสนับสนุนการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายโดยต้องประสานการดำเนินงานกับกลุ่มต่างๆ ในชุมชน เช่น กลุ่มชาวบ้าน/สมาชิกในชุมชน กลุ่มนักวิชาการ กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อร่วมกันวางแผนและดำเนินการชี้แนะผ่านสื่อ ทั้งนี้ หน้าที่สำคัญของนักชี้แนะผ่านสื่อ คือ การทำให้กลุ่มต่างๆ ในชุมชนเห็นว่าประเด็นปัญหาที่กำลังผลักดันนั้นเป็นปัญหาของทุกๆ คน (Everyone a business)

องค์ประกอบการชี้แนะผ่านสื่อ

Wallack (1994) กล่าวถึงหน้าที่ของการชี้แนะผ่านสื่อจากความเห็นเรื่องสื่อมวลชนในทัศนะของ Walter Lippmann โดย Wallack เชื่อว่า (1) การชี้แนะผ่านสื่อคือการใช้สื่อเพื่อกำหนดวาระ (Agenda-setting) ที่เชื่อว่าวาระในสื่อกำหนดวาระเชิงสาธารณะหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าอะไรที่ประชาชนคิดก็สะท้อนได้จากสิ่งที่ปรากฏในสื่อนั่นเอง (2) การชี้แนะผ่านสื่อคือการตอกย้ำประเด็นและเน้นย้ำว่าประเด็นนั้นมีความสำคัญ ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดประเด็น (Framing) โดยบทเรียนจากวิทยาศาสตร์การเมืองซึ่งเป็นหนึ่งในแนวคิดที่ก่อให้เกิดการชี้แนะผ่านสื่อพบว่าทำให้ประเด็นเชิงสังคมอยู่ในข่าวของสื่อนั้นต้องเชื่อมโยงประเด็นให้ได้ว่าใคร (Who) และอะไร (What) ที่ต้องรับผิดชอบกับประเด็นปัญหานั้นๆ (3) การชี้แนะผ่านสื่อมีหน้าที่ริเริ่มการผลักดันเชิงสาธารณะเพื่อแก้ปัญหา เช่น การผลักดันนโยบายเพื่อเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม/บริบทคือแนวทางในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะของประชาชน

ดังนั้นองค์ประกอบในการชี้แนะผ่านสื่อจึงประกอบไปด้วยหลักสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การกำหนดวาระ การกำหนดประเด็นให้เกิดการอภิปราย และการผลักดันนโยบาย (Wallack, 1993 ; 1997, Rice and Atkin, 2001)

1. การกำหนดวาระ (Setting the agenda : framing for access)

การกำหนดวาระเปรียบเสมือนบันไดก้าวแรกของนักชี้แนะ (Advocates) เนื่องจากถ้าสื่อมวลชนสนใจประเด็นที่นักชี้แนะต้องการนำเสนอ สื่อมวลชนก็จะทำหน้าที่รายงานประเด็นนั้นๆ ไปสู่สาธารณชน และเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดการถกเถียงอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ เหล่านั้นด้วย นักชี้ประเด็นผ่านสื่อจึงต้องเล็งความต้องการให้วาระใดปรากฏอยู่ในสื่อ การกำหนดวาระผ่านสื่อยังเปรียบเสมือนการทำให้วาระนั้นมีความชอบธรรมและน่าเชื่อถือด้วย การชี้แนะผ่านสื่อจึงต้องทำความเข้าใจกับธรรมชาติการทำงานของสื่อ ติดตามการรายงานข่าวของสื่อ การนำเสนอประเด็นเรื่องราว รักษาสัมพันธภาพกับสื่อและเข้าใจคุณค่าข่าว (Newsworthiness) ที่สื่อสนใจ บริหารจัดการกิจกรรมเพื่อให้เป็นข่าวรวมถึงพัฒนากลยุทธ์ต่างๆ เพื่อเข้าถึงบรรณาธิการและผู้นำทางความคิดในสังคม เพื่อให้วาระที่ต้องการชี้แนะอยู่ในความสนใจของสื่อ

ดังนั้น ความสามารถในการเข้าถึงสื่อ นับเป็นคุณสมบัติสำคัญที่นักชี้แนะผ่านสื่อต้องมี เพราะกระบวนการกำหนดวาระทางสาธารณะ (Public agenda-setting) มีความเชื่อมโยงกับระดับความครอบคลุมของสื่อ (Level of media coverage) ที่ปรากฏสู่สายตาประชาชน กล่าวคือถ้านักกรณรงค์หรือนักชี้แนะผ่านสื่อสามารถทำให้ประเด็นหรือเรื่องราวของตนเองเป็นที่สนใจของสื่อได้มากเท่าไร โอกาสที่ประเด็นหรือเรื่องราวเหล่านั้นจะกลายเป็นวาระทางสาธารณะก็มีมากขึ้นตามไปด้วย สื่อจะเป็นตัวกระตุ้นประชาชนว่าอะไรคือสิ่งที่พวกเขาควรรู้ นอกจากนั้น สื่อยังเป็นเครื่องมือสำหรับการเข้าถึงบรรดาผู้นำทางความคิด นักการเมือง ผู้นำชุมชน นักบริหารซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นบุคคลกลุ่มเป้าหมายที่นักชี้แนะผ่านสื่อต้องการสื่อสาร เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบาย

กระบวนการชี้แนะผ่านสื่อจึงเชื่อมโยงกับแนวคิดเรื่องการกำหนดวาระ (Agenda setting) และคุณค่าข่าว (Newsworthiness) เนื่องจากความสำเร็จของการชี้แนะ คือ การทำให้ประเด็นที่ต้องการเรียกร้องอยู่ในความสนใจของสื่อมวลชนเพื่อให้สื่อมวลชนรายงานข่าวไปยังประชาชนและกระตุ้นประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนประเด็นดังกล่าวและการสนับสนุนของประชาชนจะเป็นแรงกดดันไปยังนักการเมืองให้หันมาสนใจประเด็นของนักชี้แนะ

2. การกำหนดประเด็นการอภิปราย (Shaping the debate : framing for content)

โดยทั่วไปแล้ว การรายงานข่าวของสื่อมักเน้นการนำเสนอประเด็น และภาพที่ส่งผลกระทบต่อสังคม ดังนั้นการผลักดันนโยบาย นักชี้แนะผ่านสื่อจึงต้องพยายามเน้นประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมหรือบริบททางสังคมว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อสังคมมากน้อยเพียงใด ดังนั้นการชี้แนะผ่านสื่อต้องนิยามประเด็นในการสื่อสารให้กับสื่อที่สามารถจุดประกาย สร้างความตระหนักรู้ให้สื่อ เพื่อที่สื่อจะต้องนำปัญหา

นั้นเข้าสู่ระดับปัจเจกบุคคลให้เป็นปัญหาของสังคมให้ได้ รวมทั้งต้องสื่อสารประเด็นเชิงนโยบาย (ที่จะสามารถแก้ปัญหา) ให้ชัดเจน นำเสนอภาพ/ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญและข้อมูลจากผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหา รวมทั้งนำเสนอผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย นอกจากนั้น นักชี้ประเด็นผ่านสื่อยังต้องมีความสามารถในการกำหนดกรอบ (Framing) ของประเด็นข่าว เนื่องจากการกำหนดกรอบประเด็นจะส่งผลต่อการรับรู้ของสาธารณชนซึ่งเกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบในการแก้ไขประเด็นปัญหานั้นๆ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการกำหนดกรอบของประเด็น ได้แก่

(2.1) การกำหนดกรอบต้องบอกว่าปัญหาคืออะไร และปัญหานั้นมีความสำคัญอย่างไรเพื่อให้ปัญหานั้นได้รับความสนใจ

(2.2) การกำหนดกรอบต้องชี้ให้เห็นถึงวิธีการแก้ไขปัญหาวัดต้องดำเนินการอย่างไร

(2.3) การกำหนดกรอบต้องเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหว่าเป็นเรื่องทางนโยบายการปกครอง(กฎหมาย)

Lyenger (1991 อ้างถึงใน Wallack, 1993) ได้เสนอรูปแบบของการกำหนดกรอบได้แก่ Episodic Frame และ Thematic Frame

Episodic Frame ได้แก่ การนำเสนอข่าวในรูปแบบปรากฏการณ์ (Event oriented) เฉพาะเจาะจงและเป็นรูปธรรม โดยอาจนำเสนอด้วยภาพประกอบเพื่อเล่าเรื่องสั้นๆ ง่ายๆ ไม่สลับซับซ้อนและเป็นเรื่องราวส่วนบุคคล เช่น การนำเสนอเรื่องราวของเหยื่ออุบัติเหตุมาแล้วขับหรือบุคคลที่พยายามเลิกติดยาเสพติด ฯลฯ โดยตัดแปลงประเด็นมานำเสนอให้เป็นเรื่องเล่า

Thematic Frame ได้แก่ การนำเสนอข่าวซึ่งเน้นประเด็น (issue oriented) หรือในรูปแบบเรื่องทั่วๆ ไปและเป็นนามธรรม โดยการนำเสนอข้อมูล รายงานและการอภิปรายซึ่งส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวกับประเด็นทางสังคม เช่น การรายงานข้อมูลสถิติผู้ที่เสียชีวิตจากการสูบบุหรี่ ฯลฯ

3. การผลักดันนโยบาย (Advancing the policy)

เป้าหมายของการชี้แนะผ่านสื่อ คือการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีสถานะที่ดีอันจะนำมาซึ่งการพัฒนาชุมชนและสังคมให้ดีขึ้น ดังนั้น นักชี้แนะผ่านสื่อจึงต้องกำหนดกรอบประเด็นเกี่ยวกับนโยบายเพื่อให้สื่อมวลชนรายงานข่าวและติดตามข่าวนั้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สื่อมวลชนทำหน้าที่กดดันผู้มีอำนาจในการออกกฎหมาย/นโยบาย แต่การสร้างแรงกดดันจากสื่อมวลชนในลักษณะดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติแต่เกิดจากการสร้างและกำหนดกรอบประเด็นของนักชี้แนะผ่านสื่อ ซึ่งก็คือการสร้างประเด็นข่าวเชิงนโยบายเพื่อให้สื่อติดตามและรายงานข่าว ดังที่ Shaw and McCombs (1989 อ้างถึงใน Walleck et al, 1994) กล่าวไว้ว่า ข่าวไม่ใช่การนำเสนอข้อเท็จจริงเท่านั้นแต่เป็นเรื่องของการประกอบสร้างอิทธิพลและชักนำอย่างมีอานุภาพ

2.4 แนวคิดการสื่อสารสาธารณะ (Public Communication)

คำว่า “สาธารณะ” นั้นในความหมายที่เข้าใจกันโดยทั่วไป คือคำว่า “ส่วนร่วม” (Public) ซึ่งมักจะถูกให้นิยามโดยเปรียบเทียบกับคู่ที่ตรงข้ามกันคือคำว่า “ส่วนตัว” (Private) สำหรับความหมายของคำว่าสาธารณะนี้ อาจขยายออกไปถึงเรื่องผลประโยชน์ของส่วนร่วมสำหรับคนหมู่มากหลากหลายกลุ่มที่อาจจะสอดคล้องหรือขัดแย้งกับผลประโยชน์ส่วนตัว (ปัจเจกหรือเฉพาะกลุ่ม) คำว่าสาธารณะจึงมีนัยยะได้ 2 นัยเช่นเดียวกับคำว่า “พื้นที่” คือสามารถแสดงออกในลักษณะรูปธรรม ซึ่งในความหมายที่มีลักษณะชัดเจนขึ้น พื้นที่สาธารณะ จึงหมายถึง พื้นที่ที่เปิดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงเพื่อรับรู้แลกเปลี่ยนและอภิปราย เพื่อแสวงหาความเห็นร่วมกันในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประเด็นสาธารณะของสังคม หรือบางครั้งเรียกว่า มณฑลสาธารณะ และมักเชื่อมโยงให้นึกถึง “เวทีสำหรับการถกเถียงเกี่ยวกับปัญหาสังคมต่าง ๆ ” (พิรงรอง รามสูต, 2550, น. 15)

อย่างไรก็ตามนักวิชาการบางคนได้จัดให้การสื่อสารสาธารณะเป็นการสื่อสารแบบกลุ่มใหญ่ แต่ความจริงแล้ว การสื่อสารแบบนี้มีลักษณะที่แตกต่างไปในแง่ที่ว่า ผู้รับสารประกอบด้วยบุคคลหลากหลายประเภทและหลายลักษณะแตกต่างกันไป แต่มารวมกันในการสื่อสารเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การปาฐกถา การกล่าวสุนทรพจน์ การปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งของนักการเมือง เป็นต้น แบบนี้อาจมีการติดต่อสองทางเกิดขึ้นได้ แต่อย่างน้อยผู้ส่งสารยังพอมีโอกาสปรับการสื่อสารของตนเองได้ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การสื่อสารระหว่างบุคคลประสบความสำเร็จที่สำคัญมีด้วยกัน 2 ประการ คือ

1. การเปิดเผยตนเอง และนำตนเองเข้าไปเกี่ยวข้อง ข้อนี้นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับการสื่อสารระหว่างบุคคล คือ การแสดงอารมณ์ ความรู้สึก ความจริงใจต่อกันระหว่างผู้สื่อสาร และแสดงให้เห็นว่าตนเองมีความเกี่ยวข้องเป็นส่วนหนึ่งของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น มีส่วนร่วมในผลที่เกิดจากเรื่องราวที่กำลังสื่อสารกันอยู่

2. การตั้งใจฟัง เนื่องจากการสื่อสารส่วนใหญ่ ใช้การพูดในการสื่อสาร ดังนั้น นอกจากความสามารถในการพูด การใช้ภาษาของผู้สื่อสารแล้ว ผู้ฟังมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของการสื่อสารด้วยการฟังอย่างตั้งใจ หรือมีเจนาที่จะรับฟังด้วยความหวังว่าจะได้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งจากผู้พูด ย่อมช่วยให้การสื่อสารได้ผลยิ่งขึ้น

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดการสื่อสารสาธารณะเพื่อเข้ามาเป็นกรอบในการมองถึงการสื่อสารของโครงการป่าในเมืองโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ซึ่งจัดว่าเป็นการสื่อสารสาธารณะประเด็นหนึ่งที่สำคัญของสังคม

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์การสื่อสาร

ในการรณรงค์นั้นย่อมมีการนำกลยุทธ์ทางสื่อสารมาใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการรณรงค์ที่ทางโครงการกำหนดไว้ โดยโครงการสวนผักคนเมืองได้มีการนำกลยุทธ์การสื่อสารต่างๆมากมายมาใช้ในการรณรงค์ด้วยเช่นกัน ซึ่งคำว่า “กลยุทธ์” (Strategy) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย แตกต่างกันไปดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543, น.26) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ซึ่งตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Strategy ว่าหมายถึง การกำหนดแนวทางรูปธรรมที่ดีที่สุดในการระดมและจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงเงื่อนไขข้อจำกัดต่างๆประกอบด้วย

Cutlip, Center,& Broom(1999) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “กลยุทธ์” หมายถึงแผนสำหรับการรณรงค์บรรลุผลสำเร็จ

เสนีย์ แสงวัง (2525, น.25) ให้ความหมายไว้ว่า กลยุทธ์ หรือยุทธศาสตร์ (Strategy) หมายถึง การวางแผนจัดขบวนการหรือสิ่งแวดล้อมในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ซึ่งประกอบไปด้วยเทคนิครายละเอียดของวิธีการ ตลอดจนขั้นตอนของวิธีการดำเนินการที่จะนำมาใช้ให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายของแผนการประชาสัมพันธ์นั้น

ดังนั้นกลยุทธ์การสื่อสาร (Communication Strategy) จึงหมายถึง การวางแผนในการสื่อสารที่กำหนดขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของโครงการ กลยุทธ์จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับหน่วยงานที่ทำการรณรงค์ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เพราะกลยุทธ์มีส่วนในการกำหนดความสำเร็จของการรณรงค์ด้วยการรณรงค์ที่ไม่มีการกำหนดกลยุทธ์จะก่อให้เกิดการ “หว่านแหลวก” ที่ให้ผลกระทบเชิงลบ คือ เกิดช่องว่างของข้อมูลข่าวสาร (information gap) ในหมู่มวลชนผู้รับสารที่ตกเป็นเป้าของการหว่านแหลวก ช่องว่างนี้คือความแตกต่างใน 2 ลักษณะ คือมีมากมายเสียจนบางครั้งเกิดความท่วมท้นเกินต้องการ (Information rich) และบางครั้งเกิดความยากจนขาดแคลนจนต้องโหยหา (information poor) (กิตติ กันภัย, 2543) ดังนั้นแล้วผู้จัดทำโครงการรณรงค์จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดกลยุทธ์เพราะเป็นการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานในอันที่จะนำเสนอสารของตนสู่สาธารณชน กลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นในช่วงก่อนทำการสื่อสารไม่ถือเป็นกลยุทธ์ที่ตายตัว การปรับกลยุทธ์ให้เหมาะสมในแต่ละช่วงเวลาส่งผลให้การสื่อสารกับสังคมของการรณรงค์นั้นได้มีโอกาสปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์และสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม ก่อให้เกิดสมดุลในการสื่อสารระหว่างหน่วยงานผู้ส่งสารกับกลุ่มเป้าหมายผู้รับสาร

ในส่วนของ “กลยุทธ์การสื่อสาร” จึงถือเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้การสื่อสารประสบความสำเร็จได้ง่ายขึ้น โดยการศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่ก่อให้เกิดการสร้างกลยุทธ์ทั้ง 4 รูปแบบ ได้แก่ กลยุทธ์เกี่ยวกับผู้ส่งสาร กลยุทธ์การสร้างสาร กลยุทธ์การใช้สื่อ และกลยุทธ์เกี่ยวกับผู้รับสาร เพื่อเป็นพื้นฐานใน

การวิเคราะห์กลยุทธ์การสื่อสารในรูปแบบต่างๆ โดยในการศึกษาค้างนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษา 3 กลยุทธ์ด้วยกันคือ กลยุทธ์เกี่ยวกับผู้ส่งสาร กลยุทธ์ด้านสาร และกลยุทธ์การใช้สื่อ

2.5.1 กลยุทธ์เกี่ยวกับผู้ส่งสาร

ในกระบวนการเผยแพร่ความคิดเห็นใหม่หรือประดิษฐ์กรรมใหม่ การสื่อสารจะเป็นแบบหลายขั้นตอน ในสมัยโบราณเมื่อเทคโนโลยียังไม่เจริญก้าวหน้า การสื่อสารด้วยวาจาจะเป็นวิธีแรกในการสื่อสาร ต่อมามีการประดิษฐ์ตัวอักษร เราเริ่มมีการสื่อสารกันเป็นลายลักษณ์อักษร และในปัจจุบันนี้เมื่อเทคโนโลยีก้าวหน้าอย่างมาก มีสื่อชนิดต่างๆ มากมาย แม้นมนุษย์รับสารจากเทคโนโลยีแล้ว มนุษย์มีการส่งต่อสารนั้นต่อไป และมีผู้รับสารบางคนที่ไม่ได้รับสารโดยตรงจากเครื่องมือสื่อสารชนิดใหม่ก็ยังต้องอาศัยผู้อื่นส่งต่อข่าวสารนั้นมาให้ ฉะนั้นผู้สื่อสารส่งต่อจึงมีอิทธิพลอย่างมากในการที่จะสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ตัวสาร ด้วยคุณลักษณะของผู้สื่อสารเอง อนึ่งพึงเข้าใจว่า ผู้ส่งสารเองไม่จำเป็นต้องเป็นตัวบุคคลเสมอไป อาจเป็นในรูปของสถาบัน องค์กร หน่วยงาน กลุ่มบุคคล คณะทำงานใดๆ ก็ได้ โดยกลยุทธ์เกี่ยวกับผู้ส่งสารที่สำคัญก็คือ แนวทางในการสร้างความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร(อรรถกร ปิณฑน์โอวาท, 2554, น.123) โดยประกอบไปด้วย

1. มีความสามารถหรือเป็นผู้ชำนาญ (Competence of expertness) เช่นการมีความรู้ในหัวพริบ มีประสบการณ์การทำงาน ได้รับการฝึกฝน มีอำนาจหน้าที่และความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ เป็นอย่างดี
2. มีความน่าไว้วางใจ เช่น มีความปรารถนาดีและความตั้งใจจริงต่อผู้รับสาร
3. มีบุคลิกภาพที่ดี เช่นมีความเมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี สุภาพรอบคอบ สุขุม พุดจริงทำจริง ใจดีเข้ากับคนอื่นได้ง่าย มีความเป็นเพื่อน ร่าเริง มีศีลธรรม อดทน เป็นต้น
4. มีความคล่องแคล่ว กระตือรือร้น ไม่เฉื่อยชา
5. ความมีทักษะในการสื่อสารที่ดีไม่ว่าจะเป็นการพูด การรับฟัง และการโน้มน้าวใจ เป็นต้น
6. มีความคล้ายคลึงกันในทัศนคติ ผู้สื่อสารอาจจะเรียนทัศนคติของกลุ่มชนชั้นนั้นได้จากกลุ่มต่างๆ เช่นกลุ่มสหกรณ์ สหภาพแรงงาน และพยายามแสดงตนเองว่ามีทัศนคติคล้ายคลึงกันไป
7. มีการปรับสารของตนเองให้เข้ากับกลุ่มผู้รับสารส่วนใหญ่ แต่ต้องไม่เปลี่ยนบทบาทของตนเองจากผู้โน้มน้าวใจมาเป็นผู้ถูกโน้มน้าวใจ เพียงเพื่อเอาใจผู้รับสาร

นอกจากนี้แล้ว การวิจัยด้านความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารที่ได้พัฒนาโดยเบอร์โกล และคณะ ซึ่งวิเคราะห์ออกมาได้ข้อสรุปว่ามีปัจจัย 3 ประการที่ผู้รับสารมักใช้ในการตัดสินใจความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารได้แก่

- 1) ปัจจัยที่สร้างความอบอุ่นใจ (safety factor) ผู้ส่งสารที่จะมีคุณลักษณะด้านนี้ได้ต้องมีคุณสมบัติได้แก่ ใจดี เข้ากับคนอื่นได้ง่าย มีความเป็นเพื่อน ร่าเริง อดทน เป็นต้น

2) ปัจจัยที่เป็นคุณสมบัติของผู้ส่งสาร (qualification factor) ส่วนใหญ่ปัจจัยนี้จะเน้นความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ของผู้ส่งสาร ได้แก่ การมีประสบการณ์ การได้รับการฝึกฝน มีความชำนาญ มีความสามารถเป็นต้น

3) ปัจจัยด้านพลวัตของผู้ส่งสาร (dynamism factor) ปัจจัยนี้คือ ปัจจัยที่แสดงความคล่องแคล่ว กระตือรือร้น ความไม่เฉื่อยชาของผู้ส่งสาร

2.5.2 กลยุทธ์ด้านสาร

ในการรณรงค์ของโครงการป่าในเมืองได้มีการนำกลยุทธ์ด้านสารมาใช้ในการนำเสนอสารไปยังกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยลักษณะของสารรณรงค์ (Types of Campaign Messages) Atkin (อ้างถึงใน ปาริชาติ สถาปิตานนท์, 2551) ได้อธิบายไว้ว่า สารรณรงค์ที่ประสบความสำเร็จมักมีเนื้อหาที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1) การสร้างความตระหนัก ด้วยการกระตุ้นให้สนใจแสดงหาข้อมูลต่างๆ ต่อหรือการสร้าง ความห่วงใยต่ออารมณ์/ความรู้สึก ผ่านช่องทางต่างๆ เช่นข่าวโฆษณา รายการบันเทิง เป็นต้น

2) การให้การแนะนำแนวปฏิบัติด้วยการให้ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตน (how to do it) เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับความรู้และทักษะต่างๆ ในการปฏิบัติตน ตลอดจนการสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของแต่ละบุคคล เป็นต้น

3) การโน้มน้าวใจ โดยเน้นการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมผ่านทางการให้ความรู้ต่างๆ และการตอกย้ำสารด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติตนอย่างต่อเนื่องตลอดจนใช้จุดจับใจเชิงแรงกระตุ้นด้านบวกและลบ ซึ่งพบว่าสารที่สามารถโน้มน้าวใจได้สูงมักเน้นการใช้การที่โน้มน้าวใจ และการสนับสนุนจากคนกลางที่น่าเชื่อถือ หรือหลักฐานต่างๆ ที่ตอกย้ำการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อย่างไรก็ตามพบว่า นักรณรงค์อาจใช้วิธีการสื่อสารในการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับจังหวะเวลาและกลุ่มเป้าหมาย

นอกจากนี้ กลยุทธ์ด้านสารถือได้ว่าเป็นกลยุทธ์สำคัญในการโน้มน้าวใจเพื่อรณรงค์ โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้ (ปาริชาติ สถาปิตานนท์, 2546, น.14)

(1) แนวทางเชิงลบ (negative approach)

1.1 การใช้ความน่ากลัว (fear appeal) เป็นแนวทางในการนำเสนอข้อมูลเพื่อสร้างความอ่อนไหวทางอารมณ์ (emotional appeal) ให้กับกลุ่มเป้าหมาย เช่น การนำเสนอข้อความ สำนวน ภาษาต่างๆ เพื่อเร้าความกลัว การใช้รูปภาพสะท้อนความรุนแรง ตลอดจนมีการนำเสนอภาพความกลัวในลักษณะเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตบุคคลจริงๆ

1.2 การใช้บุคคลทำหน้าที่ชักชวนกลุ่มเป้าหมาย การชักชวนเป็นแนวทางการนำเสนอข้อมูลในเชิงลบ (negative appeal) เพื่อสร้างความอ่อนไหวเชิงอารมณ์ให้กับกลุ่มเป้าหมายเช่นกัน โดยพบว่า

นักบรรณรักษ์นิยมให้บุคคลบางกลุ่มที่กลุ่มเป้าหมายให้ความเชื่อถือ ศรัทธาทำหน้าที่ชักชวนหรือบอกเล่าข้อมูลต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายไม่กระทำการพฤติกรรมที่ไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ

1.3 การนำเสนอข้อเท็จจริง การนำเสนอข้อเท็จจริงเป็นแนวทางการรณรงค์ที่มุ่งเน้นการให้ข้อมูล(informative approach) เพื่อชี้แจงข้อมูลในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องให้กลุ่มเป้าหมายรับทราบ อาทิ สถิติ ผลการวิจัย หรือตัวอย่างต่างๆในด้านที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในการรณรงค์ และผลของการกระทำพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ต่างๆ เพื่อให้เกิดการครุ่นคิด การนำข้อมูลดังกล่าวไปเผยแพร่ต่อ หรือใช้ประกอบการตัดสินใจ เป็นต้น

(2) แนวทางเชิงบวก (Positive approach)

2.1 การให้กำลังใจ การให้กำลังใจเป็นแนวทางรณรงค์เชิงบวก (positive approach) ที่สามารถมุ่งการนำเสนอข้อมูลไปสู่กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และกลุ่มเป้าหมายทั่วไปโดยในการเน้นกำลังใจกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ มักมุ่งการใช้สื่อบุคคล หรือสื่อเฉพาะกิจต่างๆทำหน้าที่สื่อสารผ่านถ้อยคำที่มีความหมายและก่อให้เกิดความรู้สึกกินใจกับกลุ่มเป้าหมาย โดยเน้นในจังหวะที่บุคคลกำลังเผชิญปัญหา หรือพยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

2.2 การเน้นความทันสมัย เป็นแนวทางรณรงค์เชิงบวก (positive approach) โดยนักบรรณรักษ์อาจพยายามนำเสนอภาพ หรือบรรยากาศแห่งความทันสมัยหรือสอดคล้องกับสมัยนิยม มาใช้ประกอบการรณรงค์ เป็นการขายสัญญาณของการปฏิบัติที่ดี อาทิ การออกแบบภาพกราฟฟิก การใช้โทนสี แสง เงา ต่างๆ ตลอดจนการเลือกเพลงหรือข่าว หรือข้อมูลต่างๆให้สอดคล้องกับรสนิยมร่วมสมัย เป็นต้น

2.3 การเน้นข้อความสะดุดหู สะดุดตา เป็นแนวทางการรณรงค์ที่มุ่งเน้นการใช้วาทศิลป์ (rhetoric) เพื่อสร้างความประทับใจต่อกลุ่มเป้าหมาย และสาธารณชนทั่วไป เพื่อให้เกิดการพูดกันปากต่อปาก และเพื่อให้เกิดกระแสความตื่นตัวให้กลุ่มเป้าหมาย และสาธารณชน เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหา

2.4 เลี่ยงการตำหนิ แต่ประกาศเชื่อเชิญให้ทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การหลีกเลี่ยงการตำหนิ หรือปะทะคารม โดยมุ่งเน้นการใช้มุมมองที่หลากหลายในการโน้มน้าวนาให้บุคคลกลุ่มดังกล่าวเห็นความสำคัญของสภาพปัญหา และสามารถเข้ามามีบทบาทเป็นส่วนหนึ่งในการลดปัญหา

2.5 การนำเสนอภาพพฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยคนมีชื่อเสียง เช่น ดารา นักร้อง บุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคม เพื่อมุ่งเน้นให้บุคคลที่กลุ่มเป้าหมายให้ความเชื่อถือ ศรัทธา แสดงให้กลุ่มเป้าหมายเห็นว่าตนได้ดำเนินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยคาดหวังว่าจะส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายสนใจที่จะประยุกต์พฤติกรรมที่เหมาะสมของกลุ่มคนดังกล่าว เป็นเสมือนแม่แบบในการดำรงชีวิต เป็นต้น

2.6 การสร้างสัญลักษณ์ร่วม เป็นแนวทางที่มุ่งเน้นการสร้างความรู้สึกร่วมในเชิงอารมณ์ (emotional appeal) เพื่อให้กลุ่มบุคคลเกิดความรู้สึกร่วม ตำนิก ค่านิยม ความร่วมมือหรือพฤติกรรมที่พึง

ประสงค์ร่วมกัน โดยนักบรรณรักษ์พยายามค้นหาสัญลักษณ์ร่วมที่พึงประสงค์ของกลุ่มเป้าหมาย และใช้สัญลักษณ์ดังกล่าวเป็นช่องทางในการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับต่างๆ ร่วมกัน โดยสัญลักษณ์ที่เป็นรูปธรรม อาทิ ชง เพลง หรือนามธรรม เช่น ความสวยงาม เป็นต้น

2.7 การต่อยอดความสำคัญของ “ป่าในเมือง” เป็นกลยุทธ์การสื่อสารเชิงบวกที่คาดหวังผลสำเร็จในระยะยาว ทั้งในเชิงการจัดปัญหาแบบไม่ต่อยอดสภาพปัญหาที่กำลังเผชิญ แต่เน้นการร่วมมือกันสร้างสภาพที่ชุมชนคาดหวังอยากเห็นและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือของสมาชิกในการพัฒนาเรื่องดังกล่าวให้เกิดขึ้นจริงและยั่งยืน

การรณรงค์ในแนวทางนี้ จะเกี่ยวข้องกับการร่วมมือกับสื่อมวลชน ภายหลังจากที่การสื่อสารในแบบระนาบได้ดำเนินไปในระยะหนึ่ง และนักบรรณรักษ์ต้องการนำเสนอภาพความร่วมมือดังกล่าวไปสู่สาธารณชน เพื่อขยายความร่วมมือกับพื้นที่อื่นๆ โดยนักบรรณรักษ์อาจทำหน้าที่เชิญชวนสื่อมวลชนเข้าไปสัมผัสบรรยากาศในสถานที่จริง และรายงานข้อมูลดังกล่าวให้สังคมรับทราบ หรือในบางครั้ง พบว่าสื่อมวลชนก็อาจเข้าไปนำเสนอเรื่องราวดังกล่าวเอง หลังจากที่ได้ข้อมูลจากแหล่งข่าว เป็นต้น

2.8 การสื่อในเรื่องที่ง่าย ใกล้เคียง และเป็นรูปธรรม ผลการวิจัยพบว่า หากสามารถสื่อให้กลุ่มเป้าหมายเห็นกิจกรรม หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในเชิงรูปธรรม ได้อย่างชัดเจน การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยกระตุ้นเป้าหมายสามารถสร้างมโนภาพได้ชัดเจนขึ้น เห็นแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้นและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ง่ายขึ้น

2.9 การให้ข้อมูล 2 ด้าน (pro and con approach) นอกจากนั้น ผลการวิจัยยังพบว่าในโครงการที่นักบรรณรักษ์เห็นว่ากลุ่มเป้าหมายเป็นผู้มีความรู้สูง หรือมีการใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจต่างๆ หรือเป็นกลุ่มที่ตื่นตัวในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ นักบรรณรักษ์ส่วนหนึ่งเริ่มหลีกเลี่ยงการให้ข้อมูลด้านเดียว แต่หันมาให้ความสำคัญกับการนำเสนอข้อมูล 2 ด้าน ทั้งด้านบวกและด้านลบ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้ใช้วิจารณญาณส่วนบุคคลในการพิจารณาเปรียบเทียบถึงจุดดี จุดด้อยของข้อมูลในมิติต่างๆ ด้วยตนเอง

2.5.3 กลยุทธ์การใช้สื่อ

การกำหนดกลยุทธ์ในการรณรงค์นั้น จำเป็นที่จะต้องเลือกใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายในการกำหนดช่องทางในการนำเสนอสารของโครงการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

วิทยาธร ท่อแก้ว (อ้างถึงใน อติพล เอื้อจรัสพันธุ์, 2553 น. 41-42) ได้กำหนดแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การใช้สื่อไว้ว่าเกี่ยวกับการวิเคราะห์สื่อซึ่งมักพิจารณาในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง โดยพิจารณาว่า สื่อใดที่ผู้รับสารเป้าหมายจะเข้าถึงได้ง่ายที่สุด
2. ด้านการครอบคลุมสื่อ หมายถึง ความสามารถหรือประสิทธิภาพของสื่อที่จะไปถึงผู้รับโดยพิจารณาจากการครอบคลุมพื้นที่หรือบริเวณที่ผู้รับสารอาศัยอยู่

3. ด้านประสิทธิผลของสื่อ พิจารณาได้จากการเรียกความสนใจ การให้ความเข้าใจ การชักจูงใจ และการสร้างความจดจำ

4. ด้านความน่าเชื่อถือ โดยทั่วไปกล่าวกันว่า สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีความน่าเชื่อถือในแง่ของข่าวสารมากที่สุด รองลงมาคือ สื่อหนังสือพิมพ์

การกำหนดกลยุทธ์การใช้สื่อจะเป็นการวิเคราะห์ว่าควรใช้สื่ออะไร ด้วยวิธีการนำเสนออย่างไร เมื่อไร จึงจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการสื่อสารนั้นได้ การกำหนดกลยุทธ์การใช้สื่อต้องพิจารณา 2 ประเด็น (อ้างถึงใน อติพล เอื้อจริยพันธุ์, 2553, น.42) ดังนี้

1. วิธีการใช้สื่อ เป็นการพิจารณาถึงวิธีการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและวิธีการประยุกต์ใช้สื่อให้เกิดผลตามที่ต้องการ

2. ประเภทของสื่อ เป็นการพิจารณาว่าจะใช้สื่ออะไร อย่างไร โดยแนวทางการวิเคราะห์เกี่ยวกับสื่อที่เหมาะสมกับการพัฒนาได้แก่

- (1) สื่ออะไรที่ช่วยตอบสนองจุดมุ่งหมายได้
- (2) สื่อที่ใช้มีกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากน้อยเท่าไร
- (3) ปัญหาในการผลิตสื่อ มีแหล่งสนับสนุนในกรณีที่ต้องการหรือไม่
- (4) ปัญหาด้านงบประมาณและระยะเวลาในการผลิตสื่อ
- (5) จำนวนสื่อที่ผลิต
- (6) ปัญหาด้านการเก็บรักษา
- (7) ปัญหาอื่นๆที่ตามมาจากการนำสื่อไปใช้ปฏิบัติ
- (8) ช่องทางการเผยแพร่กระจายสื่อไปสู่กลุ่มเป้าหมาย
- (9) ความจำเป็นในการอบรมบุคลากรในการนำสื่อไปใช้

นอกจากนี้การกำหนดกลยุทธ์การใช้สื่อควรให้ความสำคัญกับประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ความสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย มีความจำเป็นที่ต้องกำหนดการใช้สื่อและเนื้อหาในสื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายยอมรับและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ มิเช่นนั้นกลุ่มเป้าหมายอาจปฏิเสธเนื้อหา

2. ความสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมความเป็นอยู่ของกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งภาษาที่จะสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้

3. การบูรณาการสื่อเป็นแนวทางที่จะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ แต่ควรระวังมิให้เนื้อหาของสื่อแต่ละประเภทขัดแย้งกันเอง และต้องมีความคงเส้นคงวาของเนื้อหาที่นำเสนอ

กลยุทธ์การใช้สื่อแบบบูรณาการ

- (1) การใช้จุดเด่นของสื่อหนึ่งเพื่อลดข้อจำกัดของสื่อหนึ่ง เป็นการใช้สื่อร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์ หรือการใช้สื่อผสมผสานเพื่อนำเสนอเนื้อหาได้อย่างครบถ้วน
- (2) การใช้สื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการใช้สื่อหลายประเภทให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น กลุ่มไม่รู้หนังสือ ใช้สื่อที่มีเสียงและภาพ เป็นต้น
- (3) การใช้สื่อให้กระจายข่าวสารครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายได้ทุกกลุ่ม กลุ่มเป้าหมายอาจจะมีแหล่งที่อยู่กระจายกันออกไป
- (4) การใช้สื่อหลายประเภทเสริมแรงกระตุ้นและเรียนรู้เร็ว เป็นการใช้สื่อเพื่อกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการตอบสนองหลายๆ ทาง

การเลือกใช้สื่อ

การเลือกใช้สื่อ เป็นกลยุทธ์ของการวางแผนในการประชาสัมพันธ์เพื่อที่จะเข้าถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมาย เมื่อทราบว่ากลุ่มเป้าหมายคือใครแล้ว การหาวิธีการและการวางแผนการใช้สื่อที่เหมาะสม จึงเป็นสิ่งที่ต้องคำนึง (จิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์, 2544, น.123)

การเลือกใช้สื่อมีวิธีการแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของผู้รับสาร โดยความแตกต่างของสื่อแต่ละประเภท สามารถแบ่งได้ดังนี้ (หริสุดา ปันทวนันท์ อ้างถึงใน สิริพรรณ ศรีบุญดิลล, 2549, น.20-21)

1. **สื่อบุคคล** เป็นการนำเอาบุคคลมาใช้เป็นตัวกลางในการส่งผ่านสารของโครงการไปยังกลุ่มเป้าหมาย โครงการณรงค์ส่วนมากใช้บุคคลที่มีชื่อเสียงที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคมหรือเจ้าหน้าที่ราชการเป็นผู้ที่จะนำข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับโครงการไปถ่ายทอดให้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยอาศัยรูปแบบของการสื่อสารระหว่างบุคคลและการสื่อสารในกลุ่มย่อย โดยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างทัศนคติและโน้มน้าวใจกลุ่มเป้าหมายให้มีพฤติกรรมไปในทิศทางที่โครงการต้องการ ทำให้สามารถเผยแพร่ข่าวสารได้โดยตรง มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ การซักถาม เพื่อสร้างความเข้าใจและรับรู้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมายและยังสร้างความไว้วางใจจากกลุ่มเป้าหมายเพราะเกิดการพูดคุยอย่างเป็นกันเอง

สื่อบุคคลสามารถปรับและยืดหยุ่นสาร รูปแบบการนำเสนอแก่กลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันเป็นรายๆ ไปที่สำคัญคือการปฏิบัติตามบุคคลที่เราไว้วางใจและมีความน่าเชื่อถือจะสร้างความรู้สึกรับรู้ในการได้รับรางวัลทันทีของกลุ่มเป้าหมายเพราะมีแรงจูงใจสูง

2. **สื่อมวลชน** เป็นสื่อที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากในเวลาอันรวดเร็วหรือใกล้เคียงกัน มีประสิทธิภาพในการให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนได้ดีถึงแม้จะเป็นการสื่อสารแบบทางเดียว แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่สามารถที่จะเจาะจงหรือระบุผู้ที่รับสารได้อย่างเด็ดขาดและได้รับการสื่อสารกลับซ้ำ

หรือไม่ได้เลย สื่อมวลชนที่เป็นที่นิยมใช้ในการรณรงค์ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ แผ่นพับ ใบปลิว นิตยสาร หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

สื่อมวลชนจึงได้เปรียบสื่อบุคคลในแง่ของจำนวนกลุ่มเป้าหมายในการสื่อสารต่อครั้งและยังสามารถสร้างความน่าสนใจได้มากและสะดวกในการเปิดรับข่าวสารจากกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ยังนำเสนอเนื้อหาสาระอันเป็นประโยชน์สอดแทรกไปกับความบันเทิงในรูปแบบของการนำเสนอสาระผ่านความบันเทิงแบบ Edutainment อีกด้วย

3. สื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่ถูกผลิตขึ้นมาโดยมีเนื้อหาสาระที่เฉพาะเจาะจงและมีเป้าหมายหลักอยู่ที่ผู้รับสารเฉพาะกลุ่ม (เกสินี จุฑาวิจิตร, 2548, น.187) สื่อเฉพาะกิจที่พบในโครงการรณรงค์ส่วนใหญ่ได้แก่ คู่มือ แผ่นพับ โปสเตอร์ นิทรรศการ ภาพทัศน์ เป็นต้น การเลือกใช้สื่อผสมเอื้ออำนวยให้ผู้ทำโครงการรณรงค์สามารถนำเสนอเนื้อหาของสารเฉพาะให้แก่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับข่าวสารโดยตรงและได้รับความรู้อย่างถูกต้อง ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของโครงการได้อย่างถูกต้อง นอกเหนือจากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อมวลชน

ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าเหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้สื่อเฉพาะกิจมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งก็คือสื่อเฉพาะกิจเป็นสื่อที่สามารถควบคุมได้ ทั้งในแง่ของความถูกต้องของเนื้อหาตามข้อเท็จจริงและแนวคิด อีกทั้งยังเป็นสื่อที่ค่อนข้างมั่นใจได้ว่าถึงตัวผู้รับสาร

อย่างไรก็ตามสื่อเฉพาะกิจเหล่านี้ก็มีข้อจำกัดในการสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายเพราะมีลักษณะ Passive คือถ้าไม่เปิดอ่านหรือเปิดรับก็ไม่สามารถสื่อสารข้อมูลใดๆ ออกไปได้และไม่เป็นผลดีต่อการประชาสัมพันธ์เชิงรุก การเลือกใช้สื่อประเภทต่างๆ จึงต้องมีการวางแผนและศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมในการเปิดรับสารของกลุ่มเป้าหมายอย่างรอบคอบอีกด้วย

4. สื่อกิจกรรม เป็นสื่อที่นำมาใช้สนับสนุน หรือจัดการให้กลุ่มเป้าหมายได้รับรู้สิ่งต่างๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกในกิจกรรมนั้นๆ ซึ่งเป็นสื่อที่นับได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในงานส่งเสริมเผยแพร่ เนื่องจากได้เรียนรู้สิ่งเหล่านั้นๆ ทางแล้ว กลุ่มเป้าหมายยังได้นำตัวเองไปสัมผัสสิ่งเหล่านั้น ทำให้ได้รับประสบการณ์แปลกๆ ใหม่ๆ ที่ไม่เคยเห็นมาก่อนหรือเคยเห็นมาแล้วแต่ยังไม่เข้าใจดีพอ (ณรงค์ สมพงษ์, 2530, น. 413)

5. สื่อใหม่ เป็นสื่อที่เกิดขึ้นจากการหลอมรวมเทคโนโลยีการสื่อสารภายใต้พัฒนาการของภาษาระบบตัวเลข กล่าวคือ เทคโนโลยีการสื่อสาร 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ 1.เทคโนโลยีด้านการพิมพ์ 2.เทคโนโลยีแพร่ภาพและกระจายเสียง 3.เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมและคอมพิวเตอร์ เช่น หนังสือพิมพ์ออนไลน์, โปรแกรมสนทนา เช่น MSN, ICQ, Skype รวมถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Media Network) เช่น Facebook, ทวิตเตอร์, เวบบอร์ด(Web Board) เว็บไซต์ (Website), Blog โดยสื่อใหม่มีจุดเด่นในการแพร่กระจายข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว จากผู้ส่งสาร 1 คน อาจขยายไปถึงผู้รับสารทั่วโลก ภายในเวลาเดียวกันและ

มีลักษณะของข่าวสารข้อมูลที่สามารถใช้งานร่วมกันได้ระหว่างผู้เผยแพร่และผู้ให้ข้อมูล(ณฐา สุวันทรัตน์, 2555, น. 37-38)

ดังนั้นแล้วในการรณรงค์นั้น การเลือกใช้สื่อที่ได้ว่าเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการวางแผนการรณรงค์ให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากแต่ละสื่อ่นั้นมีข้อดีและข้อด้อยแตกต่างกัน

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์การสื่อสารนั้น โครงกาณะวิจัยนำมาใช้เป็นกรอบในการวางแผนการสื่อสารในโครงการและการจัดการประเด็นการสื่อสารป่าในเมืองให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายเพื่อที่จะช่วยให้มองเห็นภาพและวิเคราะห์กลยุทธ์การสื่อสารของโครงการได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปาริชาติ สถาปิตานนท์ (2551) งานวิจัยการสื่อสารประเด็นสาธารณะและการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย ศึกษากระบวนการสื่อสารประเด็นสาธารณะที่ก่อให้เกิดความสนใจของสาธารณชนและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของสมาชิกในสังคม และการค้นหาลักษณะประกอบต่างๆที่เอื้อต่อการสื่อสารประเด็นสาธารณะเพื่อการเปลี่ยนแปลง โดยอิงกรอบแนวคิดและทฤษฎีด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนา กระบวนการสื่อสารเชิงยุทธศาสตร์ การจัดการการสื่อสารเชิงประยุกต์ (applied communication management) และแนวคิดและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ ที่เอื้อต่อกระบวนการสื่อสารประเด็นสาธารณะเพื่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม ผลการวิจัยพบว่า 1. กระบวนการสื่อสารประเด็นสาธารณะ ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการซึ่งกลุ่มบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับปัญหาคำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันกำหนดเป้าหมายในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจเป็นเป้าหมายเชิงการเปลี่ยนแปลงในระดับบุคคล อาทิ การเปลี่ยนแปลงเชิงความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมบุคคล หรือเป้าหมายในการเปลี่ยนแปลงระดับโครงสร้าง เช่น การเปลี่ยนแปลงเชิงกายภาพ นโยบาย กฎหมาย หรือระบบสนับสนุนอื่นๆ เป็นต้น 2. องค์ประกอบต่างๆ ในกระบวนการสื่อสารประเด็นสาธารณะที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม ประกอบด้วย องค์ประกอบเชิงบุคคล/องค์กร (ความมุ่งมั่น ความน่าเชื่อถือ การวางบทบาทผู้สนับสนุน ความหลากหลาย ความเป็นสื่อกลาง ความเป็นหุ้นส่วนของบุคคลในวงการสื่อมวลชน) เชิงเป้าหมาย (ครอบคลุม ประโยชน์สาธารณะ ทำลาย) องค์ประกอบเชิงการออกแบบกระบวนการสื่อสาร (มาตรการกระตุ้น ชีดยุุ่น ครอบวงจร) เชิงสาร (เอกภาพ รูปธรรม โศดเด่น อิงข้อมูลสนับสนุน) เชิงช่องทาง (หลากหลาย ผลิตและแพร่กระจายในวงกว้าง) และองค์ประกอบเชิงบริบทแวดล้อม (การเมือง นโยบาย กฎหมาย กระแสสังคม)

จุฑารัตน์ ชมพันธุ์ (2555) ได้การวิเคราะห์หลัก “การมีส่วนร่วมของประชาชน” ใน “The Public Participation Handbook: Making Better Decisions through Citizen Involvement” ในบริบทประเทศไทย

พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนได้รับการกล่าวถึงและนำไปปฏิบัติมากขึ้นในประเทศไทยจากแรง ผลัก และความต้องการของภาคประชาชน หากนับจากอดีตถึงปัจจุบัน การมีส่วนร่วมของประชาชนใน ประเทศไทยยังประสบปัญหาในทางปฏิบัติทำให้กระบวนการและผลลัพธ์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน มัก ไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชน ดังนั้นการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึง แนวทางการพัฒนากระบวนการดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จจึงนับว่ามีความจำเป็นต่อสังคมไทย “The Public Participation Handbook: Making Better Decisions through Citizen Involvement” โดย James L. Creighton ได้รวบรวมข้อมูลที่ครอบคลุมประเด็นสำคัญและรายละเอียดต่าง ๆ ของการ มีส่วนร่วมของ ประชาชนอย่างครบถ้วน กล่าวได้ว่าเป็นหนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาที่สมบูรณ์ครอบคลุมทฤษฎีและแนวทาง ปฏิบัติที่เหมาะสม ซึ่งผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในประเทศไทยต่อไป

ประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมนั้นมีขอบเขตที่กว้างขวางซึ่งอาจมีทั้งจุดร่วมและจุดต่างกันซึ่งงานวิจัย ด้านการสื่อสารสิ่งแวดล้อมของไทย สามารถหมวดหมู่ได้ออกเป็น 7 แนวทางใหญ่ (กาญจนา แก้วเทพ, 2556, น. 83-86) ดังนี้

1. การศึกษาการใช้วาทศิลป์และสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อประกอบสร้างความหมายของธรรมชาติ (Environmental rhetoric and the social-symbolic construction of nature)
2. กลุ่มเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจด้านสิ่งแวดล้อม (Public participation in environmental decision)
3. กลุ่มเน้นการร่วมมือและการแก้ไขข้อขัดแย้งเรื่องสิ่งแวดล้อม (Environmental collaboration and conflict resolution)
4. การศึกษาสื่อและวารสารศาสตร์สีเขียว (Media and environmental journalism)
5. การศึกษาภาพตัวแทน (representation) ของธรรมชาติใน pop culture
6. กลุ่มศึกษาการรณรงค์เชิงนโยบายและกระบวนการสร้างเนื้อหา (Advocacy campaign & Message construction)
7. กลุ่มวิทยาศาสตร์และการสื่อสารเรื่องความเสี่ยง (Science and risk communication)

การจัดหมวดหมู่ข้างต้นจึงแสดงให้เห็นว่าในประเทศไทยมีงานศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมที่สามารถ แยกประเด็นได้หลากหลาย

ดังจะเห็นได้จาก งานศึกษาของพวงพนา คุณวัฒน์ (2545) เรื่อง “กระบวนการสื่อสารสาธารณะ ของกลุ่มชาวบ้านผู้คัดค้านเขื่อนปากมูล” ซึ่งมีกระบวนการในการสื่อสารกลุ่มผู้คัดค้านเพื่อเคลื่อนไหวทาง สังคมรูปแบบใหม่ (new social movement) ที่มุ่งปกป้องสิทธิชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนา ของรัฐ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายและกระบวนการตัดสินใจของรัฐในการใช้ทรัพยากรและการ พัฒนา ให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น

จากการศึกษาพบว่ากระบวนการการสื่อสารของกลุ่มชาวบ้านผู้คัดค้าน มีวิธีการที่แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. การสื่อสารกับสาธารณะโดยตรง ผ่านการนำเสนอตัวตนและวิถีชีวิต
2. การสื่อสารกับสาธารณะโดยผ่านสื่อมวลชน ด้วยการสร้างกิจกรรมการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ให้มีพื้นที่ในการเป็นข่าว
3. การสื่อสารกับสาธารณะโดยผ่านเครือข่ายพันธมิตรและนักวิชาการ ด้วยการจัดทำสื่อทางเลือกผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตและอีเมล

โดยการเคลื่อนไหวนี้เป็นปรากฏการณ์ที่ทำทลายต่อวาทกรรมและอำนาจรัฐเพื่อเรียกร้องสิทธิและความเสมอภาค เพื่อสื่อสารกับสาธารณะในการต่อรองเจรจาอย่างเสมอภาค

รวมถึงงานศึกษาของทิมมพร รอดขันเมือง (2557) เรื่อง “ขบวนการเคลื่อนไหว ภาคพลเมือง ด้านสิ่งแวดล้อม: บ้านกรูด” โดยมุ่งศึกษาการสื่อสารของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมด้านสิ่งแวดล้อมและรูปแบบของการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนในการใช้สิทธิตามกฎหมายเพื่อเคลื่อนไหวในการปกป้องรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนของกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นตัวอย่างที่ดีของขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนที่มีการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้กระบวนการทางกฎหมายและการเมือง

อีกทั้งยังมีการดำเนินการสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายอื่น ๆ ภาคประชาชนที่เหนียวแน่น ซึ่งการสื่อสารของประชาชนชาวบ้านกรูดมีการสื่อสารต่อสาธารณะเพื่อทำความเข้าใจต่อสาธารณะชนในประเด็นปัญหาที่ได้ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบมาทำเสนอประเด็นปัญหาที่ชัดเจน ซึ่งทำให้เกิดการตื่นตัวต่อกระบวนการมีส่วนร่วม ในมิติเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ที่แสดงให้เห็นได้ว่าโครงการพัฒนาของรัฐมองไม่เห็นประชาชนหรือคนในชุมชน

งานศึกษาของวิ ญญ โยทรัพย์และชาติรี ใต้ฟ้าพล (2557) เรื่อง “กลยุทธ์การสื่อสารทางสังคมเพื่อกัดค้านการขนถ่ายถ่านหินที่บางปะกงและศรีราชา” โดยมุ่งศึกษากลยุทธ์และกลวิธีการสื่อสารทางสังคมในการคัดค้านการขนถ่ายถ่านหินที่บางปะกงและศรีราชา เพื่อให้ทราบถึงรูปแบบการสื่อสารที่กลุ่มประชาชนเป็นแรงจูงใจในการขับเคลื่อนชุมชนต่อการคัดค้าน ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการคัดค้านการขนถ่ายถ่านหินของทั้งสองพื้นที่มีการใช้กลยุทธ์ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งในพื้นที่บางปะกงแกนนำผู้คัดค้านมีการนำกลยุทธ์การบริหารประเด็นมาใช้อย่างเป็นระบบจนสามารถคัดค้านได้สำเร็จ แต่ในพื้นที่ศรีราชายังไม่พบการใช้กลยุทธ์ดังกล่าวจึงทำให้การคัดค้านยังไม่ประสบผลสำเร็จ รวมถึงยังได้มีการใช้กลยุทธ์การชี้แนะประเด็นผ่านสื่อมวลชน (Media advocacy) ด้วยการติดต่อสื่อสารกับผู้สื่อข่าวท้องถิ่นให้มาทำข่าวในวันที่มีการชุมนุม เพื่อบอกแสดงให้เห็นว่าสิ่งนี้เป็นเรื่องสำคัญและน่าสนใจ เพื่อให้ข่าวถูกเผยแพร่ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ โดยสรุปแล้วจึงทำให้เห็นได้ว่าการคัดค้านของทั้งสองพื้นที่นั้นเกิดจากพลัง

ต่อต้านของภาคประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นหลัก ซึ่งถือเป็นการเคลื่อนไหวทางสังคมแนวใหม่ (New Social Movement)

โดยจากงานศึกษาชิ้นนี้ได้มีการศึกษาเปรียบเทียบการคัดค้านการขนถ่ายถ่านหินจากสองพื้นที่ เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างและวิธีการที่นำมาซึ่งการประสบความสำเร็จในการสื่อสารของภาคประชาชนว่า มีแนวทางอย่างไร ซึ่งงานชิ้นนี้สามารถนำไปปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเปรียบเทียบการสื่อสารสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อม

จากงานศึกษาของ วดี ภิญ โยทรัพย์ และชาติรี ได้ฟ้าพล (2557) มีความสอดคล้องกับ งานของ พวงพนา คุณวัฒน์ (2545) และ ทิฆัมพร รอดขันเมือง (2557) ที่แสดงให้เห็นได้ว่าการคัดค้านที่เกิดขึ้นนั้น มีแกนนำและประชาชนในพื้นที่ผู้มีความสามารถซึ่งได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นมาเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตและปัญหาส่วนร่วม เข้าด้วยกันในการเคลื่อนไหวเรียกร้องความเป็นธรรม อีกทั้งยังจัดเป็นการเคลื่อนไหวทางสังคมแนวใหม่ (New Social Movement) ที่ไม่ได้มีจุดประสงค์เพื่อโค่นล้มรัฐบาลแต่ต้องการเรียกร้องสิทธิของประชาชนต่อประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นตามกระบวนการยุติธรรม ซึ่งงานศึกษาที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้หากมองตามการจัดหมวดหมู่แสดงให้เห็นได้ว่า งานวิจัยดังกล่าวจัด ถือเป็นการสื่อสารจากภาคประชาชนขึ้นไปสู่ภาครัฐอีกด้วย

นวรรัตน์ วรรณะหทัย (2554) เรื่อง “การใช้สื่อเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง” โดยมุ่งศึกษาการใช้สื่อของเทศบาลเมืองมาบตาพุด เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่เพื่อการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งผลการศึกษาแสดงให้เห็นได้ว่า เทศบาลเมืองมาบตาพุดมีการสื่อสารเพื่อเผยแพร่ความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน และร่วมสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อชุมชน สื่อเฉพาะกิจ สื่อบุคคลและสื่อหนังสือพิมพ์ ซึ่งสื่อบุคคลมีประสิทธิภาพในการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด แต่การสื่อสารก็ยังพบอุปสรรคในเรื่องการที่ชุมชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ และขาดการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง

โดยงานศึกษานี้มีความแตกต่างจากงานศึกษาที่ได้นำเสนอไปแล้วข้างต้น ในส่วนที่ภาครัฐ (เทศบาล) ได้เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสื่อสารให้ข้อมูลเข้าถึงประชาชน แตกต่างจากงานศึกษาก่อนหน้านี้ที่มาจากการขับเคลื่อนของภาคประชาชนเพื่อการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเด็นต่าง ๆ เพียงฝ่ายเดียว

อย่างไรก็ตามจากงานศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมที่แสดงให้เห็นถึงพลังขับเคลื่อนจากภาคประชาชนเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมถึงการถึงการสื่อสารที่ภาครัฐได้เข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาล้อมแล้ว ยังมีงานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงภาพของภาคประชาชนที่ร่วมมือกันรับมือกับการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม

ดังจะเห็นได้จากงานศึกษาของปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ และคณะ (2556) ได้ทำการศึกษา เรื่อง “เศรษฐกิจสีเขียวของชุมชนภายใต้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ: กรณีศึกษาชุมชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” โดยมุ่งศึกษาและถอดบทเรียนชุมชนต้นแบบสองภูมินิเวศ ในการปรับตัวและจัดการชุมชนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจสีเขียว จากชุมชนบ้านนาอีสาน ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนมชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ตัวแทนชุมชนที่มีภูมินิเวศแบบลุ่มน้ำ และชุมชนตำบลบางสระเก้า อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ตัวแทนชุมชนภูมินิเวศแบบชายฝั่งทะเล จากการศึกษา พบว่า ชุมชนบางสระเก้าซึ่งเป็นพื้นที่ติดชายฝั่งทะเล มีความเสี่ยงต่อการเป็นพื้นที่ที่มีความเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศโดยตรง และคนในพื้นที่มีการประกอบอาชีพที่หลากหลาย แต่ชุมชนยังพยายามยกระดับแนวคิดเศรษฐกิจสีเขียว เข้ามาสร้างความสามารถในการปรับตัวของชุมชน ซึ่งการวิจัยจะนำมาสู่การสร้างนิยามเศรษฐกิจสีเขียวจากรากหญ้าที่ต้องเป็นเศรษฐกิจแบบธรรมชาติ และมีจุดมุ่งหมายเพื่อความยั่งยืนและความยุติธรรม ส่งเสริมชุมชนให้มีความคงทนต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

อย่างไรก็ตามในการศึกษาครั้งนี้ได้มุ่งศึกษาประเด็นด้านการสื่อสารสิ่งแวดล้อม ซึ่งการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพจะสามารถช่วยสร้างความเข้าใจและคลายกังวลต่อสังคมในประเด็นทางสิ่งแวดล้อม โดยการสื่อสารด้านสิ่งแวดล้อมให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมีหลักการพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการสื่อสารด้านสิ่งแวดล้อมทั้งหมด 5 ประการ (กิตติพงศ์ จิรวาสวงศ์, 2555) ประกอบด้วย 1.) ความโปร่งใส (transparency) จะเป็นการกำหนดกระบวนการ วิธีการปฏิบัติงาน วิธีการ แหล่งข้อมูล และสมมุติฐานที่นำมาใช้ในการสื่อสารด้านสิ่งแวดล้อม สำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยคำนึงถึงการดูแลรักษาความลับของข้อมูลสารสนเทศตามความจำเป็น รวมถึงการแจ้งให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงบทบาทในการสื่อสารด้านสิ่งแวดล้อม 2.) ความเหมาะสม (appropriateness) จะเป็นการจัดทำข้อมูลสารสนเทศสำหรับการสื่อสารด้านสิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่าง ๆ โดยการเลือกรูปแบบ ภาษา และสื่อที่เป็นที่ต้องการ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ 3.) ความน่าเชื่อถือ (credibility) จะเป็นการดำเนินการสื่อสารด้านสิ่งแวดล้อมด้วยความซื่อสัตย์ และยุติธรรม รวมถึงมีการให้ข้อมูลสารสนเทศด้วยข้อเท็จจริง ถูกต้อง เป็นอิสระ และไม่เป็นการชี้นำกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4.) ความรับผิดชอบ (responsiveness) จะเป็นการดูแลให้การสื่อสารด้านสิ่งแวดล้อมเปิดกว้างตามความต้องการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการตอบสนองต่อการตั้งคำถาม รวมถึงการสร้างให้เกิดการรับรู้ถึงแนวทางในการจัดการกับข้อสงสัยและคำถามต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 5.) ความชัดเจน (clarity) จะเป็นการดำเนินการ เพื่อให้แนวทางและภาษาที่ใช้ในการสื่อสารด้านสิ่งแวดล้อม สามารถทำให้เกิดความเข้าใจต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

Wang, Hengshan and Ji, Liqun (2005) ได้กล่าว ประสิทธิภาพด้านการจัดการความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นจะต้องอาศัยเวทีสาธารณะ ทั้งนี้จะต้องออกแบบให้เชื่อมโยงกับสังคมความรู้ระบบข้อมูลข่าวสาร โดยดึงประเด็นปัญหาสำคัญมาให้ผู้รับสาร ทั้งในโลกออนไลน์ และ เชื่อมโยงข้อมูลไปยัง

ระดับองค์กรและสังคม จากเห็นได้ว่า กระบวนการสื่อสารสาธารณะ ประเด็น “การจัดการสิ่งแวดล้อม” ในรูปแบบสื่อกิจกรรมโดยตรงกับสื่อมวลชน โดยงานวิจัยดังกล่าวสามารถเป็นแนวทางในการศึกษาของผู้วิจัยในการศึกษากระบวนการ การสื่อสารสาธารณะประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมจะมีความหลากหลาย แต่จากงานวิจัยข้างต้นที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรม สามารถแสดงให้เห็นถึง แง่มุมในการศึกษาการสื่อสารที่เน้นการขับเคลื่อนจากภาคประชาชน หรือการศึกษาชุมชนที่มีความเชื่อมโยงกับเรื่องสิ่งแวดล้อมในหลายรูปแบบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งทำให้พบช่องว่างว่า งานศึกษาที่ผ่านมาเกี่ยวกับการสื่อสารด้านขับเคลื่อนประเด็นสิ่งแวดล้อม โดยมีผู้รับผิดชอบจากภาครัฐนั้นยังไม่เป็นที่แพร่หลายเท่าใดนัก

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้คณะวิจัยสามารถนำแนวคิดขับเคลื่อนการสื่อสารประเด็นสาธารณะ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้มาเป็นแนวทางในการสร้างกระบวนการสื่อสารประเด็น ป่าในเมือง โดยได้รับการสนับสนุนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

โครงการวิจัย การจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสาธารณะในโครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ในเมือง เป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ที่นำความรู้จากงานวิจัยความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯ ฯ (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers) มาสื่อสารเพื่อขับเคลื่อนประเด็นให้เกิดความตระหนักรู้ต่อสาธารณะ ผ่านการสื่อสารสาธารณะจำนวน 5 กิจกรรมย่อยในการขับเคลื่อนประเด็น “ป่าไม้ในเมือง” เริ่มจากกิจกรรมการขับเคลื่อนประเด็นป่าในเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ประเภทเฟซบุ๊กแฟนเพจ กิจกรรมการจัดเสวนากับบรรณาธิการข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมโครงการเสวนาเดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมืองร่วมกับองค์กรเครือข่าย กิจกรรมโครงการพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่านดูการจัดการป่าในเมืองน่าน และกิจกรรมโครงการเสวนา “ป่าในเมือง” กับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) และศึกษาข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับประเด็นป่าไม้ในเมือง การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) การสังเกตการณ์ (Observation) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)และการปฏิบัติการ (practice) โดยการสร้างเฟซบุ๊กแฟนเพจ URBAN FOREST เป็นพื้นที่เพื่อสื่อสารขับเคลื่อนความรู้ป่าในเมือง โดยใช้กลยุทธ์รูปแบบการเล่าเรื่องแบบ คลิปวิดีโอ อินโฟกราฟิก และหนังสือ

- 3.1 รูปแบบการวิจัย
- 3.2 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย
- 3.3 ขั้นตอนในการทำวิจัย
- 3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.6 การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล
- 3.7 กรอบแนวคิดการดำเนินงาน

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสาธารณะในโครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ในเมือง ดังต่อไปนี้

1) การศึกษาจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In- Depth Interview)

ทีมวิจัยได้สัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นักวิจัยในโครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯ ฯ (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers) เพื่อตรวจทานประเด็นการสื่อสารเพื่อขับเคลื่อนสู่สาธารณะ

1. รศ. ดร. นิรมล สุธรรมกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2. ผศ. ดร. ประชา คุณธรรมดี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) คณะวิจัยได้ดำเนินการสนทนากลุ่ม 2 ครั้ง

การสนทนากลุ่มครั้งที่ 1

คณะวิจัยได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภาคีเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์และหาแนวร่วมในการสื่อสารประเด็น

ภาคีเครือข่าย ประเด็นสิ่งแวดล้อม

1.) คุณ พิเชษฐ ชูรักษ์	ประธานชมรมนักข่าวสิ่งแวดล้อม
2.) ผศ. พงศ์พร สุดบรรทัด	ประธานประชาคม เขตห้วยขวาง
3.) คุณ สันติ สมบัติวิชาวร	สถาปนิก DI design และผู้ช่วยประชาคมเขตห้วยขวาง
4.) คุณภาณุเดช เกิดมะลิ	เลขาธิการมูลนิธิสืบนาคะเสถียร

การสนทนากลุ่มครั้งที่ 2

ภาคีเครือข่าย บรรณาธิการข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม จำนวน 18 คน และกลุ่ม เครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 คน และคณะวิจัยและนักวิจัยในโครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯ ฯ จำนวน 5 คน เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์และหาแนวร่วมในการสื่อสารประเด็น

ภาคีเครือข่าย บรรณาธิการข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม จำนวน 18 คน

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
1.	คุณณรรธราวุธ เมืองสุข	บรรณาธิการข่าวโพสต์ทีวี	โพสต์ทีวี
2.	คุณศิริพร กิจประกอบ	ผู้สื่อข่าวกองข่าวเฉพาะกิจ	สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 MCOT HD
3.	คุณจุฬารัตน์ แสงปัสสา	บรรณาธิการข่าวสังคม The Nation	บก.ข่าวทั่วไป The Nation
4.	คุณรัชฎาพิสิษฐ์ เลิศบำรุงชัย	ผู้สื่อข่าว สถานีโทรทัศน์เนชั่น	สถานีโทรทัศน์เนชั่น
5.	นายภาสกร จำลองราช	ผู้สื่อข่าวอิสระทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและชาติพันธุ์	ผู้สื่อข่าวทางด้านสังคมสิ่งแวดล้อม และชาติพันธุ์
6.	นายวรพงษ์ ปลอดมุสิก	Producer Maya Channel	Maya Channel
7.	คุณวิสันต์ โพธิ์บาง	ช่างภาพ	เนชั่นทีวี
8.	คุณณัฐวุฒิ เกิดสำราญ	ผู้ช่วยสำนักข่าว	เนชั่นทีวี
9.	คุณกิตติศักดิ์	ผู้สื่อข่าว	TPBS
10.	คุณนิรันดร์ จันทร์ฉาย	ผู้ช่วยสำนักข่าว	TPBS
11.	คุณสุขสันต์	ผู้ช่วยสำนักข่าว	TPBS
12.	คุณปรัชญ์	ผู้ช่วยสำนักข่าว	เนชั่นทีวี
13.	คุณรัฐโรจน์ จิตรหนา	ผู้สื่อข่าว	TPBS
14.	คุณณัฐพัชร	บรรณาธิการข่าวนโยบายสาธารณะ	สำนักข่าวอิสรา
15.	คุณสรอรรถ รวิรังษิอรุณ	ผู้สื่อข่าวไทยรัฐ ทีวี	ไทยรัฐ ทีวี
16.	คุณเสกสรรค์ วงสมบูรณ์	ผู้ช่วยไทยรัฐ ทีวี	ไทยรัฐ ทีวี
17.	คุณปาริณต สมบัติพิบูลย์	ผู้สื่อข่าวไทยรัฐ ทีวี	ไทยรัฐ ทีวี
18.	คุณอนุสรณ์ ทองเหลือ	ผู้ช่วยไทยรัฐ ทีวี	ไทยรัฐ ทีวี

กลุ่มเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 คน

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน
1	รศ.วราพร สุวดี	เจ้าของ พิพิธภัณฑ์บางกอก
2	คุณ อรยา สุตะบุตร	กลุ่ม Big Tree Projects
3	คุณ ช่อผกา วิริยานนท์	เครือข่ายต้นไม้ในเมือง นักกิจกรรมเพื่อสังคม ทั้งด้านพุทธศาสนาและ เครือข่ายพลเมือง
4	คุณ อัมภา บุญยเกตุ	ชุมชนคนรักห้วยตะเฒ่า และกลุ่มเครือข่ายท่องเที่ยวภาคประชาชน
5	คุณ เสาวลักษณ์ จันทร์กรม	นักพัฒนาการท่องเที่ยวปฏิบัติการ กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร

คณะวิจัยและนักวิจัยในโครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพ ฯ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	สังกัด
1.	รศ.ดร.กฤติพิศ ศาสตร์ระรุจิ	อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2.	รศ.ดร.นิรมล สุธรรมกิจ	อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3.	ผศ.ดร.ประชา คุณธรรมดี	อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4.	ผศ.ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม	อาจารย์ประจำคณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
5.	อาจารย์มานิดา มณีอินทร์	อาจารย์ประจำคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3) การสังเกต (Observation)

ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) เพื่อเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ชัดเจนมากขึ้น อันได้แก่ รูปแบบสื่อสาร การขยายประเด็นที่ กลุ่มเป้าหมายได้นำเสนอจากเวทีเสวนาไปสู่พื้นที่ในสื่อมวลชน และทางสื่อสังคมออนไลน์ในมิติต่างๆ ผู้สาธารณะ และการมีส่วนร่วมในการสื่อสารประเด็นป่าในเมืองผ่านกิจกรรมของโครงการใน 5 กิจกรรมได้แก่

3.1) กิจกรรมการขับเคลื่อน ป่าในเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ประเภทเฟซบุ๊กแฟนเพจ โดยเปิดเฟซบุ๊กแฟนเพจ Urban Forest ตั้งแต่ เดือนกันยายน 2559

3.2) กิจกรรมการจัดเสวนากับบรรณาธิการข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่จันทร์ที่ 28 พฤศจิกายน 2559 เวลา 10.00 – 13.00 น. ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติชาวนาบกอก ถนนเจริญกรุง เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

3.3) กิจกรรม โครงการเสวนาเดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมืองร่วมกับองค์กรเครือข่าย และเปิดตัวโครงการ ป่าในเมือง (Urban Forest) เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2559 เวลา 13.00-16.30 น. ณ ห้องอเนกประสงค์ ชั้น 1 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

3.4) กิจกรรมโครงการพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่านดูการจัดการป่าในเมืองน่าน ระหว่างวันที่ 24-26 มกราคม 2560

3.5) กิจกรรมโครงการเสวนา "ป่าในเมือง" กับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0 กิจกรรมนิทรรศการภาพถ่ายป่าในเมืองเมื่อ วันที่ 30 มีนาคม 2560 ที่หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญญา กรุงเทพมหานคร

3.2 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่เป็นผู้มีส่วนในการสื่อสารประเด็นป่าในเมือง

สำหรับกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ที่ให้ข้อมูลแต่ละท่านมีลักษณะเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

กลุ่มที่ 1 : กลุ่มสื่อมวลชน

มีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนในโครงการดังกล่าว ถือเป็นด่านสำคัญที่ เป็นผู้ขับเคลื่อนข้อมูลข่าวสารป่าในเมืองสู่สาธารณะผ่านสื่อกระแสหลักคือวิทยุโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ ดังนั้น สื่อมวลชนในฐานะผู้กรองข้อมูลข่าวสาร (gatekeeper) และผู้กำหนดวาระข่าวสาร (agenda setter) ต้องเกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนข้อมูล “ป่าในเมือง” สู่สาธารณะ

กลุ่มที่ 2 : กลุ่มคนเมือง

ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ตัวแทนของกลุ่มคนเมืองที่เป็นภาคีเครือข่ายและมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ ที่ได้กรอกแบบสอบถามประเมินผลในกิจกรรมของโครงการ

3.3 ขั้นตอนในการทำวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากภาคีเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อมและนักวิจัยในโครงการความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพ ฯ (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers) เพื่อตรวจทานประเด็นการสื่อสารเพื่อขับเคลื่อนสู่สาธารณะ เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลในปัจจุบัน สภาพปัญหาที่แท้จริงของประเด็นที่ศึกษา

2. ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาคีเครือข่ายที่จะร่วมสื่อสารประเด็นป่าในเมือง เครือข่ายสื่อมวลชน และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ในการขอความอนุเคราะห์พื้นที่ในการจัดกิจกรรมเสวนากับเครือข่ายสื่อมวลชน และขอข้อมูลในการให้สัมภาษณ์ลงเพจ UrbanForest

3. เตรียมเก็บรวบรวมข้อมูล โดยติดต่อทางโทรศัพท์ ใช้การสื่อสารผ่านสื่อสังคมเช่น ไลน์ และเฟสบุ๊ก รวมทั้งอีเมล และจดหมายเพื่อนัดหมายในการดำเนินกิจกรรมปฏิบัติการจริง และแนะนำคณะผู้วิจัยทำความเข้าใจเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความคุ้นเคยในเบื้องต้น

4. คณะผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งการแจกแบบสอบถาม

3.4 วิธีการศึกษารวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยอาศัยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลข้อเท็จจริงที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยดังนี้

1. การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) จากข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ งานวิจัยโครงการความเต็มใจที่จะจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ในเมือง

ส่วนข้อมูลทฤษฎี ได้แก่นั่งสื่อ บทความ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข่าวประชาสัมพันธ์ การศึกษาข้อมูลจากเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในประเด็นป่าไม้ในเมืองโดยเฉพาะข้อมูลจากสื่อและสารสนเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการเผยแพร่ข่าวสารของโครงการ

2. การสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการจัดกิจกรรมเสวนาสาธารณะใน 2 เวที ได้แก่ กิจกรรมจัดเปิดตัวโครงการ และจัดเสวนาสาธารณะ เดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมือง ในวันที่ 22 ธันวาคม 2559 เวลา 13.00-16.30 น. ณ ห้องอเนกประสงค์ ชั้น 1 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร โดยผู้เข้าร่วมเวทีสาธารณะประกอบด้วย สื่อมวลชน นักวิชาการ กลุ่มภาคประชาสังคม และประชาชนทั่วไป จำนวน 120 คน

3. กิจกรรมเสวนาสาธารณะป่าในเมืองกับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0 ในวันที่ 30 มีนาคม 2560 เวลา 13.00-16.00 น. ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ กรุงเทพมหานคร ผู้เข้าร่วมเวทีสาธารณะประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา รวมทั้งเครือข่ายภาคประชาชน จำนวน 190 คน

ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) เพื่อเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ชัดเจนมากขึ้น ซึ่งได้แก่ พื้นที่จัดนิทรรศการภาพถ่าย ป่าในเมือง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อประเมินผลกิจกรรมการสื่อสารเพื่อวัดความพึงพอใจและประสิทธิผลของการจัดกิจกรรม

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

โครงการวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก โดยวิจัยเชิงปริมาณใช้ในการประเมินกิจกรรม ดังนี้เครื่องมือ ที่ใช้มีดังนี้

คณะผู้วิจัย ทำหน้าที่ศึกษาข้อมูลงานวิจัยของโครงการทำการสังเกตการณ์ ภาคสนาม สัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมาย โดยมี สมุดบันทึก โทรศัพท์มือถือ เฟซบุ๊ก ไลน์กลุ่ม เครื่องบันทึกเสียง

แบบสัมภาษณ์เจาะลึก มีการเตรียมคำถามหลักเพื่อใช้ประเด็นสื่อสาร โดยแบ่งตามประเด็นสื่อสารของโครงการ

แบบสอบถาม โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ (ดูภาคผนวก)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 ผลการประเมินการจัดกิจกรรมในภาพรวม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

บทที่ 4

การสื่อสารสาธารณะ: โครงการ “ป่าในเมือง”

จุดมุ่งหมายงานวิจัยชิ้นนี้เพื่อจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะในโครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯ ฯ (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers) มาสื่อสารขับเคลื่อนประเด็นให้เกิดความตระหนักรู้ต่อสาธารณะ โดยคณะผู้วิจัยมองว่า สื่อมวลชนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนข้อมูลข่าวสารป่าในเมืองสู่สาธารณะ ในฐานะผู้กรองข้อมูลข่าวสาร (Gatekeeper) และผู้กำหนดวาระข่าวสาร (Agenda setter)

ดังนั้นบทนี้จะรายงานถึงกระบวนการสื่อสารสาธารณะโครงการป่าในเมืองที่คณะผู้วิจัยกำหนดให้ “ป่าในเมือง” เป็นวาระข่าวสารที่สื่อสารสู่สังคม โดยวางกลยุทธ์การสื่อสาร กำหนดกลุ่มเป้าหมายหลักคือ สื่อมวลชน ทำหน้าที่เป็นผู้ขับเคลื่อนข้อมูลข่าวสารป่าในเมืองสู่สาธารณะผ่านสื่อกระแสหลักคือวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ สำนักข่าวออนไลน์และนิตยสาร โดยผ่าน 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมการจัดเสวนากับบรรณาธิการข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม และ กิจกรรมโครงการพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่านดูการจัดการป่าในเมืองน่าน

เนื่องจากการนำทีมสื่อในหลากหลายสื่อเข้าไปดูพื้นที่จังหวัดน่านอันเนื่องจากการประชุมกลุ่มย่อยของนักข่าวและทีมวิจัยทั้ง 2 ส่วน ในเวทีแรกและการได้รับการนำเสนอจากทีมวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์ เห็นว่า ควรจะพานักสื่อสารและนักข่าวเกี่ยวกับประเด็นสิ่งแวดล้อมที่สนใจตั้งแต่การประชุมกลุ่มย่อยในครั้งแรกให้มาเห็นพื้นที่จริงเพื่อจะมีพื้นที่และการเก็บข้อมูลในสถานที่จริงเพื่อนำไปสื่อสารนอกจากนี้ทางทีมวิจัยไม่ได้ตั้งการวัดประเมินแค่ press release เท่านั้นอันเนื่องมาจากการเห็นว่าการสื่อสารในวงกว้าง ผลของการออกอากาศมีผลต่อการสร้างการรับรู้ของภาคประชาชนในภาพกว้างหรือหวังผลในระดับทั่วประเทศและประชากรในกลุ่มที่หลากหลายมากกว่า กลุ่มเมืองที่เป็นแค่คนกรุงเทพฯ

นอกจากนี้ความมุ่งหวังของทีมวิจัยที่เป็นอาจารย์ทางด้านเศรษฐศาสตร์ ยังพบว่า การจัดการกับเมืองหลวงเพียงอย่างเดียวซึ่งเป็นกลุ่มกรุงเทพฯ อาจจะยังไม่เพียงพอความมุ่งหวังที่จะจัดการให้เกิดขึ้นกับกลุ่มเมืองใหม่หรือกระบวนการกลายเป็นเมืองใหม่ๆ ที่ยังไม่มีค่านิยมมากนัก หรือยังคงมีป่าไม้อยู่ก็ดูน่าสนใจที่จะสร้าง Awareness ให้เมืองหรือหัวเมืองใหม่ๆ เหล่านั้นมีต้นแบบ ในการจัดการป่าไม้ซึ่งอาจจะไม่เหมือนกับคนเมืองที่เป็นลักษณะเมืองหลวงของประเทศ อันได้แก่ กรุงเทพฯรูปแบบดังกล่าวจึงควรมีพื้นที่ที่เป็นต้นแบบให้เห็นได้ในเชิงประจักษ์

การนำเสนอบทนี้จะแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนแรก โครงการป่าในเมืองกับการกำหนดวาระข่าวสาร ส่วนสองกระบวนการสื่อสารสาธารณะ ประเด็น “ป่าในเมือง” ภายใต้นโยบายการสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อ (Media Advocacy) ประกอบด้วย การกำหนดวาระ การกำหนดประเด็นการอภิปราย และการผลักดันนโยบาย

นวัตกรรมการจัดการรูปแบบใหม่จะเห็นว่า การจัดการเพียงฐานรากวิจัยศาสตร์ใดศาสตร์หนึ่ง หรือทฤษฎีของกระบวนการที่จะทำให้วิจัยขับเคลื่อนไปสู่ความเป็นจริงหรือเอาไปใช้ในสังคมนั้นไม่ใช่เรื่องง่ายการจะใช้ข้อสรุปจากงานวิจัยและออกมาตรการหรือขับเคลื่อนให้ออกไปในเชิงกฎหมายอาจจะมีผลกระทบต่อความไม่รับรู้ ไม่เข้าใจหรือเกิดการต่อต้านจากภาคประชาชน และหรือไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร

การวิจัยชิ้นนี้จึงเป็นส่วนนำร่องให้มีการเชื่อมโยงประเด็นงานวิจัยนำไปสู่การปฏิบัติจริงในภาคประชาชนและเป็นส่วนความร่วมมือในศาสตร์สาขานิเทศศาสตร์และเศรษฐศาสตร์เชื่อมโยงกับประเด็นสังคมและสิ่งแวดล้อมทำให้เห็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในองค์ความรู้การสื่อสารเพื่อสร้างความตระหนักรู้ให้กับประชาชนปัจจุบันนั้น มีความละเอียดอ่อนซับซ้อน และน่าจะเป็นต้นแบบในการสื่อสารเชิงประเด็นงานวิจัยอื่นๆที่จะออกมาตรการและสร้างความรัดกุมครอบคลุมนำข้อมูลเสนอต่อภาคนโยบาย

อย่างไรก็ดีการสร้างสรรค์ในลักษณะสื่อสารให้เกิดจิตสำนึกความสมานฉันท์เชิงสังคมนับว่ามีบทบาทและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนและองค์กรอื่นๆ อย่างไรก็ตามการมีกฎหมายอาจจะไม่ใช่ว่าคำตอบทั้งหมดจะเห็นได้ว่าหากผู้คนในสังคมเห็นความสำคัญแล้วการสร้าง policy หรือขอความร่วมมือจากภาคส่วนอื่นๆโดยไม่บังคับใช้ก็น่าจะเป็นผลสืบเนื่องที่มีความยั่งยืนควบคู่กับประเทศได้มากกว่าหรือไม่อาจจะต้องมียานวิจัยต่อยอดอีกระดับ

โครงการป่าในเมืองกับการกำหนดวาระข่าวสาร

“สื่อมวลชนสามารถเปลี่ยนประเด็นที่เด่นในวาระของข่าว (news agenda)

ให้เป็นกระแสหรือวาระของสาธารณชน (public agenda) ได้” (McCombs, M. 2003).¹

ทำไมต้อง.....ป่าในเมือง ?

ป่าไม่ในเมืองคืออะไร ???

ป่าเกี่ยวข้องกับเมือง ???

ทำไมคนเมืองต้องรับผิดชอบป่าในเมือง ???

คำถามเหล่านี้เป็นสารตั้งต้นของที่มาของการสื่อสารสาธารณะ: โครงการ “ป่าในเมือง” หลังจากทีคณะผู้วิจัยสนใจโครงการวิจัย “ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯ ฯ” จนนำไปสู่การจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะ กับคำว่า “ป่าไม่ในเมือง” กับแนวคิด “การจัดทำป่าไม่ในเมือง (urban

¹ (McCombs, M. (2003). The Agenda-Setting Role of the Mass Media in the Shaping of Public Opinion.

forest)” ด้วยเหตุผล 2 ประการใหญ่คือ ประการแรก เป็นเรื่องใหม่สำหรับคนเมือง ทั้งๆที่เป็นเรื่องใกล้ตัวของคนเมือง 2. เป็นเรื่องใหญ่ที่เกี่ยวกับระบบนิเวศที่ทุกคนในเมืองมีส่วนได้ส่วนเสีย

งานวิจัยเรื่อง “ความเต็มใจจ่ายเพื่อพื้นที่ป่าไม้ของคนกรุงเทพมหานคร” โดย นิรมล สุธรรมกิจ และคณะ (2555) มีสาระสำคัญเกี่ยวกับ “ป่าไม้ในเมือง” ดังนี้

“พื้นที่ป่าที่อยู่ในเขตเมือง (urban forest) ที่เป็อยู่ในปัจจุบันนี้ดำเนินงานโดยหน่วยงานของภาครัฐ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เหตุผลของการพิจารณาเรื่อง “พื้นที่ป่าในเมือง” 2 ประการ ได้แก่

(ก) ถึงแม้ว่าชาวกรุงเทพฯและปริมณฑล จะไม่ตระหนักถึงประโยชน์ของการดำรงอยู่ของป่าไม้ หรือการขยายพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่ห่างไกล แต่ก็คาดหวังว่าชาวกรุงเทพฯและปริมณฑลน่าจะตระหนักถึงประโยชน์ของพื้นที่ป่าในเมือง ที่ตนจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง

(ข) การจัดทำ “ป่าในเมือง” เพื่อประโยชน์ของชาวเมืองนั้น มีคุณลักษณะที่แตกต่าง หรือวัตถุประสงค์ของการสร้างหรือปลูกป่าในเมือง แตกต่างไปจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าสงวนแห่งชาติ ดังนั้น การศึกษานี้จึงพยายามตรวจสอบ “ความตระหนัก” ของชาวกรุงเทพฯและปริมณฑลต่อพื้นที่ป่าในรูปแบบต่างๆ เพื่อจักได้ทำความเข้าใจต่อพฤติกรรมและการเสนอแนะเชิงนโยบายต่อไป

งานวิจัยยังระบุถึงความสัมพันธ์ของป่ากับคนเมืองว่า ชาวกรุงเทพฯและปริมณฑล เป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์จากป่าเช่นกัน (forest ecosystem service) อีกทั้งประโยชน์ที่ได้รับนั้น อยู่ในรูปของ “ผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้าย” เพื่อการบริโภคและอุปโภค ทั้งสิ้น ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ป่าต้นน้ำหรือป่าอนุรักษ์หรือป่าสงวนฯ ที่ได้รับประโยชน์จากป่าในรูปของ “วัตถุดิบ” ของระบบเศรษฐกิจ มากกว่า “ผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้าย” ของระบบเศรษฐกิจ ด้วยเหตุนี้ ชาวกรุงเทพฯและปริมณฑล จึงอาจจะมองไม่เห็น “คุณประโยชน์ของป่า” โดยตรง

งานวิจัย ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯฯ ตั้งสมมติฐานว่า ชาวกรุงเทพฯและปริมณฑลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาพื้นที่ป่าหรือการขยายพื้นที่ป่าอย่างน้อยเพียงใด และ มีความตระหนักถึงการเสียสละของประชาชนที่อนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำอย่างน้อยเพียงใด แต่การวัด “ความตระหนัก” ของชาวกรุงเทพฯและปริมณฑลจะทำได้ อย่างไร ท้ายสุด คณะผู้วิจัยความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯฯ วัดการตระหนักเห็นประโยชน์จากการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯและปริมณฑลนั้น จากการวิเคราะห์ “ความเต็มใจจ่าย” เพื่อการอนุรักษ์ป่า (willingness to pay for conserving forest) ไม่ว่าการอนุรักษ์ป่านั้นจะดำเนินการโดยหน่วยงานภาครัฐ หรือ โดยองค์กรเอกชนหรือองค์กร

งานวิจัยได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจว่า

(ก) ร้อยละ 55 ของกลุ่มตัวอย่างไม่ยินดีจ่ายเงินบริจาค เพราะ ไม่มีความเชื่อมั่นในกองทุนฯ และ เห็นว่าควรจะเป็นหน้าที่ของภาครัฐ ส่วนกลุ่มผู้ที่ยินดีจ่าย พบว่า ระดับรายได้ส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับค่า WTP

(ข) ระดับค่า WTP ที่ประเมินได้มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 307 – 596 บาทต่อปี

(ค) ประชาชน 97 รายที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ 4G (Give Green Get Green) ของมูลนิธิสถาบันราชพฤกษ์ส่วนใหญ่เน้นการบริจาคเงินจริง (เฉลี่ยประมาณ 250 บาทต่อคน) โดยเป็นการซื้อสินค้าของมูลนิธิฯ มากกว่าการบริจาคเงินสำหรับกิจกรรมการปลูกป่าโดยตรง

(ง) ต้นทุนการอนุรักษ์ป่าของแต่ละชุมชนมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะทางกายภาพของป่า ประเภทของป่า และ กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยมีต้นทุนประมาณ 0.5 – 1 ล้านบาทต่อปี

(จ) กรณีโครงการสวนสาธารณะ 100 ไร่ ในเขตบางบอน ค่า WTP เฉลี่ยวันละ 1 บาท/คน

งานวิจัยยังระบุถึงข้อเสนอแนะสำคัญว่า เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ต้องมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการอนุรักษ์ป่าของชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนในเขตเมืองมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมและการบริจาคเงินสนับสนุนกิจกรรมหรือตั้งกองทุนอนุรักษ์ป่า และการจัดการป่าในเมืองดังกล่าวจำเป็นต้องมีการศึกษาทั้ง ในด้าน “การยอมรับ” แนวคิดการจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน (sustainable forestry) ในลักษณะมีความเชื่อมโยงเรื่องการมีส่วนร่วมของคนกรุงเทพฯ และปริมณฑล

จากงานวิจัย ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯ ฯ ตอบคำถาม 3 ข้อของคณะผู้วิจัย การจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะ ว่า ป่าไม้ในเมืองคืออะไร ??? ป่าเกี่ยวอะไรกับเมือง ??? ทำไมคนเมืองต้องรับผิดชอบป่าในเมือง ??? แต่คณะผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตต่อผลการวิจัยที่พบว่า “ร้อยละ 55 ของกลุ่มตัวอย่างไม่ยินดีจ่ายเงินบริจาค เพราะไม่มีความเชื่อมั่นในกองทุนฯ และเห็นว่าควรจะเป็นหน้าที่ของภาครัฐ” เป็นเพราะว่าคนเมืองยังขาดความเข้าใจว่า

ป่าไม้ในเมืองคืออะไร ???

ป่าเกี่ยวอะไรกับเมือง ???

ทำไมคนเมืองต้องรับผิดชอบป่าในเมือง ???

นำมาซึ่ง การสื่อสารสาธารณะ: โครงการ “ป่าในเมือง” เพื่อสื่อสารประเด็นป่าในเมืองไปสู่สาธารณะอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความเข้าใจพื้นฐานที่ถูกต้องไปในทิศทางเดียวกันและจำเป็นต้องมีการวางแผน การบริหารจัดการเชิงประเด็นและการสื่อสารข้อมูลเชิงประจักษ์จากผู้วิจัยผ่านช่องทางการสื่อสารที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย โดยอาศัยภาคีเครือข่ายสื่อมวลชน สื่อบุคคลผ่านช่องทางสื่อสังคมและจากกลุ่มพลังทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นแล้ว ยังต้องอาศัยนักวิชาการที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในประเด็นดังกล่าว เพื่อสร้างความตระหนักรู้และสร้างความเข้าใจในประเด็นป่าในเมือง ผ่านสื่อกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อขยายผล

ต่อไปยังระดับนโยบายต่อไป และเป็นการขยายผลจากงานวิจัยไปในวงกว้างอันจะได้นำประโยชน์จากงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดความยั่งยืนต่อประเทศชาติไป

เป้าหมายในการ Control Message ความเข้าใจป่าในเมืองที่ยังต้องสานต่อคือ การให้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องดังที่กล่าวไปแล้วเพจออนไลน์ยังคงขับเคลื่อนและมีการส่งต่อในเรื่องป่า แต่อย่างไรก็ดีความสำคัญยังคงกระตุ้นไปในระบบจัดการป่าไม้ไม่ได้ทั้งหมด แต่จากการที่มียุทธศาสตร์ได้สังเคราะห์ว่า การรู้จักใช้คำว่า “ป่าในเมือง” และการเอาไปใช้คำพูดป่าในเมือง เริ่มได้ขึ้นมากขึ้น จะเห็นได้ว่าการค้นหาคำว่าป่าในเมืองมีการรับรู้ในมิติวงการฯ และรับรู้ว่ามีคามยากในการจัดการ

ด้วยระยะเวลาอันสั้นๆ Message ที่เกิดขึ้นอาจยังต้องกระตุ้นให้นักศึกษาหรือนักข่าวที่มีจิตสำนึกหรือช่องทางเชื่อมโยงประเด็นหรือใช้ประเด็นนี้เพื่อสานต่อตามองค์กรที่มีอยู่ โดยเฉพาะภาครัฐที่สร้าง ภาวภูมิและความรับผิดชอบเกี่ยวกับป่า ให้มีความเคลื่อนไหวและร่วมมือกันให้เห็นภาพป่าในเมืองในวาระต่อไป

อีกนัยยะหนึ่ง คือ หลังจากสิ้นสุดโครงการแล้วจะเห็นได้ว่า มีการวัดผลในเชิงปริมาณเล็กๆและการ Control Message จากต้นทางการวิจัยซึ่งมีทั้งการสังเคราะห์เอกสารการทำ Focus Group ในกลุ่มนักวิจัยกันเองการหารือกับทีมวิจัยทั้งสองส่วนนอกจากนี้การทำ Focus Group กับภาคสื่อและการทำเวทีเสวนาในทุกๆครั้งก็มีการวัดและประเมินผลเกี่ยวกับความเข้าใจในประเด็นป่าในเมืองจะพบว่ามีความเข้าใจมากขึ้นและในส่วนภาคประชาชนก็ยิ่งเห็นว่ามีข้อคิดเห็นในการอยากให้งิจกรรมเชิงประเด็นป่าในเมืองนี้เกิดขึ้นบ่อยๆเพื่อกระตุ้นเตือนและมีความต่อเนื่องให้มากขึ้นเพราะเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่ดีที่จะสร้างจิตสำนึกได้ก็จะต้องกระตุ้นในรัฐสนความถี่ที่เพิ่มขึ้นและให้เห็นผลมากขึ้นอีกด้วยรายละเอียดแนบในการประเมินผลเชิงปริมาณใช้กิจกรรม

การกำหนดวาระข่าวสาร “ป่าในเมือง”

คณะผู้วิจัยป่าในเมืองเริ่มต้นจากการสอบถามประเด็นกับ รศ. ดร. นิรมล สุธรรมกิจ และผศ. ดร. ประชา คุณธรรมดี เจ้าของงานวิจัยความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯ ฯ ได้ข้อสรุปประเด็นในการสื่อสาร ดังนี้

ป่าในเมืองคือ พื้นที่สีเขียวที่มีการจัดการ การอยู่ร่วมกันของต้นไม้กับเมือง และการให้คุณค่าของต้นไม้ที่สามารถอยู่ร่วมกันกับการพัฒนาเมืองได้

ประโยชน์ของป่าในเมือง 1. ทำให้อากาศเย็นลง 2-8 องศา 2. เป็นตัวกรองอากาศที่ดีในเมืองช่วยควบคุมการไหลของน้ำและทำให้น้ำมีคุณภาพ 3. ต้นไม้ 1 ต้นกำจัดคาร์บอนไดออกไซด์ 12 กิโลกรัมใน 1 ปี 4. อยู่ใกล้ต้นไม้ลดความดันเลือดและความเครียด และ 5. พื้นที่ที่มีต้นไม้มีมูลค่าอสังหาริมทรัพย์เพิ่ม 20 %

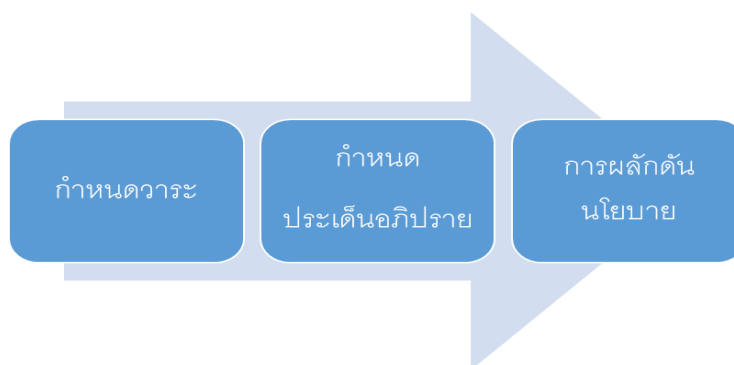
โดยคณะผู้วิจัยและเจ้าของงานวิจัยได้ข้อสรุปร่วมกัน ในการกำหนดใช้คำที่ขับเคลื่อน 3 คำคือ 1. “Urban Forest” 2. “ป่าในเมือง. และ 3. “ต้นไม้มากกว่าต้นไม้. และใช้เป็นชื่อโครงการในการขับเคลื่อนว่า

“Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” เป็นพื้นที่ที่มีชีวิต นอกจากต้นไม้ มียักษ์ประกอบของป่าในเมือง คือ คน และระบบนิเวศน์ คือ “อากาศดี มีร่มเงา อุณหภูมิพอเหมาะ ลดความเครียด”

หลังจากนั้น คณะผู้วิจัยกำหนดให้ “ป่าในเมือง” เป็นวาระข่าวสารที่สื่อสารสู่สังคม โดยวางกลยุทธ์การสื่อสาร กำหนดกลุ่มเป้าหมายหลักคือ สื่อมวลชน ทำหน้าที่เป็นผู้ขับเคลื่อนข้อมูลข่าวสารป่าในเมืองสู่สาธารณะผ่านสื่อกระแสหลักคือวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ สำนักข่าวออนไลน์และนิตยสาร ดังนั้นสื่อมวลชนในฐานะผู้กรองข้อมูลข่าวสาร (Gatekeeper) และผู้กำหนดวาระข่าวสาร (Agenda setter) ต้องเกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนประเด็นในเชิงข้อมูล “ป่าในเมือง” สู่สาธารณะ ในรูปแบบรายงานข่าว (News) รายงานพิเศษ (Special Report) หรือ สกูปข่าว (Scoop) และบทสัมภาษณ์ (Interview) โดยจัดกิจกรรมโดยตรงกับสื่อมวลชน 2 ครั้งคือ เสวนาบรรณาธิการโต๊ะข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม และโครงการพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่านจัดการป่าในเมืองน่าน

กระบวนการสื่อสารสาธารณะ ประเด็น “ป่าในเมือง”

คณะผู้วิจัยโครงการป่าในเมืองวางกระบวนการสื่อสารสาธารณะ ประเด็น “ป่าในเมือง” ในรูปแบบกิจกรรมโดยตรงกับสื่อมวลชน 2 ครั้งคือ กิจกรรมเสวนาบรรณาธิการโต๊ะข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมโครงการพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่านจัดการป่าในเมืองน่าน ภายใต้แนวความคิดการชี้แนะผ่านสื่อ (Media Advocacy) ประกอบด้วย การกำหนดวาระ การกำหนดประเด็นการอภิปราย และการผลักดันนโยบาย

การกำหนดวาระ (Setting the agenda : framing for access)

“ความสามารถในการเข้าถึงสื่อ นับเป็นคุณสมบัติสำคัญที่นักชี้แนะผ่านสื่อต้องมีเพราะกระบวนการกำหนดวาระทางสาธารณะ มีความเชื่อมโยงกับระดับความครอบคลุมของสื่อที่ปรากฏสู่สายตาประชาชน” (Wallack, 1993 ; 1997, Rice and Atkin, 2001)

กิจกรรมหนึ่ง เสวนาบรรณาธิการโต๊ะข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
added 20 new photos — at พิพิธภัณฑชา
วบางกอก.

Posted by Norravit Boom

November 29, 2559 · Bangkok ·

เมื่อหัวใจสีเขียวหลายดวงมารวมกัน

เมื่อสายวันจันทร์ที่ 28 พฤศจิกายน 2559

นักข่าวหลายสำนัก นักขับเคลื่อนทางสังคม

นักวิจัยป่าในเมือง

มารวมกันระดมความคิดเห็น

ต่อการขับเคลื่อน Urbanforest ป่าในเมือง

เพื่อเมืองที่มีระบบนิเวศที่ดี

เพื่อคนในเมืองมีสุขภาพและใจที่ดี

ที่พิพิธภัณฑชาวบางกอก

ทีม Urbanforest ป่าในเมือง

ขอบคุณทุกคนที่มาร่วมระดมความคิดเห็น

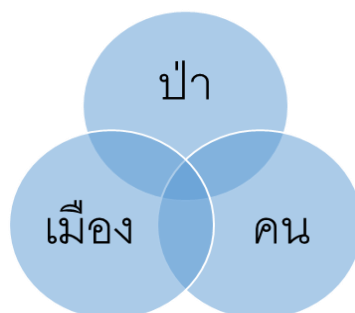
เราเชื่อว่าเมืองเราน่าอยู่ด้วยความร่วมมือของทุกคน

#urbanforest #ป่าในเมือง #ต้นไม้มากกว่าต้นไม้

เมื่อวันจันทร์ที่ 28 พฤศจิกายน 2559 เวลา 10.00 – 13.00 น.คณะผู้วิจัยได้จัดเสวนาบรรณาธิการโต๊ะข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม ณ พิพิธภัณฑชาวบางกอก ถนนเจริญกรุง เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร โดยเชิญบรรณาธิการโต๊ะข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อมจำนวน 18 คน และกลุ่มภาคีเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อมจำนวน 5 คนเข้าร่วมเสวนาด้วย และคณะวิจัยและนักวิจัยในโครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯ จำนวน 5 คน เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์และหาแนวร่วมในการสื่อสารประเด็น “ป่าในเมือง”

ภายใต้กรอบการเสวนาที่มีคำหลัก 3 คำคือ ป่า เมือง และ คน

ป่าในเมืองคืออะไร? ป่าเกี่ยวอะไรกับเมือง? ทำไมคนเมืองต้องรับผิดชอบป่าในเมือง ?
 เพื่อให้คนทำสื่อในฐานะผู้กรองข้อมูลข่าวสาร (Gatekeeper) และผู้กำหนดวาระข่าวสาร (Agenda setter) ได้
 รู้จัก เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของป่าในเมืองก่อนนำไปสื่อสารต่อสาธารณะ

รายชื่อบรรณาธิการข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม จำนวน 18 คน ที่เข้าร่วมเสวนา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
1	คุณณรรชราวุธ เมืองสุข	บรรณาธิการข่าวโพสท์ทีวี	โพสท์ทีวี
2	คุณศิริพร กิจประกอบ	ผู้สื่อข่าวกองข่าวเฉพาะกิจ	สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 MCOT
3	คุณจุฬารัตน์ แสงปัสสา	บรรณาธิการข่าวสังคม	The Nation
4	คุณธัญพิสิษฐ์ เลิศบำรุงชัย	ผู้สื่อข่าว สถานีโทรทัศน์เนชั่น	สถานีโทรทัศน์เนชั่น
5	นายภาสกร จำลองราช	ผู้สื่อข่าวอิสระทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและชาติพันธุ์	สำนักข่าวชายขอบ
6	นายวรพงษ์ ปลอดมุสิก	Producer Maya Channel	Maya Channel
7	คุณกิตติศักดิ์	ผู้สื่อข่าว TPBS	โทรทัศน์ TPBS
8	คุณนิรันดร์ จันทน์ฉาย	ผู้ช่วยสำนักข่าว TPBS	TPBS
9	คุณสุขสันต์	ผู้ช่วยสำนักข่าว TPBS	TPBS
10	คุณรัฐโรจน์ จิตรหนา	ผู้สื่อข่าว TPBS	TPBS
11	คุณณัฐพัชร	บรรณาธิการข่าวนโยบายสาธารณะ	สำนักข่าวอิศรา
12	คุณสรอรรถ รวิรังษีอรุณ	ผู้สื่อข่าวไทยรัฐทีวี	ไทยรัฐ ทีวี
13	คุณเสกสรรค์ วงสบุตร	ผู้ช่วยไทยรัฐ ทีวี	ไทยรัฐ ทีวี
14	คุณปาริณต สมบัติพิบูลย์	ผู้สื่อข่าวไทยรัฐ ทีวี	ไทยรัฐ ทีวี
15	คุณวิสันต์ โพธิ์บาง	ช่างภาพ เนชั่นทีวี	เนชั่นทีวี
16	คุณอนุสรณ์ ทองเหลือ	ผู้ช่วยไทยรัฐ ทีวี	ไทยรัฐ ทีวี
17	คุณณัฐวุฒิ เกิดสำราญ	ผู้ช่วยสำนักข่าว เนชั่นทีวี	เนชั่นทีวี
18	คุณปรัชญ์	ผู้ช่วยสำนักข่าว เนชั่นทีวี	เนชั่นทีวี

กลุ่มเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 คน

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	รศ.วราพร สุวดี	เจ้าของ ฟิฟิธันท์บางกอก
2	คุณ อรยา สุตะบุตร	กลุ่ม Big Tree Projects
3	คุณ ช่อผกา วิริยานนท์	เครือข่ายต้นไม้ในเมือง นักกิจกรรมเพื่อสังคม ทั้งด้าน พุทธศาสนา ทั้งด้าน เครือข่ายพลเมือง
4	คุณ อัมภา บุญยเกตุ	ชุมชนคนรักหัวตะเข้ และกลุ่มเครือข่ายท่องเที่ยวภาค ประชาชน
5	คุณ เสาวลักษณ์ จันทร์กรม	นักพัฒนาการท่องเที่ยวปฏิบัติการ กองการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

คณะวิจัยและนักวิจัยในโครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพ ฯ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	รศ.ดร.กุลทิพย์ ศาสตรระจุ	อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2	รศ.ดร.นิรมล สุธรรมกิจ	อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3	ผศ.ดร.ประชา คุณธรรมดี	อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4	ผศ.ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม	อาจารย์ประจำคณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
5	อาจารย์มานิดา มณีอินทร์	อาจารย์ประจำคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การเสวนาเริ่มต้นโดยคณะผู้วิจัยกล่าวถึงความสำคัญที่ต้องขอความร่วมมือสื่อในการเป็นผู้กำหนดวาระข่าวสาร “ป่าในเมือง” และขับเคลื่อนวาระข่าวสารนี้เพื่อไปสู่กลุ่มเป้าหมายคือ “คนเมือง” ได้เกิดความรู้ ตระหนักรู้ถึงความสำคัญของป่าในเมือง ก่อนที่จะไปถึงการวางนโยบายจัดการป่าในเมือง

“เราควรที่จะ โยนโจทย์กลับไปหาสังคมไหมว่า เรารับรู้ขนาดไหน เรา รู้จักคำว่าป่าในเมืองขนาดไหน เรารับรู้เรื่องนี้ขนาดไหน แล้วเราตระหนักรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ขนาดไหน เรามองว่า ก่อนที่มันจะ ไปสู่การจัดการด้วยวิธีไหนก็ตาม ท้ายสุดมันจะเป็นนโยบายอย่างไรก็ตาม แต่เราคิดว่าอันดับแรก ในฐานะที่ตัวเองเป็นนักสื่อสาร เราควรจะต้องสื่อสารให้กับสังคมก่อนไหม ให้รับรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ เรามองว่าสื่อสามารถช่วยได้มากค่ะ ช่วยสร้างการรับรู้และตระหนักรู้” (ผศ.ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม)

จากการเสวนาพบว่า ตัวแทนบรรณาธิการข่าวสิ่งแวดล้อมและสังคมก่อนที่จะมาร่วมเสวนาในวันนี้ยังไม่เข้าใจชัดเจนว่า “ป่าในเมือง” คืออะไร พร้อมกับตั้งคำถามว่า “ป่าในเมือง (Urban Forest) กับสวนสาธารณะ (Park) ต่างกันอย่างไร” พร้อมกับเห็นร่วมกันว่า “คนส่วนใหญ่เมื่อพูดถึงป่าในเมืองเข้าใจว่าเป็นสวนสาธารณะ”

โดยทางทีมนักวิจัยป่าในเมืองทำความเข้าใจกับผู้เข้าร่วมเสวนาว่า สวนสาธารณะไม่ใช่ป่าในเมือง เพราะโดยบทบาทหน้าที่สวนสาธารณะ เราต้องเดินเข้าไป เข้าไปใช้ประโยชน์ เดิน วิ่ง ออกกำลังกาย เช่น สวนลุมพินี สวนรถไฟ ที่ตั้งอยู่ใจกลางกรุงเทพมหานคร ขณะที่ป่าในเมืองคือระบบนิเวศน์ของเมืองนำมาซึ่งอากาศดี คลายร้อน คลายเครียด และมีสุขภาพที่ดี เป็นเรื่องการจัดการร่วมกัน ไม่ใช่เป็นเรื่องของใครคนใดคนหนึ่งรับผิดชอบ ในฐานะที่คนเมืองทุกคนที่มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกัน

“ป่าในเมืองคือ พื้นที่สีเขียวที่มีการจัดการ การอยู่ร่วมกันของต้นไม้กับเมือง และการให้คุณค่าของต้นไม้ที่สามารถอยู่ร่วมกันกับการพัฒนาเมืองได้ ประโยชน์ของป่าในเมือง 1. ทำให้อากาศเย็นลง 2-8 องศา 2. เป็นตัวกรองอากาศที่ดีในเมืองช่วยควบคุมการไหลของน้ำและทำให้น้ำมีคุณภาพ 3. ต้นไม้ 1 ต้นกำจัดคาร์บอนไดออกไซด์ 12 กิโลกรัมใน 1 ปี 4. อยู่ใกล้ต้นไม้ลดความดันเลือดและความเครียด และ 5. พื้นที่ที่มีต้นไม้มีมูลค่าอสังหาริมทรัพย์เพิ่ม 20 %” (ผศ.ดร.ประชา คุณธรรมดี นักวิจัย ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพ ฯ)

ผศ.ดร.ประชา คุณธรรมดี อธิบายเพิ่มว่า ป่าในเมืองยังมีมิติเรื่องของการจัดการ มีมิติเรื่องของชุมชน “ป่าในเมืองมันคือลักษณะของที่เราเปิดประตูออกมา เราก็เห็นระบบนิเวศน์ ซึ่งมันก็ไม่ต้องไปไกล แต่ว่ามันก็อยู่ในเมืองนั่นแหละ เพราะฉะนั้นคือเรากำลังจะสื่อสารว่า ป่าในเมืองนั่นมันเป็นกลุ่มของต้นไม้ที่มีการจัดการที่ดี หรือเป็นต้นไม้ขนาดเล็กที่มีระบบนิเวศน์ทางลำคลอง หรือ เรื่องของต้นไม้ริมถนนที่มันจะขึ้นได้ เพราะฉะนั้นคือมันมีมิติหลายมิตินะ”

สื่อยังตั้งข้อสังเกตถึงกลยุทธ์การใช้สื่อมวลชนเป็นผู้กำหนดวาระข่าวสารและเป็นตัวขับเคลื่อนประเด็น “ป่าในเมือง” ของคณะผู้วิจัยป่าในเมือง และเสนอแนะการขับเคลื่อนป่าในเมือง

“ผมอยากจะบอกว่า อย่าฝากความหวังไว้ที่สื่อกระแสหลักเยอะเกินไป เพราะสื่อทีวี โดยตอนนี้ เราไม่ได้เป็นคน set agenda เองแล้ว ส่วนหนึ่งคือพวกพีเอ็นจะเป็นหลักในการปั่นกระแสหลายอย่างด้วย เหมือนกัน อย่างที่บอกว่า อย่างที่พีเอ็นบอกว่ามีแคมเปญในการให้แท็กอะไรอย่างนี้ ผมว่ามันเป็นส่วนหนึ่งแต่มันก็จะเหมือนกับฟองน้ำที่ระเบิดแล้วหายไป มันต้องมีอะไรที่ระยะยาวมากกว่านั้น ซึ่งอันนี้น่าจะเป็นโจทย์ใหญ่ แล้วก็อย่างผมเองอย่างนี้ยังไม่รู้ว่าตัวเองจะมีส่วนร่วมกับการแคมเปญนี้ได้ยังไง เพราะว่า ผมไปอยู่คอนโดใช้ไหม ไม่ได้มีโอกาสปลูกต้นไม้อะไรอย่างนี้” (สื่อรายหนึ่งกล่าว)

“ต้องรณรงค์ให้มีการรักษาต้นไม้ที่มีอยู่ ด้วยความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ก่อนที่จะขยับไปสู่ตัวเฟสสองก็คือ การให้มีการปลูกต้นไม้ ด้วยความรู้ความเข้าใจหรือเปล่า อันนี้คือรักษาที่มีอยู่ก่อน แล้วค่อยไปปลูกหรือทำไปพร้อมกัน”

คณะผู้วิจัยป่าในเมืองประเมินว่า การที่คณะผู้วิจัยป่าในเมืองได้เสวนากับตัวแทนบรรณาธิการโตะข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อมครั้งนี้ถือเป็นบันไดก้าวแรกที่คือนักชี้แนะ (Advocates) ในการกำหนดวาระ “ป่าในเมือง” กับสื่อมวลชน โดยพิเคราะห์ได้จากการตั้งคำถามถกเถียงและข้อเสนอแนะของสื่อมวลชน เนื่องจากถ้าสื่อมวลชนสนใจประเด็นที่นักชี้แนะต้องการกำหนดวาระข่าวสาร สื่อมวลชนก็จะทำหน้าที่รายงานประเด็นนั้นๆ ไปสู่สาธารณชนและเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดการถกเถียงอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ เหล่านั้นด้วย อย่างไรก็ตามคณะผู้วิจัยป่าในเมืองต้องทำความเข้าใจกับธรรมชาติการทำงานของสื่อ ติดตามการรายงานข่าวของสื่อ การนำเสนอประเด็นเรื่องราว รักษาสัมพันธภาพกับสื่อและเข้าใจคุณค่าข่าว (Newsworthiness) ที่สื่อสนใจ บริหารจัดการกิจกรรมเพื่อให้เป็นข่าวรวมถึงพัฒนากลยุทธ์ต่างๆ เพื่อเข้าถึงบรรณาธิการและผู้นำทางความคิดในสังคม เพื่อให้วาระที่ต้องการชี้แนะอยู่ในความสนใจของสื่อ เพราะกระบวนการกำหนดวาระทางสาธารณะ (Public agenda-setting) มีความเชื่อมโยงกับระดับความครอบคลุมของสื่อ (Level of media coverage) ที่ปรากฏสู่สายตาประชาชน กล่าวคือถ้าองค์กรหรือนักชี้แนะผ่านสื่อสามารถทำให้ประเด็นหรือเรื่องราวของตนเองเป็นที่สนใจของสื่อได้มากเท่าไร โอกาสที่ประเด็นหรือ

เรื่องราวเหล่านั้นจะกลายเป็นวาระทางสาธารณะก็มีมากขึ้นตามไปด้วย สื่อจะเป็นตัวกระตุ้นประชาชนว่าอะไรคือสิ่งที่พวกเขาควรรู้ นอกจากนั้น สื่อยังเป็นเครื่องมือสำหรับการเข้าถึงบรรดาผู้นำทางความคิด นักการเมือง ผู้นำชุมชน นักบริหารซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นบุคคลกลุ่มเป้าหมายที่นักชี้แนะผ่านสื่อต้องการสื่อสารเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบาย (Wallack, 1993 ; 1997, Rice and Atkin, 2001)

การกำหนดประเด็นการอภิปราย (Shaping the debate : framing for content)

คณะผู้วิจัยป่าในเมืองกำหนดประเด็นการอภิปรายผ่านกิจกรรมที่สอง คือ กิจกรรมโครงการพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่าน “เดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในไม้” เพื่อจัดการป่าในเมืองน่านระหว่างวันที่ 24-26 มกราคม 2560 โดยมีเป้าประสงค์ 5 ข้อดังนี้คือ 1. สื่อมวลชนผู้เข้าร่วมโครงการมีความตระหนักรู้ตามแนวพระราชดำริด้านการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในสังคมไทย ที่เน้นการให้คนอยู่กับป่าไม้อย่างยั่งยืน 2. สื่อมวลชนผู้เข้าร่วมโครงการมีความเข้าใจและมีจิตสำนึกในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ และตระหนักถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของคนในสังคมเมืองต้องอยู่ร่วมและเข้าใจสถานการณ์ปัจจุบัน 3. สื่อมวลชนผู้เข้าร่วมโครงการได้สร้างเครือข่ายความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างสถาบันการศึกษา นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพและด้านนิเทศศาสตร์ และศาสตร์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนักพัฒนาเอกชน นักธรรมาภิบาลทางสังคมด้านสิ่งแวดล้อม และ 4. สื่อมวลชนผู้เข้าร่วมโครงการเผยแพร่ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับป่าในเมืองกรณีศึกษาจังหวัดน่านผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และสื่อสังคมออนไลน์

 URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
added 17 new photos — at 9 อำเภอปัว จังหวัดน่าน.
Posted by Norravit Boom
January 24 · Pua · 🌳

Urban Forest จับมือนักข่าว 25 ชีวิตจาก 18 สื่อ
ช่อง 3 ช่อง 9 ไทยพีบีทีเอส ไทยรัฐทีวี
เนชั่นทีวี ช่อง NOW
มติชน ข่าวสด เดลินิวส์ ไทยโพสต์ เดอะเนชั่น
โพสต์ทูเดย์ออนไลน์ อีศรา
และ The Matters
ชวนมาดูการจัดการป่าในเมืองน่าน
ทำอะไรไม่ให้เมืองกินป่า
ระหว่างวันที่ 24-26 มกราคม 2560

ต้องขอบคุณสื่อมวลชนที่ร่วมขับเคลื่อนป่าในเมือง
เพื่อเมืองที่มีระบบนิเวศที่ดี
จากความร่วมมือของคนทุกคน
เพราะป่าในเมืองไม่ใช่เรื่องของใครบางคน
สนับสนุนทุนโดย สกว.
#urbanforest #ป่าในเมือง #ต้นไม้มากกว่าต้นไม้

Write a comment...

Post

โดยมีสื่อมวลชนเข้าร่วม 24 คนประกอบด้วย สถานีโทรทัศน์สีช่อง 3 สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท. สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ไทยรัฐทีวี เนชั่นทีวี สถานีโทรทัศน์ช่อง NOW หนังสือพิมพ์มติชน ข่าวสด เดลินิวส์ ไทยโพสต์ เดอะเนชั่น โพสต์ทูเดย์ออนไลน์ สำนักข่าวอิศรา และ สำนักข่าว The Matters

รายชื่อสื่อมวลชนโครงการกิจกรรมพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่าน

“เดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมือง” วันที่ 24-26 มกราคม 2560

ลำดับ	รายชื่อ	สังกัด	โทร	อีเมล
1	นส.ณิชากรณดี แวคาลัยหงษ์ Miss Nitchakan aewkhayhong	ช่อง 9 อสมท.	094-480-4413	Nitchakarnwaew@gmail.com
2	นายชำนาญวุฒิ สุขุมวานิช Mr.Chumnanwut Sukumvanit	ช่อง 9 อสมท.	094-480-4413	Nitchakarnwaew@gmail.com
3	นายกิตติศักดิ์ ภัทร์สวารินทร์ Kittisak Patsawarin	ไทยพีบีเอส	093-454-7899	patsawarin@gmail.com
4	นายชัยภูมิล นกรChayangkoon Nakrong	ไทยพีบีเอส	093-454-7899	patsawarin@gmail.com
5	นายสรอรรถ ระวีรังษีอรุณ Mr.Soraad Ravirangsiaroon	ไทยรัฐทีวี	082-6487974	s.tt88nn@gmail.com
6	นายสุทธิเกียรติ เกษมhirunyodom MR.Suttikeat asemhirunyodom	ไทยรัฐทีวี	080-2465299	s.tt88nn@gmail.com
7	นายธัญพิสิษฐ์ เกศบำรุงชัย Mr.Tanpisit Lerdbamrungchai	เนชั่นทีวี	061-419-8985	tanpisit@outlook.com
8	นายจักรกฤษณ์ กุหลาบคีรี Mr.Jakrit Kulabkeeree	เนชั่นทีวี	061-419-8985	tanpisit@outlook.com
9	นายปรัชญ์ รุจิวนารมย์ Mr.Pratch Rujivanarom	เนชั่น	081-651-1177	max.pratch@gmail.com
10	อินทรชัย พาณิชกุล Mr.Intarachai panichakul	โพสต์ทูเดย์ ออนไลน์	084-700-0178	Vitocoliorne@hotmail.com
11	นางสาวณัฏฐพัชร ทัศนรุ่งเรือง Miss Natthaphat Thatsanarungreucang	อิศรา	098-796-3651 084-908-6420	Nuttarparch_t@hotmail.com

ลำดับ	รายชื่อ	สังกัด	โทร	อีเมล
12	นส.รัตนมณี ชิมโกคลัง Miss Ratmanee Chimphokhlang	มติชน	063-040-8309	koenaew@gmail.com
13	อริชา ชื่นใจ Miss Athicha Chuenjai	เดลินิวส์	081-941-6553	athichac@dailynews.co.th
14	นส.ทิพย์สุดา แก้วศรีราษฎร์ Miss Tipsuda Kaewsiravong	ไทยโพสต์	089-444-7031	thipthaipest@gmail.com
15	นายกิตติ คล้ายเกิด Kitti Klaykoed	The Matter	089-004-7553	g-kitti_99@hotmail.com
16	นายจีรพัฒน์ ยอดนิล Geerapat Yodnil	เพจ The Matter	091-771-6290	Geerapat33@gmail.com
17	นางสาวโซภิมา จันทรัง	ช่อง 3	092-517-6664	Praew_2010@hotmail.com
18	นายสุนนท์ มิกาส	ช่อง 3	092-517-6664	Praew_2010@hotmail.com
19	นายธนชัย แสงจันทร์ Mr.Thanachai Saengchan	สกว.	089-163-5726	tortip@hotmail.com
20	ชัยณรงค์ กิตินารอินทราณี Mr.Chainarong Kitinartintranee	NOW	089-614-1544	Ck7326@gmail.com
21	ณพวุฒิ กาญจนภิญโญวงศ์ Mr.Nopawut anjanapinyowong	NOW	089-614-1544	Ck7326@gmail.com
22	นส.ศศิธร จำปาเทศ Miss Sasitorn Jampates	ทพ คิดปรีชณัฐ	085-337-6461	mai_pee_@hotmail.com
23	นส.มนัสวี มณีกาญจน์ Miss Manassavee Maneekarn	กระจก เงา	086-766-6647	Chabaathai@gmail.com
24	นส.สุธิตา หมายเจริญ Miss Suthita Mhaycharoen	กระจก เงา	086-766-6647	Chabaathai@gmail.com

คณะผู้วิจัยโครงการป่าในเมืองได้กำหนดกรอบ (Framing) ของประเด็นข่าว 3 กรอบสำคัญ ที่พา
สื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่าน เพื่อนำไปสู่การอภิปรายสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อ

กรอบ 1 เริ่มจากจุดต้นน้ำ คือโครงการ “ปลูกป่า สร้างคน บนวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ บรรเทาอุทกภัย” และการขยายผล “คอยตุงโมเดล” โดยนายณรงค์ อภิษฐ์ ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการภาคสนาม มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เป็นผู้พาสื่อมวลชนลงพื้นที่และบรรยาย โดยสื่อมวลชนเห็นสภาพป่าต้นน้ำ ได้เยี่ยมชมและรับฟังบรรยายการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ณ ฝ่ายบ้านน้ำช้างพัฒนา รับฟังบรรยายการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามแนวพระราชดำริ “ปลูกป่า ปลูกคน” และพูดคุยกับตัวแทนคนรุ่นใหม่ในชุมชน ณ ลานต้นก่อ บ้านน้ำช้างพัฒนา ต.ขุนน่าน อ.เฉลิมพระเกียรติ

กรอบ 2 จุดกลางน้ำ เยี่ยมชมพื้นที่บ่อเกลือ คูการอยู่ร่วมกันระหว่างคน ป่าและชุมชน ในลักษณะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ โดยผู้นำชุมชนบ่อเกลือ เพื่อเห็นความสัมพันธ์จุดเชื่อมระหว่างต้นน้ำกับปลายน้ำ

กรอบ 3 จุดปลายน้ำ “ป่าในเมือง” รับฟังบรรยายสรุปการจัดการป่าในเมือง ณ สำนักงานปิดทองหลังพระ น่าน โดยนายชนกร รัชตานนท์ ผู้จัดการโครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ จ. น่าน นายประสิทธิ์ พัฒน์ใหญ่ยิ่ง ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดน่าน นายสุรพล เชียรสูตร นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองน่าน และนายแพทย์ บุญยงค์ วงศ์รักมิตร โครงการปิดทองหลังพระ จ. น่าน และเยี่ยมชมอุโมงค์ต้นไม้ และการจัดการป่าในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

โดยทั่วไปแล้ว การรายงานข่าวของสื่อมักเน้นการนำเสนอประเด็น และภาพที่ส่งผลกระทบต่อสังคม ดังนั้นการผลักดันนโยบาย นักชี้แนะผ่านสื่อจึงต้องพยายามเน้นประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมหรือบริบททางสังคมว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อสังคมมากขึ้นเพียงใด ดังนั้นคณะผู้วิจัยโครงการป่าในเมืองจึงดำเนินการชี้แนะผ่านสื่อด้วยการวางกรอบ 3 ประเด็นคือ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อเห็นความสัมพันธ์จุดเชื่อมโยงมาสู่การกำหนดวาระข่าวสาร “ป่าในเมือง”

ดังนั้นการจัดกิจกรรมพาสื่อลงพื้นที่จังหวัดน่านถือการกำหนดกรอบ (Framing) ของประเด็นข่าว เพื่อจุดประกาย สร้างความตระหนักรู้ให้สื่อ เพื่อที่สื่อจะต้องนำปัญหานั้นเข้าสู่ระดับปัจเจกบุคคลให้

เป็นปัญหาของสังคมให้ได้ รวมทั้งต้องสื่อสารประเด็นเชิงนโยบาย ให้ชัดเจน นำเสนอภาพและข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ

โดยการกำหนดกรอบทั้ง 3 กรอบของประเด็นข่าว คณะผู้วิจัยป่าในเมืองในฐานะนักชี้ประเด็นผ่านสื่อได้คำนึงถึงการกำหนดกรอบของประเด็น ดังนี้คือ การกำหนดกรอบต้องบอกว่าปัญหาคืออะไร และปัญหานั้นมีความสำคัญอย่างไรเพื่อให้ปัญหานั้นได้รับความสนใจ การกำหนดกรอบต้องชี้ให้เห็นถึงวิธีการแก้ไขปัญหาว่าต้องดำเนินการอย่างไร และการกำหนดกรอบต้องเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาว่าเป็นเรื่องทางนโยบายกฎหมาย

การผลักดันนโยบาย (Advancing the policy)

เป้าหมายของการชี้แนะผ่านสื่อ คือการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย โดยคณะผู้วิจัยป่าในเมืองได้วางสื่อมวลชนเป็นกลุ่มเป้าหมายแรกเพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อนประเด็นป่าในเมือง นำไปสู่กลุ่มเป้าหมายสองคือ คนเมืองได้มีความรู้ว่ามีป่าในเมืองคืออะไร มีความสัมพันธ์และความสำคัญต่อคนเมืองอย่างไร ถือว่าการสื่อสารสาธารณะ โครงการป่าในเมือง ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าสนใจ จากการนำเสนอประเด็นป่าในเมืองสู่สาธารณะทุกช่องทาง การสื่อสาร ส่วนเป้าหมายที่ผลักดันเป็นนโยบายการจัดการป่าในเมือง คณะผู้วิจัยวางแผนการดำเนินงานอยู่ที่โครงการต่อเนื่องต่อไป

ข่าวสังคม Thaipbs

January 30 •

แม้กรุงเทพมหานครจะมีสวนสาธารณะขนาดใหญ่หลายพื้นที่ แต่สภาพแวดล้อมทั่วไปของคนในสังคมเมืองยังเต็มไปด้วยมลภาวะและยังขาดความร่มรื่น นักวิชาการจึงมีแนวคิดสร้างป่าในเมือง ที่เป็นมากกว่าสวนสาธารณะ พร้อมกับการดูแลรักษาต้นไม้ด้วยวิธีที่ถูกต้อง #ThaiPBS #ข่าวสังคมThaiPBS

THE NATION
www.nationmultimedia.com

Nan's famous Pha Sing tree tunnel ruined by ignorance and lust for money: academic

NAN'S famous tree tunnel was damaged as people do not understand its value, an academic stated while emphasising that in order to save the country's beautiful tree

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้'s Post

5

ดม มติ ลัก	Section: First Section/-			
	วันที่: 16	ฉบับที่: 2597	พว: 1 (๑1๖71), 5	
	Calend: 152.69	Ad Value: 335,918	PRValue (x3): 1,007,754	ฉบับ: ๕๕
	วันที่: ๑๖/๑๖/๖๖. คนนำลูกขึ้นสู่ป่าในป่าเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้'s Post			

คนนำลูกขึ้นสู่ป่าไม่เผาผืนคนทำลายป่า จากต้นน้ำสู่เมือง สำนักรักป่าลมเหลวหรือไม

รายงานข่าวจาก... (text continues with details about the environmental issue and the role of the government and local community in protecting the forest and water source).

วันที่: C-170215014142 (16 R.M. 60/05:56)

พว: 1/4

IQNewsAirt

วันที่: ๑๖/๑๖/๖๖. คนนำลูกขึ้นสู่ป่าในป่าเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้'s Post

PULSE

Urban Forest : ทำยังใจให้ 'ป่ากับเมือง' คินตักัน

BY THE MATTER TEAM
FEBRUARY 4, 2017

20 ปีมานี้ พื้นที่ป่าไม้ในไทยลดลงถึง 3 ล้านไร่ ทุกครั้งที่เมืองเติบโตขึ้นธรรมชาติจะเดินสวนทางกับความเติบโตนั้น คำถามสำคัญก็คือ ธรรมชาติกับเมืองแยกออกจากกันโดยสิ้นเชิงจริงหรือ ป่ากับเมืองสามารถอยู่ร่วมกันได้ไหม

มติสน	Section: First Section/กรุงเทพมหานคร			
	วันที่: ๑๖	ฉบับที่: 14207	พว: 7 (๑71)	
	Calend: 20.39	Ad Value: 22,429	PRValue (x3): 67,287	ฉบับ: ๑๖-๑๖
	วันที่: ๑๖/๑๖/๖๖. คนนำลูกขึ้นสู่ป่าในป่าเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้'s Post			

นักวิชาการชี้ทางออกแก้ปัญหาป่าในเมือง

นักวิชาการชี้ทางออกแก้ปัญหาป่าในเมือง... (text continues with expert advice on urban forest management, including the importance of community involvement and government support).

วันที่: C-170202020166 (2 R.M. 60/05:54)

พว: 1/1

IQNewsAirt

วันที่: ๑๖/๑๖/๖๖. คนนำลูกขึ้นสู่ป่าในป่าเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้'s Post

บทที่ 5

องค์กรพันธมิตร พลังเครือข่ายการสื่อสารในการขับเคลื่อน ป่าในเมือง

ความสำคัญของการสร้างเครือข่ายการสื่อสาร

ทำไมต้องสร้างเครือข่าย อันเนื่องจากเครือข่ายแต่ละภาคีมีพลังในการขับเคลื่อนกลุ่มคนที่มีความแตกต่างหลากหลาย โดยเฉพาะคนเมืองจะเห็นว่าความหลากหลายของประชากรทั้งเชิงความรู้ความเข้าใจ เศรษฐกิจอาชีพการเคลื่อนย้ายของประชากรมีความยากในการจะทำให้การรับรู้ความเข้าใจในประเด็นต่างๆ จะเป็นไปในทิศทางเดียวกันหากแต่ว่าพลังของเครือข่ายจะทำให้ ความเข้าใจและส่งต่อประเด็นดังกล่าวให้มีความพร้อมเพรียงและหมุนพลังที่มีอยู่เดิมจากที่เครือข่ายนั้น มีกลุ่มการเชื่อมโยงกิจกรรมและทำกิจกรรมไปในทิศทางเดียวกัน แล้วยังอาจจะมีส่วนช่วยในการขยายพลังเพิ่มหรือความร่วมมือระหว่างเครือข่ายต่อกันจะทำให้ภาคส่วนต่างๆ การเห็นของการขยายเครือข่ายทางสังคมจะเพิ่มขึ้นจากเน็ตเวิร์คดังกล่าวซึ่งจะง่ายต่อการสื่อสารการทำงานหรือการพูดถึงประเด็นป่า

การขับเคลื่อน ประเด็น **ป่าในเมือง** สามารถจุดประเด็นและสร้างความตระหนักรู้ (Awareness) ให้แก่สังคมเมืองในระยะเวลาอันสั้น เป็นผลมาจากการมีเครือข่ายพันธมิตรองค์กรทางสังคมด้านสิ่งแวดล้อมที่มีการทำงานมิติด้านสิ่งแวดล้อมในประเด็นความสนใจของแต่ละกลุ่มในสังคมไทยและมีการนำเสนอเนื้อหาอยู่ในพื้นที่สื่ออยู่มาก เช่น กลุ่มปลูกเลข มูลนิธิโลกสีเขียว กลุ่ม Big three Projects กลุ่มมักกะสัน กลุ่มกรีนพีซ กลุ่มรักษ์เจ้าพระยา รวมทั้งพิพิธภัณฑสถานบางกอก แต่ละกลุ่มมีนโยบายและการทำงานในการขับเคลื่อนในด้านสิ่งแวดล้อม แต่มีได้เจาะจงไปในประเด็นป่าไม้ในสังคมเมืองเฉพาะ

คณะวิจัยได้จัดประชุมกลุ่มย่อย กับภาคีเครือข่ายภาคประชาชนด้านสิ่งแวดล้อมในวันจันทร์ที่ 3 ตุลาคม 2559 ที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว) ตามข้อเสนอแนะของ รศ. ดร. นิรมล สุธรรมกิจ ที่ปรึกษาเจ้าของผลงานวิจัย และผศ. ดร.ประชา คุณธรรมดี นักวิจัย ส่งผลให้คณะวิจัยได้พันธมิตร ภาคีเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อมในสังคมเมืองที่มาร่วมประชุมและให้ข้อเสนอแนะ อาทิ ชมรมนักข่าวสิ่งแวดล้อม ประชาคมเขตห้วยขวาง มูลนิธิสืบนาคะเสถียร เป็นต้น จากเวทีดังกล่าวทำให้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นแนวทางในการสร้างความร่วมมือในการทำกิจกรรมการสื่อสารสาธารณะในโครงการ ป่าในเมืองร่วมกันในระยะต่อไป

การทำงานกับภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างความตระหนักรู้ในประเด็นป่าในเมืองนั้น คณะวิจัยเน้นการร่วมสร้าง (co - creation) ในประเด็นที่หนุนเสริมประเด็นความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อมในลักษณะบูรณาการกับภาคีเครือข่ายในประเด็นป่าในเมือง

จากเวทีประชุมกลุ่มย่อยภาคีเครือข่ายมีข้อคิดเห็นและประเด็นในการพิจารณาดังนี้

“สิ่งที่อาจารย์พูดมันเป็นบทเรียนที่ค่อนข้างสำคัญที่จะทำงานต่อ แต่ว่าประเด็นที่คิดกับงานของมูลนิธิหรือการทำงานอย่างไร คนที่เขาอยากมาร่วมต้องตรงกัน เกี่ยวพันสัมพันธ์กับสิ่งที่ตัวเองมี แต่พออาจารย์เข้ามาในเรื่องการจัดวิธีต่างๆที่อาจารย์กำหนดมันทำให้ผมไปต่อไม่ถูกเหมือนกัน การวิจัยตรงนี้สามารถจะไปใช้ประโยชน์ในเรื่องของการทำงานสำหรับคนที่เขาต้องการต่ออย่างไร แต่พอมาขึ้นในลักษณะเลือกในการที่จะทำวิธีต่างๆกับทำเพจ ซึ่งผมก็มีความรู้สึกคล้ายๆกันว่าเพจ Facebook หรือว่าสื่อสาธารณะสื่อออนไลน์มันเยอะมันยากที่จะสามารถที่เอามาเลือกใช้ให้เป็นประโยชน์ ”

“ผมมีความรู้สึก ว่า ไม่ใช่คนที่เอาความรู้มาทำให้ใครทำอะไรแต่เป็นเหมือนตัวเชื่อมเวทีให้มันเกิดขึ้นซึ่งผมคิดว่า มันไม่ใช่การจัดการองค์ความรู้ที่จะไปบังคับให้ใครใช้อย่างไร แต่ว่าเราคือคนที่สร้างเวทีขึ้นมาแล้วเรามีข้อมูลอยู่บางส่วนที่ทำมาแล้วข้อมูลนี้น่าจะเป็นประโยชน์สำหรับการที่จะเอาไปใช้เผยแพร่ต่ออย่างไร เรายังรักษาเวทีที่เป็นกลางแล้วทุกคนสามารถที่จะมาร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือมาสะท้อนความคิดเห็นแล้วก็ได้เอาสิ่งที่เรามีตรงนี้ก็กลับไปใช้ให้เป็นประโยชน์ผมว่ามันอาจจะทำให้เรามีเป้าหมายที่ชัดเจน ”

ภาณุเดช เกิดมะลิ

เลขานุการมูลนิธิสืบ นาคะเสถียร

“ตอนนี้ *Social Media* มันไปไกลมากแล้วข้อมูลมันเป็นทะเล ขึ้นอยู่กับว่าคุณไปอยู่อ่าวไหนคุณก็เข้า กับอ่าวนั้นต่อไปนี่มันไม่ใช่คือตอนนี้ *Social Media* เราเป็นแบบไว้ระเบียบความเข้าใจไม่มีใครสร้างคุณก็สร้างความเข้าใจที่ตนเองอยากให้เข้าใจ *personal* นั้นๆ ที่ผมน่าจะกลัวตอนนี้คือ *Social Media* ความเห็นมันเยอะมาก แล้วก็ทำให้เกิดความแตกแยกในแต่ละกลุ่ม อันนี้ก็เลยฝากไว้ ผมทำงานเราไม่สนใจรัฐบาลไม่สนใจ ผู้ประกอบการคือเราทำจากคาด้านนี้ก็คือว่าทำไมตอนที่ทำกับ *UPDI* เบสออนไลน์จริงๆและก็นำมาใช้ได้จริงๆ และใช้ประชาชนจริง”

ผศ.พงศ์พร สดบรรทัด

ประธานสมาคม เขตห้วยขวาง

“วิจัยเรื่องป่าในเมืองผมอยากจะเห็นว่าจะมีการเตรียม *Package* การนำไปใช้เอาไปใช้ได้อย่างไรบ้าง สำหรับผู้ประกอบการว่าเขาจะลงทุนอย่างนี้ สมมุติเขาจะพัฒนาสังหาริมทรัพย์ขึ้นมาแปลงหนึ่งจะต้องมีข้อมูล ตรงนี้เตรียมให้เขาได้ว่าเขาจะ *generate income* กลับมาได้เท่าไรสร้างผลดีต่อเมืองได้เท่าไรอะไรประมาณนี้ อะไรที่มันวัดได้เลย “

สันติ สมบัติวิชาวร

สถาปนิก *DI design* และผู้ช่วยสมาคม เขตห้วยขวาง

“การที่ดึงบรรณาธิการข่าวสิ่งแวดล้อมมาพูดคุยผมคิดว่าล้มเหลวเพราะว่าข่าวสิ่งแวดล้อมที่ลงใน โพสต์ทูเดย์เป็นเพราะผมให้นโยบายแต่แต่เวลาผมจัดประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมบรรณาธิการสิ่งแวดล้อมอื่นๆก็ ไม่ได้สนใจเรื่องพวกนี้ เขาสนใจหรือเปล่าถ้าสนใจเขาจะมาตลอดเวลาเขาจะโทรมาถามด้วยเขาเรียกร้องด้วยว่า เมื่อไหร่จะจัดเวที นั่นคือเขาสนใจอยู่แต่ถ้าบอกว่าชวนคนพวกนี้มาพูดเขาไม่ได้สนใจแบบนั้นเพราะว่า สิ่งแวดล้อมกลายเป็นส่วนหนึ่งของหนังสือพิมพ์แค่นั้นเอง การมีบรรณาธิการมันก็คือข่าวกระแสนั่นเอง นั่นเอง มันก็คือการประท้วงมันก็เหมือนกับการเมืองเช่นว่าเหมืองทองมีตั้งนานแล้วทำไมถึงเป็นประเด็นที่เป็นประเด็น เพราะเขาสนใจ ไม่ได้หมายความว่าเขาจะมาสนใจประเด็นเราตลอดเวลา”

“ผมมองว่าที่ผมเชิญคนมาพูดเรื่องการเคลื่อนไหวของเมือง ผมไม่ได้มองเรื่องของสื่อเลยถ้าเป็นผมทำ สองขาคือคนต้นน้ำคนที่รู้เรื่องป่า ใจี้อยู่ไปงานผมฉายชาร์จ เรื่องป่าแปลว่าเขารู้ มีใครอีกบ้างต้นแบบเรื่อง ของการปลูกป่าที่ว่ามันคือบทบาทเขาที่ไปพูดแต่คนที่จะไ้คดีจริงๆกรมป่าไม้ไม่ขยับหน่วยงานของผมที่ผ่านมา ผมพยายามเชิญเขาหมดเพราะรัฐเป็นกลไกทั้งหมด”

พิเชษฐ ชูรักษ์

ประธานชมรมนักข่าวสิ่งแวดล้อม

ประเด็นหลัก	ข้อเสนอแนะ
1.แนวทางการดำเนินงานกิจกรรมการสื่อสารของโครงการป่าในเมืองร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม	● การจะใช้ข้อมูลจากงานวิจัยไปทำงานร่วมกับภาคีด้านสิ่งแวดล้อมต้องตอบโจทย์การทำงานภายใต้ฐานเดิมของภาคีและการนำไปใช้ประโยชน์ขององค์กรนั้น ● ต้องสร้างการมีส่วนร่วมและการจัดเวทีที่ต้องมีความโปร่งใสเป็นเวทีที่ทำให้ทุกฝ่ายมาแลกเปลี่ยนในบทบาทในการทำงานด้านป่าอย่างแท้จริง
2. การสื่อสารกิจกรรมการสื่อเรื่องป่าไม้ในเมือง	การจัดกิจกรรม ● ในภาพรวมควรขยายความให้เห็นบุคคลต้นแบบในเรื่องของการปลูกป่า โดยเฉพาะกลุ่มคนที่ทำงานและปฏิบัติจริงเพื่อไปช่วยขยายให้เกิดแรงกระตุ้นกับภาครัฐเช่น กรมป่าไม้ ที่มีหน้าที่โดยตรงและเป็นกลไกหลักของรัฐบาล ● กิจกรรมการพานักข่าวลงพื้นที่ในการจัดทำสัปดาห์ข่าว ต้องคำนึงถึงต้นทุนในการดำเนินกิจกรรม เพราะองค์กรสื่อส่วนกลางจะไม่ลงทุน อาจจะพิจารณาแบบใช้พันธมิตรสื่อท้องถิ่นส่งสัปดาห์มา ทั้งนี้การพานักข่าวลงพื้นที่ต้องอ้างอิงแหล่งทุน ● การเลือกพื้นที่ให้นักข่าวลงต้องพิจารณาด้วยว่า มีประเด็นอะไร การลงพื้นที่นี้สำคัญอย่างไรและผลลัพธ์ที่ออกมาจะเป็นอย่างไร ทั้งนี้ไม่สามารถการันตีได้ว่าสื่อที่ลงพื้นที่จะนำเสนอข่าวที่ได้วางไว้เพราะขึ้นกับกระแสข่าวในขณะนั้น
3. การวางกลุ่มเป้าหมายของโครงการ	● การวางกลุ่มเป้าหมายกับนักข่าวสายสิ่งแวดล้อม อาจมีข้อจำกัดแม้จะเป็นส่วนหนึ่งของหนังสือพิมพ์และมีบรรณาธิการสายสิ่งแวดล้อมหรือสายสังคม เพราะการทำงานข่าวสิ่งที่เป็นหลักคือข่าวกระแสที่สังคมสนใจ แม้ว่าประเด็นที่เราต้องการสื่อสารด้านป่าในเมืองจะดีมีประโยชน์น่าสนใจ แต่ไม่ได้หมายถึงว่าสื่อจะต้องนำเสนอ เพราะแต่ละสื่อคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายขององค์กรและธรรมชาติของสื่อแต่ละชนิด ● กลุ่มคนเมือง มีความเหมาะสม สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและการเติบโตของเมืองในปัจจุบันเป็นภาวะบีบคั้นที่ทำให้คนในสังคมต้องการที่จะช่วยกันหาวิธีแก้ไขปัญหาร่วมกัน พลังของสื่อจะช่วยให้เปิดเวทีให้คนมีจุดในการสื่อสาร

ประเด็นหลัก	ข้อเสนอแนะ
4. การจัดทำFacebook Fanpage	● การใช้สื่อสังคม Social Media เป็นพื้นที่สาธารณะที่เป็นข้อมูลที่เป็นทะเลข่าวสาร เป็นพื้นที่ไว้ระบียบเพราะผู้สร้างและผู้มีความเป็น Personal คนใช้สร้างและเข้าใจตามความคิดเห็นของตนเป็นหลักในเรื่องนั้น ซึ่งขึ้นอยู่กับจะนำสื่อสังคมไปเชื่อมต่อกับกลุ่มใด และสามารถนำข้อมูลมาแปลงเป็น Big data ที่จะเป็นที่กรองแหล่งที่มานำมาประมวลผลและใช้ประโยชน์ต่อไป ● การสร้างแฟนเพจ จะต้องใช้พลังสูง จากประสบการณ์การทำเพจสำนักข่าวสิ่งแวดล้อมที่ต้องดูพฤติกรรมคนเข้ามาดูในเพจว่ามีลักษณะอย่างไร กลุ่มอายุ ประเด็นข่าวแต่ละครั้งเช่น มีประเด็นครมมาแล้วคนจะเข้ามาดู

การกิจกรรมจัดเสวนาโต๊ะกลมกับบรรณาธิการข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม สถานีโทรทัศน์ 19 แห่ง
 แนะนำโครงการวิจัย ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ชลบุรี กรุงเทพมหานคร วันจันทร์ที่ 28
 พฤศจิกายน 2559

คณะวิจัยเลือกพื้นที่จัดงานคือ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ชลบุรี เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายสื่อมวลชนสายสิ่งแวดล้อม รู้จักเจ้าของพื้นที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ชลบุรีเป็นอย่างดี สืบเนื่องจากการนำเสนอข่าวที่ รศ.วราพร สุรวดี ผู้ก่อตั้ง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ชลบุรี ได้รณรงค์ระดมทุนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อรักษาพื้นที่สีเขียวใจกลางเมืองกรุงเทพฯ ไว้ให้นุชนรุ่นหลัง คณะวิจัยได้ลงพื้นที่และประสานงานพร้อมเรียนเชิญ รศ.วราพร สุรวดี มาร่วมเป็นภาคี เครือข่ายในการสื่อสารในโครงการ

ทั้งนี้จากการจัดสนทนากลุ่มย่อยและการสังเกตการณ์ข้อสังเกตในการสื่อสารสาธารณะของ โครงการจากผู้เข้าร่วมเสวนาดังนี้

“พื้นที่แห่งนี้มันเป็นพื้นที่ทางวัฒนธรรม เป็นพื้นที่ที่เห็นความเป็นป่าในเมือง ที่อยู่ท่ามกลางป่าคอนกรีตเสื่อม สาธารณชนแบบที่สุด คืออาจารย์มีประสบการณ์เป็นอาจารย์ทางนิเวศวิทยา เพราะฉะนั้นอาจารย์ในส่วนตัวเป็นผลพลอยได้ ซึ่งตอนนั้นสมัยก่อนไม่กล้าบอกใคร เขาว่าเขย หรือเขาว่าเราบ้าที่เราอยากเก็บสวน เราทำสวนเราบอกว่า คนกรุงเทพฯตอนนั้นขาดออกซิเจนมาก เรานี้แหละ จะเป็นคนผลิตออกซิเจน”

รศ.วราพร สุรวดี
 ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ชลบุรี

“กลุ่ม *big tree project* กำลังผลักดันอย่างยิ่งเลย เรื่องการดูแล ตกแต่ง รักษาต้นไม้ใหญ่ในเมือง โดยมีอาชีพ แล้วก็เราทำการอบรม รุกขกรอาชีพเข้ามาเป็นปีที่สามแล้ว แล้วก็วันนี้กำลังช่วยเขตบางรักตัดแต่งต้นไม้ใหญ่อยู่ที่ ถ.นราธิวาสราชนครินทร์

และในกรุงเทพฯ เท่าที่ไปเก็บข้อมูลมานะจะเป็นกรณีเล็กๆ สองที่นะคะ อันหนึ่งก็คืออยู่ที่ตลาดน้อย อยู่ตรงถนนเล็กๆ ชื่อว่า ถ.ข้าวหลาม มันเป็นเรื่องบังเอิญชนิดหนึ่งค่ะอาจารย์ คือว่ามันเป็นตึกเก่าที่ไฟไหม้ เป็นแปลงเล็กๆ ที่เดิมเป็นห้องแถวเก่า ชาวบ้านที่อยู่รอบๆ ตรงนี้จะอยู่ใกล้ๆ ร.ร.สตรีมหาพฤฒาราม ก็เลยขอกทม. ว่า ขอเอาตรงนี้เป็นสวนชุมชน เขาก็เข้าไปปลูกต้นไม้กันแบบตามมีตามเกิดนะค่ะ ใครมีกล้าไม้ ใครมีต้นไม้ ช่วยกันมาลง เรามาช่วยทำ เราก็เลยไปชวนช.ไทยพาณิชย์ที่สาขาแรกอยู่ที่ตลาดน้อย ฉะนั้นไทยพาณิชย์ก็เลยมาช่วย เลยมาช่วยเรื่องทุน เรื่องต้นไม้ เรื่องการปรับปรุง เรื่องการทำรั้ว เรื่องทำกระเบื้องที่จะเดินในสวน.”

คุณอรยา ตูตะบุตร

กลุ่ม Big Tree Projects

“จะผลักดันให้คนรับรู้เรื่องป่าในเมือง ยังไม่ค่อยเข้าใจว่าป่ามันแตกต่างจากสวนสาธารณะที่กทม. มีอยู่ยังไงเลย สวนสาธารณะที่คุณมีอยู่ คุณหายใจเข้าไปแล้ว มันสู้อากาศในเมืองไม่ได้ ยังไง สิ่งแวดล้อม สภาพแวดล้อมที่สวนสาธารณะมีอยู่ ผมเพิ่งไปสวนวชิรเบญจทัศ ที่นั่นร่มรื่นมากแล้วก็ดีมาก ไปถึงอากาศหายใจ มันก็เย็นสบายมากเลย วันนี้มานั่งฟังว่า ป่าในเมือง คำว่า ป่าในเมือง มันดีกว่าสวนวชิรเบญจทัศ ที่มีอยู่อย่างไร แล้วก็ผมคิดว่าจะผลักดันยังไงให้คนมันตื่นเต้น “

นายภาสกร จำลองราช

ผู้สื่อข่าวอิสระทางด้านสังคมสิ่งแวดล้อมและชาติพันธุ์

“พอพูดถึงเรื่องมาตรการภาษี จะมีข้อถกเถียงแน่นอนว่าถ้าทำไมผมต้องมาเสียดั่งค์ให้กับต้นไม้ให้กับกทม.ด้วย ในเมื่อกทม.ก็มีงบอยู่แล้ว ในกรุงเทพฯมันมีประชากรแฝงอื่นอีกที่เข้ามาใช้บริการ เขาต้องเสียภาษีให้ด้วยไหม มันจะเกิดการถกเถียงกันว่าการสร้างป่าอย่างนี้เราควรหา *point* อะไรขึ้นมาเพื่อให้คนเขาถกเถียงกัน ”

คุณธรรราชูธ เมืองสุข

บรรณาธิการข่าวโพสต์ทีวี

“สรุปตามความเข้าใจผมนะ ต้องทำเป้าหมาย คือ ให้มีการรักษาดันไม้ที่มีอยู่ ด้วยความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้อง ถ้าเกิดรักษาดันไม้ที่มีอยู่ เราจะสามารถสร้างความมีส่วนร่วมจากคนทั่วไปได้ยังไง เช่น ทุกคนอยู่ที่บ้าน ก็ปลูกดันไม้มีอยู่แล้ว ให้เขาดูแลดันไม้ตัวเองนั่นนั่นเสร็จปั๊บ อยากริ้ว อยากริ้วพื้นที่ตรงนี้ก็ยังเป็นพื้นที่กลาง ที่ทุกคนสามารถริ้วได้ ดันไม้อะไรที่ปลูกแล้วสวยบ้างที่บ้านใช้ไหม ถ้าเราสามารถทำให้คนเหล่านี้ ที่มีหัวใจสีเขียว มีส่วนร่วม เราสามารถขยายไปสู่คนอื่นๆ ได้ ซึ่งในแง่ content ผมคิดว่าไม่น่าจะมีปัญหา ”

คุณชัยพิสิษฐ์ เลิศบำรุงชัย
ผู้สื่อข่าว สถานีโทรทัศน์เนชั่น

“จากที่ฟังนะครับ ก็ยังเห็นว่ากลุ่มเป้าหมายที่เราหวังว่าจะไปคือ ทำไมไม่ลองไปเจาะที่กลุ่มของคนท้องถิ่นเลย คือคนท้องถิ่นเขาจะรู้ว่าในพื้นที่เขา มีพื้นที่ไหนบ้าง ที่พอจะมีศักยภาพในการทำมาเป็นพื้นที่สีเขียว แล้วก็จากที่ผมเห็นมาในชุมชน พื้นที่เขาก็จะมีความผูกพันในพื้นที่นั้นๆ แล้วคือเขาจะมีความรู้สึกอยากจะทำให้พื้นที่มันดีขึ้น หรือว่ามันมีสภาพแวดล้อมที่ดีครับ ก็คิดว่า ถ้าลองเจาะไปที่กลุ่มท้องถิ่น แล้วก็ให้เริ่มต้นที่ท้องถิ่น มันน่าจะเป็นอะไรที่มันจุกจิกกว่า ”

คุณกิตติศักดิ์
ผู้สื่อข่าว TPBS

“ ฟังอาจารย์นิรมลบอกว่าต้องมีความหลากหลายทางชีวภาพ แต่ในเมืองนี้มันต้องมีความหลากหลายทางชีวภาพใหม่ นิยามมันก็ ก็เลยยังงงๆอยู่ค่ะ และโดยเฉพาะอ.ประชาว้า จะมีเรื่องเก็บภาษี อันนี้ก็ตกใจสำหรับคนที่ต้องเสียภาษีนะคะ สังคมผู้สูงอายุเนี่ย ชนชั้นกลางต้องรับภาระเยอะมากในอนาคต ถ้าเราจะต้องเสียภาษี แม้แต่บาทหนึ่ง เรามีทางเลือกอื่นไหม เช่น ถ้าปลูกดันไม้ คุณสามารถเอาตรงนี้ไปลดภาษีได้ไหม หรืออะไรก็ได้ ให้เขาได้ลด ไม่ใช่ให้เขาต้องเสียเพิ่ม ”

คุณณัฐพัชร
บรรณาธิการข่าวนโยบายสาธารณะสำนักข่าวอิศรา

“ โจทย์มันเบลอมันกว้างไปหมด เช่น คือพื้นที่สีเขียว ป่าในเมือง พุดกันมานาน พุดกันมาเยอะ แล้วก็มีหลายกลุ่มที่ทำ แต่ว่าถ้าจะให้ในวงกว้าง หรือประชาชนส่วนใหญ่หันมามีส่วนร่วม มันน่าจะหาอะไรที่มันพุดถึงแล้วมันปังเลย แล้วพุดถึงแล้วมันนำไปสู่ประเด็นนั้นเลยอะไรอย่างนี้ น่าจะเป็นโจทย์ ”

คุณจุฬารัตน์ แสงปัสสา
บรรณาธิการข่าวสังคม The Nation

“ก็คงต้องขอชื่นชมคณะอาจารย์นะครับที่ ก็ยังคิดในสิ่งดีๆ เราเองคนต่างจังหวัด เราจะได้รู้ถึงความสำคัญของป่านั่น หรือต้นไม้ที่นั่นมันมีมากมายแค่ไหน จากการที่อาจารย์เริ่มต้น ที่จะป่นปี้ในเมือง แต่ที่นี้ว่า อย่างที่หลายๆท่านบอกว่า ความชัดเจนมันคืออะไร เราจะต้องมาทำความเข้าใจว่าป่านเมืองคืออะไร คำว่าป่ากับคำว่าเมือง มันเข้าด้วยกันยังไง และสิ่งที่จะทำให้คนตระหนัก”

นายวรพงษ์ ปลอดมุสิก

Producer Maya Channel Maya Channel

ภาพจัดเสวนากับบรรณาธิการข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม วันจันทร์ที่ 28 พฤศจิกายน 2559 เวลา ณ พิพิธภัณฑ์

ชาวบางกอก ถนนเจริญกรุง เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

ผลจากการจัดกิจกรรมในวันดังกล่าวทำให้มีการสื่อสารประเด็น ป่าในเมือง ผ่านสื่อมวลชนอย่างหลากหลาย อาทิ รายการข่าวค่ำไทยพีบีเอส และข่าวค่ำช่อง Nation Channel รวมทั้งสื่อออนไลน์เช่น สำนักข่าวอิศรา ส่งผลให้สื่อมวลชนที่ไม่เข้าใจแนวคิดเรื่อง “ป่าในเมือง” มีความเข้าใจในแนวคิดจากงานวิจัยมากยิ่งขึ้น เนื่องจาก ทั้งนี้นักวิจัยทั้ง 2 ท่าน ได้เป็นผู้สื่อสารให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ป่าในเมืองโดยตรงกับสื่อมวลชนและใช้ข้อมูลจากงานวิจัยประกอบไว้ในเวทีดังกล่าว ทำให้คณะผู้วิจัยได้ประเด็นในการสื่อสารและเสวนากับภาคี

เครือข่ายในการจัดกิจกรรมเปิดตัวโครงการและการจัดเวทีสาธารณะต่อไป ในเวทิดังกล่าวมีสื่อมวลชนเข้าร่วมจำนวน 19 คน ผลประเมินกิจกรรมครั้งนี้บรรลุตรงตามวัตถุประสงค์

1. รายการข่าว เนชั่นแซลน์ล วันที่ 28 พย. 2559
2. รายการข่าว สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส วันที่ 29 พย. 2559
3. สำนักข่าวอิศรา วันที่ 25 ธค. 2559 (มูลค่า 30000)
4. หนังสือพิมพ์ กรุงเทพธุรกิจ

กิจกรรมโครงการเสวนา“เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง และกิจกรรมแลกเปลี่ยนเปิดตัว

โครงการในวันที่ 22 ธันวาคม 2559 เวลา 13.00-16.30 น.

เนื่องจากช่วงที่ดำเนินโครงการเป็นช่วงของการเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทางคณะผู้วิจัยจึงได้พิจารณาใช้ชื่อ ในการจัดกิจกรรมเสวนาว่า โครงการเดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อ ป่าในเมือง โดยเชื่อมโยงพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ในการจัดการป่าไม้เข้าสู่ประเด็นการสื่อสาร และได้เชิญองค์ปาฐก คือ ดร.วิวัฒน์ ศัลยกำธร ประธานสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง ประธานมูลนิธิสิทธิธรรมธรรมชาติ และประธานกรรมการ (กมธ.) เพื่อได้สร้างความตระหนักรู้และท่านเป็นผู้นำทางสังคมในประเด็นดังกล่าวสามารถสื่อสารต่อสาธารณะในประเด็นป่าในเมืองได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ยังได้เชิญตัวแทนภาคีเครือข่ายสำคัญที่ได้ประชุมกลุ่มย่อยที่ สกว. และที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติมาเข้าร่วมในเวทีเสวนา ซึ่งได้แก่ 1.) ผศ.พงศ์พร สุคบรรทัด ประธานประชาคม เขตห้วยขวาง 2.) คุณกาญจนา เกิดมะลิ เลขานุการมูลนิธิสืบนาเคเสถียร 3.) คุณทรงกลด บางยี่ขัน บรรณาธิการ a day 4.) อาจารย์อรรษา สุตะบุตร “กลุ่มบักทรี” 5.) รศ.วราพร สุรวดี ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานชาวกอก และได้ให้นักวิจัย ผศ. ดร. ประชา คุณธรรมดี ได้นำเสนอข้อมูลจากงานวิจัยประกอบในฐานะนักวิจัย สกว.

ผลจากการจัดกิจกรรมเสวนาในครั้งนี้ ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี มีผู้มาเข้าร่วม 94 คน และมีสื่อมวลชนนำเสนอข่าวสารทั้งในสื่อกระแสหลัก โทรทัศน์ วิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์ อาทิ ช่อง 3 ไทยพีบีเอส Nation Channel TNN New TV สำนักข่าวกรีนนิวส์ สำนักข่าวอิศรา หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ เป็นต้น

โครงการรณรงค์
เดินตาม
รอยเท้าพ่อ
ลานต่อ
ป่าในเมือง

วันพฤหัสบดีที่ 22 ธันวาคม 2559
12.00-16.30 น.
ห้องประชุมประสิทธิ์ ชั้น 1 หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ

Key note speaker

- ดร.วิวัฒน์ ศัลยกำธร
ประธานสถาบันทรัพยากรเพื่อพ่อ และประธานมูลนิธิกิจกรรมธรรมชาติ

วิทยากร ได้แก่

- พท.ดร.ประชา คุณธรรมดี
นักวิชาการสาขา... และนักกรรมาธิการสิ่งแวดล้อม กรมการปกครอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- คุณทรงกลด นามชัย
ประธานฝ่ายแผนฯ A-Day
- คุณอรุณ สุตะบุตร
ผู้ก่อตั้งกลุ่ม Eigtree project
- พท.พศพร สุธรรมศักดิ์
นักวิชาการสาขาวิชาและออกแบบผังเมือง กรุงเทพมหานคร
- รศ.วราพร สุนทร
ประธานชมรมทางภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร
- คุณกาญจนา เกตุเมธิ
เลขาธิการมูลนิธิสืบนาคะเสถียร

ผู้ดำเนินรายการ

- พท.ดร.อัมรินทร์ พิเศษ
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยการนิเวศวิทยาและทรัพยากรสิ่งแวดล้อม
และรองคณบดีบริหารงาน คณะนิเทศศาสตร์ มอช
- พท.ดร.วิไลวรรณ ชวโรหิต
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยการนิเวศวิทยาและทรัพยากร กรุงเทพมหานคร

สำรองที่นั่ง : www.facebook.com/UrbanForestThai
โทร.02-727-3758-9

การจัดเสวนาในครั้งนี้เน้นเป็นการเปิดตัวองค์กรพันธมิตรด้านสิ่งแวดล้อมที่ดำเนินในกิจกรรมการสื่อสารสาธารณะประเด็นป่าในเมืองร่วมกัน โดยแต่ละท่านต่างมีประเด็นนำเสนอป่าในเมืองตามกรอบที่ทางคณะผู้วิจัยได้จัดทำประเด็นไว้ดังนี้

ช่วงแรก Problem เมือง (กรุงเทพ) วันนี้

Q: มองเมืองวันนี้เป็นอย่างไรในมิติป่าในเมือง

Q: อะไรคือปัญหาใหญ่วันนี้ของป่าในเมือง

Q: ต้นไม้กับข้อกล่าวหาผู้กีดขวางความเจริญของเมือง

ช่วงสอง Benefit คน เมือง ป่า

Q: ทำไมเราต้องมีป่าในเมือง (ต้นไม้, พื้นที่สีเขียว)

Q: ถ้าปลูกต้นไม้ขึ้นมาไม่มีต้นไม้

ช่วงสุดท้าย สร้างป่าในเมือง

Q: สร้างป่าในเมืองอย่างไร

Q: มองเปรียบเทียบเพื่อนบ้านอย่างสิงคโปร์ หรือที่อื่นๆ เรามี

การบริหารจัดการอย่างไร

Q: ใครควรรับผิดชอบ หรือเป็นเรื่องของคนทุกคน

จากการนำเสนอข้อมูลข่าวสารแนวคิดป่าในเมืองในเวทีเสวนาครั้งนี้ วิทยากรได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของป่าในเมือง ที่มีระบบการจัดการทรัพยากรป่าที่เพื่อ “คน” กับ “ธรรมชาติ” อยู่ร่วมกันอย่างพึ่งพาอาศัยและเอื้อประโยชน์ต่อกันได้แบบยั่งยืน

กิจกรรมสานต่อแนวคิดในหลวง สร้างความเข้าใจ “ป่าในเมือง” บุคคลที่มีบทบาททางวิชาการและการขับเคลื่อนสังคม นำเสนอข้อมูลต่อสื่อดังกล่าวนี้

1) “สร้างปฏิสัมพันธ์คนเมืองกับป่า”

ผศ.ดร.ประชา คุณธรรมดี นักวิชาการ สกว. และนักเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม กล่าวว่า ป่าในเมืองมีความผูกพันกับคนกรุงเทพฯ มากที่สุด แต่ได้รับความสนใจน้อยที่สุด ดังนั้นต้องทำให้คนมีส่วนร่วม เช่น การบริจาคเงิน การมีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้ และช่วยกันดูแลต้นไม้ ซึ่งปัจจุบันมีต้นไม้ใหญ่ในกรุงเทพฯ จำนวนมาก แต่ขาดการจัดการ ทำให้ต้นไม้กลายเป็นปัญหาและถูกตัดไป การจะให้คนกลับมาดูแลรักษาป่า ต้องทำให้

คนได้รับประโยชน์ เช่น หลักคิดของธนาคารต้นไม้ หรือสวนสาธารณะของรัฐที่ไม่มีงบดูแล หากเปิดร้านอาหารบรรยากาศดี ให้คนได้ซึมซับกับธรรมชาติ ก็อาจนำงบกลับมาจัดการสวนให้ดีกว่าเดิมได้ กล่าวได้ว่าต้องสร้างปฏิสัมพันธ์ของคนกับต้นไม้ให้ดีขึ้น

2) “สร้างน้ำ สร้างป่า สร้างระบบนิเวศ”

ผศ.พงศ์พร สุขบรรทัด นักวิชาการสถาปัตย์และออกแบบผังเมือง กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญในระบบนิเวศของป่าก็คือน้ำ ซึ่งในฐานะนักผังเมืองมองว่าระบบคลอง กทม.มีศักยภาพในการสนับสนุนป่าในเมืองได้ แต่ขณะนี้จำเป็นที่จะต้องมียระบบบำบัดน้ำเสียที่พอเพียง กรุงเทพฯได้ชื่อว่า เวนิสตะวันออก ถ้าใครได้นั่งเรือดูกรุงเทพฯจะเห็น DNA ของกรุงเทพฯนั่นคือ ต้นไม้ จะบอกได้ว่า ร้อยกว่าปีก่อนเคยเป็นป่ามีต้นไม้ เป็นป่าอะเมซอนมาก่อน อยู่ข้างหลังพื้นที่กลางเมืองอย่าง CBD ของกรุงเทพฯ และมีคลองต่างๆ เชื่อม ทั้งคลองแสนแสบ คลองลาดพร้าว คลองบางซื่อ ถ้าได้นั่งเรือจะเห็นต้นไม้สวยงาม

3) “ทุกคนสามารถเป็น รุกขกร ได้”

อรยา สุตะบุตร ผู้ก่อตั้งกลุ่ม Big trees project กล่าวว่า ป่าในเมืองจะเกิดขึ้นได้ ต้องมาจากความร่วมมือร่วมใจของทุกคน ประชาชนสามารถเข้ามาอบรมเพื่อเป็น รุกขกร เป็นคนดูแลต้นไม้ แล้วจะรู้สึกว่ายิ่งต้นไม้ใหญ่ ที่นอกจากจะมีความสวยงามแล้ว ถ้าได้ลองไปยืนใต้ต้นไม้ใหญ่ จะรู้สึกถึงความเย็น ร่มรื่น สดชื่น ขึ้นมาทันที จุดเริ่มต้นหนึ่งคือ กทม. และการไฟฟ้านครหลวง เริ่มตัดแต่งต้นไม้อย่างถูกวิธี และก็มีโรงเรียนต้นไม้เพื่อผลิตรุกขกรอาชีพ และยังมีการสื่อสารกับภาคประชาชนโดยทั่วไปว่า วิธีการช่วยกันดูแลต้นไม้อย่างถูกวิธี ร่วมเป็นสายตรวจต้นไม้ เพราะในที่สุดองค์ประกอบของป่าในเมือง คือ ต้นไม้ใหญ่

4) “เร่งสร้างระบบนิเวศในกรุงเทพฯ พัฒนาป่าในเมือง”

ภาณุเดช เกิดมะลิ เลขาธิการมูลนิธิสืบนาคะเสถียร กล่าวว่า ปกติจะทำงานในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ แต่การก้าวออกมาทำกิจกรรมในเมือง เพราะว่าป่าในเมืองก็เป็นเรื่องเดียวกับป่าอนุรักษ์ มนุษย์เคยอาศัยอยู่ร่วมกับป่า แต่เมื่อป่าเริ่มถูกมองเป็นเรื่องเศรษฐกิจและมูลค่า ทำให้ผู้คนถูกผลักดันออกมา และเริ่มมีความสัมพันธ์ที่ห่างเหินจากป่ามากขึ้น เดิมพื้นที่ 70% ของประเทศไทยเป็นป่า แต่ทุกวันนี้เหลือ 30% และกระจายตัวอยู่ ทำให้มีป่าผืนใหญ่เหลือไม่กี่แห่ง สัตว์ป่าลดจำนวนลง สะท้อนว่าไม่เห็นคุณค่าในการรักษาป่าไว้

ป่าไม่ใช่แค่ต้นไม้ แต่เป็นองค์ประกอบของระบบนิเวศที่สิ่งมีชีวิตพึ่งพาอาศัยกัน เหมือนกรุงเทพฯ ที่แม้จะมีต้นไม้ แต่องค์ประกอบทางนิเวศเหลือน้อยมาก ทั้งที่จริงๆ สามารถพัฒนาให้สิ่งมีชีวิตอยู่ร่วมกันได้ ขอเพียงทุกคนช่วยกันปลูกต้นไม้ในบ้านและที่สาธารณะ สร้างเป็นภาพใหญ่จนเป็น ป่าในเมืองที่เชื่อมต่อกัน ซึ่งนี่คือเรื่องที่เป็นไปได้

5) “รู้จักต้นไม้ รู้จักธรรมชาติ รู้คุณค่าป่าในเมือง”

ทรงกถด บางยี่ขัน นักเขียน นักอนุรักษ์ และบรรณาธิการนิตยสาร a-day กล่าวว่า คนเมืองมักคิดว่าตัวเองเป็นเจ้าของโลกที่ให้คนอื่นเช่า มองธรรมชาติเหมือนเป็นฟอร์นเจอร์ มองว่าธรรมชาติไม่มีชีวิตจิตใจสามารถเลือกได้ว่าต้นไม้ต้นไหนควรจะอยู่อย่างไร ต้นไม้ในเมืองจึงถูกคิดไว้เพื่อความสวยงาม

ปัจจุบันสวนสาธารณะทั่วโลกถูกคิดขึ้นโดยให้ความสำคัญกับสิ่งมีชีวิตหมดแล้ว เช่น ประเทศสิงคโปร์ อยากรู้ทำให้กลายเป็นเมืองที่มีระบบนิเวศ โจทย์ใหม่ไม่ใช่การหาพืชที่สวยงาม หากแต่เป็นพืชที่จะทำให้มีสัตว์มาอยู่ทั่วโลกตอนนี้จึงเป็นแนวคิดที่มองภาพรวมและทุกชีวิตเสมอกัน มนุษย์ไม่ใช่เจ้าของโลกอีกต่อไป

ทุกคนต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิด เด็กทุกคนต้องได้รู้จักนก รู้จักต้นไม้ แต่ตอนนี้เรากำลังสร้างคนเพื่อป้อนเข้ามหาวิทยาลัย เข้าไปทำงานในตึกสูงแอร์เย็น เศรษฐศาสตร์สอนเรื่องดอกเบี้ยไม่ได้สอนเรื่องดอกเบี้ยจึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่เราจะรู้ว่าเงินหนึ่งล้านบาทมีค่าแค่ไหน แต่ไม่รู้ต้นไม้หนึ่งล้านต้นมีค่าแค่ไหน

สรุปประเด็นการสื่อสารในเวทีสาธารณะที่วิทยากรในฐานะผู้ส่งสารได้ให้นัยความหมายในมิติที่จะขยายประเด็นให้เกิดความตระหนักรู้ต่อแนวคิดป่าในเมืองในวงกว้างดังนี้

วิทยากรในฐานะ (ผู้ส่งสาร)	ประเด็นหลักในการสื่อสารสร้างความตระหนักรู้ ป่าในเมือง
ผศ.ดร.ประชา คุณธรรมดี นักวิชาการ สกว.	สร้างปฏิสัมพันธ์คนเมืองกับป่า ป่าในเมืองมีความผูกพันกับคนกรุงเทพฯ มากที่สุด แต่ได้รับความสนใจน้อยที่สุด ป่าในเมืองมันคือการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างดี ก็คือรวมเรื่องของสวนสาธารณะเข้าไป รวมเรื่องของการเชื่อมต่อพื้นที่สีเขียวกับสวนสาธารณะ
ผศ.พงศ์พร สุกบรรทัด นักวิชาการสถาปัตย์ และออกแบบผังเมือง	สร้างน้ำ สร้างป่า สร้างระบบนิเวศน์ กทม.มีศักยภาพในการสนับสนุนป่าในเมืองได้ แต่ขณะนี้จำเป็นที่จะต้องมีการบำบัดน้ำเสียที่พอเพียง กรุงเทพฯเคยได้ชื่อว่า เวนิสตะวันออก ถ้าใครได้นั่งเรือดูกรุงเทพฯ จะเห็น DNA ของกรุงเทพฯ นั้นคือ ต้นไม้
อรยา สุธะบุตร ผู้ก่อตั้งกลุ่ม Big trees project	ทุกคนสามารถเป็น รุกขกร ได้ รุกขกร เป็นคนดูแลต้นไม้ แล้วจะรู้สึกว่ายิ่งต้นไม้ใหญ่ ที่นอกจากจะมีความสวยงามแล้ว ถ้าได้ลองไปยืนใต้ต้นไม้ใหญ่ จะรู้สึกถึงความเย็น ร่มรื่น สดชื่น

วิทยากรในฐานะ (ผู้ส่งสาร)	ประเด็นหลักในการสื่อสารสร้างความตระหนักรู้ ป่าในเมือง
ทรงกลด บางยี่ขัน บรรณาธิการนิตยสาร a-day	รู้จักต้นไม้ รู้จักธรรมชาติ รู้คุณค่าป่าในเมือง คนเมืองมักคิดว่าตัวเองเป็นเจ้าของโลกที่ให้คนอื่นเช่า มองธรรมชาติเหมือนเป็นฟอร์นิเจอร์ มองว่าธรรมชาติไม่มีชีวิตจิตใจ
ภาณุเดช เกิดมะลิ เลขานุการมูลนิธิสืบนาคะเสถียร	“เร่งสร้างระบบนิเวศในกรุงเทพ พัฒนาป่าในเมือง ป่าในเมืองก็เป็นเรื่องเดียวกับป่านุรักษ์ มนุษย์เคยอาศัยอยู่ร่วมกับป่า แต่เมื่อป่าเริ่มถูกมองเป็นเรื่องเศรษฐกิจและมูลค่า ทำให้ผู้คนถูกผลักออกมา
อาจารย์วรภาพร สุรวดี เจ้าของและผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑชาวมงกต	พิพิธภัณฑคือพื้นที่มีชีวิตและต้นแบบป่าในเมือง พิพิธภัณฑถือว่ามันเป็น case study ที่บอกให้รู้ว่าการเก็บต้นไม้ต้นไม้ให้ผลต่อระบบนิเวศอย่างไร ถือว่าเป็นคำตอบที่จำต้องได้ว่ามีระบบนิเวศได้ในกรุงเทพฯ

ทั้งนี้องค์ปาฐกในงานเสวนาได้สื่อสารประเด็นป่าในเมืองตามแนวทางหัวข้อเสวนา เดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมือง

“ถ้าเชื่อพระเจ้าอยู่หัวเล็กฝืนว่าอยากจะรวยได้แล้ว เราต้องรายน้ำใจรวยอากาศบริสุทธิ์รวยอาหาร รวยทุกอย่าง ซึ่งไม่ได้แปลว่าจะต้องไปเร่งหาเงิน ในเมืองหลวงในชนบทควรที่จะลงมือปลูกต้นไม้ทุกวัน วัน หนึ่งจะได้ก็ต้นไม้มีปัญหาไม่ต้องไปชี้ที่คนอื่นเริ่มที่ตัวเองและทุกคนจะเลียนแบบกัน อยากให้ทุกคนช่วยกัน ปลูกต้นไม้เพื่อประโยชน์แก่ตัวของท่านเอง”

“ท่านทรงเป็นกษัตริย์ที่พูดน้อยแต่ทำเยอะ ปีนี้พอพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 สวรรคตทั่วโลกลุกขึ้นมา เชียร์กันและก็บอกกันว่า โลกใบนี้จะรอดได้ปรัชญาพระเจ้าแผ่นดินของไทย แม้แต่สงครามก็จะไม่เกิดถ้ามนุษย์ ทำตามพระเจ้าแผ่นดิน มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ควรจะนำปรัชญาพระเจ้าอยู่หัวไปเปรียบเทียบกับปรัชญาที่มีอยู่บน โลก คือ ปรัชญาเศรษฐกิจการค้าเสรี หวังรวยคูจิติเป็นหลักหวังจะก้าวข้ามประเทศรายได้ปานกลาง

ดร.วิวัฒน์ ศัลยกำธร

ประธานสถาบันเศรษฐกิจพอเพียงและประธานมูลนิธิสิริกรรมธรรมชาติ

กลยุทธ์การสื่อสารผ่านสื่อบุคคลในฐานะวิทยากรในเวทีเสวนา

การจัดกิจกรรมเสวนาในครั้งนี้ สื่อบุคคล คือ วิทยากรในฐานะ ผู้ส่งสารในเวทีเสวนาต่างเป็นผู้นำ หรือ แกนนำขององค์กรเครือข่ายพันธมิตรของโครงการ และทำงานในด้านสิ่งแวดล้อมมายาวนาน มีบทบาทใน การรณรงค์ทางสังคม การใช้สื่อบุคคลในงานนี้ ถือเป็นกลยุทธ์สำคัญ เพราะสร้างความน่าเชื่อถือและสร้างการ ยอมรับในสารของผู้ส่งสาร (Source credibility) ความหลากหลายของวิทยากรทั้งในด้านความเป็นวิชาการจาก นักวิจัยของโครงการ ความเป็นตัวแทนขององค์กรที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อม เช่น พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก มูลนิธิสืบ นาคะเสถียร กลุ่ม Bigtree Project ประชาคมห้วยขาว ต่างมีความเชี่ยวชาญและบทบาทในประเด็นที่

จะสื่อสารป่าในเมืองได้ในมิติต่างๆ ตลอดจน ทรงกลด บางยี่ขัน บรรณาธิการนิตยสาร a day ที่ถือว่าเป็นผู้ตัวแทนของคนรุ่นใหม่ที่ได้ใส่ใจด้านสิ่งแวดล้อมของสังคมเมือง วิทยากรทั้งหมดเป็นผู้มีอิทธิพลทางความคิดและแนวปฏิบัติที่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือต่อการสื่อสารประเด็นป่าในเมือง

ผลจากการกิจกรรมการสื่อสารในโครงการเสวนา“เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง และการแถลงข่าวเปิดตัวโครงการ ที่หอศิลป์ วัฒนธรรม กรุงเทพฯ มีการนำเสนอจำนวน 13 สื่อได้แก่ (ดูภาคผนวก)

- รายการข่าวภาคค่ำ สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส
- รายการข่าวภาคค่ำ สถานีโทรทัศน์ ช่อง 3
- รายการข่าวภาคค่ำ สถานีโทรทัศน์เนชั่นแนล (NBC)
- รายการข่าวภาคค่ำ สถานีโทรทัศน์ TNN
- รายการข่าวภาคค่ำ สถานีโทรทัศน์ NEW TV
- หนังสือพิมพ์คมชัดลึก วันที่ 4 ธค. 2559
- หนังสือพิมพ์ ไทยโพสต์ วันที่ 4 ธค. 2559 (มูลค่า 10000) ,
- คลื่น สื่อวิทยุ คลื่น 90.5
- คลื่นวิทยุ อสมท 101
- นิตยสาร a day
- สำนักข่าวออนไลน์อีสร้า วันที่ 4 ธค. 2559 (มูลค่า 10000)
- สำนักข่าวออนไลน์ Green TV

นอกจากนี้ในงานเสวนาได้มอบหมายให้นักศึกษา ในวิชา นน 7020 ประเด็นทางสังคมและนวัตกรรม การสื่อสาร ของหลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์และนวัตกรรม คณะนิติศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ได้จัดทำประเด็นสำคัญที่วิทยากรนำเสนอ บนเวทีเสวนาจัดทำเป็น โค้ดคำพูด และนำเสนอผ่าน Facebook Fanpage นิเทศนิค้ำ และได้ถ่ายทอด Facebooklive เพื่อให้สาธารณะได้ติดตามการถ่ายทอดสด ในเวทีเสวนาเพื่อให้เกิดการติดตามตลอดระยะเวลา การเสวนา

การคัดเลือกองค์กรพันธมิตรในการดำเนินกิจกรรม

คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกองค์กรพันธมิตรที่ดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมมาในระยะหนึ่งและเป็นที่รู้จักของคนเมือง มีการสื่อสารกิจกรรมที่สอดคล้องกับการสื่อสารประเด็น ป่า กับเมือง โดยมีองค์กรพันธมิตรหลักร่วมดำเนินการดังนี้

พิพิธภัณฑชาวมังกร

พิพิธภัณฑชาวมังกรหรือ พิพิธภัณฑที่องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 1 ใน 27 พิพิธภัณฑกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 273 ซอยเจริญกรุง 43 ถนนเจริญกรุง เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500 เป็นพิพิธภัณฑที่องถิ่นที่ก่อตั้งโดยเอกชน โดยเจ้าของบ้านมีวัตถุประสงค์ที่จะมอบบ้านของตนให้เป็นพิพิธภัณฑเพื่อให้เยาวชนได้ศึกษา และต่อมาได้โอนกรรมสิทธิ์ให้กรุงเทพมหานครดูแล เมื่อ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2547 ทำเลที่ตั้งเป็นย่านพักอาศัยของชุมชนชาวมังกร ซึ่งในอดีตเป็นย่านตากอากาศ ชุมชนนานาชาติ และทำเลธุรกิจที่สำคัญมาตั้งแต่ปลายสมัยอยุธยา เนื้อหาในการจัดแสดงจึงแสดงให้เห็นถึงประวัติความเป็นมาของชีวิตชาวมังกร (กรุงเทพฯ ในยุคก่อน) และความเป็นมาของเขตบางรักที่มีการผสมผสานวัฒนธรรมหลายชนชาติ ทั้งไทย จีน ฝรั่ง และแขก พิพิธภัณฑชาวมังกร เจ้าของบ้านเดิมคือรองศาสตราจารย์ วราพร สุรวดี ที่ได้รับบ้านและทรัพย์สินตกทอดมาจากมารดา

การทำงานร่วมกับพิพิธภัณฑชาวมงกุฎ

จากการที่คณะวิจัยได้คัดเลือกพื้นที่พิพิธภัณฑชาวมงกุฎ ที่มี อ.วราพร สุรวดี เป็นเจ้าของ เนื่องจากท่านมีต้นทุนทางสังคมที่สื่อมวลชนรู้จัก มีการระดมทุนในการขอซื้อพื้นที่ จึงทำให้มีการสานต่อในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน โดยร่วมเป็นวิทยากรในเวทีเสวนาสาธารณะ ทำให้สื่อมวลชน และเครือข่ายสังคมเมือง เป็นที่รู้จักได้เข้าร่วมในการทำงาน นอกจากนี้ยังได้มีส่วนในการสื่อสารประเด็นป่าในเมืองในการให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชน และร่วมถ่ายคลิปลำเสนอมุมมอง อีกทั้งเป็นวิทยากรในงานเสวนาสาธารณะ

กลุ่ม Big Trees

กลุ่มอนุรักษ์ “ต้นไม้ใหญ่” ในเมือง เกิดขึ้นจากกลุ่มชาวกรุงเทพฯ จำนวนหนึ่ง ได้รวมตัวกันเพื่อต่อต้านกลุ่มนายทุนเอกชนที่พยายามจัดการสวนป่าพื้นที่กว่า 3 ไร่ ด้วยการโค่นต้นไม้ใหญ่อายุกว่า 50-100 ปี หลายสิบต้นบริเวณถนนสุขุมวิท 35 โดยใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ก “เฟซบุ๊ก” ก่อตั้งโครงการ BIG Trees Project เพื่อรวมพลังกลุ่มอนุรักษ์ต้นไม้ ในการต่อต้านการตัดต้นไม้ทั่วประเทศ โดยเฉพาะต้นไม้ใหญ่สุขุมวิท 35 ซึ่งถือว่าเป็นสวนป่าที่สมบูรณ์ที่สุดย่านสุขุมวิท

กลุ่ม BIG Trees ใช้เฟซบุ๊กแฟนเพจในการสื่อสารจัดกิจกรรมรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย มุ่งเน้นให้ความรู้ ร่วมวางแผนรักษาต้นไม้ไว้โดยการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง ออกแบบพื้นที่ต้นไม้ใหญ่ในเมืองที่กำลังจะถูกโค่น มีรุกขกรอาสาช่วยดูแลต้นไม้

ปัจจุบันแฟนเพจ BIG Trees มีผู้ติดตามมากกว่า 129,000 คน มีแคมเปญและการรณรงค์ในเชิงนโยบายและภาคประชาชนทำงานร่วมกับเครือข่ายภาคประชาชนอื่นๆ เพื่อตรวจสอบสภาพสิ่งแวดล้อมและประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อผสมผสานระบบนิเวศน์ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ ไม่จำกัดว่าเป็นแค่ในเขตเมือง

การทำงานร่วมกับกลุ่ม Bigtree Projects

ถือเป็นภาคีเครือข่ายหลักที่เริ่มดำเนินการร่วมกับ โครงการมาตั้งแต่ต้น จากเวทีเสวนาโต๊ะกลมที่ พิพิธภัณฑ์บางกอก และยังเป็นกลุ่มที่มีเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อมในสังคมเมืองที่ได้รับการยอมรับ สร้างกิจกรรมขับเคลื่อนร่วมกัน เป็นวิทยากรร่วมในการเสวนาในกิจกรรมสาธารณะ ร่วมถ่ายทำคลิปมุมมองในบทบาทของกลุ่มที่เชื่อมโยงต่อการสร้างสิ่งแวดล้อมในสังคมเมือง ตลอดจนในเวทีสุดท้ายได้ร่วมส่งภาพถ่ายป่าในเมืองมาแสดงร่วมในนิทรรศการ ป่า เมือง คน ที่ นับเป็นภาคีสำคัญที่ขับเคลื่อนโครงการป่าไม้ในเมือง โดยมีคุณอรุณฯ สุตะบุตร เป็นผู้สื่อสารหลักในนามองค์กร

มูลนิธิสืบนาคะเสถียร

มูลนิธิสืบนาคะเสถียร เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า โดยสืบทอดเจตนารมณ์ตามแนวคิดของคุณสืบ นาคะเสถียร อดีตหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้วยขาแข้ง ที่เสียชีวิตลงด้วยการทำอหิวาต์บาตรกรรม เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2533 มูลนิธิสืบนาคะเสถียร มีบทบาทหลักในการสนับสนุนงานอนุรักษ์ป่า สัตว์ป่า และรณรงค์คัดค้านโครงการและนโยบายต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อผืนป่าในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งและทุ่งใหญ่นเรศวร รวมถึงตลอดผืนป่าตะวันตก และแหล่งธรรมชาติอื่นๆ ในประเทศไทย

นอกจากนี้ มูลนิธิฯ ยังเป็นองค์กรที่เป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการในด้านการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรในพื้นที่ป่าตะวันตก มีกิจกรรมร่วมกับภาครัฐองค์กรภาคเอกชน และสาธารณชนในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกอย่างสม่ำเสมอ และยังคงบทบาทในการเป็นองค์กรหลักในการเผยแพร่เรื่องราว และแนวคิดตลอดจนการดำเนินกิจกรรมเพื่อรำลึกถึง คุณสืบ นาคะเสถียร แม้ว่ามูลนิธิฯ จะมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ แต่ระยะกว่า 21 ปี ทำให้ชื่อ สืบ นาคะเสถียร และมูลนิธิสืบนาคะเสถียร เริ่มเลือนหายไปจากสังคมไทย ด้วยความตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบ ในการสานต่องานอนุรักษ์ตามเจตนารมณ์ของ สืบ นาคะเสถียร มูลนิธิสืบนาคะเสถียร จึงใช้วาระครบรอบ 21 ปี จัดทำโครงการรำลึก 21 ปี สืบ นาคะเสถียร

“10 เรื่องเล่าจากผืนป่าตะวันตก” ขึ้น เพื่อเป็นการบอกเล่าเรื่องราวการอนุรักษ์ และกระตุ้นเตือนให้ประชาชนหันมามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่อย่างยั่งยืนสืบไป

การทำงานร่วมกับมูลนิธิสืบ นาคะเสถียร

มูลนิธิสืบ นาคะเสถียร ได้เข้าร่วมเป็นภาคีในการดำเนินโครงการตั้งแต่ต้น จากการที่ได้ให้ข้อเสนอแนะกับโครงการในเวทีประชุมกลุ่มย่อยที่สกว. และมีส่วนในการแนะนำภาคีอื่นๆ เช่น กลุ่ม Bigtree projects มูลนิธิโลกสีเขียว เป็นต้น นอกจากนี้จะร่วมเป็นแกนนำในการเสนอแนวทางการทำงานแล้วยังเข้าร่วมเป็นวิทยากรในกิจกรรมการเสวนา ร่วมถ่ายทำคลิปนำเสนอมุมมองที่เชื่อมโยงต่อการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่ม อีกทั้งได้ร่วมส่งภาพถ่ายป่าในเมืองเพื่อแสดงในนิทรรศการ ป่า เมือง คน ที่สวนโมกข์ กรุงเทพฯ เช่นเดียวกันกับกลุ่ม Bigtree Projects

ประชาคมเขตห้วยขวาง

ประชาคมเขตห้วยขวาง เกิดจากการพัฒนาชุมชนริมคลองลาดพร้าวเขตห้วยขวางเป็นต้นแบบในการพัฒนาคลอง เชื่อมโยงการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย น้ำเน่าเสีย สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและการท่องเที่ยว รวมทั้งการเดินเรือในคลองเพื่อเชื่อมการคมนาคมในเมือง ขณะที่สำนักการระบายน้ำเผยความกว้างของแนวเขื่อนป้องกันน้ำท่วมไม่ถึง 38 เมตร ทำให้ชุมชนริมคลองเขตห้วยขวาง 7 ชุมชนมีพื้นที่เหลือสามารถจัดทำผังชุมชนใหม่ตามแนวทางบ้านมั่นคงและอาศัยอยู่ในที่ดินเดิมได้ ผศ.พงศ์พร สดบรรทัด ผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรมและการวางผังเมือง ในฐานะประธานประชาคมเขตห้วยขวาง เขตห้วยขวางจะเป็นต้นแบบในการพัฒนาชุมชนและคลอง เพื่อร่วมกับชาวบ้านพัฒนาชุมชนและคลองลาดพร้าวเขตห้วยขวางให้เป็นพื้นที่ตัวอย่าง เป็นวนิสตะวันตกอย่างแท้จริง

การทำงานร่วมกับประชาคมห้วยขวาง

ผศ.พงศ์พร สุกบรรทัด ผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรมและการวางผังเมือง ในฐานะประธานประชาคมเขตห้วยขวางได้มาร่วมให้ข้อคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมของโครงการตั้งแต่ต้น ร่วมเป็นวิทยากรในการเสวนา อีกทั้งได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการป่าในเมืองผ่านเครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มประชาคมห้วยขวางอีกด้วย

นิตยสารอะเดย์

อะเดย์ (อังกฤษ: a day) เป็นนิตยสารเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปในสังคมไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน เป็นนิตยสารที่เป็นต้นแบบนิตยสารทางเลือกของวัยรุ่น ถึงขั้นวงการนิตยสารไทยยกให้นิตยสารอะเดย์เป็นต้นแบบ นิตยสาร 'ขวัญใจเด็กแนว' นิตยสารอะเดย์ ผลิตโดย บริษัท เดย์ โพเอตส์ จำกัด (Day Poets Co. Ltd.) โดยบริษัทก่อตั้งขึ้นโดยบุคคล 3 คน ได้แก่ วงศ์ทนง ชัยณรงค์สิงห์, นิติพัฒน์ สุขสวย และ ภาสกร ประมูลวงศ์ ด้วยความเชื่อที่ว่า "ทำหนังสือเหมือนทำชีวิต"[ต้องการอ้างอิง]จนถึง พ.ศ. 2552 ออกมาแล้วมากกว่าหนึ่งร้อยฉบับ รวมทั้งฉบับพิเศษอีก 9 ฉบับ และยังมีนิตยสารในเครือบริษัทเดียวกันอีกสองฉบับคือ นิตยสารสำหรับวัยรุ่นหญิงสาว Knock Knock! และนิตยสารบันเทิงเชิงสาระ Hamburger พร้อมกับได้เปิดสำนักพิมพ์ของตัวเองในนามสำนักพิมพ์อะบุ๊ก (a book)

การทำงานร่วมกับนิตยสาร อะเดย์

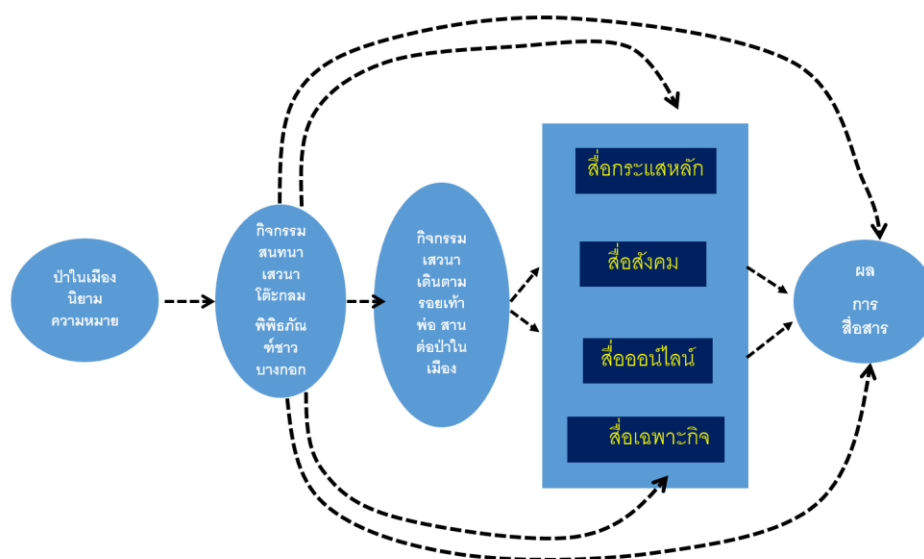
นิตยสาร a-day ภายใต้บรรณาธิการ ทรงกลด บางยี่ขัน ได้เป็นผู้มีส่วนสำคัญในการเปิดพื้นที่ข่าวสารงานวิจัยผ่านการสัมภาษณ์ ผศ. ดร. ประชา คุณธรรมดี นักวิจัยในโครงการนิตยสาร a day นอกจากนี้ยังร่วมเปิดวิทยากรในเวทีเสวนาสาธารณะ

องค์กรพันธมิตร พลังเครือข่ายการสื่อสารในการขับเคลื่อน ป่าในเมือง

พลังจากองค์กรพันธมิตรหลัก พิพิธภัณฑสถานบางกอก มูลนิธิสืบ นาคะเสถียร กลุ่ม BigTree Projects ประชาคมห้วยขวางและนิคมสาร a-day นับเป็นเครือข่ายพันธมิตรที่มีทุนทางสังคมในการสื่อสารประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อการขับเคลื่อนประเด็นในทุกกิจกรรมการสื่อสารในโครงการป่าในเมือง กลุ่มองค์กรพันธมิตร โดยเฉพาะที่มีฐานจากภาคประชาสังคมเหล่านี้จึงมีพลังและขยายผลประเด็นป่าในเมืองไปสู่สาธารณะผ่านสื่อมวลชนได้อย่างรวดเร็วทั้งยังสามารถสร้างความตระหนักรู้ให้สาธารณะเข้าใจในนิยามและขยายประเด็นป่าในเมืองตามบทบาทขององค์กรได้อย่างสอดคล้องกัน

กระบวนการสื่อสารประเด็นป่าในเมืองกับองค์กรพันธมิตร

กระบวนการสื่อสารผ่านสื่อกิจกรรมการเสวนาโต้ะกมลกับสื่อมวลชนและกิจกรรมเสวนาสาธารณะ เติมนามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมืองที่ ส่งผลต่อการเผยแพร่ข่าวสารประเด็นป่าในเมืองผ่านสื่อมวลชนกระแสหลัก การสื่อสารผ่านสื่อสังคมทั้ง Facebook Fanpage Urbanforest และ Fanpage nitednida รวมทั้งการกระจายข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์จากเครือข่ายพันธมิตร สื่อเฉพาะกิจที่จัดทำในงานเสวนา ทำให้กลุ่มเป้าหมายที่เป็น สื่อมวลชนและกลุ่มคนเมืองมีความตระหนัก และเข้าใจแนวคิดนิยามป่าในเมืองเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันระหว่างนักวิจัยนักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อม องค์กรด้านสิ่งแวดล้อมภาคประชาชน นัก ธรรมชาติทางสังคมด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อการสื่อสารในการขับเคลื่อนประเด็นป่าในเมืองดังแผนภาพ

การสร้างความร่วมมือกับองค์กรพันธมิตรถือได้ว่าเป็นการใช้ทุนทางสังคมขององค์กรในการสาน พลังเกิดเครือข่ายความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องและเป็นกระบวนการ กาญจนาก้าวเทพ (2538) ความเป็นทั้ง กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การรับรู้มุมมองร่วมกัน (Common perception) องค์กรพันธมิตรใน โครงการป่าในเมืองนี้ กลุ่มองค์กรที่ร่วมมาเป็นภาคีต่างมีจิตสำนึกด้าน สิ่งแวดล้อมร่วมกัน การเข้าใจปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ถึงระบบนิเวศน์ วิถีชีวิตและสถานการณ์ใน ปัจจุบันที่จะขยายประเด็นแนวคิดป่าในเมืองมีสำนึกในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ส่งผลให้องค์กรพันธมิตร เครือข่ายการมีผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน (Mutual interest/benefits) เสริมสร้างพลังซึ่งและกัน (Complementary relationship) ที่องค์กรในเครือข่ายต่างก็ต้องเสริมกระบวนการทำงานของกันและกัน องค์กร

พันธมิตรที่ร่วมในโครงการป่าในเมืองต่างมีจุดแข็งและบทบาทในการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมทำให้สามารถร่วมเป็นแกนนำบนเวทีสาธารณะและสร้างกระแสผลักดันประเด็นป่าในเมือง ปลุกให้สังคมเกิดความตื่นตัวและการขยายผลในวงกว้าง ตามที่สื่อมวลชนได้นำเสนอข่าวสารในแต่ละกิจกรรม

บทที่ 6

การสื่อสารกับการขับเคลื่อน: เฟซบุ๊กแฟนเพจ URBAN FOREST

เหตุผลในการทำ Facebook Fanpage อันเนื่องมาจากการ วิเคราะห์ข้อมูลการสื่อสารปัจจุบัน ในสังคมเมืองโดยเฉพาะกรุงเทพมหานครและข้อมูลจากนักข่าวพบว่า ผู้คนให้ความสนใจกับการสื่อสารทาง Social Media และเทรนของโลกก็คือการสื่อสาร Social Media ผ่าน Facebook Fanpage ได้รับความสนใจ และ Generation ของวัยทำงานตลอดจนผู้ที่มีศักยภาพในการที่จะจ่ายภาษีหรือการทำงานในปัจจุบันยัง มุ่งเน้นให้คนใช้ Social Online ทำงานหาข้อมูล อันเป็นทุนทางสังคมที่เอื้อต่อการขับเคลื่อนป่าไม้ในเมือง และสัมพันธ์ต่อความสามารถในการจ่ายเงินเพื่อการจัดการป่าไม้ให้สำเร็จได้ในอนาคต ทางผู้วิจัยจึงเลือก และคัดสรรช่องทางโดยให้การสื่อสารผ่าน Social Media ผ่าน Facebook เป็นสำคัญอ้างอิงได้จากสถิติการใช้ ข้อมูล Social Online อันเป็นประเด็นการค้นหาข้อมูลและการเชื่อมโยงเครือข่ายในระดับโลกอีกด้วย

เฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” ถือเป็น “ชุมชน” (community) แบบใหม่แบบหนึ่งในยุคสื่อสังคมออนไลน์ (social media) ที่เป็นพื้นที่ในการแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับเมือง ต้นไม้และคน ภายใต้แนวความคิดที่ว่า เราเชื่อว่าต้นไม้สามารถเติบโต ควบคู่กับการเติบโตของเมืองใหญ่ เมืองที่คนในเมืองนั้นมีระบบนิเวศที่ดี ระบบนิเวศที่ประกอบด้วย อากาศดี ร่มเงา ลดความเครียดและ อุณหภูมิพอเหมาะ เราจึงอยากชักชวนคนมารู้จักป่าในเมืองและตระหนักถึงความสำคัญของป่าในเมือง เพราะป่าไม้จำเป็นต้องอยู่ในป่าเพราะเมืองจำเป็นต้องมีป่าและคนในเมืองจำเป็นต้องมีป่าเมือง ต้นไม้และคน

ดังนั้นบทนี้จะเริ่มต้น ทำไมต้องเปิดเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” เพื่อชี้ให้เห็นถึง ความสำคัญของการใช้พื้นที่ในสื่อสังคมออนไลน์ในรูปแบบเฟซบุ๊กแฟนเพจเป็นตัว ขับเคลื่อนหลักในการส่งสาร (message) ป่าในเมืองให้คนในสังคมได้เข้าใจ ตระหนักรู้ และเห็นความสำคัญ ของป่าในเมือง

การนำเสนอบทนี้จะแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนแรก เฟซบุ๊กแฟนเพจ: Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้ ว่าด้วยการออกแบบสารและพื้นที่ขับเคลื่อนประเด็นป่าในเมืองในยุคสื่อดิจิทัล ส่วน สองกระบวนการสื่อสารของเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” กับกลยุทธ์ การเล่าเรื่องในรูปแบบ อินโฟกราฟิก คลิปวิดีโอ และหนังสือ และการติด #urbanforest #ป่าในเมือง #ต้นไม้ มากกว่าต้นไม้ ส่วนสาม สรุป 8 เดือน เฟซบุ๊กแฟนเพจ: Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้

Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้

ในยุคดิจิทัล สื่อสังคมออนไลน์ (social media) มีบทบาทในสังคมไทยเป็นอย่างมาก พฤติกรรมของผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในประเทศไทยส่วนใหญ่เริ่มเข้าสู่เครือข่ายทางสังคม (Social Networking) มีการติดต่อและสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลในโลกออนไลน์ผ่านทางชุมชนออนไลน์ (Online Community) ที่มีลักษณะเป็นสังคมเสมือน (Virtual Community) ทำให้ผู้คนสามารถรู้จักพูดคุย แลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสาร และสามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างรวดเร็วและตลอดเวลาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Online Social Media) อีกทั้งคุณสมบัติของเครือข่ายออนไลน์ที่มีลักษณะเป็นชุมชน สามารถกระจายข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างรวดเร็วกว่าสื่อที่มีอยู่ทั่วไป ซึ่งข้อมูลข่าวสารเหล่านี้สามารถสื่อสารสะท้อนได้ถึงความสนใจและความคิดเห็นของผู้คนในสังคมออนไลน์ที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ประเด็นใดประเด็นหนึ่งในสังคมแต่ละช่วงเวลา

การออกแบบเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้”

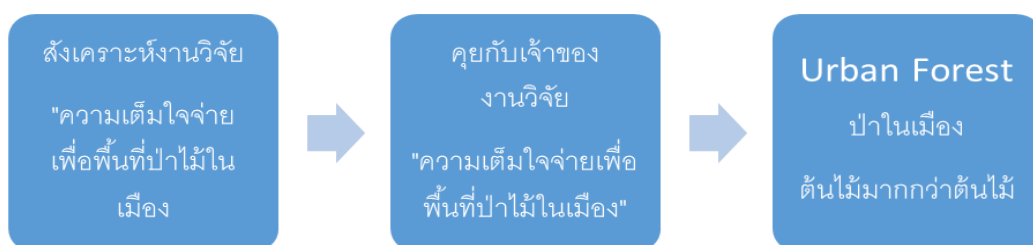
โจทย์การออกแบบสาร (Message Design)

สารหลัก (Key Message)	แพลตฟอร์ม (Platform)
- เรียกความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย - สื่อสารเข้าใจง่าย สั้นกระชับ ได้ใจความ	- สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้สื่อของกลุ่มเป้าหมาย - นำเสนอได้หลากหลายรูปแบบทั้งข้อความจำนวนมาก ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว คลิปวิดีโอและอินโฟกราฟิก - ฟรี
Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้	เฟซบุ๊กแฟนเพจ (Facebook Fanpage)

โจทย์การออกแบบสารประกอบด้วยสารหลักและแพลตฟอร์ม โดยมีกรอบการพิจารณาดังนี้

สารหลักต้องมีคุณสมบัติ ต้องสามารถเรียกความสนใจของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างดี ทั้งประเด็น (issue) และ คำ (word) ที่ใช้ ขณะเดียวกันต้องสื่อสารเข้าใจง่าย สั้นกระชับ ได้ใจความ ไม่เป็นข้อความที่ยาวเยิ่นเย้อเพราะผู้รับสารปัจจุบันไม่อ่านข้อความที่ยาวๆ และแพลตฟอร์มที่ใช้ในการขับเคลื่อนสารสู่สาธารณะต้องสอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้สื่อของกลุ่มเป้าหมายที่ตั้งไว้ สามารถนำเสนอสารหลักได้หลากหลายรูปแบบทั้งข้อความจำนวนมาก ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว คลิปวิดีโอและอินโฟกราฟิก และเป็นแพลตฟอร์มที่ไม่มีค่าใช้จ่าย

สารหลัก (Key Message)

คณะผู้วิจัยภายใต้โครงการ “การจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะในโครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ในเมือง” ได้เริ่มต้นการออกแบบสารหลักโดยการสังเคราะห์โครงการงานวิจัย “ความเต็มใจจ่ายเพื่อพื้นที่ป่าไม้ในเมือง” ของรองศาสตราจารย์ ดร.นิรมล สุธรรมกิจ และคณะ โดยพบประเด็นที่น่าสนใจและใกล้ตัวคนเมืองคือ การจัดการป่าไม้ในเมือง โดยสรุปความได้ดังนี้

สรุปข้อเสนอของงานวิจัย และข้อเสนอการจัดการป่าในเมือง

งานวิจัยเรื่อง “ความเต็มใจจ่ายเพื่อพื้นที่ป่าไม้ของกรุงเทพมหานคร” โดย นิรมล สุธรรมกิจ และคณะ (2555) เป็นงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) งานวิจัยดังกล่าวเป็นงานวิจัยเชิงสำรวจที่มีฐานคิดจากสมมติฐานที่ว่าคนกรุงเทพฯ มีความเต็มใจจ่ายหรือบริจาคเพื่อการทำป่าไม้อย่างคุ้มค่าและความสำคัญในบริบทของความยั่งยืนของป่าไม้ ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวครอบคลุม ป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย ป่าชุมชน และป่าในเมือง ข้อสรุปที่สำคัญนั้น พบว่า คนกรุงเทพฯ ที่มีรายได้มากกว่า 50,000 บาทต่อเดือนมีความเต็มใจจ่ายหรือยินดีบริจาคเพื่อพื้นที่ป่าไม้ราว 500-600 บาทต่อปี

ในบริบทของป่าในเมืองนั้น ผู้วิจัยได้ทำการทดลองว่า การดูแลรักษาสวนเฉลิมพระเกียรติในเขตบางบอน หากใช้กลไกทางภาษานั้น จะมีความเป็นไปได้หรือไม่และการเก็บภาษีควรเก็บในอัตราเท่าไร

ข้อสรุปคือ การเก็บภาษีในอัตรา 1 บาทต่อวันหรือราว 300 บาทต่อปีนั้น ผู้อยู่อาศัยที่อยู่ในฐานภาษีในเขตบางบอนมีความเต็มใจจ่ายเพื่อการดูแลรักษาสวนเฉลิมพระเกียรติ

ข้อเสนอการจัดการป่าในเมือง (เพิ่มเติมจากงานวิจัย)

การจัดการป่าในเมืองในประเทศไทยนั้น สามารถดำเนินการได้ในลักษณะ การบริจาค หรือ การเก็บภาษี อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวอาจมีงบประมาณไม่เพียงพอในการดูแลป่าอนุรักษ์และการสนับสนุนป่าชุมชนอย่างยั่งยืน รวมไปถึงการขยายตัวของชุมชนเมือง และเป้าหมายพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย ดังนั้น การจัดการป่าและป่าในเมือง มีความจำเป็นที่จะต้องมีกลไกทางการเงินเข้ามาเสริม เช่น การจัดให้มีกองทุนป่าไม้ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกป่าทั้งโดยภาครัฐและภาคเอกชน การสนับสนุนให้เกิดธนาคารต้นไม้ภาคประชาชนที่ภาครัฐสนับสนุนให้ประชาชนปลูกต้นไม้ ใช้ไม้ป่าปลูก และส่งเสริมโดยมีแรงจูงใจทางการเงินในการปลูกต้นไม้

หลังจากนั้นนำประเด็นที่สังเคราะห์ได้คุยกับรองศาสตราจารย์ ดร.นิรมล สุธรรมกิจ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประชา คุณธรรมดี เจ้าของงานวิจัยถึงประเด็นที่คณะผู้วิจัยจับเค้านสนใจคือ การจัดการป่าไม้ในเมือง

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประชา คุณธรรมดี ได้ให้นิยามความหมาย “ป่าในเมือง” คือป่าในเมือง หมายถึง พื้นที่สีเขียวหรือต้นไม้ในเมืองที่มีการเชื่อมโยงประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจเข้าไว้ด้วยกัน ไม่ได้หมายถึง พื้นที่รกร้างว่างเปล่า

แต่หมายถึง พื้นที่สีเขียวที่มีการจัดการ การอยู่ร่วมกันของต้นไม้กับเมือง และการให้คุณค่าของต้นไม้ที่สามารถอยู่ร่วมกันกับการพัฒนาเมืองได้

ที่มา: <http://np4sd.org/proposal/true-sustainability/>

ตัวอย่าง เช่น 1) สวนสาธารณะในประเทศสิงคโปร์ที่มีการเชื่อมโยงพื้นที่สีเขียวให้เข้าเป็นระบบสร้างความผูกพันให้กันคน การพัฒนาเมือง มีประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม และประโยชน์เศรษฐกิจ 2) ต้น

การอนุรักษ์อายุราว 700 ปีที่สถานีรถไฟ Kayashima ที่เมืองโอซาก้า ประเทศญี่ปุ่น 3) สวนรถไฟ สวน
จตุจักร ในกรุงเทพมหานคร ชุ่มดอกกลีลาวดี ต้นพญาสัตบรรณ ที่เทศบาลเมืองน่าน เป็นต้น

ที่มา: <http://www.catdumb.com/tree-700-years-old-119/>

ที่มา: <http://www.catdumb.com/tree-700-years-old-119/>

ที่มา: fao.org/forestry/urbanforestry

นอกจากนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประชา คุณธรรมดี เจ้าของงานวิจัยได้แนะนำคณะผู้วิจัยโครงการขับเคลื่อนป่าในเมืองได้สังเคราะห์ข้อมูลผลประโยชน์จากป่าในเมืองตามข้อมูลของ fao.org/forestry/urbanforestry

หลังจากนั้นคณะผู้วิจัยขับเคลื่อนป่าในเมืองสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด จนได้ข้อสรุปร่วมกันกับเจ้าของงานวิจัย ถึงสารหลักที่จะขับเคลื่อนสู่สาธารณะคือ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” และนำมาเป็นชื่อเฟชบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” พร้อมกับนิยามความหมายของป่าในเมืองและประโยชน์ของป่าในเมืองอย่างสั้นกระชับได้ใจความ

ป่าในเมืองคือ พื้นที่สีเขียวที่มีการจัดการ การอยู่ร่วมกันของต้นไม้กับเมือง และการให้คุณค่าของต้นไม้ที่สามารถอยู่ร่วมกันกับการพัฒนาเมืองได้ โดยประโยชน์ของป่าในเมืองมีดังนี้คือ (1) ทำให้อากาศเย็นลง 2-8 องศา (2) เป็นตัวกรองอากาศที่ดีในเมืองช่วยควบคุมการไหลของน้ำและทำให้น้ำมีคุณภาพ (3) ต้นไม้ 1 ต้นกำจัดคาร์บอนไดออกไซด์ 12 กิโลกรัมใน 1 ปี (4) อยู่ใกล้ต้นไม้ลดความดันเลือดและ

ความเครียด (5) พื้นที่ที่มีต้นไม้มีมูลค่าอสังหาริมทรัพย์เพิ่ม 20 % ทั้งหมดนี้เป็นสารหลักในขับเคลื่อนความรู้และความสำคัญของป่าในเมือง

แพลตฟอร์ม (Platform)

คณะผู้วิจัยเลือกใช้ เฟซบุ๊กแฟนเพจ (Facebook Fanpage) เป็น “สื่อกลาง” ในการ “สื่อสาร” เพราะเฟซบุ๊ก (Facebook) เป็น “สื่อ” ที่เข้าถึงง่ายและตรงกับพฤติกรรมการรับสารของกลุ่มเป้าหมายที่คณะผู้วิจัยวางไว้คือ กลุ่มคนเมือง อายุ 25 ขึ้นไป ทั้งเพศชายผู้ชายและผู้หญิง ฐานะทางเศรษฐกิจ C+ นอกจากนี้ เฟซบุ๊กแฟนเพจเป็นคุณสมบัติหนึ่งของเฟซบุ๊กที่มีไว้เพื่อช่วยให้ใครก็ได้สร้างพื้นที่ๆ หนึ่ง ไว้สำหรับการแสดงความคิดเห็น หรือรวบรวมคนที่ชอบอะไรเหมือนกัน หรือไว้เป็นช่องทางการประชาสัมพันธ์เรื่องใดเรื่องหนึ่งให้แก่คนทั่วไปได้รับทราบ

นอกจากนี้ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (2560) ได้รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ในประเทศไทย ปี 2559 ที่ได้ทำการสำรวจการใช้งานในมิติต่างๆ ของผู้ใช้ในสังคมไทย รวมถึงมิติสำคัญอย่าง Social Media ว่า ยอดนิยมที่ผู้คนใช้กันมากที่สุด สามารถเรียงลำดับได้ ดังนี้

- อันดับ 1 Youtube 97.3%
- อันดับ 2 Facebook 94.8%
- อันดับ 3 LINE 94.6%
- อันดับ 4 Instagram 57.6%
- อันดับ 5 Twitter 35.5%

เมื่อพิจารณาจากฐานข้อมูลดังกล่าวข้างต้นถึงยอดนิยมผู้ใช้และธรรมชาติของสื่อทั้งห้าแพลตฟอร์ม (platforms) คือ Youtube, Facebook, LINE, Instagram และ Twitter ทำยุดคณะผู้วิจัยเลือกใช้ เฟซบุ๊กแฟนเพจเพราะเป็นแพลตฟอร์มสามารถสื่อสารด้วยรูปภาพ (photo) คลิปวิดีโอเคลื่อนไหว (VDO clip) อินโฟกราฟิก (infographics) และข้อมูล (text) ต่างๆ จำนวนมาก ตรงกับวัตถุประสงค์ในการใช้สื่อเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งเชิงพฤติกรรมบุคคล คือให้เกิดความรู้ความเข้าใจในประเด็นป่าในเมือง เกิดการตื่นตัว ตระหนักถึงความสำคัญของป่าในเมือง และท้ายสุดมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนประเด็นป่าในเมืองเพื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม และเชิงนโยบายก่อให้เกิดการกำหนดนโยบายสาธารณะการจัดการป่าในเมืองและเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบที่สัมพันธ์กับการจัดการป่าในเมือง

กระบวนการสื่อสารของเฟซบุ๊กแฟนเพจ
 “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้”

[Home](#)
[About](#)
[Photos](#)
[Events](#)
[Videos](#)
[Posts](#)

Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
 เราเชื่อว่าต้นไม้สามารถเติบโต
 ควบคู่กับการเติบโตของเมืองใหญ่
 เมืองที่คนในเมืองนั้นมีระบบนิเวศที่ดี
 ระบบนิเวศที่ประกอบด้วย
 อากาศดี ร่มเงา
 ลดความเครียดและอุณหภูมิพอเหมาะ
 เราจึงอยากชักชวนคนมารู้จักป่าในเมือง
 และตระหนักถึงความสำคัญของป่าในเมือง
 เพราะป่าไม่จำเป็นต้องอยู่ในป่า
 เพราะเมืองจำเป็นต้องมีป่า
 และคนในเมืองจำเป็นต้องมีป่า
 เมือง ต้นไม้และคน

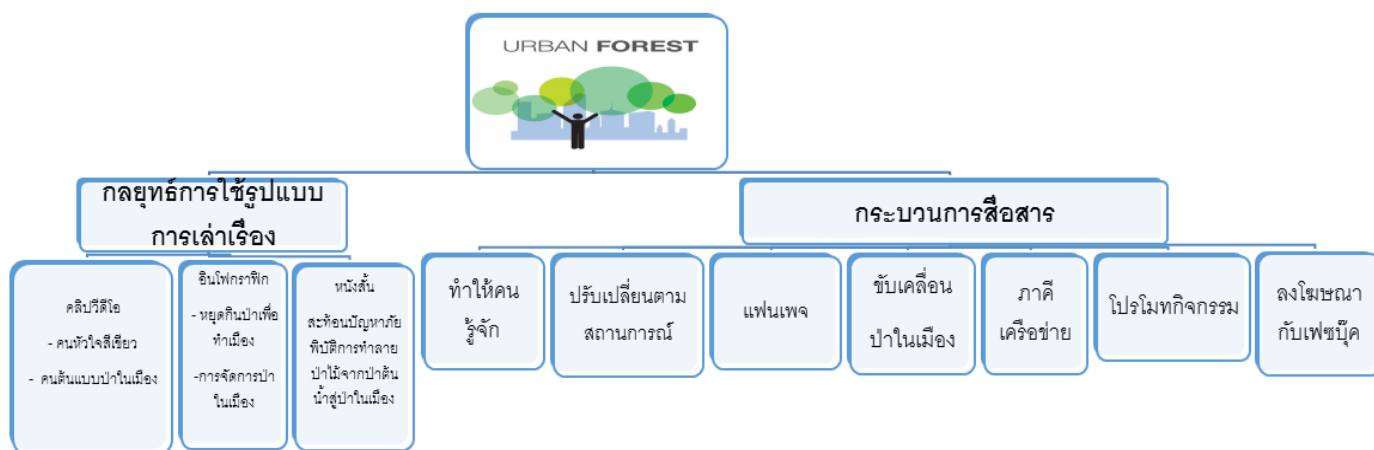
 เพจนี้ได้รับการสนับสนุนทุน
 จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

About
 เราเชื่อว่าต้นไม้สามารถเติบโตควบคู่กับการเติบโตของเมืองใหญ่

เมื่อใครๆก็เปิดเฟซบุ๊กแฟนเพจได้ โจทย์ยากสำหรับทีมแอดมินแฟนเพจคือ “จะอย่างไรให้
 กลุ่มเป้าหมาย สนใจ (Like) และ ติดตาม (Follow) เฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่า
 ต้นไม้”

กระบวนการสื่อสารของเฟซบุ๊กแฟนเพจ

กลยุทธ์การใช้รูปแบบการเล่าเรื่อง (Storytelling)

คณะผู้วิจัยและแอดมินเพจได้ร่วมกันวางกระบวนการสื่อสารเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” โดยใช้กลยุทธ์การใช้รูปแบบการเล่าเรื่องดังต่อไปนี้

1. คลิปวิดีโอ ชุด ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
2. อินโฟกราฟิก ชุด หยุดกินป่าเพื่อทำเมือง และ การจัดการป่าในเมือง
3. หนังสือ สะท้อนปัญหาภัยพิบัติการทำลายป่าไม้จากต้นน้ำสู่ป่าในเมือง

คณะผู้วิจัยและแอดมินเพจเลือกใช้รูปแบบคลิปวิดีโอ อินโฟกราฟิกและหนังสือในการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมาย เพราะสอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้รับสารในสื่อสังคมออนไลน์ปัจจุบัน ที่ผู้รับสารไม่นิยมรับสารข้อมูลที่ยาวๆ นิยมที่เป็นภาพและข้อความที่สั้นๆ แต่โดนใจ ขณะเดียวกันคณะผู้วิจัยและแอดมินเพจพิจารณาถึงคุณสมบัติที่ดีของรูปแบบการเล่าเรื่องทั้ง 3 รูปแบบดังนี้

อินโฟกราฟิก (infographics) สามารถดึงดูดความสนใจได้ง่าย เพราะรูปลักษณ์ของอินโฟกราฟิกประกอบด้วยสีสรรและลวดลายที่น่าสนใจ และสามารถเสริมภาพลักษณ์ความสร้างสรรค์ให้เพจ

คลิปวิดีโอ (VDO clip) เป็นรูปแบบการเล่าเรื่องที่กำลังเป็นที่นิยมที่สุดในสื่อสังคมออนไลน์ เพราะผู้รับสารสามารถเปิดชมในระหว่างการเดินทางที่ไม่สามารถอ่านข้อความมากได้ อีกทั้งการเล่าเรื่องแบบคลิปวิดีโอเรียกร้องความสนใจมากกว่ากับการเป็นภาพเคลื่อนไหวและมีความใกล้ชิดเหมือนอยู่ในเหตุการณ์จริงและสามารถสร้างความรู้สึกร่วม

หนังสั้น (Short film) สามารถสร้างความสนใจได้ดีด้วยอารมณ์ (mood and tone) ของหนังสั้นที่ทำให้เรื่องที่สื่อสารไม่เป็นเรื่องหนัก แต่สามารถกระตุ้นผู้ชมให้มีความรู้สึกร่วมไปกับหนังสั้น โดยเฉพาะมีความครاما (Drama) สะท้อนอารมณ์

นอกจากนี้รูปแบบการเล่าเรื่องทั้ง 3 รูปแบบง่ายต่อการทำความเข้าใจและสามารถจดจำเนื้อหาซับซ้อนได้ง่ายขึ้น และที่สำคัญเป็นประโยชน์ในการทำซ้ำหรือเผยแพร่ข้อมูล ให้เกิดไวรัลหรือแชร์กันอย่างแพร่หลาย (Viral)

กระบวนการสื่อสาร

คณะผู้วิจัยและแอดมินเพจได้วางแผนกระบวนการสื่อสารออกเป็น 7 กระบวนการคือ

1. ทำให้คนรู้จัก
2. ปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์
3. แฟนเพจ
4. ขับเคลื่อน “ป่าในเมือง”
5. ภาคีเครือข่าย
6. โปรโมทกิจกรรม
7. ลงโฆษณา กับเฟสบุ๊ก

1) กระบวนการแรก: ทำให้คนรู้จัก

2 เดือนแรกหลังเปิดเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” คณะผู้วิจัยขับเคลื่อนป่าในเมือง โดยการทำงานของแอดมินเพจ (Admin page) ทำให้เฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” เป็นที่รู้จักในสื่อสังคมออนไลน์โดยการโพสต์และแชร์เรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และป่าในเมือง พบว่าข้อมูลที่โพสต์เอง จะมียอดคนเข้าถึงมากกว่า โพสต์ที่ลิงค์จากเว็บไซต์อื่นๆ ดังนี้

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
เผยแพร่โดย 28 กันยายน เวลา 18:40 น.

การที่พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ใช้มาตรา 44 เพื่อป้องกันการนำช้างป่ามาสวมสิทธิ์เป็นช้างบ้าน ครึ่งนี้

เกิดขึ้นระหว่าง การประชุมภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ครั้งที่ 17 ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ 24 กันยายน ถึงวันที่ 5 ตุลาคม ในกรุงโจฮันเนสเบิร์ก ประเทศแอฟริกาใต้

และนับเป็นข่าวดีว่า โชคดีที่กังวลเกี่ยวกับการค้าช้างในประเทศไทยลดน้อยลง เพราะรับทราบถึงความคืบหน้าและความจริงจังในการแก้ปัญหาช้างไทยได้ออกพ.ร.บ.ช้าง พ.ศ.2558 เพื่อควบคุมการซื้อขายช้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

372 คนที่เข้าถึง

20 การถูกใจ ความเห็น และการแชร์

13 การถูกใจ	13 บนโพสต์	0 บนแชร์
3 ความคิดเห็น	0 บนโพสต์	3 บนแชร์
4 การแชร์	4 บนโพสต์	0 บนแชร์

30 จำนวนคลิกบนโพสต์

21 การดูรูปภาพ	0 การคลิกลิงก์	9 การคลิกอื่นๆ
----------------	----------------	----------------

ความคิดเห็นเชิงลบ

0 ช้อนโพสต์	0 ช้อนโพสต์ทั้งหมด
0 รายงานว่าเป็นสแปม	0 เลิกถูกใจเพจ

ข้อมูลที่เฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” โพสต์ ที่มีคนเข้าถึงมากที่สุดในช่วง 2 เดือนแรก คือ เรื่องโรงแรมปาร์ค นายเลิศ ซึ่งกำลังเป็นกระแสในสัปดาห์นั้น เรื่องการขายโรงแรม ซึ่งตั้งอยู่ใจกลางกรุงเทพมหานคร และยังมีการพูดถึง สวน ขนาดใหญ่ภายในโรงแรม

รายละเอียดโพสต์

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
เผยแพร่โดย Prachachat TV - 5 ตุลาคม · ๑

"จะทำอะไรก็ทำหลังยายตาย แต่ห้ามตัดต้นไม้ยาย"
คำสั่งเสียสุดท้ายของพี่ชายหญิงเลขสี่ที่ สมบัติศิริ
ผู้ก่อตั้งโรงแรมปาร์คนายเลิศ

#Urbanforest #ป่าในเมือง #ต้นไม้มากกว่าต้นไม้

ตำนานปาร์คนายเลิศ จากเศษเสี้ยวศรัทธา
ชาวโลฟสโกลด์การใช้ชีวิตใหม่ ทั้งเกรดสภาพ อาหาร กีฬา ทองเที่ยว
ดีสไปนเซอร์วม มทอริยา เรนเจอร์
PRACHAT.NET | โดย บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน)

✓ **รับการถูกใจ ความคิดเห็น และการแชร์เป็นจำนวนมากขึ้น**
โปรโมทโพสต์นี้ด้วยงบประมาณ 880 เพื่อเข้าถึงผู้คนจำนวน 4,800 คน

เข้าถึงแล้ว 118 คน

[ไปบนโพสต์](#)

118 คนที่เข้าถึง

3 การถูกใจ ความคิดเห็น และการแชร์

2 การถูกใจ	2 บนโพสต์	0 บนแชร์
0 ความคิดเห็น	0 บนโพสต์	0 บนแชร์
1 การแชร์	1 บนโพสต์	0 บนแชร์

13 จำนวนคลิกบนโพสต์

0 การดูรูปภาพ	4 การคลิกลิงก์	9 การคลิกอื่นๆ
---------------	----------------	----------------

ความคิดเห็นเชิงลบ

0 ช้อนโพสต์	0 ช้อนโพสต์ทั้งหมด
0 รายงานว่าเป็นสแปม	0 เลิกถูกใจเพจ

คลิปวิดีโอ: กลยุทธ์การใช้สื่อเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

ในเดือน ที่ 2 คณะผู้วิจัยและแอดมินเพจเริ่มมีการจัดทำคลิปวิดีโอเผยแพร่อยู่เป็นระยะๆ เพราะเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ทำให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่าย ซึ่งได้รับการตอบรับจากผู้เข้าชมเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” อย่างดี

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
 เผยแพร่โดย · 6 ตุลาคม เวลา 10:12 น. ·

เมื่อพูดถึง "ต้นไม้" คุณนึกถึงอะไร
 #urbanforest #ป่าในเมือง #ต้นไม้มากกว่าต้นไม้

เมื่อพูดถึง "ต้นไม้" คุณนึกถึงอะไร
00:11

 รับการกดถูกใจ ความคิดเห็น และการแชร์เป็นจำนวนมากขึ้น
 ไปรับทrophyรางวัลนี้ด้วยงบประมาณ ฿69 เพื่อเข้าถึงผู้คนจำนวน 4,600 คน

เข้าถึงแล้ว 205 คน
 [ไปรับทrophyรางวัล](#)

205 คนที่เข้าถึง

82 การรับชมวิดีโอ

8 การถูกใจ ความคิดเห็น และการแชร์

6 การถูกใจ	6 บนโพสต์	0 บนแชร์
0 ความคิดเห็น	0 บนโพสต์	0 บนแชร์
2 การแชร์	2 บนโพสต์	0 บนแชร์

20 จำนวนคลิกบนโพสต์

15 คลิกเพื่อเล่น	0 การคลิกลิงก์	5 การคลิกอื่นๆ
------------------	----------------	----------------

ความคิดเห็นเชิงลบ

0 ชื่นชอบโพสต์	0 ชื่นชอบโพสต์ทั้งหมด
0 รายงานว่าเป็นสแปม	0 เลิกถูกใจเพจ

คลิปวิดีโอแรกชื่อว่า “เมื่อพูดถึง ‘ต้นไม้’ คุณนึกถึงอะไร” เผยแพร่เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2559 เริ่มมีคนเข้าถึง (reach) 205 คน มีคนดู (view) 82 คน มีคนถูกใจ (like) 6 คน และมีคนแชร์ (share) 2 คน

คลิปวิดีโอ NO.39 นั่งจิบกาแฟ ท่ามกลางวงล้อมของต้นไม้ มียอดคนดู 3,100 ครั้ง คนถูกใจ (like) 6 คน และคลิปเดินป่าดอยสุเทพ เชียงใหม่ มียอดคนดู 3,000 ครั้ง

2) กระบวนการ 2: ปรับเปลี่ยน ตามสถานการณ์

ความสูญเสียอย่างหาที่สุดมิได้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สวรรคต ช่วงกลางเดือนที่ 2 ของการเปิดเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” ทำให้แอดมินเพจต้องมีการปรับแผนการดำเนินการบนเพจ เพราะประเทศไทยยังอยู่ในสภาวะโศกเศร้า และเสียใจอย่างหาที่สุดมิได้ จึงปรับแผนการดำเนินการบนเพจ ในช่วงสัปดาห์นี้ เป็นการถ่ายทอด ประวัติศาสตร์แห่งความสูญเสียอันยิ่งใหญ่ของปวงชนชาวไทย โดยตั้งใจโพสต์ภาพบรรยากาศไว้อาลัย ของพสกนิกรชาวไทย ต่อเนื่อง ทั้งสัปดาห์ ก่อนจะปรับเปลี่ยนเป็นการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับ พระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 9 ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมของไทย

รายละเอียดโพสต์
สถิติที่มีการรายงานอาจจะต่างจากสิ่งที่ปรากฏบนโพสต์ ✕

URBAN Forest ป้ายในเมือง ดันไม่มากกว่าต้นไม้ ได้เพิ่มรูปภาพใหม่ 12 ภาพลงในอัลบั้ม: จะขอเป็นข้าราชการบาททุกชาติไป — ที่ 📍 โรงพยาบาลศิริราช Siriraj Hospital
เผยแพร่โดย 15 ตุลาคม เวลา 1:40 น. · 🌐

จะขอเป็นข้าราชการ บาททุกชาติไป

ภาพบรรยากาศที่โรงพยาบาลศิริราช ตั้งแต่คืนวันที่ 13 ตุลาคม 2559 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ... ดูเพิ่มเติม

5 คนที่เข้าถึง

15 ความรู้สึก ความคิดเห็น และการแชร์		
10 👍 ถูกใจ	5 💬 ตอบโสด	5 ➦ ต่อการแชร์
1 🚫 รักเลย	1 💬 ตอบโสด	0 ➦ ต่อการแชร์
0 💭 ความคิดเห็น	0 บ่นโสด	0 บ่นแชร์
5 ➦ การแชร์	5 บ่นโสด	0 บ่นแชร์

128 จำนวนคลิกบนโพสต์

128 การดูรูปภาพ	0 การคลิกลิงก์	0 การคลิกอื่นๆ ⓘ
-----------------	----------------	------------------

ความคิดเห็นเชิงลบ

0 ช่อนโสด	0 ช่อนโสดทั้งหมด
0 รายงานว่าเป็นสแปม	0 เลิกถูกใจเพจ

รายละเอียดโพสต์

สถิติที่มีการรายงานอาจจะล่าช้าจากสิ่งที่ปรากฏบนโพสต์

URBAN Forest ปาในเมือง ดันไม้มากกว่าดันไม้ ได้เพิ่มรูปภาพใหม่ 31 ภาพลงในอัลบั้ม: ดันที่สอง ณ พระบรมหาราชวัง
เผยแพร่โดย 16 ตุลาคม เวลา 11:49 น. · 🌐

จะขอเป็นข้าราชการ ทุกชาติไป
ดันที่สอง หลังเคลื่อนพระศพ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
มหิตลาธิเบศรามาธิบดี จิกรีนฤบดินทร... ดูเพิ่มเติม

เข้าถึงแล้ว 76 คน

ดูผลลัพธ์

76 คนที่เข้าถึง

32 การถูกใจ ความคิดเห็น และการแชร์

30 การถูกใจ	8 บนโพสต์	22 บนแชร์
0 ความคิดเห็น	0 บนโพสต์	0 บนแชร์
2 การแชร์	2 บนโพสต์	0 บนแชร์

267 จำนวนคลิกบนโพสต์

266 การดูรูปภาพ	0 การคลิกลิงก์	1 การคลิกอื่นๆ 📌
-----------------	----------------	------------------

ความคิดเห็นเชิงลบ

0 ช้อนโพสต์	0 ช้อนโพสต์ทั้งหมด
0 รายงานว่าเป็นสแปม	0 เลิกถูกใจเพจ

รายละเอียดโพสต์

สถิติที่มีการรายงานอาจจะล่าช้าจากสิ่งที่ปรากฏบนโพสต์

URBAN Forest ปาในเมือง ดันไม้มากกว่าดันไม้ ได้เพิ่มรูปภาพใหม่ 31 ภาพลงในอัลบั้ม: ดันที่สอง ณ พระบรมหาราชวัง
เผยแพร่โดย YouTube (?) · 25 ตุลาคม เวลา 8:24 น. · 🌐

จากวันนี้สักหมื่นปี
ดันไม้ที่พอปลูก
ดันสวยทั้งดงาม และยังใหญ่... ดูเพิ่มเติม

ดันไม้ของพ่อ - เบิร์ด ธงไชย 【OFFICIAL MV】
Digital Download : *123 9000 KKBOX :
<http://kkbox.fm/3e0pt9> เพลง : ดันไม้ของพ่อ
ศิลปิน : ธงไชย แมคอินไตย์(เบิร์ด) ค่ายร้อง : นิติพงษ์ ห่อนาค ทำนอง : อภิไชย เย็น...
YOUTUBE.COM

👍 รับการกดถูกใจ ความคิดเห็น และการแชร์เป็นจำนวนมากขึ้น
โปรโมทโพสต์นี้ด้วยงบประมาณ 869 เพื่อเข้าถึงผู้คนจำนวน 4,500 คน

เข้าถึงแล้ว 21 คน

โปรโมทโพสต์

21 คนที่เข้าถึง

3 การถูกใจ ความคิดเห็น และการแชร์

3 การถูกใจ	3 บนโพสต์	0 บนแชร์
0 ความคิดเห็น	0 บนโพสต์	0 บนแชร์
0 การแชร์	0 บนโพสต์	0 บนแชร์

0 จำนวนคลิกบนโพสต์

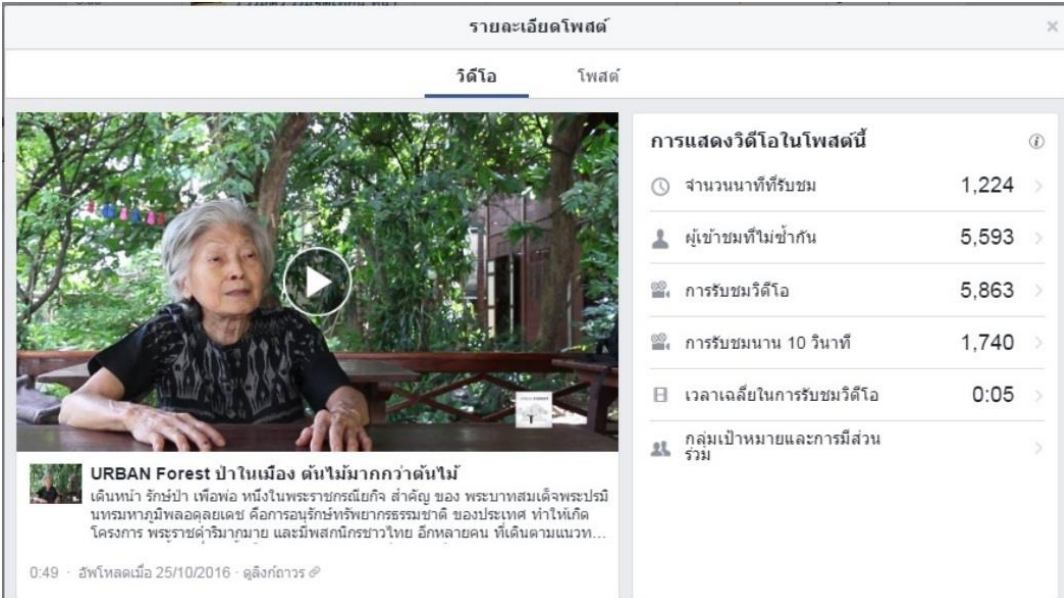
0 การดูรูปภาพ	0 การคลิกลิงก์	0 การคลิกอื่นๆ 📌
---------------	----------------	------------------

ความคิดเห็นเชิงลบ

0 ช้อนโพสต์	0 ช้อนโพสต์ทั้งหมด
0 รายงานว่าเป็นสแปม	0 เลิกถูกใจเพจ

คลิปวิดีโอ: กลยุทธ์การใช้สื่อเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

นอกจากนี้ แอดมินเพจผลิตคลิปวิดีโอเกี่ยวกับเรื่องการเดินหน้าปลูกต้นไม้ในเมือง ตามรอยพ่อหลวง โดยสัมภาษณ์ รศ.วราพร สุรวดี ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานชาวนางอก มียอดผู้เข้าชม 5,863 คน ผู้เข้าชมที่ไม่ซ้ำกัน 5,593 คน คนถูกใจ (like) 89 คน และมีคนแชร์ (share) 23 คน

รายละเอียดโพสต์

วิดีโอ โพสต์

การแสดงวิดีโอในโพสต์นี้

จำนวนผู้ที่รับชม	1,224
ผู้เข้าชมที่ไม่ซ้ำกัน	5,593
การรับชมวิดีโอ	5,863
การรับชมนาน 10 วินาที	1,740
เวลาเฉลี่ยในการรับชมวิดีโอ	0:05
กลุ่มเป้าหมายและการมีส่วนร่วม	

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
เดินหน้า รักษ์ป่า เพื่อพ่อ หนึ่งในพระราชกรณียกิจ สำคัญ ของ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลเดช คือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ของประเทศ ทำให้เกิดโครงการ พระราชดำริมากมาย และมีพสกนิกรชาวไทย อีกหลายคน ที่เดินตามแนวทาง...

0:49 · อัปเดตเมื่อ 25/10/2016 · คลิปถาวร

นอกจากนี้ ในช่วงเวลาเสี้ยวสลดใจ มีการวิพากษ์วิจารณ์ในสื่อสังคมออนไลน์ว่า “ต้นมะขามสนามหลวงกำลังจะตาย เนื่องจากคนทิ้งขยะที่โคนต้นมะขาม” แอดมินเพจจึงลงพื้นที่สำรวจและทำคลิปวิดีโอ เรื่อง ต้นมะขามสนามหลวง มียอดวิว 5,741 คน ผู้รับชมที่ซ้ำกัน 5,499 คน

รายละเอียดโพสต์

วิดีโอ โพสต์

การแสดงวิดีโอในโพสต์นี้

จำนวนผู้ที่รับชม	2,790
ผู้เข้าชมที่ไม่ซ้ำกัน	5,499
การรับชมวิดีโอ	5,741
การรับชมนาน 10 วินาที	3,227
เวลาเฉลี่ยในการรับชมวิดีโอ	0:15
กลุ่มเป้าหมายและการมีส่วนร่วม	

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
เพิ่งกันชัดชัด!!! จากปากคนกวาดขยะกทม. ทำไม้ต้นมะขามสนามหลวงกำลังจะตาย เจ้าหน้าที่จากสำนักงานสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร กว่า 100 คนลงพื้นที่ปรับสภาพ รอบต้นมะขาม เพื่อเร่งแก้ปัญหาต้นมะขามใกล้ตาย โดยนำกองทรายที่ปิด...

1:50 · อัปเดตเมื่อ 7/11/2016 · คลิปถาวร

3) กระบวนการ 3: แฟนเพจ

หลังจากเปิดเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” ได้ 3 เดือน เริ่มมีคนรู้จักเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” และมีแฟนเพจเกิดขึ้น

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้ โพสต์ของ New Silk Road
เผยแพร่โดย · 19 มีนาคม เวลา 20:24 น. ·

ช่างตัดไม้จีนรู้สึกผิด ปกุดต้นไม้คืน "แสนแปดหมื่น"
พร้อมกับคำพูดที่ว่า...
"เกิดเป็นคนทั้งที่ต้องทำตัวให้มีคุณค่า หากมีคนอย่างผมที่ดีแต่ตัด แต่ไม่เคยต่อชีวิตให้ต้นไม้เหล่านี้ ถึงวันหนึ่งก็จะไม่เหลืออะไรมาถึงลูกหลาน"
#urbanforest #ป่าในเมือง #ต้นไม้มากกว่าต้นไม้... ดูเพิ่มเติม

New Silk Road ได้เพิ่มรูปภาพใหม่ 7 ภาพ
17 มีนาคม เวลา 11:15 น. ·

ช่างตัดไม้จีนรู้สึกผิด ปกุดต้นไม้คืน "แสนแปดหมื่น" ต้น
นายเจ้า ชีฟี่ ทำอาชีพช่างตัดไม้ที่มณฑลเจ้อเจียงมานานกว่า 40 ปี แต่หลังจาก
เกษียณเขากลับรู้สึกผิดมาก จึงตัดสินใจ...
ดูเพิ่มเติม

996 คนที่เข้าถึง

50 ความรู้สึก ความคิดเห็น และการแชร์

46	45	1
ถูกใจ	ต่อโพสต์	ต่อการแชร์

4	4	0
รักเลย	ต่อโพสต์	ต่อการแชร์

0	0	0
ความคิดเห็น	บนโพสต์	บนแชร์

0	0	0
การแชร์	บนโพสต์	บนแชร์

80 จำนวนคลิกบนโพสต์

22	0	58
การดูรูปภาพ	การคลิกลิงก์	การคลิกอื่นๆ

ความคิดเห็นเชิงลบ

0	0
ซ่อนโพสต์	ซ่อนโพสต์ทั้งหมด
0	0
รายงานว่าเป็นสแปม	เลิกถูกใจเพจ

รายละเอียดโพสต์

สไลด์ที่มีการรายงานอาจจะล้าจากสิ่งที่ปรากฏบนโพสต์ ✕

1,855 คนที่เข้าถึง

94 ความรู้สึก ความคิดเห็น และการแชร์

76	60	16
ถูกใจ	ต่อโพสต์	ต่อการแชร์

3	3	0
รักเลย	ต่อโพสต์	ต่อการแชร์

2	1	1
ว้าว	ต่อโพสต์	ต่อการแชร์

4	1	3
ความคิดเห็น	บนโพสต์	บนแชร์

9	4	5
การแชร์	บนโพสต์	บนแชร์

67 จำนวนคลิกบนโพสต์

0	44	23
การดูรูปภาพ	การคลิกลิงก์	การคลิกอื่นๆ

ความคิดเห็นเชิงลบ

0	0
ซ่อนโพสต์	ซ่อนโพสต์ทั้งหมด
0	0
รายงานว่าเป็นสแปม	เลิกถูกใจเพจ

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้ โพสต์ของ New Silk Road
เผยแพร่โดย · 9 มีนาคม เวลา 20:40 น. ·

พื้นที่สีเขียวแห่งใหม่ของคนเมือง
อุทยาน 100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อุทยาน 100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พื้นที่สีเขียว
แห่งใหม่ของคนเมือง - บ้านและสวน
คนกรุงเทพฯ เตรียมตัวรับลมเย็นหลังร้อนวันเปิดตัวพื้นที่สีเขียวแห่งใหม่ที่มีชื่อว่า
"อุทยาน 100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" กันได้เลย
BAANLAESUAN.COM

4) กระบวนการ 4: ขับเคลื่อนประเด็นป่าในเมือง

หลังจากคนเริ่มรู้จักเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” ทางคณะผู้วิจัยและแอดมินเพจได้เริ่มขับเคลื่อนประเด็นป่าในเมือง โดยเริ่มจากการจัดทำคลิปวิดีโอ ชุด “ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้”

แนวความคิด (concept) ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้ สัมพันธ์กับ 3 คำคือ คน เมือง และต้นไม้

ผู้เป็นต้นเรื่องทั้ง 8 คนที่ได้รับเลือกให้มาสื่อสารเรื่องของตนเอง ล้วนเป็นผู้ที่มีหัวใจอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อมในแบบฉบับของตนเอง โดยเฉพาะป่าในเมือง ทั้ง 8 คนแม้มีหัวใจอนุรักษ์แต่เป็นผู้ที่ใช้ชีวิตอยู่กับเมือง และมีความคิดในการดูแลป่าในเมืองแตกต่างกันไปตามความสามารถและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของตนเอง ทั้งคนดูแลตัดแต่งต้นไม้ (รุกขกร) คนปลูกผักในเมือง ผู้จัดกระแสน้ำจักรยานใช้ชีวิตในเมือง นักธุรกิจด้านสิ่งแวดล้อม สถาปนิกผู้ออกแบบการเดินทางแบบเชื่อมต่อขนส่งสาธารณะเพื่อลดปัญหาการติด ผู้ปกป้องต้นไม้ใหญ่ในเมือง เ็นจิโอผู้สนับสนุนให้เชื่อมป่าในเมือง และนักปั่นหัวใจสีเขียว

ทั้ง 8 คนที่มีการลงมือทำแตกต่างกัน ล้วนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้แนวคิดป่าในเมืองเกิดความสมบูรณ์ และรายละเอียดที่แต่ละคนลงมือทำ เป็นสิ่งแปลกใหม่ที่น้อยคนจะรู้ว่า มีกลุ่มคนเล็กๆ พยายามลงมือรักษาป่าในเมือง กลายเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้มีใจรักป่าในเมือง มองเห็นความสำคัญและลงมือทำในสิ่งที่ตนเองถนัดเพื่อช่วยกันขยายพื้นที่สีเขียวให้กว้างขวางออกไป

คลิปวิดีโอ ชุด “ป่าในเมือง”: กลยุทธ์การใช้สื่อเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

คณะผู้วิจัยและแอดมินเพจวางกลยุทธ์การสื่อสาร โดยเปิดตัวคลิปวิดีโอชุด “ป่าในเมือง” ในงานเสวนา "เดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมือง" ภายใต้โครงการ URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้ เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2559 ณ หอศิลปวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร หลังจากนั้น วางกลยุทธ์การทำ viral โดยเริ่มจากกลุ่มคนอนุรักษ์ คนที่มีชื่อเสียง แล้วค่อยๆ กระจายไปยังบุคคลทั่วไป โดยคลิปวิดีโอแรก

เลือก คุณ ท็อป พิพัฒน์ อภิรักษ์ธนากร นักแสดง และพิธีกร ที่มีชื่อเสียง เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย จากนั้น วางแผนโพสต์ทีละคลิป จนครบทั้ง 8 คลิป มีระยะห่างแต่ละคลิป 1 สัปดาห์ เพื่อเกิดการต่อเนื่องระหว่างเดือนธันวาคม 2559 ถึงเดือนมกราคม 2560

1. ท็อป พิพัฒน์ อภิรักษ์ธนากร ผู้ชายหัวใจสีเขียว

"ผู้ชายคนอื่นอาจจะสนใจเรื่องรถยนต์และเครื่องเสียง แต่ผมสนใจเรื่องสิ่งแวดล้อม"

2. อรยา สุตะบุตร ผู้ร่วมก่อตั้งกลุ่มบิกทรี

"ส่วนใหญ่ ไม่มีใครบอกว่า ไม่ชอบต้นไม้ ไม่มีใครบอกว่า ให้ตัดต้นไม้ทิ้งให้หมดเพราะไม่มี
ความจำเป็น"

3. ดร.สรณรัชฎ์ กาญจนะวณิชช์ ประธานกรรมการมูลนิธิโลกสีเขียว

"เวลาที่เรายุ่งถึงการเพิ่มพื้นที่สีเขียว เราไม่ควรมองแค่สวนสาธารณะ แต่น่าจะมองรวมไปถึง
ถนนหนทาง ฉะนั้นต้นไม้ริมทางอะไรต่างๆ ให้มันเขียว ให้มันร่มรื่น มันก็เป็นเส้นเลือด ทำให้เมืองเรา
กลายเป็นสีเขียวได้ ถือว่าเป็นเมืองในคงต้นไม้ได้"

4. ภาณุเดช เกิดมะลิ เลขานุการมูลนิธิสืบนาคเสถียร

“การเกิดป่าในเมือง เริ่มจากประชาชนต้องให้ความสำคัญกับมัน ถ้าเรารู้สึกว่า “ป่า” คือการมีต้นไม้กลุ่มหนึ่งขึ้นมาแล้วมีสิ่งมีชีวิตได้พึ่งพาอาศัยกัน จนสิ่งมีชีวิตนี้มันเชื่อมกันหลายๆบ้าน เชื่อมกันต่อไป เชื่อมกันไปทั้งเมือง จริงๆมันก็คือป่าได้เหมือนกัน”

5. นคร ลิ้มปคุปตถาวร ผู้ก่อตั้งศูนย์เรียนรู้เกษตรในเมือง

“การปลูกผักในบ้านนอกจากจะเป็นพืชผักให้เราได้ทานแล้ว ยังเป็นการปลูกความสุขในบ้านด้วย”

6. ทรายดล ทันด่วน รุกขกร

“อยากยกให้ผู้บริหารเมืองให้ความสำคัญกับต้นไม้ใหญ่”

7. ขรรช บัญ-หลง สถาปนิกนักเขียนชาวไทยที่เป็นสมาชิกของสมาคมสถาปนิกอเมริกัน(The American Institute of Architects)

"เขา" คือผู้ที่เดินเท้าเข้าออกแทบทุกซอกซอยและทุกคูคลองของกรุงเทพฯ เพื่อเก็บข้อมูลสร้างแผนการเปลี่ยนแปลงเมือง ไปสู่มิติที่ทุกชีวิตมีสิทธิเท่าเทียมกัน "

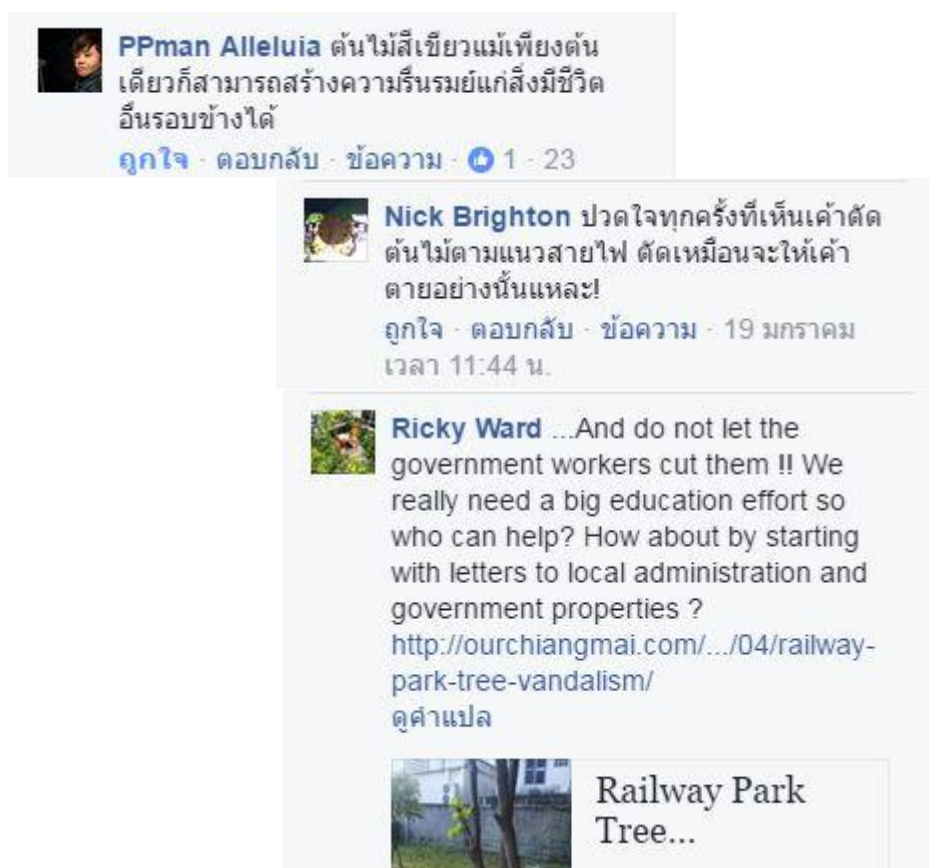

8. นนลนีย อึ้งวิวัฒน์กุล ผู้ก่อตั้งเพจเฟซบุ๊ก Bangkok Bicycle Campaign

"หนึ่งในคนที่ "ไม่เคยคิด" ว่าตัวเองจะต้องมานั่ง "ปลูกต้นไม้"สร้างพื้นที่สีเขียวให้เมืองจนวันหนึ่งที่เราปั่นจักรยานแล้วรู้สึกร้อนมาก จึงได้ไปยืนพักอยู่ใต้ต้นไม้และรู้สึกว่า "อุณหภูมิต่ำกว่าข้างนอกที่ไม่มีต้นไม้ อย่างเห็นได้ชัด และรู้สึกว่า "เจ๋ง" มาก "

คลิปวิดีโอชุด “ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” ได้รับการตอบรับจากแฟนเพจอย่างดี โดยมี ยอดการเข้าถึงโพสต์ เกือบ 20,000 ครั้ง มีคนร่วมแสดงความรู้สึกเกือบ 1,000 ครั้ง มีการแชร์เกือบ 200 ครั้ง / (ณ เดือน มิ.ย.60)

อินโฟกราฟิก ชุด “หยุดกินป่าเพื่อทำเมือง”: กลยุทธ์การใช้สื่อเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

เดือนเมษายน 2560 คณะผู้วิจัยและแอดมินเพจจัดทำอินโฟกราฟิก ชุดภาพ “หยุดกินป่าเพื่อทำเมือง” จำนวน 6 ชุดภาพ โดยวางกลยุทธ์ทำเป็น Viral ให้ แชนร์ต่อกันในโลกออนไลน์ ในภาพชุดนี้ คณะผู้วิจัยป่าในเมืองและแอดมินเพจได้สำรวจพื้นที่เมืองกรุงเทพมหานครชั้นในในอดีตผ่านภาพถ่ายเก่า ที่ หอจดหมายเหตุ กรุงเทพมหานคร แล้วลงสำรวจจริงตามพื้นที่ในภาพถ่าย เห็นความเปลี่ยนแปลงอย่างมาก คณะผู้วิจัยและแอดมินเพจตั้งชื่อให้กับอินโฟกราฟิก ชุดนี้ว่า "กินป่าเพื่อทำเมือง" ที่ประกอบไปด้วยอินโฟกราฟิก ภาพถ่าย 6 ภาพอดีตกับปัจจุบัน โดยใช้กลยุทธ์การโพสต์อินโฟกราฟิกทีละภาพ มีระยะเวลาดำเนินการภาพละ 3 วัน เพื่อเกิดการแพร่ภาพจนทั่วแต่ละภาพชั่วระยะเวลาหนึ่ง โดยอินโฟกราฟิกแรกที่โพสต์คือ ป้อมมหากาฬ สะพานผ่านฟ้าลีลาศ ตามด้วย อินโฟกราฟิก 2: สะพานผ่านฟ้าลีลาศ อินโฟกราฟิก 3: ถนนบำรุงเมือง อินโฟกราฟิก 4: ถนนเฟื่องนคร อินโฟกราฟิก 5: ร้ายยาท่าเตียน และ อินโฟกราฟิก 6: แยกเอส.เอ.บี.

อินโฟกราฟิก 1: ป้อมมหากาฬ สะพานผ่านฟ้าลีลาศ

อินโฟกราฟิก 2: สะพานผ่านฟ้าลีลาศ

อินโฟกราฟิก 3: ถนนบำรุงเมือง

อินโฟกราฟิก 4: ถนนเฟื่องนคร

อินโฟกราฟิก 5: รัชยาทำเตียน

อินโฟกราฟิก 6: แยกเอส.เอ.บี.

ผลพบว่า อินโฟกราฟิกแรกที่โพสต์คือ ป้อมมหากาฬ สะพานผ่านฟ้าลีลาศ มียอดแสดงความรู้สึก 391 ครั้ง มีคนแชร์ 22 ครั้ง อินโฟกราฟิก 2: สะพานผ่านฟ้าลีลาศ มียอดแสดงความรู้สึก 248 ครั้ง มีคนแชร์ 4 ครั้ง อินโฟกราฟิก 3: ถนนบำรุงเมือง มียอดแสดงความรู้สึก 177 ครั้ง มีคนแชร์ 14 ครั้ง อินโฟกราฟิก 4: ถนนเฟื่องนคร มียอดแสดงความรู้สึก 165 ครั้ง มีคนแชร์ 12 ครั้ง อินโฟกราฟิก 5: ร้ายยาทำเตียน มียอดแสดงความรู้สึก 126 ครั้ง มีคนแชร์ 12 ครั้ง และ อินโฟกราฟิก 6: แยกเอส.เอ.บี. มียอดแสดงความรู้สึก 170 ครั้ง มีคนแชร์ 11 ครั้ง ผลดังนี้ชี้ให้เห็นการกระจายข่าวสาร เกิดกระบวนการไวรัล

ขณะเดียวกันมีคนมาแสดงความคิดเห็น และร่วมแบ่งปันข้อมูลภาพถ่ายกรุงเทพมหานคร ทำให้เกิดเครือข่ายข้อมูลข่าวสารเกิดขึ้น

you, Worapong Piodmusik and 168 others

Boonyawat Vanichtantikul
แยกสามยอด เจริญกรุงตมหาไชย cr.77PPP

April 29 · Like · Reply · Message · 1

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
มีรายละเอียดมัยคะ
จะได้แชร์มาแบ่งปันข้อมูลกันคะ

April 29 · Like · Reply

Boonyawat Vanichtantikul
URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้ ราย
ละเอียดหมายถึงอะไรคะ

April 29 · Like · Reply · Message

Write a reply...

Boonyawat Vanichtantikul
แยกสี่พระยา cr.77PPP

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
มีรายละเอียดมัยคะ
จะได้แชร์มาแบ่งปันข้อมูลกันคะ

April 29 · Like · Reply

Boonyawat Vanichtantikul
URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้ ราย
ละเอียดหมายถึงอะไรคะ

April 29 · Like · Reply · Message

Write a reply...

Boonyawat Vanichtantikul
แยกสี่พระยา cr.77PPP

April 29 · Like · Reply · See response · 1

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
ขอรายละเอียดด้วยคะ ชอบคุณคะ

April 29 · Like · Reply

Write a reply...

หนังสือ เรื่อง “จะปล่อยให้ลูกหลานของเราได้รับผลกระทบไปอีกนานแค่ไหน”: กลยุทธ์การใช้สื่อเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

เดือนพฤษภาคม 2560 คณะผู้วิจัยและแอดมินเพจผลิตหนังสือสะท้อนปัญหาภัยพิบัติจากการทำลายป่าไม้จากป่าต้นน้ำสู่ป่าในเมือง ในชื่อเรื่อง “จะปล่อยให้ลูกหลานของเราได้รับผลกระทบไปอีกนานแค่ไหน” การที่คณะผู้วิจัยและแอดมินเพจเลือกให้หนังสือใช้วิธีการเล่าเรื่องผ่านเด็กหญิง เป็นการใชภาพแทนของคนรุ่นต่อไปที่จะเติบโตในทศวรรษหน้า ทั้งยังเป็นตัวแทนของความคิดฝันวัยเยาว์ที่มองโลกอย่างสวยงามแต่ความจริงนั้นช่างเจ็บปวดและหดหู่ เมื่อเด็กๆ เริ่มใช้ชีวิตประจำวันของตัวเองไม่ได้ เจ็บป่วย ทั้งหมดมาจากสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

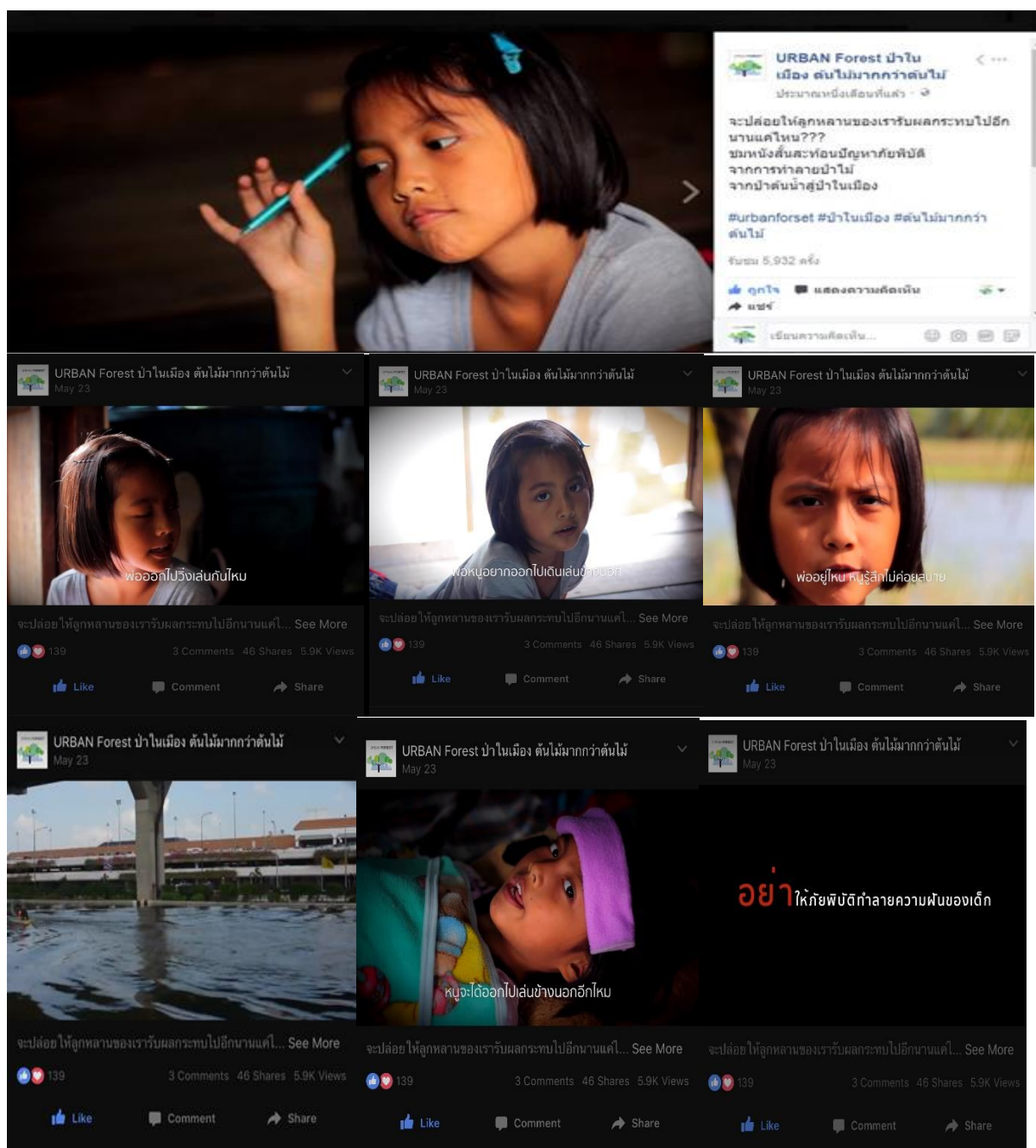
แนวความคิด (Concept)

หนังสือที่เล่าถึงชีวิตของเด็กหญิงตัวเล็กๆ กับวิถีชีวิตประจำวันที่หายไปเพราะภัยพิบัติ เป็นสิ่งสะท้อนถึงผลกระทบของภัยพิบัติอันจะเกิดกับคนรุ่นต่อไป เพราะการมองไม่เห็นความสำคัญของการรักษาป่าในเมือง ทำให้ชีวิตทั้งดงามของเด็กๆ ถูกสกัดกั้นจากมหันตภัยด้านสิ่งแวดล้อม และคำว่าวันพรุ่งนี้อาจไม่มีความฝันอีกต่อไป

หนังสือเรื่องนี้ ใช้นากหลังเป็นวิกฤตมหันตภัยน้ำท่วมปี 2554 และน้ำท่วมครั้งใหญ่ในภาคใต้ปี 2560 เพื่อแสดงให้เห็นว่าทุกวิกฤติล้วนเป็นสิ่งใกล้ตัวทุกคน ภัยพิบัติเริ่มเกิดขึ้นซ้ำซากยิ่งขึ้น เป็นการตั้งคำถามถึงการได้เริ่มลงมือทำอะไรบางอย่างเพื่อหยุดยั้งภัยพิบัติเหล่านี้หรือยัง ทั้งยังสะท้อนผลกระทบของ

ภัยพิบัติที่จะพาดพิงอนาคตของลูกหลาน ทำให้ผู้ชมเกิดความตระหนักถึงภัยพิบัติที่กำลังถล่มเข้ามา แต่ขณะเดียวกัน ก็จุดประกายให้หันมาตั้งคำถามว่า เราดูแลรักษาป่าต้นน้ำ ป่าในเมืองกันดีพอหรือยัง?

หลังจากแอดมินเพจได้ปล่อยหนังสือเรื่อง “จะปล่อยให้ลูกหลานของเราได้รับผลกระทบไปอีกนานแค่ไหน” มีคนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น กดไลค์ กดแชร์กันจำนวนมาก โดยมียอดการรับชมเกือบ 5,900 ครั้ง มีคนร่วมแสดงความรู้สึก 139 ครั้ง มีการแชร์ 46 ครั้ง ขณะเดียวกันมีการแสดงความคิดเห็นว่า “น่าจะเป็นการวิจัยที่ดี ถ้าได้ต่อยอดด้วยป่าต้นน้ำ ลำธารครับ” / (ณ เดือน มิ.ย.60)

อินโฟกราฟิก ชุด “การจัดการป่าในเมือง”: กลยุทธ์การใช้สอยเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
 แดงแฟร์โดย Norravit Boom (P) - 13 มิถุนายน เวลา 9:09 น. - ๕

งานวิจัยชี้คนกรุงเทพฯ ที่มีรายได้มากกว่า 50,000 บาทต่อเดือนมีความเต็มใจจ่ายหรือยินดีบริจาคเพื่อพื้นที่ป่าในราว 500-600 บาทต่อปี ขณะที่นักวิชาการเศรษฐศาสตร์ป่าไม้ชี้ การจัดการป่าในเมืองมีความจำเป็นต้องมีกลไกการเงินเข้ามาเสริม

งานวิจัยเรื่อง "ความเต็มใจจ่ายเพื่อพื้นที่ป่าไม้ของคนกรุงเทพมหานคร" โดย นิรมล สุธรรมกิจ และคณะ ได้วิจัยเชิงสำรวจที่มีฐานคิดจากสมมติฐานที่ว่าคนกรุงเทพฯ มีความเต็มใจจ่ายหรือบริจาคเพื่อการทำให้ป่าไม้ยังคงคงค่าและความสำคัญในบริบทของความยั่งยืนของป่าไม้ ซึ่ง... ดูเพิ่มเติม

การจัดการป่าในเมือง

สรุปข้อมูลของงานวิจัย

ขนาดพื้นที่ป่าในเมืองกรุงเทพฯ 50,000 ไร่ต่อเดือน
 ยืนต้นบริเวณพื้นที่ป่าไม้ 500-600 ไร่ต่อเดือน

การเก็บเงินค่า 1 บาทต่อวัน
 หรือ 300 บาทต่อปี จะช่วยให้เมืองมีความยั่งยืนและมีความปลอดภัยมากขึ้น

ข้อเสนอการจัดการป่าในเมือง

- การเก็บค่าเช่า
- การเก็บค่าใช้
- การเก็บค่าใช้
- การเก็บค่าใช้
- การเก็บค่าใช้
- การเก็บค่าใช้

23,068 คนที่เข้าใช้

1,191 ความรู้สึก ความคิดเห็น และการแชร์		
1,004 ถูกใจ	844 ต่อโพสต์	160 ต่อการแชร์
20 รักเลย	12 ต่อโพสต์	8 ต่อการแชร์
5 ว่าง	3 ต่อโพสต์	2 ต่อการแชร์
12 คิดเห็น	7 บกโพสต์	5 บกแชร์
150 การแชร์	146 บกโพสต์	4 บกแชร์

1,135 จำนวนการคลิกโพสต์

375 การดูรูปภาพ	4 การคลิกลิงก์	756 การคลิกอื่นๆ (๕)
-----------------	----------------	----------------------

ความคิดเห็นเชิงลบ

1 ชื่นชอบ

0 รายงานว่าเป็นสแปม

2 ชื่นชอบ

0 เลิกถูกใจเพจ

URBAN FOREST

เดือนมิถุนายน 2560 คณะผู้วิจัยและแอดมินเพจผลิตอินโฟกราฟิกชุด “การจัดการป่าในเมือง” เพื่อเผยแพร่งานวิจัยเรื่อง “ความเต็มใจจ่ายเพื่อพื้นที่ป่าไม้ของคนกรุงเทพมหานคร” โดย นิรมล สุธรรมกิจ และคณะ พร้อมกับโพสต์สรุปงานวิจัยมีข้อความว่า

งานวิจัยชี้คนกรุงเทพฯ ที่มีรายได้มากกว่า 50,000 บาทต่อเดือนมีความเต็มใจจ่ายหรือยินดีบริจาค เพื่อพื้นที่ป่าไม้ราว 500-600 บาทต่อปี ขณะที่นักวิชาการเศรษฐศาสตร์ป่าไม้ชี้ การจัดการป่าในเมืองมีความ จำเป็นต้องมีกลไกการเงินเข้ามาเสริม

ได้วิจัยเชิงสำรวจที่มีฐานคิดจากสมมติฐานที่ว่าคนกรุงเทพฯ มีความเต็มใจจ่ายหรือบริจาคเพื่อการทำป่าไม้ยังคงคุณค่าและความสำคัญในบริบทของความยั่งยืนของป่าไม้ ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวครอบคลุม ป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย ป่าชุมชน และป่าในเมือง

ผลวิจัยที่สำคัญพบว่า คนกรุงเทพฯ ที่มีรายได้มากกว่า 50,000 บาทต่อเดือนมีความเต็มใจจ่ายหรือยินดีบริจาคเพื่อพื้นที่ป่าไม้ราว 500-600 บาทต่อปี

ในบริบทของป่าในเมืองนั้น ผู้วิจัยได้ทำการทดลองว่า การดูแลรักษาสวนเฉลิมพระเกียรติในเขตบางบอน หากใช้กลไกทางภาษีนี้นั้น จะมีความเป็นไปได้หรือไม่และการเก็บภาษีควรเก็บในอัตราเท่าไร ข้อสรุปคือ การเก็บภาษีในอัตรา 1 บาทต่อวันหรือราว 300 บาทต่อปีนั้น ผู้อยู่อาศัยที่อยู่ในฐานภาษีในเขตบางบอนมีความเต็มใจจ่ายเพื่อการดูแลรักษาสวนเฉลิมพระเกียรติ

โดยนักวิจัยได้เสนอ ข้อเสนอการจัดการป่าในเมือง (เพิ่มเติมจากงานวิจัย)

"การจัดการป่าในเมืองในประเทศไทยนั้น สามารถดำเนินการได้ในลักษณะ การบริจาค หรือ การเก็บภาษี อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวอาจมีงบประมาณไม่เพียงพอในการดูแลป่าอนุรักษ์และการสนับสนุนป่าชุมชนอย่างยั่งยืน รวมไปถึงการขยายตัวของชุมชนเมือง และเป้าหมายพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย ดังนั้น การจัดการป่าและป่าในเมือง มีความจำเป็นที่จะต้องมีกลไกทางการเงินเข้ามาเสริม เช่น การจัดให้มีกองทุนป่าไม้ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกป่าทั้งโดยภาครัฐและภาคเอกชน การสนับสนุนให้เกิดธนาคารต้นไม้ภาคประชาชนที่ภาครัฐสนับสนุนให้ประชาชนปลูกต้นไม้ ใช้ไม้ป่าปลูก และส่งเสริมโดยมีแรงจูงใจทางการเงินในการปลูกต้นไม้" #urbanforest #ป่าในเมือง #ต้นไม้มากกว่าต้นไม้

เป็นการขับเคลื่อนประเด็นป่าในเมืองในช่วงสุดท้ายของโครงการที่ทิ้งท้ายด้วยงานวิจัยเรื่อง "ความเต็มใจจ่ายเพื่อพื้นที่ป่าไม้ของคนกรุงเทพมหานคร" กับข้อเสนอการยินดีบริจาคเพื่อพื้นที่ป่าไม้ 500-600 บาทต่อปี

การเลือกปิดโครงการด้วยอินโฟกราฟิกชุด "การจัดการป่าในเมือง" เพราะส่งสารในเชิงวิชาการได้ละเอียดทั้งในเชิงข้อมูลและตัวเลข ถือเป็นการย่อยข้อมูลให้ดูง่าย เข้าใจง่าย เพื่อให้ทางแฟนเพจ ซึ่งมีความสนใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม ป่าในเมือง อยู่แล้วเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น กดไลค์ กดแชร์กันจำนวนมาก โดยมียอดการเข้าถึงโพสต์ กว่า 23,000 ครั้ง มีคนร่วมแสดงความรู้สึก 1,000 ครั้ง มีการแชร์ 169 ครั้ง และมีผู้แสดงความคิดเห็น 31 ครั้ง / (ณ เดือน มิ.ย.60)

KeNg Woodwut 50,000/เดือน???? คิดเป็น%ของคนที่อาศัยอยู่ในกทม.ทั้งหมดแล้วเกิน50%แล้วหรือครับ

ถูกใจ · ตอบกลับ · ข้อความ · 1 · 13 มิถุนายน เวลา 11:56 น.

Raitiam Atjivanantha ป่าในเมือง ไม่ใช่เรื่องการเงินอย่างเดียว แต่เป็นเรื่องพื้นที่ด้วย

ถูกใจ · ตอบกลับ · ข้อความ · 5 · 13 มิถุนายน เวลา 13:02 น.

Nippicht Nueng Kunkomrak ขอแชร์ครับ

ถูกใจ · ตอบกลับ · ข้อความ · 19 มิถุนายน เวลา 20:14 น.

Oud Immortat เห็นด้วยการมีกระบบการจัดการมีต่อเนื่อง

ถูกใจ · ตอบกลับ · ข้อความ · 1 · 8 ชม.

➔ 1 ข้อความตอบกลับ

Oud Immortat โดยภาคกลุ่มประชาชนในแต่ละพื้นที่เป็นเจ้าภาพหลัก พร้อมทั้งองค์กรทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม

ถูกใจ · ตอบกลับ · ข้อความ · 1 · 8 ชม.

➔ 1 ข้อความตอบกลับ

Nattapon Chuangprayoon มองในแง่จิตสำนึกสาธารณะ รวมถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมร่วมกัน เห็นด้วยที่จะใช้ "งบประมาณภาษี" ที่มาจากประชาชน ไปเพื่อกิจการสาธารณะ และมวลชนแต่ยังไม่แน่ใจ "กลยุทธ์" และ "วิถีปฏิบัติ" ว่าจำเป็นต้องมากน้อยแค่ไหนอย่างไร อาจมากกว่า หรือ น้อยกว่า... ดูเพิ่มเติม

ถูกใจ · ตอบกลับ · ข้อความ · 1 ชม. · มีการแก้ไข

ลุงขุน แห่งแพรรษา แดกยังไม่พอแดกต้องปากกัดตีนถีบหาเงินใช้มีเพียงน้อยนิดที่มีเงินเดือนสูง

ถูกใจ · ตอบกลับ · ข้อความ · 3 ชม.

5) กระบวนการ 5: ภาควิเคราะห์

การสร้างภาควิเคราะห์ได้แก่ กลุ่ม Big Trees มูลนิธิสืบนาคะเสถียร พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก กลุ่มประชาคมห้วยขวาง มูลนิธิโลกสีเขียว เครือข่ายต้นไม้ในเมือง เป็นต้น ที่มีกลุ่มเป้าหมายเดียวกันในการการช่วยประชาสัมพันธ์เฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันทางแอดมินเพจได้ดำเนินการแชร์โพสต์ของภาควิเคราะห์ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ

สิ่งแวดล้อม การปลูกป่าในเมือง ซึ่งทางเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้ได้” เติมน้ำสร้างเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง และมีการแชร์ลิงค์ กิจกรรม ของภาคีเครือข่าย อยู่อย่างสม่ำเสมอ

6) กระบวนการ 6: โปรโมทกิจกรรม

นอกจากการขับเคลื่อนประเด็นป่าในเมืองในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” แล้ว ทางโครงการยังมีกิจกรรมต่างๆ ในการขับเคลื่อนประเด็นป่าในเมืองสู่สาธารณะ จึงใช้พื้นที่จากเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” เป็นหนึ่งในการช่วยประชาสัมพันธ์กิจกรรม

เสวนาบรรณาธิการโต๊ะข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม

เฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” เป็นพื้นที่โปรโมทงานเวทีเสวนาบรรณาธิการโต๊ะข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ พิพิธภัณฑสถานบางกอก ซึ่งเป็นเครือข่าย ที่จะช่วยในการประชาสัมพันธ์โครงการป่าในเมือง ทางแอดมินเพจเริ่มทยอยปล่อยคลิป โปรโมท พิพิธภัณฑฯ ซึ่งเป็น 1 ในเครือข่ายของโครงการ เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2559

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้ได้
แชร์โพสต์ของ มุลนิธิสืบนาคะเสถียร

"คน" อยู่ได้....
"ป่า" ก็อยู่ได้

มูลนิธิสืบนาคะเสถียร
28 กุมภาพันธ์ · 🌱

ชวนทำความเข้าใจโครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ป่าตะวันตก ของมูลนิธิสืบนาคะเสถียร หนึ่งในโครงการส่งเสริมให้ชุมชนประกอบอาชีพอย่างเข้มแข็งและเป็นมิตรกับต้นป่า

เพื่อให้คนอยู่ได้เพื่อป่าอยู่ได้อย่างยั่งยืน

วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ป่าตะวันตก คนอยู่ได้ เพื่อป่าอยู่ได้

วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ป่าตะวันตก คนอยู่ได้ เพื่อป่าอยู่ได้

มูลนิธิสืบนาคะเสถียร
SEUB.ORG.TH

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้ได้
แชร์โพสต์ของ เครือข่ายต้นไม้ในเมือง :: Thailand Urban Tree Network

นำกิจกรรมดี มาฝาก
เครือข่ายต้นไม้ในเมือง (Thailand Urban Tree Network)
ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ... ดูเพิ่มเติม

“ต้นไม้ กับ สายไฟฟ้า”
จะอยู่ร่วมกันได้อย่างไร

เสวนาครบรอบ 1 ปี เครือข่ายต้นไม้ในเมือง

โดย ศาสตราจารย์ กิตติคุณ เสงี่ยม บุญเจ้า
การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้านครหลวงภาค
คณะกรรมการภาคใต้ สกส.
รองอธิการบดีฝ่ายแผนงาน สกส.
ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร

วันเสาร์ที่ 28 เม.ย. 2560 เวลา 09.00 - 12.00 น.
จัดที่ศูนย์ สโรวานกรุง
กับ 3 สถาบันพันธมิตร คือ สำนักงานเขต
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ขอเชิญร่วมเสวนาฟรี

1. ผู้สนใจเข้าร่วมเสวนา
2. ผู้สนใจเข้าร่วมเสวนาฟรี

+3

1. ผู้สนใจเข้าร่วมเสวนาฟรี
2. ผู้สนใจเข้าร่วมเสวนาฟรี
3. ผู้สนใจเข้าร่วมเสวนาฟรี

1. ผู้สนใจเข้าร่วมเสวนาฟรี
2. ผู้สนใจเข้าร่วมเสวนาฟรี
3. ผู้สนใจเข้าร่วมเสวนาฟรี

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
เผยแพร่โดย [?] · 3 กุมภาพันธ์ ·

สวนสาธารณะยุคใหม่ที่กำลังเกิดขึ้นทั่วโลก ต่างจากรูปแบบสวนสาธารณะรูปแบบเดิมอย่างไร
#Urbanforest #ป่าในเมือง #ต้นไม้มากกว่าต้นไม้ #LiveWithTrees

ของดีเด็ดที่คุณจะได้พบในแมนคอส a day ฉบับสวนสาธารณะ
แมนคอส a day ฉบับสวนสาธารณะมีอะไรดีบ้าง พร้อมแล้วไปชมสวนกันเถอะ!
ADAYMAGAZINE.COM

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
รูปภาพของ มูลิตีมีสับนาคะเสถียร
เผยแพร่โดย [?] · 10 กุมภาพันธ์ เวลา 16:31 น. ·

ความงดงามของธรรมชาติเปลี่ยนใจคนได้ ?
ใครสนใจ เชิญร่วมรับฟัง 17 ก.พ. นี้

เสกด้วยเรื่องราว
LOCAL HERO
จากฟอเรสต์ ถึงการปกป้องทรัพยากรท้องถิ่นไทย
สัมภาษณ์ ศศิน เวสสันดร
พ. รุ่งโรจน์ จุกมงคล

17 กุมภาพันธ์ 2560
เวลา 18.00 น.
ร้าน JOMPA COFFEE HOUSE

มูลิตีมีสับนาคะเสถียร
10 กุมภาพันธ์ เวลา 12:06 น. ·

environmental movie talk # 1 - Local Hero

ความงดงามของธรรมชาติเปลี่ยนใจคนได้ ? ภาพยนตร์บางเรื่องนอกเราว่าอย่างนั้น
แต่ชีวิตจริงมันจะเหมือนเรื่องราวในโล...
ตเพิ่มเติม

รายละเอียดโพสต์

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
เผยแพร่โดย [?] · 28 พฤศจิกายน เวลา 0:42 น. ·

อีกหนึ่งเหตุผลของ อ.วราพร สุรวดี ที่นอกจากจะตั้งใจยกบ้านให้เป็นพื้นที่รักษาให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาประวัติศาสตร์ คือ ตั้งใจให้ที่นี่เป็นปอดเล็กๆอีกแห่งหนึ่ง ที่จะช่วยสร้างอากาศบริสุทธิ์ให้แก่วรรณกรรม

ทำไม่ต้องปลูกต้นไม้ในเมืองใหญ่ : อาจารย์วราพร สุรวดี
พื้นที่รักษาธรรมชาติของบ้าน หรือ พื้นที่รักษาท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร เขตบางรัก เป็นหนึ่งในแหล่งท่องเที่ยว มุมมองใหม่ในกรุงเทพฯ ได้ตั้งขึ้นตามวัตถุประสงค์ และความตั้งใจ...
YOUTUBE

1,483 คนที่เข้าถึง

142 การถูกใจ ความคิดเห็น และการแชร์

136 การถูกใจ	116 บนโพสต์	20 บนแชร์
0 ความคิดเห็น	0 บนโพสต์	0 บนแชร์
6 การแชร์	4 บนโพสต์	2 บนแชร์

16 จำนวนคลิกบนโพสต์

0 การดูรูปภาพ	0 การคลิกลิงก์	16 การคลิกอื่นๆ
---------------	----------------	-----------------

ความคิดเห็นเชิงลบ

รายละเอียดโพสต์

วิดีโอ **โพสต์**

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้: COMING SOON
COMING SOON @พิพิธภัณฑสถานบางกอก

0:42 · อัปเดตเมื่อ 26/11/2016 · คลิปที่ 4/4

การแสดงวิดีโอในโพสต์นี้

จำนวนนาฬิกาที่รับชม	161
ผู้เข้าชมที่ไม่ซ้ำกัน	435
การรับชมวิดีโอ	494
การรับชมนาน 10 วินาที	238
เวลาเฉลี่ยในการรับชมวิดีโอ	0:08
กลุ่มเป้าหมายและการมีส่วนร่วม	

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้ได้เพิ่มรูป
 ภาพใหม่ 20 ภาพ — ที่ **พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก**
 เผยแพร่โดย กรุงเทพมหานคร · 29 พฤศจิกายน เวลา 9:39 น. ·

เมื่อหัวใจสีเขียวหลายดวงมารวมกัน
 เมื่อสายวันจันทร์ที่ 28 พฤศจิกายน 2559
 นักข่าวหลายสำนัก นักขับเคลื่อนทางสังคม
 นักวิจัยป่าในเมือง... ดูเพิ่มเติม

2,255 คนที่เข้าถึง

232 การถูกใจ · ความคิดเห็น และการแชร์

222 การถูกใจ	195 บนโพสต์	27 บนแชร์
3 ความคิดเห็น	1 บนโพสต์	2 บนแชร์
7 การแชร์	6 บนโพสต์	1 บนแชร์

98 จำนวนคลิกบนโพสต์

44 การดูรูปภาพ	0 การคลิกลิงก์	54 การคลิกอื่นๆ
-------------------	-------------------	--------------------

ความคิดเห็นเชิงลบ

0 ซ่อนโพสต์	0 ซ่อนโพสต์ทั้งหมด
0 รายงานว่าเป็นสแปม	0 เลิกถูกใจเพจ

โครงการเสวนาเดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมือง

เฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้เป็นพื้นที่โปรโมทงานโครงการเสวนาเดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมือง และเปิดตัวโครงการ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” ต่อสาธารณะ ที่จะจัดขึ้น ณ หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2559

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้ ได้เพิ่มงานกิจกรรม
 13 ธันวาคม เวลา 10:52 น. ·

ธ.ค. 22 **เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าใน...**
 พุธ. 12:00 UTC+07 · กรุงเทพมหานคร
 44 คนสนใจเข้าร่วม · 20 คนจะเข้าร่วม

โครงการพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่านดูการจัดการป่าในเมืองน่าน

เฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้เป็นพื้นที่โปรโมทงาน คณะผู้วิจัยป่าในเมืองพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่านดูการจัดการป่าในเมืองน่าน ประกอบด้วย ช่อง 3 ช่อง 9 ไทยพีบีทีเอส ไทยรัฐทีวี เนชั่นทีวี ช่อง NOW มติชน ข่าวสด เดลินิวส์ ไทยโพสต์ เดอะเนชั่น โพสต์ทูเดย์ออนไลน์ อีสรา และ The Matters ระหว่างวันที่ 24-26 มกราคม 2560 และเป็นพื้นที่หลักในการแชร์ข่าวที่สื่อมวลชน โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และนิตยสาร ลงข่าวเกี่ยวกับประเด็นป่าในเมือง

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
shared ข่าวสังคม Thaibps's video.

Posted by Norravat Boom

March 23 · 🌐

เมื่อทีมวิจัย Urban Forest พาสื่อมวลชนลงพื้นที่นำ
ดูการจัดการป่าในเมือง เมื่อวันที่ 24-26 มกราคม 2560

#urbanforest #ป่าในเมือง #ต้นไม้มากกว่าต้นไม้

ข่าวสังคม Thaibps
January 30 · 🌐

แม้กรุงเทพมหานครจะมีสวนสาธารณะขนาดใหญ่หลายพื้นที่ แต่
สภาพแวดล้อมทั่วไปของคนในสังคมเมืองยังเต็มไปด้วยมลภาวะ
และยังขาดความร่มรื่น นักวิชาการจึงมีแนว... Continue Reading

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
added 17 new photos — at 9 อำเภอปัว จังหวัดน่าน.
Posted by Norravat Boom
January 24 · Pua · 🌐

Urban Forest จับมือนักข่าว 25 ชีวิตจาก 18 สื่อ
ช่อง 3 ช่อง 9 ไทยพีบีเอส ไทยรัฐทีวี
เนชั่นทีวี ช่อง NOW
มติชน ข่าวสด เดลินิวส์ ไทยโพสต์ เดอะเนชั่น
โพสต์ทูเดย์ออนไลน์ อีศรา
และ The Matters
ชวนมาดูการจัดการป่าในเมืองน่าน
ทำอะไรไม่ให้เป็นเมืองกินป่า
ระหว่างวันที่ 24-26 มกราคม 2560

ต้องขอบคุณสื่อมวลชนที่ร่วมขับเคลื่อนป่าในเมือง
เพื่อเมืองที่มีระบบนิเวศที่ดี
จากความร่วมมือของคนทุกคน
เพราะป่าในเมืองไม่ใช่เรื่องของใครบางคน
สนับสนุนทุนโดย สกว.
#urbanforest #ป่าในเมือง #ต้นไม้มากกว่าต้นไม้

Write a comment... 📷 📺 📹 Post

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
Posted by Norravat Boom
March 23 · 🌐

เมื่อทีมวิจัย Urban Forest พาสื่อมวลชนลงพื้นที่นำ
ดูการจัดการป่าในเมือง เมื่อวันที่ 24-26 มกราคม 2560

#urbanforest #ป่าในเมือง #ต้นไม้มากกว่าต้นไม้

Nan's famous Pha Sing tree tunnel ruined by ignorance and
lust for money: academic - The Nation <http://www.nationmultimedia.com/news/national/30305184>

THE NATION BANGKOK
Nan's famous Pha Sing tree tunnel ruined by
ignorance and lust for money: academic - The Nat...

1 Share

Like Comment Share

เสวนา "ป่าในเมือง" กับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0

เฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้เป็นพื้นที่โปรโมทงาน เสวนา
"ป่าในเมือง" กับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ ที่ทางคณะผู้วิจัยโครงการป่าในเมืองจัดขึ้น เมื่อวันที่ 30 มีนาคม
2560 ที่หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญญา กรุงเทพมหานคร

URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
 เมืองพาโลอัลโต (Palo Alto) ปี 20 มีต้นไม้แล้ว 7.45 ล้าน ต้น

มีกิจกรรมดีดีมาฝาก
“ป่าในเมือง” กับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0
 30 ธันวาคมนี้ 13.00-16.00 น.

โครงการเสวนา

“ป่าในเมือง”

กับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0”

วันที่ 30 ธันวาคม 2560 เวลา 13.00-16.00 น.
ณ ห้องคอนเวนชันฮอลล์ อาคาร 10 ชั้น อาคารเรียนรวม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1,556 คนเข้าร่วมแล้ว

46 หน่วยงาน หน่วยงานเอ็นจีโอ และภาคประชาสังคม

37 ภาคธุรกิจ	21 หน่วยงานรัฐ	16 หน่วยงานวิชาการ
0 หน่วยงานสื่อ	0 หน่วยงานวิชาการ	0 หน่วยงานวิชาการ
9 ภาคประชาสังคม	5 หน่วยงานวิชาการ	4 หน่วยงานวิชาการ

71 จำนวนคนในชมรม/ชมรม

43 ชมรม.สวนพฤกษศาสตร์	0 ชมรม.สวนพฤกษศาสตร์	28 ชมรม.สวนพฤกษศาสตร์
------------------------------	-----------------------------	------------------------------

ความดีด้วยใจ

- 0 ชมรม.สวนพฤกษศาสตร์
- 0 ชมรม.สวนพฤกษศาสตร์
- 0 ชมรม.สวนพฤกษศาสตร์
- 0 ชมรม.สวนพฤกษศาสตร์

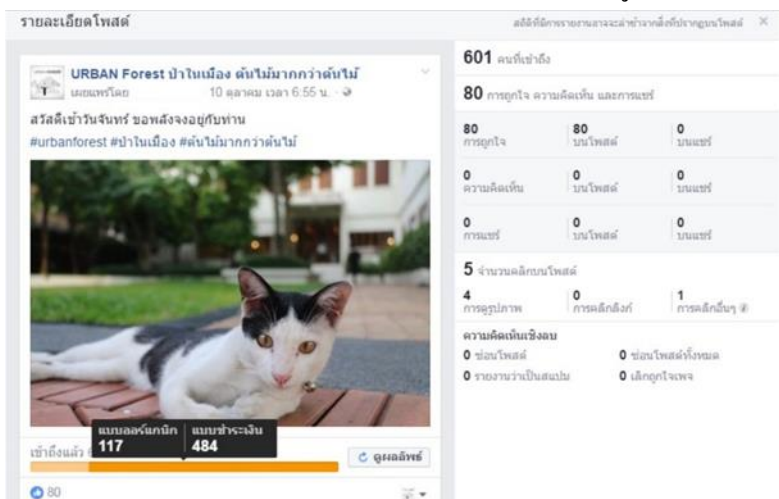
[illegible][illegible]

Advertisement for the 2019 Bangkok International Water Conference. The image includes a portrait of a woman, the title "ยังไม่สายเกินไป ถ้าเรามี 'รักน้ำสิ่งแวดล้อม'" (It's not too late if we have 'Love for Water and Environment'), and logos for the Bangkok Water Board and the Thai Water Association.

ป่าในเมือง
 ฟื้นฟูป่าในเมือง กรุงเทพมหานคร
 (Urban Forest)
 ป่าในเมือง
 ฟื้นฟูป่าในเมือง กรุงเทพมหานคร
 “ป่าในเมือง
 เป็นหัวใจในบริเวณ
 พื้นที่สีเขียว
 ของผังเมืองไทยในอนาคต”
 ผศ.ดร.ปิยะธิดา อรรจนานกุลปัทมา
 เลขาธิการสำนักงานสภาพัฒนาการ
 และชวชนเมือง

7) กระบวนการที่ 7 ลงโฆษณากับ FACEBOOK

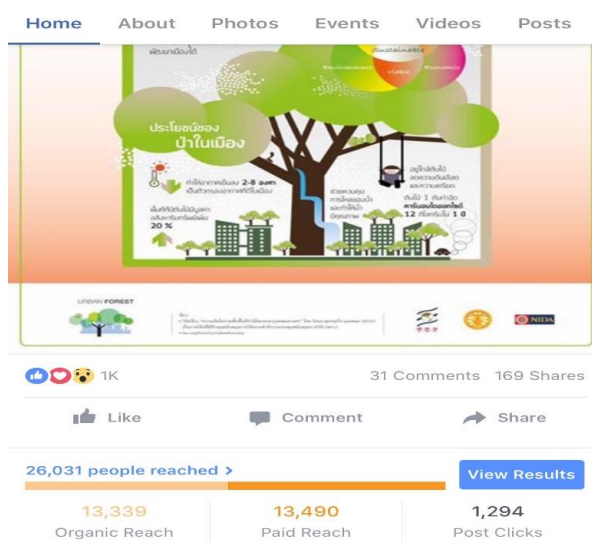
แอดมินเพจเริ่มทดลองจ่ายเงินโฆษณากับทาง FACEBOOK เพื่อดูแนวทาง ผู้เข้าชมเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” โดยทดลองจ่ายค่าโฆษณา 35 บาท ในระยะเวลา 1 วัน ปรากฏว่า มีผู้เข้าถึงโพสต์มากขึ้นถึง 5 เท่า ซึ่งเป็นผลดีต่อการทำให้มีคนรู้จักเพจ มากขึ้น

หลังจากนั้นมีการทดลองจ่ายค่าโฆษณากับทาง FACEBOOK ในกระบวนการขับเคลื่อนประเด็นป่าในเมือง 3 รูปแบบคือ

1. คลิปวิดีโอ ชุด ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้
2. อินโฟกราฟิก ชุด หุดกินป่าเพื่อทำเมือง และการจัดการป่าในเมือง
3. หนังสือ สะท้อนปัญหาภัยพิบัติการทำลายป่าไม้จากต้นน้ำสู่ป่าในเมือง

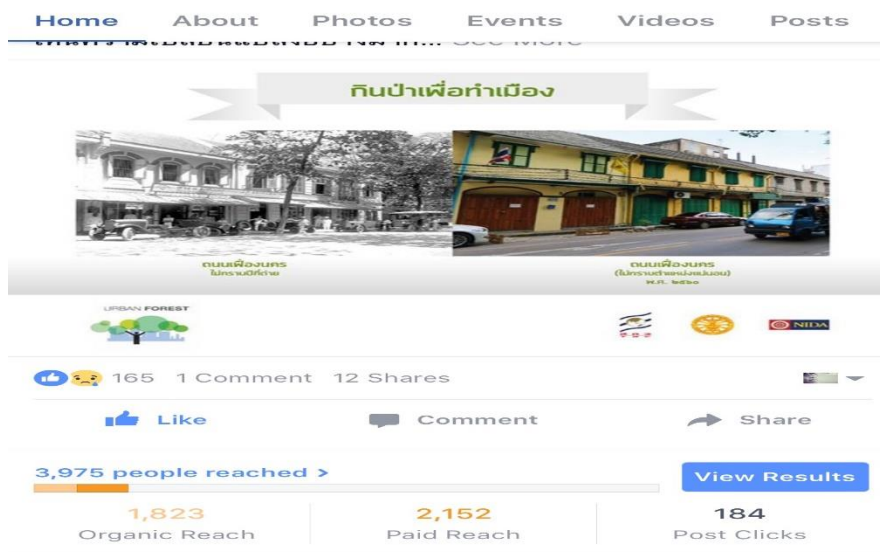
เพื่อที่จะสื่อสารถึงกลุ่มเป้าหมาย สร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักรู้ถึงความสำคัญของป่าในเมือง ที่ตามโครงการตั้งวัตถุประสงค์ไว้

จากการทดลองจ่ายค่าโฆษณาทาง FACEBOOK เป็นเวลา 7 วัน โพสต์อินโฟกราฟิก ชุด การจัดการป่าในเมือง พบว่าการเข้าถึงผู้ชม (Reach) จะสูงขึ้น จากภาพข้างต้นจะพบว่า ทาง facebook มีการรายงานยอดการเข้าถึงผู้ชมทั้งสิ้น 26,031 คน เป็นยอดที่ไม่ได้ซื้อ (Organic Reach) 13,339 คน มียอดที่ซื้อ (Paid Reach) 13,490 คน จะเห็นได้ว่ายอดไม่ได้แตกต่างกันมาก แสดงว่าแฟนเพจของเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” มีพอสมควร

จากการทดลองจ่ายค่าโฆษณาทาง FACEBOOK เป็นเวลา 3 วัน โพสต์หนังสือ สະทือนปัญหาภัยพิบัติการทำลายป่าไม้จากต้นน้ำสู่ป่าในเมือง พบว่าการเข้าถึงผู้ชม (Reach) จะสูงขึ้น จากภาพข้างต้นจะพบว่า ทาง facebook มีการรายงานยอดการเข้าถึงผู้ชมทั้งสิ้น 18,544 คน เป็นยอดที่ไม่ได้ซื้อ (Organic Reach) 6,291 คน มียอดที่ซื้อ (Paid Reach) 12,510 คน พบว่ายอดแตกต่างกันเท่าตัว ซึ่งเป็นช่วงเดือนเมษายน 2560 แฟนเพจของเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” อาจมียังไม่มากเท่าเดือนพฤษภาคม 2560

จากการทดลองจ่ายค่าโฆษณาทาง FACEBOOK เป็นเวลา 1 วัน โพสต์อินโฟกราฟิก ชุด หยุดกินป่าเพื่อทำเมือง พบว่าการเข้าถึงผู้ชม (Reach) จะสูงขึ้น จากภาพข้างต้นจะพบว่า ทาง facebook มีการ รายงานยอดการเข้าถึงผู้ชมทั้งสิ้น 3,975 คน เป็นยอดที่ไม่ได้ซื้อ (Organic Reach) 1,823 คน มียอดที่ซื้อ (Paid Reach) 2,152 คน พบว่ายอดแตกต่างกันเท่าตัว ซึ่งเป็นช่วงเดือนเมษายน 2560 แฟนเพจของเฟซบุ๊ก แฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้ อาจมียังไม่มากเท่าเดือนพฤษภาคม 2560

สรุป

ผู้ติดตามเพจโดยรวม ณ วันนี้: 5,056

ตลอด 8 เดือนที่คณะผู้วิจัยและแอดมินเพจได้ทำการขับเคลื่อนแนวความคิดเรื่องป่าในเมืองบนเฟซบุ๊กแฟนเพจ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” ได้ดำเนินการโพสต์ภาพจำนวน 278 ภาพ และคลิปวิดีโอจำนวน 41 คลิป และโพสต์ข้อความทุกวันตลอด 8 เดือน โดยทุกโพสต์ไม่ว่าจะเป็นการโพสต์ข้อความของโครงการป่าในเมือง หรือการแชร์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับป่าในเมือง จะลงท้ายด้วยการติด #urbanforest #ป่าในเมือง #ต้นไม้มากกว่าต้นไม้ เพื่อเป็นการเก็บและสืบค้นข้อมูลทางวารสารศาสตร์ (Data Journalism) บนสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ในอนาคต

คณะผู้วิจัยและแอดมินเพจพบว่า การขับเคลื่อนตลอด 8 เดือน ทำให้มียอดแสดงคนถูกใจ (Like) เพจ 5,063 โดยในสัปดาห์สุดท้าย เดือนมิถุนายน 2560 (ปิดโครงการวิจัย) มียอดคนแสดงถูกใจเพิ่มภายในสัปดาห์เดียวถึง 205 คน และมียอดผู้ติดตาม (Follows) เพจ 5,093 คน โดยคนที่ถูกใจเพจเป็นเพศหญิงร้อยละ

บทที่ 7

ป่าในเมืองกับการขับเคลื่อนสู่ไทยแลนด์ 4.0

ตลอดระยะเวลาในการสื่อสารสาธารณะในโครงการป่าไม้ในเมือง คณะวิจัยได้ใช้กลยุทธ์การสื่อสารผ่านสื่อกระแสหลักและสื่อสังคมที่ได้ต่อยอด สร้างความตระหนักรู้ต่อสาธารณะให้เข้าใจแนวคิดป่าในเมืองอย่างต่อเนื่อง ในเวทีสาธารณะครั้งสุดท้ายอันเป็นเวทีสำคัญที่จะสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายที่เป็นองค์กรรัฐ บุคคลที่มีอำนาจในการตัดสินใจ การสื่อสารผ่านกิจกรรมเสวนา **ป่าในเมืองกับการขับเคลื่อนสู่ไทยแลนด์ 4.0** จึงเป็นเวทีเชื่อมร้อยจากกิจกรรมเสวนาครั้งที่ 2 “เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง” ที่มุ่งกลุ่มเป้าหมายไปยังเครือข่ายภาคประชาสังคม นำมาเชื่อมต่อเวทีในครั้งที่ 4 สู่เครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชน และสถาบันการศึกษามาเป็นพลังในการสื่อสารประเด็นป่าในเมืองสู่ภาคนโยบายต่อไป

ในงานเสวนาป่าไม้ในเมืองไทยแลนด์ 4.0 กลุ่มเป้าหมายเป็นภาคีเชิงนโยบายที่มุ่งหวังให้ภาคเอกชนที่มีพลังอำนาจ การจัดงานครั้งนี้ดึงองค์กรเอกชนชั้นนำ คือ บริษัทปตท จำกัด มหาชน ในโครงการ ป่าในกรุง และภาคการศึกษา คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในโครงการอุทยาน 100 ปี จุฬาฯ ที่เป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงและสร้างพื้นที่ป่าให้แก่คนกรุงเทพฯ การสร้างเวทีเสวนานี้ถือได้ว่าเป็นการสะท้อนการทำงานด้านป่าในเมืองขององค์กรต้นแบบที่สามารถสร้างประเด็นสื่อสารให้กับภาคประชาชนคนเมืองได้ นอกจากนี้ภาครัฐที่มีภาระรับผิดชอบเรื่องป่าโดยตรงการให้ความรู้และองค์ความรู้ในเชิงป่าและการรักษาป่าตลอดจน การจัดการที่เชื่อมโยงกันนอกจากนี้แนวทางนโยบายของภาครัฐ และภาคเอกชน ต่างมีเป้าหมายร่วมกัน คือ ส่งเสริมการจัดการป่าในเมือง มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมในการสร้างระบบนิเวศน์ ให้ความรู้ในประเด็นป่าไม้ คือ การลงทุนในการที่จะสร้างป่าและรักษาชั้นบรรยากาศ ประเด็นเนื้อหาการสื่อสารจึงมีจุดร่วมที่กระตุ้นให้สาธารณะเข้าใจในแนวคิด ป่า เมือง คนและระบบนิเวศน์ที่ได้มีการดำเนินการมาแล้วทำให้กลุ่มผู้รับสารเข้าใจ สื่อมวลชนเข้ามาขานข่าวและมีแนวร่วมในการสร้างความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมต่อไปได้ในอนาคต

ผู้รับสารยังเป็นกลุ่มประชาชนคนเมืองในกลุ่มกรุงเทพและวัยทำงานของภาคีโดยเฉพาะองค์กรที่ร่วมเสวนาให้เกิดความตระหนัก และสื่อสารในกลุ่มคนเมืองกรุงเทพได้มากขึ้นหรือน้อยหากมีกิจกรรมในเชิงการจัดการป่าก็อาจจะได้รับความสนใจมากขึ้น

การกำหนดวาระข่าวสาร (Setting the Agenda : Framing for access) ป่าในเมือง

“ไทยแลนด์ 4.0” เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือ โมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล ภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่เข้ามาบริหารประเทศบนวิสัยทัศน์ที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ที่มีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เพื่อปรับแก้ จัดระบบ ปรับทิศทาง และสร้างหนทางพัฒนาประเทศให้เจริญ สามารถรับมือกับโอกาส

และภัยคุกคามแบบใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 คณะวิจัยจึงได้กำหนดประเด็น **ไทยแลนด์ 4.0** มาออกแบบชิ้นงานเพื่อสร้างความตระหนักรู้ ต่อสื่อมวลชนในการที่จะกระตุ้นตักเตือนอภิปราย เนื่องจากวาระไทยแลนด์ 4.0 เป็นประเด็นหลักของรัฐบาลสามารถสร้างคุณค่าข่าว(Newsworthiness)ให้สื่อมวลชนสนใจและจะเชื่อมโยงไปสู่ประเด็นป่าในเมืองสู่สาธารณะ

กลุ่มเป้าหมาย การคัดเลือกผู้ส่งสาร การออกแบบสารและการเตรียมสาร

การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย (Identify target audiences)

กลุ่มเป้าหมายของการสื่อสารสาธารณะภายใต้ ชื่อ “ **ป่าในเมืองกับการขับเคลื่อนสู่ ไทยแลนด์ 4.0** ” คณะวิจัยได้พิจารณาถึงการจะขับเคลื่อนประเด็นป่าในเมืองผ่าน กลุ่มบุคคล/องค์กร ที่เป็นผู้มีอำนาจในระดับนโยบายที่คาดว่าจะสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อไปไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม การออกแบบกิจกรรมสื่อสารสาธารณะในเวทีเสวนาจึงมุ่งไปยังกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นองค์กรที่มีบทบาทต่อการขยายประเด็นป่าในเมือง ซึ่งได้แก่ กลุ่มองค์กรภาครัฐ ภาคธุรกิจ และสถาบันการศึกษา อีกทั้งยังสอดคล้องการพัฒนาประเทศในแนวทาง “ **สานพลังประชารัฐ** ” ของรัฐบาล ที่เป็นเวทีให้ภาครัฐและภาคเอกชนมาร่วมขับเคลื่อนพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ

การคัดเลือกผู้ส่งสาร (Sender/ source)

การคัดเลือกผู้ส่งสาร (Sender) ที่เป็นผู้นำขององค์กรต้นแบบที่มีระบบการจัดการป่าในเมืองที่เป็นรูปธรรม โครงการป่าในกรุง ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) อุทยานจุฬาฯ 100 ปี จาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และองค์กรภาครัฐที่มีบทบาทโดยตรงด้านการจัดการป่าในเมือง เช่น กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ได้รับเกียรติจาก ดร.วิจารณ์ สิมาฉายา ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาเป็นองค์ปาฐกในครั้งนี้ การเชิญผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานภาครัฐ ระดับปลัดกระทรวงมาเป็นองค์ปาฐกนั้นนอกจากจะเป็นผู้ส่งสาร (Sender) และเป็นแหล่งข่าวสารที่มีความน่าเชื่อถือแล้วยังมีบทบาทและอำนาจหน้าที่โดยตรงในการสื่อสารนโยบายของรัฐภายใต้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ดูแลงานยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมของชาติ ส่งผลต่อการจัดการประเด็น ป่าในเมือง ในระดับนโยบายสู่ผู้ปฏิบัติงานในภาครัฐ ได้ทราบทิศทางและความชัดเจนเพื่อไปสู่การปฏิบัติตามแนวคิด ป่าในเมือง ทั้งนี้โดยคาดหวังต่อการนำข้อมูลจากงานวิจัยของ สกว. ไปศึกษาและผลักดันนโยบายในระดับชาติต่อไป

สำหรับการคัดเลือกผู้ส่งสารที่ทำหน้าที่เป็นวิทยากรในส่วนภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาครั้งนี้ คณะวิจัยพิจารณาองค์กรขนาดใหญ่ที่มีต้นแบบป่าในเมืองที่เป็นที่รับรู้ของสาธารณะ เช่น โครงการป่าในกรุงของ ปตท. เนื่องจาก ปตท.เป็นองค์กรขนาดใหญ่ในระดับชาติ และได้รับรางวัลด้านความยั่งยืน มี

พื้นที่ ที่ผ่านการรับรองคาร์บอนฟุตพริ้นท์ในระดับสมเหตุสมผล (Reasonable Assurance) และมีโครงการของประเทศไทยที่ได้รับการรับรอง TVERs Issuance สาขาป่าไม้และพื้นที่สีเขียว (ผ่านการ Verification โดย 3rd Party และได้รับการรับรองคาร์บอนเครดิต) อันจะเชื่อมโยงไปสู่การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนต่อไป ดังนั้นการสื่อสารความหมาย ป่าในเมืองของ ปตท.จึงสามารถสร้างความน่าเชื่อถือและเชื่อมโยงความรู้จากงานวิจัยได้อย่างเป็นรูปธรรม ในขณะที่สถาบันการศึกษาที่ได้คัดเลือก คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ริเริ่มการสร้างพื้นที่ป่าในเมืองภายใต้ชื่อ **อุทยานจุฬาฯ 100 ปี** แม้จะเป็นระยะเริ่มแรก แต่ได้รับการกล่าวถึงในสื่อมวลชนอย่างกว้างขวาง และในช่วงที่เปิดโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฯ ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นประธานในพิธีเปิดอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้การก่อตั้งอุทยาน 100 ปี จุฬาฯ นั้นได้ประกาศชัดเจนว่าได้นำแนวคิดป่าในเมืองมาดำเนินการเพื่อเป็นของขวัญแก่คนกรุงเทพฯ

“จุฬาฯ” สร้างอุทยาน 100 ปี ปลูกพื้นที่สีเขียวให้สังคมไทย

ปี 2560 เป็นปีแห่งการสถาปนาครบรอบ 100 ปีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานจัดการทรัพย์สิน จุฬาฯ จึงพัฒนาพื้นที่ที่แกนสีเขียวในเขตพาร์คไชยของมหาวิทยาลัย โดยจัดทำเป็นอุทยานจุฬาฯ 100 ปี โครงการประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก คือ อุทยานจุฬาฯ 100 ปีขนาด 29 ไร่ พื้นที่ใบสอยทั้งหมดประมาณ 10,000 ตารางเมตร ภายในอาคารออกแบบประสงค์สำหรับจัดนิทรรศการ และกิจกรรม

อุทยานจุฬาฯ 100 ปี สวนสาธารณะสำหรับชุมชนกับแนวคิด “ป่าในเมือง”

April 04, 2017

ทุกวันนี้เราแทบจะไม่ได้เห็นโครงการใหม่ๆ ที่เป็นพื้นที่สีเขียวใจกลางเมืองเลย จะมีก็แค่โครงการอาคารสูงที่ทำโครงการฯ กลายเป็นป่าคอนกรีต จะดีแค่ไหนที่มีพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้นตรงใจกลางเมือง นอกเหนือจากเดิมที่มีอยู่ วันนี้อยู่สบายจะพามาชมโครงการอุทยานจุฬาฯ 100 ปี เป็นสวนสาธารณะบนพื้นที่ประมาณ 30 ไร่ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยค่ะ **อุทยานจุฬาฯ 100 ปี** ได้ถูกเปิดเป็นวันแรกไปเมื่อวันที่ 26 มีนาคมที่ผ่านมา ภายในโครงการจะยังสร้างเสร็จไม่สมบูรณ์ 100% แต่ก็ได้เปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าไปใช้งานได้แล้วค่ะ

การออกแบบสารในการประชาสัมพันธ์งานเสวนา ป่าในเมืองสู่ไทยแลนด์ 4.0

เพื่อสร้างประเด็นข่าวสารสาธารณะให้สื่อมวลชนได้เกิดความสงสัย คณะวิจัยจึงได้ออกแบบชื่อหัวข้องานเสวนาว่า **ป่าในเมืองกับการขับเคลื่อนสู่ไทยแลนด์ 4.0** เพื่อจะใช้ในการสื่อสารประชาสัมพันธ์งานเสวนาในสื่อต่างๆ

คณะผู้วิจัยได้ออกแบบโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์งานเพื่อใช้สื่อสารในพื้นที่ออนไลน์ Facebook Fanpage Urban Forest และ Facebook Fanpage นิเทศนิค้ำ ทั้งนี้ยังให้ผู้ร่วมเสวนานำคำสำคัญ ที่เป็นคำพูดโค้ด (Quote) เพื่อมาประกอบการประชาสัมพันธ์ โดยส่งไปในกลุ่มไลน์ขององค์กรที่เป็นเครือข่ายการสื่อสารของแต่ละวิทยาการต่อไป

จากเวทีเสวนาในครั้งนี้มีองค์ปาฐกในฐานะผู้สังสาร ได้ชี้แนะประเด็นหลักต่อสาธารณะ โดยให้ความสำคัญว่า

“กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อยุทธศาสตร์ 20 ปี เพิ่มสัดส่วนพื้นที่ป่า 40% เล็ง
 ดึงคนเมืองมีส่วนเพิ่มพื้นที่สีเขียว ปิงไอเดีย ปลุกต้นไม้ 1 หมู่บ้าน 1 พันต้น”

หลังจากเวทีเสวนาทางกรรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
 สิ่งแวดล้อมได้ทำหนังสือมายัง สกว. เพื่อขออนุญาตงานวิจัยฉบับจริงไปศึกษาและนำไปสื่อสารในองค์กรต่อไป

การกำหนดประเด็นการอภิปราย Shaping the debate : Framing for content)

การกำหนดประเด็นการอภิปรายในการเวทีเสวนา “ป่าในเมือง กับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0”
 คณะวิจัยได้เตรียมประเด็นในการเสวนาเพื่อเป็นกรอบ (Framing) ให้วิทยากรได้นำประเด็นไปขยายความ
 ภายใต้ธีม ป่าในเมือง เพื่อสะท้อนรูปธรรมขององค์กร และแนวปฏิบัติที่ได้ทำอยู่ในปัจจุบันของ
 หน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อเชื่อมต่อการสื่อสารประเด็นของงานวิจัยดังนี้

(1) กลุ่มกรณีศึกษา ต้นแบบสร้างป่าในเมืองแก้สังคมอย่างเป็นรูปธรรม

1) ผศ. ดร. จิตติศักดิ์ ธรรมภรณ์พิลาศ ผู้ช่วยอธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 นักวิชาการสถาปัตย์และออกแบบผังเมือง อุทยานจุฬาฯ 100 ปี

หัวข้อ “อุทยานจุฬาฯ 100 ปี เกื้อกูล กรุงเทพฯ อย่างไร”

•เจตนารมณ์และแนวคิดในการสร้าง “อุทยานจุฬาฯ 100 ปี” กับการเป็นป่าใจกลางกรุงเทพ

•“อุทยานจุฬาฯ 100 ปี” มีส่วนเกื้อหนุน “เมืองกรุงเทพ” ในมิติความยั่งยืน สู่ ไทยแลนด์ 4.0 ได้อย่างไร

•ในเชิงสถาบันการศึกษา ทำอย่างไรให้สถาบันการศึกษา หน่วยงานรัฐที่อยู่ในจังหวัดใหญ่ที่กำลังเติบโตเป็นเมืองได้นำแนวคิดและแนวทางไปปฏิบัติได้จริง

2) คุณ ประเสริฐ สกลอำไพ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สื่อสารองค์กรและกิจการเพื่อสังคม บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

หัวข้อ “โครงการ “ป่าในกรุง” เกื้อกูลมหานครกรุงเทพ อย่างไร”

•เจตนารมณ์และแนวคิดในการสร้าง “ป่าในกรุง”

•“ป่าในกรุง” ของ ปตท. มีส่วนเกื้อหนุน ความยั่งยืนของสังคมเมืองหลวง สร้างความเข้าใจให้คนในสังคมเมืองด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อจะสู่ไทยแลนด์ 4.0 อย่างไร

•ในเชิงเศรษฐกิจ การมีป่าในเมืองค้ำต่อองค์กรธุรกิจของปตท. อย่างไร เพื่อให้องค์กรธุรกิจอื่นนำโมเดลไปเป็นแบบอย่าง ปตท. เป็นองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ และสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กมีข้อเสนอแนะอย่างไร

(2) กลุ่มตัวแทนหน่วยงานของรัฐ

1) คุณ สากล ฐิณะกุล อธิบดี กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หัวข้อ “การส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม -- ป่าในเมือง”

•“คุณภาพชีวิตของประชาชนในเมือง” กับ “ป่าในเมือง” สัมพันธ์กันอย่างไร

•การให้ความรู้แก่ประชาชนในเมือง (public awareness) ในการอนุรักษ์ ดันไม้ใหญ่ / ป่าในเมือง กับ ปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

•ทำอย่างไรจะปลูกป่าในใจคนเมืองหลวงเมืองใหญ่

•ทำอย่างไรให้คนในสังคมเมือง ทั้งในสถานที่ทำงาน สถานประกอบการ ตลอดจนที่อยู่อาศัยในสังคมเมืองได้ตระหนักและเข้าใจด้านป่าในเมืองที่สร้างความยั่งยืน

2) คุณ สุวรรณ จุ่งรุ่งเรือง ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร

หัวข้อ “การส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนกรุงเทพฯ – ดันไม้ใน กทม.”

•แนวทางการดูแล ดันไม้ใน กทม. อย่างไร ให้ยั่งยืน และชุมชน มีส่วนร่วม

•กทม. สนับสนุนพื้นที่สีเขียวอย่างไร ทั้งในระบบการจัดการและการสร้างความรู้ให้กับประชาชนบนวิถีชีวิตที่ เมือง คน ป่า เสริมสร้างสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

•แนวทางการสื่อสารให้หน่วยงานภายใน กทม. พัฒนา “สวนสาธารณะ” เพื่อสังคมที่ยั่งยืน และสอดคล้องกับ “เมืองยั่งยืน” หรือ “เมืองคาร์บอนต่ำ”

(3) ตัวแทนนักวิชาการ

1) รศ.ดร. นิรมล สุธรรมกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มธ. นักวิจัย สกว. ภายใต้งานวิจัยเรื่อง “ความเต็มใจจ่ายเพื่อพื้นที่ป่าไม้ ของชาวกรุงเทพฯ”

หัวข้อ “คน-ป่า-เมือง เชื่อมโยงกันอย่างไร”

- แนวคิด “ป่าในเมือง” ในมุมมองทางวิชาการ คืออะไร

-ผลจากงานวิจัย พบปัจจัยสำคัญอะไรสู่งานวันนี้ คนเมืองมีความตระหนักรู้มากขึ้นเพียงใด ทำไมคนเมืองยังคิดว่าต้องเป็นหน้าที่รัฐ หรือ ภาคธุรกิจ

-ขณะนี้พื้นที่ป่าในเมือง ประเทศไทยน้อยที่สุดในอาเซียน สิงคโปร์ มาเลเซีย มีพื้นที่ป่าในเมืองมากกว่าเรา จะช่วยเสนอแนะให้มีการจัดอย่างไรให้เอื้อประโยชน์อย่างยั่งยืน

-ภาคธุรกิจยังสร้างตึก อาคารสูงการเติบโตเชิงเศรษฐกิจ แต่ขณะเดียวกันก็ต้องการพื้นที่เพื่อทำเป็น “ป่าในเมือง”

- ควรจะเป็นหน้าที่ของใคร (ใครคือผู้ได้ประโยชน์จากป่านั้น ใครคือผู้เสียประโยชน์จากการลดพื้นที่ ใครเป็นผู้จัดการป่า)

- ประชาชนในเมืองจะมีส่วนร่วมในการสร้างคุณลักษณะ คน-ป่า-เมือง ได้อย่างไรบ้าง

- การสร้างความเข้าใจ // อนุรักษ์ – มีส่วนร่วม

- การขยายผลต้นแบบ การสร้างความยั่งยืนของสังคมเมือง การสร้างคุณภาพคน

- ข้อเสนอแนะต่อการแก้ปัญหาการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่เอื้อกันทุกภาคส่วน

ภาครัฐ ภาคธุรกิจ ประชาชน

ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอเนื้อหาบางส่วนจากเวทีเสวนาที่วิทยากรในฐานะผู้สังสาร ได้นำกรอบที่ได้วางไว้ตามมาอภิปรายในเวทีสาธารณะดังนี้

องค์ปาฐก ดร.วิจารณ์ สิมาฉายา

“ ปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ป่า 102.4 ล้านไร่ หรือคิดเป็น 32% ของประเทศ โดยยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ตั้งเป้าเพิ่มขึ้นเป็น 40% หรือ 128 ล้านไร่ ซึ่งจะเป็นไปได้ในกรณีที่คนไทยทุกคนร่วมใจกัน และป่าในเมืองก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยเสริมและเป็นยุทธศาสตร์ใหม่ที่ ทส.กำลังผลักดัน

“อัตราส่วนมาตรฐานของพื้นที่สีเขียวทั่วโลกเมื่อเทียบกับประชากรควรมีเฉลี่ย 16 ตร.ม.ต่อคน แต่ตอนนี้กรุงเทพมหานคร (กทม.) กลับมีน้อยกว่า 3 ตร.ม.ต่อคน และกำลังหดหายลงเรื่อยๆ แต่น่าแปลกใจว่าประเทศเล็กๆ อย่างสิงคโปร์กลับมีถึง 66 ตร.ม.ต่อคน เป็นที่ 1 ในเอเชียมาตลอด ทส.จึงตั้งเป้าอยากเห็นโครงการปลูกต้นไม้ 1 หมู่บ้าน 1 พันต้น ซึ่งหากรวม 6.6 หมื่นหมู่บ้านในประเทศร่วมกันปลูก เราก็จะได้พื้นที่สีเขียวมากมาย” นายวิจารณ์ กล่าว

นายวิจารณ์ สิมาฉายา

ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)

กลุ่มตัวแทนหน่วยงานของรัฐ

“อดีตอาจไม่ค่อยมีการพูดถึงป่าที่อยู่นอกเขตอนุรักษ์มากนัก แต่ยุทธศาสตร์ใหม่ของประเทศจะต้องรวมเรื่องของป่าในเมืองเข้าไปด้วย เพราะหากอาศัยการเพิ่มเฉพาะพื้นที่ป่าอนุรักษ์เพียงอย่างเดียว อาจจะได้สัดส่วน 40% ทันใน 20 ปี ต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ขณะเดียวกันพื้นที่ป่าอนุรักษ์ก็เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมปลูกเช่นกัน

“ส่วนพื้นที่ป่าในเมือง คิดว่าปัจจุบันมีหลายหน่วยงานที่กำลังดำเนินการ ซึ่งอาจต้องมีการรวมกลุ่มเพื่อให้เห็นพลัง ให้สังคมได้เกิดความตระหนัก ส่วนพื้นที่เมืองในต่างจังหวัด ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) อาจสามารถเพิ่มได้มากกว่า กทม. ด้วยซ้ำ แต่อย่างไรจึงจะเข้ามามีส่วนช่วย ซึ่งในฐานะกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีการทำประเมิน เพิ่มตัวชี้วัดที่เพิ่มเรื่องพื้นที่สีเขียว เสริมให้ อปท.เข้ามามีบทบาทมากขึ้น”

“สำหรับภาคเอกชนอาจมีส่วนเพิ่มพื้นที่สีเขียวในองค์กรของตนเอง ส่งเสริมการเป็น Green Office ทำอย่างไรให้มีพื้นที่สีเขียวเยอะที่สุดในพื้นที่ทำงาน เพราะปัจจุบันคนทำงานใช้เวลาในออฟฟิศมากกว่าอยู่ที่บ้าน ซึ่งจะช่วยยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของพนักงาน ทำให้การทำงานมีคุณภาพดีขึ้นด้วย “

นายสากล ฐินะกุล

อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

กรุงเทพมหานคร

กทม.มีปริมาณพื้นที่สีเขียวเฉลี่ย 6.18 ตร.ม.ต่อคน ไม่ใช่ 3 ตร.ม.ซึ่งเป็นข้อมูลเก่าอย่างที่เคยหลายคนเข้าใจ รวมทั้งนโยบายที่ให้มีการเพิ่มอย่างต่อเนื่อง โดยโจทย์ในปีคือการเพิ่มพื้นที่สีเขียวอีก 950 ไร่ ซึ่งจะขยับพื้นที่เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 6.28 ตร.ม.ต่อคน จะเห็นได้ว่าการจะเพิ่มแต่ละนิคมนี้ ไม่ใช่เรื่องง่าย โดยเฉพาะการหาพื้นที่ใน กทม. ที่นับวันจะยิ่งหายากขึ้นทุกที เพราะการใช้พื้นที่ลงทุนทางธุรกิจคุ้มค่ากว่าการเป็นพื้นที่สีเขียว แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องมี

“เป้าหมายของ กทม.จะต้องเพิ่มพื้นที่สีเขียวเฉลี่ยให้ได้ 9 ตร.ม.ต่อคน ภายใน 10 ปี หาก กทม.จะหาพื้นที่เพิ่มเองไม่ใช่เรื่องง่าย แต่สิ่งหนึ่งที่จะช่วยได้คือภาคเอกชน ซึ่งขณะนี้เรากำลังส่งเสริม และที่ผ่านมา ก็ได้มีการสนับสนุนการเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวบนคาบฟ้าอาคารไปแล้ว 128 แห่ง รวมถึงบนแนวกำแพง 204 แห่ง ส่วนทาง กทม.จะดำเนินการเพิ่มพื้นที่สวนสาธารณะ กระจายตัวไปตามจุดต่างๆ ให้สมดุล เพราะขณะนี้เอียงมาทาง กทม.ตะวันออกมากกว่า”

นางสุวรรณา จุ่งรุ่งเรือง

ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม กทม.

กลุ่มตัวแทนภาคเอกชน

“ ปตท. ใช้งบประมาณในการปลูกป่าไปแล้วทั่วประเทศ 3,000 ล้านบาท ซึ่งป่าปลูกส่วนใหญ่รอดมากกว่าร้อยละ 80 นอกจากจะช่วยลดสภาวะโลกร้อนแล้วยังช่วยสร้างรายได้ให้กับชุมชนโดยรอบด้วย แต่สำหรับกรุงเทพฯ ไม่เคยปลูกป่าเพราะว่าไม่มีพื้นที่ จนกระทั่ง 3-4 ปีที่ผ่านมาพบว่า มีพื้นที่ 12 ไร่ว่างอยู่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ขยะแฉะสุขภาพิบาล 2 จึงพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวเป็นป่าในโครงการ “ป่าในกรุง”

“ป่าในกรุงเป็นการพัฒนาเปลี่ยนที่ทิ้งขยะเป็นพื้นที่สีเขียว โดยเริ่มต้นตั้งแต่การสำรวจคุณภาพดินและปรับปรุงพัฒนาจากดินเค็มจนสามารถเป็นดินที่อุดมสมบูรณ์และสามารถปลูกต้นไม้ได้ โดยใช้พื้นที่ในการปลูกต้นไม้รวม 9 ไร่ และพื้นที่ส่วนหนึ่งใช้สำหรับสร้างอาคารจากดิน ”

นายประเสริฐ สติลอำไพ

ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สื่อสารองค์กรและกิจการเพื่อสังคม บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

ตัวแทนองค์กรการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า

“เรื่องพื้นที่สีเขียวไม่ใช่เรื่องเล็ก เพราะมีอีกหลายมิติที่จะต้องพูดถึง อย่างเช่นเรื่องเงื่อนไขของกฎหมายในการปลูกต้นไม้บางประเภท ซึ่งยังมีส่วนที่ติดขัดอยู่ หรือข้อจำกัดของการเข้าใช้พื้นที่สีเขียว ซึ่งพบว่าสวนสาธารณะหลายแห่งใน กทม. ก็มีข้อจำกัดเยอะ บางสวนเข้าได้ บางสวนเข้าไม่ได้ ซึ่งกติกาเหล่านี้ถือว่าประหลาดสำหรับพื้นที่สีเขียว”

“หากจะมีป่าในเมือง เพื่อใช้พักผ่อนหย่อนใจและเป็นแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติป่าและพื้นที่สีเขียวไม่เหมือนกัน สวนสาธารณะที่ไหนต่างก็มีค่าใช้จ่ายสูง อย่างอุทยานจุฬาฯ 100 ปีก็มีค่าใช้จ่ายปีละ 8 ล้านบาท โดยสวนนี้มีแนวคิดในการปลูกป่า ฉะนั้น ต้นไม้ทุกต้นจะปลูกจริงทั้งหมด ไม่ได้ลื้อมาจากที่อื่นเพื่อให้เป็นสวนป่าอย่างแท้จริง”

ผศ.จิตติศักดิ์ ธรรมภรณ์พิลาศ

ผู้ช่วยอธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ

นักวิชาการด้านสถาปัตยกรรมและการผังเมือง ผู้ดูแลและบริหารจัดการอุทยานจุฬาฯ 100 ปี

คนกรุงไม่ยอมเสียเงินเพราะมองเป็นหน้าที่รัฐ

“ คนกรุงเทพฯ ยังไม่เข้าใจว่าป่าในเมืองคืออะไร ดังนั้นต้องอธิบายความหมายให้เข้าใจตรงกันก่อนว่า ป่าในเมือง คือ พื้นที่สีเขียวที่มีความหลากหลายของชนิดพันธุ์ และคนสามารถเข้าใช้ประโยชน์ได้อย่างสะดวกสบาย สะอาด ร่มรื่น นั่นคือ ต้องมีต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงาเป็นองค์ประกอบสำคัญ แต่รูปแบบของป่าจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับความต้องการใช้ประโยชน์ของเมืองนั้นๆ โดยการสร้างความเข้าใจเรื่องป่านี้นักภาครัฐต้องเผยแพร่ความรู้สู่ประชาชนผ่านสื่อต่างๆ ”

“ผลจากงานวิจัยที่ได้สอบถามคน กทม. 2,000 คน พบว่ากว่า 90% ล้วนเห็นความสำคัญของป่า แต่ส่วนใหญ่จะไม่ยอมเสียเงินเพื่อช่วยดูแลต้นไม้ เพราะมองว่าเป็นหน้าที่ที่รัฐจะต้องดูแล อย่างไรก็ตามคน กทม.กว่าครึ่งหนึ่งหรือมากกว่าเป็นกลุ่มคนทำงานที่ไม่ค่อยมีฐานะ และต้องเก็บเงินไว้ดูแลครอบครัว จึงอาจต้องมามองในส่วนของคนที่มีกำลังหรือมีความพร้อม ว่าทางภาครัฐจะสามารถดึงกลับเข้ามาให้ช่วยได้อย่างไร”.

รศ. ดร.นิรมล สุธรรมกิจ

นักวิจัย สกว. ภายใต้งานวิจัยเรื่องโครงการความไม่เต็มใจจ่ายเพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯ

สรุปประเด็นการชี้แนะแนวคิด ป่าในเมือง จากวิทยากรในฐานะผู้สังสาร

วิทยากร	ประเด็นการสื่อสาร เพื่อขยายแนวคิด นิยาม และการให้ความหมายป่าในเมือง
คุณประเสริฐ สติลอำไพ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สื่อสารองค์กรและกิจการเพื่อ สังคม บริษัท ปตท.จำกัด มหาชน	“ป่าในกรุง” มีส่วนเกื้อหนุนความยั่งยืนของสังคมเมืองหลวง ปตท. ภายใต้โครงการ “ป่าในกรุง” มีส่วนเกื้อหนุนความยั่งยืนของสังคมเมืองหลวง สร้างความเข้าใจให้คนในสังคมเมือง ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อเข้าสู่ไทยแลนด์ 4.0 โดย ปตท. เน้นการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม คือ Green Growth Engine (กลไกการขับเคลื่อนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน) จะมุ่งเน้นการใช้พลังงานทดแทนพร้อมการประหยัดพลังงาน
ผศ.จิตติศักดิ์ ธรรมภรณ์พิลาส ผู้ช่วยอธิการบดี จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย และนักวิชาการ ด้านสถาปัตยกรรมและการผัง เมือง	สร้างพื้นที่สีเขียวต้องไม่มีข้อจำกัด ป่าและพื้นที่สีเขียวไม่เหมือนกัน พื้นที่สีเขียว เช่น สวนสาธารณะ เป็นสิ่งที่เมืองต้องมี คนสามารถเข้าใช้ได้โดยง่าย และพื้นที่สีเขียวอยู่ได้ทุกที่ที่แค่ปลูกต้นไม้ ไม่ว่าจะเป็นคาค้ำพอง หลังคา กำแพง แต่ป่ามีวัฏจักรที่เปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล ต้องทำความเข้าใจกับคนเมือง ก่อนว่ารับได้ไหมหากจะมีป่าในเมือง เพื่อใช้พักผ่อนหย่อนใจและเป็นแหล่งเรียนรู้ ธรรมชาติป่าและพื้นที่สีเขียวไม่เหมือนกัน สวนสาธารณะที่ไหนต่างก็มีค่าใช้จ่ายสูง อย่าง อุทยานจุฬาฯ 100 ปีก็มีค่าใช้จ่ายปีละ 8 ล้านบาท โดยสวนนี้มีแนวคิดในการปลูกป่า ฉะนั้น ต้นไม้ทุกต้นจะปลูกจริงทั้งหมด ไม่ได้ลื้อมาจากที่อื่น เพื่อให้เป็นสวนป่าอย่างแท้จริง
นายสากล ชูเนกุล อธิบดีกรม ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	ยุทธศาสตร์ประเทศจะต้องรวมเรื่องของป่าในเมือง ส่วนเอกชนเน้น Green Office สำหรับพื้นที่เมืองทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกันพื้นที่สีเขียวผ่านองค์กรหรือกลุ่มต่างๆ ที่ทำในเรื่องนี้ เปลี่ยนพื้นที่รกร้างในเมืองให้กลายเป็นป่า องค์กรหรือโรงงานต่างๆ สร้างพื้นที่สีเขียวภายในพื้นที่ตนเอง มีกิจกรรม Green Office
คุณ สุวรรณ จุ่งรุ่งเรือง ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม	กทม. ตั้งเป้าเพิ่มพื้นที่สีเขียวเฉลี่ยให้ได้ 9 ตร.ม.ต่อคน ภายใน 10 ปี ป่าในเมืองของกทมมี ตัวอย่างเช่น สวนศรีนครเขื่อนขันธ์ บางกะเจ้า แต่เนื่องจากไม่มี

วิทยาการ	ประเด็นการสื่อสาร เพื่อขยายแนวคิด นิยาม และการให้ความหมายป่าในเมือง
กรุงเทพมหานคร	พื้นที่ปลูกป่าในกรุงเทพฯ เพราะมีโครงการขนาดใหญ่เกิดขึ้น ดังนั้น คนเมืองต้องสนับสนุนการปลูกป่าในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น พื้นที่สาธารณะชานเมือง
รศ.นิรมล สุธรรมกิจ นักวิจัย สกว	คนกรุงไม่ยอมเสียเงินเพราะมองเป็นหน้าที่รัฐ คนกรุงเทพฯ เห็นความสำคัญของป่าในเมือง แต่ไม่ยอมเสียเงิน แต่หากเป็นการซื้อสินค้าแล้วเงินส่วนหนึ่งบริจาคเพื่อป่าในเมืองสามารถยอมได้ ฉะนั้น การสร้างป่าในเมืองจะเกิดขึ้นได้หากเอกชนหรือมหาวิทยาลัยมีกำลังเงินมากพอ หรือระดมทุนจากกลุ่มคนที่มีกำลังจ่าย ส่วนประชาชนจะมีส่วนร่วมน้อยมาก ในขณะที่พื้นที่ป่าบางส่วนก็ไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานไหนโดยตรง ทำให้พื้นที่ดังกล่าวขาดคนดูแล ซึ่งงานวิจัยนี้จะช่วยให้เกิดองค์กรหนึ่งขึ้นมาดูแลต้นไม้หรือป่าที่ลงทุนสร้างไปแล้วในระยะยาวได้

ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกองค์กรรัฐ โดยพิจารณาจากบทบาทหน้าที่หลักในการที่จะเชื่อมโยงแนวคิดป่าในเมืองและสามารถนำแนวทางที่ได้จากเวทีเสวนาไปสื่อสารได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีรายละเอียดของภารกิจขององค์กรดังนี้

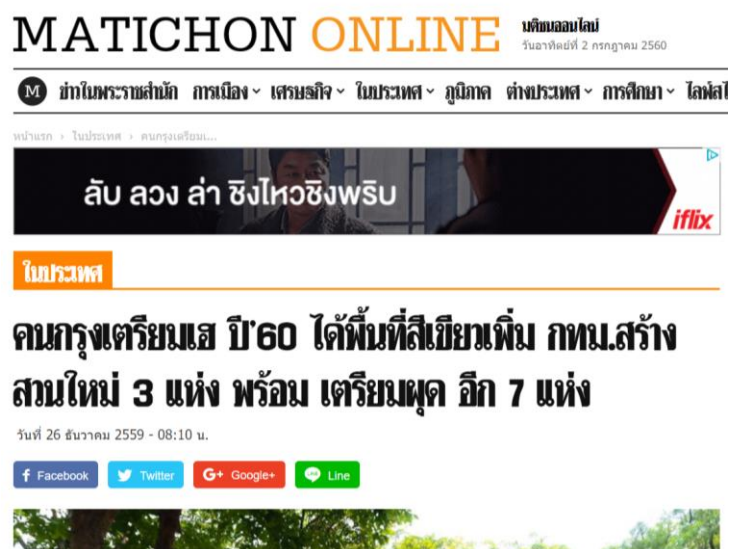
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสร้างการมีส่วนร่วมขององค์กรเอกชน และส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย และเป็นหน่วยงานที่เป็นฐานการเติบโตของการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน ได้มีการทำงานร่วมในการเสริมศักยภาพการทำงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การสร้างอาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อม อบต.สีเขียว การร่วมมือกับชมรมนักข่าวสิ่งแวดล้อม

<http://www.deqp.go.th/institution>

สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร

เป็นหน่วยงานหลักของกรุงเทพมหานคร ที่มีหน้าที่ในการจัดการสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานเพื่อให้กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ดูแลสวนสาธารณะและพื้นที่สีเขียวทั้งหมดของกรุงเทพมหานคร สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี สนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานทดแทน ในทุกภาคส่วน บนพื้นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืนและผลประโยชน์ร่วมกัน (Co-benefits) รวมทั้งแสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดการสิ่งแวดล้อม และภายหลังจากเวทีเสวนา ทางกรุงเทพมหานครได้นำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับสร้างสวนสาธารณะและการขยายพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้นอันเป็นการขยายประเด็นการสื่อสารป่าในเมืองในส่วนขององค์กรรัฐได้ต่อเนื่อง

ผลจากเวทีเสวนาองค์กร ปตท. ได้นำเสนอข่าวสารประชาสัมพันธ์ภายในให้แก่พนักงานในองค์กรที่มีจำนวนกว่า 4,000 คน. ได้ทราบ ทำให้เกิดความตระหนักรู้เกี่ยวกับแนวคิดป่าในเมืองที่ขยายไปสู่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นพนักงานขององค์กรเอกชนอีกทางหนึ่ง

คุณประเสริฐ สติลอำไพ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สื่อสารองค์กรและกิจการเพื่อสังคม เป็นผู้แทน ปตท.

การชี้แนะผ่านสื่อผ่านเวทีสาธารณะ “ป่าในเมืองกับการขับเคลื่อนสู่ไทยแลนด์ 4.0”

การกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting) ผ่านเวทีเสวนาสาธารณะภายใต้ชื่อ **ไทยแลนด์ 4.0** ถือเป็นกลยุทธ์แรกในกระบวนการชี้แนะผ่านสื่อเพื่อดึงดูดประเด็นที่เป็นวาระของสังคมให้สื่อมวลชนสนใจเข้าร่วมในการทำข่าวการเสวนา อย่างไรก็ตามการผลักดันประเด็นป่าในเมืองในเวทีสาธารณะนั้นจำเป็นต้องมีการวางแผนการสื่อสาร Amidei (1991 อ้างถึงใน Wallack et al, 1993) กล่าวว่า การชี้แนะ (Advocacy) มีคุณลักษณะที่สำคัญคือต้องกำหนดเป้าหมายเฉพาะ (Specific) เพราะการดำเนินการชี้แนะอาจมีบุคคลหลากหลายกลุ่มเข้ามาเกี่ยวข้อง เป้าหมายของการดำเนินงานต้องชัดเจน ดังนั้นในเวทีเสวนานี้คณะผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมาย (Identify target audiences) ไปยัง 2 กลุ่ม ที่สำคัญ ได้แก่ ผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Policy maker and stakeholders) ซึ่งได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และกรุงเทพมหานคร สำหรับกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้กำหนดเป็นกลุ่มองค์กรต้นแบบระดับชาติ และองค์กรการศึกษาซึ่งได้แก่ บริษัทปตท. จำกัด (มหาชน) และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ทำหน้าที่สื่อสารและถือว่าเป็นกลุ่มผู้สามารถผลักดันวาระป่าในเมืองสู่สาธารณะให้ได้รับการยอมรับ

ทั้งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกรุงเทพมหานครถือว่าเป็นกลุ่มผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย เป็นกลุ่มเป้าหมายที่นักชี้แนะผ่านสื่อต้องให้ความสำคัญเพราะกลุ่มเป้าหมายกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีอำนาจการออกกฎหมายที่ช่วยผลักดันนโยบายป่าในเมืองสู่นโยบายสาธารณะระดับชาติต่อไป ขณะที่กลุ่มองค์กรเอกชนบริษัทปตท. จำกัดมหาชนและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถือเป็นกลุ่มเกี่ยวข้องที่สนับสนุนแนวคิดป่าในเมือง ช่วยในการสื่อสารประเด็น ขยายประเด็นป่าในเมืองในมิติต่างๆเพื่อสาธารณะจะได้เข้าใจประเด็น เห็นปัญหาและพร้อมที่จะร่วมชี้แนะ อย่างไรก็ตามกลยุทธ์การสื่อสารในเวทีสาธารณะยังต้องพิจารณาองค์ประกอบของผู้ส่งสารที่มีความน่าเชื่อถือ เน้นความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ การสื่อสารประเด็นป่าในเมืองนั้นถือเป็นส่วนหนึ่งจากงานวิจัยสกว.ที่นักวิชาการสกว. จะได้แลกเปลี่ยนข้อมูลเชิงเหตุผลเสนอแนะต่อสาธารณะผลักดันประเด็นป่าในเมืองจากงานวิจัยให้ผู้มีอำนาจได้เข้าใจเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสังคมต่อไป

การกำหนดประเด็นการอภิปราย (Shaping the debate : framing for content) ที่คณะผู้วิจัยได้วางกรอบในเวทีเสวนาเพื่อเน้นนิยาม **ประเด็นป่าในเมือง** ภายใต้บทบาทหน้าที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษาและนักวิชาการเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมสกว. การกำหนดกรอบ (Framing) จะส่งผลต่อการรับรู้ของสาธารณะผ่านสื่อในประเด็นข่าว ผลจากการกำหนดประเด็นการอภิปราย ป่าในเมืองให้สื่อมวลชนได้การนำข้อมูลความรู้ ประเด็นจากเวทีเสวนาไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ มีสื่อมวลชนนำเสนอข่าวสารทั้งในสื่อกระแสหลัก โทรทัศน์ วิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์ The Nation ไทยพีบีเอส TNN สำนักข่าว

กรมประชาสัมพันธ์ สำนักข่าวกรีนนิวส์ สำนักข่าวอิสรา สำนักข่าวไทยพับลิก้า หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ เป็นต้น (ดูภาคผนวก ประกอบ)

การขับเคลื่อนประเด็นจากงานวิจัยผ่านเวทีสาธารณะครั้งนี้อาจถือได้ว่าเป็นการขับเคลื่อนพลังชุมชนความรู้ที่ภาคนโยบายและภาคปฏิบัติได้มีการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อันถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมการจัดการความรู้ผลงานวิจัยที่ส่งต่อประโยชน์สาธารณะได้เป็นอย่างดี การนำประเด็นป่าในเมืองมาจุดประกายเพื่อส่งต่อไปถึงข้อมูลเชิงวิชาการภายใต้ผลงานวิจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมของ สกว. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงได้ทราบข้อมูลพร้อมเรียนรู้วิธีการดำเนินงานของภาคเอกชนเช่น บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในโครงการป่าในกรุง การจัดการระบบนิเวศน์ที่สร้างป่าในเมือง รวมทั้งวิธีการออกแบบและการจัดการของอุทยานจุฬาฯ 100 ปี จะมีส่วนช่วยสนับสนุนผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายต่อไป สำหรับในการเสวนาครั้งนี้มีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการป่าไม้ในเมืองเข้าร่วมฟังการเสวนาจำนวนรวม 190 คน

นิทรรศการภาพถ่าย “ป่า-เมือง-คน มิติการสื่อสารผ่านภาพถ่ายภายใต้แนวคิด ป่าในเมือง

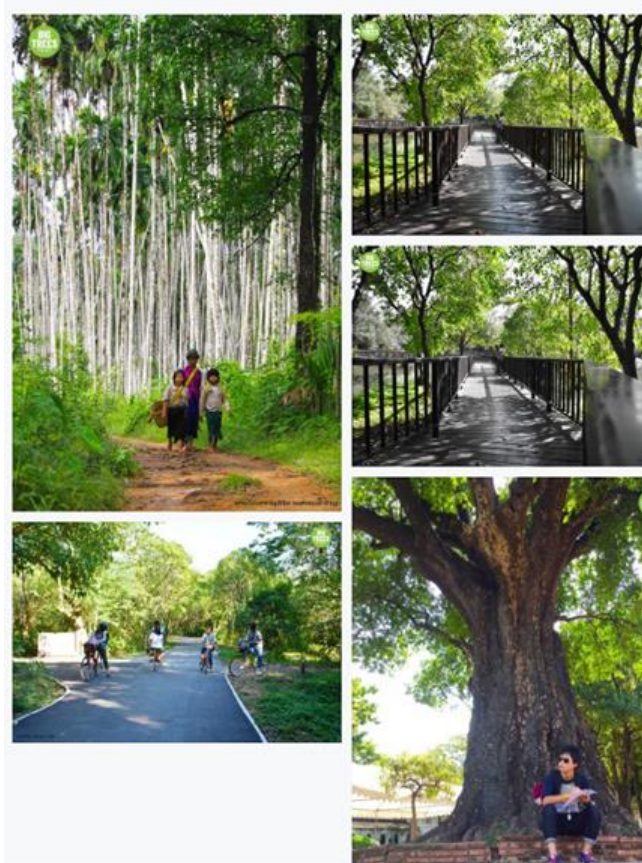
การจัดนิทรรศการภาพถ่าย “ป่า-เมือง-คน” กิจกรรมคู่ขนานควบคู่เสวนา งานเสวนา “ป่าในเมืองกับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0” ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาส ช่วงเวลาวันที่ 30 มี.ค. 2560 ซึ่งเป็นการร่วมภาคีเครือข่ายภาครัฐ เอกชน และ ภาคประชาชนมาร่วมจัดนิทรรศการ เพื่อให้เกิดการการขับเคลื่อนให้เห็นวิถีชีวิตของระบบนิเวศน์ที่ คน ป่าและเมือง อันจะสะท้อนมุมมอง แนวคิด ความหมายของระบบนิเวศน์และวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างสมดุล

การนำเสนอภาพถ่ายในงานนี้ ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้ภาคประชาชน นักเรียน นิสิตนักศึกษา ภาคีเครือข่ายที่ร่วมกิจกรรมกับโครงการมาตั้งแต่ระยะแรก ได้แก่ มูลนิธิสืบนาคะเสถียร กลุ่ม BigTrees Project ประชาคมห้วยขวาง อีกทั้งได้ไปขอความร่วมมือไปยังองค์กร ภาคีใหม่ๆที่ร่วมแสดงบทบาทในการสื่อสารประเด็นป่าในเมืองผ่านภาพ ได้แก่ ธนาคารต้นไม้ มหาวิทยาลัยมหิดล เสถียรธรรมสถาน เป็นต้น สำหรับระยะเวลาในการนิทรรศการเป็นระยะเวลา 1 เดือน และมีผู้ส่งภาพเข้าร่วมจำนวนมากกว่า 100 ภาพ แต่เนื่องจากพื้นที่การแสดงของหอจดหมายเหตุพุทธทาส มีจำกัดจึงมีการคัดเลือกจัดแสดงนิทรรศการเพียง 45 ภาพ โดยมี ภาพตัวอย่างของภาคีเครือข่าย ที่แสดงงานนิทรรศการภาพถ่ายป่าไม้ในเมือง ดังนี้

ภาพจากมูลนิธิสืบ นาคะเสถียร

กลุ่ม Big Tree Project

เสถียรธรรมสถาน

กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ผ่านเครือข่ายการสื่อสารสังคม Facebook Fanpage (Asian Photographer Development Association)

การจัดการมีส่วนร่วมภาคประชาชน โดยใช้สมาคม (Asian Photographer Development Association APDA) ที่ใช้สื่อสังคม Facebook fanpage เป็นสื่อและสร้างความเคลื่อนไหวในการส่งภาพเข้ามาร่วมประกวด โดยในช่วง เดือนมีนาคม

หน้า facebook fanpage ณ ปัจจุบัน

5th Anniversary
ASIAN PHOTOGRAPHER DEVELOPMENT ASSOCIATION

Asian Photographer Development Association
@APDAthailand

หน้าหลัก
เกี่ยวกับ
งานกิจกรรม
รูปภาพ
วิดีโอ
ชุมชน
กลุ่ม

โจทยถ่ายภาพ ครั้งที่ 4
ประชาสัมพันธ์ โจทย์ถ่ายภาพ ประจำปี 2560
ประชาสัมพันธ์ โจทย์ถ่ายภาพ ประจำปี 2560

“ความเชื่อ และศรัทธา ปี3”
» #ความเชื่อและศรัทธา3 «

1. เปิดภาพที่ถ่ายด้วยคอมมิวนิตี้มอลล์ โจทย์ถ่ายภาพในปี 2560
2. Tag #ความเชื่อและศรัทธา3 และ #APDAthailand
3. ส่งภาพถ่ายมา 1-21 มิถุนายน 2560
4. ประกาศผู้ชนะโดย like ของสมาชิก APDAthailand และความเห็นชอบจากผู้ชม

สมาคมถ่ายภาพเพื่อการพัฒนากล้อง

👍 ถูกใจ 👤 ติดตาม 💬 ส่งข้อความ ... 📩 ส่งข้อความ

สุดเซด! ได้เชิญให้คนมาดูลูกใจเพงนี้

แสดงว่าลูกใจเพงนี้ด้วยการดูลูกใจเพง

👍 ถูกใจเพง

Isaris Chaokhamin และเพื่อนคนอื่นๆ อีก 2 คนถูกใจสิ่งนี้

แนะนำสำหรับคุณ

องค์กรชุมชน ใน กรุงเทพมหานคร
4.8 ★★★★★ เปิดตลอดเวลา

ชุมชน ดูทั้งหมด

👤 เชิญเพื่อนของคุณ ให้ดูลูกใจเพงนี้

👍 90,572 คนถูกใจสิ่งนี้

👤 89,561 คนติดตามเพงนี้

• APDA Group : ใจดีใจช่าย ใจช่ายใจดีใจช่าย
<https://www.facebook.com/groups/Sei...>
(มีผู้เป็น 23,400 คน)

• APDA Group : ใจ Port/jait Only ใจดีใจดี...ใจช่ายใจดี!!
<http://www.facebook.com/groups/port...>
(มีผู้เป็น 87,000 คน)

• APDA Group : Macro โลกใบเล็กๆที่เต็มไปด้วยสิ่งเล็กๆน้อยๆ OMG
<https://www.facebook.com/groups/Mac...>
(มีผู้เป็น 15,500 คน)

• APDA Group : Documentary (Life, Street, Dramatic)
<https://www.facebook.com/groups/Doc...>
(มีผู้เป็น 4,350 คน)

• APDA Group : LandScape ใจดีใจดี!!...ใจช่ายใจดีใจช่ายใจช่าย...
<https://www.facebook.com/groups/Lan...>
(มีผู้เป็น 10,250 คน)

• APDA Group : Mobile Shooting ใจช่ายใจช่าย ใจดีใจดีใจดี...ใจช่าย
<https://www.facebook.com/groups/Mob...>
(มีผู้เป็น 8,000 คน)

Photographer - ทัศนศิลป์ - ใจช่ายใจดี - ใจช่ายใจดี - ใจช่ายใจดี

เพิ่มสมาชิก

สมาชิก 403,653 คน

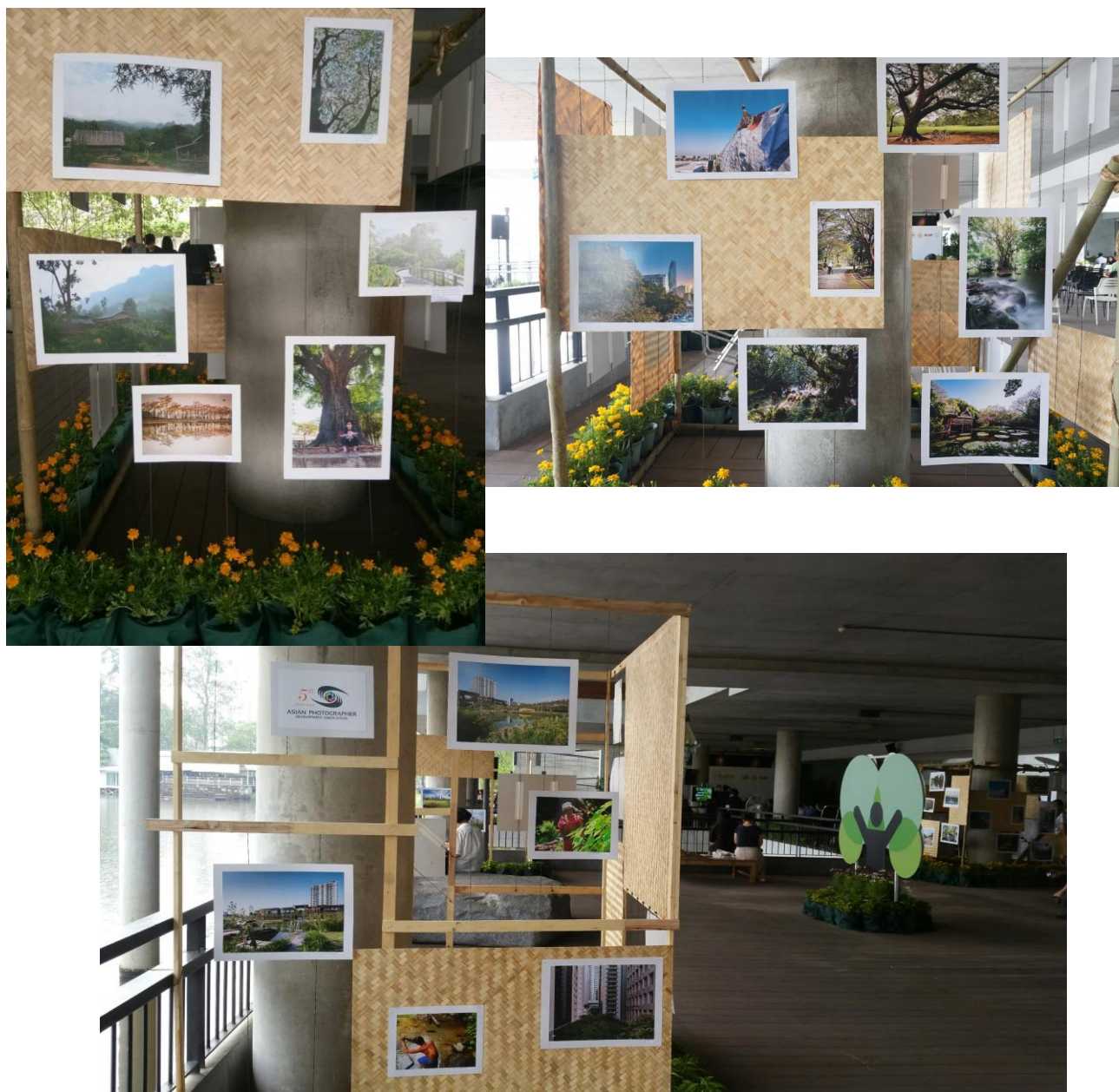
รูปภาพ 1,287,448 ภาพ

งานกิจกรรม

44 โพสต์

ที่ส่งภาพเข้ามามีส่วนร่วมภาครัฐ ได้แก่ กรมทรัพยากรธรณี ร่วมจัดบูชานิทรรศการและภาพถ่ายเพื่อสื่อสารความตระหนักรู้ให้กับคนในเขตเมือง โดยระยะเวลา นิทรรศการมีไปจนถึงปลายเดือน และสามารถรวบรวมภาพเป็นจำนวนมากกว่า 100 ภาพ แต่เนื่องจากพื้นที่ของการแสดงราชกรมมีจำกัด อันได้แก่บริเวณหอ 2 ชั้นล่าง และบริเวณชั้น 2 ของหอจดหมายเหตุพุทธทาส สวรรคตไฟ จึงมีการคัดเลือกให้แสดงนิทรรศการรวม 45 ภาพ

จัดกิจกรรมและการระดมภาคีเครือข่าย ให้มีการแสดงผลงานด้านภาพถ่าย พบว่า ภาพแต่ละภาพได้สื่อความต้องการของกลุ่มคนเมืองตลอดจนกลุ่มภาคีเครือข่าย องค์กรต่างๆ และภาคประชาชน ให้เห็นถึงความรับรู้และการเข้าใจประเด็นนิยามความหมายการมีป่าในเมืองเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ซึ่ง ณ ปัจจุบันเครือข่ายภาพถ่ายและการสื่อสารผ่านรูปภาพตลอดจนการช่วยเป็นหูเป็นตาการเพินหาต้นไม้และสอดส่องดูแลในมิติดภาคประชาชน ก็ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง

ดูแล การเติบโต รับรู้ถึงประโยชน์ ความร่วมมือของการมีป่า และการได้ใช้พื้นที่ป่า และการสร้างระบบนิเวศน์ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญให้เข้าใจธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับสังคมต่อไป

ข้อคิดเห็นบางส่วนจะผู้ที่เข้าชมนิทรรศการภาพถ่ายและรวมกิจกรรมเสนา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงต้องการ การวางแผน พื้นที่ป่าไม้ในเมืองของภาคประชาชน

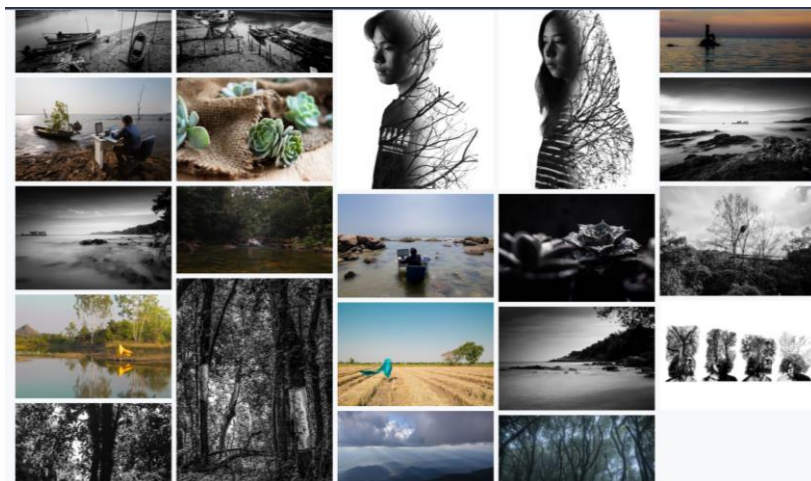

ภาพบรรยากาศส่วนนิทรรศการ ชั้น 2

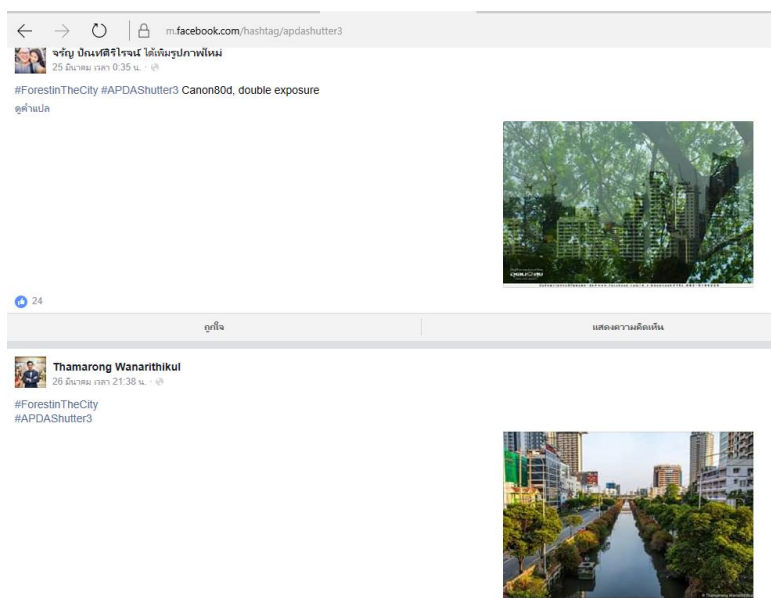
บรรยากาศส่วนนิทรรศการ และภาคี กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ร่วมจัดบูชนิทรรศการ

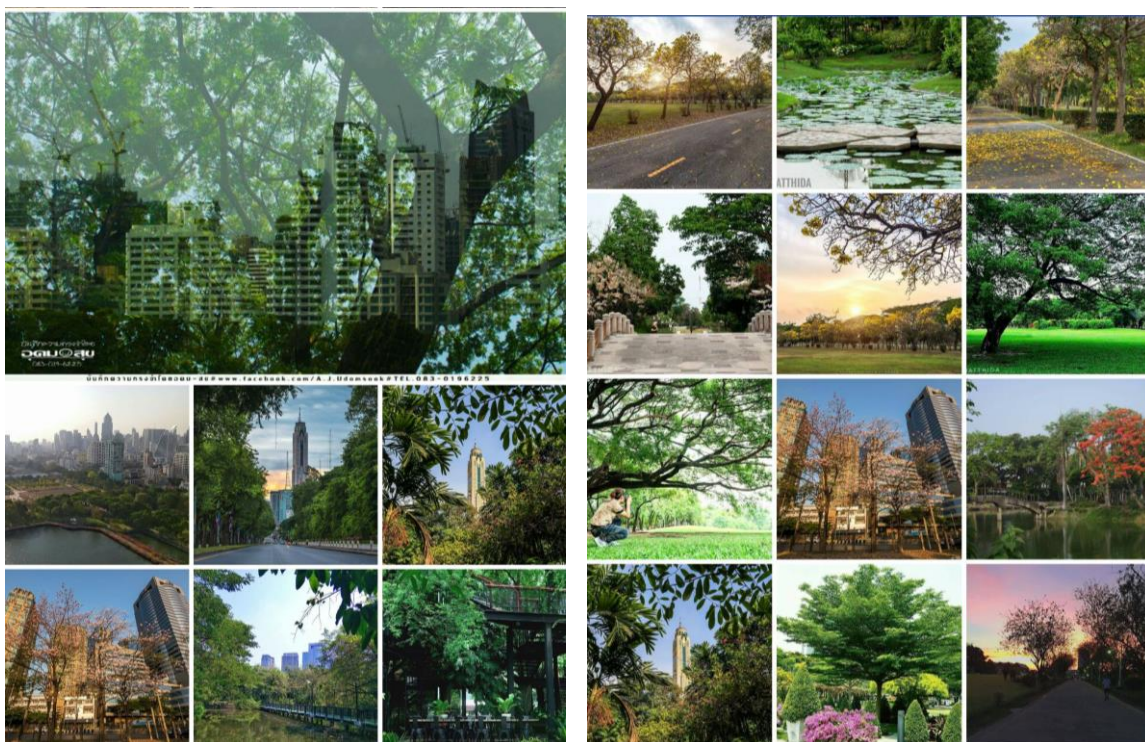
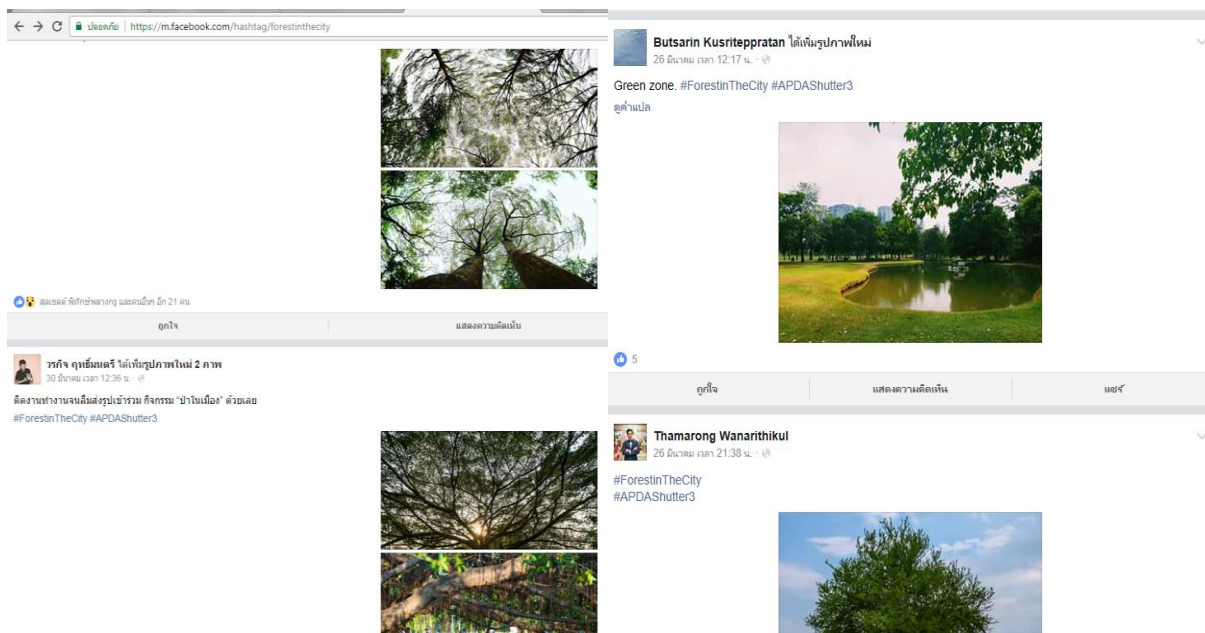

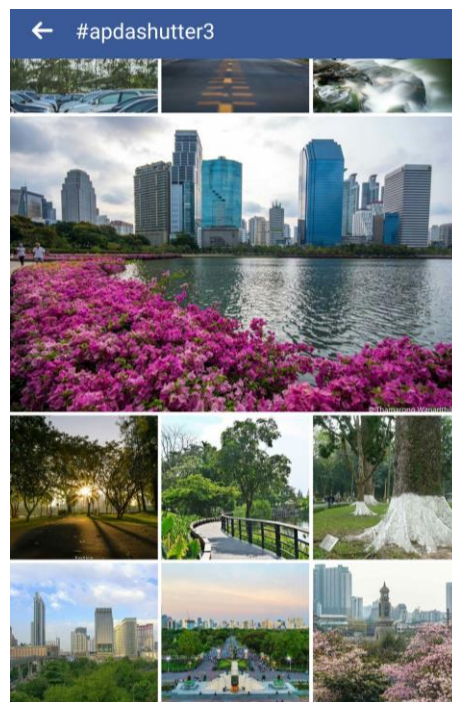

นักศึกษาสถาบันราชมงคลวิทยาเขตพะซ่าง

ภาพถ่ายจาก สมาคม APDA (Asian Photographer Development Association)

ภาพกระบวนการทำงานการระดมภาพถ่ายจาก กลุ่มช่างภาพอิสระภาคประชาชน ผ่านสมาคม APDA (Asian Photographer Development Association)

สุดเชตส์ พิทักษ์พลางกูร ได้อัปเดตสถานะของเธอ
18 มีนาคม เวลา 21:23 น. · กรุงเทพมหานคร, Bangkok Metropolis · 🌐

ร่างไว้ก่อน เดี่ยวทำ COVER เสร็จจะมาประกาศ
APDA ร่วมกับ โครงการเสวนา "ป่าในเมือง" กับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0
ขอเชิญร่วมส่งภาพในหัวข้อ "ป่าในเมือง"

กติกา

1. เป็นภาพที่ถ่ายด้วยตนเองเท่านั้น ไม่จำกัดอุปกรณ์ที่ใช้ถ่าย
2. ติด Tag #ForestInTheCity และ #APDAShutter3
3. โฟสต์ในหน้าโปรไฟล์ของตัวเอง หรือในกลุ่มของ APDA
4. ระยะเวลาส่งภาพเข้าร่วมคัดเลือก ตั้งแต่บัดนี้ ถึงวันที่ 26 มีนาคม 2560
5. คัดเลือกโดย Admin และทีมงานโครงการฯ
6. ระยะเวลาแสดงผลงาน 29 มีนาคม - 29 เมษายน 2560 เป็นระยะเวลา 1 เดือน บริเวณชั้น 1 และ ชั้น 2 ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ กรุงเทพมหานคร
6. จำนวนที่คัดเลือกโดยประมาณ 40 ภาพขึ้นไป

ของรางวัล

1. ภาพที่ได้รับการคัดเลือกจะได้รับการติดต่อไปในการส่งไฟล์งานจริงเพื่อนำมาพิมพ์ ขนาด A3 และจัดแสดงผลงานนิทรรศการ โดยทีมโครงการฯ ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ กรุงเทพมหานคร ไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น [ติดรูป/ชื่อ-ลายเซ็นได้]
2. ได้ Certificate รับรองความสามารถจาก APDA
3. วิทยภัณฑ์ Canon/nikon

ถูกใจ แสดงความคิดเห็น แชร์

👍👎🗨️ Manida Manee-in และคนอื่นๆ อีก 90 คน

1 แชร์

Phatana Pun Yadee
สู้ๆมือถือสู้ตาย 🙌😊😊
18 มีนาคม · ถูกใจ 1 · ตอบกลับ · เพิ่มทีม

Asian Photographer Development Association
APDA ร่วมกับ โครงการเสวนา "ป่าในเมือง" กับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0

ขอเชิญร่วมส่งภาพในหัวข้อ "ป่าในเมือง"

กติกา

1. เป็นภาพที่ถ่ายด้วยตนเองเท่านั้น ไม่จำกัดอุปกรณ์ที่ใช้ถ่าย
2. ติด Tag #ForestInTheCity และ #APDAShutter3
3. โฟสต์ในหน้าโปรไฟล์ของตัวเอง หรือในกลุ่มของ APDA
4. ระยะเวลาส่งภาพเข้าร่วมคัดเลือก ตั้งแต่บัดนี้ ถึงวันที่ 26 มีนาคม 2560
5. คัดเลือกโดย Admin และทีมงานโครงการฯ
6. ระยะเวลาแสดงผลงาน 29 มีนาคม - 29 เมษายน 2560 เป็นระยะเวลา 1 เดือน บริเวณชั้น 1 และ ชั้น 2 ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ กรุงเทพมหานคร
6. จำนวนที่คัดเลือกโดยประมาณ 40 ภาพขึ้นไป

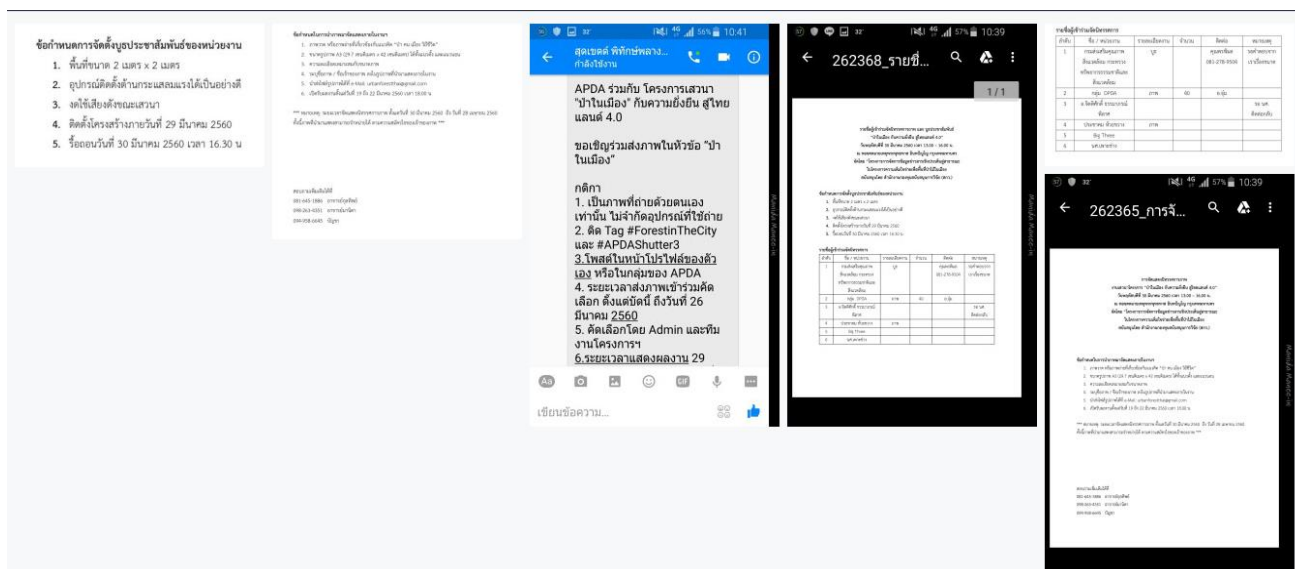
ของรางวัล

1. ภาพที่ได้รับการคัดเลือกจะได้รับการติดต่อไปในการส่งไฟล์งานจริงเพื่อนำมาพิมพ์ ขนาด A3 และจัดแสดงผลงานนิทรรศการ โดยทีมงานโครงการฯ ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ กรุงเทพมหานคร ไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น [ติดรูป/ชื่อ-ลายเซ็นได้]
2. ได้ Certificate รับรองความสามารถจาก APDA
3. วิทยภัณฑ์ Canon/nikon

— ภัทรา พงษ์สวัสดิ์

รูปภาพหน้าปก : 20 มีนาคม · 🌐

ดูภาพขนาดใหญ่ · ตัวเลือกเพิ่มเติม

ปัจจุบันยังดำเนินการ เปิด การสื่อสารออนไลน์อยู่ เฟสบุค

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1409745512409365&id=100001217881587

Asian Photographer Development Association @APDAthailand

ประวัติกลุ่ม

APDA Group :

APDA Group มีสมาชิกในเครือข่ายเชื่อมโยงทั้งในประเทศและต่างประเทศ มากกว่า 4 แสนคน และยังคงกิจกรรมการ สื่อสารผ่านภาพถ่ายในหลากหลายมุมมอง นับเป็นพื้นที่ที่สังคมออนไลน์ที่สร้างความสนใจให้กับผู้คนได้อีกช่องทางหนึ่ง และสามารถขับเคลื่อนสะท้อนแนวคิด การรับรู้ ภาคประชาชนได้เป็นอย่างดี โดยกิจกรรมการ ถ่ายภาพและการได้ถ่ายรูปภาพต้นไม้ใหญ่ในเขตเมือง จะยังอาจส่งผลโดยอ้อมในการค้นหา ต้นไม้ที่อยู่สายตาประชาชน ซึ่งจะสร้างความผูกพัน จิตสำนึกของการอนุรักษ์ความเป็นเจ้าของพื้นที่ป่า และออกมาเดินหาป่าในเมืองเพิ่มมากขึ้น

ผลการจัดนิทรรศการภาพถ่าย “ป่า-เมือง-คน” กิจกรรมคู่ขนานควบคู่เสนา งานเสนา “ป่าในเมือง” กับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0 นี้ เป็นผลมาจากการสร้างเครือข่ายที่เป็นภารกิจของโครงการในระยะเริ่มแรกที่สร้างเครือข่ายพันธมิตรด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นกลุ่ม Bigtree Project มูลนิธิสืบ นาคะเสถียร ถือเป็นเครือข่ายพันธมิตรที่มีบทบาทในเวทีเสนาสาธารณะ *เดินตามรอยเท้าพ่อเสนาสานต่อป่าในเมือง* ทั้ง 2 องค์กรร่วมนำภาพมาจัดแสดงนิทรรศการ ดังที่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543, น.36-43) กล่าวไว้ว่าองค์ประกอบสำคัญของเครือข่ายพันธมิตรว่าการรับรู้มุมมองร่วมกัน (common perception) มีความรู้สึกนึกคิดและมีความต้องการความช่วยเหลือในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ส่งผลให้สมาชิกเครือข่ายเกิดความรู้สึกผูกพันในการดำเนินกิจกรรม การจัดกิจกรรมแสดงนิทรรศการ *ป่า เมือง คน* ครั้งนี้มีแม้จะมีระยะเวลาจำกัด แต่ด้วยความผูกพันและเข้าใจในจุดมุ่งหมายในการสื่อสารแนวคิดประเด็นป่าในเมืองของโครงการทำให้

องค์กรพันธมิตรร่วมส่งผลงานภาพมาจัดแสดงในงาน นอกจากนี้คณะวิจัยยังได้เครือข่ายภาคีใหม่ ที่ร่วมจัดแสดงภาพนิทรรศการถือเป็นบทบาทในการสื่อสารประเด็นป่าในเมืองผ่านภาพ ได้แก่ ธนาคารต้นไม้ มหาวิทยาลัยมหิดล เสถียรธรรมเสถียรธรรมสถาน เป็นต้น

อย่างไรก็ดีพื้นที่การระดมพลังภาพถ่าย ป่า เมืองคน ครั้งนี้กลุ่มที่บทบาทสำคัญอีกกลุ่มได้แก่เครือข่ายชุมชนออนไลน์ Facebook fanpage (Asian Photographer Development Association สะท้อนให้เห็นกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนที่สร้างความตื่นตัวในมณฑลข่าวสารยุคดิจิทัล กาญจนา แก้วเทพและคณะ (2555) สื่อใหม่ นอกจากจะกระจายไปเฉพาะความสนใจในเรื่องเดียวกันภายในกลุ่มเดียวกันแล้วยังสามารถกระจายไปยังกลุ่มคนอื่นๆที่มองหาความสนใจในเรื่องอื่นๆได้ด้วย จะเห็นได้ว่าเมื่อโครงการป่าในเมืองใช้แนวทางการสื่อสารผ่านภาพ ผ่านการจัดนิทรรศการและร่วมหาภาคีเครือข่ายในการส่งภาพมาแสดงทำให้ความสนใจของกลุ่มช่างภาพอิสระในชุมชนดังกล่าวที่ไม่ติดกรอบความเป็นมืออาชีพสามารถใช้ช่องทางผ่านสื่อสังคมเฟซบุ๊กแฟนเพจระดมภาพจากสมาชิกที่จำนวนกว่าแสนราย ใช้พื้นที่ดังกล่าวจัดกติกาส่งภาพและข่าวสารแก่สมาชิกไปได้อย่างรวดเร็ว กลยุทธ์สื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ป่าในเมืองโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์นี้นับว่ามีพลังอย่างสูงต่อการระดมพลังและสร้างการรับรู้ประเด็นป่าในเมืองผ่านภาพ อีกทั้งยังกระตุ้นให้กลุ่มผู้ที่สนใจด้านภาพถ่ายได้หันมาค้นหาข้อมูลและเชื่อมโยงอารมณ์ความรู้สึกภายใต้แนวคิด ป่า คนเมือง ผ่านเลนส์ของแต่ละปัจเจกชน การสื่อสารประเด็นป่าในเมืองผ่านนิทรรศการภาพ จึงเป็นการผสมผสานการสื่อสารผ่านเครือข่ายองค์กรพันธมิตรเดิม องค์กรพันธมิตรใหม่ และพื้นที่สื่อสารบนโลกออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 8

บทสรุปและอภิปรายผล

โครงการวิจัยการจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะในโครงการความเต็มใจจ่ายเพื่อพื้นที่ป่าไม้ในเมืองของชาวกรุงเทพฯ ๑ (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers ในครั้งนี้มีเป้าหมายหลักคือ การสร้างความตระหนักรู้ประเด็น “ป่าในเมือง” ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นสื่อมวลชนและกลุ่มคนเมือง คณะวิจัยใช้กลยุทธ์การชี้แนะผ่านสื่อ (Media Advocacy) เป็นแนวทางในการจัดการชี้แนะประเด็นการสื่อสารผ่านสื่อมวลชนและสื่อสังคมใน 3 ประเด็นหลักได้แก่ 1. สื่อสารนิยามความหมาย ป่าในเมือง บนพื้นฐานของงานวิจัยที่มุ่งสื่อสารแนวคิด การจัดการป่าในเมืองที่มีระบบนิเวศน์ **ป่า คน เมือง** อยู่ร่วมกัน มีระบบการจัดการที่ก่อให้เกิดมูลค่าร่วมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมที่เกื้อกูลกันแบบยั่งยืน 2. สื่อสารประเด็น วิถีชีวิตของคนเมือง ที่มีต้นไม้ใหญ่ การดูแลป่าไม้ในเมืองที่คนและต้นไม้ใหญ่ป่าอยู่ร่วมกันได้ 3. สื่อสารประเด็น การดูแลและจัดการป่าไม้ในเมืองผ่าน บทบาทการทำหน้าที่ขององค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา

การทำกิจกรรมเชิงปฏิบัติการที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ ทำโดยและสอดคล้องกิจกรรม (ภาคผนวก ก) โดยในการสร้างกิจกรรมแต่ละกิจกรรมมีเหตุผลในการคิดกิจกรรมเหล่านั้นอย่างไร และเมื่อจัด กิจกรรมแล้วได้เนื้อหาของกิจกรรมอย่างไร

การสร้างกิจกรรมมีเหตุผลในการคิดกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1: กิจกรรมการจัดเสวนากับบรรณาธิการข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่วันจันทร์ที่ 28 พฤศจิกายน 2559 เวลา 10.00 - 13.00 น. ณ พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก ถนนเจริญกรุง เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร เหตุผลหลักที่คณะวิจัยได้พิจารณาการจัดเสวนากับบรรณาธิการข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม เนื่องจาก กลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการนี้ คือ กลุ่มสื่อมวลชน ที่จะเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดประเด็นการวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดป่าในเมือง จึงจำเป็นต้องตรวจสอบความเข้าใจเบื้องต้น บรรณาธิการข่าวถือเป็น Gate Keeper ในการสื่อสารความรู้ความเข้าใจในประเด็น ป่าในเมืองแก่สาธารณะ การขับเคลื่อนทางประเด็นงานวิจัยป่าในเมืองอาศัยสื่อมวลชนกระแสหลักเพราะนอกจากจะสามารถสื่อสารให้กับสาธารณะในวงกว้างแล้ว ยังสามารถส่งต่อประเด็นไปยังสื่อสังคม สื่อออนไลน์ที่ปัจจุบันนี้สื่อมวลชนทุกช่อง ทุกสำนักต่างมีช่องทางสื่อสังคมอีกทางหนึ่ง การสื่อสารประเด็นความรู้ความเข้าใจในงานวิจัย ป่าในเมือง ที่ต้องเชื่อมโยงความเข้าใจเรื่อง ป่า การบริหารจัดการของระบบนิเวศน์ทั้งระบบ มีความซับซ้อนและต้องเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของคนในสังคมปัจจุบัน การจัดเสวนาร่วม ระหว่างนักวิจัยเจ้าของข้อมูลงานวิจัยและบรรณาธิการข่าวสังคมสิ่งแวดล้อมถือเป็นขั้นตอนตรวจสอบความรู้ความเข้าใจกับสื่อมวลชนในฐานะผู้ส่งสารก่อนที่จะเชื่อมโยงสู่การสื่อสารในกิจกรรมต่อไป

กิจกรรมที่ 2 : กิจกรรม โครงการเสวนาเดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมืองร่วมกับองค์กรเครือข่าย และเปิดตัวโครงการ ป่าในเมือง (Urban Forest) เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2559 เวลา 13.00-16.30 น. ณ ห้องอเนกประสงค์ ชั้น 1 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร เป็นการเปิดตัวโครงการและเชื่อมโยงข้อมูล ประเด็นที่ได้จากการเสวนา โดยเฉพาะในด้านระบบนิเวศของสังคมเมือง ที่ต้องมีประเด็น ป่า วิถีชีวิตคนเมือง การจัดการระบบนิเวศ ซึ่งในเวทีเสวนาวิชาการ คณะผู้วิจัยได้ให้ นักวิจัยในโครงการ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประชา คุณธรรมดี เป็นผู้ส่งสารหลักในการจะสื่อสารประเด็นจากงานวิจัยให้กับสาธารณะได้เข้าใจ ในประเด็น แนวคิดการจัดการป่าในเมือง โดยเปิดเวทีให้กับผู้ขับเคลื่อนทางสังคมและต้นแบบที่ได้ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม การดึงภาคีทางสังคมที่ทำเรื่องสิ่งแวดล้อม เกี่ยวกับ ป่าและระบบนิเวศ ทำให้สามารถสื่อสารประเด็นจากงานวิจัยที่เชื่อมโยงตาประเด็น แนวคิด ป่าในเมือง คือ ระบบนิเวศ คน ป่า และวิถีชีวิต ทำให้มีพลังในการขับเคลื่อน สามารถสื่อสารต่อสาธารณะได้ เนื่องจากแต่ละภาคีมีรูปแบบและแนวทางที่จะสื่อสารให้เห็นมิติต่างๆของ ป่า เมือง และคน

การสื่อสารสาธารณะในกิจกรรมครั้งที่ 2 นี้ นอกจากจะเป็นการสื่อสารงานวิจัยแล้ว คณะผู้วิจัยได้ดึงผู้ส่งสารที่เป็นผู้จุดประเด็น ป่า คือ ดร. วิวัฒน์ ศัลยกำธร ประธานสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง ประชามูลนิธิสิทธิกรรมธรรมชาติ และประธานกรรมการ (กมธ.) ที่ทำงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ดำเนินพระราชกรณียกิจด้านป่าในสังคมไทยมาอย่างยาวนานและเพื่อเชื่อมโยงสู่ความรู้ความเข้าใจในประเด็นการดูแลและจัดการป่าในสังคมเมือง โดยคณะผู้วิจัยได้พิจารณาจากการจัดเสวนานั้นเป็นช่วงที่ดำเนินการงานสวรรคต จึงต้องสร้างกระแสผ่านประเด็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ทำให้สื่อมวลชน ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการมีความสนใจในประเด็นดังกล่าว และสื่อสารข้อมูลแนวคิด ประเด็น ป่า คน เมือง และระบบนิเวศจากเวทีครั้งนี้สู่สาธารณะ ส่งผลต่อการรับรู้และความเข้าใจ อีกทั้งส่งข้อมูลผ่านไปยังสื่อสังคม Facebook Fanpage และแพร่กระจายสู่สาธารณะในเครือข่ายสังคมออนไลน์ในวงกว้างอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมที่ 3 : กิจกรรมโครงการพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่านดูการจัดการป่าในเมืองน่าน ระหว่างวันที่ 24-26 มกราคม 2560

จากกิจกรรมที่ 1 และ คณะผู้วิจัยได้วางแผนร่วมกับนักวิจัยโครงการรวมทั้งกลุ่มสื่อมวลชนที่ได้ร่วมกิจกรรมเสวนาในครั้งที่ 1 ที่จัดที่พิพิธภัณฑ์บางกอก โดยได้รับข้อเสนอแนะจากเวทีในการนำสื่อมวลชนลงพื้นที่เพื่อจะได้เห็นแนวคิดหลักของโครงการคือ การบริหารจัดการป่า ที่คนและป่ารวมทั้งชุมชนอยู่ร่วมกัน และการลงพื้นที่จังหวัดน่าน ถือเป็นพื้นที่ต้นน้ำและการนำสื่อมวลชนกระแสหลัก โดยเฉพาะสื่อวิทยุโทรทัศน์ในระดับชาติ เช่น ช่อง 3 ไทยรัฐทีวี เนชั่นชนแนล ในการผลิตสื่uprayakar ที่อาศัยทั้งภาพและเสียงที่ดึงดูดผู้ชมตลอดจนวิธีการในการเล่าเรื่องผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์ นอกจากนี้จังหวัดน่าน มีโครงการพระราชดำริในการจัดการป่า ภายใต้ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ที่ได้ทำงานมายาวนานเห็นการ

พัฒนาพื้นที่ป่าจากเขาหัวโล้น มาเป็นพื้นที่ที่ชุมชนได้ร่วมกันพัฒนาและใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทำให้ได้เห็นภาพความเป็นจริงเชิงพื้นที่ต้นแบบ การสื่อสารจากผู้นำชุมชนเจ้าของพื้นที่ในฐานะผู้ส่งสาร และนักวิชาการของ สกว. ที่เป็นทีมวิจัยสามารถสร้างความเชื่อ โน้มน้าวใจต่อประเด็นหลักจากงานวิจัยโดยเฉพาะประเด็นระบบนิเวศน์ การบริหารจัดการป่าที่ คน ป่า ต้องอยู่ร่วมกันและได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจร่วมกันจากพื้นที่ที่เป็นรูปธรรม ผลจากการลงพื้นที่ จ. น่าน ทำให้ประเด็น ป่า เมือง คน และระบบนิเวศน์ ได้เชื่อมต่อกัน สาธารณะให้เข้าใจแนวทางการจัดการป่าและสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืน

กิจกรรมที่ 4 และ 5 : กิจกรรมโครงการเสวนา "ป่าในเมือง" กับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0 และนิทรรศการภาพถ่าย ป่า-คนเมือง เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2560 ที่หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญญา กรุงเทพมหานคร

การจัดเสวนา และ การจัดนิทรรศการภาพถ่าย เป็นกิจกรรมการสื่อสารตามแนวความคิด ป่า คน เมืองที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย โดยกิจกรรมในครั้งนี้ มุ่งสื่อสารกับกลุ่มประชาชนในสังคมเมือง แต่การออกแบบจะเน้น การสื่อสารต้นแบบที่เป็นกลุ่มองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคนโยบาย เพื่อที่จะสะท้อนให้เห็นนโยบายองค์กร วิธีการบริหารจัดการ ป่า คน เมืองที่จะสื่อสารไปยัง กลุ่มประชาชน และองค์กรต่างๆ ในสังคมไทยให้เข้าใจแนวคิด การจัดการป่าในเมืองต้นแบบที่ดำเนินการอยู่ การเลือกแนวทางการทำงานขององค์กร เช่น โครงการ ป่าในกรุง ของ ปตท. อุทยาน 100 ปี ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถือเป็นต้นแบบขององค์กรที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมมายาวนาน กลุ่มเป้าหมายคือ คนในสังคมเมืองรู้จักได้รับการยอมรับทำให้เป็นที่สนใจของสื่อมวลชนในการมารายงานข่าวสารการเสวนา การสื่อสารผ่านผู้นำขององค์กร สามารถสร้างความน่าเชื่อถือต่อสาร สร้างความสนใจต่อประเด็น การบริหารจัดการป่าในเมืองที่สร้างระบบนิเวศน์ให้แก่พื้นที่ในเมือง นอกจากนี้คณะวิจัยได้นำกลุ่มตัวแทนภาครัฐที่มีความสำคัญคือ กรุงเทพมหานคร และ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เป็นภาครัฐที่มีบทบาทโดยตรงต่อการสร้าง ป่าในเมือง สามารถสื่อสารนโยบายและการจัดการ ป่าในเมืองของภาครัฐอีกทางหนึ่ง

จะเห็นได้ว่า การจัดเสวนาครั้งนี้ได้มีการตั้งชื่องาน ป่าในเมือง โดยเชื่อมโยงกับไทยแลนด์ 4.0 ก็เพื่อจะสร้างกระแสความสงสัยและกระตุ้นประเด็นหัวข้อป่าในเมืองให้ สื่อมวลชน และคนที่อาจจะไม่เข้าใจในแนวคิดป่าในเมือง โดยเชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาล ที่ให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน การดึง การสื่อสารประเด็นจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคสังคมคือ ประชาชน ยังสะท้อนนโยบายประชารัฐของรัฐบาล ทุกภาคส่วนที่ในสังคม หากมีการร่วมมือกันในแนวคิดประเด็นป่าในเมือง สามารถสร้างมาตรการที่นำไปเป็นต้นแบบร่วมกันในองค์กรอื่นๆต่อไป อีกทั้งยังขยายความรู้ความเข้าใจประเด็นที่คณะวิจัยต้องการสื่อสารต่อประชาชนได้เป็นอย่างดี

ในส่วนกิจกรรมภาพถ่ายนี้ยังคิดและเชื่อมโยงต่อการเสวนาในภาคประชาชนใหญ่ๆกับประเด็นสังคมที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ เช่น การจูงใจให้เกิดจิตอาสาการเสียสละการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมโดยใช้ประเด็นการสวรรคตของในหลวง รัชกาลที่ 9 เข้ามาเชื่อมโยงและการให้ความสำคัญ ต่อการที่มีพื้นที่ป่าที่ดำรงอยู่ตลอดจนความสำนึกที่จะไม่ทำลายป่า การจัดกิจกรรมในเชิงให้เห็นภาพรูป ภาพป่าไม้ที่คงอยู่ในพื้นที่จริง จึงมีส่วนสำคัญ จึงระดมการจัดนิทรรศการในรูปแบบประเด็นการฟื้นฟูพื้นที่สีเขียวที่เป็นจริงในสังคมปัจจุบันที่อยู่รายล้อมเมืองและจัดแสดงไปควบคู่กับกิจกรรมสุดท้าย

โดยเปิดโอกาสให้ภาคประชาชน นิสิต นักศึกษา ภาคองค์กรไม่แสวงหากำไร เข้าร่วมแสดงนิทรรศการและเปิดให้ประชาชนสามารถชมนิทรรศการต่อได้เป็นระยะเวลาประมาณ 1 เดือน หลังจากกิจกรรมเสวนาได้จบลง โดยกิจกรรมทั้งหมดได้เชื่อมโยงกับพื้นที่การเคลื่อนไหวของสื่อออนไลน์ภายใต้เพจของ Urban Forest ตลอดมา ซึ่งทำให้ประชาชนคนเมืองที่ไม่มีเวลาว่างเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวสามารถศึกษาหาความรู้และติดตามประเด็นการวิจัยตลอดจนกิจกรรมต่างๆกิจกรรมได้จากเพจดังกล่าวซึ่งปัจจุบันยังคงแขวนอยู่ ออนไลน์

งานวิจัยนี้ยังนำแนวทางการสื่อสารผ่านเครือข่ายในการทำงานร่วมกับองค์กรพันธมิตรด้านสิ่งแวดล้อมภาคประชาชนเพื่อสร้างความตระหนักรู้ร่วมขับเคลื่อนเวทีผ่านกิจกรรมสาธารณะเพื่อสร้างความเข้าใจแนวคิดป่าในเมืองต่อสังคม คณะวิจัยขอเสนอบทสรุปภาพรวมและการถอดบทเรียนจากงานวิจัยดังนี้

การขับเคลื่อนผ่านสื่อสังคมและสื่อมวลชน

การสื่อสารสาธารณะใน โครงการป่าไม้ในเมือง ในยุคที่ภูมิทัศน์สื่อมีการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด สื่อมวลชนกระแสหลัก โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ที่เคยได้รับการยอมรับว่า มีบทบาทต่อการชี้นำประเด็นต่อสังคม มิได้เป็นช่องทางหลักในการเผยแพร่ข่าวสารสู่สาธารณะอีกต่อไป การเกิดขึ้นของสื่อดิจิทัล โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์อย่างเฟซบุ๊ก ก้าวเข้ามามีบทบาทในการสื่อสารต่อผู้คนในสังคมปัจจุบัน สำหรับประเทศไทยข้อมูลจำนวนผู้ใช้สื่อสังคม Social Media ตลอดปี 2016 ถึง เดือนพฤษภาคม 2017 พบว่าประชากรไทยใช้เฟซบุ๊ก จำนวน 47 ล้านคน อินทราแกรม(Instagram) จำนวน 11 ล้านคน ไลน์ (LINE) 41 ล้านคน

เมื่อพิจารณาภาพรวมของการใช้สื่อสังคม (Social Media) ในไทยมีผู้ใช้งานทั้งสิ้น 9 ล้านคน (สถิติ นำรู้ Digital Movement ทั่วโลก ปี 2017) จะเห็นได้ว่า การเติบโตของประชากรออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงช่องทางสื่อออนไลน์สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายของงานวิจัย ที่มุ่งเป้าไปยังกลุ่มคนเมือง ในการสื่อสารความรู้ สร้างความเข้าใจในประเด็น ป่าไม้ในเมืองเพื่อให้เกิดการรับรู้ประเด็นสู่สาธารณะในวงกว้างทำให้คณะวิจัย

ออกแบบการใช้ช่องทางสื่อสังคม Facebook Fanpage UrbanForest เป็นฐานในการเชื่อมโยงข้อมูลงานวิจัย และกระจายข่าวสารสาธารณะ

กระบวนการสื่อสารสาธารณะ ประเด็น “ป่าในเมือง” ในรูปแบบสื่อกิจกรรมโดยตรงกับ สื่อมวลชน 2 ครั้งคือ กิจกรรมเสวนาบรรณาธิการโต๊ะข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมโครงการพา สื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่านดูการจัดการป่าในเมืองน่าน ภายใต้แนวความคิดการชี้แนะผ่านสื่อ (Media Advocacy) ประกอบด้วย การกำหนดวาระ การกำหนดประเด็นการอภิปราย และการผลักดันนโยบาย ในขณะที่กิจกรรมโครงการเสวนา *เดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมือง* ร่วมกับองค์กรเครือข่าย และ กิจกรรมโครงการเสวนา *“ป่าในเมือง” กับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0 และนิทรรศการภาพถ่าย ป่า-คน เมือง* เป็นกิจกรรมที่ได้มีการกำหนดวาระข่าวสารประเด็นป่าในเมือง (Setting the agenda : framing for access) เพื่อ สร้างประเด็น ป่าในเมืองให้สื่อมวลชนให้ความสนใจต่อสื่อมวลชนและขยายผลสู่กลุ่มคนเมืองในวงกว้างต่อไป

กลุ่มเป้าหมายที่เป็นสื่อมวลชน

สื่อมวลชนมีบทบาทในการประกอบสร้างความหมาย ดังนั้น การออกแบบการสื่อสารกิจกรรม ในระยะแรกของโครงการที่มุ่งเป้าไปยังกลุ่มเป้าหมายที่เป็น *กลุ่มสื่อมวลชน* โดยการจัดกิจกรรมเสวนา นักข่าวสายสิ่งแวดล้อมที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร รวมทั้งการนำสื่อมวลชนลงพื้นที่ให้เห็น สภาพการจัดการป่าในเมืองในจังหวัดน่าน ถือเป็นกระบวนการสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจสู่สาธารณะ ผ่านสื่อที่เลือกใช้สื่อมวลชนกระแสหลักในฐานะเป็น Change agent และหวังให้สื่อมวลชนทำหน้าที่จัด วาระข่าวสารสู่สาธารณะ Agenda setting ให้สาธารณะในประเด็น ป่าในเมือง ทั้งในรูปแบบ ข่าว บทความ รายงานพิเศษ สกู๊ปข่าวรายการโทรทัศน์ ผ่านการสัมภาษณ์ นักวิจัยเจ้าของผลงานวิจัยที่หน้าที่เป็นแหล่ง ข่าวสารในฐานะผู้เชี่ยวชาญป่าในเมือง

ผลจากการจัดกิจกรรมกับสื่อมวลชน ทำให้มีสื่อมวลชนรายงานข่าวประเด็นป่าในเมือง อาทิ รายการข่าวภาคค่ำสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส สถานีโทรทัศน์ ช่อง 3 สถานีโทรทัศน์เนชั่นแนล (NBC) สถานีโทรทัศน์ TNN สถานีโทรทัศน์ NEW TV Nation Channel

คลื่น สื่อวิทยุ คลื่น 90.5 คลื่นวิทยุ อสมท 101 หนังสือพิมพ์คมชัดลึก หนังสือพิมพ์ ไทยโพสต์ หนังสือพิมพ์ กรุงเทพธุรกิจ หนังสือพิมพ์ คมชัดลึก หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นิตยสาร a day

สื่อออนไลน์ เช่น สำนักข่าวออนไลน์อิสร่า สำนักข่าวออนไลน์ Green สำนักข่าวออนไลน์ The Matter เป็นต้น โดยข้อมูลภาพรวม มูลค่าสื่อทั้งหมดที่รวบรวมได้ ประเมินในราคาการซื้อพื้นที่สื่อใน ช่วงเวลาปัจจุบันเกินกว่าหลักล้านบาท (ดูภาคผนวกประกอบ)

การกำหนดวาระข่าวสารประเด็นป่าในเมือง (Setting the agenda : framing for access)

กระบวนการชี้แนะผ่านสื่อจึงเชื่อมโยงกับแนวคิดเรื่องการกำหนดวาระ (Agenda setting) และคุณค่าข่าว (Newsworthiness) ความสำเร็จของการชี้แนะ คือ การทำให้ประเด็นที่ต้องการเรียกร้องอยู่ในความสนใจของสื่อมวลชน เพื่อให้สื่อมวลชนรายงานข่าวไปยังประชาชนและกระตุ้นประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนประเด็นดังกล่าว จากเวทีเสวนา *เดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมือง* ถือเป็นเวทีสาธารณะแรกที่อยู่ในช่วงของการเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทางคณะผู้วิจัยจึงได้พิจารณาใช้ชื่อเสวนาว่า *เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อ ป่าในเมือง* เพื่อดึงประเด็นให้สื่อมวลชนจากสถานการณ์การเสด็จสวรรคต เพื่อเชื่อมโยงพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ในการจัดการป่าไม้เข้าสู่ประเด็นการสื่อสาร และได้เชิญองค์ปาฐก คือ ดร. วิวัฒน์ ศัลยกำธร ประธานสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง ประธานมูลนิธิสิทธิกรรมธรรมชาติ และประธานกรรมการ (กมธ.)

เพื่อได้สร้างความตระหนักรู้และเป็นผู้นำทางสังคมในประเด็นดังกล่าว ซึ่งต้องพิจารณาองค์ประกอบของผู้ส่งสาร (source) ที่สร้างความน่าเชื่อถือ และสร้างการยอมรับต่อสาธารณะ ในทางเดียวกันการใช้ชื่อ “*ป่าในเมือง กับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0*” ที่นำประเด็นวาระทางสังคมปัจจุบันของรัฐบาลมาออกแบบชื่องานเพื่อสร้างความตระหนักรู้ ต่อสื่อมวลชนในการที่จะกระตุ้นถกเถียงอภิปราย อันจะสามารถสร้างคุณค่าข่าว(Newsworthiness)ให้สื่อมวลชนสนใจประเด็นที่และเชื่อมโยงไปสู่ความเข้าใจประเด็นป่าในเมืองในมิติด้านความยั่งยืนของสังคมต่อไป

สื่อบุคคล กับการขับเคลื่อนประเด็น ป่าในเมือง

การสื่อสารประเด็นป่าในเมืองที่จะสร้างวาระข่าวสารที่มาจากผลงานวิจัยนั้น จำเป็นต้องใช้การสื่อสารผ่านสื่อบุคคล คณะวิจัยได้วางแผนในการให้สื่อมวลชนมาสัมภาษณ์เจ้าของผลงานวิจัย รองศาสตราจารย์ ดร. นิรมล สุธรรมกิจ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประชา คุณธรรมดี นักวิชาการ สกว. ที่เพื่อสร้างการรับรู้ในฐานะเป็นแหล่งข่าวสารของสกว. สื่อบุคคลในฐานะนักวิชาการของสกว.สามารถสร้างความน่าเชื่อถือ ให้ข้อมูลงานวิจัยที่เป็นเหตุเป็นผล ส่งผลต่อเนื้อหาสารและขยายประเด็นสู่สาธารณะ ทั้งนี้สื่อบุคคลที่เป็นแหล่งข่าวทางวิชาการจะสามารถตอบข้อซักถามของสื่อ ในประเด็นป่าในเมืองที่ยังเป็นข้อสงสัยในสังคม อาทิ การจัดการระบบด้านภาษี การดูแลบริหารจัดการต้นไม้ใหญ่ในเมือง อันเป็นผลมาจากงานวิจัยในโครงการความเต็มใจจ่ายเพื่อพื้นที่ป่าไม้ในเมืองของชาวกรุงเทพฯ ฯ (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers) เป็นงานวิจัยทางเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมที่มีรายละเอียดและความซับซ้อนของปัญหาสังคม วิถีชีวิต การเติบโตของเมืองในหลายมิติ

การใช้สื่อบุคคลในโครงการนี้ยังประกอบด้วยกลุ่มบุคคลผู้มีชื่อเสียงที่เป็นที่ยอมรับได้แก่แกนนำองค์กรพันธมิตรด้านสิ่งแวดล้อม เช่น คุณทรงกลด บางยี่ขัน บรรณาธิการนิตยสารอะเดย์ อาจารย์ยวราพร สุรวดี เจ้าของพิพิธภัณฑ์บางกอก คุณภาณุเดช เกิดมะลิ เลขานุการมูลนิธิสืบนาเคเสถียร คุณอรยา สุตะบุตร กลุ่ม Big tree Project คุณพงษ์ธร สดบรรทัด ประชาคมห้วยขวาง ที่ต่างเป็นสื่อบุคคลที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ กลุ่มแกนนำเหล่านี้เป็นผู้ส่งสารเนื้อหาประเด็นป่าในเมืองไปยังผู้รับสารแต่ละกลุ่มย่อยของตนได้อีกทางหนึ่ง

การให้ความสำคัญของสื่อบุคคลในฐานะผู้ส่งสาร ถือ เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญ เพราะผู้สื่อสารมีอิทธิพลอย่างมากในการที่จะสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ตัวสาร อันได้แก่ นิยาม ความหมายและความสำคัญของป่าในเมืองในบริบทต่างๆ ทั้งนี้ผู้ส่งสารไม่จำเป็นต้องเป็นบุคคลเสมอไป อาจเป็นในรูปของสถาบัน องค์กร หน่วยงาน กลุ่มบุคคล คณะทำงานใดๆ แต่จุดสำคัญของผู้ส่งสารคือ การสร้างความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร อรวรรณ ปิณฑน์โอวาท, 2554, น.123 กล่าวถึงโดยองค์ประกอบสำคัญของผู้ส่งสารได้แก่ความสามารถหรือเป็นผู้ชำนาญ (Competence of expertness) ความน่าไว้วางใจ การเป็นต้นแบบและมีความตั้งใจจริงต่อผู้รับสารที่เป็นตัวแทนองค์กร จากเวทีเสวนา ป่าในเมืองสู่ไทยแลนด์ 4.0 ตัวแทนองค์กรภาครัฐคือ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม ทลอดจนผู้บริหารองค์กรเอกชนอย่าง บริษัท ปตท.จำกัด มหาชน และผู้ช่วยอธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถือว่าเป็นตัวแทนองค์กรในการส่งสารแนวคิดป่าในเมืองและถ่ายทอดไปยังกลุ่มเป้าหมายที่เป็นคนเมือง สามารถสร้างทัศนคติและเผยแพร่ข่าวสารได้โดยตรง นอกจากนี้ยังมีสื่อบุคคลจากหลากหลายอาชีพที่โครงการวิจัยได้ไปสัมภาษณ์เพื่อผลิตคลิปวิดีโอนำเสนอบนพื้นที่ออนไลน์ Facebook Fanpage UrbanForest เพื่อช่วยสร้างความเข้าใจในประเด็นป่าในเมือง แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ การซักถามเพื่อสร้างความเข้าใจในประเด็นเป็นอย่างดี (หริศดา ปันทวนันท์ อ้างถึงใน สิริพรรณ ศรีบุญลือ, 2549, น.20-21)

กลยุทธ์ด้านสาร (Message Strategy)

การนำเสนอสาร (Message) ที่ป็นเนื้อหาสาระที่เป็นข้อเท็จจริงจากงานวิจัยที่เป็นเหตุเป็นผล จำต้องผ่านแหล่งสารที่เชื่อถือคือ ตัวนักวิจัย เจ้าของผลงาน และนักสื่อสารที่เป็นนักวิชาการของโครงการ รวมทั้งนักเคลื่อนไหวภาคประชาชนที่มีบทบาทและเป็นภาคี ดังนั้นในการจัดกิจกรรมเวทีสาธารณะ คณะวิจัยได้มีการจัดเตรียมประเด็น (Framing) เพื่อเป็นกรอบให้ผู้ส่งสารแต่ละเวทีได้นำประเด็นไปขยายความภายใต้นิยาม ป่าในเมืองเพื่อสะท้อนรูปธรรมของการทำงานและบทบาทของแต่ละองค์กร ในการเชื่อมสู่ประเด็นของงานวิจัย

กลยุทธ์ด้านสารผ่านเวทีเสวนาที่ถือเป็นการเปิดพื้นที่ให้ผู้ส่งสารสามารถแบ่งปันประสบการณ์ร่วมกัน มุ่งนำเสนอเนื้อหาสารที่เป็นประโยชน์จากผู้มีประสบการณ์จริงทั้งจากกลุ่มองค์กรพันธมิตร องค์กรภาครัฐภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา การลงพื้นที่ต้นแบบแนวคิดป่าในเมือง จ. น่าน ตลอดจนการนำเสนอคลิปวิดีโอสัมภาษณ์บุคคลต้นแบบในการจัดการตามแนวคิดป่าในเมือง ทำให้กลุ่มคนเมืองเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดผ่านสื่อมวลชนและสื่อสังคมเกิดการแชร์เนื้อหาข้อมูลผ่านโลกออนไลน์ สร้างปฏิสัมพันธ์ในประเด็นการจัดการป่าในเมืองร่วมกัน

กลยุทธ์ด้านสื่อ Media Strategy

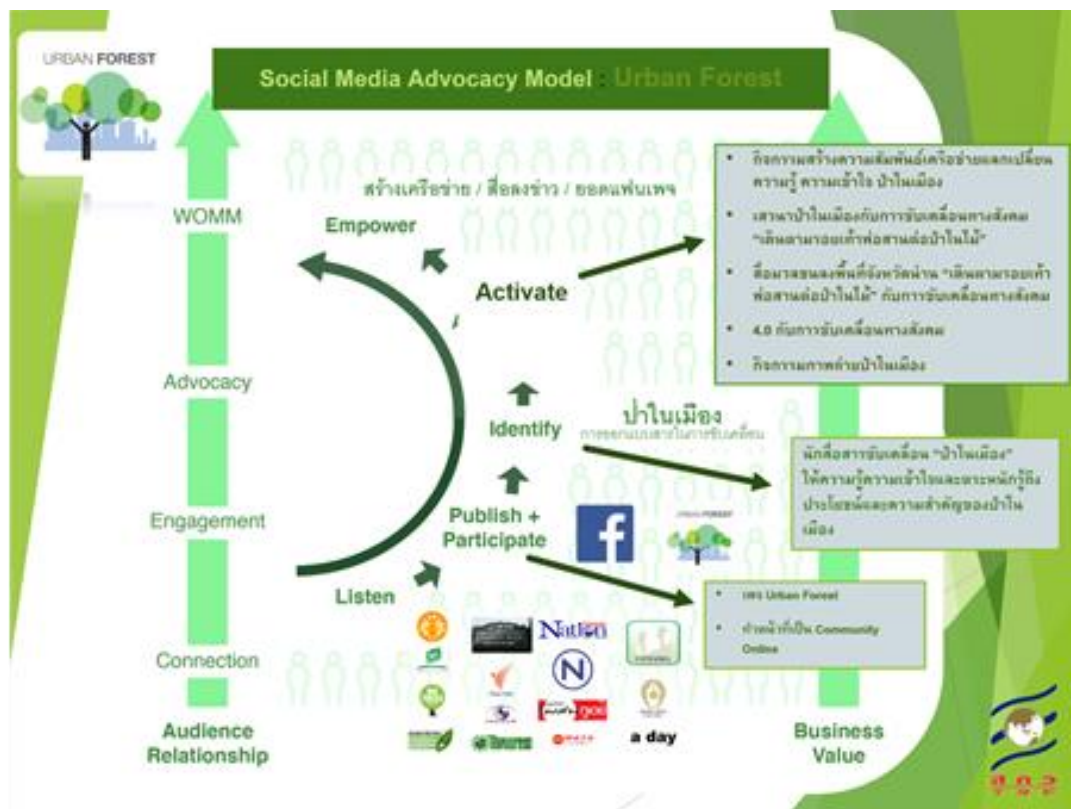
จากที่กล่าวมาพลังของสื่อมวลชนมิได้มีศักยภาพในการสร้างการรับรู้ต่อสาธารณะอย่างในอดีต ดังนั้นการออกแบบการใช้สื่อในการขับเคลื่อนประเด็นป่าในเมืองสู่สาธารณะในโครงการนี้จึงเป็นการผสมผสานการสื่อสารผ่านสื่อมวลชนและสื่อสังคม โดยมี Fanpage Urban Forest เป็นพื้นที่กลางในโลกออนไลน์ที่สร้างเป็นชุมชนแห่งความรู้ในการถ่ายทอดเนื้อหาข้อมูลจากงานวิจัยในรูปแบบต่างๆ เช่น วิดีโอคลิป อินโฟกราฟฟิก และการแชร์ข่าวสารจากสื่อและภาคีที่สนใจประเด็นป่าในเมือง การประชาสัมพันธ์งานเสวนาและสื่อสารข้อมูลประเด็นที่สอดคล้องกับแนวคิด ป่าในเมือง การจัดทำเฟสบุ๊คไลฟ์เวทีสาธารณะเครือข่ายทางสังคมจากเฟสบุ๊คนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคสื่อที่สนใจประเด็นป่าในเมืองได้เข้ามา สืบค้น ชักถาม แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและแบ่งปันประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องในประเด็นป่าในเมืองถือเป็นช่องทางการขยายข้อมูลความรู้สู่กลุ่มคนเมืองในยุคดิจิทัลที่สำคัญ

สื่อสังคมในฐานะสื่อใหม่จะสามารถตอบสนองความต้องการของ “ผู้แสวงหาข้อมูลข่าวสาร” (Seeker) ได้มีประสิทธิภาพมากกว่าสื่อแบบดั้งเดิม เนื่องจากสื่อใหม่ไม่มีข้อจำกัดในด้านเวลา (Time) และเนื้อที่ (Space) “สื่อใหม่” (New Media) หมายถึง ระบบการสื่อสารที่มีการเชื่อมต่อทางอิเล็กทรอนิกส์ของเครือข่ายระดับโลก (Kevin Kawamoto, 1997) การใช้สื่อสังคมในเฟสบุ๊ค Fanpage Urban Forest. ในฐานะเป็นพื้นที่การสื่อสารที่สร้างชุมชนบนเครือข่ายทางสังคม (Social Network) ที่ทำให้เกิดความตระหนักรู้ในประเด็นป่าในเมืองของปัจเจกบุคคล (Individual) ในสังคมเมืองรวมทั้งเชื่อมเครือข่ายกลุ่ม (Group) ทางสังคมที่มีความสนใจร่วมกันด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ พิพิธภัณฑ์บางกอก กลุ่ม Bigtree Projects มูลนิธิสืบนา คะเสถียร Facebook Fanpage นิเทศนิค้ำ รวมถึง Facebook Fanpage APDA ที่เป็นชุมชนช่างภาพสมัครเล่นภาคประชาชนที่เปิดพื้นที่ที่ทรงพลังให้คนในสังคมออนไลน์ที่สนใจด้านภาพถ่ายได้ร่วมส่งภาพมาร่วมในการจัดกิจกรรมนิทรรศการภาพ ป่า คนเมือง การสื่อสารเพื่อสร้างความร่วมมือ การพึ่งพาอาศัย การแลกเปลี่ยนข้อมูลเนื้อหาผ่าน คลิปวิดีโอ อินโฟกราฟฟิก เพื่อการเรียนรู้อันมีเป้าหมายร่วมกัน สอดคล้องกับที่ กาญจนา แก้วเทพ และนิคม ชัยขุนพล (2555) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของสื่อสังคมออนไลน์ทพที่มีลักษณะการหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) เพื่อให้ผู้ใช้สื่อใหม่มีความสะดวกในการใช้การมีปฏิสัมพันธ์ (Interactivity)

สื่อกับผู้ใช้สื่อสามารถตอบโต้กันได้แบบทันทีทันใด เป็นการสื่อสารจากบุคคลเดียวกระจายไปยังคนหมู่มาก (One-to-Many) ซึ่งเป็นการกระจายข้อมูลข่าวสารจากผู้ที่มีความชอบหรือความสนใจในเรื่องเดียวกัน โดยสามารถแบ่งกลุ่มความสนใจออกเป็นแต่ละประเภทเพื่อง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูลและการแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นกับสิ่งที่อยู่ในความสนใจเดียวกันได้แบบทันทีทันใด การสื่อสารผ่านกลุ่มทางสังคม UrbanForest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้จึงเป็นพื้นที่ของกลุ่มที่มีความสนใจด้านการเติบโตและดูแลพื้นที่สีเขียวในเมือง กลุ่มสนใจด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆ

กลยุทธ์ผสมผสานเนื้อหาข่าวสารสื่อมวลชนผ่านสื่อกิจกรรมสาธารณะประกอบกับการใช้พื้นที่ Facebook Fanpage Urban Forest อันเป็นการบูรณาการระหว่างสื่อสังคมและสื่อกระแสหลักมีพลังในการขับเคลื่อนสู่สาธารณะสร้างการตระหนักรู้แนวคิดป่าในเมืองได้ในวงกว้างตาม Social Media Advocacy Model ที่โครงการได้ใช้แนวคิดการชี้แนะผ่านสื่อมวลชนกระแสหลักผ่านเวทีกิจกรรมเสวนาโต๊ะกลม กิจกรรมพนักข่าวลงพื้นที่ศึกษาดูงานที่ จ.น่าน ทำให้สื่อมวลชนกระแสหลัก อาทิ The Nation ไทยพีบีเอส หนังสือพิมพ์โพสทูเดย์ กรุงเทพธุรกิจ สำนักข่าวอิสรာ สำนักข่าวไทยพับลิกา สำนักข่าวไทย อสมท. ไทยรัฐทีวี TNN และเครือข่ายสื่อหลายสำนักที่ได้เผยแพร่ข่าวสารอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้กิจกรรม การจัดเวทีเสวนาสาธารณะ เดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมือง และป่าในเมืองสู่ไทยแลนด์ 4.0 และนิทรรศการภาพถ่าย ป่า - เมือง - คน ที่สร้างความต่อเนื่องของประเด็นข่าวสารในสื่อ ผ่านสื่อบุคคลที่เป็นผู้ส่งสารขององค์กรรัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และองค์กรพันธมิตรภาคประชาชน

การนำเสนอรายงานข่าวในทุกช่องทาง การสื่อสารยุคดิจิทัลที่แพลตฟอร์มเป็นพื้นที่กระจายข่าวสารไม่ว่าจะนำเสนอช่องทางสื่อสังคมหรือสื่อกระแสหลักต่างหลอมรวม (Convergence) กันเปิดโอกาสให้ผู้รับสารในสังคมเข้ามาปฏิสัมพันธ์ร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูล (Engagement) สร้างการมีส่วนร่วม (participate) อีกทั้งช่วยการกระจายข้อมูลข่าวสารป่าในเมืองผ่านกิจกรรมต่างๆ ในโครงการทั้งในรูปแบบรายการข่าว คลิปวิดีโอ วิทยู สื่อสังคมเฟซบุ๊กแฟนเพจ เว็บไซต์ขององค์กรเครือข่าย อินโฟกราฟฟิก วารสารภายในองค์กร ทำให้ประเด็น ป่าในเมืองได้รับการกล่าวถึงและสร้างพลังขับเคลื่อนสู่สาธารณะได้กว้างไกลตามแผนภาพ

เครือข่ายพันธมิตรองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมกับการขับเคลื่อนประเด็นป่าในเมือง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543, น.28) กล่าวถึงเครือข่ายว่า หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคล องค์กร หน่วยงานหรือสถาบันใดๆ ได้ตกลงที่จะประสานเชื่อมโยงเข้าหากันภายใต้วัตถุประสงค์ หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกิจกรรม โดยกลุ่มเครือข่ายนี้ต้องมีการแสดงออกเป็นการลงมือกระทำกิจกรรมร่วมกัน เครือข่ายการองค์กรพันธมิตรด้านสิ่งแวดล้อม เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ มรดกโลก Big Tree Project ประชาคมห้วยขาแข้ง และชมรมนักข่าวสิ่งแวดล้อม มาร่วมเป็นพันธมิตรในการขับเคลื่อนกิจกรรมสาธารณะของโครงการในประเด็นป่าไม้ในเมือง เกิดจากการที่คณะวิจัยได้มีการวิเคราะห์เครือข่ายทางการสื่อสารจากเวทีประชุมกลุ่มย่อยเพื่อสอบถามประเด็นการสื่อสารของโครงการ ถือเป็นการค้นหาคู่หู กลุ่มบุคคลที่จะช่วยให้คณะวิจัยได้เข้าใจภาพรวมของกลุ่มบุคคลองค์กรที่มีความสนใจเกี่ยวกับประเด็นป่าในเมือง ตามที่ ปาริชาติ สถาปิตานนท์ (อ้างถึงใน ฌโนทัย บุญพิทักษ์, 2550, น.14) ได้ศึกษาแนวคิดเรื่อง “การวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสาร” (Communication network analysis) ในทางปฏิบัติก่อนดำเนินโครงการต้องมีความเข้าใจภาพรวมของการสื่อสารและเครือข่าย การค้นหากลุ่มบุคคลในเครือข่าย การระบุบทบาทเชิงการสื่อสารของบุคคลต่างๆ ในเครือข่าย การวิเคราะห์ประเด็นที่สื่อสารในเครือข่าย จะช่วยบ่งบอกศักยภาพเชิงการสื่อสารของเครือข่ายอันนำไปสู่การรับรู้ภาพรวมของ “เครือข่าย” จากเวทีดังกล่าวคณะวิจัยจึงได้กลุ่มบุคคลในเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อมมาร่วมดำเนินกิจกรรมการสื่อสาร

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2543 ,น.) ยังได้จัดองค์ประกอบของเครือข่ายที่สำคัญว่าเป็นการร่วมมือระหว่าง กลุ่ม/องค์การประเภทเดียวกัน เช่น กลุ่มที่สนใจด้านสิ่งแวดล้อม ในสังคมเมืองที่สามารถ เชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม/และเชื่อมโยงระหว่างปัจเจกต่อปัจเจกที่ต้องมีการรับรู้ มุมมองร่วมกัน (Common perception) การมีผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน (Mutual interest/benefits) ดังนั้นจากการที่ภาคีเครือข่ายได้มีตัวแทนขององค์กรเป็นวิทยากรในเวทีเสวนาสาธารณะทำให้ช่วยในการ เสริมสร้างซึ่งกันและกัน (Complementary relationship) ในที่นี้ คือ ภารกิจด้านการสร้างความตระหนักรู้ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ทั้งด้านการอนุรักษ์ต้นไม้ใหญ่ การสร้างสิ่งแวดล้อมสีเขียวในสังคมเมืองที่มีเครือข่าย Big Tree Project มูลนิธิสืบนาคะเสถียร และประชาคมห้วยขวางที่ให้ความสำคัญของแม่น้ำคลองที่มีความ เป็นป่าอะเมซอน

ดังนั้นเครือข่ายพันธมิตรเหล่านี้ต่างก็ต้องเสริมกระบวนการทำงานของกันและกัน ทำให้เกิดการ สถานประโยชน์ร่วมกัน นอกจากนี้การจัดเสวนาสาธารณะยังเกี่ยวเนื่องในการเปิดพื้นที่ให้องค์กรพันธมิตร ประชาสัมพันธ์แนวทางการทำงานของกลุ่มสู่สาธารณะอีกทางหนึ่ง การเติมเต็มในส่วนที่ขาดของแต่ละฝ่าย เช่น ความรู้ จากงานวิจัยในโครงการป่าในเมืองนี้ทำให้ เครือข่ายภาครัฐที่แม้จะมีกำลังคน เงินทุน แต่ขาด ข้อมูลทางวิชาการที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน การเปิดพื้นที่เครือข่ายเวทีสาธารณะให้แก่องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนจึงเสริมสร้างความรู้ให้กับภาคี การมีปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน (Interaction) การมีกิจกรรม เสวนา ป่าในเมือง สู่ไทยแลนด์ 4.0 จึงเป็นการพบปะร่วมกันในเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อมที่ทำงานภายใต้ แนวคิดป่าในเมือง เมื่อมีปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนระหว่างกันก็นำไปสู่การแลกเปลี่ยนภายในเครือข่าย อื่นตามมา จะเห็นได้ว่าหลังจากเวทีเสวนา กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมได้ทำหนังสือถึง สกว. เพื่อขอสนับสนุนงานวิจัยของโครงการไปศึกษาและวางแผนในการทำ วิจัยในโครงการด้านสิ่งแวดล้อมในสังคมเมืองในประเด็นสำคัญต่อไป

นอกจากจะเอื้อประโยชน์ในการสื่อสารสาธารณะในเวทีต่างๆแล้ว ยังร่วมแบ่งปันข้อมูลงาน เสวนา ข้อมูลกิจกรรมที่ได้ทำร่วมกันในแฟนเพจขององค์กรที่สังกัดอีกด้วย ทูตทางสังคมขององค์กร พันมิตรทำให้การนำเสนอข่าวสารประเด็น ป่าในเมืองมีความหลากหลาย สาธารณะที่เป็นกลุ่มคนเมือง เข้าใจในบริบทแนวคิดป่าในเมืองในหลากหลายมิติ สร้างการตระหนักรู้ให้กับสาธารณะในการจัดการ ระบบนิเวศที่คน ป่า เมือง อยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

การถอดบทเรียนการทำงานการสื่อสารสังคม

นวัตกรรมการจัดการ การสื่อสารการจัดความรู้สู่สาธารณะ สกว. เป็นองค์กรที่สร้างปัญญาให้กับ สังคมผ่านงานวิจัย การถ่ายทอดความรู้ ผ่าน โครงการวิจัย “การจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะ

ในโครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพ ฯ สามารถถอดบทเรียนในกรอบการดำเนินงานกิจกรรมตลอดระยะเวลา ดังนี้

1. ด้านการออกแบบงาน ครั้งนี้ถือเป็นการจัดการความรู้จากงานวิจัยที่สามารถสื่อสารงานวิจัยต่อสังคมอย่างเป็นรูปธรรม เป็นการคิดบนฐานของการคิดวิเคราะห์ประเด็นสำคัญจากงานวิจัยของ สกว. ที่ต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมที่คนในสังคมเมืองสนใจเรื่องสิ่งแวดล้อม คณะผู้วิจัยได้เลือกงานวิจัย ความเต็มใจจ่ายเพื่อพื้นที่ป่าไม้ในเมืองของชาวกรุงเทพ ฯ (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers) เพราะเล็งเห็นว่าเป็นประเด็นสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมในสังคมปัจจุบัน การเติบโตของสังคมเมือง และวิถีชีวิตของคนเมืองที่มีเริ่มสนใจคุณภาพชีวิต โหยหาพื้นที่นอกเมืองในการไปท่องเที่ยว อีกทั้งมีนักเคลื่อนไหวทางสังคมด้านสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นจำนวนมาก คณะวิจัยจึงได้ออกแบบโมเดลบูรณาการร่วมกันในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการทางการสื่อสาร โดยใช้ระยะเวลาการดำเนินงานกิจกรรมการสื่อสารทั้งหมดจำนวน 5 กิจกรรมในระยะเวลาในการทำงานจริง 4 เดือน (ระยะเริ่มต้นเดือนกันยายน เป็นการสังเคราะห์และศึกษาภาคี เครือข่าย และระยะสุดท้ายเป็นการสรุปข้อมูล) คณะวิจัยที่มีจำนวนเพียง 3 คน ต้องวางแผนทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับทีมฝ่ายสื่อสารสังคม สกว. เพื่อให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการประสานงานเครือข่ายนักวิจัยเจ้าของผลงานของ สกว. รศ. ดร. นิรมล สุธรรมกิจ และ ผศ. ดร. ประชา คุณธรรมดี ได้เสียสละเวลามาเป็น Key Person ในการสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อมวลชน

2. การทำงานร่วมกับฝ่ายสื่อสารเพื่อสังคมของ สกว. ถือ เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานทีมงานฝ่ายสื่อสารสังคม สกว. ถือเป็นกลุ่มบุคคลที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพในการเสริมพลังกับทีมวิจัยไม่ว่าจะเป็น การประสานกับสื่อมวลชนด้านการศึกษาของสกว. เพื่อช่วยเผยแพร่ผลงานกิจกรรมของโครงการ การกระจายข้อมูลงานวิจัยในหลากหลายสื่อที่เชื่อมโยงข้อมูลการสื่อสารสังคมไปยัง Facebook Fanpage และเว็บไซต์สกว. ทำให้กิจกรรมการสื่อสารในโครงการป่าในเมืองมีพลังในวงกว้าง ตลอดจนประสานภาคีในการจัดสนทนากลุ่มในระยะเริ่มต้น

3. การสื่อสารองค์ความรู้จากงานวิจัยในโครงการนี้ เป็นการเปิดทิศทางการสร้างนวัตกรรมจัดการสื่อสารงานวิจัยสู่สาธารณะ ที่ประจักษ์ได้ว่าความร่วมมืออย่างใกล้ชิดของนักวิจัยเจ้าของผลงานที่พร้อมเปิดใจและเข้าใจกระบวนการสื่อสารสาธารณะ โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารเป็นผู้ชี้แนะ วางกรอบประเด็นทิศทางและเปิดพื้นที่ให้สื่อมวลชนมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สัมภาษณ์นักวิจัยในฐานะแหล่งข่าวสารที่เป็นตัวจริงจะช่วยขยายประเด็นจากผลงานวิจัยได้เป็นอย่างดี

4. การสร้างเฟสบุ๊คแฟนเพจ Urban Forest ป่าในเมืองต้นไม้มากกว่าต้นไม้ ทำหน้าที่เป็นชุมชนในการขับเคลื่อน ติดต่อสื่อสารกับผู้เข้าชม (viewers) และเชื่อมโยงเครือข่าย (network) ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำให้เกิดการกระจายข้อมูลและเป็นกระแสความสนใจในสังคม โดยมี

แอดมินเพจ (admin page) ทำหน้าที่เป็นตัวกลางสื่อสารหลากหลายรูปแบบ เช่น โพสต์ข้อความ (text) คลิป (clip) และ อินโฟกราฟฟิค (infographics) ขณะเดียวกันมีการแชร์ข้อมูลที่มีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับป่าในเมืองจากเพจอื่นมาขยายต่อ และโต้ตอบกับผู้เข้าชม สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาสื่อกิจกรรมต่างๆ ของโครงการมาในจุดเดียวกัน ทำให้ง่ายต่อการสืบค้นและเข้าถึงข้อมูลประเด็น ป่าในเมืองสอดคล้องกับคนเมืองที่ใช้เทคโนโลยีและสื่อสังคมและนับ เป็นมิติใหม่ในการเป็นช่องทางขับเคลื่อนและนำเสนอเนื้อหางานวิจัย

5. การสื่อสารประเด็นหลักในงานนี้ คือ แนวคิดและนิยามคำว่า ป่าในเมือง ที่คนในสังคมยังไม่มีความเข้าใจองแท้ คณะผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องออกแบบและสร้างความเข้าใจโดยสื่อสารผ่านสื่อมวลชน เพื่อส่งต่อไปให้กับกลุ่มคนในสังคมเมืองเกิดความตระหนักรู้และคาดว่าจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทัศนคติ ความเชื่อ และการกระทำต่อความเต็มใจจ่ายเพื่อพื้นที่ป่าในเมือง ซึ่งเป็นผลลัพธ์สุดท้ายของงานวิจัย การวางกลยุทธ์การสื่อสารผ่าน พันธมิตรสื่อสายสิ่งแวดล้อม ตลอดจน การสร้างพันธมิตรภาคประชาชนที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ทำงานด้านเกี่ยวข้องมายาวนานมีเป้าหมายที่จะสร้างเครือข่ายเพื่อนร่วมทางในการสื่อสาร ป่าในเมือง โดยใช้มีทุนทางสังคมของกลุ่มพันธมิตรสร้างความตระหนักรู้ต่อสาธารณะอีกทางหนึ่ง

6. การจัดการประเด็นจากงานวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยตระหนักถึงการเตรียมบุคคลที่เป็นผู้ส่งสารประเด็นจากงานวิจัยในฐานะสื่อบุคคลที่สร้างความน่าเชื่อถือเหมาะสมกับผู้รับสาร การน่านักวิจัยเจ้าของผลงาน คือ รศ. ดร. นิรมล สุธรรมกิจ และผศ. ดร.ประชา คุณธรรมดี เป็นผู้ให้ข้อมูลโดยตรงกับสื่อมวลชน และวิทยากรในงานเสวนา การใช้พื้นที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติของ รศ. ดร วราพร สุรวดี การเรียนเชิญ คือ ดร. วิวัฒน์ ศัลยกำธร ประธานสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง ประธานมูลนิธิสิทธิมนุษยชนธรรมชาติและประธานกรรมการ (กมธ. ดร. องค์ปาฐกในงานเสวนา ตลอดจนการดึงภาคีเชิงนโยบาย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร ในฐานะองค์กรภาครัฐ รวมถึงบริษัทปตท. จำกัด (มหาชน) ในส่วนภาคเอกชนและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตัวแทนสถาบันการศึกษาต้นแบบ

7. พลังจากภาคีเครือข่าย มูลนิธิสืบนาคะเสถียร พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กลุ่ม BigTree Projects นิติยสาร A-day และประชาคมห้วยขาแข้ง และชมรมนักข่าวสารสิ่งแวดล้อมถือเป็นเครือข่ายพันธมิตรหลัก ตั้งแต่เริ่มโครงการและดำเนินกิจกรรมร่วมกับโครงการมาในระยะสิ้นสุด องค์กรเหล่านี้ต่างมีทุนทางสังคมในการสื่อสารประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม การทำงานกิจกรรมการสื่อสารประเด็นงานวิจัย ป่าในเมืองจึงมีพลังในการส่งสารและขยายผลประเด็นป่าในเมืองได้อย่างรวดเร็ว

8. พันธมิตรสื่อสายสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งสื่อกระแสหลัก สื่อออนไลน์ มีความเข้าใจในประเด็นและสื่อสารงานวิจัยกับการขับเคลื่อนประเด็นป่าในเมือง มีสื่อมวลชนนำเสนอข่าวสารตลอดระยะเวลาของโครงการจำนวนมาก คิดเป็นมูลค่าข่าวสารในสื่อกระแสหลักทางสถานีโทรทัศน์ในช่วงไพรม์ไทม์ เช่น สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 สำนักข่าวเนชั่น ไทยพีบีเอส ไทยรัฐทีวี สถานีข่าวTNN อสมท จะมีอาจ

เทียบได้จากมูลค่างานวิจัยในโครงการ ทั้งนี้ไม่นับรวมสื่อกระแสหลักและสื่อออนไลน์ที่นำเสนอข้อมูล รายงานประเด็นจากเวทีสาธารณะต่างๆ

9. การใช้ทุนทางสังคมและศักยภาพจากสถาบันการศึกษาที่สอนทางด้านนิเทศศาสตร์ที่เป็นแหล่งองค์ความรู้ความเชี่ยวชาญในการสื่อสาร หัวหน้าโครงการและรองหัวหน้าโครงการผู้รับทุนเป็นคณาจารย์ทางนิเทศศาสตร์ สังกัดคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการสื่อสาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) และคณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ต่างมีเครือข่ายและความสัมพันธ์กับผู้สื่อข่าว ผู้ผลิตรายการ ใช้ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลในการประสานเครือข่ายสื่อในการมาร่วมทำข่าวในกิจกรรมของโครงการงานวิจัย ทั้งนี้การจัดกิจกรรมเสวนาในแต่ละเวทีได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาในระดับปริญญาโท ปริญญาเอกได้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมในโครงการโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

นับเป็นการออกแบบโมเดลในการบูรณาการร่วมกันของการวิจัย คือ การปฏิบัติการที่นอกจากภาคการศึกษาที่เป็นองค์ความรู้ศาสตร์การวิจัยที่มหาวิทยาลัยจากมหาวิทยาลัยที่มากกว่าหนึ่งมหาวิทยาลัย ศาสตร์ความรู้ที่มีพิเศษดีกว่าหนึ่งศาสตร์และการให้ความรู้ตลอดจนถอดบทเรียนและสื่อสารหรือกับองค์กรที่ให้ทุนอื่น ได้แก่ สกว. ในเชิงปฏิบัติการการสื่อสารพื้นที่จริง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความยากและกว้างทั้งระดับประเทศและมีกลุ่มเป้าหมายอันได้แก่ กลุ่มประชาชนในเขตเมือง

นอกจากนี้การให้ความรู้กับนักศึกษานักข่าวซึ่งจะเป็นกระบอกเสียงที่จะสร้างประเด็นประชาสัมพันธ์หรือสื่อสารให้กับภาคประชาชนได้รับรู้จะนับเป็นการออกแบบซึ่งเป็นต้นแบบที่จะบูรณาการสื่อสารองค์ความรู้ร่วมกัน เพื่อจะนำวิจัยในองค์ความรู้ใหม่ๆหรือวิจัยที่เกิดขึ้นแล้วจะต้องขับเคลื่อนเพื่อจะให้การประยุกต์ใช้และมีความเห็นตลอดจนรับฟังความคิดเห็นเชิงนโยบายหรือในรูปแบบสาธารณะคงเพิกเฉยการที่จะไม่รับรู้ รับฟังข้อคิดเห็นจากประชาชน ซึ่งเราต้องการประเด็นเพื่อสร้างองค์ความรู้และสะท้อนความเห็นก่อนที่จะนำข้อมูลเพียงด้านเดียวเพื่อจะส่งต่อให้กับฝ่ายสร้างนโยบายในกำกับมาตรการต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม

สรุปเปรียบเทียบการประเมินผลด้านกิจกรรมในรูปแบบเสวนาต่างพื้นที่ 3 ครั้ง

การจัดกิจกรรมเสวนาสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร คณะวิจัยขอสรุปภาพรวมกิจกรรมได้ดังนี้

1. จำนวนผู้เข้าร่วมเสวนาและการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น โดยผู้ที่เข้าร่วมเป็นเพศหญิงมากกว่าชายทั้ง 3 กิจกรรม

2. ด้านกลุ่มเป้าหมายที่เป็นคนเมือง กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นวัยทำงาน โดยมีอายุเฉลี่ย 30 ปีขึ้นไป

3. จำนวนภาคีเครือข่ายในการทำงานและลักษณะของภาคีเครือข่าย มีการเพิ่มกลุ่มของภาคีเครือข่ายที่มากขึ้น โดยกิจกรรมครั้งสุดท้ายมีการขยายภาคีเครือข่ายไปยังองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาค

ประชาชน และภาคีเครือข่ายอื่นๆ สำหรับภาคีเครือข่ายภาครัฐและองค์กรเอกชนที่มีเป้าหมายพันธกิจร่วมกันในการสร้างความเป็นป่าให้กับเมืองเข้าร่วมเสวนาอย่างโดดเด่น อาทิเช่น ปตท.กระทรวงทรัพยากร กรมป่าไม้ กรมส่งเสริมคุณภาพและสิ่งแวดล้อม และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. เมื่อพิจารณาในรายละเอียดด้านผลการประเมินในกิจกรรมภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับค่อนข้างมากจากคะแนน 4-5 ในรายละเอียดรายข้อพบว่า มีความเหมาะสมสูงสุดในด้านประโยชน์ในการจัดกิจกรรมและความพอใจในทุกๆกิจกรรมพบว่า มีการประเมินด้านความเหมาะสมในการจัดสภาพแวดล้อมและพื้นที่ในการคัดเลือกกิจกรรม ซึ่งจะได้อธิบายต่อไปในการเลือกพื้นที่ในแต่ละจุดเพื่อเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและดำเนินการขับเคลื่อนของทีมนักวิจัยให้ตรงตามเป้าหมายของกลุ่มผู้สื่อสารที่ได้วางแผนวิจัยไว้ในการสื่อสารการสาธารณะให้สอดคล้องกับบริบทของกิจกรรมอย่างเป็นระบบ

ปัจจัยความสำเร็จของการสื่อสารการจัดการประเด็นป่าไม้ในเมืองในโครงการนี้ใช้แนวทางการขับเคลื่อนผ่านสื่อมวลชนและสื่อสังคมภายใต้บริบทของการสร้างการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด “ป่าในเมือง” โดยมีภาคีหลักในการขับเคลื่อนคือ กลุ่มสื่อมวลชน กลุ่มองค์กรพันธมิตรด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่มองค์กรระดับนโยบายภาครัฐ ต้นแบบภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา โดยมี Facebook Fanpage Urban Forest เป็นแกนกลางในการเชื่อมต่อภาคี การประสานพลังของทีมสื่อสารจากคณาจารย์ทางด้านนิเทศศาสตร์และนักวิจัยสกว.ด้านเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมที่เข้างานและพร้อมที่จะสื่อสารงานบนเส้นทางนวัตกรรมการจัดการความรู้เชิงประเด็นส่งผลต่อภาพรวมของโครงการตามแผนภาพข้างล่าง

สรุปเปรียบเทียบการประเมินผลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม

ด้านจัดกิจกรรมในรูปแบบเสวนาต่างพื้นที่ 3 ครั้งในเขตกรุงเทพมหานครสรุปภาพรวมกิจกรรมได้ดังนี้

จำนวนผู้เข้าร่วมเสวนาและการจัดกิจกรรมมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น โดยส่วนใหญ่ยังมีผู้ที่เข้าร่วมเป็นเพศหญิงมากกว่าชายทั้ง 3 กิจกรรม

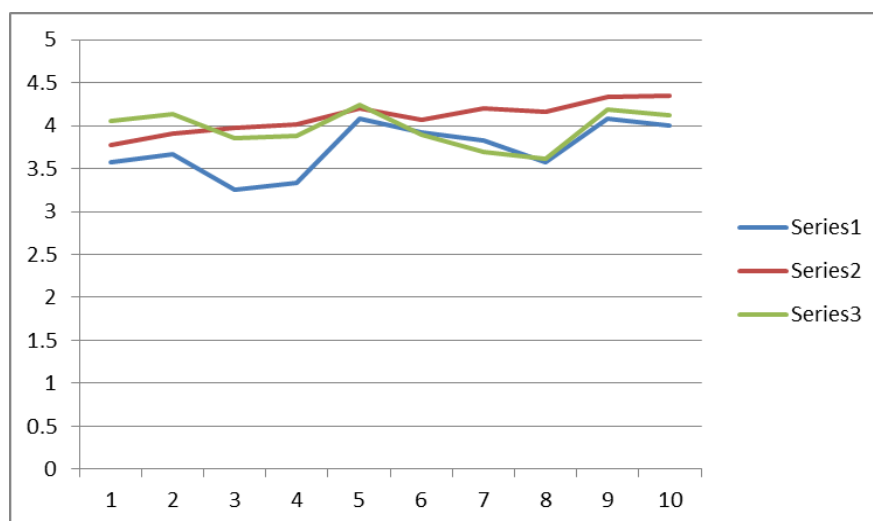
ด้านกลุ่มเป้าหมาย ในลักษณะวัยทำงาน ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะครั้งสุดท้าย เฉลี่ยอายุได้ 30 ปีขึ้นไปในลักษณะภาคีเครือข่าย มีการเพิ่มทุนของภาคีเครือข่ายที่มากขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมครั้งสุดท้ายการเพิ่มขึ้นของภาคีเครือข่ายทั้ง ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคีเครือข่ายอื่นเดิม ที่ร่วมเดินทางและจับมือเสวนากันตั้งแต่กิจกรรมแรก ซึ่งในกิจกรรมสุดท้าย ภาคีเครือข่ายภาครัฐและองค์กรเอกชนที่มีเป้าหมายพันธกิจร่วมกันในการสร้างความเป็นปึกแผ่นให้กับเมืองเข้าร่วมเสวนาอย่างโดดเด่น อาทิ เช่น ปตท.กระทรวงทรัพยากร กรมป่าไม้ กรมส่งเสริมคุณภาพและสิ่งแวดล้อม

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดด้านผลการประเมินในกิจกรรมภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับค่อนข้างมากจากคะแนน 4-5 ในรายละเอียดรายชื่อ พบว่า มีความเหมาะสมสูงสุดในด้านประโยชน์ในการจัดกิจกรรมและความพอใจในทุกๆกิจกรรมพบว่า มีการประเมินด้านความเหมาะสมในการจัดสภาพแวดล้อมและพื้นที่ในการคัดเลือกกิจกรรม ซึ่งจะได้อธิบายต่อการเลือกพื้นที่ในแต่ละจุดเพื่อเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและดำเนินการขับเคลื่อนของทีมวิจัยให้ตรงตามเป้าประสงค์ของกลุ่มผู้สื่อสารที่ได้วางแผนวิจัยไว้

ตารางสรุปการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ครั้ง

ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ครั้งที่ 1	3.58	3.67	3.25	3.33	4.08	3.92	3.83	3.58	4.08	4.00
ครั้งที่ 2	3.77	3.91	3.98	4.02	4.2	4.07	4.2	4.16	4.34	4.35
ครั้งที่ 3	4.05	4.14	3.86	3.88	4.24	3.9	3.69	3.62	4.19	4.12
ค่าเฉลี่ย 3 ครั้ง	3.80	3.91	3.70	3.74	4.17	3.96	3.91	3.79	4.20	4.16

กราฟสรุปการเปรียบเทียบรายข้อทั้ง 3 ครั้ง

ตารางสรุปการเปรียบเทียบรายข้อทั้ง 3 ครั้ง

[DataSet0] C:\Users\hp_pro_1\Desktop\data เปรียบเทียบรายข้อ 3 ครั้ง.sav

FREQUENCIES VARIABLES=a1 a2 a3 a4 a5 a6 a7 a8 a9 a10 /ORDER=ANALYSIS.

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
a1	3	3.58	4.05	3.8000	.23643
a2	3	3.67	4.14	3.9067	.23502
a3	3	3.25	3.98	3.6967	.39145
a4	3	3.33	4.02	3.7433	.36474
a5	3	4.08	4.24	4.1733	.08327
a6	3	3.90	4.07	3.9633	.09292
a7	3	3.69	4.20	3.9067	.26350
a8	3	3.58	4.16	3.7867	.32393
a9	3	4.08	4.34	4.2033	.13051
a10	3	4.00	4.35	4.1567	.17786
Valid N (listwise)	3				

รายละเอียดอื่นๆที่น่าสนใจ ในส่วนความคิดเห็นส่วนใหญ่ว่า กิจกรรมจัดได้ตรงตามเป้าประสงค์ เป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามก็ยังมีเปอร์เซ็นต์ส่วนน้อยที่ยังมีความเข้าใจไม่ตรงกันในประเด็น *พื้นที่สีเขียวและความเป็นป่า* ข้อเสนอแนะอื่นๆที่ดี ก็คือ อยากให้จัดให้เพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารประเด็นป่าไม้ในเมืองจากงานวิจัยได้สื่อสารสาธารณะอย่างกว้างขวางสกว. ควรมีแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารงานวิจัยสู่สังคมในสาขาวิชาอื่นที่อาจจะเป็นตัวแปรมาขับเคลื่อนสังคม อาทิ ด้านการเกษตร กฎหมาย เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่คนในสังคมขาดข้อมูลความรู้ทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและพัฒนาสังคม

2. ผลวิจัยพบว่า นักวิจัยของ สกว. ที่มีองค์ความรู้ ทางวิชาการที่เข้มแข็งเมื่อได้ทำงานร่วมกับนักสื่อสารสามารถขยายผลการวิจัยออกไปสู่สังคมได้เป็นอย่างดี สกว.ควรมีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเปิดให้นักวิชาการ สกว. ที่สนใจได้มาออกแบบงานด้านการสื่อสารสาธารณะที่เป็นประโยชน์ในมิติอื่นๆที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายการใช้ประโยชน์ของผลงานนั้นๆต่อไป

3. สกว. มีผลงานวิจัยจำนวนมากที่ยังมีประโยชน์ต่อสังคม แต่อาจจะยังขาดเชื่อมโยงข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลการจัดเวทีสาธารณะครั้งสุดท้าย ที่คณะวิจัยได้ประสานภาคินโยบายภาครัฐ พบว่า มีความตื่นตัวและสนใจนำผลงานทางวิชาการไปปฏิบัติ ดังนั้นในอนาคต สกว. ควรมีกลยุทธ์ในการวางแผนเชื่อมต่อกภาคนโยบายที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ

4. ผลการวิจัยในงานนี้พบว่า การสื่อสารผ่านสื่อสังคม Facebook Fanpage UrbanForest และสื่อกระแสหลัก นำมาซึ่งการกระจายข้อมูลสู่สังคมในวงกว้าง ฝ่ายสื่อสารสังคม สกว. อาจจะต้องมีการพิจารณาแนวทางการผสมผสานสื่อในยุคดิจิทัล ที่ผู้รับสารในสังคมยุคปัจจุบันเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากงานวิจัย

5. ภาาเครือข่ายองค์กรที่ร่วมดำเนินงานผลักดันประเด็นป่าในเมืองครั้งนี้ เป็นกลุ่มที่มีพลัง สกว. จึงควรมีการพัฒนาแนวทางการสื่อสารยังกลุ่มดังกล่าวเพื่อจะช่วยเป็นกำลังในการผลักดันงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมด้านอื่นหรือด้านที่เกี่ยวข้องต่อไป

ภาคผนวก ก

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์กับกิจกรรมที่วางไว้

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์กับกิจกรรมที่วางไว้

วัตถุประสงค์	กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ(ตามแผน)	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ*
1. เพื่อการจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะในโครงการความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯ ฯ (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers)	1.1 ค้นหาข้อมูลและสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัย 1.2 สัมภาษณ์นักวิจัยเพื่อตรวจทานประเด็น 1.3 วิเคราะห์สถานการณ์และภาคีเครือข่าย 1.4. ขับเคลื่อนข้อมูลสู่สาธารณะโดยผลิตและแพร่กระจายคลิปซีรี่ย์และอินโฟกราฟิก “ป่าไม้ในเมือง” ในสื่อสังคมออนไลน์	1. ได้ประเด็นที่จะสื่อสารกับสาธารณะ 2. ได้ข้อมูลที่จะเขียนสคริปต์คลิปซีรี่ย์และอินโฟกราฟิก “ป่าไม้ในเมือง” 3. ได้ข้อมูลที่จะจัดกิจกรรมพาสื่อลงพื้นที่ป่าไม้ในเมือง คนเมืองเกิดการรับรู้ คนเมืองได้ความรู้ ความเข้าใจและการมีส่วนร่วม ในประเด็นป่าไม้ในเมือง	1.1 ได้ข้อมูลจากงานวิจัยที่สำคัญในการสื่อสารทั้งหมด 3 ประเด็นหลักเพื่อนำไปขยายผลได้แก่ 1. ป่าไม้ในเมือง Urban Forestry 2. การป่าไม้ในเมือง 3. นักการป่าไม้ในเมือง 1.2 ประเด็นตรวจทาน หลังจากได้ประเด็นแล้วได้นำมาตั้งเป็นชื่อในโครงการ คือ ป่าในเมือง โดยพิจารณา 1. ชื่อโครงการ จะเป็น Key message 2. องค์ความรู้สำคัญที่อยากนำเสนอต่อสาธารณะ 3-4 ชุด เช่น ทำไมต้อง ป่าไม้ในเมือง สำคัญอย่างไร อะไรแบบไหน มีประโยชน์อย่างไร ภาวะลคโลกร้อนเรือนกระจกได้จริงหรือ กลุ่มไหน ต้องรับรู้ก่อนเพราะอะไร	ไม่เป็นไปตามแผน กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูล 1.3 จากการประชุม ที่ปรึกษาได้แนะนำคณะวิจัยได้ตรวจสอบแนวทางการทำงานในกิจกรรมต่างๆกับกลุ่มเครือข่ายองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ที่ดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อจะดึงประสบการณ์และแนวทางการทำงาน และหาแนวร่วมกิจกรรมร่วมกันทำให้นักวิจัยตั้งจัดประชุมกลุ่มย่อยในวันที่ 3 ตุลาคม 2559 **2.2-2.5 ผลผลิตข่าวรายละเอียดดูภาคผนวกประกอบ

วัตถุประสงค์	กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ(ตามแผน)	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ*
			 1.3. จำนวน 3 ภาควิชา (จัดที่ สกว.) 1.) ชมรมนักข่าวสิ่งแวดล้อม 2.) ประชาคม เขตห้วยขวาง 3.) มูลนิธิสืบนาคะเสถียร 	

วัตถุประสงค์	กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ(ตามแผน)	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ*
			1.4 https://www.facebook.com/ThailandResearchFund/posts/1423077401044586 จำนวน วิดีโอ 8 คลิป เริ่มเมื่อ กันยายน 2559 ขอแสดงคนถูกใจ (Like) เพจ 5,063 และมีขอ ผู้ติดตาม (Follows) เพจ 5,093 คน (บทที่ 5)	

วัตถุประสงค์	กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ(ตามแผน)	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ*
			เราใช้เวลากับรถติดบนถนนนานแค่ไหนต่อวัน? #Urbanforest #ป่าในเมือง #ต้นไม้มากกว่าต้นไม้ URBAN Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้ 6 ม.ค. เวลา 9:01am น. • 🌐 เราใช้เวลากับรถติดบนถนนนานแค่ไหนต่อวัน? ทั้งที่เรามีแม่น้ำลำคลอง ซึ่งช่วยลดการเผาผลาญเวลาและป่า ในเมืองลงได้ ป่าในเมืองกรุงยังมีอีกเยอะ แต่ผู้บริหาร... อ่านต่อ รับชม 3,428 ครั้ง ตัวอย่าง วิดีโอที่มีการรับชม > 3000 ครั้ง	Monide Monee-It

วัตถุประสงค์	กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ(ตามแผน)	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ*
2. เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายเชิงประเด็น ป่าไม้ในเมือง	2.1 ขับเคลื่อน ป่าไม้ในเมือง ผ่านสื่อกระแสหลัก และสื่อสังคมออนไลน์ ในรูปแบบคลิปวิดีโอและอินโฟกราฟิก 2.2 จัดเสวนากับบรรณาธิการข่าวสังคม และสิ่งแวดล้อม สร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน 2.3 จัดเปิดตัวพนักข่าวลงพื้นที่ป่าไม้ในเมืองเพื่อผลิตข่าวและรายงานพิเศษในสื่อโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ 2.4 จัดเปิดตัวโครงการและจัดเสวนากับองค์กรเครือข่าย 2.5 จัดประกวดภาพถ่าย	1. เข้าใจและตระหนักรู้ถึงประโยชน์ของป่าไม้ในเมือง 2. สื่อมวลชนได้ความรู้ ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนข้อมูลป่าไม้ในเมืองสู่สาธารณะ 3. เกิดการสื่อสารความรู้ในโครงการโครงการวิจัย ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพ ฯ (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers) ให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมเมือง และกระแสสังคม 4. เกิดการสร้างเครือข่ายในการนำความรู้จากงานวิจัยไปต่อยอดในการหาแนวทางความร่วมมือและสื่อสารภาวะโลกร้อนให้มีพลังต่อการขับเคลื่อนในการสร้างสังคมสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนต่อไป เกิดนวัตกรรมการจัดการข้อมูลด้านภาวะโลกร้อนที่สอดคล้องกับการดำเนินวิถีชีวิตของคนเมือง เพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร	2.1 สร้างคลิปวิดีโอ เพื่อให้ตรงกลุ่มเป้าหมายโพสต์ที่ละคลิป จนครบทั้ง 8 คลิป คลิป 1 ต่อสัปดาห์ เพื่อเกิดการต่อเนื่องระหว่างเดือนธันวาคม 2559 ถึงเดือนมกราคม 2560 คลิปวิดีโอชุด “ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” ได้รับการตอบรับจากแฟนเพจอย่างดี โดยมียอดการเข้าถึงโพสต์ เกือบ 20,000 ครั้ง มีคนร่วมแสดงความรู้สึกเกือบ 1,000 ครั้ง มีการแชร์เกือบ 200 ครั้ง / (ณ เดือน มิ.ย. 60) เดือนเมษายน 2560 จัดทำอินโฟกราฟิก ชุดภาพ “หยุดกินป่าเพื่อทำเมือง” จำนวน 6 ชุดภาพ (บทที่ 5) 2.2 <u>เสนาาว่าโตะกลม พิพิธภัณฑชาวมังกรอก วันจันทร์ที่ 28 พฤศจิกายน 2559</u> เกิดการสร้างเครือข่าย ...6 ..ราย ได้แก่ 1.) ชมรมนักข่าวสิ่งแวดล้อม 2.) ประชาคม เขตห้วยขวาง 3.) มูลนิธิสืบนาคะเสถียร 4.) พิพิธภัณฑชาวมังกรอก 5.) BIG TREE Project	

วัตถุประสงค์	กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ(ตามแผน)	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ*
	“ป่าไม้ในเมือง” โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือประชาชนทั่วไป และนักเรียนนักศึกษา		6.) A day มีภาคี ทั้งกลุ่มชุมชน รัฐ เอกชน มีสื่อมวลชนเข้าร่วมจำนวน 19 คน เกิดผลผลิตที่สื่อมวลชนนำเสนอในพื้นที่สื่อมากกว่า 10 รายการ อาทิ ✓ สื่อโทรทัศน์ : เนชั่น ThaiPBS NBC ช่อง3 ✓ สื่อ ออนไลน์ อีสรา ✓ สื่อหนังสือพิมพ์/นิตยสาร ไทยโพสต์ RYT9 - และ A day ✓ สื่อวิทยุ คลื่น 90.5 2.3. โครงการกิจกรรมพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่าน	

วัตถุประสงค์	กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ(ตามแผน)	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ*
			“เดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมือง”วันที่ 24-26 มกราคม 2560 ได้พื้นที่สีเขียว 5 ข้าง มูลค่า > 600,000 บาท สื่อมวลชนเข้าร่วม 24 คน อาทิ สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ช่อง 9 อสมท. สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ไทยรัฐทีวี เนชั่นทีวี สถานีโทรทัศน์ช่อง NOW หนังสือพิมพ์มติชน ข่าวสด เดลินิวส์ ไทยโพสต์ เดอะเนชั่น โพสต์ทูเดย์ออนไลน์ สำนักข่าวอิศรา และ สำนักข่าว The Matters (บทที่ 4) 2.4โครงการเสวนา“เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง” วันที่ 22 ธันวาคม 2559 (ราว 120 คน) งานเสวนา “ป่าในเมืองกับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0” วันพฤหัสบดีที่ 30 มีนาคม 2560 ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ (ราว 190 คน)	

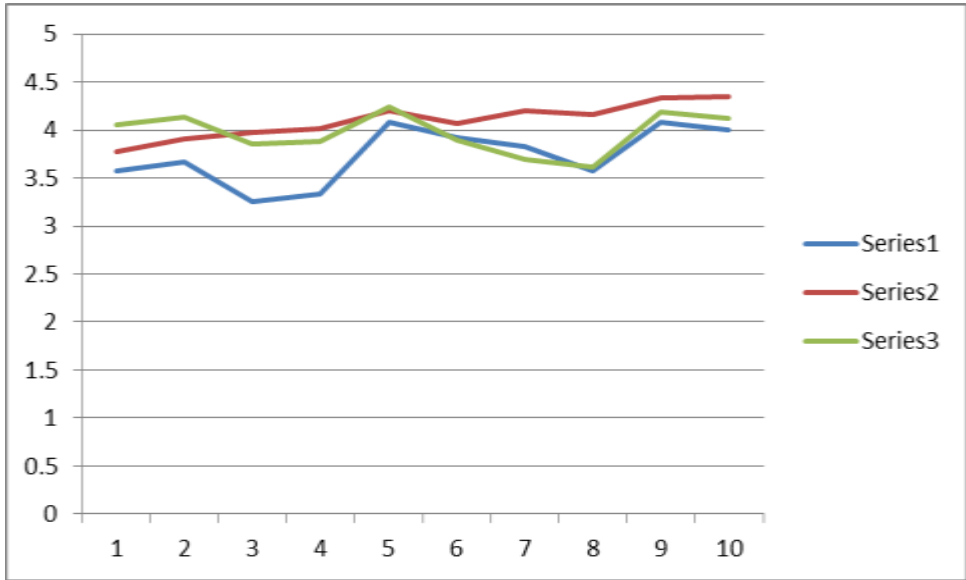
วัตถุประสงค์	กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ(ตามแผน)	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ*
			 2.5 นิทรรศการภาพถ่าย “ป่า-เมือง-คน มิติการสื่อสารผ่านภาพถ่ายภายใต้แนวคิด ป่าในเมือง เป็นกิจกรรมคู่ขนานควบคู่เสวนา งานเสวนา “ป่าในเมืองกับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0” ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาส ช่วงเวลาวันที่ 30 มี.ค.- 30 เม.ย. 2560 	

วัตถุประสงค์	กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ(ตามแผน)	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ*
			การสื่อสารประเด็นป่าในเมืองผ่านภาพ มีผู้ส่งภาพเข้าร่วมจำนวนมากกว่า 100 ภาพ คัดเลือกจัดแสดงนิทรรศการเพียง 45 ภาพ	
3. เพื่อประเมินผลการสื่อสารเชิงประเด็นในโครงการ ความเต็มใจจ่ายเพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯ ฯ (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers)	3.1 ประเมินผลกิจกรรมการสื่อสาร 3.2 รายงานผลสรุปการถอดบทเรียนการสื่อสารสาธารณะของโครงการ 3.3 ทบทวนและเรียนรู้การถอดบทเรียนวิจัยเชิงปฏิบัติการ	ผลจากแบบประเมินผลกิจกรรมการสื่อสารบทเรียนต้นแบบนำร่องการสื่อสารสาธารณะของโครงการ ปัจจัยการสื่อสารสาธารณะของโครงการ	3.1 ผลจากประเมินจากแบบสอบถาม ในภาพรวม 3 กิจกรรม พบว่า บริหารกิจกรรมดี และมีประโยชน์ค่อนข้างมาก และกิจกรรมตรงตามวัตถุประสงค์ ด้านกลุ่มเป้าหมาย ในลักษณะวัยทำงาน ลักษณะภาคีเครือข่าย มีการเพิ่มขึ้นในทุกครั้งที่จัดกิจกรรม โดยครั้งสุดท้ายการเพิ่มขึ้นของภาคีเครือข่ายทั้ง ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคีเครือข่ายอื่นเดิม ที่ร่วมเดินทางและจับมือเสวนากันตั้งแต่กิจกรรมแรก ภาคีเครือข่ายภาครัฐและองค์กรเอกชนที่มีเป้าหมายพันธกิจร่วมกันอย่างโดดเด่น อาทิเช่น ปตท. กระทรวงทรัพยากร กรมป่าไม้ กรมส่งเสริมคุณภาพและสิ่งแวดล้อม (ภาคผนวกประกอบ) 3.2 ปัจจัยความสำเร็จ ขับเคลื่อนผ่านสื่อมวลชนและสื่อสังคม “ป่าในเมือง” โดยมีภาคีหลัก คือ กลุ่มสื่อมวลชน กลุ่มองค์กรพันธมิตรด้าน	ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์	กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ(ตามแผน)	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ*
			สิ่งแวดล้อม กลุ่มองค์กรระดับนโยบายภาครัฐ ภาคเอกชนต้นแบบและสถาบันการศึกษา โดยมี Facebook Fanpage Urban Forest เป็นแกนกลาง 3.3 ภาควิชาขององค์กรที่ร่วมดำเนินงานผลักดัน ประเด็นป่าในเมืองครั้งนี้ เป็นกลุ่มที่มีพลัง สกว. จึงควรมีการพัฒนาแนวทางการสื่อสารยังกลุ่มดังกล่าวเพื่อจะช่วยให้เป็นกำลังในการผลักดันงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมด้านอื่นหรือด้านที่เกี่ยวข้องต่อไป สกว. ควรมีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเปิดให้นักวิชาการ สกว. ที่สนใจได้มาออกแบบงานด้านการสื่อสารสาธารณะที่เป็นประโยชน์ในมิติอื่นๆ ที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายการใช้ประโยชน์ของผลงานนั้นๆต่อไปและ ควรมีกลยุทธ์ในการวางแผนเชื่อมต่อกภาคนโยบายที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ	

สรุปการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ครั้ง

ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ครั้งที่ 1	3.58	3.67	3.25	3.33	4.08	3.92	3.83	3.58	4.08	4.00
ครั้งที่ 2	3.77	3.91	3.98	4.02	4.2	4.07	4.2	4.16	4.34	4.35
ครั้งที่ 3	4.05	4.14	3.86	3.88	4.24	3.9	3.69	3.62	4.19	4.12
ค่าเฉลี่ย 3 ครั้ง	3.80	3.91	3.70	3.74	4.17	3.96	3.91	3.79	4.20	4.16

Descriptives

[DataSet0] C:\Users\hp_pro_1\Desktop\data เปรียบเทียบรายข้อ 3 ครั้ง.sav

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
a1	3	3.58	4.05	3.8000	.23643
a2	3	3.67	4.14	3.9067	.23502
a3	3	3.25	3.98	3.6967	.39145
a4	3	3.33	4.02	3.7433	.36474
a5	3	4.08	4.24	4.1733	.08327
a6	3	3.90	4.07	3.9633	.09292
a7	3	3.69	4.20	3.9067	.26350
a8	3	3.58	4.16	3.7867	.32393
a9	3	4.08	4.34	4.2033	.13051
a10	3	4.00	4.35	4.1567	.17786
Valid N (listwise)	3				

FREQUENCIES VARIABLES=a1 a2 a3 a4 a5 a6 a7 a8 a9 a10 /ORDER=ANALYSIS.

ผลการประเมินผลการเสวนาบรรณาธิการข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม

“Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้”

ภายใต้โครงการวิจัยการจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะ
ในโครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าในเมือง (RUG5990019)

วันจันทร์ที่ 28 พฤศจิกายน 2559 เวลา 10.00 – 13.00 น.

ณ พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก ถนนเจริญกรุง เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (จำนวนผู้ตอบแบบประเมิน ทั้งหมด 12 คน)

- เพศ หญิง คิดเป็นร้อยละ 41.7 ชาย คิดเป็นร้อยละ 58.3
- อายุต่ำสุดเท่ากับ 23 ปี สูงสุดเท่ากับ 62 ปี อายุเฉลี่ยเท่ากับ 34.38 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 11.440
- ตำแหน่ง
 - ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 16.8 ผู้สื่อข่าว คิดเป็นร้อยละ 41.7
 - Producer คิดเป็นร้อยละ 8.3 กองบรรณาธิการ คิดเป็นร้อยละ 8.3
 - นักพัฒนาการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 8.3 บรรณาธิการ คิดเป็นร้อยละ 8.3
 - บก.ศูนย์นโยบายสาธารณะ สนข.อิศรา คิดเป็นร้อยละ 8.3
- ภาคี
 - ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 66.8 กลุ่มชุมชนคนรักห้วยตะเฒ่า คิดเป็นร้อยละ 8.3
 - รัฐ คิดเป็นร้อยละ 16.6 เอกชน คิดเป็นร้อยละ 8.3
- สำนัก/สื่อ
 - ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 25.3 A Day คิดเป็นร้อยละ 8.3
 - MCOT คิดเป็นร้อยละ 8.3 Thai PBS คิดเป็นร้อยละ 8.3
 - The Nation คิดเป็นร้อยละ 8.3 บางกอกโพสต์ คิดเป็นร้อยละ 8.3
 - มาษาแซแนล คิดเป็นร้อยละ 8.3 สำนักข่าวอิศรา คิดเป็นร้อยละ 8.3
 - สมาชิกเครือข่ายการท่องเที่ยวเพื่อประชาสังคม คิดเป็นร้อยละ 8.3 อิสระ คิดเป็นร้อยละ 8.3
- วุฒิการศึกษาสูงสุด
 - ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 75.0
 - ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 25.0

ตอนที่ 2 ผลการประเมินการจัดกิจกรรมในภาพรวม

ข้อ	รายการประเมิน	ร้อยละของระดับความคิดเห็น/ความเหมาะสม					$\bar{X}$	S.D.
		มาก (5)	ค่อนข้างมาก (4)	ปานกลาง (3)	ค่อนข้างน้อย (2)	น้อย (1)		
1	การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ		41.7	50.0	-	-	3.58	.669
2	ความรู้ที่ได้จากกิจกรรม	16.7	33.3	50.	-	-	3.67	.778
3	เทคนิควิธีในการนำเสนอเนื้อหาการจัดกิจกรรม	8.3	8.3	83.4	-	-	3.25	.622
4	การบริหารการจัดกิจกรรม	8.3	25.0	58.4	8.3	-	3.33	.778
5	สภาพแวดล้อมและการจัดกิจกรรม	25.0	58.3	16.7	-	-	4.08	.669
6	ระยะเวลาการจัดกิจกรรม	8.3	75.0	16.7	-	-	3.92	.515
7	จำนวนผู้เข้าร่วมการจัดกิจกรรมในครั้งนี้	25.0	33.3	41.7	-	-	3.83	.835
8	เอกสารประกอบการจัดกิจกรรม / โสดทัศน์อุปกรณ์	25.0	16.7	50.0	8.3	-	3.58	.996
9	ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมครั้งนี้	25.0	58.3	16.7	-	-	4.08	.669
10	ความพึงพอใจโดยรวมจากการจัดกิจกรรมครั้งนี้	25.0	50.0	25.0	-	-	4.00	.739

11. ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมครั้งนี้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่

ไม่กรอกข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 16.7

ตรงตามวัตถุประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 83.3 เพราะ

- วิธีการต้องชัด, การจัดขบวนต้องชัด, กลุ่มเป้าหมายต้องชัด
- ได้ทำให้เราได้เรียนรู้แนวคิดเกี่ยวกับป่าในเมือง และต้องเริ่มพัฒนาต่อเนื่อง
- ได้ร่วมทำความเข้าใจ concept ของโครงการ
- จุดเริ่มต้นประเด็นการจัดการป่าในเมือง โดยมีสื่อมวลชนช่วยขับเคลื่อนในวงกว้าง
- สร้างความเข้าใจโครงการ ร่วมถกแถลงประเด็นให้ชัด เปิดพื้นที่ให้สื่อได้ร่วมแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ชี้แจงเอกสารรายละเอียดโครงการ concept เพิ่มเติมค่ะ
- เป็นการเริ่มต้นที่ดี แต่ควรดึงประเด็นเพื่อเป็นจุดขายต่อสังคม และสื่อก็จะได้ช่วยกระพือ
- อยากให้นิยามโครงสร้าง Urban Forest ให้ชัด ยกความเป็นไปได้และบทบาทของแต่ละหน่วย ยกสิ่งที่เกิดขึ้นจริงแล้ว
- ขอประเด็นการสื่อสารที่ชัดเจนมากขึ้น
- ควรจัดอีกครั้งโดย Focus กิจกรรมของโครงการ การกำหนดเป้าหมายร่วมกันกับภาคีเครือข่าย
- ควรสร้างความตระหนัก ต้องเริ่มจากพลังมวลชน ยังไม่ตรงประเด็นที่แน่ชัดในการสร้างความรู้ หรือการรวมพลังให้กับภาคประชาชน ในการขับเคลื่อนการทำงาน

.....

แบบประเมินผลโครงการเสวนา
“เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง”
และเปิดตัวโครงการ “ป่าในเมือง”

ภายใต้โครงการวิจัยการจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะ
ในโครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าในเมือง (RUG5990019)

ในวันพฤหัสบดีที่ 22 ธันวาคม 2559 เวลา 13.00-16.00 น.

ณ ห้องอเนกประสงค์ ชั้น 1 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ☐ 1) หญิง ☐ 2) ชาย 2. อายุปี
3. ตำแหน่ง.....ภาคี (รัฐ/เอกชน).....สำนัก/สื่อ.....
4. วุฒิสถาบันสูงสุด ☐ 1) ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ☐ 2) ปริญญาตรี ☐ 3) ปริญญาโท ☐ 4) ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 การประเมินผลการจัดกิจกรรมในภาพรวม

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น/ความเหมาะสม				
		มาก (5)	ค่อนข้าง มาก (4)	ปานกลาง (3)	ค่อนข้าง น้อย (2)	น้อย (1)
1	การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ					
2	ความรู้ ที่ได้จากกิจกรรม					
3	เทคนิควิธีในการนำเสนอเนื้อหาการจัดกิจกรรม					
4	การบริหารการจัดกิจกรรม					
5	สภาพแวดล้อมและการจัดกิจกรรม					
6	ระยะเวลาการจัดกิจกรรม					
7	จำนวนผู้เข้าร่วมการจัดกิจกรรมในครั้งนี้					
8	เอกสารประกอบการจัดกิจกรรม / โสตทัศนูปกรณ์					
9	ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมครั้งนี้					
10	ความพึงพอใจโดยรวมจากการจัดกิจกรรมครั้งนี้					

11. ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมครั้งนี้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่

- 1) ☐ ตรง 2) ☐ ไม่

เพราะ.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....
.....
.....
.....

สกว.ร่วมกับนักวิจัยนิต้าและมธ.

เร่งปลูกจิตสำนึกคนเมืองในภาวะเมืองกินป่า

24-26 มกราคม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยร่วมกับนักวิจัยนิต้าและธรรมศาสตร์พาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่านเพื่อสร้างการรับรู้และเป็นตัวกลางเผยแพร่ข้อมูลและความรู้การจัดการป่าในเมืองออกสู่สังคม ในภาวะที่การเติบโตของเมืองทำลายป่าในเมือง

ผศ.ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม นักวิจัยขับเคลื่อนป่าในเมือง สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เปิดเผยว่า โครงการ กิจกรรมพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่านมีจุดมุ่งหมายที่ให้สื่อมวลชนเป็นตัวกลางในการสร้างการรับรู้และตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของป่าที่อยู่คู่กับคนในเมืองใหญ่ เพราะในปัจจุบัน เมืองใหญ่ในประเทศไทยที่มีการเติบโตมาก อย่างกรุงเทพมหานคร ภูเก็ต หาดใหญ่ เชียงใหม่ จะมีการตัดต้นไม้ใหญ่มาก เพื่อสร้างถนนและอาคารสูง ทั้งๆที่การเติบโตของเมืองใหญ่สามารถควบคู่กับการมีต้นไม้ใหญ่เพื่อสร้างระบบนิเวศที่ดีให้กับเมืองใหญ่ และที่เทศบาลเมืองน่านถือเป็นพื้นที่ที่มีการจัดการป่าในเมืองได้ดี โดยความร่วมมือทั้งในส่วนภาครัฐและภาคประชาคม ทำให้เมืองน่านยังรักษาต้นไม้ใหญ่ๆ ไว้ได้ท่ามกลางการเติบโตของเมืองอย่างรวดเร็วในช่วงเวลา 10 ปีมานี้

ผศ.ดร.วิไลวรรณ เปิดเผยอีกว่า ขณะนี้ในหลายประเทศให้ความสำคัญกับ Urban Forest หรือป่าในเมืองโดยออกเป็นนโยบายที่จัดการกับป่าในเมืองในหลายรูปแบบ เช่น ล่าสุดเมืองซานฟรานซิสโก เมืองใหญ่เมืองหนึ่งของโลกมีการเติบโตของเมืองและคนอย่างก้าวกระโดด ได้ออกนโยบายให้เจ้าของบ้านทุกคนต้องดูแลต้นไม้ข้างถนนและมีการตั้งกองทุนเพื่อดูแล เพราะป่าในเมืองมีความสำคัญต่อสุขภาพชุมชน สภาพแวดล้อมและคุณภาพของชีวิต

“ขณะนี้เมืองใหญ่ๆหลายเมืองในไทย ตกอยู่สภาพเมืองกินป่า เร่งสร้างอาคารสูงและถนนหนทาง เพื่อรองรับการเป็นเมืองใหญ่ โดยไม่สนใจว่าต้องตัดต้นไม้ใหญ่ที่กว่าจะเติบโตได้เป็นเวลาหลายสิบปี บางต้นถึงร้อยปี ทั้งๆที่ต้นไม้ใหญ่ให้ร่มเงาและอากาศที่สดชื่น อีกทั้งช่วยลดความเครียดให้กับคนเมือง ทุกวันนี้กรุงเทพมหานครร้อนมากเพราะเรามีแต่อาคารสูงและถนนที่เต็มไปด้วยรถยนต์ที่ปล่อยมลพิษ” นักวิจัยขับเคลื่อนป่าในเมืองกล่าว

ผศ.ดร.ประชา คุณธรรมดี นักวิจัยป่าในเมือง สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)เปิดเผยถึงข้อเสนอทางนโยบายที่เป็นไปได้ในการดำเนินการ ป่าในเมือง เช่น การสนับสนุนให้เอกชน โดยเฉพาะโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์นั้นมีพันธกิจต้องเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งภาคบังคับและภาคสมัครใจ หรือ การที่ชุมชนหรือหน่วยงานรวมตัวกันพัฒนาหรือฟื้นฟูพื้นที่สีเขียวให้กลายเป็นป่าในเมือง

"ลองคิดดูว่า ภาคอสังหาริมทรัพย์ได้ประโยชน์อยู่แล้วจากการมีพื้นที่สีเขียวในโครงการ รัฐอาจกำหนดเพิ่มเติมสำหรับโครงการแนวราบว่าจะต้องปลูกไม้ที่มีเรือนยอดสูงเกิน 5 เมตรในสัดส่วนที่มีนัยสำคัญ โดยภาคอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ฯ สามารถนำโครงการเหล่านี้ไปจัดทำรายงานความยั่งยืน (Sustainability Report) ได้ และสามารถเข้าสู่กระบวนการรางวัล "การพัฒนาที่ยั่งยืน" หรือในกรณีสวนสาธารณะที่นับวันมีแต่จะเสื่อมโทรมลง ภาครัฐน่าจะขอความร่วมมือเอกชนที่อยู่ใกล้ๆ ดำเนินโครงการความรับผิดชอบต่อสังคม หรือหากสวนสาธารณะใดใกล้ชุมชนที่มีศักยภาพภาครัฐน่าจะให้ชุมชนเหล่านั้น สามารถกำหนดทิศทางของป่าในเมืองร่วมกับภาครัฐได้ เช่น การดูแลต้นไม้ใหญ่ หรือการส่งข้อมูลที่จำเป็นต่อภาครัฐ เป็นต้น"

"นอกจากนั้น กลไกที่ภาครัฐน่าจะพัฒนาขึ้นร่วมกับองค์กรเอกชน หรือภาคประชาสังคม คือ กองทุนป่าไม้ หรือกองทุนต้นไม้ ลองคิดดูเล่นๆ ว่า เราสามารถลดหย่อนภาษีได้สองเท่าจากการบริจาคเพื่อการศึกษา หรือลดหย่อนภาษีในกรณีบริจาคเพื่อการกุศล แต่การบริจาคเข้ากองทุนป่าไม้ หรือกองทุนต้นไม้ จะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ สุขภาพ อารมณ์ของคนเมือง ซึ่งภาครัฐ

นอกจากจะลดงบประมาณลงได้ส่วนหนึ่ง ในทางตรงข้ามยังพัฒนาการตื่นรู้ของประชาชนและสังคมให้ใส่ใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้นด้วย"

โครงการ กิจกรรมพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่าน “เดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในไม้” จัดโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว) ร่วมกับคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) และคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์พร้อมกับ ได้รับความร่วมมือจากมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง จ.น่าน ปิดทองหลังพระ จังหวัดน่านและกลุ่มประชาคมน่านในการให้ความรู้การจัดการป่าในเมืองในจังหวัดน่าน

ผู้รับผิดชอบโครงการ ผศ. ดร. วิไลวรรณ จงวิไลเกษม
ติดต่อ: 092-672-4246, 095-527-8080

สานพลังประชารัฐ ปลูกป่าในเมืองสู่ไทยแลนด์ 4.0

สกว.จับมือนิเทศนิศา และวารสารฯ มธ. สานพลังประชารัฐเปิดเวที “ป่าในเมืองกับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0” และนิทรรศการภาพถ่าย “ป่า-เมือง-คน” หวังกระตุ้นให้สาธารณะเห็นความสำคัญของป่าในสังคมเมือง ขณะที่ กทม.ตั้งเป้าเพิ่มพื้นที่สีเขียวเป็น 9 ตร.ม.ต่อคนในอีกสิบปี

30 มีนาคม 2560 --- ศ. นพ.สุทธิพันธุ์ จิตพิมลมาส ผู้อำนวยการสำนักงากองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เป็นประธานเปิดการเสวนา “ป่าในเมือง กับ ความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0” ซึ่งจัดโดย สกว. ร่วมกับคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) และคณะวารสารศาสตร์สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการสื่อสารสังคมภายใต้ผลงานวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมของ สกว. เรื่อง “ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯ”

ผู้อำนวยการ สกว. กล่าวว่า การขับเคลื่อนประเด็นงานวิจัยโครงการวิจัยครั้งนี้ นับเป็นนวัตกรรมการจัดการความรู้ที่สามารถบูรณาการความรู้จากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ได้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยของ สกว. ทำให้สาธารณะตระหนักถึงความสำคัญของป่าในสังคมเมือง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 ที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของคนอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตามผลการวิจัยพบว่าคนเมืองมีความต้องการพื้นที่ป่าในเมืองสูงแต่ยังไม่เข้าใจแนวคิดป่าในเมือง จึงต้องเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจภายใต้แนวคิด ป่าในเมือง ผ่านองค์การต้นแบบที่มีระบบการจัดการป่าในเมืองที่เป็นรูปธรรม การจัดเวทีเสวนาครั้งนี้ได้สานพลังนโยบายประชารัฐ ภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งภาควิชาการ จุดประเด็นป่าในเมืองในหลากหลายมิติเพื่อสร้างประเทศไทยให้สู่ความยั่งยืน นอกจากนี้ยังมีการจัดนิทรรศการภาพถ่าย “ป่า-เมือง-คน” โดยองค์กรเครือข่ายที่ดำเนินกิจกรรมร่วมกับโครงการ ได้แก่ มูลนิธิสืบ นาคะเสถียร กลุ่ม BigTrees Project ประชาคมห้วยขวาง ธนาคารต้นไม้ มหาวิทยาลัยมหิดล เสถียรธรรมสถาน รวมทั้งกลุ่มช่างภาพอิสระภาคประชาชน ได้นำภาพถ่ายที่สะท้อนมุมมองแนวคิดของป่าในเมืองที่ให้ความสำคัญของระบบนิเวศและวิถีชีวิตที่คนในสังคมมาจัดแสดงอันจะสะท้อนมุมมองต่อความสำคัญของป่า เมือง และวิถีชีวิตของผู้นคนในสังคมร่วมกันทั้งธรรมชาติและธรรมชาติที่ยั่งยืน

รศ. ดร.กุลทิพย์ ศาสตรระจุ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในฐานะหัวหน้าโครงการฯ กล่าวเสริมว่า การจัดงานครั้งนี้เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนมุมมองอันจะก่อให้เกิดการผลักดันกลไกการจัดการด้านป่าในเมือง ป่าในเมืองจึงเป็นการจัดการระบบสิ่งแวดล้อมในสังคมเมืองยุคปัจจุบันที่ทำได้จริง วิถีชีวิตที่เมืองกับป่าต้องอยู่

ร่วมกัน หากเราสื่อสารความรู้ความเข้าใจให้กับคนเมืองได้ เชื่อว่าประเทศไทยของเรายั่งยืนเพราะทุกภาคส่วนของสังคมล้วนเชื่อมโยงกัน

ดร.วิจารณ์ สิมาฉายา ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กล่าวระหว่างการปาฐกถาหัวข้อ “ป่าในเมือง กับ ความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0” ว่ากระทรวงได้น้อมนำพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช “ปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก” มาปฏิบัติ ขณะที่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศถือว่าป่าเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยรักษาพื้นที่ให้น้ำและรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ยุทธศาสตร์ 20 ปีของประเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จึงบรรจุเรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและการจัดการของเสียให้ถูกต้อง ปัจจุบันมีพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศ 102.4 ล้านไร่ ในอีก 20 ปีข้างหน้าตั้งเป้าไว้ว่าจะต้องมีพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้นเป็น 128 ล้านไร่ ดังนั้นคนไทยจะต้องร่วมมือกัน ซึ่งป่าในเมืองก็เป็นส่วนหนึ่งของการเสริมพื้นที่สีเขียว กระทรวงจึงมุ่งส่งเสริมให้มีการปลูกป่า โดยเฉพาะป่าเศรษฐกิจ เพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดีมากขึ้น เช่นเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และแผนกระทรวงที่ให้ความสำคัญกับป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ เดิมส่วนที่ขาดให้เต็มโดยทวงพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุก

ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีสวนสาธารณะ 12 แห่ง คิดเป็นพื้นที่ 3,700 ไร่ ซึ่งตามมาตรฐาน 1 คนควรมีพื้นที่สีเขียว 16 ตารางเมตร แต่กรุงเทพมหานครมีเพียง 6.1 ตารางเมตร และนับวันจะหายไป เราจึงต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้และมองไปในอนาคต เป้าหมายเราคือ 1 หมู่บ้านจะต้องมีต้นไม้ 1,000 ต้น ทุกคนต้องเปลี่ยนพฤติกรรม เมืองใหญ่ ๆ อย่างกรุงเทพมหานครและเมืองอื่น ๆ ต้องปรับเปลี่ยนให้มีความสมบูรณ์ของระบบนิเวศมากขึ้น ให้ความสำคัญกับต้นไม้ใหญ่ที่มีอายุมากเพื่ออนุรักษ์ไว้โดยอาศัยความร่วมมือของชุมชนในพื้นที่ ทั้งนี้ในภูมิภาคเอเชีย สิงคโปร์มีพื้นที่สีเขียวมากเป็นอันดับ 1 (66 ตารางเมตรต่อคน) เราจึงต้องมาช่วยกันคิดว่าจะทำอย่างไรจึงจะรักษาสิ่งที่มีอยู่และเพิ่มเติมส่วนที่ขาดหายไป บทสรุปป่าในเมืองของไทยจะเป็นอย่างไรในเมื่อพื้นที่ป่าของเราลดลง มีพื้นที่สีเขียวในเมืองและระหว่างเมืองได้อย่างไร รวมถึงความพยายามขับเคลื่อนให้ทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูป่าทรัพยากรต้นน้ำในพื้นที่ห่างไกลเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกัน

ด้านนางสุวรรณา จุ่งรุ่งเรือง ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร ระบุว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคสำคัญคือ มีโครงการขนาดใหญ่จำนวนมากทำให้พื้นที่สีเขียวลดลง ความยากในการหาพื้นที่ และวินัยของคน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีนโยบายคุณภาพชีวิตที่ดีซึ่งรวมถึงความสมดุลของคนที่จะได้รับจากระบบนิเวศ โดยมีนโยบายปลูกป่าในใจคน เช่น ปลูกป่าชายเลน 3,000 ไร่ในเวลา 10 ปี ปลูกต้นไม้ริมฝั่งเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 10 จำนวน 110 ต้น เพื่อเป็นต้นไม้ประจำพระองค์ รวมถึงภารกิจในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวของกรุงเทพมหานคร 35 แห่ง รวม 3,584 ไร่ โดยในปีนี้จะเพิ่มอีก 950 ไร่ เป้าหมายในอนาคตจะต้องมีพื้นที่สีเขียว 9 ตารางเมตรต่อคนภายใน 10 ปี ทั้งนี้ต้องส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปลูกป่าในเมืองมากขึ้น และกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมพื้นที่สีเขียว เช่น กิจกรรมคนกินสวนที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น สวนรถไฟ สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ สวนหลวง ร.9 สวนเบญจกิติ

เพื่อทำให้เกิดความสมดุลของระบบนิเวศ รวมถึงสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคเอกชนในการทำควาร์
โค้ดเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวและความหมายของต้นไม้แต่ละชนิด การจัดถ่ายเขวาชนเพื่อให้ความรู้และ
ปลูกฝังการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ การเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ให้ประชาชนมีความรู้
และสามารถดูแล ปลูกต้นไม้ได้อย่างถูกต้อง

ภาคผนวก

1. โครงการการจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะ ในโครงการความเต็มใจจ่ายเพื่อพื้นที่ป่าในเมือง วันที่ 28 พฤศจิกายน 2559
2. กำหนดการโครงการเสวนา “เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง” และเปิดตัวโครงการ “ป่าในเมือง” วันที่ 22 ธันวาคม 2559
3. กำหนดการโครงการเสวนา “ป่าในเมืองกับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0” วันที่ 30 มีนาคม 2560
4. โครงการกิจกรรมพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่าน “เดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในไม้” วันที่ 24-26 มกราคม 2560

กำหนดการเสวนา

โครงการการจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะ ในโครงการ ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าในเมือง (Willingness to pay for Forest Area of Bangkok Dwellers)

วันจันทร์ที่ 28 พฤศจิกายน 2559 เวลา 9.30-13.00 น.

ณ พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก ถนนเจริญกรุง 43

09.15-09.30 น.

ลงทะเบียน

09.30 -10.10 น.

กล่าวเปิดงาน

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.กุลทิพย์ ศาสตรระจุ

หัวหน้าโครงการวิจัยกล่าวต้อนรับและกล่าววัตถุประสงค์ของการเสวนา

แนะนำทีมงานและนักวิจัยขับเคลื่อน “ป่าในเมือง”

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม

อาจารย์ประจำคณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อาจารย์มานิดา มณีอินทร์

อาจารย์ประจำคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แนะนำทีมชุดโครงการวิจัย ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าในเมือง

โดย รองศาสตราจารย์ ดร. นิรมล สุธรรมกิจ

อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความเชี่ยวชาญ

- เศรษฐศาสตร์การเมือง
- ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค
- เศรษฐศาสตร์การพัฒนา
- เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประชา คุณธรรมดี

อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความเชี่ยวชาญ

- เศรษฐมิติ
- เศรษฐศาสตร์การคลัง
- เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เศรษฐศาสตร์การเกษตร

แนะนำภาคีเครือข่าย

- ฟิฟิธภัณฑ์ชาวบางกอก
- มูลนิธิสืบนาคะเสถียร
- Big Trees Project
- ประชาคมเขตห้วยขวาง

10.10-12.00 น.

นำเสนอแลกเปลี่ยนความเห็นสู่ประเด็นการขับเคลื่อน “ป่าในเมือง”

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม

12.00 น.

ปิดงานสัมมนา และ ร่วมรับประทานอาหารกลางวัน

เยี่ยมชมฟิฟิธภัณฑ์ชาวบางกอกตามอัธยาศัย

กำหนดการโครงการเสวนา “เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง”

และเปิดตัวโครงการ “ป่าในเมือง”

วันที่ 22 ธันวาคม 2559 เวลา 13.00-16.30 น.

ณ ห้องอเนกประสงค์ ชั้น 1 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

เวลา	รายละเอียด
12.00 น.	ลงทะเบียน และเข้าชม
13.00 น.	กล่าวต้อนรับและเปิดงาน โดย ศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ คณบดีคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
13.15 - 15.15 น.	เสวนา “เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง” - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประชา คุณธรรมดี นักวิชาการ สกว. และนักเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ - คุณทรงกลด บางยี่ขัน บรรณาธิการนิตยสาร A-Day - คุณอรุษา สุตะบุตร ผู้ก่อตั้งกลุ่ม Big trees project - ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงศ์พร สุขบรรทัด นักวิชาการสถาปัตย์และออกแบบผังเมือง ประธานประชาคมห้วยขวาง - รองศาสตราจารย์วราพร สุวดี ประธานกรรมการมูลนิธิอินสาท-สอองและผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ - คุณภาณุเดช เกิดมะลิ เลขานุการมูลนิธิสืบนาคะเสถียร ผู้ดำเนินรายการ โดย - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อศวิน เนตรโพธิ์แก้ว ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและกิจกรรมเพื่อสังคม และผู้อำนวยการหลักสูตรปริญญาเอก คณะนิเทศศาสตร์ฯ นิคม - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม อาจารย์ประจำคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
15.15 – 15.45 น.	พิธีเปิดตัวโครงการ “ป่าในเมือง” - รองศาสตราจารย์ ดร.กุลทิพย์ ศาสตรรุจิ ประธานโครงการเปิดตัวโครงการป่าในเมือง - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม รองประธานโครงการกล่าวถึงแผนขับเคลื่อนโครงการ “ป่าในเมือง” - อาจารย์มานิดา มณีอินทร์ นักวิจัยโครงการ
15.45 – 16.30 น.	Key note speaker ดร.วิวัฒน์ ศัลยกำธร ประธานสถาบันเศรษฐกิจพอเพียงและประธานมูลนิธิกิจกรรมธรรมชาติ
16.30 น.	ปิดการเสวนา พร้อมถ่ายรูปร่วมกัน

กำหนดการโครงการเสวนา “ป่าในเมืองกับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0”

วันที่ 30 มีนาคม 2560 เวลา 13.00-16.00 น.

ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ กรุงเทพมหานคร

เวลา	รายละเอียด
12.00 น.	ลงทะเบียน
13.00 น.	กล่าวรายงาน โดย ศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ คณบดีคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ กล่าวเปิดงาน โดย ศาสตราจารย์ นพ.สุทธิพันธุ์ จิตพิมลมาศ ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) แสดงปาฐกถา “ป่าในเมืองกับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0” โดย ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
13.30 - 16.00 น.	เสวนา “ป่าในเมือง สู่ความยั่งยืนของสังคมไทย” 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติศักดิ์ ธรรมาภรณ์พิลาส ผู้ช่วยอธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นักวิชาการด้านสถาปัตยกรรมและการผังเมือง ผู้ดูแลและบริหารจัดการอุทยานจุฬาฯ 100 ปี 2. คุณประเสริฐ สลิลอำไพ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สื่อสารองค์กรและกิจการเพื่อสังคมบริษัทปตท.จำกัด (มหาชน) 3. รองศาสตราจารย์ ดร.นิรมล สุธรรมกิจ นักวิจัย สกว.อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 4. คุณสากล ฐิณะกุล อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5. คุณสุวรรณา จุ่งรุ่งเรือง ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร ผู้ดำเนินรายการ โดย - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและกิจกรรมเพื่อสังคม และผู้อำนวยการหลักสูตรปริญญาเอก คณะนิเทศศาสตร์ฯ นิต้า - คุณนิติรัฐ บัวจันทร์ ผู้ดำเนินรายการข่าวชั้นรับอรุณ สถานีโทรทัศน์เนชั่นแซลแนล
16.00 น.	ปิดการเสวนา พร้อมถ่ายภาพร่วมกัน

โครงการ
กิจกรรมพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่าน
“เดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในไม้”
วันที่ 24-26 มกราคม 2560
จังหวัด น่าน

หลักการและเหตุผล

เพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณและสานต่อแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงยึดมั่นในแนวทางการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติบนพื้นฐานของความยั่งยืน ทรงตระหนักถึงคุณค่าทรัพยากรป่าไม้อย่างลึกซึ้ง ทรงมีแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรป่า ดิน น้ำ โดยทรงมุ่งรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและความสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อให้ “คน” กับ “ธรรมชาติ” อยู่ร่วมกันอย่างพึ่งพาอาศัยและเอื้อประโยชน์ต่อกันได้แบบยั่งยืน โครงการพระราชดำริจำนวนมากเป็นโครงการเพื่อพัฒนาป่าไม้ในอันที่จะมุ่งมั่นแก้ไข ปรับปรุง และปลูกฝังให้คนในชาติรักต้นไม้ รักป่าไม้ และหวงแหนทรัพยากรป่าไม้ และเพื่อดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริให้คนอยู่คู่กับป่าไม้ โดยชุมชนเมืองมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ เมื่อเสริมสร้างแนวคิด การจัดการทรัพยากรป่าไม้ในสังคมเมือง ปลูกฝังแนวทางและความร่วมมือในการดำเนินชีวิตที่ทรัพยากรป่าไม้เป็นสินค้าสาธารณะและต้องมีการจัดการบนฐานของการเกื้อกูลซึ่งกันและกันและยกระดับคุณภาพชีวิตตามแนวทางของพระองค์

กิจกรรมพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่าน “เดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในไม้” เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งของโครงการ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” ภายใต้โครงการโครงการจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะในโครงการความเต็มใจจ่าย โดยพาสื่อมวลชนประกอบด้วย สื่อวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์และสื่อสังคมออนไลน์ ศึกษาดูงาน ณ โครงการอัน

เนื่องมาจากพระราชดำริ การจัดการป่าไม้ที่ชุมชนกับป่าอยู่ร่วมกัน เพื่อสื่อมวลชนได้นำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยเฉพาะการจัดการการอยู่ร่วมกันระหว่างป่าและชุมชน และเผยแพร่ออกไปยังสังคมวงกว้างได้รับทราบ เพื่อให้คนในสังคมเกิดการรับรู้ และตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการมีพื้นที่ป่าในเมือง และการอยู่ร่วมกันระหว่าง คน ป่าและเมือง

โดยเป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากงานเสวนา “เดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมือง” ที่จัดขึ้นเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2559

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อสร้างความตระหนักรู้แนวพระราชดำริด้านการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในสังคมไทย แนวทางและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ที่เน้นการให้คนอยู่กับป่าไม้
2. เพื่อสร้างความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และตระหนักถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของคนในสังคมเมืองต้องอยู่ร่วมและเข้าใจสถานการณ์ปัจจุบันและร่วมกันรับผิดชอบ
3. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างสื่อมวลชน สถาบันการศึกษา นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพและด้านนิเทศศาสตร์ และศาสตร์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนักพัฒนาเอกชน นักทรงพลังทางสังคมด้านสิ่งแวดล้อม
4. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับป่าในเมืองกรณีศึกษาจังหวัดน่านผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และสื่อสังคมออนไลน์

ประโยชน์ของโครงการ

1. สื่อมวลชนผู้เข้าร่วมโครงการมีความตระหนักรู้ตามแนวพระราชดำริด้านการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในสังคมไทย ที่เน้นการให้คนอยู่กับป่าไม้อย่างยั่งยืน
2. สื่อมวลชนผู้เข้าร่วมโครงการมีความเข้าใจและมีจิตสำนึกในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ และตระหนักถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของคนในสังคมเมืองต้องอยู่ร่วมและเข้าใจสถานการณ์ปัจจุบัน
3. สื่อมวลชนผู้เข้าร่วมโครงการได้สร้างเครือข่ายความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างสถาบันการศึกษา นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพและด้านนิเทศศาสตร์ และศาสตร์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนักพัฒนาเอกชน นักทรงพลังทางสังคมด้านสิ่งแวดล้อม

4. สื่อมวลชนผู้เข้าร่วมโครงการเผยแพร่ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับป่าในเมืองกรณีศึกษาจังหวัดน่าน ผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และสื่อสังคมออนไลน์

การประเมินความสำเร็จโครงการ

1. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 80%
2. ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการอย่างน้อยระดับ 3.51 จากคะแนนเต็ม 5

วัน - เวลาที่จัด วันที่ 24-26 มกราคม 2560

สถานที่จัดโครงการ จังหวัดน่าน

จำนวนผู้เข้าร่วม สื่อมวลชนวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์และสื่อสังคมออนไลน์ ประมาณ 30 คน

จัดโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว) ร่วมกับคณะนิเทศศาสตร์และ
นวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) และคณะ
วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้รับผิดชอบโครงการ ผศ. ดร. วิไลวรรณ จงวิไลเกษม

โครงการ

กิจกรรมสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่าน

“เดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในไม้”

วันที่ 24-26 มกราคม 2560

จังหวัด น่าน

.....

สถานที่ : จังหวัดน่าน

กำหนดการ

24 มกราคม 2560	รายละเอียด
07.00 – 7.45 น.	ลงทะเบียนที่อาคารผู้โดยสารขาออกภายในประเทศ เคาน์เตอร์นกแอร์ เที่ยวบิน DD8818 ท่าอากาศยานดอนเมือง
08.45 น.	บินสู่จังหวัดน่าน
11.00 น.	เยี่ยมชมและรับฟังบรรยายการปรับปรุงฝายน้ำริม บ้านพ่อ ต.แสนทอง อ.ท่าวังผา
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ณ ฝายน้ำริม
13.20 น.	เยี่ยมชมและรับฟังบรรยายการปรับปรุงฝายแก้ง บ้านหัวน้ำ ต.ศิลาแลง อ.ปัว
14.30 น.	เยี่ยมชมและรับฟังบรรยาย กระบวนการเพาะกล้าไม้ป่า ศูนย์เพาะกล้าไม้ ณ หมู่บ้านดินตลก ต.ศิลาแลง อ. ปัว
15.30 น.	ออกเดินทางไปยังสำนักงานโครงการ “ปลูกป่า สร้างคน บนวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ บรรเทาอุทกภัย” หมู่บ้านเปียงก่อ ต.ขุนน่าน อ.เฉลิมพระเกียรติ
18.00 น.	เดินทางถึงสำนักงาน โครงการปลูกป่า สร้างคนฯ และเข้าพัก
18.00 น.	เดินทางถึงสำนักงาน โครงการปลูกป่า สร้างคนฯ และเข้าพัก
18.30 น.	รับประทานอาหารเย็น
20.00 น.	รับฟังบรรยายภาพรวมการดำเนินโครงการ “ปลูกป่า สร้างคน บนวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ บรรเทาอุทกภัย” และการขยายผล “คอยตุงโมเดล” โดยนายณรงค์ อภิษฐ์ ผู้อำนวยการฝ่าย

	ปฏิบัติการภาคสนาม มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ผศ.ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม นักวิจัย ขับเคลื่อนโครงการ “ป่าในเมือง” กล่าวขอบคุณ ตัวแทนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยมอบของที่ระลึก สื่อมวลชนถ่ายรูปร่วมกัน
21.00 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย
25 มกราคม 2560	
7.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30 น.	ออกเดินทางจากสำนักงานปลูกป่า สร้างคนฯ ไปยังหมู่บ้านน้ำช้างพัฒนา ต.ขุนน่าน อ.เฉลิม พระเกียรติ
09.00 – 10.00 น.	<u>เยี่ยมชมและรับฟังบรรยายการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ณ ฝ่ายบ้านน้ำช้างพัฒนา</u>
10.10 น.	<u>รับฟังบรรยายการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามแนวพระราชดำริ “ปลูกป่า ปลูกคน” และพูดคุยกับ ตัวแทนคนรุ่นใหม่ในชุมชน ณ ลานต้นก่อ บ้านน้ำช้างพัฒนา ต.ขุนน่าน อ.เฉลิมพระเกียรติ</u>
12.00 น.	ผศ.ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม นักวิจัย ขับเคลื่อนโครงการ “ป่าในเมือง” กล่าวขอบคุณ ตัวแทนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยมอบของที่ระลึก สื่อมวลชนถ่ายรูปร่วมกัน
12.10 น.	รับประทานอาหารกลางวันร่วมกับตัวแทนชุมชน
13.00 น.	ออกเดินทางจากพื้นที่โครงการปลูกป่า สร้างคนฯ ของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และมูลนิธิปิด ทองหลังพระฯ ไปยังบ่อเกลือ
15.00 น.	<u>เยี่ยมชมพื้นที่บ่อเกลือ</u> ดูการอยู่ร่วมกันระหว่างคน ป่าและชุมชน ในลักษณะการท่องเที่ยวเชิง นิเวศน์ โดยผู้นำชุมชนบ่อเกลือ
18.00 น.	พักที่บ่อเกลือวิลล์ รับประทานอาหารเช้า พักผ่อนตามอัธยาศัย
26 มกราคม 2560	
7.00 น.	รับประทานอาหารเช้า พร้อม Check out
8.00 น.	<u>ลงพื้นที่ดูการอยู่ร่วมกันระหว่างคน ป่าและชุมชน</u> ในลักษณะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ โดย ผู้นำชุมชนบ่อเกลือ
10.00 น.	เดินทางไปอำเภอเมือง จังหวัดน่าน

12.00	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 น.	รับฟังบรรยายสรุปการจัดการป่าในเมือง ณ สำนักงานปิดทองหลังพระ น่าน โดย นายธนกร รัชตานนท์ ผู้จัดการโครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ จ.น่าน นายประสิทธิ์ พัฒนใหญ่ยิ่ง ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดน่าน นายสุพล เขียวสุตร นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองน่าน นายแพทย์ บุญยงค์ วงศ์รักมิตร โครงการปิดทองหลังพระ จ.น่าน
14.30 น.	เยี่ยมชมอุโมงค์ต้นไม้ และการจัดการป่าในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
16.00 น.	ไหว้พระและสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อความเป็นสิริมงคลกันที่ วัดภูมินทร์ อ.เมือง วัดเก่าแก่ ของ จ.น่าน ที่สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2138 นอกจากนี้ยังมีสถาปัตยกรรมภายในของวัดภูมินทร์ ที่สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวก็คือ ปู่ม่านย่าม่าน ภายใต้อชื้อ กระซิบรักบันลือโลก
17.00 น.	รับประทานอาหารเย็นที่ ร้านอาหารหอม ร้านอาหารพื้นเมือง
18.00 น.	ลงทะเบียนที่ เคาน์เตอร์นกแอร์ เที่ยวบิน DD 8827 ทำอากาศยานจังหวัดน่าน
19.20 น.	บินสู่กรุงเทพมหานครโดยสวัสดิภาพ

หมายเหตุ : รายละเอียดกิจกรรมอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามการเดินทาง

ติดต่อ: ผศ.ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม 092-672-4246, 095-527-8080

ภาคผนวก

ผลผลิตการรวบรวมจำนวนการเผยแพร่ข่าวสาร

1. จัดเสวนาโต้ะกลมกับบรรณาธิการข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อมบางกอก 1 แหล่งนำเสนอ รวมจำนวน 2 ข่าว
2. เสวนาสาธารณะในโครงการ “เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมืองและการแถลงข่าวเปิดตัวโครงการที่หอศิลป์ วัฒนธรรม กรุงเทพบางกอก 9 แหล่งนำเสนอจำนวน 12 ข่าว
3. จัดพานักข่าวลงพื้นที่ป่าไม้ในเมืองเพื่อผลิตข่าวและรายงานพิเศษในสื่อโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์กิจกรรมน่านบางกอก 10 แหล่งนำเสนอจำนวน 13 ข่าว
4. งานเสวนา “ป่าในเมืองกับความยั่งยืนสู่ไทยแลนด์ 4.0” หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ กรุงเทพฯ บางกอก 8 แหล่งนำเสนอ รวมจำนวน 10 ข่าว

จัดเสวนาโต๊ะกลมกับบรรณาธิการข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อมบางกอก

ขับเคลื่อน 'ป่าในเมือง'

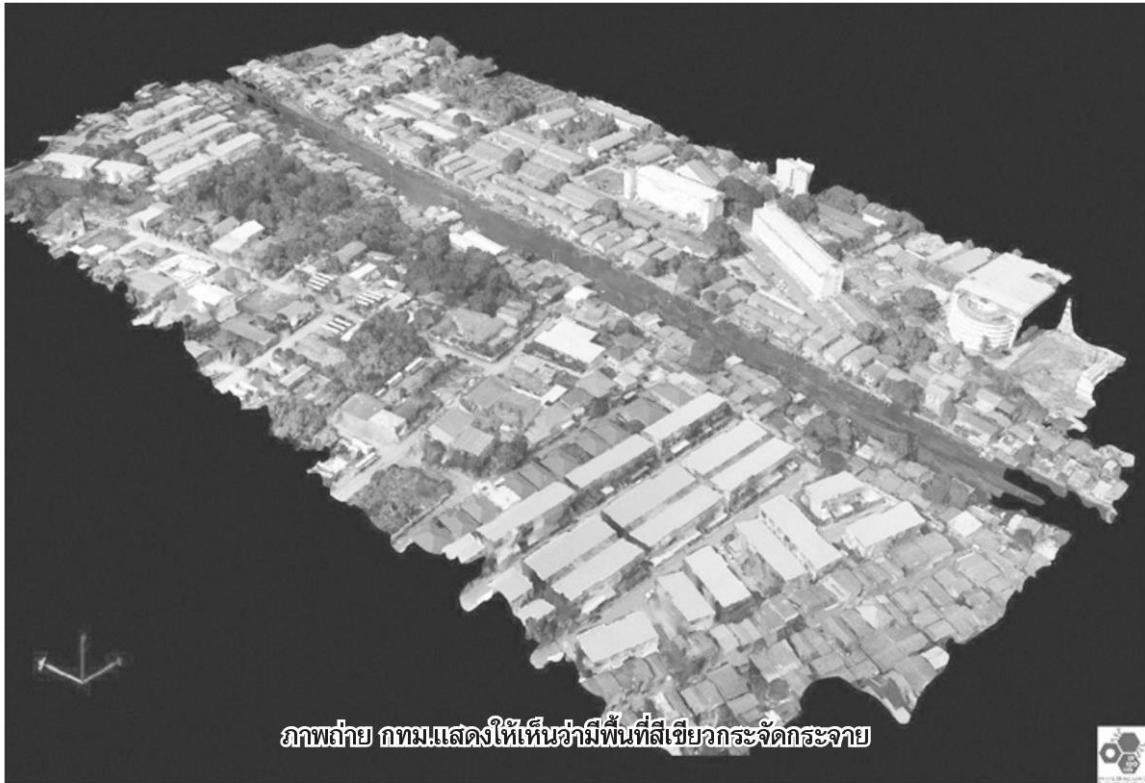
กรุงเทพมหานครยังมีพื้นที่รกร้าง จำเป็นต้องพัฒนาสร้างป่าในเมือง

“ต้นไม้ใหญ่ใน กทม.มีมาก แต่ขาดการจัดการ และมักจะถูกประหาร แม้มีพื้นที่สีเขียวเยอะ ก็ไม่เท่ากับมีป่า เพราะปกคลุมไปด้วยพืช วัชพืช จำเป็นต้องส่งเสริมให้มีการปลูกป่า สร้างระบบนิเวศที่พึ่งพากัน เป็นจุดเริ่มต้นของคำว่า ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” ผศ.ดร.ประชา คุณธรรมดี นักเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวในงานคิกออฟโครงการ “ป่าในเมือง” จัดโดยคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มูลนิธิสืบ นาคะเสถียร และกลุ่ม BIG TREE PROJECT ที่หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร เมื่อวันก่อน

ผศ.ดร.ประชา คุณธรรมดี กล่าวว่า จำนวนพื้นที่ป่าในเมืองปัจจุบันยังไม่เหมาะสม และเราต้องการให้พื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น จากการทำวิจัยโครงการ “การเติมใจจ่ายเพื่อป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯ” คณะเศรษฐศาสตร์ มธ. ได้รับทุนวิจัย สกว. เราอยากรู้ว่า คนกรุงเทพฯ มีความคิดอย่างไรในการ

อนุรักษ์ป่า ทั้งป่าอนุรักษ์ ป่าต้นน้ำ และป่าในเมือง ได้ข้อสรุปที่น่าสนใจ พบว่าคนกรุงเทพฯ ยินดีจ่ายเพื่อช่วยเหลือดูแลป่าในหลายรูปแบบ จะให้บริจาค 500 บาทต่อปีเข้ากองทุนอนุรักษ์ก็เต็มใจ แต่ต้องยอมรับว่างบประมาณคงไม่เพียงพอกับป่าที่มีจำนวนมาก ซึ่งหนทางที่คนกรุงเทพฯ และปริมาณพลจะสามารถมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ โดยเฉพาะต้นน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยา คือ ร่วมสนับสนุนกิจกรรมลดการทำลายป่า อนุรักษ์ปลูกป่า และส่งเสริมการอนุรักษ์ป่าของชุมชน ซึ่งทำได้ด้วยการบริจาคเงินให้แก่กิจกรรมและหน่วยงานที่เพิ่มพื้นที่ป่า นอกจากนี้ คนเมืองใหญ่ต้องหาพื้นที่ป่าในเมืองเพื่อลดอุณหภูมิให้เมืองด้วย

การปลูกป่าในเมืองนั้น ผศ.ดร.ประชาเห็นว่า เราจำเป็นต้องมีผังเมืองพื้นที่ป่าเพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อพื้นที่สีเขียว พื้นที่สวนสาธารณะ พื้นที่เชื่อมต่สวนสาธารณะ และมีแนวทางสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจด้วย อย่างสวนรถไฟ เขตจตุจักร ซึ่งเป็นสวนสาธารณะที่เปิดให้บริการโดยไม่คิดค่าใช้บริการ ทั้งที่มีต้นทุน ก็เสียโอกาสที่จะสร้าง

ภาพถ่าย กทม.แสดงให้เห็นว่ามีพื้นที่สีเขียวกระจุกกระจุก

ผลกำไร เห็นว่าต้องมีแนวทางจัดการที่ดีมากกว่ารอพึ่งงบประมาณของรัฐ โดยใช้นวัตกรรมความคิดสร้างมูลค่า หากป่าสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจ ป่าในเมืองจะอยู่อย่างดี มีผู้เล่นผลักดันให้สวนรถไฟเป็นเหมือนเซ็นทรัลพาร์ค สวนสาธารณะท่ามกลางหมู่ตึกในมหานครนิวยอร์ก

“ต้นไม้ยังช่วยดักฝุ่นและกรองอากาศ มีบทบาทด้านสุขภาพ สีเขียวของต้นไม้ทำให้จิตใจผ่อนคลายและอ่อนโยน แต่ป่าในเมืองคงไม่ได้มองแค่ต้นไม้หรือเอาต้นไม้ไว้ด้วยกัน แต่ต้องมีการจัดการเป็นระบบเชื่อมต่อสิ่งมีชีวิต ขนาดที่อยู่อาศัย แนวตั้งอย่างคอนโดฯ ยังมีสวนส่วนกลางบนดาดฟ้า ป่าในเมืองยังให้คุณค่าทางทัศนียภาพ ถ้าคนเมืองให้คุณค่าป่าในเมืองมากขึ้นจะหวงแหน นำมาสู่แนวคิดธนาคารต้นไม้ ต้นไม้มีค่าตั้งแต่ตอนมีชีวิต มีการประเมินมูลค่า ธนาคารให้เงินเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามปริมาณต้นไม้” นักเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมกล่าว

การขับเคลื่อนป่าในเมืองครั้งนี้ **ผศ.พงศ์พร สุดบรรทัด** นักวิชาการสถาปัตย์และออกแบบผังเมือง ประธานประชาคมห้วยขวาง กล่าวว่า ถึงเวลาที่ต้องหวนคิดถึงดีเอ็นเอกรุงเทพฯ และความเป็นป่าในเมือง หลายคนไม่ทราบว่ กทม.มีคลอง 2,000 กิโลเมตร สองฝั่งคลองมีพื้นที่ป่าและสวน ตอนเรียกเวนคืนเมฆอน นี่คือการระบบนิเวศของบางกอก แต่กลับถูกลืม จำเป็นต้องสร้างการมีส่วนร่วมให้ชุมชนหันมาอนุรักษ์พื้นที่ป่าเหล่านี้ให้มี

ประสิทธิภาพ ไม่บุกรุกเพิ่มเติม ยึดแนวคิดคนอยู่กับป่าอย่างสมดุลและยั่งยืนตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รวมถึงสอดคล้องนโยบายรัฐบาล ศสช.หยุดการรุกราล้ำค่าคลองเพื่อลดปัญหาน้ำท่วม กทม.ด้วย ขณะนี้ขับเคลื่อนชุมชนริมคลองลาดพร้าวเป็นต้นแบบ

“ป่าในเมืองมีอยู่จริง แต่ปัญหาคือ เราไม่ได้ทำอะไรกับมันและถูกลืม รวมถึงขาดการสร้างการเข้าใจและการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ขณะนี้มีปัญหาและคำถาม ถ้ามาปลูกป่าแล้วจะเสียพื้นที่ปลูกสร้างบ้าน ทั้งยังติดขัดระบบราชการและกฎหมายที่ไม่เอื้อประโยชน์ให้อนุรักษ์พื้นที่ป่าในเมือง นอกจากชุมชนขับเคลื่อนแล้ว ภาคเอกชนต้องร่วมมือด้วย จะสานต่อป่าในเมือง ต้องอนุรักษ์ป่าริมคลอง แก้ปัญหาน้ำเสีย รวมถึงใช้ประโยชน์จากบึงมักกะสัน บึงบางซื่อ นี่คือการระบบนิเวศดั้งเดิมเป็นน้ำหล่อเลี้ยงป่าในเมือง” ผศ.พงศ์พรขยายไอเดียร่วมสร้างป่าในเมือง

ด้าน **อรยา สุตะบุตร** ผู้ก่อตั้งกลุ่ม BIG TREE PROJECT กล่าวว่า ป่าในเมืองสำคัญ เพราะเราอยู่โดยกลืนหายใจหรือพกเครื่องกรองอากาศติดตัวไม่ได้ กรุงเทพฯ ร้อนและมลภาวะเยอะ หันไปทางไหนต้นไม้ใหญ่ก็หายไปเรื่อยๆ

ป่าริมคลองลาดพร้าว มีการวางแผนอนุรักษ์เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าในเมือง

รศ.วราพร สุรวดี ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานธรรมชาติวิทยา

การดำเนินงานที่ผ่านมา ใช้ต้นไม้ใหญ่เป็นสัญลักษณ์สื่อ นอกจากสวยงาม ยังสร้างความสดชื่นและร่มเย็น จนคนในเมืองเริ่มสังเกตและผูกพัน ถ้าต้นไม้โดนตัดจะหงุดหงิด โดยเฉพาะการตัดต้นไม้แบบหัวกุดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทางกลุ่มยังมีวิทยากรเป็นรุกขกรมืออาชีพ มีการตัดแต่งต้นไม้ถูกต้องตามหลัก ทำให้ต้นไม้เติบโตแข็งแรง ก่อเกิดหลักสูตรดูแลต้นไม้ช่วยผลิตรุกขกรรุ่นใหม่ให้มากขึ้น รวมทั้งสร้าง

อริยา สุตะบุตร ผู้ก่อตั้งกลุ่ม BIG TREE PROJECT

สายตรวจต้นไม้ ก่อนหน้าประชาชนยังเป็นวิทยากรอบรมคนรับจ้างตัดแต่งต้นไม้ให้รัฐเสียอีกด้วย

“องค์ประกอบป่าในเมือง คือ ต้นไม้ใหญ่ เราของทีมรุกขกรอาสาสมัครตัดแต่งต้นไม้กับ กทม. ในพื้นที่เขตปทุมวันและอีกหลายเขต ต้นไม้ที่ตัดแต่งแบบมืออาชีพกับตัดฟันหน้าตาต่างกัน นำมาสู่ภาคเอกชนจ้างตัดแต่งต้นจามจุรีเก่าแก่ตลอดซอยสมคิด ป่าในเมืองเกิดได้ต้องมีความร่วมมือกับทุกฝ่าย หากประชาชนตื่นตัวและชี้ช่องจะเดินหน้าได้ เราทำงานโดยไม่ใช้งบราชการ ไม่เปลี่ยนกรรมสิทธิ์ที่ดิน และขออนุญาตปลูกเพิ่ม วันนี้ได้ประชาชนเป็นหูเป็นตาเป็นสายลับ

ผศ.พงศ์พร สุดบรรทัด ชูใช้ระบบคลองสานต่อป่าในเมืองบนเวทีเสวนา

ทั่วเมือง ทุกกิจกรรมของโครงการป่าในเมือง ยินดีจะช่วยเหลือสารข้อมูลความรู้และสร้างความเข้าใจว่าป่าในเมืองให้ตรงกันผ่านเพจ BIG TREE PROJECT นอกเหนือจากเพจ URBANFOREST THAILAND ที่ สกว. และนิเทศฯ นิด้า เปิดตัวในครั้งนี้” อรยา กล่าว

‘พิพิธภัณฑสถานธรรมชาติวิทยา’ หนึ่งในต้นแบบป่าในเมืองช่วยรักษาและพัฒนาพื้นที่สีเขียว กระทั่งกลายเป็นกระแสในโลกออนไลน์ **รศ.วราพร สุรวดี** ประธานกรรมการมูลนิธิอินทสัท-สออง และผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานธรรมชาติวิทยา กล่าวในงานเดียวกันว่า บ้านหลังนี้และที่ดินในย่านบางรักเป็นมรดกที่คุณแม่ยกให้ ภายในบ้านมีข้าวของเครื่องใช้ของทาทิงจัดทำเป็นพิพิธภัณฑสถาน นอกบ้านก็ดูแลเก็บรักษาต้นไม้ไว้ท่ามกลางสถานการณ์รื้อบ้านเก่าตัดไม้ใหญ่ทุกวัน ตั้งใจเก็บพื้นที่ไว้เป็นจุดพักและแหล่งน้ำอาหารของสัตว์ที่เดินทางไปสวนลุมฯ และเขาดิน แล้วก็ช่วยสร้างออกซิเจนให้กับคนกทม. ทุกวันนี้คนเมืองมองต้นไม้เป็นแค่สิ่งประดับ

“ใช้เวลาพิสูจน์มา 15 ปี อุณหภูมิในบ้านเย็นกว่าภายนอก คนเข้าชมพิพิธภัณฑสถานบอกเป็นเสียงเดียวกัน อากาศเย็นสบายกว่า ถือเป็นกรณีศึกษาของการเก็บต้นไม้ เราเป็นพิพิธภัณฑสถานเปิด อยากพิสูจน์ไปได้ ก็ย้ำอีกครั้ง บิดรับบริจาคซื้อที่ดินติดกับพิพิธภัณฑสถานแล้ว เพราะยอดเงินครบ 10 ล้าน ก็จะพัฒนาพื้นที่สีเขียว มีแนวคิดจัดสวนแนวใหม่ หรือสวนลอยฟ้า Roof Garden อยู่ขั้นตอนหาผู้ออกแบบ” รศ.วราพร ผู้ทุ่มเทรักษาป่าในเมืองกล่าว

ส่วน **ภาณุเดช เกิดมะลิ** เลขาธิการมูลนิธิสืบฯ กล่าวว่าการรักษาพื้นที่ป่าที่มีอยู่เดิมสำคัญ แล้ว

ก็ไม่ควรไว้วางใจแต่ในพื้นที่ป่านุรักษ์ แต่ต้องดูแลป่ารอบบ้านเราด้วย ป่าใน กทม.ถูกขอยเป็นเกาะเล็กเกาะน้อย สัตว์หายไป ระบบนิเวศป่าใน กทม.เหลือแค่พื้นที่บางขุนเทียนแห่งเดียว ป่าที่สมบูรณ์ไม่ใช่แค่ต้นไม้ ต้องมีระบบนิเวศสัมพันธ์กัน และเราสามารถพัฒนาต้นไม้ที่มีอยู่ให้เป็นป่า ถ้าสร้างป่าในบ้านกระจายสู่พื้นที่สาธารณะครอบคลุมถึงพื้นที่เอกชนก็จะกลายเป็นป่าหอยมใหญ่ การดูแลป่าเป็นหน้าที่ของทุกคน อย่าโยนให้รัฐบาล เดิมไทยมีพื้นที่ป่า 70% หรือ 3 ใน 4 ส่วนของพื้นที่ประเทศ แต่วันนี้ป่าลดลงเหลือ 31% ป่าที่มีความต่อเนื่องเหลือเพียงป่าตะวันตก และเขาใหญ่-ทับลาน-ปางสีดา

อีกแนวทางในการเพิ่มพื้นที่ป่า เลขาธิการมูลนิธิสืบฯ กล่าวว่า พันธบัตรป่าไม้ ไทยยังไม่เคยมี เป็นการระดมทุนจากประชาชนและภาคธุรกิจไปสนับสนุนกิจกรรมในภาคป่าไม้ การอนุรักษ์ป่า เป็นหนทางเรียกต้นไม้กลับคืนมาผ่านการทำสวนป่าเศรษฐกิจในพื้นที่ ส.ป.ก. และที่มีโฉนด รวมกว่า 20 ล้านไร่ เพื่อให้ได้ป่า 40% ที่ตั้งเป้าไว้ว่าจะทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเกิดความสมดุล ลดพื้นที่ทำเกษตรเชิงเดี่ยว ขณะนี้มีการตั้งคณะกรรมการระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานรัฐ เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งพันธบัตรรัฐบาลนี้อยู่ในแผน 12 ด้วย จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน การเปลี่ยนที่เกษตรเป็นป่า นอกจากได้ป่าคืน ยังส่งผลให้ราคาผลผลิตดีขึ้นด้วย.

คนทำหนังสือปลุกรักยกป่าในเมือง

พิก้อง-ทรงกลด บางยี่ขัน บรรณาธิการนิตยสาร a-day กล่าวว่า a-day ฉบับหน้า ทำเรื่องสวนสาธารณะในเมือง นำเสนอการจัดการพื้นที่สีเขียว ปัญหาที่ทำให้ป่าในเมืองลดน้อยลง เพราะมนุษย์คิดว่าตนเองเป็นเจ้าของห้องเช่า มีสิทธิ์กำหนดอะไรควรอยู่ไม่ควรอยู่ จน

เพื่อกำหนดการจัดการทรัพยากรทุกอย่าง ดัดดันไม้ริมทาง ไม้ดูแลรักษา ธรรมชาติเป็นเพียงเฟอร์นิเจอร์ๆ ของคนเมืองชิ้นหนึ่งหรือคิดแต่จัดสวนแบบอินเทรนด์ ขูดต้นเก่าทิ้ง เปลี่ยนต้นใหม่ ไม่สนใจระบบนิเวศที่มีความสัมพันธ์กันของสิ่งมีชีวิต

“การจัดการ

พื้นที่สีเขียวใน กทม.

เอาไว้ดู เอาไว้ประดับบารมีหรือ

แสดงว่ามีรสนิยม สิ่งโคปรีเคยจัดสวนएसว แต่เมื่อเปลี่ยนความคิดจากสวนเป็นป่า นำมาสู่การรื้อต้นไม้และเปลี่ยนต้นไม้ใหม่ ภูมิทัศน์ไม่ได้สวยงาม แต่กลับมีสิ่งมีชีวิตเพิ่มขึ้น มีการปลูกพืชอาหาร เพราะสัตว์ต้องเคลื่อนที่เดินทางหากิน มีการทำทางเชื่อม เช่นเดียวกับที่อังกฤษทำสวนเพื่อให้ผึ้งเดินทางไปผสมพันธุ์กันได้ เพราะหนึ่งชีวิตเท่าเทียมกัน แม้ปัจจุบันสถานการณ์การตัดต้นไม้ในเมืองใหญ่จะดีขึ้น เพราะแต่ละภาคส่วนร่วมขับเคลื่อนสนับสนุน แต่ยังไม่มากพอ ยังต้องสื่อสารความคิดเรื่องป่าในเมืองออกสู่คนหมู่มากยิ่งกว่านี้ รวมทั้งทำกิจกรรมและการบรรยายต่างๆ ทำให้ทุกคนรู้ว่า สิ่งที่ทำ การปลูกต้นไม้ อย่างถูกต้อง ช่วยเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมเมืองให้ดีขึ้น” บ.ก.a-day นิตยสารสุดปี๊อปบอก.

เสวนาสาธารณะในโครงการ “เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมืองและ
การแลกเปลี่ยนเปิดตัวโครงการที่หอศิลป์ วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร

iUrban | 19 Dec 2016

iUrban^{leaf}

Smart City Living Magazine

HOME

INSPIRATION ▾

DIY

GREENERY

LIVING

PR ▾

โครงการเสวนา
เดินตาม
รอยเท้าพ่อ
สานต่อ
ป่าในเมือง

วันพฤหัสบดีที่ 22 ธันวาคม 2559
12.00-16.30 น.
ห้องอเนกประสงค์ ชั้น 1 หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

Keynote speaker

- ดร.วิวัฒน์ ศัลยกำธร
ประธานสถาบัน/เครือข่าย/พอเพียง และประธานมูลนิธิโครงการหลวง

วิทยากร ได้แก่

- พ.ศ.ดร.ประชา คุณธรรมดี
นักวิชาการสภว.
และนักเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- คุณทรงกลด บางยี่ขัน
ประธานโครงการ A-Day
- คุณอรุณฯ ชูตะบุตร
ผู้ก่อตั้งกลุ่ม Bigtree project
- พ.ศ.พงศ์พร สุธรรมศักดิ์
นักวิชาการสถาปัตย์และออกแบบผังเมือง ปรึกษาฯ หน่วยงาน
- รศ.วราพร สุรวดี
ประธานกรรมการมูลนิธิธรรมาภิบาล-สวอชและหน่วยงานที่ปรึกษา/นักวิชาการ
- คุณกาญจนา เตชะมณี
เลขาธิการมูลนิธิธรรมาภิบาล

ผู้ดำเนินรายการ

- พ.ศ.ดร.อัครวัน เมตตโพธิ์แก้ว
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการศึกษาและนวัตกรรมเพื่อสังคม
และรองอธิการบดีบริหารงานด้านสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- พ.ศ.ดร.วิไลวรรณ ตรีวิไลเกษม
อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สำรองที่นั่ง : UrbanForestThai, บัณฑิต at NIDA
โทร.02-727-3758-9

18 Dec 2016

โครงการเสวนา “เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง”

ขอเชิญผู้สนใจเข้าร่วมโครงการเสวนา “เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง” ป่าในเมือง สู่การสร้าง “ความเข้าใจ” คน เมือง ป่า อยู่ร่วมกันได้ เพราะเราเป็นเจ้าของต้นไม้ในเมืองร่วมกัน

สำรองที่นั่งฟรี!!.. **คลิกที่นี่เลย** วันที่ 22 ธันวาคม 2559 ณ ห้องอเนกประสงค์ ชั้น 1 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

จัดโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับ คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

โครงการดังกล่าวจัดขึ้น เพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณและสานต่อแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่ทรงยึดมั่นในแนวทางการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของความยั่งยืน และทรงตระหนักถึงคุณค่าทรัพยากรป่าไม้อย่างลึกซึ้ง วางแนวทางในการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อให้ “คน” กับ “ธรรมชาติ” อยู่ร่วมกันอย่างพึ่งพาอาศัยและเอื้อประโยชน์ต่อกัน

<https://goo.gl/forms/Klvn4XSPy9w9j2fg2>

newswit.com

ข่าวประชาสัมพันธ์

Press Releases

ข่าวย้อนหลัง

หัวข้อข่าว

บล็อก

ทั่วไป

สินค้า

บันเทิง

ไอที

หุ้น

ไลฟ์สไตล์

สื่อสาร

พลังงาน

บ้าน/คอนโด

ยานยนต์

สุขภาพ

ปฏิทินข่าว

โครงการเสวนา เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง

ข่าวประชาสัมพันธ์ทั่วไป วันจันทร์ที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ๑๘:๒๘ น.

กรุงเทพฯ--19 ธ.ค.--สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ขอเชิญผู้สนใจเข้าร่วมโครงการเสวนา "เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง"

ป่าในเมือง สู่การสร้าง "ความเข้าใจ" คน เมือง ป่า อยู่ร่วมกันได้ เพราะเราเป็นเจ้าของต้นไม้ในเมืองร่วมกัน

สำรองที่นั่งฟรี!!..

<https://goo.gl/forms/Klvn4XSPy9w9j2fg2> วันที่ 22

ธันวาคม 2559 ณ ห้องอเนกประสงค์ ชั้น 1 หอศิลปวัฒนธรรม

แห่งกรุงเทพมหานคร

จัดโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับ
คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

โครงการดังกล่าวจัดขึ้น เพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระ
มหากรุณาธิคุณและสานต่อแนวทางพระราชดำริของพระบาท
สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่ทรงยึด
มั่นในแนวทางการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของความยั่งยืน
และทรงตระหนักถึงคุณค่าทรัพยากรป่าไม้อย่างลึกซึ้ง วาง
แนวทางในการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อให้ "คน"

กับ "ธรรมชาติ" อยู่ร่วมกันอย่างพึ่งพาอาศัยและเอื้อประโยชน์ต่อกัน

ไทยโพสต์ ขับเคลื่อน 'ป่าในเมือง'

ข่าวทั่วไป หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ -- อาทิตย์ที่ 25 ธันวาคม 2559
00:00:23 น.

"ต้นไม้ใหญ่ใน กทม.มีมาก แต่ขาดการจัดการ และมักจะถูกประหาร แม้มีพื้นที่สีเขียวเยอะ ก็ไม่เท่ากับมีป่า เพราะปกคลุมไปด้วยรั้วพืชรก จำเป็นต้องส่งเสริมให้มีการปลูกป่า สร้างระบบนิเวศที่พึ่งพากัน เป็นจุดเริ่มต้นของคำว่าต้นไม้มากกว่าต้นไม้" ผศ.ดร.ประชา คุณธรรมดี นักเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวในงานคิกออฟโครงการ "ป่าในเมือง" จัดโดยคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มูลนิธิสืบสานคละสีย และกลุ่ม BIG TREE PROJECT ที่หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร เมื่อวันก่อน

ผศ.ดร.ประชา คุณธรรมดี กล่าวว่า จำนวนพื้นที่ป่าในเมืองปัจจุบันยังไม่เหมาะสม และเราต้องการให้พื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น จากการทำวิจัยโครงการ "การเติมใจจ่ายเพื่อป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯ" คณะเศรษฐศาสตร์ มธ. ได้รับทุนวิจัย สกว. เราอยากรู้ว่า คนกรุงเทพฯ มีความคิดอย่างไรในการอนุรักษ์ป่าทั้งป่าอนุรักษ์ ป่าต้นน้ำ และป่าในเมือง ได้ข้อสรุปที่น่าสนใจ พบว่าคนกรุงเทพฯ ยินดีจ่ายเพื่อช่วยเหลือดูแลป่าในหลายรูปแบบ จะให้บริจาค 500 บาทต่อปีเข้ากองทุนอนุรักษ์ก็เต็มใจ แต่ต้องยอมรับว่างบประมาณคงไม่เพียงพอป่าที่มีจำนวนมาก ซึ่งหนทางที่คนกรุงเทพฯ และปริมณฑลจะสามารถมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ โดยเฉพาะต้นน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยา คือ ร่วมสนับสนุนกิจกรรมลดการทำลายป่า อนุรักษ์ปลูกป่า และส่งเสริมการอนุรักษ์ป่าของชุมชน ซึ่งทำได้ด้วยการบริจาคเงินให้แก่กิจกรรมและหน่วยงานที่เพิ่มพื้นที่ป่า นอกจากนี้ คนเมืองใหญ่ต้องหาพื้นที่ป่าในเมืองเพื่อลดอุณหภูมิให้เมืองด้วย

การปลูกป่าในเมืองนั้น ผศ.ดร.ประชาเห็นว่า เราจำเป็นต้องมีผังเมืองพื้นที่ป่าเพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อพื้นที่สีเขียว พื้นที่สวนสาธารณะ พื้นที่เชื่อมตอสวนสาธารณะ และมีแนวทางสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจด้วย อย่างสวนรถไฟ เขตจตุจักร ซึ่งเป็นสวนสาธารณะที่เปิดให้บริการโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ทั้งที่มีต้นทุน ก็เสียโอกาสที่จะสร้างผลกำไร เห็นว่าต้องมีแนวทางจัดการที่ดีมากกว่ารอพึ่งงบประมาณของรัฐ โดยใช้นวัตกรรมความคิดสร้างมูลค่า หากป่าสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจ ป่าในเมืองจะอยู่อย่างดี มีผู้เสนอผลักดันให้สวนรถไฟเป็นเหมือนเซ็นทรัลพาร์ค สวนสาธารณะท่ามกลางหมู่ตึกในมหานครนิวยอร์ก

"ต้นไม้ยังช่วยดักฝุ่นและกรองอากาศ มีบทบาทด้านสุขภาพ สีเขียวของต้นไม้ทำให้จิตใจผ่อนคลายและอ่อนโยน แต่ป่าในเมืองคงไม่ได้มองแค่ต้นไม้หรือเอาต้นไม้ไว้ด้วยกัน แต่ต้องมีการจัดการเป็นระบบเชื่อมต่อสิ่งมีชีวิตขนาดที่อยู่อาศัยแนวตั้งอย่างคอนโดฯ ยังมีสวนส่วนกลางบนตาดฟ้า ป่าในเมืองยังให้คุณค่าทางทัศนียภาพ ถ้าคนเมืองให้คุณค่าป่าในเมืองมากขึ้นจะวางแผน นำมาสู่แนวคิดธนาคารต้นไม้ ต้นไม้มีค่าตั้งแต่ตอนมีชีวิต มีการประเมินมูลค่า ธนาคารให้เงินเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามปริมาณต้นไม้" นักเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมกล่าว

การขับเคลื่อนป่าในเมืองครั้งนี้ ผศ.พงศ์พร สุตบรรทัด นักวิชาการสถาปัตย์และออกแบบผังเมือง ประธานประชาคมห้วยขวาง กล่าวว่า ถึงเวลาที่ต้องหวนคิดถึงดีเอ็นเอกรุงเทพฯ และความเป็นป่าในเมือง หลายคนไม่ทราบว่า กทม.มีคลอง 2,000 กิโลเมตร สองฝั่งคลองมีพื้นที่ป่าและสวน ดนเรียกเวนิสเอเชียน นี่คือระบบนิเวศของบางกอก แต่กลับถูกลืม จำเป็นต้องสร้างการมีส่วนร่วมให้ชุมชนหันมาอนุรักษ์พื้นที่ป่าเหล่านี้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่บุกรุกเพิ่มเติม ยึดแนวคิดคนอยู่กับป่าอย่างสมดุลและยั่งยืนตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รวมถึงสอดคล้องนโยบายรัฐบาล คสช.หยุดการรุกรานป่าคลองเพื่อลดปัญหาน้ำท่วม กทม.ด้วย ขณะนี้ขับเคลื่อนชุมชนริมคลองลาดพร้าวเป็นต้นแบบ

"ป่าในเมืองมีอยู่จริง แต่ปัญหาคือ เราไม่ได้ทำอะไรกับมันและถูกลืม รวมถึงขาดการสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ขณะนี้มีปัญหาและคำถาม ถ้ามาปลูกป่าแล้วจะเสียพื้นที่ปลูกสร้างบ้าน ทั้งยังติดขัดระบบราชการและกฎหมายที่ไม่เอื้อประโยชน์ให้อนุรักษ์พื้นที่ป่าในเมือง นอกจากชุมชนขับเคลื่อนแล้ว ภาคเอกชนต้องร่วมมือด้วย จะสานต่อป่าในเมือง ต้องอนุรักษ์ป่าริมคลอง แก้ปัญหาน้ำเสีย รวมถึงใช้ประโยชน์จากบึงมักกะสัน บึงบางซื่อ นี่คือนโยบายดั้งเดิมเป็นน้ำหล่อเลี้ยงป่าในเมือง" ผศ.พงศ์พรขยายใจเตรียมสร้างป่าในเมือง

ด้าน อรยา สุตบุตร ผู้ก่อตั้งกลุ่ม BIG TREE PROJECT กล่าวว่า ป่าในเมืองสำคัญ เพราะเราอยู่โดยกลืนหายใจหรือพกเครื่องกรองอากาศติดตัวไม่ได้ กรุงเทพฯ ร้อนและมลภาวะเยอะ หันไปทางไหนต้นไม้ใหญ่ก็หายไปเรื่อยๆ การดำเนินงานที่ผ่านมา ใช้น้ำต้นไม้ใหญ่เป็นสัญลักษณ์สื่อ นอกจากสวยงามยังสร้างความสดชื่นและร่มเย็น จนคนในเมืองเริ่มสังเกตและผูกพัน ถ้าต้นไม้โค่นตัดจะหงุดหงิด โดยเฉพาะการตัดต้นไม้แบบหักโค่นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทางกลุ่มยังมีวิทยากรเป็นรุกขกรมืออาชีพ มีการตัดแต่งต้นไม้ถูกต้องตามหลัก ทำให้ต้นไม้เติบโตแข็งแรง ก่อเกิดหลักสูตรดูแลต้นไม้ช่วยผลิตรุกขกรรุ่นใหม่ให้มากขึ้น รวมทั้งสร้างสายตรวจต้นไม้ ก่อนหน้าประชาชนยังเป็นวิทยากรอบรมคนรับจ้างตัดแต่งต้นไม้ให้รู้เสียอีกด้วย

"องค์ประกอบป่าในเมือง คือ ต้นไม้ใหญ่ เรารวมทีมรุกขกรอาสาสมัครตัดแต่งต้นไม้กับ กทม. ในพื้นที่เขตปทุมวันและอีกหลายเขต ต้นไม้ที่ตัดแต่งแบบมืออาชีพกับตัดฟันหน้าตาต่างกัน นามาสู่ภาคเอกชนจ้างตัดแต่งต้นจามจุรีเก่าแก่ตลอดซอยสมคิด ป่าในเมืองเกิดได้ต้องมีความร่วมมือกับทุกฝ่าย หากประชาชนตื่นตัวและชี้ช่องจะเดินหน้าได้ เราทำงานโดยไม่ใช้งบราชการ ไม่เปลี่ยนกรรมสิทธิ์ที่ดิน และขออนุญาตปลูกเพิ่ม วันนี้ได้ประชาชนเป็นหูเป็นตาเป็นสายลับทั่วเมือง ทุกกิจกรรมของโครงการป่าในเมือง ยินดีจะช่วยเหลือสารข้อมูลความรู้และสร้างความเข้าใจคำว่าป่าในเมืองให้ตรงกันผ่านเพจ BIG TREE PROJECT นอกเหนือจากเพจ URBANFOREST THAILAND ที่สกว. และนิเทศฯ นิศา เปิดตัวในครั้งนี้" อรยา กล่าว

'พิพิธภัณฑชาวมรดก' หนึ่งในต้นแบบป่าในเมือง ช่วยรักษาและพัฒนาพื้นที่สีเขียว กระทั่งกลายเป็นกระแสในโลกออนไลน์ รศ.วราพร สุรวดี ประธานกรรมการมูลนิธิอินทาสท-สออง และผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑชาวมรดกกล่าวในงานเดียวกันว่า บ้านหลังนี้และที่ดินในย่านบางรักเป็นมรดกที่ดูแลมรดกให้ ภายในบ้านมีข้าวของเครื่องใช้ของท่าน จึงจัดทำเป็นพิพิธภัณฑ นอกบ้านก็ดูแลเก็บรักษาต้นไม้ไว้ ท่ามกลางสถานการณ์เรือนกระจกต้นไม้ใหญ่ทุกวัน ตั้งใจเก็บพื้นที่นี้ไว้เป็นจุดพักและแหล่งน้ำอาหารของสัตว์ที่เดินทางไปสวนลุมฯ และเขาดิน แล้วก็ช่วยสร้างออกซิเจนให้กับคน กทม. ทุกวันนี้คนเมืองมองต้นไม้เป็นแค่สิ่งประดับ

"ใช้เวลาพิสูจน์มา 15 ปี อุณหภูมิในบ้านเย็นกว่าภายนอก คนเข้าชมพิพิธภัณฑบอกเป็นเสียงเดียวกัน อากาศเย็นสบายกว่า ถือเป็นกรณีศึกษาของการเก็บต้นไม้ เราเป็นพิพิธภัณฑเปิด อยากพิสูจน์ไปได้ ก็ย้ำอีกครั้ง ปิดรับบริจาคซื้อที่ดินติดกับพิพิธภัณฑแล้ว เพราะยอดเงินครบ 10 ล้าน ก็จะพัฒนาพื้นที่สีเขียว มีแนวคิดจัดสวนแนวใหม่ หรือสวนลอยฟ้า Roof Garden อยู่ในขั้นตอนหาผู้ออกแบบ" รศ.วราพร ผู้ทุ่มเทรักษาป่าในเมืองกล่าว

ส่วน ภานุเดช เกิดมะลิ เลขาธิการมูลนิธิสืบนาคะเสถียร กล่าวว่า การรักษาพื้นที่ป่าที่มีอยู่เดิมสำคัญ แล้วก็ไม่ควรไถยวายแต่ในพื้นที่ป่านุรักษ์ แต่ต้องดูแลป่ารอบบ้านเราด้วย ป่าใน กทม.ถูกขอยเป็นเกาะเล็กเกาะน้อย สัตว์หายไป ระบบนิเวศป่าใน กทม.เหลือแค่พื้นที่บางขุนเทียนแห่งเดียว ป่าที่สมบูรณ์ไม่ใช่แค่ต้นไม้ ต้องมีระบบนิเวศสัมพันธ์กัน และเราสามารถพัฒนาต้นไม้ที่มีอยู่ให้เป็นป่า ถ้าสร้างป่าในบ้านกระจายสู่พื้นที่สาธารณะครอบคลุมถึงพื้นที่เอกชนก็จะกลายเป็นป่าห้อมใหญ่ การดูแลป่าเป็นหน้าที่ของทุกคน อย่าโยนให้รัฐบาล เดิมไทยมีพื้นที่ป่า 70% หรือ 3 ใน 4 ส่วนของพื้นที่ประเทศ แต่วันนี้ป่าลดลงเหลือ 31% ป่าที่มีความต่อเนื่องเหลือเพียงป่าตะวันตก และเขาใหญ่-ทับลาน-ปางสีดา

อีกแนวทางในการเพิ่มพื้นที่ป่า เลขาธิการมูลนิธิสืบฯ กล่าวว่า พันธบัตรป่าไม้ ไทยยังไม่เคยมี เป็นการระดมทุนจากประชาชนและภาคธุรกิจไปสนับสนุนกิจกรรมในภาคป่าไม้ การอนุรักษ์ป่า เป็นหนทางเรียกต้นไม้กลับมาได้ผ่านการทำสวนป่าเศรษฐกิจ ในพื้นที่ ส.ป.ก. และที่มีโฉนด รวมกว่า 20 ล้านไร่ เพื่อให้ได้ป่า 40% ที่ตั้งเป้าไว้ว่าจะทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเกิดความสมดุล ลดพื้นที่ทำเกษตรเชิงเดี่ยว ขณะนี้มีการตั้งคณะกรรมการระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานรัฐ เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งพันธบัตรรัฐบาลนี้อยู่ในแผน 12 ด้วย จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน การเปลี่ยนที่เกษตรเป็นป่า นอกจากได้ป่าคืน ยังส่งผลให้ราคาผลผลิตดีขึ้นด้วย.

คนทำหนังสือปลุกปล้ำป่าในเมือง

ที่กอง-ทรงกลด บางยี่ขัน บรรณาธิการนิตยสาร a-day กล่าวว่า a-day ฉบับหน้า ทำเรื่องสวนสาธารณะในเมือง นำเสนอการจัดการพื้นที่สีเขียว ปัญหาที่ทำให้ป่าในเมืองลดน้อยลง เพราะมนุษย์คิดว่าตนเองเป็นเจ้าของห้องเช่า มีสิทธิ์กำหนดอะไรควรอยู่ไม่ควรอยู่ จนเผลอคิดจัดการทรัพยากรทุกอย่างตัดต้นไม้ริมทาง ไม่ดูแลรักษา ธรรมชาติเป็นเพียงเฟอร์นิเจอร์เก๋ๆ ของคนเมืองขึ้นหนึ่งหรือคิดแต่จัดสวนแบบอินเทรนด์ ขุดต้นไม้ทิ้ง เปลี่ยนต้นไม้ใหม่ไม่สนใจระบบนิเวศที่มีความสัมพันธ์กันของสิ่งมีชีวิต

"การจัดการพื้นที่สีเขียวใน กทม. เอาไว้ดู เอาไว้ประดับบาร์มีหรือแสดงว่ามีรสนิยม สิ่งโคปรเคยจัดสวนเอาสวย แต่เมื่อเปลี่ยนความคิดจากสวนเป็นป่านำมาสู่การรื้อต้นไม้และเปลี่ยนต้นไม้ใหม่ ภูมิทัศน์ไม่ได้สวยขึ้น แต่กลับมีสิ่งมีชีวิตเพิ่มขึ้น มีการปลูกพืชอาหาร เพราะสัตว์ต้องเคลื่อนที่ เดินทางหากิน มีการทำทางเชื่อม เช่นเดียวกับที่ยังกฤษฎาสวนเพื่อให้ผึ้งเดินทางไปผสมพันธุ์กันได้ เพราะหนึ่งชีวิตเท่าเทียมกัน แม้ปัจจุบันสถานการณ์การตัดต้นไม้ในเมืองใหญ่จะดีขึ้น เพราะแต่ละภาคส่วนร่วมขับเคลื่อน สนับสนุน แต่ยังไม่มากพอ ยังต้องสื่อสารความคิดเรื่องป่าในเมืองออกสู่คนหมู่มากยิ่งกว่านี้ รวมทั้งทำกิจกรรมและการบรรยายต่างๆ ทำให้ทุกคนรู้ว่า สิ่งที่ทำ การปลูกต้นไม้อย่างถูกต้อง ช่วยเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมเมืองให้ดีขึ้น" บ.ก.a-day นิตยสารสุดปิ๊อปอก.

อาร์วายทีไนน์ <http://www.ryt9.com>

Rating: ★★☆☆

บันทึกไฟล์เมื่อ: อาทิตย์ 25 ธันวาคม 2559 เวลา 10:41

Site Value: 10,000

PRValue (x1): 10,000

หัวข้อข่าว: ชับเคลื่อน 'ป่าในเมือง'

บรรยายได้ภาพ

กรุงเทพมหานครยังมีพื้นที่รกร้าง จำเป็นต้องพัฒนาสร้างป่าในเมือง

ภาพถ่าย กทม.แสดงให้เห็นว่ามีพื้นที่สีเขียวกระจาย

ป่าริมคลองลาดพร้าว มีการวางแผนอนุรักษ์เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าในเมือง

รศ.วราพร สุรวดี ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานธรรมชาติวิทยา

อริยา สุตะบุตร ผู้ก่อตั้งกลุ่ม BIG TREE PROJECT

ผศ.พงศ์พร สุตบรรทัด ชูใช้ระบบคลองสานต่อป่าในเมืองบนเวทีเสวนา

RYT9 อาร์วายทีไนน์

ข่าวออนไลน์ ต่างประเทศ เศรษฐกิจ หุ่น-การเงิน การเมือง บันเทิง กีฬา ท้องเที่ยว เทคโนโลยี

ThaiPR.NET โครงการเสวนา เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อ

Thailand Press Release ข่าวประชาสัมพันธ์

ป่าในเมือง

ข่าวทั่วไป ThaiPR.net -- จันทร์ที่ 19 ธันวาคม 2559 14:28:13 น.

สรุปทั้งหมด

กรุงเทพฯ--19 ธ.ค.--สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ขอเชิญผู้สนใจเข้าร่วมโครงการเสวนา "เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง"

ป่าในเมือง สู่การสร้าง "ความเข้าใจ" คน เมือง ป่า อยู่ร่วมกันได้ เพราะเรา
เป็นเจ้าของต้นไม้ในเมืองร่วมกัน

สำรองที่นั่งฟรี!!.. <https://goo.gl/forms/Klvn4XSPy9w9j2fg2> วันที่ 22
ธันวาคม 2559 ณ ห้องอเนกประสงค์ ชั้น 1 หอศิลปวัฒนธรรมแห่ง
กรุงเทพมหานคร

จัดโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับ คณะ
นิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
(นิด้า)

โครงการดังกล่าวจัดขึ้น เพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณและ
สานต่อแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล
อดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่ทรงยึดมั่นในแนวทางการพัฒนาประเทศบนพื้น
ฐานของความยั่งยืน และทรงตระหนักถึงคุณค่าทรัพยากรป่าไม้อย่างลึกซึ้ง
วางแนวทางในการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อให้ "คน" กับ "
ธรรมชาติ" อยู่ร่วมกันอย่างพึ่งพาอาศัยและเอื้อประโยชน์ต่อกัน

Thai Franchise Center

ศูนย์รวมธุรกิจ แฟรนไชส์ ที่ใหญ่ที่สุดในไทย

No.1
FRANCHISE
DIRECTORY

[Home](#)
[SMEs](#)
[Franchise](#)
[Market](#)
[Seminar](#)
[Events](#)
[News](#)
[Articles](#)
[Books](#)

Seminar

⊕
รูปแบบ
ภาค
หมวด
ตรวจสอบสถานะ
10 คอร์สใหม่
10 คอร์สเรียนขายดี

UPDATE

วัตถุประสงค์ : เรียนรู้กระบวนการ วา... | 5 เมษายน 2560

VIEW ALL

คอร์สอบรม - สัมมนา : Training & Seminar Course

📅 18 ธันวาคม 2559 💻 เข้าชม 259 ครั้ง

เสวนา ขอเชิญผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ "เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง"

โครงการเสวนา
เดินตาม
รอยเท้าพ่อ
สานต่อ
ป่าในเมือง

วันพฤหัสบดีที่ 22 ธันวาคม 2559
12.00-16.30 น.
ห้องประชุมปรังคัง ชั้น 1 หอประชุมธรรมศาสตร์วิทยุคมนาคม

Keynote speaker

- ดร.วิวัฒน์ ศัลยกำธร
ประธานสภาในเครือกรุงเทพธุรกิจ สภาประธานมูลนิธิกสิกรรมธรรมชาติ

วิทยากร "ได้ทั้ง"

- พ.อ.ดร.ประภา กุศลธรรมณี
ผู้อำนวยการกอง
แผนกเกษตรและปศุสัตว์ กองเกษตรและปศุสัตว์ กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- คุณเกรียงศักดิ์ เกตุยี่
กรรมการบริหาร บริษัท A Day
- คุณอรรษา อู่อุบล
ผู้ก่อตั้งกลุ่ม 3 good project
- พ.อ. นพ.ดร.สุเมธ ฤทธิชัย
ผู้อำนวยการโครงการในหลวงและมูลนิธิเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
- รศ.ดร.พรพร สุวรรณ
ประธานกรรมการบริหารโครงการ สหภาพเกษตรกรแห่งชาติ
- คุณกนกพร เดชเดโช
รองผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาข้าว

ผู้ดำเนินรายการ

- พ.อ.ดร.อรรษา กุศลธรรมณี
ผู้ก่อตั้งกลุ่ม 3 good project
และนักพัฒนาโครงการในหลวงและมูลนิธิเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
- พ.อ.ดร.วิวัฒน์ ศัลยกำธร
ประธานสภาในเครือกรุงเทพธุรกิจ สภาประธานมูลนิธิกสิกรรมธรรมชาติ

สำรองที่นั่ง : [UrbanForestThai](#), [เปิด at NIDA](#)
โทร. 02-727-3758-9

ขอเชิญผู้สนใจเข้าร่วมโครงการเสวนา "เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง" ป่าในเมือง สู่การสร้าง "ความเข้าใจ" คน เมือง ป่า อยู่ร่วมกันได้ เพราะเราเป็นเจ้าของต้นไม้ในเมืองร่วมกัน

วันที่ 22 ธันวาคม 2559 ณ ห้องอเนกประสงค์ ชั้น 1 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

จัดโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับ คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) โครงการดังกล่าวจัดขึ้น เพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณและสานต่อแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่ทรงยึดมั่นในแนวทางการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของความยั่งยืน และทรงตระหนักถึงคุณค่าทรัพยากรป่าไม้อย่างลึกซึ้งซึ่งวางแนวทางในการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อให้ "คน" กับ "ธรรมชาติ" อยู่ร่วมกันอย่างพึ่งพาอาศัยและเอื้อประโยชน์ต่อกัน

สำรองที่นั่ง ฟรี!! : <https://goo.gl/forms/Klvn4XSPy9w9j2fg2>

thailand press release news

General

Business

Entertainment

IT

Stocks

Lifestyle

Telecom

Energy

Properties

โครงการเสวนา เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป้าในเมือง

ข่าวประชาสัมพันธ์ทั่วไป Monday December 19, 2016 14:28

กรุงเทพฯ--19 ธ.ค.--สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ขอเชิญผู้สนใจเข้าร่วมโครงการเสวนา "เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป้าในเมือง"

ป้าในเมือง สู่การสร้าง "ความเข้าใจ" คน เมือง ป้า อยู่ร่วมกันได้ เพราะเราเป็นเจ้าของดินน้ำในเมืองร่วมกัน

สำรองที่นั่งฟรี!!.. <https://goo.gl/forms/Klvn4XSPy9w9j2fg2> วันที่ 22 ธันวาคม 2559 ณ ห้องอเนกประสงค์ ชั้น 1 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

จัดโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับ คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

โครงการดังกล่าวจัดขึ้น เพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณและสานต่อแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่ทรงยึดมั่นในแนวทางการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของความเป็นอยู่ และทรงตระหนักถึงคุณค่าทรัพยากรป่าไม้อย่างลึกซึ้ง วางแนวทางในการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อให้ "คน" กับ "ธรรมชาติ" อยู่ร่วมกันอย่างพึ่งพาอาศัยและเอื้อประโยชน์ต่อกัน

ThaiMediaPR

HOME EVENTS+ PROMOTION+ การศึกษา ธนาคาร/การเงิน/หลักทรัพย์ ธุรกิจ/ตลาด/โฆษณา/อุตสาหกรรม

โครงการเสวนา “เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง”

Added by admin on December 18, 2016.

Saved under การศึกษา

Tags: ป่าในเมือง

ขอเชิญผู้สนใจเข้าร่วมโครงการเสวนา “เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง”

ป่าในเมือง สู่การสร้าง “ความเข้าใจ” คน เมือง ป่า อยู่ร่วมกันได้ เพราะเราเป็นเจ้าของต้นไม้ในเมืองร่วมกัน
สำรองที่นั่งฟรี!!... <https://goo.gl/forms/Klvm4XSPy9w9j2fg2> วันที่ 22 ธันวาคม 2559 ณ ห้อง
อเนกประสงค์ ชั้น 1 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

จัดโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับ คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

โครงการดังกล่าวจัดขึ้น เพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณและสานต่อแนวทางพระราชดำริของ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่ทรงยึดมั่นในแนวทางการพัฒนาประเทศบน
พื้นฐานของความยั่งยืน และทรงตระหนักถึงคุณค่าทรัพยากรป่าไม้อย่างลึกซึ้ง วางแนวทางในการรักษาความ
สมดุลของระบบนิเวศ เพื่อให้ “คน” กับ “ธรรมชาติ” อยู่ร่วมกันอย่างพึ่งพาอาศัยและเอื้อประโยชน์ต่อกัน

เผยแพร่ข่าวโดย:

ไทยมีเดียพีอาร์

www.thaimediapr.com

Thailand Media Press Release ข่าวประชาสัมพันธ์

ThaiPR.NET

Thailand Press Release ข่าวประชาสัมพันธ์

ข่าวประชาสัมพันธ์

ปฏิทินข่าว

ฝากข่าวประชาสัมพันธ์

PR Scoop

ทั่วไป การเงิน/หลักทรัพย์ บ้านที่ดิน ทองเที่ยว ราชการ สินค้า ไอที โลจิสติกส์ อสังหาริมทรัพย์ สุขภาพ

ข่าวประชาสัมพันธ์การศึกษา

โครงการเสวนา “เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง”

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ — 19 ธันวาคม 2559 14:28

ขอเชิญผู้สนใจเข้าร่วมโครงการเสวนา "เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง"

ป่าในเมือง สู่การสร้าง "ความเข้าใจ" คน เมือง ป่า อยู่ร่วมกันได้ เพราะเราเป็นเจ้าของต้นไม้ในเมืองร่วมกัน สำนองที่นิ่งฟรี!!..

<https://goo.gl/forms/Klvn4XSPy9w9j2fg2> วันที่ 22 ธันวาคม 2559 ณ ห้องอเนกประสงค์ ชั้น 1 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

จัดโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับ คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

โครงการดังกล่าวจัดขึ้น เพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณและสานต่อแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่ทรงยึดมั่นในแนวทางการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของความยั่งยืน และทรงตระหนักถึงคุณค่าทรัพยากรป่าไม้อย่างลึกซึ้ง วางแนวทางในการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อให้ "คน"

กับ "ธรรมชาติ" อยู่ร่วมกันอย่างพึ่งพาอาศัยและเอื้อประโยชน์ต่อกัน

ข่าวชิ้นนี้เผยแพร่โดย Thai PR

คำค้น: นิด้า

วันอังคารที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2559

หน้าแรก | การเมือง | เศรษฐกิจ | รอบโลก | ไอที/อินเทอร์เน็ต | กีฬา |บันเทิง | อื่น ๆ

BREAKING NEWS

โครงการเสวนา "เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง" - ThaiPR.net 19 ธ.ค. 2559

กรุงเทพฯ--19 ธ.ค.--สถาบันบิณฑ์พัฒนาบริหารศาสตร์

ขอเชิญผู้สนใจเข้าร่วมโครงการเสวนา "เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง"

ป่าในเมือง สู่การสร้าง "ความเข้าใจ" คน เมือง ป่า อยู่ร่วมกันได้ เพราะเราเป็นเจ้าของต้นไม้ในเมืองร่วมกัน

สำรองที่นั่งฟรี!!... <https://goo.gl/forms/Klvn4XSPy9w9j2fg2> วันที่ 22 ธันวาคม 2559 ณ ห้องอเนกประสงค์ ชั้น 1 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

จัดโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับ คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบิณฑ์พัฒนาบริหารศาสตร์ (บิณฑ์)

โครงการดังกล่าวจัดขึ้น เพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณและสานต่อแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่ทรงยึดมั่นในแนวทางการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของความยั่งยืน และทรงตระหนักถึงคุณค่าทรัพยากรป่าไม้อย่างลึกซึ้ง วางแนวทางในการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อให้ "คน" กับ "ธรรมชาติ" อยู่ร่วมกันอย่างพึ่งพาอาศัยและเอื้อประโยชน์ต่อกัน

นักเศรษฐศาสตร์ ชี้คนเต็มใจจ่าย 4-500 บ./คน/ปี เพิ่มพื้นที่ป่าในเมือง

เขียนวันที่ วันพฤหัสบดี ที่ 22 ธันวาคม 2559 เวลา 20:58 น.

เขียนโดย isranews

นักเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม เผยผลวิจัยชี้คนกรุงเทพฯ พร้อมที่จะช่วยปลูกป่าในหลายรูปแบบ บริจาคเงิน เป็นอีกวิธีหนึ่งเพื่อมีส่วนร่วมปลูก-ดูแลต้นไม้ ขณะที่กลุ่มบักหรีกักวลงต้นไม้ในเมืองลดลงเรื่อยๆ บอกนิมิตหมายที่ดี กทม.-กฟน.ตัดต้นไม้อย่างถูกวิธีแล้ว พร้อมเชื่อ ป่าในเมืองเกิดได้ หากทุกคนร่วมมือร่วมใจกัน

วันที่ 22 ธันวาคม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับ คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) และภาคีเครือข่าย จัดโครงการเสวนา "เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง" ณ ห้องอเนกประสงค์ ชั้น 1 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

ผศ.ดร.ประชา คุณธรรมดี นักวิชาการ สกว. และนักเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม กล่าวถึง ผลการวิจัยชี้ว่า คนกรุงเทพฯ พร้อมที่จะช่วยกันปลูกป่าในหลายรูปแบบ แต่หน่วยงานต่างๆ ยึดหลักว่า คนกรุงเทพเป็นฝ่ายบริจาคอย่างเดียว ซึ่งยอดเงินอยู่ประมาณ 400-500 บาทต่อคนต่อปี โดยป่าที่ผูกพันกับคนกรุงเทพฯ มากที่สุดกลับได้รับความสนใจน้อยที่สุด นั่นคือ "ป่าในเมือง" รวมไปถึงเรื่องของสวนสาธารณะ และเรื่องของการเชื่อมต่อพื้นที่สีเขียว ฉะนั้นการพูดถึงป่าในเมืองจะเห็นเป็นพื้นที่สีเขียว จะเห็นสวนสาธารณะ เห็นป่า เห็นระบบนิเวศที่ดี เห็นคนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับต้นไม้ คนต้องมีส่วนร่วมในหลากหลายมิติ เช่น การบริจาคเงิน มีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้และต้องช่วยกันดูแลต้นไม้

ผศ.ดร.ประชา กล่าวอีกว่า ในกรุงเทพมีพื้นที่สีเขียวเยอะ แต่เป็นพื้นที่รกร้างที่เต็มไปด้วยวัชพืช ฉะนั้นการจะเป็นพื้นที่สีเขียวได้จึงต้องมีการจัดการ ต้องมีการปฏิสัมพันธ์ของคนกับต้นไม้ในพื้นที่เหล่านั้น

"ในความเป็นจริงแล้วต้นไม้มีเยอะไรมากกว่าต้นไม้ การเพิ่มพื้นที่สีเขียวจะช่วยลดอุณหภูมิของกรุงเทพให้ต่ำลง อากาศจะบริสุทธิ์ขึ้น เพราะต้นไม้จะช่วยดักกรองฝุ่นดูดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ทำให้ชีวิตคนเมืองน่าอยู่มากยิ่งขึ้น"

ขณะที่นายทรงกลด บางยี่ขัน บรรณาธิการนิตยสาร a-day กล่าวว่า วันนี้พวกเราทำตัวเหมือนเป็นเจ้าของโลก เรามีสิทธิกำหนดว่า ใครควรอยู่และใครไม่ควรอยู่ มีสิทธิบอกต้นไม้ต้นนี้ควรอยู่หรือควรไป คู่มืออ่านทุกอย่าง ดังนั้นทุกอย่างตกอยู่ภายใต้การจัดการของเรา แม้แต่การตัดต้นไม้ก็ตัดเพราะคิดว่า มันควรจะเป็นแบบที่เราอยากให้เป็น โดยที่ไม่ได้ดูว่าต้นไม้ก็มีชีวิตและจิตใจ

"ต้นไม้ข้างทาง เรามองแค่เป็นแท่งสีน้ำตาลมียอดสีเขียวๆ ส่วนต้นไม้จะมีนิสัยใจคออย่างไร จะมีชีวิตหรือซื้ออะไร เราก็อาจไม่รู้ เมื่อเราไม่รู้ ก็ยากที่จะรักษาเอาไว้ เพราะเราไม่รู้จักต้นไม้จึงสะท้อนความคิดธรรมชาติเป็นแค่เฟอร์นิเจอร์ชิ้นหนึ่งของคนเมือง ผมมองว่าสิ่งมีชีวิตต้องมีความเท่าเทียมกัน"

ส่วนนางอรยา สุตะบุตร ผู้ก่อตั้งกลุ่ม Big trees project กล่าวถึงความกังวลเกี่ยวกับเรื่องกรุงเทพฯ ที่มีอากาศร้อนมาก และมีมลภาวะ ขณะเดียวกันเมื่อหันไปมองต้นไม้ใหญ่ที่เคยเห็น ก็เริ่มหายไปเรื่อยๆ

"วันนี้มีเรื่องดีที่กทม.และการไฟฟ้านครหลวงได้มีการตัดแต่งต้นไม้ถูกวิธีแล้ว และเราก็มีโรงเรียนต้นไม้เพื่อผลิตรถจักรยานไฟฟ้า พร้อมกันนี้ เราก็พยายามที่จะสื่อสารกับภาคประชาชน โดยทั่วไปว่า วิธีการช่วยกันเฝ้าระวังดูอย่างไรต้นไม้ต้นนี้ตัดแต่งถูกวิธีหรือไม่ ด้วยการร่วมเป็นสายตรวจต้นไม้ เพราะในที่สุดองค์ประกอบของป่าในเมือง คือ ต้นไม้ใหญ่"ผู้ก่อตั้งกลุ่ม **Big trees** กล่าว พร้อมกับเชื่อว่า ป่าในเมืองสามารถเกิดได้ หากเราทุกคนร่วมมือร่วมใจกัน เป็นหูเป็นตาคอยตรวจสอบว่า หน่วยงานไหนตัดต้นไม้ผิดวิธี

นายภานุเดช เกิดมะลิ เลขาธิการมูลนิธิสืบนาคะเสถียร กล่าวถึงพื้นที่ป่าของประเทศไทยในอดีตมีกว่า 70% ด้วยการมองป่าในเชิงเศรษฐกิจทำให้มองทุกอย่างมีมูลค่า แทนที่จะมองในรูปแบบความรักความผูกพันพึ่งพาอาศัยกัน ทำให้สุดท้ายรัฐก็ให้สัมปทานให้เอกชนตัดไม้ ป่าก็ลดลง ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับต้นไม้จึงค่อยๆห่างกันออกไป เจก เช่นเดียวกันกรุงเทพฯ อดีตก็มีป่าเยอะ มีสัตว์หลากหลายชนิด แต่เมื่อป่าในกรุงเทพฯ ถูกทำให้เป็นที่อยู่อาศัย ระบบนิเวศป่าในกรุงเทพฯ จึงไม่เหลือสภาพป่า ยกเว้นที่บางขุนเทียน

"ป่าต้องมององค์ประกอบที่มีทั้งต้นไม้และสิ่งมีชีวิตที่พึ่งพาอาศัยกัน เป็นระบบที่มีแล้วเกิดความสมดุล ซึ่งทุกวันนี้มีแต่ต้นไม้ระบบนิเวศภายในที่เป็นองค์ประกอบร่วมกันเหลือน้อยเต็มที ป่าธรรมชาติในเมืองไทยเหลืออยู่แค่ 30 % ป่าที่มีพื้นที่ติดกันที่มองไปทางไหนก็เขียวขจีมีน้อยมากเพราะถูกแบ่งเป็นพื้นที่ของถนน ทำเขื่อนและเอาไปปลูกข้าวโพด พืชผลต่างๆ"

เลขาธิการมูลนิธิสืบนาคะเสถียร กล่าวด้วยว่า การที่มีต้นไม้หวังจะให้เราตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญและมีประโยชน์กับชีวิตของคนมาก ป่าในเมืองไทยเป็นเหมือนดีเอ็นเอของคนไทย ป่ากับน้ำเป็นสิ่งที่สัมผัสมาตั้งแต่เด็กๆ แต่ตอนหลังเราหันหลังให้คลองและไม่สนใจธรรมชาติกันแล้ว

ข่าวที่เกี่ยวข้อง

[ป่าในเมืองเป็นจริงได้ นักวิชาการชี้ต้องเริ่มต้นสร้างความเข้าใจ](#)

[ป่าในเมือง สู่การสร้าง "ความเข้าใจ" คน เมือง ป่า อยู่ร่วมกันได้](#)

["วันรักต้นไม้ประจำปีของชาติ" ครุฑอ์ เชิดชูในหลวงร.9 ผู้บุกเบิกป่าในเมือง](#)

[เปลี่ยนทัศนคติด้านลบ จัดการกับต้นไม้ในเมือง ที่ทั้งเหี้ยน โกร่น อวดตา](#)

ดร.วิวัฒน์ ศัลยกำธร ยุคนเมือง-ชนบท ลงมือปลูกต้นไม้ทุกวัน

เขียนวันที่ วันเสาร์ ที่ 24 ธันวาคม 2559 เวลา 13:20 น. เขียนโดย thaiform

หมวดหมู่ สัมภาษณ์ - ปาฐกถา | สังคม | Isranews | เว็บไซต์ | Thaiform

“ถ้าเชื่อพระเจ้าอยู่หัวเล็กฝืนว่าอยากจะทำแล้ว เราต้องรายน้ำใจรายนโยบายรายนโยบาย รายนโยบาย ซึ่งไม่ได้แปลว่าจะต้องไปเร่งหาเงิน ในเมืองหลวงในชนบทควรที่จะลงมือปลูกต้นไม้ทุกวัน วันหนึ่งจะได้ก็ต้นไม้มีปัญหาไม่ต้องไปชี้ที่คนอื่นเริ่มที่ตัวเองและทุกคนจะเลียนแบบกัน อยากให้ทุกคนช่วยกันปลูกต้นไม้เพื่อประโยชน์แก่ตัวของท่านเอง”

เมื่อเร็วๆ นี้ ดร.วิวัฒน์ ศัลยกำธร ประธานสถาบันเศรษฐกิจพอเพียงและประธานมูลนิธิสิริธรรมธรรมชาติ กล่าวในเวทีเสวนา "เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง" ณ ห้องเอนกประสงค์ ชั้น 1 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร จัดโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับ คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) และภาคีเครือข่าย

ดร.วิวัฒน์ กล่าวว่า ต้นไม้เป็นหัวใจสำคัญในการที่จะปฏิรูปคน เชื่อว่าต้นไม้เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะพัฒนาความเป็นมนุษย์ของคน พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ก็ได้สอนอะไรมากมาย ท่านทรงเขียนหนังสือก็ไม่กี่เล่ม พูดไม่มาก ปีหนึ่งจะพูดแค่ครั้งเดียวคือวันที่ 4 ธันวาคมเท่านั้น

"ท่านทรงเป็นกษัตริย์ที่พูดน้อยแต่ทำเยอะ ปีนี้พอพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 สวรรคตทั่วโลกลุกขึ้นมาเชิกรักและกับบอกว่าโลกใบนี้จะรอดได้ปรัชญาพระเจ้าแผ่นดินของไทย แม้แต่สงครามก็จะไม่เกิดถ้ามนุษย์ทำตามพระเจ้าแผ่นดิน มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ควรนำปรัชญาพระเจ้าอยู่หัวไปเปรียบเทียบกับปรัชญาที่มีอยู่บนโลก คือ ปรัชญาเศรษฐกิจการค้าเสรี หวังรวยดูดีดีที่เป็นหลักหวังจะก้าวข้ามประเทศรายได้ปานกลาง

การไปสู่ประเทศร่ำรวย ถามว่า รวยแล้วดีอย่างไร พระองค์ท่านบอกไม่ได้ เราไม่อยากก้าวหน้าอย่างมาก มีใครฟังพระองค์ท่านกันบ้างไหม ฝ่ายรัฐบาลก็ไม่ฟังไม่ยอมเป็นประเทศก้าวหน้าอย่างมาก เพราะยังก้าวหน้าอย่างมากต้นไม้จะไม่เหลือ น้ำจะไม่เหลือและดินก็จะเอาแต่จะปลูกข้าวโพดกันเขาจะไม่เหลือ เดียวอีกไม่นานก็จะประกาศเขตภัยพิบัติหมอกควัน เพราะผู้ว่าก็ไม่สามารถหยุดการเผาป่าเขาเขาไม่ได้ เผาที่ประมาณ 10 กว่าล้านไร่ "

ประธานสถาบันเศรษฐกิจพอเพียงและประธานมูลนิธิสิริธรรมธรรมชาติ เล่าว่า มีคนบ้าอยู่คนหนึ่ง ปลูกต้นไม้ไป 6 ไร่ มานั่งคุยกับผมหลายทีแล้ว ผมก็ให้ขายสมบัติไปปลูกป่าให้ได้พันไร่ แต่อย่าปลูกในเมืองหาที่ใกล้ๆเมืองเดียวลมพัดออกซิเจนก็มาถึงกรุงเทพฯเหมือนกัน ห่วงซักร้อยก็โลเมตร คนนั้นคือคุณต่อ ธนัญชัย ศรีศรีชัย เป็นผู้กำกับหนังโฆษณาระดับโลก

"แกชวนผมไปปลูก 6 ไร่ ผมว่าที่นั่นน่าเป็นที่เรียน ต่อมาไม่มีความรู้เรื่องการปลูกต้นไม้เลย แต่สามารถปลูกต้นไม้เป็นร้อย ๆ ชนิด รู้จักทุกต้น เดินไปก็ทักต้นไม้ นี่คือการรักเรียกว่า ปลูกต้นไม้จนงอกขึ้นมาในหัวใจ"

ส่วนพื้นที่อันตรายสุด ดร.วิวัฒน์ ชี้ชัดว่า คือพื้นที่การทำมาหากินของเกษตรกรใหญ่ที่ขายทั้ง ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด รับซื้อ และเอาไปทำอาหารสัตว์ พวกนี้เป็นแหล่งความร่ำรวยของพวกเขา เราต้องหยุดการทำลายล้างของพวกเขา

ดร.วิวัฒน์ กล่าวทิ้งท้ายด้วยว่า เมืองหลวงมีที่ดินเดียวที่จะปลูกต้นไม้ แม้แต่หอพักก็ควรจะมีสวนกระถางต้นไม้ การปลูกต้นไม้ ได้ประโยชน์ 4 อย่าง อย่างที่พระองค์ท่านเคยตรัสไว้ ทำเป็นพื้นที่สวนแนวตั้งในเนื้อที่ 32 ตารางวา คือมีบ้านด้วยออกแบบให้สามารถปลูกต้นไม้ได้รอบบ้าน ผงก้าแพงก็ปลูกเข้าไป ได้ผลที่ได้คือ

1. ของกินสามารถเอาไปแจกได้ไม่น้อยกว่า 3-5 บ้าน
2. ของใช้ที่สามารถใช้ได้ตั้งแต่หัวจรดเท้า
3. สามารถนำไปที่ปลูกอย่างเช่น ต้นไม้ก็นำมาสร้างบ้านได้เป็นที่อยู่อาศัยได้

ประโยชน์สำคัญคืออย่างี่ 4. คือต้องการสภาพแวดล้อมที่ได้ออกที่บริสุทธิ์ คาร์บอนไดออกไซด์ต้องถูกเก็บให้มากที่สุด

"มีงานวิจัยอยู่แล้วแทนไม่ต้องศึกษาใหม่เลยว่า ต้นไม้เก็บคาร์บอนไดออกไซด์ได้เกือบครึ่ง โลกจะสะอาดขึ้นทันทีออกซิเจนก็กลับมาเพิ่มขึ้น อากาศดีขึ้น ความรู้เหล่านี้ต้องถูกสื่อสารออกไปให้มากที่สุดและที่ได้ประโยชน์มากที่สุด คนปลูกต้นไม้รับประโยชน์ก่อนใครเพื่อน"

พร้อมกันนี้ ดร.วิวัฒน์ ยกตัวอย่างบ้านตนเองมีพื้นที่ 50 ไร่ เย็นกว่าข้างนอก 10 องศา พวกไร่ข้าวโพดพอเจ้าของไม่อยู่ ผมก็แอบปลูกป่าปลูกไป 40-50 ไร่ ตอนนี้ได้ป่าขึ้นมาเกือบ 100 ไร่ และไม่ได้ทำที่เดียว

"ผมยุเขาไปทั่วไปบนดอยก็ไปยุกระเหรี่ยงชวนปลูกป่าในบ้านในเมืองกระเหรี่ยง ถ้าเกิดโลกร้อนขึ้นอีก 1 องศา ทะเลจะลุกคืบเข้ามา 5-10 เมตร ถ้าโลกร้อนเพิ่มอีก 2 องศา สิ่งมีชีวิตบนโลกจะสูญพันธุ์อีกมหาศาล ผมว่าตัวเลขนี้เรามีทั้งนั้น สังคมอาจจะยังไม่สนใจมากกว่วอยากก้าวข้ามประเทศรายได้ปานกลางเป็นประเทศร่ำรวย

คุณสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ บอกว่าภายใน 30 ปี เราจะเป็นประเทศที่รวยไม่ต่ำกว่าอันดับ 10 ของโลก แต่พระองค์ท่านเตือนไว้ว่า ไม่เกิน 30 ปีจะมีคนอยู่รอดตกลงจะเชื่อใคร ถ้าเชื่อพระเจ้าอยู่หัวเล็กผืนว่าอยากจะทำอะไรได้แล้วเราต้องรวยน้ำใจ รวย อากาศบริสุทธิ์ รวยอาหาร รวยทุกอย่าง ซึ่งไม่ได้แปลว่าจะต้องไปเร่งหาเงิน ในเมืองหลวงในชนบทควรที่จะลงมือปลูกต้นไม้ทุกวัน วันหนึ่งจะได้ที่ดินไม่มีปัญหา ไม่ต้องไปขี้ที่คนอื่นเริ่มที่ตัวเองและทุกคนจะเลียนแบบกัน อยากให้ทุกคนช่วยกันปลูกต้นไม้เพื่อประโยชน์แก่ตัวของตนเอง"

ที่มาภาพ: <https://www.facebook.com/UrbanForestThai/>

9 องค์กรหลัก เชิญร่วมงานเสวนา"เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง"

เขียนวันที่ วันพุธ ที่ 21 ธันวาคม 2559 เวลา 13:01 น.

เขียนโดย isranews

หมวดหมู่ Isranews | กระจายข่าว

9 องค์กรหลักเชิญชวนสื่อมวลชนเข้าร่วมโครงการเสวนา "เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง" และเปิดตัวโครงการ "ป่าในเมือง" วันพฤหัสบดีที่ 22 ธันวาคม 2559(พรุ่งนี้) เวลา 13:00-16:30 น. ณ ห้องอเนกประสงค์ ชั้น 1 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร จัดโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับ คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

โครงการดังกล่าวจัดขึ้น เพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณและสานต่อแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่ทรงยึดมั่นในแนวทางการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของความยั่งยืน และทรงตระหนักถึงคุณค่าทรัพยากรป่าไม้อย่างลึกซึ้ง วางแนวทางในการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อให้ "คน" กับ "ธรรมชาติ" อยู่ร่วมกันอย่างพึ่งพาอาศัยและเอื้อประโยชน์ต่อกัน

ทั้งนี้ การจัดเสวนาครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ช่วง

ช่วงแรก Problem เมือง (กรุงเทพ) วันนี้

Q: มองเมืองวันนี้เป็นอย่างไรในมิติป่าในเมือง

Q: อะไรคือปัญหาใหญ่วันนี้ของป่าในเมือง

Q: ต้นไม้กับข้อกล่าวหาผู้กีดขวางความเจริญของเมือง

ช่วงสอง Benefit คน เมือง ป่า

Q: ทำไมเราต้องมีป่าในเมือง (ต้นไม้, พื้นที่สีเขียว)

Q: ถ้าพรุ่งนี้ตื่นมาไม่มีต้นไม้

ช่วงสุดท้าย สร้างป่าในเมือง

Q: สร้างป่าในเมืองอย่างไร

Q: มองเปรียบเทียบเพื่อนบ้านอย่างสิงคโปร์ หรือที่อื่นๆ เขามีการบริหารจัดการอย่างไร

Q: ใครควรรับผิดชอบ หรือเป็นเรื่องของคนทุกคน

กำหนดการโครงการเสวนา "เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง"

และเปิดตัวโครงการ "ป่าในเมือง"

วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๓.๐๐-๑๖.๓๐ น.

ณ ห้องอเนกประสงค์ ชั้น ๑ หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

เวลา	รายละเอียด
๑๒.๐๐ น.	ลงทะเบียน และเข้าชม
๑๓.๐๐ น.	กล่าวต้อนรับและเปิดงาน โดย ศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบญจรงค์กิจ คณบดีคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

๑๓.๑๕ - ๑๕.๑๕ น.	เสวนา "เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อป่าในเมือง" - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประชา คุณธรรมดี นักวิชาการ สกว. และนักเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ - คุณทรงกลด บางยี่ขัน บรรณาธิการนิตยสาร a-day - คุณอรยา สุตะบุตร ผู้ก่อตั้งกลุ่ม Big trees project - ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงศ์พร สุตบรรทัด นักวิชาการสถาปัตย์และออกแบบผังเมือง ประธานประชาคมห้วยขวาง - รองศาสตราจารย์วราพร สุรวดี ประธานกรรมการมูลนิธิอินสาท-สอองและผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ - คุณกานต์เดช เกิดมณี เลขาธิการมูลนิธิสืบนาคนะเสถียร ผู้ดำเนินรายการ โดย - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและกิจกรรมเพื่อสังคม และผู้อำนวยการหลักสูตรปริญญาเอก คณะนิเทศศาสตร์ฯ นิด้า - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม อาจารย์ประจำคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๑๕.๑๕ - ๑๕.๔๕ น.	พิธีเปิดตัวโครงการ "ป่าในเมือง" - รองศาสตราจารย์ ดร.กุลทิพย์ ศาสตรจุ ประธานโครงการเปิดตัวโครงการป่าในเมือง - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม รองประธานโครงการกล่าวถึงแผนขับเคลื่อนโครงการ "ป่าในเมือง" - อาจารย์มานิดา มณีอินทร์ นักวิจัยโครงการ
๑๕.๔๕ - ๑๖.๓๐ น.	Key note speaker ดร.วิวัฒน์ ศัลยกำธร ประธานสถาบันเศรษฐกิจพอเพียงและประธานมูลนิธิสิริกรรมธรรมชาติ
๑๖.๓๐ น.	ปิดการเสวนา พร้อมถ่ายรูปร่วมกัน

จัดพานักข่าวลงพื้นที่ป่าไม้ในเมืองเพื่อผลิตข่าวและ
รายงานพิเศษในสื่อโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์กิจกรรมน่านบางกอก

เหยื่ออีกด้านของ 'ป่านาน' ที่หายไป

● ชัยณรงค์ กิตินารทอนกรณ

ภาพ : ณพวิศิ กาญจนกิจไญวงค์

ทิวเขาสลับสูงต่ำไกลสุดสายตา ไม่ต่างจากลายเส้นสลับฟันปลาของ จิตรกร

ต่างกันก็ตรง สีน้ำตาลอมเขียวที่เลเลง อยู่ตอนนี้เป็นเนื้อที่ของป่ากว่า 1.8 ล้านไร่ ที่ถูกถางหายไปจาก "ป่านาน" มันยังเป็น ภาพเดียวกันกับ "ภูเขาหัวโล้น" ที่แพร่สะพัด และถูกพูดถึงอย่างเผ็ดร้อนในโลกออนไลน์ เมื่อช่วงกลางปีพ.ศ. 2559 ถึงวันนี้ ป่านาน ที่เคยโด่งดังยังคงนิ่งเงียบ ไม่ต่างจาก "รอยแผลเป็น" ของเกษตรอุตสาหกรรม ก็ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง

"ก็ยังเป็น 1.8 ล้านไร่เหมือนเดิมสะครับ ดาวเทียมเขابอกมาอย่างนั้น" ใครบางคน เอยถึงข้อมูลความเสียหายของพื้นที่ป่า บนที่ลาดชันซึ่งปกคลุมมาอยู่ถึงร้อยละ 85 ของพื้นที่ที่ดาวเทียมของสำนักงานพัฒนา

เทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ หรือ GISTDA เคยรายงานเป็นข้อมูลไว้

เมื่อตอนจบไม่ได้แฮปปี้เอนด์เหมือน ที่ใครหลายคนคิด แล้วป่านานที่ทุกภาคส่วน ต่างมา "ลงขัน" พันพูนดินทั้งระบบก่อนหน้านี้ นั้นทำไมจึงไม่ได้ผล

...เกิดอะไรขึ้นกับป่าต้นน้ำผืนนี้

คนทิว ป่าเลหาย ?

ปฏิเสธไม่ได้ว่า ปมของป่านานที่ ถูกผูกเป็นเงื่อนตายอยู่ตอนนี้มีอยู่ หลายปัจจัย ตั้งแต่การบังคับใช้กฎหมาย ไปจนถึงวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น

สุวัฒน์ พรหมสุวรรณ ผู้ว่าราชการ จังหวัดลำปางที่เคยนั่งเก้าอี้พ่อเมืองนาน ลุยปัญหาการป่าอยู่ 1 ปีเต็มเคยบอกว่า ป่าผืนนี้มีปัญหาที่ผูกโยงกันเป็นลูกโซ่

โดยเฉพาะข้อกฎหมาย

"หากการบังคับใช้กฎหมายก็จะ กระทั่งกับอาชีพ และความเป็นอยู่ ประชาชน ทุกรัฐบาลก็ลดหย่อนผ่อนปรน ต่อดำรงตัวยากกันไป พอเจ้าหน้าที่ไป สุดท้ายรัฐจะเป็นฝ่ายพ่ายแพ้"

เมื่อผนวกกับนโยบายด้านเศรษฐกิจ ของนักการเมือง ซึ่ง "อุ้ม" ราคาผลผลิต ทางเกษตรมาโดยตลอด ทำให้ราคามี ความเสถียร อีกทั้งการมีวงจรอุตสาหกรรม เข้ามารองรับ ตั้งแต่ เมล็ดพันธุ์ ยา ตลาด หรือกระทั่ง เงินกู้ทั้งใน และนอกระบบ กลายเป็นรากหยั่งลึกเป็นเนื้อเดียวกับ ท้องถิ่นไปแล้ว

โดยเฉพาะ "ข้าวโพด" แกนหลักในการ สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจกว่า 4.6 แสนล้าน บาทให้กับบ้าน

"ที่บ้านผมก็ปลูกอยู่ 20 ไร่ครับ" สมาชิกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รายหนึ่งใน อ.เวียงสา ยอมรับ

การรณรงค์ให้ปลูกป่าหรือไล่ห้วงคืนป่า จึงมีคำถามตามหลังมาอยู่เสมอ ทั้งการ จัดการผลผลิตที่กำลังอยู่ในวาระการผลิต และปากท้องของชาวบ้าน

"คนที่พูด พูดอยู่ที่กรุงเทพ แต่คนที่นี่ เขาก็ต้องทำมาหากิน ยังมีภาระประจำวันอยู่" นี่เป็นความจริงอีกเรื่องที่ไม่อาจมองข้าม

ประเด็นนี้ อดีตผู้ว่าฯ เมืองน่านชวน คิดต่อถึง "พื้นที่ทำกิน" ที่เหลือเพียง 15 เปอร์เซ็นต์ ขณะที่คนน่านมีอยู่ 479,955 คนตามทะเบียนราษฎร พอๆ กับ พะเยา บึงกาฬ ปราจีนบุรี หรือแม้แต่ กระบี่ จึงทำให้สมการเรื่องความหนาแน่นของ ประชากรต่อพื้นที่ทำกินกลายเป็นคำถาม ที่ยังไม่มีใครตอบ

กระทั่งการบอกว่า "คนบนพื้นที่สูง นั้นแหละปัญหา" ก็เป็นอีกปมหนึ่งที่ทำให้ เรื่องยิ่งยุ่งเข้าไปใหญ่ เพราะตัวเลขร้อยละ 80 ในรายงานของกรมป่าไม้ และกรมอุทยาน แห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ยัดใส่มาให้กับ "คนที่สูง" ที่กระจายตัวอยู่ทั้ง 13 อำเภอ จาก 15 อำเภอทั่วเมืองน่านเป็นผู้รายนัน มีความขัดแย้งกันอยู่ เพราะบางพื้นที่ที่ ไม่มีพวกเขา ปริมาณการตัดไม้ทำลายป่า ก็สูงอยู่ดี

ไม่ว่าจะเป็นจากกลุ่มนายทุน ชาวบ้าน คนใน หรือคนนอก แต่การหายไปของป่า ที่ผูกโยงกับข้อกฎหมาย ภาวะเศรษฐกิจ แม้แต่วิถีชีวิตล้วนทำให้การเปลี่ยน โครงสร้างความเป็นอยู่ของคนน่านเพื่อ แลกกับป่าจึงไม่ใช่เรื่องง่าย แค่การถกกัน ในวงเสวนา หรือการเฮลโลขึ้นมาปลูกกระแสด พริกพื้นป่านานให้กลับคืนมาดังเดิมก็ตาม จนวันนี้ หลังจากการกระแสทุกอย่างปลิว ผ่านไป ผืนป่านานก็เงียบเชียบราวกับไม่มีอะไร เกิดขึ้น และภูเขานานก็ยังคง "หัวโล้น" อยู่

แก้ที่ลุ่มน้ำในประกอบ

"ถึงจะเจ็บ แต่ต้องเก็บไว้ในใจก่อน" ท่าทางสบายๆ ของ **ณรงค์ อภิชัย** ผู้อำนวยการ ฝ่ายปฏิบัติการภาคสนาม มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ ทำให้ตัวเลข 1.8 ล้านไร่ที่เจ้าตัวพยักหน้ารับก่อนหน้านี้ดู "เบา" ขึ้นมาทันที

เขาชวนวาดสายตาตามแนวทิวเขาใน พื้นที่ "สบสาย" ของ อ.เฉลิมพระเกียรติ

ที่ป่าทั้งเว้า และแหวกไม่แพ้ป่าผืนอื่นๆ ของ น่านนั้นเป็น "ความจริง"

ความจริงที่ว่า "พื้นที่รูปป่า" กับ "พื้นที่ ทำกิน" เป็นพื้นที่เดียวกัน ทั้ง 18 ลุ่มน้ำ สาขาของลุ่มน้ำน่าน รวมทั้งลุ่มน้ำย่อย อีก 38 ลุ่มน้ำ เป็นแบบนั้น ดังนั้นเวลา แก้ปัญหาก็ต้องแก้กันเป็น "ลุ่มน้ำ" ทดเขต พื้นที่การปกครอง และพื้นที่รับผิดชอบ เอาไว้ในใจก่อน เมื่อคนในพื้นที่ใช้ป่า ในการดำรงชีวิตไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง แต่ละ พื้นที่จึงล้วนมีปัจจัยเฉพาะอยู่ ทั้งมิติสังคม และวัฒนธรรม โดยมีวงจรการเกษตร อุตสาหกรรมทำให้เกิดฤดูเพาะปลูก และ ฤดูดูแลถางที่มาของไฟฟ้า ในทางกลับกัน พื้นที่กิจกรรมของชุมชน การใช้ประโยชน์ ไปจนถึงกับการสร้างรายได้ ก็อยู่ใน ความหมายเดียวกันกับคำว่า "ป่า" ด้วย ดังนั้น ข้อตกลงร่วมกันไม่ว่าจะเป็น ชุมชน เจ้าหน้าที่รัฐ และภาคประชาสังคม จึงเป็นสิ่งสำคัญในการไขปมโศกโศก การแก้ปัญหาอย่างแท้จริง

"อนาคตก็ต้องถอยถอยเหมือนกันทุกฝ่าย"

เขาพูดเสียงดังฟังชัด สิ่งที่เกิดขึ้นกับ "สบสาย" ก็คือ สร้าง ความชัดเจนในแต่ละเขตพื้นที่ ทั้งป่า อนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ ป่าชุมชน และพื้นที่ ใช้สอย เริ่มด้วยการลงพื้นที่สำรวจพร้อมกัน ก่อนที่จะวัดตำแหน่งด้วย พิกัดจีพีเอส (Global Positioning System : GPS) ที่สำคัญต้องยอมรับโดยไม่คำนึงว่านั่นเป็น ที่อุทยานฯ หรือเขตอนุรักษ์ ซึ่งหลักเขต เหล่านี้จะเป็นหลักประกันพื้นที่ป่าที่แน่นอน และเครื่องมือตรวจสอบที่ไวใจได้หากเกิด ความเปลี่ยนแปลง

พร้อมๆ กับการกำหนดหลักเขตก็คือ การตั้งสัดส่วนพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมพืช ทางเลือกที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจไม่น้อยไปกว่าข้าวโพด

"เราก็ให้ปลูกกล้วย มีกาแฟแซม หรือ พืชที่ปลูกครั้งเดียวแล้วเก็บไปสร้างรายได้ ได้ตลอดอย่างต้นกึ่งที่เขาเอาไปทำไม้กวาด"

หรือตัวนาขั้นบันได ที่มีฝ่ายเป็น ตัวแปรสำคัญในการผันน้ำเข้าสู่พื้นที่ เป็นการลดพื้นที่ที่ขณะนี้ผลผลิตต่ำเดิม ทั้งหมดนี้เพื่อแก้ปัญหาการเลี้ยงชีพ ซึ่งใน การเปลี่ยนก็ทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยในระยะแรก ข้าวโพดก็ยังเป็นพระเอก ยืนโรงอยู่จนกระทั่งพืชทางเลือกอื่นๆ เริ่มออกผลผลิต ข้าวโพดก็จะค่อยๆ หายไป

และได้ปากกลับคืนมาแทนที่ในที่สุด

อย่างที่ หมู่ 11 บ้านน้ำช้าง **กานต์ เจริญกิจรัตนกุล** ผู้ใหญ่บ้านน้ำช้างชี้ให้ดู แนวป่าอนุรักษ์ที่ชุมชนสามารถคืนให้กับรัฐ ตามนโยบายได้เกินกว่าเป้าหมายซึ่งถือเป็น ความภูมิใจของชุมชนอย่างยิ่ง

"เขาต้องการ 1,800 ไร่ แต่เราสามารถ คืนให้ได้มากถึง 2,200 ไร่ ตรงนี้เป็นเหมือน หลักประกันว่า ถ้าชุมชนอยู่ได้ ชุมชนก็ สามารถดูแลป่า และจะเป็นความยั่งยืน แน่นนอน"

ที่บ้านพ่อ ใน อ.ท่าวังผา ก็เริ่มจาก เรียนรู้ปัญหาผ่านประชาคมหมู่บ้านทำให้ เกิดกระบวนการจัดการภายในพื้นที่ สร้างการมีส่วนร่วม และสำนึกความเป็น เจ้าของร่วมผ่านผาผาน้ำร้อน เพื่อให้ชาวบ้าน ดูแลป่าต้นน้ำ ผลที่ได้ก็คือความเป็นอยู่ ของคนในชุมชนดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

"น้ำเป็นเหมือนต้นทุนชีวิตของเกษตรกร อยู่แล้ว จากเมื่อก่อนเราเป็นหนี้ ทำออกมา ก็ต้องเอามาใช้หนี้เพราะผลผลิตไม่ดี เท่าที่ควร วันหนึ่งเราก็ค่อยลืมตาอ้าปากได้"

สังวาลย์ นวนอิน เกษตรกรบ้านพ่อเล่าถึง นาข้าว ไร่มะเขือ และสวนพริกที่กำลัง ดีวันดีคืนของตัวเองด้วยรอยยิ้ม

สิ่งที่เกิดขึ้นกับชุมชนในพื้นที่ไม่ต่าง จากหลักคิดที่ว่าชุมชนอยู่ได้ ปากก็อยู่ได้

"ถ้าชาวบ้านยังไม่มียะกิน อย่าหวังว่า จะมียะอะไรเปลี่ยนเลย" ผอ.ภาคสนามของ แม่ฟ้าหลวงคนเดิมยืนยัน ตามแบบฉบับ ของดอยดงโมเดล

เขาหยิบกิ่งมะขามขึ้นมาพร้อม คำอธิบายว่า ปัญหาป่านานเหมือนกับ ใบประกอบของกิ่งไม้ที่ใบบางใบอาจจะ แห้งไปบ้าง แต่หากค่อยๆ หายไปก็ทั้ง ลุ่มน้ำ กิ่งใบประกอบที่เว้าแหว่งไปก็จะ กลับคืนมาเต็มใบเหมือนเดิมในที่สุด

"ตัวชี้วัดคือ ที่ลุ่มน้ำสบสาย 34,314 ไร่ ตอนนี้ เราได้ปากกลับคืนมา 80 เปอร์เซ็นต์ แล้ว ไฟป่าลดลง 99 เปอร์เซ็นต์"

คนใช้ = คนรักษา

"ปลูกให้สำเร็จ ไม่เท่ากับปลูกให้เสร็จ นะครับ" เป็นอีกเรื่องที่ผอ.ณรงค์ชวน คิดตามต่อเมื่อถูกถามถึงการปลูกป่า เขายอมรับว่าปัจจัยสำคัญอีกเรื่องนอกจาก การจัดการก็คือ การให้เวลา

"ไม่ต้องพูดว่าปลูกป่าหุบกี้ครับ ปลอ่ยทิ้งไว้เดี๋ยวปากก็กลับคืนมาเอง" เขาเล่า

ถึงหลักแนวพระราชดำริในหลวงรัชกาลที่ 9 เรื่องการปลูกป่าโดยไม่ปลูก

แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า วันนี้น้ำป่าป่านานจะถูกคลี่คลายไปแล้ว เพราะตัวเลขบนกระดานวันนี้ยังคงเป็น 1.8 ล้านไร่ เหมือนเดิมอยู่ สิ่งที่ต้องเติมต่อจากนี้คือการปลูกจิตสำนึก “ระหว่างคนต้นน้ำไปจนถึงคนปลายน้ำ” ในแง่บทบาทของคนใช้ และคนรักษา ล้วนอยู่ในคนๆ เดียวกัน

“แค่เราคิดว่าการเปิดน้ำทิ้งไว้ระหว่างแบ่งพื้นที่ให้เขาเสียไปฟรีๆ ปีละ 2,000 ลิตรมันก็เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีแล้วครับ” เขายก

เมื่อเริ่มตระหนักถึงสิ่งที่ตามมาคือความเข้าใจ

พื้นที่ท่องเที่ยว อ.บ่อเกลือ มีความพยายามของผู้ประกอบการในการสนับสนุนผลิตภัณฑ์จากชุมชนเพื่อให้ชุมชนอยู่ได้ แทนการรุกราน แต่อีกมุมหนึ่ง การพยายามให้ชุมชนการใช้พื้นที่แทนที่จะใช้เตาเผาชีวภาพเพื่อทำเกลือ ก็กลายเป็นความลักลั่นระหว่างผู้ประกอบการกับชุมชนที่ยังต้องหาทางออก เพราะการใช้ไม้ในอุทยานเป็นเรื่องผิดกฎหมาย แต่ความเปลี่ยนแปลงก็สวนทางกับวิถีชีวิต

ขณะที่ การจัดการไม้ในเมืองขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นก็เป็นอีกเรื่อง ที่ **พ.บ.บุญยง วงศ์รักมิตร** อดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาลน่าน มองว่าเป็นอีกทางออกในการจัดการระหว่างคนกับป่า เขายกตัวอย่างพระราชบัญญัติการควบคุมดูแลทรัพยากรป่าไม้ในท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ซึ่งจะช่วยกำหนดขอบเขตการอยู่ร่วมกันระหว่างประชาชนกับธรรมชาติได้อีกทางหนึ่ง

“องค์ความรู้ในการจัดการต้นไม้ในเมืองก็เป็นเรื่องสำคัญครับ” **สุรพล เรียรสูตร** นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองน่าน ตั้งข้อสังเกต เขามองว่า การจัดการไม้ได้หมายความว่าแค่การตัด หรือถอนออกเพียงอย่างเดียว แต่มันยังหมายถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับต้นไม้ที่อยู่ในชุมชน ซึ่งมีภูมิปัญญาตกทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษเพียงแต่ว่าวันนี้ ต้องอาศัยการทำความเข้าใจ

และทำให้คนมองเห็นประโยชน์ของการอยู่ร่วมกันให้ได้

ภายในเขตเทศบาลนั้น มีการดูแลต้นไม้โดยมีอาสาสมัครในชุมชนช่วยกันดูแลก็เป็นวิธีการจัดการอีกแบบหนึ่ง หรืออย่างที่โครงการ URBAN FOREST โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ลงพื้นที่เพื่อย้อนกลับไปเป็นช่องทางการสื่อสารให้กับคนปลายน้ำ หรือคนเมืองก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งของการจัดการ

แน่นอนว่า ป่านานวันนี้คงไม่ใช่แค่กระแสที่โหมมาแล้วก็ผ่านไป เมื่อพื้นที่ป่าต้นน้ำน่านเส้นเลือดหลักของแม่น้ำเจ้าพระยา ไม่ได้มีความหมายแค่การดูแลของคนต้นน้ำ แต่เป็นความร่วมมือของคนปลายน้ำในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติด้วย

การรู้คุณค่า รวมทั้งเข้าใจภูมิสังคมซึ่งกันและกัน จะนำไปสู่ความยั่งยืนอย่างแท้จริง ไม่ใช่แค่จ่ายเงินบริจาคแล้วมาตะโกนให้คนในป่าทำอย่างโน้นทำอย่างนี้ หรือการรณรงค์แก้ปัญหาจากคนข้างล่าง เพราะต้องไม่ลืมว่า คนใช้กับคนรักษาจริง ๆ ก็ล้วนเป็นคนๆ เดียวกัน สู้มาร่วมกันหาวิธีให้มีทรัพยากรใช้ไปชั่วลูกชั่วหลานดีกว่า

...จริงไหม

สำรวจความคืบหน้า

“ป่านาน” ในวันที่

ภูเขาหัวโล้น

ยังเป็นภาพติดตา

คลิป์ช่องว่าง

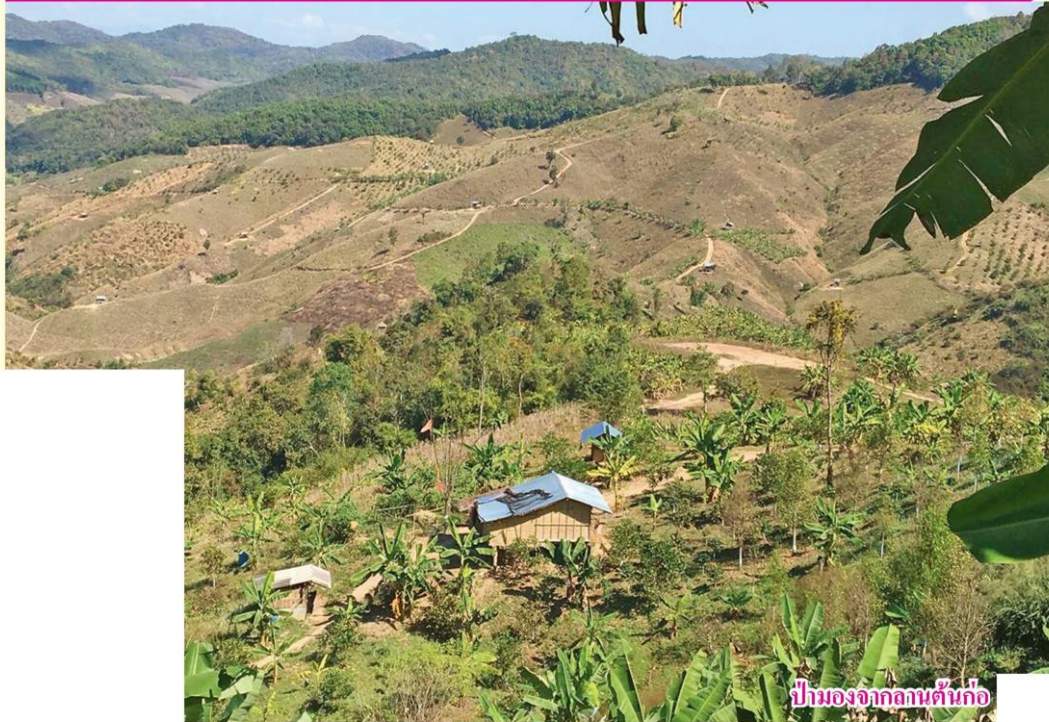
ของการแก้ปัญหา

และเสียงสะท้อน

จากอีกมุมของปัญหา

ที่อยู่ใต้ป่าผืนใหญ่

'ดอยตุงโมเดล'สู่ขุนน่าน

ป่ามองจากลานต้นก่อ

ถานักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) นักวิจัยขับเคลื่อนเรื่องป่าเมือง **URBAN FOREST** จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์(นิด้า) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชวนลงพื้นที่ชมการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามแนวพระราชดำริ ปลูกป่า ปลูกคน โดยได้รับความร่วมมือจากมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ และมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ศึกษาดูงานโครงการปลูกป่า สร้างคน บนวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ บรรเทาอุทกภัย ที่บ้านพ่อ ต.แสนทอง อ.ท่าวังผา ฝายแก่งน้ำภูม บ้านหัวน้ำ ต.ศิลาแลง อ.ปัว และที่บ้านน้ำช้างพัฒนา ต.ขุนน่าน อ.เฉลิมพระเกียรติ

ณรงค์ อภิชัย ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการภาคสนาม มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ผู้ขับเคลื่อนโครงการปลูกป่า สร้างคนฯ กล่าวว่า การแก้ปัญหาป่าต้องดูทั้งลุ่มน้ำ ถ้าคนปลายทางสนใจและเข้าใจว่าน้ำที่ไหล

มาสู่ปลายก็ออกมาจากป่า จากแม่น้ำปิง วัง ยม น่าน เป็นเจ้าพระยา ถ้ารู้ว่ามีจากไหนจะได้ช่วยกันดูแล ถ้าคนในเมืองปรับพฤติกรรมใช้น้ำ ประหยัดเท่ากับปลูกและรักษา

“ป่าหายไปแล้ว 1.7 ล้านไร่ ทุกคนต้องรับทราบ อย่าดีใจได้ปลื้มเปิดน้ำอยู่ยังต้องโฟกัสสร้างความตระหนักร่วมกันแต่อย่าตระหนก ตั้งสติ ถ้าเราจะทำก็เปลี่ยนพฤติกรรมเราก่อน และถ้าทำ

ณรงค์ อภิชัย

ร่วมกับคนต้นน้ำจะอย่างไรให้ยั่งยืน เพราะการปลูกป่าต้องทำอย่างต่อเนื่องระยะยาว”

กานต์ เจริญจิตรัตนกุล ผู้ใหญ่บ้านน้ำช้างพัฒนา เล่าว่า สมัยก่อนสร้างฝายต้องตัดต้นไม้ใหญ่ อายุ 30-40 ปี หนึ่งๆ จึงตัดไม้ถึง 600-5,000 ต้น กระทั่งหลังมีการพัฒนาระบบน้ำเพื่อการเกษตร มีการบริหารจัดการน้ำโดยชุมชนมีส่วนร่วมแล้ว ชาวบ้านก็เปลี่ยนมาอยู่อยู่กับป่าเศรษฐกิจ จากเดิมปลูกแต่ข้าวโพด ก็มาปลูกกล้วย มะม่วง กาแฟ ทดแทน เรากินทุกอย่างที่ปลูก ปลูกทุกอย่างที่กิน กินไม่หมดก็ขาย และเราก็กินป่าให้แล้ว ขอบเขตป่าอนุรักษ์ก็มีขีด

ชัดเจน มีเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ทหารและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเดินสำรวจร่วมกัน เรามีแผนที่อันเดียวกัน จึงทำให้เกิดความมั่นใจ

ส่วนคนรุ่นใหม่ พงษ์พัฒน์ เพิ่มถาวร วัย 24 ปี เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ส่วนงานภาคสนามกล่าวว่า การสร้างความเข้าใจสร้างจิตสำนึกต้องเริ่มตั้งแต่เด็ก ในด.ขุนน่าน เยาวชนอายุ 11-17 ปี ไปอบรมที่ดอยตุง เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิต คนอยู่ร่วมกับป่าได้หรือไม่ เราเห็นตั้งแต่การดูแลป่าต้นน้ำ การใช้ทรัพยากร เมื่อมีปากมีน้ำ มีอาชีพ และมีรายได้ ไปดูกาแฟ ซึ่งรายได้นั้นมาจากป่า

หลังอบรม 1 สัปดาห์กลับบ้านไปก็มีแรงบันดาลใจและลงมือทำจริง โดยขอไร่เลื่อนลอยไร่ข้าวโพดมาปลูกป่าไม้ประดู่ ไม้ยืนต้นอายุยืน เพื่อ

ข่าวสด

Khao Sod
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,550

Section: อาทิตยโส/हरषा

วันที่: อาทิตย 5 มีนาคม 2560

ปีที่: 26

ฉบับที่: 9594

Col.Inch: 101.95 Ad Value: 158,022.50

หน้า: 17(ล่าง)

PRValue (x3): 474,067.50

คลิ: สีส

หัวข้อข่าว: 'ดอยตุงโมเดล'สู่ขุนน้ำ

เพิ่มพื้นที่ป่าสีเขียว และเป็นไม้ในอนาคตที่เป็นต้น
ทุนในการใช้ชีวิต 1 ต้น คัดขายราคาค้น 40,000
บาท 1 ไร่ ปลูกร 100 ต้น ในอีก 25 ปีจึงจะตัดได้
วันชัย บัวแสน วั 34 ปี อาสาสมัครพัฒนา
(อสพ.) บ้านน้ำช้างพัฒนา ที่ประยุกต์ "ดอยตุง
โมเดล" มาปรับใช้ในด.ขุนน้ำ บอกว่า การสง

เสริมการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีรายได้ต่อ
เนื่อง คือเป้าหมายเพื่อลดปัญหาบุกรุกที่ป่าบนดอย เราหา
พื้นที่ สํารวจแหล่งน้ำและซ่อมแซมสร้างฝาย 38 ตัว เป็น
ฝายยกระดับ เบียงทางน้ำเข้าสู่พื้นที่ทำการเกษตรเพื่อสร้าง
ผลผลิต

การแก้ปัญหาเขาหัวโล้น ต้องคำนึงถึงชาวบ้านมีรายได้
สร้างการยอมรับและความเข้าใจการปลูกป่า ทำให้ชุมชน
เห็นว่า สิ่งทีส่งเสริมปลูกกลายเป็นเงินสร้างรายได้ให้
ครอบครัว

แหล่งน้ำหล่อเลี้ยงชีวิต

ขณะที่ ลลิตา บัวแสน วั 32 ปี เจ้าหน้าที่โครงการปลูกป่าฯ บ้านน้ำช้างพัฒนา ให้
ข้อมูลว่า พื้นที่ของหมู่บ้านน้ำช้างมี 4 หมู่บ้าน มีประชากร 250 ครอบครัว 842 คน ผู้นำ
ชุมชน ชาวบ้าน ได้วางกติกากันเป็นป่าใช้สอย 3,000 ไร่ คือป่าชุมชนใช้ประโยชน์ในพื้นที่
ตามกฎกติกาของคณะกรรมการดูแลป่า 62 คน และมีพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ 4,312 ไร่
หลังชาวบ้านปลูกป่า 3 อย่างได้ ประโยชน์ 4 อย่าง กลัวยกกลายเป็นรายได้หลัก

ลลิตา บัวแสน

ผลผลิตการเกษตรที่หล่อเลี้ยงเศรษฐกิจในชุมชน

กานต์ เจริญจิตต์คนกุล - วันชัย บัวแสน

ข่าวสด

Khao Sod
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,550

Section: อาทิตยโส/हररा

วันที่: อาทิตย 5 มีนาคม 2560

ปีที่: 26

ฉบับที่: 9594

Col.Inch: 101.95 Ad Value: 158,022.50

หน้า: 17(ล่าง)

PRValue (x3): 474,067.50

คลิป: ลีลี

หัวข้อข่าว: 'ดอยตุงโมเดล'สู่ชนน่าน

ครอบครัวหนึ่งมีรายได้ 4,000 บาทต่อสัปดาห์
ถ้าทำ 10 ไร่ขึ้นไป มีการรวมกลุ่มแปรรูปกล้วย
กรอบส่งโรงงาน 1,500 กิโลกรัมต่อสัปดาห์
รองลงมา กาแฟ ปลูกไม่ต่ำกว่า 5 ไร่ รายได้
2,000 บาท จากนั้นเก็บกิ่งมาทำไม้กวาด
ปีที่แล้วทั้งหมู่บ้านมีรายได้จากกิ่ง 2 แสน
บาท และร่วมมือป้องกันไฟป่าข้ามพรมแดน
“เมื่อก่อนพ่อแม่ไปฉางไร่เลื่อนลอย เรา
ก็ตามไป หลังมีโครงการเข้ามา ชีวิตเรา

เหมือนเกิดใหม่ จากที่ไม่เข้าใจเรื่องพืช

ผสมผสาน เศรษฐกิจพอเพียง คำว่า คนหิวป่าหาย ตอนนี้เราก็เข้าใจแล้ว ถ้าเราอิม
ปากก็ไม่หาย หากมีการจัดสัดส่วนป่าได้ดี เราฝันว่า ถ้าเราทำสำเร็จก็อยากขยายองค์
ความรู้ให้คนลุ่มน้ำอื่นต่อไป” ลลิตากล่าวทิ้งท้าย

ปฤษฎา กองวงศ์

ดม ชัด ลึก

Khom Chad Luek
Circulation: 900,000
Ad Rate: 2,200

Section: First Section/-

วันที่: พุธ 15 กุมภาพันธ์ 2560

ปีที่: 16

ฉบับที่: 5597

Col.Inch: 152.69 Ad Value: 335,918

หน้า: 1 (ล่างขวา), 5

PRValue (x3): 1,007,754

คลิป: สีสี่

หัวข้อข่าว: คนน่านลูกขึ้นสู่วิทยาคนทำลายป่า จากต้นน้ำสู่เมือง สำนึกรักป่าล้มเหลวหรือไม่

คนน่านลูกขึ้นสู่วิทยาคนทำลายป่า

จากต้นน้ำสู่เมือง สำนึกรักป่าล้มเหลวหรือไม่

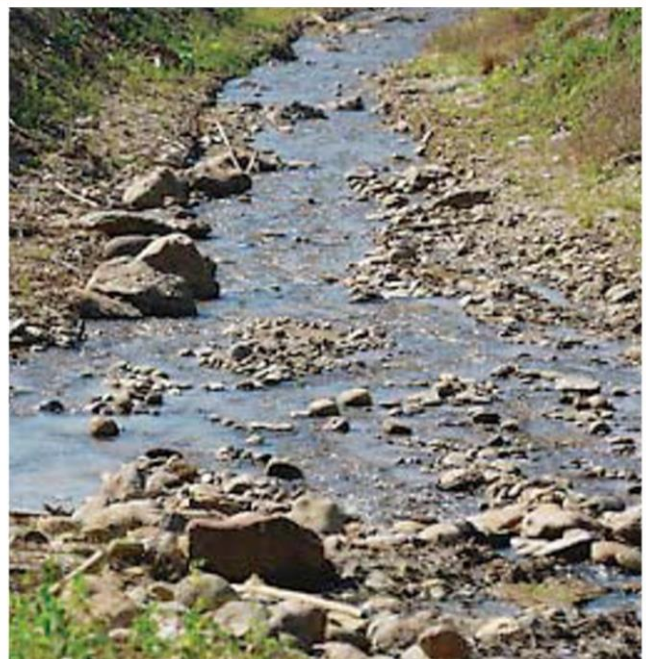
รางน้ำสายเล็กๆ ที่ไหลแยกออกมาจากฝายแก่ง บ้านหัวน้ำ ต.ศิลาแลง อ.บัว จ.น่าน โอบล้อมพื้นที่การเกษตรของชาวบ้าน แถบนี้ ให้ได้รับประโยชน์จากการปลูกข้าว และปลูกพืชหลังนากว่า 2,000 ไร่

ที่นี่เป็นต้นแบบของการปรับปรุงฝายอีก 663 โครงการ ครอบคลุมพื้นที่ได้รับประโยชน์อีกกว่า 104,000 ไร่ ใน จ.น่าน แต่จะเป็นไปไม่ได้เลยที่จะใช้เครื่องมือชลประทานเหล่านี้บริหารจัดการน้ำ ถ้าไม่รักษาป่า

ราพี และ จรัส ต๊ะแก้ว เป็นคู่สามีภรรยา ที่เกิดและอาศัยทำกินอยู่ที่น่านมานานมากพอที่จะเล่าถึงความเปลี่ยนแปลง หลังป่าฟื้นคืนกลับมา

“ย้อนไปในปี 2538 ปัญหามุงรุกป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอย และมีนายทุนลักลอบตัดไม้รุนแรงสะสมมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความแห้งแล้ง มีน้ำไม่พอปลูกข้าว และทำการเกษตรอื่นๆ แม้จะอยู่ในพื้นที่ต้นน้ำก็ตาม”

หลังเกิดวิกฤติชาวบ้านจึงทำประชาคมร่วมกันเพื่อจำกัดพื้นที่ทำการเกษตร และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ พวกเขาเชื่อว่ายังไม่สายเกินไป แม้

ดม ชัด ลึก

Khom Chad Luek
Circulation: 900,000
Ad Rate: 2,200

Section: First Section/-

วันที่: พุธ 15 กุมภาพันธ์ 2560

ปีที่: 16

ฉบับที่: 5597

Col.Inch: 152.69 Ad Value: 335,918

หน้า: 1 (ล่างขวา), 5

PRValue (x3): 1,007,754

คลิ๊ป: สีสี่

หัวข้อข่าว: คนน่านลุกขึ้นสู้ไม่เผ่าผีคนทำลายป่า จากต้นน้ำสู่เมือง สำเนักรักป่าล้มเหลวหรือไม่

ข้อมูลปัจจุบันจะชี้ชัดว่าป่าทั้ง จ.น่าน ถูกทำลายไปแล้วร้อยละ 90

ตั้งแต่นั้นมาพวกเขาเริ่มวางกฎระเบียบ และข้อบังคับห้ามใครก็ตามตัดไม้แล้วถางป่า หากฝ่าฝืนจะมีโทษปรับ และมีมาตรการกดดันทางสังคม เช่นไม่ไปงานบวชลูก ไม่เผ่าผีกัน เป็นต้น กฎของหมู่บ้านที่เคร่งครัดเหล่านี้ได้ผล ป่าจังหวัดน่านที่เหลือเพียงร้อยละ 10 ได้รับการรักษาเอาไว้ได้โดยชาวบ้านเหล่านี้

นอกจากบ้านหัวน้ำ ด.ศิลาแลง แล้ว รูปแบบการตั้งกฎ ยังถูกใช้กับชุมชนบ้านพ่อ ด.แสนทอง อ.ท่าวังผา จ.น่าน ซึ่งเป็นพื้นที่ต้นน้ำเช่นเดียวกัน แต่ภายหลังการฟื้นฟูป่าต้นน้ำ เครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ชาวบ้านมีน้ำทำการเกษตรตลอดปี ก็คือการสร้างฝาย

เรว โนฤทธิ์ ประธานฝ่ายบ้านพ่อ บอกว่า ปัจจุบันชาวบ้าน 3 ตำบล ใน อ.ท่าวังผา ได้ใช้ประโยชน์จากฝายที่กั้นลำน้ำริม ชาวบ้านก็เลิกทำไร่เลื่อนลอย แม้แต่ละคนจะมีที่ดินทำกินเฉลี่ยเพียงคนละ 3 ไร่ แต่ก็ปลูกพืชหมุนเวียนที่หลากหลาย ใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์

สูงสุด และปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีราคา และความต้องการทางตลาดสูง อย่างใบยาสูบ ที่ได้ขายก็โลกรั้มละ 120 บาท

ทั้งสองหมู่บ้านที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ได้รับคำแนะนำ ช่วยเหลือและส่งเสริม โดยมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง

ณรงค์ อภิชัย ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการภาคสนาม มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง บอกว่าปัญหาการทำลายป่าไม้ และการแก้ไขปัญหาคือคุณภาพชีวิต ของผู้คนที่อยู่ในพื้นที่ต้นน้ำ ให้สามารถใช้ประโยชน์ควบคู่กับการรักษาป่าเป็นแนวทางที่อยู่ในสายพระเนตร พระกรรมมาตั้งแต่ครั้งสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ยังทรงพระชนม์ชีพอยู่และสืบสานพระราชกรณียกิจต่อมา โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปัจจุบัน มีพื้นที่ที่โครงการช่วยเหลือ ส่งเสริมและรักษาป่า ได้สำเร็จใน 20 หมู่บ้าน 4 ตำบล 3 อำเภอ ใน จ.น่าน ครอบคลุมพื้นที่เพียง 2.5 แสนไร่ จากพื้นที่ป่า 6 ล้านไร่

การปลูกพืชเชิงเดี่ยวอย่างการทำไร่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยังคงเป็นปัญหาบุกรุกพื้นที่ป่าใน จ.น่าน ที่แก้ไขไม่เคยตก แต่ **นพ.บุญยงค์ วงศ์รักมิตร** ราษฎรอาวุโส และอดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาลน่าน ก็ไม่คิด

ดม ชัด ลึก

Khom Chad Luek
Circulation: 900,000
Ad Rate: 2,200

Section: First Section/-

วันที่: พุธ 15 กุมภาพันธ์ 2560

ปีที่: 16

ฉบับที่: 5597

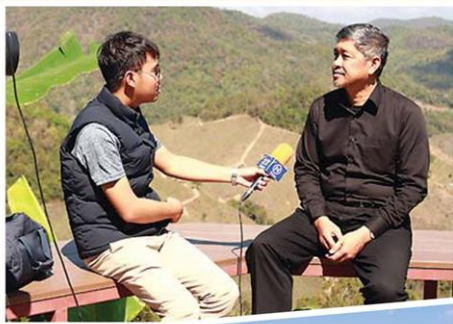
Col.Inch: 152.69 Ad Value: 335,918

หน้า: 1 (ล่างขวา), 5

PRValue (x3): 1,007,754

คลิป: สีสี่

หัวข้อข่าว: คนน่านลูกขึ้นสู่มหาวิทยาลัยคนทำลายป่า จากต้นน้ำสู่เมือง สำนักรักป่าลุ่มเหลวหรือไม

โทษประชาชน

“เขาถูกฟ้าส่งมาให้อยู่บนภูเขา ไม่มีทางเลือกก็ต้องทำอะไรเคลื่อนไหวเพื่อเอาชีวิตรอด แล้วอยู่ดีๆ มีนายทุน รวมถึงนโยบายจากรัฐ ให้ปลูกข้าวเลี้ยงสัตว์ ปัญหาเลยเกิดขึ้นตั้งแต่ตอนนั้น”

นพ.บุญยงค์ เห็นว่า ทางออกของปัญหา คือสร้างการมีส่วนร่วมของคน โดยการประชาคม ออกกฎระเบียบรักษาป่า และทำอะไรให้ชาวบ้าน ได้รับประโยชน์จากการมีป่า ป่าจึงสามารถอยู่ได้

ส่วนที่ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน ไม่มีใครคาดคิดว่าการท่องเที่ยว จะให้ผลตอบแทนแก่ชาวบ้านได้ดีกว่าการปลูกพืชเชิงเดี่ยวที่เคยทำมาอย่างยาวนานในอดีต และนั่นคือที่มาที่ทำให้ผืนป่าที่นั่นกลับมาเขียวขจีอีกครั้ง

กระโจมที่พักของบ่อเกลือวิววิสัยทัศน์ ถูกสร้างขึ้นชั่วคราว บนพื้นที่ที่เคยเป็นไร่ข้าวโพด และไร่กะหล่ำปลีเมื่อหลายสิบปีก่อน **ดร.ทวนอุปจักร** ผู้ประกอบการบ่อเกลือวิววิสัยทัศน์ เป็นคนอำเภอบ่อเกลือ โดยกำเนิด ได้นำหลักการทางเศรษฐศาสตร์ที่ร่ำเรียนมา แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตของคนใน อ.บ่อเกลือ โดยมีหลักการ

สำคัญคือ การมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ ใช้ประโยชน์ร่วม และจัดการร่วม โดยคนในชุมชน

ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว ทำให้หมู่บ้านมีเงินหมุนเวียนในช่วงเทศกาล หลักร้อยล้านบาท **ดร.ทวน** บอกว่า วัดดูดีทุกอย่างที่นำมาบริการนักท่องเที่ยว ต้องมาจากชุมชน จึงทำให้มีเงินหมุนเวียนในหมู่บ้าน ซึ่งต้นทุนสำคัญของ อ.บ่อเกลือ คือการปลูกผักเมืองหนาว และรักษาพื้นที่ป่าให้เขียวขจี เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว

ในขณะที่คนที่อยู่ป่าต้นน้ำกำลังหาทางให้ป่าฟื้นกลับมาด้วยการปลูกจิตสำนึกด้านผลประโยชน์ร่วม แต่พื้นที่ในเมืองกลับตรงกันข้าม **ผศ.ดร.ประชา คุณธรรมดี** นักวิจัยป่าในเมือง สำนักงานกองทุน

ดม ชัด ลึก

Khom Chad Luek
Circulation: 900,000
Ad Rate: 2,200

Section: First Section/-

วันที่: พุธ 15 กุมภาพันธ์ 2560

ปีที่: 16

ฉบับที่: 5597

หน้า: 1 (ล่างขวา), 5

Col.Inch: 152.69 Ad Value: 335,918

PRValue (x3): 1,007,754

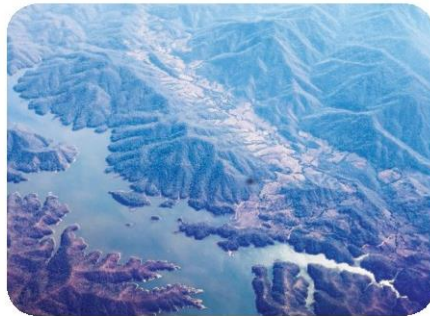
คลิป: ลีลี

หัวข้อข่าว: คนงานลูกชิ้นสุ่มเฝ้าฝีมือคนทำลายป่า จากต้นน้ำสู่เมือง สำนึกกรักป่าล้มเหลวหรือไม่

สนับสนุนการวิจัย บอกว่า กรณีลุ่มอู๋มอ้งคั่นไม้ จ.น่าน เพื่อขยาย
ถนน สะท้อนความล้มเหลวในการปลูกจิตสำนึกรักษาป่า รักษาต้นไม้ม
แม้จะมีการณรงค์อย่างต่อเนื่อง แต่ก็ไม่สามารถเกิดขึ้นในทาง
ปฏิบัติ

“มันอาจจะเป็นไปได้ที่คนในเมืองไม่รู้สึกรับประโยชน์จาก
การมีต้นไม้ ซึ่งสวนทางกับตัวอย่างในต่างประเทศที่พยายามรักษา
ต้นไม้ทุกต้น นี่เป็นโจทย์ใหญ่ สำหรับป่าในเมือง ที่กำลังพยายามผลั
กดันให้เกิดขึ้น ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ ที่
เลวร้ายลงเรื่อยๆ” ดร.ประชา กล่าวทิ้งท้าย

● ธัญพิสิษฐ์ เลิศบำรุงชัย เนชั่นทีวี ●

‘สีเขียว’จากป่าสู่เมือง

หากว่า “ป่า” ไม่ได้หมายความว่าถึงต้นน้ำเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมไปถึงพื้นที่สีเขียวในเมืองที่อาจมีหน้าที่แตกต่างกันด้วย บริบทนั้นกำลังถูกเชื่อมโยงด้วย “เดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมือง” อีกกิจกรรมของโครงการ “Urban Forest ป่าในเมือง ต้นไม้มากกว่าต้นไม้” ภายใต้โครงการจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะในโครงการความเต็มใจจ่ายภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) ซึ่งมีคณะนักศาสตร์และนักกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) และคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นผู้ขับเคลื่อน

“ป่าจริง ๆ คืออะไร ทำไมต้องถูกทำลายไป มีหน่วยงานอะไรบ้างที่ต้องแก้ไข ขณะที่ทุกคนก็เผาป่าจากหมื่นเป็นแสนและล้านไร่ที่น่าทึ่งสนใจตรงมีพื้นที่ราว 15% บนเขาที่มี 85% คนอยู่บนเขาราวแสนคน หลายคนอยู่มาก่อนจะประกาศเขตอนุรักษ์ เขาทำไร่เลื่อนลอยโดยใช้ภูมิปัญญาในการทำไร่หมุนเวียนไปเรื่อย ๆ อยู่มาวันก็มาบอกว่าต้องปลูกข้าวโพด ทั้งรัฐบาลและนายทุน เมื่อหยิบยื่นพืชเชิงเดี่ยว ถ้าสูญเสียรัฐบาลก็ขาดรายได้ หรือราคาไม่คุ้มก็ขาดรายได้ กลายเป็นต้องเข้าระบบคอนแทคฟาร์มเมอร์ จังหวัดไม่มีอำนาจในการแก้ไข บุรณาการไม่ได้ ดังนั้นทำอย่างไรจึงจะหยุดเลือดที่ไหลได้ ในหลวงรัชกาลที่ 9

ให้ปลูกต้นไม้ในใจคน ไม่ใช่ชวนกันมาปลูกต้นไม้เพราะต้นไม้ถึงไม่ปลูกก็ขึ้นเองได้ วันที่กำลังเริ่มมีความหวังเมื่อตำบลน้ำแก้ง นายอำเภอออกข้อบัญญัติกฎหมายที่จะนำมาใช้เพื่อแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม” นพ.บุญยงค์ วงศ์รักมิตร อดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาลถ่าน ที่วันนี้อยู่ในฐานะที่ปรึกษามูลนิธิปิดทองหลังพระจังหวัดน่าน อธิบาย

ขณะที่ผู้รับผิดชอบพื้นที่ในเมืองอย่าง สุรพล เตียรสุตร นายก

เทศมนตรี เทศบาลเมืองน่าน ระบุว่า เทศบาลมีทั้งการปลูกต้นไม้และช่วยรักษาต้นไม้ใหญ่อยู่เสมออยู่แล้ว ปัญหาอยู่ที่ต้นไม้ที่อยู่ร่วมกับชุมชน ที่ผ่านมามีปัญหาเรื่องต้นไม้ต้นเปิด ช่วงออกดอกบางคนบอกให้ตัด บางคนไม่ยอม ถ้าเรตัดต้นไม้เลือกต้นไม้ถูกตั้งแต่ต้นปัญหาจะไม่เกิด จึงต้องสร้างทัศนคติผ่านองค์ความรู้ที่รับรู้ด้วย ขณะนี้กำลังคิดหาทางจัดการเรื่องต้นไม้ที่มีความประปรายร่วมกัน เรื่องต้นไม้ยังไม่ถึงขั้นมีปัญหาแล้วเพราะมีการจัดงบประมาณสำหรับไม้กวาดให้กวาดหน้าบ้านทุกเดือน และไม่ตัดถนนผ่านต้นไม้ใหญ่

“อย่างไรก็ตาม ต้องมีการบริหารจัดการทรัพยากรร่วม ต้องมีต้นไม้สำหรับเมืองเก่าที่มีชีวิต ขณะเดียวกันก็ปลูกเพิ่ม สร้างกระแสตื่นรู้หรืออย่างต้นไม้ในเมืองอยู่ร่วมกับคนได้ อยู่ร่วมกับการสร้างผลประโยชน์ได้ ทัศนคติยังไม่ได้รับการยอมรับ 100% ยังแก้ปัญหาอย่างอื่นไม่ได้ เก็บรัศมีต้นไม้หวงแหนต้นไม้กันอื่นร่วมคิดด้วย ถ้ามีทัศนคติที่ดีต้นไม้ก็จะรู้คุณค่าและรักษา”

ด้าน **ประสิทธิ์ พัฒนใหญ่** ผอ.สำนักทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จ.น่าน ระบุว่า เมืองน่านมีป่าจำนวนมากเหลืออยู่ 81% เราขายธรรมชาติหากมีป่าในเมืองก็เห็นด้วย ตั้งแต่มีการจัดการอยู่แล้วแต่จะทำอย่างไรให้ต้นไม้ยังอยู่ขณะที่เมืองกำลังขยาย เห็นด้วยเรื่องการเลือกต้นไม้ปลูกไม่ให้เกิดกรณีพิพาท วางแผนบริหารจัดการ เลขรณรงค์เรื่องดอกไม้สีม่วง นำเรื่องราวของประวัติศาสตร์มาช่วยจะเป็นประโยชน์ต่ออนาคตของเมืองน่าน แต่ต้องมีองค์ความรู้พอ ถ้าเทศบาลต้องการความช่วยเหลือก็พร้อมให้ความร่วมมือ กลุ่มฮักเมืองน่านเองก็ทำอยู่ ที่สำคัญคือการมีส่วนร่วมของประชาชน

ธนากร รัตนานนท์ ผู้จัดการมูลนิธิปิดทองหลังพระ จังหวัดน่าน เห็นว่าเราต้องเข้าใจก่อนว่าป่ามี 3 อย่าง อนุรักษ์ เศรษฐกิจ และใช้สอย ตอนนี้กำลังพูดถึงป่าชุมชนในเขตเทศบาล มองว่าเราทำป่าอนุรักษ์ที่มากทำป่าในเมืองด้วย แต่ถ้าไม่มีมันจะขึ้นไหม ปีที่แล้วทางโครงการจึงเน้นดำเนินการทำป่าให้ชาวบ้าน

“เราทำเรื่องเหล่านี้ ช่อมแซมเหมือนฝายที่มีอยู่ หากไม่มีมันก็จะปลูกก็จะแห้งแล้ง ชีตหลักเศรษฐกิจพอเพียง เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ขอองค์ความรู้จากช่างมาก เป็นตัวเสริมที่จะทำให้น่านเป็นเมืองน่าอยู่ ปีที่แล้วทำไป 250 หมู่บ้าน 883 โครงการ พื้นที่เกษตรแสนกว่าไร่ ปีนี้มีโครงการซ่อมให้เต็มทั้งจังหวัด ตอนนี้นำกำลังสำรวจอยู่ว่าที่ไหนยังได้ซ่อมบ้าง คุ้มหรือไม่ ชาวบ้านได้ประโยชน์อะไร เป็นการสนับสนุนป่าในเมืองโดยการจัดทำป่าให้”

หนึ่งในฝายที่ได้รับการซ่อมแซมคือ ฝายบ้านน้ำริน น้ำพ่อ ด.แสนทอง อ.ท่าวังผา โดยมี สวัสดิ์ แก้ววัน อดีตแกนนำฝายบ้านน้ำริน เป็นผู้นำในการนำโครงการแม่ฟ้าหลวงและปิดทองหลังพระเข้ามา

“ป่าต้นน้ำถูกคุกคามโดยผู้ที่อยู่ต้นน้ำ คนนอกชวนตัดไม้มาขาย ป่าเกิดความแห้งแล้ง หมู่บ้านได้รับน้ำเดือดร้อน จึงคิดกันว่าทำอะไรให้อยู่ได้ โดยมีการจัดประชาคมระหว่างต้นกับปลายน้ำ หรือกันร่วมดูแลป่า มติที่ประชุมสรุปว่าต้องทำระเบียบข้อบังคับก่อนระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย”

ป่าต้นน้ำมีลำห้วยสาขา 8 ห้วย ห้วยม่วง ห้วยเป้า มารวมกับห้วยริน แรก ๆ มีคนรุกล้ำอยู่แต่ต่อมาไม่มีแล้วเพราะมีการแบ่งพื้นที่ให้ชัดเจนก่อนที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ กับมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ จะเข้ามาช่วยเหลือ

เรื่องการซ่อมแซมฝายที่ขาดเมื่อปี 2554 วิธีการซ่อมแซมคือใช้แรงงานจากชุมชนโดยมีงบประมาณในส่วนของอุปกรณ์ก่อสร้างต่าง ๆ ให้ เพราะต้องการให้ชุมชนเกิดความรักและหวงแหน ทั้งยังสามารถซ่อมแซมและดูแลรักษาได้ด้วย

เช่นเดียวกับฝายแก้วบ้านหัวน้ำ ต.ศิลาแลง อ.ปัว ซึ่งเป็นการปรับปรุงแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำของจังหวัดน่านตามยุทธศาสตร์การบูรณาการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สภาน์ ไหมน้อย ผู้ใหญ่บ้านดอนชัย เล่าว่า ป่าชุมชนตำบลศิลาแลงนั้นร่วมดูแลรักษาภายในตำบล โดยมีกำนันเป็นหัวเรือหัวแรง เพราะได้รับประโยชน์จากน้ำ เมื่อก่อนทำไร่เลื่อนลอยกัน ปี 2539 หยุดและมารักษาให้เป็นป่าชุมชน มีพื้นที่ทั้งหมดกว่า 100 ไร่ แต่ยังมีหัวไร่บางเพราะยังมีคนรุกล้ำอยู่ฝายเก็บรับน้ำจากป่าชุมชนของเรา ถ้าเรามีฝายเราก็มีน้ำ ถ้าป่าอุดมสมบูรณ์น้ำก็เกิด เราเก็บฝายด้วยไม้ในครั้งแรก ตัดไม้ตอนมาทำ มีเนื้อที่รับ

อยู่ 2,000 กว่าไร่ พอน้ำหลากมาก็พังต้องทำใหม่ บางปีต้องทำถึง 2 ครั้ง ตอนมาได้ฝายของชลประทานใช้สะดวกมากขึ้น แต่ปีที่ผ่านมาฝายพังหมดเลย

“ทางแม่ฟ้าหลวงมาสำรวจดูแล้วถามชุมชนว่าต้องการไหมหากมีอุปกรณ์มาให้แล้วให้ทำเอง ตามชุมชนเกิดเป็นประชาคม บางคนอยากให้รัฐบาลช่วยแต่บางคนก็อยากทำใหม่ก่อนที่มันจะมากอีกที ประชาชนมีมติเอกฉันท์จะช่วยเหลือกันทำให้เสร็จ ถ้าทำไม่เสร็จจะขอชดเชยค่าอุปกรณ์ทั้งหมด ถ้าไม่ทำมีปัญหาแน่ ในที่สุดฝายจากการร่วมแรงร่วมใจก็เสร็จสมบูรณ์”

ไม่เพียงคนต้นน้ำเท่านั้นที่ต้องดูแลป่า หากคนในเมืองเองช่วยกันดูแลรักษาและรู้จักใช้อย่างรู้คุณค่า เมืองสีเขียวในฝันคงอยู่เพียงแค่นี้เอง.

article@dailynews.co.th

ขยาย 'ตอยตุงโมเดล' ปั้นฟูทั้งลุ่มน้ำ แก้เขาหัวโล้นนาน

ชุมชนร่วมจัดการฟื้นฟูป่าต้นน้ำในหมู่บ้านน้ำช้างพัฒนา อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน

บึงกระแสน้ำไหลเชี่ยวที่ชาวเน็ตและคนเมืองให้ความสนใจอย่างมากมาย หลังจากที่มีการแชร์ภาพป่าต้นน้ำโดนทำลายกว่า 1.7 ล้านไร่ กลายเป็นเขาหัวโล้น ดูแล้วน่าเศร้าใจตามด้วยใจอี้อ บอย คลิปนี้ชื่อดัง ได้ออกตัวพร้อมช่วยปลูกป่าเมืองน่าน เชิญชวนประชาชนที่สนใจมาร่วมมือกันและตั้งเพจ “ปลูกเลย” ขึ้นมา ก็มีทั้งเสียงชื่นชมและแสดงความเห็นคัดค้าน ขณะที่รัฐบาลประกาศจะเดินหน้าน้ำฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพบนพื้นที่เขาสูงชันหรือเขาหัวโล้นที่นานและอีกหลายจังหวัด

ล่าสุด สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย นักวิจัยขับเคลื่อนป่าในเมือง URBAN FOREST จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พร้อมด้วยสื่อมวลชนที่จะเป็นตัวแทนปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ได้เดินทางไปที่หมู่บ้านเปียงก่อ และหมู่บ้านน้ำช้างพัฒนา ต.ขุนน่าน อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน ซึ่งมีโครงการปลูกป่า สร้างคน บนวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ บรรเทาอุทกภัย เพื่อแก้ปัญหาเขาหัวโล้น ที่ตั้งขึ้นตามแนวพระราชดำริมีมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสถาบันส่งเสริมและพัฒนานักกิจกรรมบิณฑาทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริทำงานขับเคลื่อนกิจกรรมในโครงการ ประกอบด้วย การปรับปรุง

ระบบน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและชลประทาน แนะนำส่งเสริมอาชีพด้วยการพัฒนาด้านการเกษตรและปศุสัตว์ การปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง และการดูแลป่าในพื้นที่ต้นน้ำ โดยมีการทำแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน กำหนดพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย และป่าเศรษฐกิจ พร้อมติดตามการฟื้นคืนของป่าเป็นระยะ

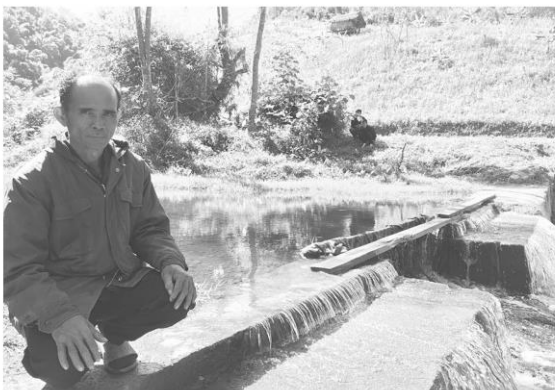
สำหรับแนวทางแก้ปัญหาเขาหัวโล้นนาน **ณรงค์ อภิชัย** ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการภาคสนาม ศูนย์การเรียนรู้และเผยแพร่การพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิต มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ กล่าวว่า การฟื้นฟูป่าต้นน้ำต้องไม่แยกคนออกจากพื้นที่ ปัญหาอยู่ที่ความยากจน ป่าเป็นที่อยู่อาศัย ที่ทำกิน และใช้ประโยชน์ของชาวบ้าน ภาครัฐดีขอบเขตเป็นลุ่มน้ำ ป่าสงวน อุทยานแห่งชาติ ขอบเขตที่ไม่ชัดเจน และกฎหมายที่ใช้ชุดเดียวเหมือนเสื้อผ้าโหลใช้ด้วยกันลำบาก จะแก้ปัญหาป่าต้องฟื้นฟูทั้งลุ่มน้ำ ต้องสืบเรื่องป่าขอบเขต การปกครอง รวมถึงกฎระเบียบ ต้องเข้าใจภูมิสังคมตามแนวพระราชดำริในหลวง ร.9 ต้องฟื้นฟูทั้งลุ่มน้ำ พื้นที่ปีงวัง ยม น่าน 65 ล้านไร่ เฉพาะลุ่มน้ำน่าน 21 ล้านไร่ มี 18 ลุ่มน้ำสาขา ต้องฟื้นฟู 1.7 ล้านไร่ เพื่อให้แม่น้ำเจ้าพระยาคงอยู่ เพราะ 40% ไหลลงเจ้าพระยา ซึ่งในลุ่มน้ำน่านตอนบนและลุ่ม

น้ำยาว ประกอบด้วย 38 ลุ่มน้ำย่อย

พอบอกอีกว่า ปัญหาจะแก้ได้ต้องยอมรับองค์ประกอบที่มีอยู่จริงในพื้นที่ลุ่มน้ำนั้นๆ มีคนในพื้นที่ ไม่ว่าจะเหียง ปกาเกอญอ ชาวคอย ลาหู่ อาข่า ถ้ากระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย ไม่ได้ผลักดันหรือย้ายกลับประเทศ แสดงว่าพวกเขาเป็นคนไทย ไม่ใช่เจ้าของรีสอร์ทหรือนายทุน

“ไม่ใช่เพียงคนในพื้นที่เท่านั้น ยังมีป่าหัวโล้น คือ พื้นที่ทำกิน ทำไร่หมุนเวียน ป่าที่เหลือเป็นแหล่งอาหาร ใช้ประโยชน์สร้างรายได้ แหล่งน้ำ สาธารณสถานี่ราชการ ท้องถิ่น วัด ต้องกำหนดลงแผนที่ให้หมด ดังนั้น การปลูกป่าบนกระดาดต้องเกิดขึ้นก่อน จะต้องฟื้นฟูป่าให้เสร็จ ไม่ใช่ปลูกให้เสร็จ ปลูกป่าวันเดียวใส่หมวกชิงปายถ่ายรูป จบ แล้วไม่เคยเห็นอีกเลยหรือเปล่า เรามีเป้าหมายฟื้นฟูป่าทุกกลุ่มน้ำให้ได้ 60% ต้องคิดว่าตัวเองเป็นนายทุน จะได้คิด เสนอแนวทาง แผนงาน แบบประชารัฐ เจื่อนไซ ระยะเวลายาว งบประมาณ ใครทำอะไร โดยนำชาวบ้านชุมชนเป็นตัวตั้ง ไม่ใช่บังคับ” ณรงค์เน้นย้ำ

ณรงค์ระบุว่า ปลูกป่าจริงๆ ต้องเริ่มจากปลูกคนตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ปัญหาที่แท้จริง คือ ความยากจนและขาดโอกาส เมฆา ป่าต้นน้ำน่าน ชาวบ้านจะเผาเพื่อเตรียมการเพาะปลูก พฤษภาคม ฝนแรกมาหย่อนเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด เพราะปลูกง่ายโตเร็ว ขึ้นได้ทุกที่ มีระบบเงินกู้ทั้งในและนอกกระบวนการมาถึงได้ทุนบ้าน บางปีรัฐบาลมีนโยบายประกันราคาและรับจำนำ บังคับการผลิตมาถึงที่ มีตลาดรับซื้อแน่นอน และไม่ถูกจับ ถ้าจะสู้กับกระแสทุนต้องใช้ชาวบ้านที่พืชทางเลือกหรือตัวเสริม นอกจากนี้จะต้องประเมินพื้นที่ป่าที่

กานต์ เจริญจิตรัตนกุล ผู้ใหญ่บ้านน้ำช้างฯ พาชมฝ่ายและระบบส่งน้ำ

เหลือ ป่าเสื่อมโทรม ที่ทำกิน ที่อยู่อาศัย และองค์ประกอบอื่นๆ โดยใช้แผนที่ดาวเทียม ภาพมุมสูง และการเดินสำรวจกระจายแปลงเดินตาม “ดอยตุงโมเดล” เป็นแนวทางที่ป่านานพื้นดิน ผู้อำนวยการคนเดิมบอกว่า โมเดลนี้วางแนวทางการจัดการลุ่มน้ำ แบ่งเป็นป่าเศรษฐกิจ 20% ป่าอนุรักษ์ 60% ที่ทำกิน 10% ที่อยู่อาศัย 2% ป่าใช้สอย 8% มีการขับเคลื่อนโครงการที่ดอยตุงเพราะป่าหายไป 50% เดิมปี 2531 พื้นที่หมู่บ้านมุเซอปากกล้วยป่าหมด หลังดำเนินโครงการปี 2555 ปากกลับมาสสมบูรณ์ รายได้ 70,000 บาท ต่อคนต่อปี กลับมาที่นาน จากการลงพื้นที่ฟังเสียงชุมชนลุ่มน้ำสบสาย ชาวบ้านบอกไม่ไว้ใจภาครัฐ มาแล้วก็ไม่ดูแล มีตลาดรีเปลา ส่งเสริมแต่ไม่รับซื้อ แบ่งพื้นที่แล้ว

ต่อ ฉะนั้น ต้องเข้าถึงความต้องการของชุมชน สร้างความเชื่อมั่นและการมีส่วนร่วม การดำเนินการสำรวจที่ทำกินต้องทำร่วมกัน จนท.รัฐต้องอดทน นี่ก็ดอยเขา นันก็ดอยเขา ทำสุดต้องขอข้อมูลจริงจากชาวบ้าน ไม่ใช่ของนายทุน แล้วชาวบ้านถือไว้ชุมชนต้องซื้อสัตย์ การขีดพื้นที่ทำกินรายแปลงในลุ่มน้ำ ไม่ได้ให้สิทธิหรือโฉนด

“การจัดกาพื้นที่ลุ่มน้ำสบสาย อ.ท่าวังผา 30,000 กว่าไร่ ได้ที่ทำกิน 8,000 ไร่ ป่าใช้สอย Food Bank ที่ให้ชุมชนร่วมกำหนดได้มา 2,800 ไร่ ส่วนป่าอนุรักษ์ 23,000 ไร่ ต้องช่วยกันดูแล พื้นที่เสื่อมโทรมด้วยวิธีปลูกป่าแบบไม่ปลูกตามแนวพระราชดำริ ร.9 และปลูกเสริมให้สมบูรณ์ ป้องกันไฟป่า ตรงที่ทำกินหาไม้เศรษฐกิจ ไม้ยืนปลูก ทั้งกาแฟ มะม่วงหินพานต์ แมคคาเดเมีย ต้นฉำฉาเลี้ยงครั้ง ไม่ผลอื่นที่เกิดรายได้ เรียกว่า ป่าเศรษฐกิจ ซึ่งจะอยู่บนแปลงที่ทำกินบนพื้นที่ป่าหัวโล้น มีการขุดนาขั้นบันได ลดพื้นที่การเกษตรด้วย มีการพัฒนา บูรณาการทั้งอาชีพ พื้นที่ หน่วยงานมีมาตรการเสริม” ณรงค์ยกตัวอย่างพื้นที่ต้นแบบ

ลลิตา บัวแสน เกษตรกรชาวละวะ เลิกทำข้าวโพดมาปลูกพืชหลากหลาย

การขยายดอยตุงโมเดลสู่การแก้ปัญหาทั้งลุ่มน้ำน่านนั้น เขามองว่า รัฐบาลใช้มาตรา 19 ให้มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เป็นผู้แทนและช่วยพนักงานของรัฐในการดูแลรักษาป่า ตัวชี้วัดคือ ได้ปากกลับคืนมา 80% แล้ว ไฟป่าลดลง 99% ย้ำ แก่งเขาหัวโล้นต้องพัฒนาอาชีพทางเลือกที่เหมาะสม รายได้เฉลี่ยข้าวโพด 30 ไร่ 126,000 บาท ค่าไร่ 13,500 บาท เปลี่ยนมาปลูกกาแฟ ไร่ละ 200 ต้น ให้ผลผลิตร้อยละ 80 รับซื้อ 35 บาทต่อ กก. ปลูกกล้วยน้ำว่า มะม่วงหินพานต์ จามจุรีเลี้ยงครั้ง ไร่ หวาย มะแขว่น รวมถึงไม้ผลมงคล พันธุ์สัตว์ลูกตก สร้างฝายลดไฟป่า หากเกิดไฟป่าตามแนวชายแดนจะมีการจัดการร่วมกันเพราะพื้นที่ป่าติดต่อกัน ขณะนี้ส่งเสริมเมียนมาปลูกกาแฟ ชาอัสสัม กล้วย เพื่อให้เป็นพื้นที่สีเขียวทดแทนการปลูกยางพารา ซึ่งเตรียมจะขยายดอยตุงโมเดลเช่นนี้ไปในพื้นที่ 17 จังหวัดด้วย

“โมเดลจัดการทั้งลุ่มน้ำ ภาคเอกชนสนใจ ถ้าจะขอความร่วมมือและการสนับสนุนทางการเงิน 1 บริษัท 1 ลุ่มน้ำ ลุ่มน้ำนี้พันไร่ ลุ่มน้ำนี้หมื่นไร่ ดูแลต่อเนื่อง 5 ปี ก็ไม่ต้องไปปลูกป่าขายเลน สร้างฝายใส่เชื้อชีวชีวให้เสียเวลา และหากคนปลายน้ำคนเมืองสนใจน้ำไหลจากกอกมาจากโรงผลิตน้ำประปาสามแสน ซึ่งสูบน้ำมาจากแม่น้ำเจ้าพระยา เจ้าพระยามาจากการรวม

ของบึง วัง ยม น่าน ซึ่งทุกวันนี้เป็นป่าหัวไร่ล้น ถ้าตระหนักคุณค่าก็ควรร่วมดูแล เราจ่ายค่าน้ำถูกมากเทียบกับป่าที่หายไป เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ต้องเดินไปด้วยกัน” ณรงค์เสนอทิศทางแก้ปัญหา

ผอ.ฝ่ายปฏิบัติการภาคสนามฝากถึงคนเมืองอีกว่า มาตรการปลูกป่า เป็นการปลูกคน ไม่ใช่ปลูกต้นไม้ หากมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใช้น้ำ ประหยัดเท่าที่ปลูกและรักษา ไม่เปิดน้ำทิ้งเวลาแปร่งพื้น เพราะน้ำ 1,100 ลิตรใส่ในแปลงนา 1 ไร่ ได้ข้าว 1,000 กิโลกรัม ผู้ใช้กับผู้รักษาเป็นคนเดียวกันเสมอ ต้องรู้จักคุณค่ามากกว่ามูลค่า ไม่ใช่ตัดต้นไม้ใหญ่ทิ้ง ต้นมะขาม สนามหลวงอายุก็ร้อยปีกำลังจะตาย เพราะคนไม่ใส่ใจ สร้างถนนก็ตัดต้นไม้ก่อนเลย โรงเรียน สวนสาธารณะ ต้นไม้ไม่เคยเพิ่มขึ้น หมู่บ้านจัดสรร คอนโดมิเนียม กฎหมายบังคับให้มีพื้นที่สีเขียว 20% ต้องร่วมกันตรวจสอบ ป่าในเมืองมีแต่น้อยลง น้ำท่วมผิดปกติ อากาศร้อนขึ้น น้ำเค็มรุกจะถึงนครสวรรค์แล้ว ถ้าทำไม่ได้ ความเป็นอยู่ชาวบ้านทุกวันนี้ต้องสร้างความตระหนักร่วมกันระหว่างคนต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ น้ำทุกหยดมีคุณค่า

ณ บ้านน้ำช้างพัฒนา ต.ขุนน่าน อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน นายณรงค์ อภิชัย ผอ.ฝ่ายปฏิบัติการภาคสนามฯ ย้ำ แก่งเขาค้อต้องจัดการทั้งลุ่มน้ำ

กานต์ ผู้ใหญ่บ้านน้ำช้างฯ อดีตคอมมิวนิสต์ กล่าวว่า บ้านน้ำช้างมีฝายไม้กว่า 60 ฝาย โครงการเข้ามาแนะนำให้เปลี่ยนจากฝายไม้มาเป็นฝายเกวียน เพื่อลดปัญหากับรัฐ เพราะชาวบ้านต้องตัดไม้มาสร้างฝายปีละ 2 ครั้ง แล้วก็พัฒนาระบบส่งน้ำเข้าพื้นที่เกษตร ใช้น้ำได้เต็มที่ มีสร้างอ่างเก็บน้ำบนสันเขาใช้ฤดูแล้ง ปลูกพืชหลังนา ที่เป็นพื้นที่ลาดชัน 90% ที่เหลือเป็นที่ลุ่มก็ลดพื้นที่บนดอย ลงมาปลูกที่ราบ ข้าวโพดบนดอย 300 กก.ต่อไร่ ถ้าปลูกแปลงนาได้ 800 กก. แต่ก็มีที่นาแค่ 747 ไร่ จาก 40,000 กว่าไร่ ทุกวันนี้ปลูกข้าวโพดอยู่กับป่าเศรษฐกิจ และเริ่มปลูกกล้วย มะม่วง กาแฟ แทนข้าวโพด เราคืนป่าให้แล้ว จะปลูกป่าต้องปลูกคน แล้วป่าหัวไร่ล้นจะฟื้นขึ้นเอง เราทำแผนที่มีขอบเขตที่ทำกิน ป่าอนุรักษ์ เดินสำรวจจับพิกัดชัดเจน ชาวบ้านไม่มีความโลภ ตั้งใจสร้างทรัพยากรสมบูรณ์ให้บ้านน้ำช้างฯ

คนรุ่นใหม่ในชุมชนอย่าง ลลิตา บัวแสน เกษตรกรและเจ้าหน้าที่โครงการปลูกป่าฯ บ้านน้ำช้าง บอกว่า ชุมชนได้ร่วมจัดการพื้นที่ป่า แบ่งเป็นป่าอนุรักษ์ 20,000 ไร่ ป่าพื้นที่ทำกิน 3,000 ไร่ ปี 56 เริ่มปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง กล้วยน้ำว้าสร้างรายได้หลัก ถ้าทำ 10 ไร่ ขึ้นไปได้ 4,000 บาทต่อสัปดาห์ รองลงมาปลูกกาแฟ ไม่ต่ำกว่า 5 ไร่ มีรายได้ 2,000 บาทต่อปี หลังเก็บกาแฟเป็นดอกกิ่งใช้ทำไม้กวาด ทำให้หมู่บ้านมีรายได้ 2 แสนบาทต่อปี มีคณะกรรมการดูแลป่า 62 คน มีกฎระเบียบ และประสานป้องกันไฟป่าข้ามแดนจากประเทศเพื่อนบ้าน

“ตอนที่ทำกิน 45 ไร่ เดิมปลูกแต่ข้าวโพด ข้าวไร่ ถางไร่เลื่อนลอย เมื่อปลูกพืชหลากหลาย ก็สร้างอาชีพ ปลูกหน่อเหมือนเกิดใหม่ เมื่อก่อนไม่เข้าใจคำว่า เกษตรผสมผสาน เศรษฐกิจพอเพียง คนหัว ป่าหาย วันนี้เข้าใจแล้ว จะขยายความรู้ไปยังลุ่มน้ำอื่นๆ” ลลิตากล่าวทั้งทำอย่างภาคภูมิใจที่ชาวบ้านได้รวมเป็นเจ้าของป่า รักษาต้นน้ำให้กับคนเมือง.

ณรงค์ อภิชัย ผอ.ฝ่ายปฏิบัติการภาคสนามฯ ย้ำ แก่งเขาค้อต้องจัดการทั้งลุ่มน้ำ

สร้างคน สร้างอาชีพในพื้นที่ต้นน้ำ แก่งเขาค้อ

Urban Forest คนทำynnน้ำต้องเจียhuฟ่งคนต้nnน้ำ

Green Project

✓ อธิษฐ์ พงษ์กุล

เมื่อช่วงต้นเดือน ผมเพิ่งไปเยือน จ.น่านมาครับ ผ่านกิจกรรม “เดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมือง” จัดโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) ร่วมกับคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ไฮไลต์อยู่ตรงการนั่งรถตุ๊กขึ้นเขาปลูกแล้วลูกเล่าไปตักน้ำดื่มในหลายพื้นที่ ได้เห็นการบริหารจัดการน้ำด้วยการสร้างฝายชุมชน ภายใต้การออกแบบของหน่วยงานราชการและเอกชน โดยให้ชาวบ้านเป็นผู้ดูแล ตรงกับคำว่า “ประชารัฐ”

น่านเป็นต้นน้ำซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของระบบน้ำในประเทศไทยที่ผ่านมามีจังหวัดเล็กๆ นี้อยู่อย่างหนัก ป่าถูกบุกรุกทำลายเพื่อการเพาะปลูกข้าวโพด ซึ่งน่านปลูกมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งของภาคเหนือ ตามมาคือ ปัญหาหมอกควันจากการเผาป่า ดินเสื่อมเพราะการใช้สารเคมี แหล่งน้ำปนเปื้อนสุขภาพคนแย่

ณรงค์ อภิษฐ์ ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง เล่าให้ฟังว่า ต้นตอของภูเขาหัวโล้นไม่ใช่ไฟป่า แต่เป็นความยากจนของชาวบ้านในพื้นที่ซึ่งจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรพวกเขาทำไร่เลื่อนลอยมาช้านานตั้งแต่ก่อนจะมีการออกกฎหมายห้าม แต่วันนี้กลับถูกกล่าวหาว่าเป็นตัวการทำลายป่า

สาเหตุที่นิยมปลูกข้าวโพด เพราะปลูกง่าย โตเร็ว ปัจจุบันการผลิตครบทั้งเงินกู้ ปุ๋ย ยา เมล็ดพันธุ์ มีตลาดรับซื้อแน่นอน ที่สำคัญนโยบายรัฐยังช่วยส่งเสริมด้วย วิธีแก้ต้องพัฒนาอาชีพทางเลือก สนับสนุนให้ปลูกไม้ยืนต้น สร้างรายได้ระยะยาว หรือปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ระยะสั้น ทดแทนรายได้ที่เสียไป ควบคู่กับมาตรการเสริม ประกอบด้วย การสนับสนุนป้องกันไฟป่าชุมชน ลดต้นทุนการผลิต ลดรายจ่าย ปลูกนาขั้นบันได ปลูกทุกอย่างที่กิน กำหนดพื้นที่ให้ชัดเจน ป่าใช้สอย ป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ และต้องดำเนินการต่อเนื่องอย่างน้อย 10 ปี

ณรงค์ บอกว่า การฟื้นฟูป่าให้สำเร็จไม่ใช่ปลูกแล้ววันเดียวแล้วกลับบ้าน ส่วนคนเมืองทั้งหลาย ซึ่งเป็นคนทำynnน้ำ ลองจินตนาการว่า ก้อนน้ำที่เปิดใช้อยู่ทุกวัน ท่อน้ำนั้นผ่านคลองประปา แม่น้ำเจ้าพระยา แดกแซงเป็นปิง วัง ยม น่าน ทอดยาวถึงป่าต้นน้ำน่าน คิดดูว่าน้ำแต่ละลิตรที่ใช้ไปต้องเสีย

ภาพ : อเนก ปิ๋วปัญญา

ทรัพยากรไปเท่าไร ทำลายธรรมชาติไปเท่าไร ดังนั้นคนใช้ต้องเป็นคนรักษาด้วย ถ้าใช้มากแต่ไม่รักษาก็ไม่ต่างจากผู้ทำลาย

ลงจากเขาก็เข้าเมือง เยี่ยมเยือนพื้นที่สีเขียวในเขตเทศบาลน่านซึ่งได้รับคำชมว่ารักษาต้นไม้ใหญ่ เก่าแก่อายุร้อยปีไว้ได้ท่ามกลางการเติบโตของเมือง แต่วันนี้กำลังเผชิญเรื่องน่าปวดหัวคือ มีชาวบ้านร้องเรียนให้ตัดต้นไม้เยอะขึ้น

สุรพล เขียวสุตร นายกเทศมนตรีเมืองน่าน บอกว่า การเลือกปลูกต้นไม้ให้เหมาะสมกับชุมชนจะไม่มีปัญหาเลย ต่างจากปลูกต้นไม้ผิดที่ผิดทาง คนจะรำคาญและอยากกำจัดทิ้ง เช่น ชาวบ้านร้องเรียนให้ตัดต้นตีนเป็ด เพราะกลางคืนส่งกลิ่นเหม็น หรือบางต้นใบร่วงเกลื่อน กิ่งหัก รากลอย ซึ่งการตัดต้นไม้ ทำได้หากจำเป็นจริงๆ แต่สำคัญตรงต้องตัดให้ถูกวิธี จึงส่งเจ้าหน้าที่ไปอบรมกับรุกขกร พร้อมสั่งการเด็ดขาดว่าต่อไปจะตัดต้นไม้ใหญ่ทุกต้น ต้องได้รับการอนุมัติจากนายกเทศมนตรีเมืองน่านคนเดียวเท่านั้น

ในวันที่หลายประเทศให้ความสำคัญกับ Urban Forest หรือป่าในเมือง บางเมืองออกนโยบายให้เจ้าของบ้านทุกคนต้องดูแลต้นไม้ข้างถนน บางเมืองมีการตั้งกองทุนต้นไม้เพื่อดูแลต้นไม้ในเมือง บางเมืองกดดันให้เอกชนโดยเฉพาะโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ต้องเพิ่มพื้นที่สีเขียว ชุมชนและหน่วยงานมีหน้าที่ช่วยกันฟื้นฟูพื้นที่สีเขียวให้เป็นป่าในเมือง ทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วม

สุดท้ายก็จะเป็นเหมือนที่ ผศ.ดร.ประชา คุณธรรมดี นักวิจัยป่าในเมือง กล่าวไว้ว่า เมื่อใดก็ตามที่คนรู้สึกเป็นเจ้าของ ได้ใช้ประโยชน์ ก็จะหวงแหน ช่วยกันรักษา ต้นไม้ก็จะเติบโต ■

นักวิชาการชี้ทางออกแก้ปัญหาป่าในเมือง

ที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) ร่วมกับคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) และคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) ได้นำสื่อมวลชนดูงานที่จังหวัดน่าน โดยจัดโครงการ “เดินตามรอยเท้าพ่อสานต่อป่าในเมือง” อีกทั้งได้รับความร่วมมือจากมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง มูลนิธิปิดทองหลังพระและกลุ่มประชาคม จ.น่าน เพื่อสร้างความตระหนักรู้ถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของคนเมือง โดยมุ่งเน้นการสร้างความรู้เข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ผศ.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม อาจารย์ประจำ

คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มธ. กล่าวถึงการเติบโตอย่างรวดเร็วของเมืองใหญ่ในประเทศไทย โดยเฉพาะการเติบโตของเมืองน่าน ที่มีการตัดต้นไม้หรือโอบล้อมต้นไม้บนถนนสายหลักซึ่งเรียกไม่ว่าเป็นเป็นแลนด์มาร์คแห่งหนึ่งของ จ.น่าน นำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างผู้ที่ว่าด้วยการท่องเที่ยวและชาวบ้านที่ออกมาเรียกร้องให้ตัด เนื่องจากกิ่งไม้ไปเกี่ยวกับสายไฟฟ้าทำให้ไฟฟ้าดับ จึงเกิดการจัดการโดยผิดวิธี หากทุกคนมีจิตสำนึกร่วม เกิดการจัดการร่วม และทางออกจะไม่ใช้วิธีการตัดต้นไม้

ผศ.ประชา คุณธรรมดี อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มธ. เผยว่า กระบวนการ Urban Forest (ป่าในเมือง) เป็นจุดเริ่มต้นของการมี

การจัดการแบบรับผิดชอบร่วมกันของประชาชน ชุมชน และเอกชน หากมีรูปแบบที่เหมาะสมและมีช่องทางที่สามารถพัฒนาป่าไม้หรือป่าในเมืองได้มากขึ้น เช่น ช่องทางของการบริจาคเงินป่าไม้หรือป่าในเมืองโดยเฉพาะบริจาคในกองทุนพัฒนาป่าไม้ ช่องทางของการลดภาษี หรือมีการระดมทุนในเรื่องของการจ่ายค่าภาษี เพื่อนำมาพัฒนาสวนสาธารณะแห่งนั้นๆ เมื่อประชาชนรับทราบจุดประสงค์ที่ชัดเจน การพัฒนาสภาพแวดล้อมหรือป่าในเมืองในรูปแบบ “เต็มใจจ่าย” ในส่วนของเอกชนอาจจะสนับสนุนโครงการ CSR ในเรื่องของการพัฒนาสิ่งแวดล้อม สวนสาธารณะต่างๆ สิ่งเหล่านี้สามารถทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้นได้

6th February 2017 **Latest:** [Former Prisoners Finding It Difficult To](#)

Urban Residents Urged To Help Rural Areas Preserve Forests

Urban inhabitants urged to help preserve forests.

City inhabitants have been urged to help farmers save the dwindling forests for the benefit of future generations.

With drought and flood problems in the Chao Phraya River basin, many people in Bangkok blame deforestation on rural residents who live near the heads of rivers for expanding farms and aggravating Thailand's water woes.

The issue can be clearly seen in Nan province, where some 1.8 million rai (288,000 hectares) of mountainous forestland, at the head of the Nan River, has been turned into maize plantations. Many urban people criticised people in Nan for damaging the environment.

However, Narong Apichai, field operations director for Mae Fah Luang Foundation's Centre for Social Entrepreneurship, argues that the real root cause of the problem was the imbalance of resource consumption and conservation between people living in cities and those living near forests.

"If we look at the real situation, we can see that those who get the most benefit from forests are urban people, as our water resources that we consume in everyday life and steer our economy come from the forests. But we do not really help preserve the forests much, compared to people living at the water heads," he said.

Narong said even though people think that others living in forests cause the water problems experienced along the Chao Phraya River basin, it was the capitalist economy that city dwellers benefit from that led to deforestation. If people living at the head of the river got proper assistance, he said, they could live in harmony with the forests and play a major role in preserving them.

"The people here [at the head of the river] are poor, so they encroach on the forests for more land to plant maize in a contract farming system. This system is very convenient for the farmers, but in the end they will not escape the poverty, as the cost of seeds, fertiliser, and pesticide is high. So they have to expand to get even more farmland for more money," he said.

"So, Mae Fah Luang Foundation is working with people at the head of the river to encourage them to shift their production towards more sustainable farming – to create forest zones that people can use and preserve."

Thailand Research Fund (TRF) researcher Pracha Koonnathamdee said city dwellers did not do much to save forests, despite the benefits they received from them.

"People in the city often do not realise that we get a lot from forests. First of all, we get the clean air from forests, as the trees absorb carbon dioxide and pollution. Moreover, the water we use in cities, especially for Bangkok, comes from forests," Pracha said.

"According to the economic principle, those who get benefits from something should pay for it, and we can help preserve forests by supporting people at the heads of the river save the forests for us."

He said people were often driven to do something for financial gain. For instance, he said, maize farmers destroyed the forest to earn money.

He suggested that urban people provide financial advantages for people living in the forest so they save the forest and adopt sustainable conservation.

Narong said city dwellers needed to realise the true value of forest resources and the benefit they get from forests, and to raise awareness about this issue.

(Source:- The Nation, Thailand)

Urban Residents Urged To Help Rural Areas Preserve Forests was last modified: February 5th, 2017 by [Graham Dresser](#)

NATIONAL

A maize barn is seen in front of lush forest at Doi Phu Ka National Park in Nan, showing the encroachment of a maize plantation into the forest.

City folk urged to help farmers save forests

February 05, 2017 01:00

By PRATCH RUJIVANAROM

THE SUNDAY NATION

CITY dwellers have been urged to help people who live near the source of major rivers to preserve dwindling forestland for the benefit of the nation.

With drought and flood problems in the Chao Phraya River basin, many people in Bangkok blame deforestation on rural residents who live near the heads of rivers for expanding farms and aggravating Thailand's water woes.

The issue can be clearly seen in Nan province, where some 1.8 million rai (288,000 hectares) of mountainous forestland, at the head of the Nan River, has been turned into maize plantations. Many urban people criticised people in Nan for damaging the environment.

However, Narong Apichai, field operations director for Mae Fah Luang Foundation's Centre for Social Entrepreneurship, argues that the real root cause of the problem was the imbalance of resource consumption and conservation between people living in cities and those living near forests.

"If we look at the real situation, we can see that those who get the most benefit from forests are urban people, as our water resources that we consume in everyday life and steer our economy come from the forests. But we do not really help preserve the forests much, compared to people living at the water heads," he said.

Narong said even though people think that others living in forests cause the water problems experienced along the Chao Phraya River basin, it was the capitalist economy that city dwellers benefit from that led to deforestation. If people living at the head of the river got proper assistance, he said, they could live in harmony with the forests and play a major role in preserving them.

"The people here [at the head of the river] are poor, so they encroach on the forests for more land to plant maize in a contract farming system. This system is very convenient for the farmers, but in the end they will not escape the poverty, as the cost of seeds, fertiliser, and pesticide is high. So they have to expand to get even more farmland for more money," he said.

"So, Mae Fah Luang Foundation is working with people at the head of the river to encourage them to shift their production towards more sustainable farming – to create forest zones that people can use and preserve."

Thailand Research Fund (TRF) researcher Pracha Koonnathamdee said city dwellers did not do much to save forests, despite the benefits they received from them.

"People in the city often do not realise that we get a lot from forests. First of all, we get the clean air from forests, as the trees absorb carbon dioxide and pollution. Moreover, the water we use in cities, especially for Bangkok, comes from forests," Pracha said.

"According to the economic principle, those who get benefits from something should pay for it, and we can help preserve forests by supporting people at the heads of the river save the forests for us."

He said people were often driven to do something for financial gain. For instance, he said, maize farmers destroyed the forest to earn money.

He suggested that urban people provide financial advantages for people living in the forest so they save the forest and adopt sustainable conservation.

Narong said city dwellers needed to realise the true value of forest resources and the benefit they get from forests, and to raise awareness about this issue.

ข่าวสด

[Home] หน้าแรก-ข่าวสด

วันที่ 05 มีนาคม พ.ศ. 2560 ปีที่ 26 ฉบับที่ 9594 ข่าวสดรายวัน

"ดอยตุงโมเดล"สู่ขุนน้ำน่าน

ปฤษฎางค์ กองวงศ์

สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) นักวิจัยขับเคลื่อนเรื่องป่าเมือง **URBAN FOREST** จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์(นิด้า) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ขวนลงพื้นที่ชมการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามแนวพระราชดำริ ปลูกป่าปลูกคน โดยได้รับความร่วมมือจากมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ และมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ศึกษาดูงานโครงการปลูกป่า สร้างคน บนวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ บรรเทาอุทกภัย ที่บ้านพ่อ ต.แสนทอง อ.ท่าวังผา, ฝ่ายแก่งน้ำกุน บ้านหัวน้ำ ต.ศิลา

แลง อ.ปัว และที่บ้านน้ำช้างพัฒนา ต.ขุนน้ำน่าน อ.เฉลิมพระเกียรติ

ณรงค์ อภิษฐ์ ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการภาคสนาม มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ผู้ขับเคลื่อนโครงการปลูกป่า สร้างคนฯ กล่าวว่า การแก้ปัญหาป่าต้องดูทั้งลุ่มน้ำ ถ้าคนปลายน้ำสนใจและเข้าใจว่าน้ำที่ไหลมาสู่ปลายก็ออกมาจากป่า จากแม่น้ำปิง วัง ยม น่าน เป็นเจ้าพระยา ถ้ารู้ว่ามีมาจากไหนจะได้ช่วยกันดูแล ถ้าคนในเมืองปรับพฤติกรรมใช้น้ำ ประหยัดเท่ากับปลูกและรักษา

"ป่าหายไปแล้ว 1.7 ล้านไร่ ทุกคนต้องรับทราบ อย่าดีใจได้ปลื้มเปิดน้ำอยู่ ยังต้องโพสต์สร้างความตระหนัก ร่วม แต่อย่าตระหนก ตั้งสติ ถ้าเราจะทำก็เปลี่ยนพฤติกรรมเราก่อน และถ้าทำร่วมกับคนต้นน้ำจะอย่างไรให้ยั่งยืน เพราะการปลูกป่าต้องทำอย่างต่อเนื่องระยะยาว"

กานต์ เจริญจิตรัตนกุล ผู้ใหญ่บ้านน้ำช้างพัฒนา เล่าว่า สมัยก่อนสร้างฝายต้องตัดต้นไม้ใหญ่ อายุ 30-40 ปี ปีหนึ่งๆ จึงตัดไม้ถึง 600-5,000 ต้น กระทั่งหลังมีการพัฒนาระบบน้ำเพื่อการเกษตร มีการบริหารจัดการน้ำโดยชุมชนมีส่วนร่วมแล้ว ชาวบ้านก็เปลี่ยนมาอยู่คู่กับป่าเศรษฐกิจ จากเดิมปลูกแต่ข้าวโพด ก็มาปลูกกล้วย มะม่วง กาแฟ ทดแทน เรากินทุกอย่างที่ปลูก ปลูกทุกอย่างที่กิน กินไม่หมดก็ขาย และเราก็คืนป่าให้แล้ว ขอบเขตป่าอนุรักษ์มีที่ชัดเจน มีเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ทหารและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเดินสำรวจร่วมกัน เรามีแผนที่อันเดียวกัน จึงทำให้เกิดความมั่นใจ

ส่วนคนรุ่นใหม่ พงษ์พัฒน์ เพิ่มถาวร วัย 24 ปี เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ส่วนงานภาคสนาม กล่าวว่า การสร้างความเข้าใจสร้างจิตสำนึกต้องเริ่มตั้งแต่เด็ก ในด.ชนน่าน เยาวชนอายุ 11-17 ปีไปอบรมที่ดอยตุง เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิต คนอยู่ร่วมกับป่าได้หรือไม่ เราเห็นตั้งแต่การดูแลป่าต้นน้ำ การใช้ทรัพยากร เมื่อมีป่าก็มีน้ำ มีอาชีพ และมีรายได้ ไปดูกาแฟ ซึ่งรายได้นั้นมาจากป่า

หลังอบรม 1 สัปดาห์กลับบ้านไปก็มีแรงบันดาลใจและลงมือทำจริง โดยขอไร่เลื่อนลอยไร่ข้าวโพดมาปลูกป่าไม้ประดู่ ไม้ยืนต้นอายุยืน เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าสีเขียว และเป็นไม้ในอนาคตที่เป็นต้นทุนในการใช้ชีวิต 1 ต้น ตัดขายราคาต้น 40,000 บาท 1 ไร่ ปลูก 100 ต้น ในอีก 25 ปีจึงจะตัดได้

วันชัย บัวแสน วัย 34 ปี อาสาสมัครพัฒนา (อสพ.) บ้านน้ำช้างพัฒนา ที่ประยุกต์ "ดอยตุงโมเดล" มาปรับใช้ในด.ชนน่าน บอกว่า การส่งเสริมการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีรายได้ต่อเนื่อง คือเป้าหมายเพื่อลดปัญหาบุกรุกที่ป่าบนดอย เราหาพื้นที่สำรวจแหล่งน้ำและซ่อมแซมสร้างฝาย 38 ตัว เป็นฝายยกระดับเบี่ยงทางน้ำเข้าสู่พื้นที่ทำการเกษตรเพื่อสร้าง

ผลผลิต

การแก้ปัญหาเขาหัวโล้น ต้องคำนึงถึงชาวบ้านมีรายได้ สร้างการยอมรับและความเข้าใจการปลูกป่า ทำให้ชุมชนเห็นว่า สิ่งส่งเสริมปลูกกลายเป็นเงินสร้างรายได้ให้ครอบครัว

ขณะที่ ลลิตา บัวแสน วัย 32 ปี เจ้าหน้าที่โครงการปลูกป่าฯ บ้านน้ำช้างพัฒนา ให้ข้อมูลว่า พื้นที่ของหมู่บ้านน้ำช้างมี 4 หมู่ไร่ มีประชากร 250 ครอบครัว 842 คน ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน ได้วางกติกาเป็นป่าใช้สอย 3,000 ไร่ คือป่าชุมชนใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ตามกฎกติกาของคณะกรรมการดูแลป่า 62 คน และมีพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ 4,312 ไร่

หลังชาวบ้านปลูกป่า 3 อย่างได้ ประโยชน์ 4 อย่าง กล้วยกลายเป็นรายได้หลัก ครอบครัวหนึ่งมีรายได้ 4,000 บาทต่อสัปดาห์ ถ้าทำ 10 ไร่ขึ้นไป มีการรวมกลุ่มแปรรูปกล้วยกรอบส่งโรงงาน 1,500 กิโลกรัมต่อสัปดาห์ รองลงมา กาแฟ ปลูกไม่ต่ำกว่า 5 ไร่ รายได้ 2,000 บาท จากนั้นเก็บกิ่งมาทำไม้กวาด ปีที่แล้วทั้งหมู่บ้านมีรายได้จากกิ่ง 2 แสนบาท และร่วมมือป้องกันไฟป่าข้ามพรมแดน

"เมื่อก่อนพ่อแม่ไปทางไร่เลื่อนลอย เราก็ดูตามไป หลังมีโครงการเข้ามา ชีวิตเราเหมือนเกิดใหม่ จากที่ไม่เข้าใจเรื่องพืช ผสมผสาน เศรษฐกิจพอเพียง คำว่า คนหัวป่าหาย ตอนนี้เราก็เข้าใจแล้ว ถ้าเราอ้อม ป่าก็ไม่หาย หากมีการจัดสัดส่วนป่าได้ดี เราฝันว่า ถ้าเราทำสำเร็จก็อยากขยายองค์ความรู้ให้คนลุ่มน้ำอื่นต่อไป" ลลิตากล่าวทิ้งท้าย

คม ชัด ลึก

ข่าววันนี้ ▾

ผู้สวรสคาลัย

บันเทิง ▾

กีฬา ▾

รายงานพิเศษ ▾

ไลฟ์สไตล์

รายงานพิเศษ : 2 ชั่วโมงที่ผ่านมา

คนน่านลุกขึ้นสู้ ไม่เผาผีคนทำลายป่า

จากต้นน้ำสู่เมือง สำนักรักป่าล้มเหลวหรือไม่ โดย - ธัญพิสิษฐ์ เลิศบำรุงชัย เนชั่นทีวี

รางน้ำสายเล็กๆ ที่ไหลแยกออกมาจากฝายแก่ง บ้านห้วยน้ำ ต.ศิลาแลง อ.ปัว จ.น่าน โอบล้อมพื้นที่การเกษตรของชาวบ้านแถบนี้ ให้ได้รับประโยชน์จากการปลูกข้าว และปลูกพืชหลังนากว่า 2,000 ไร่ ที่นี้เป็นต้นแบบของการปรับปรุงฝายอีก 663 โครงการ ครอบคลุมพื้นที่ได้รับประโยชน์อีกกว่า 104,000 ไร่ ใน จ.น่าน แต่จะเป็นไปไม่ได้เลยที่จะใช้เครื่องมือชลประทานเหล่านี้บริหารจัดการน้ำ ถ้าไม่รักษาป่า

ว่าพี และ จรัส ต๊ะแก้ว เป็นคู่สามีภรรยา ที่เกิดและอาศัยทำกินอยู่ที่น่านมานานมากพอที่จะเล่าถึงความเปลี่ยนแปลง หลังป่าพื้นดินกลับมา

“ย้อนไปในปี 2538 ปัญหาบุกรุกป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอย และมีนายทุนลักลอบตัดไม้รุนแรงสะสมมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความแห้งแล้ง มีน้ำไม่พอปลูกข้าว และทำการเกษตรอื่นๆ แม้จะอยู่ในพื้นที่ต้นน้ำก็ตาม”

หลังเกิดวิกฤติชาวบ้านจึงทำประชาคมร่วมกันเพื่อจำกัดพื้นที่ทำการเกษตร และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ พวกเขาเชื่อว่ายังไม่สายเกินไป แม้ข้อมูลปัจจุบันจะชี้ชัดว่าป่าทั้ง จ.น่าน ถูกทำลายไปแล้วร้อยละ 90

ตั้งแต่นั้นมาพวกเขาเริ่มวางกฎระเบียบ และข้อบังคับห้ามใครก็ตามตัดไม้แผ้วถางป่า หากฝ่าฝืนจะมีโทษปรับ และมีมาตรการกีดกันทางสังคม เช่นไม่ไปงานบวชลูก ไม่เผาผีกัน เป็นต้น กฎของหมู่บ้านที่เคร่งครัดเหล่านี้ได้ผล ป่าจังหวัดน่านที่เหลือเพียงร้อยละ 10 ได้รับการรักษาเอาไว้ได้โดยชาวบ้านเหล่านี้

นอกจากบ้านหัวน้ำ ต.ศิลาแลง แล้ว รูปแบบการตั้งกฎ ยังถูกใช้กับชุมชนบ้านพ่อ ต.แสนทอง อ.ท่าวังผา จ.น่าน ซึ่งเป็นพื้นที่ต้นน้ำเช่นเดียวกัน แต่ภายหลังการฟื้นฟูป่าต้นน้ำ เครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ชาวบ้านมีน้ำทำการเกษตรตลอดปี ก็คือการสร้างฝาย

เรว โนฤทธิ์ ประธานฝายบ้านพ่อ บอกว่า ปัจจุบันชาวบ้าน 3 ตำบล ใน อ.ท่าวังผา ได้ใช้ประโยชน์จากฝายที่กันลำน้ำริม ชาวบ้านก็เลิกทำไร่เลื่อนลอย แม้แต่ละคนจะมีที่ดินทำกินเฉลี่ยเพียงคนละ 3 ไร่ แต่ก็ปลูกพืชหมุนเวียนที่หลากหลาย ใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีราคา และความต้องการทางตลาดสูง อย่างใบยาสูบ ที่ได้ขายกิโลกรัมละ 120 บาท

ทั้งสองหมู่บ้านที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ได้รับคำแนะนำ ช่วยเหลือและส่งเสริม โดยมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง

ณรงค์ อภิชัย ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการภาคสนาม มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง บอกว่าปัญหาการทำลายป่าไม้และการแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิต ของผู้คนที่อยู่ในพื้นที่ต้นน้ำ ให้สามารถใช้ประโยชน์ควบคู่กับการรักษาป่านั้น เป็นแนวทางที่อยู่ในสายพระเนตร พระกรุณา มาตั้งแต่ครั้งสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ยังทรงพระชนม์ชีพอยู่ และสืบสานพระราชกรณียกิจต่อมา โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปัจจุบัน มีพื้นที่ที่โครงการช่วยเหลือ ส่งเสริม และรักษาป่า ได้สำเร็จใน 20 หมู่บ้าน 4 ตำบล 3 อำเภอ ใน จ.น่าน ครอบคลุมพื้นที่เพียง 2.5 แสนไร่ จากพื้นที่ป่า 6 ล้านไร่

การปลูกพืชเชิงเดี่ยวอย่างการทำไร่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยังคงเป็นปัญหาบุกรุกพื้นที่ป่าที่แก้ไม่เคยตก แต่ นพ.บุญยงค์ วงศ์รักมิตร ราษฎรอาวุโส และอดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาลน่าน ก็ไม่คิดโทษประชาชน

“เขาถูกฟ้าส่งมาให้อยู่บนภูเขา ไม่มีทางเลือกก็ต้องทำไร่เลื่อนลอยเพื่อเอาชีวิตรอด แล้วอยู่ดีๆ มีนายทุน รวมถึงนโยบายจากรัฐ ให้ปลูกข้าวเลี้ยงสัตว์ ปัญหาเลยเกิดขึ้นตั้งแต่ตอนนั้น”

นพ.บุญยงค์ เห็นว่า ทางออกของปัญหา คือสร้างการมีส่วนร่วมของคน โดยการประชาคม ออกกฎระเบียบรักษาป่า และทำอะไรให้ชาวบ้าน ได้รับประโยชน์จากการมีป่า ป่าจึงสามารถอยู่ได้

ส่วนที่ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน ไม่มีใครคาดคิดว่าการท่องเที่ยว จะให้ผลตอบแทนแก่ชาวบ้านได้ดีกว่าการปลูกพืชเชิงเดี่ยวที่เคยทำมาอย่างยาวนานในอดีต และนั่นคือที่มาที่ทำให้ผืนป่าที่นั่นกลับมาเขียวขจีอีกครั้ง

กระโจมที่พักของบ่อเกลือรีสอร์ท ถูกสร้างขึ้นชั่วคราว บนพื้นที่ที่เคยเป็นไร่ข้าวโพด และไร่กะหล่ำปลีเมื่อหลายสิบปีก่อน ดร.ทวน อุพจักร ผู้ประกอบการบ่อเกลือรีสอร์ท เป็นคนอำเภอบ่อเกลือโดยกำเนิด ได้นำหลักการทางเศรษฐศาสตร์ที่ร่ำเรียนมา แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตของคนใน อ.บ่อเกลือ โดยมีหลักการสำคัญคือ การมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ ใช้ประโยชน์ร่วม และจัดการร่วมโดยคนในชุมชน

ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว ทำให้หมู่บ้านมีเงินหมุนเวียน ในช่วงเทศกาล หลักร้อยล้านบาท ดร.ทวน บอกว่า วัตถุประสงค์ทุกอย่างที่นำมาบริการนักท่องเที่ยว ต้องมาจากชุมชน จึงทำให้มีเงินหมุนเวียนในหมู่บ้าน ซึ่งต้นทุนสำคัญของ อ.บ่อเกลือ คือการปลูกผักเมืองหนาว และรักษาพื้นที่ป่าให้เขียวขจี เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ในขณะที่คนที่อยู่ป่าต้นน้ำกำลังหาทางให้ป่าฟื้นกลับมาด้วยการปลูกจิตสำนึกด้านผลประโยชน์ร่วม แต่พื้นที่ในเมืองกลับตรงกันข้าม ผศ.ดร.ประชา คุณธรรมดี นักวิจัยป่าในเมือง สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย บอกว่า กรณีล้มอุโมงค์ต้นไม้ จ.น่าน เพื่อขยายถนน สะท้อนความล้มเหลวในการปลูกจิตสำนึกรักษาป่า รักษาต้นไม้ แม้จะมีการรณรงค์อย่างต่อเนื่อง แต่ก็ไม่สามารถเกิดขึ้นในทางปฏิบัติ "มันอาจจะเป็นไปได้ที่คนในเมืองไม่รู้สึกรับประโยชน์จากการมีต้นไม้ ซึ่งสวนทางกับตัวอย่างในต่างประเทศที่พยายามรักษาต้นไม้ทุกต้น นี่เป็นโจทย์ใหญ่ สำหรับป่าในเมือง ที่กำลังพยายามผลักดันให้เกิดขึ้น ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ ที่เลวร้ายลงเรื่อยๆ" ดร.ประชา กล่าวทิ้งท้าย

ฟังคนต้นน้ำ พุดถึงปাহาย ที่ "น่าน"

เขียนวันที่ วันอาทิตย์ ที่ 05 กุมภาพันธ์ 2560 เวลา 08:00 น.

เขียนโดย thaireform

"ผมฝันเอาไว้ว่า อย่างน้อย 10 ปีข้างหน้า พื้นที่บ้านน้ำช้างพัฒนา จะเป็นแบบ ดอยตุงโมเดล ผมเชื่อ เด็กรุ่นใหม่เขาไม่เอาแล้วปลูกข้าวโพด ปลูกพืชเชิงเดี่ยว ที่ทุกวันนี้ยังทำอยู่ก็มีเฉพาะคนรุ่นก่อนยังยึดติด และไม่มีทางเลือก"

"ที่นี่เป็นฝ่ายของผม ฝ่ายของบ้านน้ำช้างฯ ฝ่ายผู้ใหญ่กานต์"

นายกานต์ เจริญจิตรัตนกุล ผู้ใหญ่บ้านน้ำช้างพัฒนา ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน พื้นที่ที่ประยุกต์นำแนวพระราชดำริ "ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง" และ "ดอยตุงโมเดล" มาใช้ในพื้นที่ เล่าความเป็นมาของฝ่ายบ้านน้ำช้างพัฒนาอย่างละเอียด ให้กับคณะสื่อมวลชนที่ร่วมโครงการ

กิจกรรมพาสื่อมวลชนลงพื้นที่จังหวัดน่าน จัดโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับ คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) และคณะ วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยความร่วมมือจากมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง จ.น่าน และโครงการปิดทองหลังพระ จ.น่าน

ผู้ใหญ่อานต์ เล่าต่อว่า ฝ่ายตัวนี้เมื่อก่อนรุ่นพ่อรุ่นแม่ทำจากไม้ธรรมชาติ เราต้องไปตัดไม้จากบริเวณใกล้เคียงที่อายุไม่ต่ำกว่า 30-40 ปีมาทำฝาย

"ถามว่า ทำไมต้องใช้ต้นไม้ใหญ่มาทำฝาย เนื่องจากน้ำที่นี้แรงมาก ช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม เดินข้ามฝายแทบไม่ได้เลย จนกระทั่งกรมป่าไม้มาดู กลายเป็นปัญหาการทำฝายของบ้านน้ำช้าง ซึ่งมีฝายรวมทั้งหมด 37 ตัว ปีๆ หนึ่งต้องซ่อมฝายถึง 2 ครั้ง ต้องตัดต้นไม้หลายพันต้น"

"ตอนมีปัญหาป่าไม้ เราถามกลับเจ้าหน้าที่ว่า หากไม่ให้ชาวบ้านตัดไม้มาทำฝายเลย มีทางเลือกอื่นให้ชาวบ้านไหม เพื่อเราจะรักษาต้นไม้ต้นน้ำต่อไป ผลสุดท้าย เจ้าหน้าที่เอากล่องลวดตาข่าย (กล่องเกเบียน) มาลงให้ 6 ตัว จนต่อมามีโครงการซ่อมฝาย ของโครงการแม่ฟ้าหลวง จึงหยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่าเพื่อสร้างฝายได้ระดับหนึ่ง"

ก่อนที่จะเขาจะชี้ไปที่...

"ต้นไม้ต้นนี้ ไม่ใช่มันขึ้นเองนะ ผมเอามาปลูก ต้นนั้นก็เอามาปลูก ต้นนี้ต้นแม่ ผมแบกมาขึ้น 5-6 กิโล เพื่อให้รากยึดหน้าฝาย การชะล้างหน้าฝายจะไม่มี"

หลังจากมีการพัฒนาระบบน้ำเพื่อการเกษตร บริหารจัดการน้ำโดยชุมชนอย่างมีส่วนร่วม ผู้ใหญ่อานต์ บอกว่า ในอดีตรายได้ของชาวบ้านบ้านน้ำช้างฯ มาจากข้าวไร่ กับข้าวโพด

ณ ปัจจุบัน เขาบอกว่า ข้าวโพดก็ยังอยู่ แต่เปลี่ยนมาอยู่คู่กับป่าเศรษฐกิจ เริ่มมีการปลูกกล้วย มะม่วง กาแฟ ซึ่งจะมาทดแทนข้าวโพด

"ผมว่า ข้าวโพด อนาคตจากนี้ไป ข้าวโพดจะเริ่มหายไป ช่วง 1-2 ปีนี้ไม่หายไปหรอก เนื่องจากมะม่วงหิมพานต์ กาแฟ ก็ยังไม่โต ไม่ติดลูก ขณะที่ชาวบ้านยังต้องใช้จ่ายเงินทุกเดือน ต้องส่งลูกเรียนหนังสือ เขาจำเป็นต้องมีการปลูกข้าวโพดแซมมะม่วงหิมพานต์ แต่เมื่อมะม่วงหิมพานต์ โตแล้ว ติดลูกแล้ว ปลูกข้าวโพดไม่ได้แล้ว ข้าวโพดก็จะเริ่มหายไป" ผู้ใหญ่อานต์ เชื่อเช่นนั้น และเห็นภาพขุนเขาที่แตกต่างจากเมื่อก่อน พื้นที่ 100% ที่เคยปลูกข้าวโพด เหลือ 65% เท่านั้น

พร้อมกับแสดงความชื่นชมโครงการแม่ฟ้าหลวง กับโครงการปิดทองหลังพระที่เข้ามาพัฒนาและอยู่กับชาวบ้าน ไม่ใช่เพียงแค่ปีสองปีแล้วกลับไป แต่มุ่งพัฒนาอยู่กับชุมชนระยะยาว

"เรื่องป่า เรื่องเขาหัวโล้น เราโดนข้อหาบุกรุกป่า แต่รู้หรือไม่ พื้นที่ตรงนี้ส่วนใหญ่ 90% เป็นพื้นที่ลาดชัน มีพื้นที่ราบลุ่มอยู่แค่ 10% อาชีพหลัก คือปลูกข้าวไร่ กับข้าวโพด" **นายวันชัย บัวแสน อาสาสมัครพัฒนา (อสพ.) บ้านน้ำช้างพัฒนา ตัวแทนคนรุ่นใหม่ในชุมชน ประยุกต์ "ดอยดงโมเดล" มาปรับใช้ในตำบลขุนน่าน** อธิบายต่อจากผู้นำอุทยาน

ผลดำเนินการปลูกป่า ระหว่างปี 2556-2558 ทั้งการเข้าไปสำรวจแหล่งน้ำเข้าพื้นที่เกษตร ขอมระบบฝาย 37 ตัว โดยการสร้างฝายแต่ละตัวจะเน้นฝายเดิมๆ ของชาวบ้าน

"เราไม่ใช่เครื่องจักรกลหนัก ใช้แรงงานคนในการสร้างฝายเป็นหลัก ที่เห็นตรงนี้ บางคนอาจเข้าใจฝายต้องกักเก็บน้ำ นี่แค่ฝายยกระดับน้ำเท่านั้น เป็นฝายเบี่ยงทางน้ำเข้าพื้นที่ทางการเกษตร"

ผลที่วัดได้ เมื่อแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ จากที่เคยมีผลผลิตข้าวไร่ 30 ถังต่อไร่ ก็เพิ่มขึ้น 70-80 ถังต่อไร่

หลายกิจกรรมที่เขาไปส่งเสริมกับชาวบ้าน เช่น การทำนาขั้นบันไดเพื่อลดการชะล้างหน้าดิน และให้มีธาตุอาหารสะสม ขณะเดียวกันหลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว ส่งเสริมการปลูกพืชหลังนา

"คนขุนน่านไม่เคยทำมาก่อนเลย การปลูกพืชหลังนา สามารถเปลี่ยนการปลูกข้าวโพดบนดอย ให้มาปลูกข้าวโพดในพื้นที่ราบ หรือพื้นที่นาได้ เฉลี่ยข้าวโพดปลูกบนดอย 300 กิโลกรัมต่อไร่ ปลูกข้าวโพดในแปลงนาอย่างต่ำ 800 กิโลกรัมต่อไร่"

การส่งเสริมปลูกพืชให้ได้ประโยชน์สูงสุด สามารถแก้ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าได้ระดับหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกพืชเศรษฐกิจเสริมเข้าไปในพื้นที่ทำกินเดิม

วันชัย มองจากสายตาคอนขุนน่าน ที่ยังเห็นชาวบ้านปลูกข้าวโพดบนพื้นที่ลาดชันอยู่ เนื่องจากพื้นที่ราบมีไม่มาก พื้นที่ที่ไม่เพียงพอ เขาจึงเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจบนดอย ปลูกครั้งเดียว เก็บผลผลิตได้ตลอด เช่น มะม่วงหิมพานต์ กาแฟ กล้วย มะแขว่น ฯลฯ ฉะนั้น การแก้ปัญหาเขาหัวโล้นเราต้องคำนึงถึงความจำเป็น ให้ชาวบ้านมีรายได้ก่อน

"การปลูกไม้เศรษฐกิจ ต้องใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 6-7 ปี กว่าต้นไม้จะโต ทั้งมะม่วงหิมพานต์ กาแฟ ระยะแรกต้องแซมด้วยข้าวโพด ลูกเดียว" วันชัย ให้ข้อมูลกับเรา ก่อนจะชี้ไปยังลานต้นก่อ ที่เห็นอยู่ข้างหน้า

"พื้นที่ตรงนี้ไม่มีการเผา ชาวบ้านแต่ก่อนปลูกพืชเชิงเดี่ยว มีแต่ควนไฟเผาอย่างเดียว แต่เมื่อปลูกพืชเศรษฐกิจแซมสามารถลดการเผาได้ จากปี 2552 โครงการปิดทองหลังพระฯ เข้ามาช่วยเรื่องระบบน้ำ ผลสัมฤทธิ์การเพิ่มพื้นที่ป่า เห็นชัดเจนระหว่างปี 2556-2558 สามารถเพิ่มพื้นที่ป่าได้มากกว่า 4 พันไร่"

"ป่า 3 อย่าง ได้ประโยชน์ 4 อย่าง" เริ่มต้นพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการปลูกคน ปัจจุบันชาวบ้านบ้านน้ำช้างพัฒนา มีรายได้จากการปลูกกล้วยพันธุ์เหลืองนวล ซึ่งเป็นรายได้หลัก 3-4 พันบาทต่อสัปดาห์ (ขนาดพื้นที่ 10 ไร่ขึ้นไป) ขณะที่ผลผลิตกาแฟ กำลังเริ่มให้ผลผลิตไม่ต่ำกว่า 2 พันบาทต่อปี (ขนาดพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 5 ไร่)

ตามมาด้วยรายได้จากมะม่วง และดอกก้ง ขายได้กิโลกรัมละ 30 บาท โดยมีพ่อค้ามาติดต่อซื้อถึงที่

"ผมฝันเอาไว้ว่า อย่างน้อย 10 ปีข้างหน้า พื้นที่บ้านน้ำช้างพัฒนา จะเป็นแบบดอยดงโมเดล ผมเชื่อว่าเด็กรุ่นใหม่เขาไม่เอาแล้วปลูกข้าวโพด ปลูกพืชเชิงเดี่ยว ที่ทุกวันนี้ยังทำอยู่ก็มีเฉพาะคนรุ่นก่อนที่ยึดติด และไม่มีทางเลือก" วันชัย ตั้งความฝันไว้ทั้งท้าย

ผู้รักษาป่า

สำหรับผู้ขับเคลื่อนโครงการปลูกป่า สร้างคน บนวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ บรรเทาอุทกภัย โดยขยายผล "ดอยตุงโมเดล" มาใช้ที่จ.น่าน ตั้งแต่ปี 2552 **นายณรงค์ อภิชัย ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการภาคสนาม มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ** บอกว่า คนทำงานเพื่อฟื้นฟูป่าน่าน ต้องเอาชาวบ้านเป็นตัวตั้ง

"ผู้ใช้กับผู้รักษา อยู่ร่วมกัน เป็นคนๆ เดียวกันเสมอ หากเขาใช้มาก เขาก็อยู่ไม่ได้ จึงต้องรักษาด้วย"

แจกเช่นที่ บ้านพ่อ ตำบลแสนทอง อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ป่าต้นน้ำริมแห่งนี้เคยถูกบุกรุกทำไร่เลื่อนลอย มีการตัดไม้ทำลายป่า จนชาวบ้านต้นน้ำ ใต้ น้ำ ต้องมาประชุมร่วมแก้ไข ปัญหา ก่อนจะออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับดูแลรักษาป่าขึ้นมา เช่น 18 หมู่บ้านต้นน้ำห้ามขายที่เด็ดขาด พร้อมกับจัดสรรหน้าที่ตรวจป่า ปลูกป่าเสริม พอถึงหน้าแล้ง คณะกรรมการฝ่ายริม ก็จะดูแลไม่ให้มีการเผาป่า

เมื่อประชาอาสาดูแลป่าต้นน้ำริมกว่า 5 หมื่นไร่ ตั้งแต่ปี 2540-ปัจจุบัน ป่าต้นน้ำริมกลับมาอุดมสมบูรณ์

ยิ่งเมื่อโครงการแม่ฟ้าหลวงฯ และปิดทองหลังพระฯ เข้ามาช่วยให้ชาวบ้านลงแรง มีส่วนร่วมซ่อมแซมฝาย ร่วมลงมือทำเองโดยไม่ต้องจ้างผู้รับเหมา ถึงวันนี้ 14 หมู่บ้านได้ประโยชน์จากการซ่อมแซมฝายพื้นที่ได้รับประโยชน์ 3,862 ไร่

นายบรร อิ่มแก้ว รองประธานคณะกรรมการฝายริม เล่าถึงการบริหารจัดการอย่างสันติวิธี ชักชวนให้เรามองไปที่ลำห้วยเล็กๆ

"ลำห้วยเล็กๆ นี้ ยาว 7 กิโลเมตร มีสถานีแบ่งน้ำ 12 แห่ง พื้นที่เกษตรหมู่บ้านเหนือน้ำจะปล่อยน้ำเข้าพื้นที่ได้ตอนกลางคืน ได้น้ำสามารถปล่อยน้ำเข้าพื้นที่ทางการเกษตรได้ตอนกลางวัน แบ่งสัดส่วน มีกติกา ใครจะเปิด-ปิดประตูน้ำโดยพลการไม่ได้

ไม่ไกลกัน ที่บ้านหัวน้ำ ตำบลศิลาแลง อำเภอปัว จังหวัดน่าน **นายสกันธ์ ใหม่น้อย ผู้ใหญ่บ้านดอนชัย หัวเรียวหัวแรงระดมชาวบ้านซ่อมแซมฝายแก่ง** เล่าว่า ช่วงแรกๆ ฝายแก่งชำรุดเสียหาย เนื่องจากทำด้วยไม้ ปีกหนึ่งน้ำหลากมาก็พังต้องทำใหม่ตลอด บางปีพังถึง 2 ครั้ง จนกรมชลประทานสร้างฝายคอนกรีตให้ แต่เมื่อช่วงพายุไต้ฝุ่นมา ฝายแห่งนี้ก็พังอีก

"พอดีทางโครงการแม่ฟ้าหลวง มาสำรวจ และถามชุมชนว่า ต้องการไหมหากมีวัสดุ อุปกรณ์ มาช่วย แล้วให้ชาวบ้านร่วมกันสละแรงซ่อมแซมฝายเอง เราไปทำประชาคม คนมีพื้นที่น้อยให้มา 1 แรง มีพื้นที่มากให้มา 2 แรง ชาวบ้านร่วมลงมือซ่อมฝาย 56 วัน 3,199 แรง เป็นเงิน 9.5 แสนบาท (ไม่คิดค่าแรง) ด้วยงบประมาณ 3.6 ล้านบาท แบ่งเป็นค่าวัสดุ 2.8 ล้านบาท จนเป็นผลสำเร็จ กลายเป็นต้นแบบการปรับปรุงฝาย" สกันธ์ เปิดตัวเลขอย่างละเอียด และว่า ตอนฝายพังทางราชการประเมินการซ่อมฝายกว่า 13 ล้านบาท แต่เมื่อโครงการแม่ฟ้าหลวงเข้ามาช่วย หมดค่าวัสดุ อุปกรณ์ บวกชาวบ้านที่มาช่วยกันลงแรง ทำให้การซ่อมแซมฝายประหยัดไปเกือบ 10 ล้านบาท

ผู้ใหญ่บ้านดอนชัย ยังเปรียบเทียบก่อนและหลังการทำฝายให้มั่นคงถาวร รายได้ชาวบ้าน 8 หมู่บ้านจากการทำนาและปลูกพืชหลังนา เฉลี่ย 22 ล้านบาทต่อปี หลังซ่อมแซมฝายเสร็จ น้ำกลับมามีอุดมสมบูรณ์ รายได้ชาวบ้านเพิ่ม 40 กว่าล้านบาท นี่คือนับตัวเลขจากการสำรวจภายในตำบลกับการมีป่า มีน้ำ ผลผลิตก็เพิ่มขึ้น

ซื้อทองเที่ยวช่วยเกษตรกรน่านได้

การอยู่ร่วมกันระหว่างคน ป่า และชุมชน
ในลักษณะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

**"ดร.ทวน อุปจักร" เจ้าของบ่อเกลือ วิว
รีสอร์ท บริเวณไหล่เขาของดอยภูคา**
บอกว่า เวลานั่งเครื่องบินจากน่านไป
กรุงเทพ พื้นที่เมืองน่านเหมือนเด็กโดน
ตัดผม สกีนเฮด

"ผมเห็นว่า น่านเข้าสู่การใช้ทรัพยากรไม่
ถูกต้อง เราต้องเริ่มโดยใช้บ่อเกลือวิว

สร้างจิตสำนึกให้กับชุมชน เรามาที่น่าน ทำธุรกิจที่นี่เพราะรักบ้านเกิด ผมเชื่อว่า การท่องเที่ยวช่วย
เกษตรกรน่านได้"

ดร.ทวน จบจากคหกรรมศาสตร์ประยุกต์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และร่ำเรียนทำอาหารที่
วิทยาลัยดุสิตธานี บวกประสบการณ์จากการเป็นเชฟ ที่โรงแรมโนโวเทล เขาได้นำสิ่งเหล่านี้มาใช้กับบ่อ
เกลือ บ้านเกิด

"ผมกลับมาดูพืชผลทางการเกษตรคนบ่อเกลือสมัยโบราณคืออะไรที่ไม่ได้ทำลายป่ามาก เช่น พักทอง
ข้าวเหนียวดำ ถั่วงา และเอามาปรับเรื่องของอาหารให้ใช้วัสดุเดิมๆ มาปรุงที่ร้าน เปลี่ยนเมนูอาหาร
80% ต้องเป็นวัตถุดิบในอำเภอบ่อเกลือ ผมประยุกต์ทุกอย่างแม้แต่แยมก็ทำจากมะเดื่อป่า มะไฟจีน
กล้วย มะละกอ"

หรือแม้แต่การจัดโต๊ะอาหาร ดร.ทวน ระบุว่า ก็ใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่นทั้งหมด ที่จะไม่ซื้อดอกไม้มา
ตกแต่ง แต่จะใช้กล้วยป่า มะเดื่อป่า ผักสวนครัวมาแต่งสถานที่

"เราไม่ได้ทำลาย ชาวบ้านเริ่มเห็น และทำตาม
ผม ข้าวโพดที่คนเมืองน่านปลูก 7 แสนไร่ ไม่มี
อยู่บนโต๊ะอาหารเลย น่านผลิตใช้ป่าเยอะมาก
เพื่อปลูกข้าวโพด ต้องไปผ่านเป็นหัวอาหาร
เลี้ยงสัตว์ก่อน กว่าถึงเราก็คือเป็นหมู เป็นไก่
กลับมา ถึงเวลาที่เรต้องปรับการเกษตรที่น่าน
ได้แล้ว"

โจทยใหญ่ เขาเห็นว่า หากชาวบ้านไม่ได้ผล
ประโยชน์ร่วม ยังไงก็กลับสู่วิถีเดิม คือ ปลูก

ข้าวโพด ปลุกทั้ง รอน้ำฝน ถึงเวลาเก็บเกี่ยวพ่นยาเข้าไป แค่นั้นพอ

"ผมปรับผักผลไม้มาจากชุมชนทั้งหมด หมู่บ้านนี้ปลูกชนิดนี้ อีกหมู่บ้านปลูกอีกอย่างหนึ่ง เอามาส่งให้เรา ผมมีหน้าที่อย่างเดียว หันปรังลงจานอาหาร และแนะนำคนปลายน้ำที่มาเที่ยวบ่อเกลือว่า ทำไมต้องเสิร์ฟอาหารแบบนี้ ต้องกินอาหารแบบนี้ คุณเปลี่ยนมีส่วนช่วยชาวบ้านทางอ้อม ช่วยป่านานทางอ้อม"

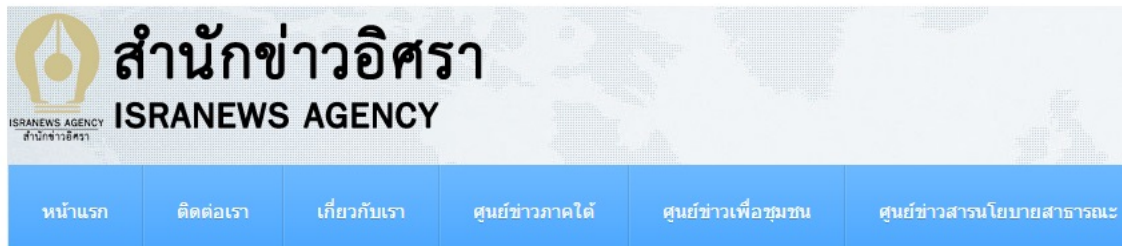
เมื่อชาวบ้านรู้เขาก็หันมาปลูกงาขี้ม่อน มะแขว่น พริกทอง "การท่องเที่ยวช่วยเกษตรกรได้เยอะมาก เราไม่สามารถเปลี่ยนพริกที่เดียวได้ ต้องเข้าที่ละชุมชน"

สิ่งที่เปลี่ยนอย่างเห็นได้ชัดอีกอย่าง แต่ก่อน เจ้าของบ่อเกลือ วิว รีสอร์ท ต้องตื่นตั้งแต่ตี 5 เก็บผักที่ละกำสองกำ เวลาทั้งหมดไปกับการหากล้วย หาพริกทอง วัตถุดิบมาป้อนรีสอร์ท มารยะหลังๆ ทุกเช้าจะมีรถวิ่งมา 4-5 คัน ส่งไข่ ผักกูด กล้วย ผักสลัด ถึงที่

แค่พริกทองอย่างเดียว รีสอร์ทแห่งนี้ ต้องใช้ถึงปีละ 5-7 ตัน จนทำให้ชาวบ้านเลิกปลูกข้าวโพดได้แล้ว 7-8 ราย ดร.ทวน บอกว่า ไม่ง่ายเลยต้องใช้เวลา 4-5 ปีทีเดียว

"พริกทอง 5-7 ตัน ผมไม่ได้เข้าไปขายนะ แต่ติดไปกับรถตู้ของนักท่องเที่ยวทุกเช้า หลังผมเสิร์ฟอาหารเช้า มีพริกทองอบเนยให้ได้ลิ้มลอง"

เสียงผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่ไม่อยากให้บ่อเกลือ หรือพื้นที่ใดๆ ของจังหวัดน่าน เมื่อการท่องเที่ยวเจริญแล้ว คนต้องล้มป่า บุกรุกป่า...

คนหิวป่าหยา ฌ “น่าน” เมื่อความยากจน คือปัญหา

เขียนวันที่ วันเสาร์ ที่ 04 กุมภาพันธ์ 2560 เวลา 12:15 น.

เขียนโดย thaireform

ความยากจน คือปัญหา คนหิว มั่นใหม่จากในท้อง ท้องมั่นใหม่ จะเอาอะไรกิน แต่ “ข้าวโพด” มีให้ทุกอย่าง

ต้นน่าน ฌเป็นหัวใจสำคัญของระบบน้ำในประเทศไทย (ปิง วัง ยม น่าน)

“น่าน” จึงมีความสำคัญในเชิงภูมิศาสตร์ 85% เป็นพื้นที่สูง อีก 15% พื้นที่ราบ ซึ่งพื้นที่สูงส่วนใหญ่ 85% พบว่า มีคนเกือบ 1 แสนคนอยู่ข้างบน จากคนน่านทั้งหมด 4.7 แสนคน

“คน 1 แสนคนอยู่เหนือระดับน้ำทะเล ชลแะเดียวกันหลายครอบครัวที่อยู่บนนั้น ก็อยู่มาก่อนประกาศกฎหมายอุทยานคน ในอดีตเขาเหล่านั้นจึงทำอาชีพไร่เลื่อนลอย ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่ทำให้สามารถมีชีวิตรอดอยู่บนดอยได้ การที่เราจะไปด่าเขาว่าทำไร่เลื่อนลอย ผมมองว่า คนเขาถูกสวรรค์สั่งให้ไปอยู่บนนั้น เขาจึงจำเป็นต้องมีเทคโนโลยี หรือภูมิปัญญาพื้นบ้านที่ทำให้สามารถมีชีวิตอยู่ได้”

นพ.บุญยงค์ วงศ์รักมิตร อดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาลน่าน เริ่มต้นสร้างความเข้าใจให้คณะสื่อมวลชนที่ลงพื้นที่จังหวัดน่านพืง จัดโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) และคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ก่อนฉายภาพของปัญหาเขาหัวโล้น

นพ.บุญยงค์ ชี้ให้เราเห็นภาพต่อว่า “วันดีคืนร้าย มีคนบอกว่า คุณต้องปลูกข้าวโพด ถามว่า คุณเห็นต้องปลูกข้าวโพดคือใคร คำตอบ หนึ่งคือรัฐบาล สองคือนายทุน นอกจากเขาปลูกข้าวโพด เขายังต้องปลูกพืชพันธุ์ที่ต้องกินด้วย

แต่เมื่อมีการยื่น “พืชเชิงเดี่ยว” ซึ่งเป็นพืชที่ทำลายระบบนิเวศ มีการบอกว่า หากปลูกแล้ว เกิดภัยธรรมชาติรัฐบาลรับประกันราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มี

ชดเชย หรือผลผลิตออกมาแล้ว ขายได้ไม่ตามความต้องการก็ชดเชย ทำให้เขาเหล่านี้เข้าสู่ระบบเกษตรพันธสัญญา”

อดีตผอ.โรงพยาบาลน่าน มองว่า การที่สังคมไทยส่วนใหญ่มองคนบนพื้นที่ต้นน้ำทำลายป่า เขาอยากให้สังคมลองมองอีกมุม

“เวลายื่นมือออกมา หัวมือ คือ เมล็ดพันธุ์พืช ถัดมา คือยาฆ่าหญ้า ยาฆ่าแมลง ปุ๋ย และเงินก้อนหนึ่ง จะนั้น ยื่นมือไปมี 5 อย่าง เป็น one stop service ส่วนจะส่งผลกระทบต่ออย่างไรนั้นเขาไม่ได้คิดแล้ว”

ภาพเมื่อปลายเดือนธ.ค.2559 พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ลงพื้นที่ตรวจราชการ จ.น่าน และเป็นประธานสักขีพยานในการมอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 15,055 ไร่ ให้กับราษฎร 1,300 ราย

ที่นายกรัฐมนตรี จำเป็นต้องเดินทางมาสู่จังหวัดน่านนั้น นพ.บุญยงค์ บอกว่า เพราะจังหวัดทั้งจังหวัดไม่สามารถแก้ไขปัญหามหาเขาหัวโล้นได้ เนื่องจากไม่มีอำนาจไม่มีเทคโนโลยี และบูรณาการการทำงานกันยังไม่ได้ จะเห็นชัดเจนว่า ป่าถูกทำลาย และถูกทำลาย

“พวกที่สนใจบอกทำอะไรหยุดเลือดที่ไหลได้ คนสนใจปลูกต้นไม้ ปลูกป่า ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เคยมีพระราชกระแสรับสั่ง ปลูกป่าไม่ต้องปลูกหรอก ไม่ทำอะไรมันก็ขึ้นอยู่แล้ว ที่สำคัญต้องปลูกต้นไม้ในใจคน ให้ความสำคัญ เห็นประโยชน์ เห็นโทษ จึงจะจัดการได้”

“มันโกรน ไปหมด” ...ประกอบภาพวาดผีพระหัตถ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2550 ผ่านมา 10 ปี “น่าน” วันนี้ก็ยังเผชิญปัญหาหมอกควันทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ สิ่งแวดล้อม ป่าถูกบุกรุกทำลายในอัตราสูงอย่างน่าตกใจ

ผศ.ดร.ประชา คุณธรรมดี นักวิจัยป่าในเมือง สกว. เห็นว่า ป่าต้นน้ำ ป่ากึ่งการใช้สอยของชุมชน หรือป่าเศรษฐกิจ และป่าในเมือง ป่าทั้ง 3 รูปแบบ ถ้ามองว่า วันนี้คนในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้วหรือไม่ หรือมีส่วนร่วมมากน้อยแค่ไหนในการกำหนดทิศทางการจัดการดูแลป่า

“เมื่อไหร่มีป่า มีต้นไม้ใหญ่ แต่คนไม่รู้สึกรู้สึกเป็นเจ้าของ นักวิจัยป่าในเมือง สกว. บอกว่า เราก็จะเห็นสภาพป่าแบบที่เป็นอยู่ แต่เมื่อไหร่ที่คนรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ ต้นไม้ก็จะใหญ่ขึ้น เมื่อไหร่คนได้ประโยชน์จากการตัดไม้ทำลายป่ามากกว่าการมีป่า

“ตัดไม้ทำลาย” เมื่อใครคนใช้ประโยชน์จากที่ดินทำการเกษตรมากกว่าการมีป่า “ตัดป่าทิ้ง”

นักวิจัยป่าในเมือง สกว.

เห็นว่า เราจำเป็นต้องทำให้การใช้ประโยชน์จากป่า โดยประโยชน์นั้น ต้องพึงพิงกับการมีป่าให้ได้

สำหรับสถานการณ์ป่าในช่วงปี 2548-2552 “ป่าน่าน” ถูกแผ้วถาง เผาทำลายเพื่อการเพาะปลูกพืชเชิงเดี่ยวอย่าง “ข้าวโพด” เพิ่มขึ้น 3 เท่าตัว จาก 3 แสนไร่ กระโดดพุ่งเป็น 9 แสนไร่ จนกระทั่ง “น่าน” กลายเป็นจังหวัดที่ปลูกข้าวโพดมากเป็นอันดับหนึ่งของภาคเหนือ

นี่เองจึงเป็นที่มาของอากาศเสีย หมอกควัน จากการเผาเตรียมพื้นที่การเกษตร

“เผาไล่” ไม่ใช่เผาไร่ เหลือแต่คอนโดข้าวโพด กับต้นมะม่วง” นายณรงค์ อภิชัย ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการภาคสนาม มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ หนึ่งในคนที่ร่วมขับเคลื่อนโครงการปลูกป่า สร้างคน บนวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ บรรเทาอุทกภัย โดยขยายผล “ดอยตุงโมเดล” มาใช้ที่จ.น่าน ตั้งแต่ปี 2552 ครอบคลุมพื้นที่ 2.5 แสนไร่ ใน 20 หมู่บ้าน 4 ตำบล 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอสองแคว ท่าวังผา และเฉลิมพระเกียรติ เลื่อนสไลด์บรรยาย “น่าน” ที่เขาพบเจอในแต่ละเดือนของปี ให้เราได้เห็น

“น่าน” แม้ธรรมชาติจะงดงาม แต่ทับซ้อน และซับซ้อนไปด้วยวิกฤต ดันตอปัญหาน่าน จากที่โครงการปิดทองหลังพระฯ ณ ด่านน้ำน่าน เข้ามาทำโครงการเมื่อปี 2552 เริ่มต้นจากการ “ปลูกคน”

ผอ.ณรงค์ บอกว่า มาลงมือปลูกป่าจริงๆ ปี 2556

“ที่เห็นไฟป่าไหม้ทุกปี 1.2 ล้านไร่ ก็ไม่ต่างจากชายแดนพม่า ก็เกิดไฟไหม้ระยะทางยาวเหมือนกัน ปัญหาจึงไม่ใช่การเผา เลนๆ จะนั้นเราต้องรู้จักก่อน ทำไม้ป่าหาย ทำไม้เป็นพื้นที่เขาหัวโล้น แล้วจะฟื้นฟูอย่างไร แม้เราจะทราบ ว่า ใครคือสาเหตุก็ตาม”

ผอ.ฝ่ายปฏิบัติการภาคสนาม มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ถอดตำราการพัฒนาแม่ฟ้าหลวงฯ พื้นที่จังหวัดน่านว่า “ไม่ได้มองการปลูกป่า เป็นเพียงการปลูกต้นไม้ หากแต่เป็นพาหนะในการแก้ไขความยากจน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ด้วย

“เราต้องการปลูกป่าให้สำเร็จ ไม่ใช่ให้เสร็จ การปลูกป่าวันเดียว ใส่หมวก ชิงป้าย ถ่ายรูป จบ และไม่เห็นเคยอีกเลยหรือไม่ จะนั้นเราต้องปลูกป่าในกระดาดก่อน เพื่อให้รู้องค์ประกอบ น้ำ ประชาชน เดินสำรวจที่ทำกินร่วมกันทุกหน่วยงานรายแปลง กัดจีพีเอสให้ตรงกัน ”

พร้อมกันนี้ ผอ.ณรงค์ ขอให้เรายอมรับความจริงก่อนถึงรากปัญหาน่านหัวโล้น ซึ่งมีมุมมองที่ต่างกัน ชาวบ้านมอง “ป่าหัวโล้น” คือพื้นที่ทำกินของเขา ขณะที่ “ป่าที่เหลือ” เป็นแหล่งอาหาร ใช้ประโยชน์ สร้างรายได้

“ยิ่งความยากจน คือปัญหา คนหิว มันใหม่จากในห้อง ห้องมันใหม่ จะเอาอะไรกิน แต่ “ข้าวโพด” มีให้ทุกอย่าง ง่ายดาย ดินลูกรังมันยังขึ้น ปลูกระบบเงินกู้มาถึงได้ถุนบ้าน เมล็ด ปุ๋ย ยา มาพร้อม ชาวบ้านไม่ต้องกู้ บางปีรัฐบาลประกันราคาข้าวโพดให้ด้วย เรียกว่า ปัจจัยการผลิตมาครบ รวมทั้งเงินส่งลูกเรียนเปิดเทอม ทั้งหมดข้าวโพดจัดให้ ข้าวโพดจึงตอบโจทย์ชาวบ้าน เพราะตลาดมีแน่นอน”

จากการทำงาน “ปลูกป่านาน ปลูกคน” ทุกมิติ เขาบอกว่า “ป่า” ที่ชาวบ้านมอง เป็นพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ ทำมาหากิน หากรัฐเข้ามาปลูกต้นไม้ เขาก็ไม่ดูแลอยู่ดี เพราะนี่ไม่ใช่ของเขา เขาอาจถอน เผา ป่าก็จะไม่เกิดสักที

ก่อนย้อนถามกลับมาว่า เราปลูกป่ามาก็ปีเหลือป่าสักกี่เปอร์เซ็นต์ ?

“ในหลวงรัชกาลที่ 9 ตอนแก้ปัญหาฝืน ก็ไม่ได้บอกว่า ฝืนคือกฎหมายหรือถูกกฎหมาย แต่ท่านบอกว่า ให้มีพืชทางเลือก วันนี้เรามีพืชทางเลือกบนพื้นที่สูงที่จังหวัดน่าน หรือยัง” ผอ.เกรงศ์ ตั้งคำถาม พร้อมกับยกตัวอย่าง “ต้น

กึ่ง” ที่ใช้ทำไม้กวาด พืชทางเลือกให้ชาวบ้าน จากที่ต้องเดินเก็บครึ่งวัน ได้มาหอบเดียว แต่หากเราส่งเสริมให้ชาวบ้านนำมากปลูกเรียงแถว 2x2 จำนวน 400 ต้น มีรายได้กว่า 6 พันบาท กิโลกรัมละ 35-40 บาท ปลูกครั้งเดียว ตัดแตกหน่อเก็บได้ตลอดไป

หรือแม้แต่การปลูกกล้วย มะม่วงหิมพานต์ กาแฟ จามจุรีเพื่อการเลี้ยงคulling ก็ขายได้กิโลกรัมละ 200 บาท นำไปทำปากกาหมึกแดง ย้อมสีแดง ซึ่งมาจากคulling รวมถึงการเลี้ยงไผ่ด้วย

“คุณเคยเห็น ป่าเศรษฐกิจมีไฟไหม้ เคยเห็น ป่ากาแฟ ป่าชาใหม่หรือไม่ ไม่มี เพราะอันนี้ของเรา อันนี้ของเขา หากเป็นของเราทั้งลุ่มน้ำ ไฟก็ไม่ไหม้ทั้งลุ่มน้ำ”

ผอ.ฝ่ายปฏิบัติการภาคสนาม มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ สรุปตอนท้ายว่า ปลูกป่าต้องปลูกคนก่อน “ปลูกคน” ต้องเริ่มสร้างความเข้าใจ ทำเป็นลุ่มน้ำ ให้เป็นปัญหาของเรา ไม่ใช่ปัญหาของเขา ปลูกพืชหลากหลาย ไม่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว ให้ชาวบ้านปลูกป่าและมีการดูแลต่อเนื่อง อย่าปลูกป่าวันเดียว เอากฎระเบียบชุมชนมาอย่าเอากฎหมายมา ให้ชาวบ้านเป็นเจ้าของไม่ใช่รัฐบาล และสุดท้ายใช้ประโยชน์จากป่าได้

รายการสินค้า ผลผลิตทางการเกษตร. น่าน			
สินค้าเกษตร		ราคา/กก.	
น้ำเงี้ยว	กก.ละ 5 บ.	1. มะนาว	กก.ละ 20 บ.
น้ำพริก	กก.ละ 5 บ.	2. กล้วย	กก.ละ 10 บ.
งาดำ	กก.ละ 50 บ.	3. กล้วย	กก.ละ 10 บ.
งาขาว	กก.ละ 80 บ.	4. กล้วย	กก.ละ 10 บ.
กล้วยไข่	กก.ละ 40 บ.	5. กล้วย	กก.ละ 10 บ.
กล้วยน้ำว้า	กก.ละ 100 บ.	6. กล้วย	กก.ละ 10 บ.
มะลิ	กก.ละ 60 บ.	7. กล้วย	กก.ละ 10 บ.
มะลิ	กก.ละ 60 บ.	8. กล้วย	กก.ละ 10 บ.
มะลิ	กก.ละ 70 บ.	9. กล้วย	กก.ละ 10 บ.
มะลิ	กก.ละ 170 บ.	10. กล้วย	กก.ละ 10 บ.
มะลิ	กก.ละ 20 บ.	11. กล้วย	กก.ละ 10 บ.
มะลิ	กก.ละ 20 บ.	12. กล้วย	กก.ละ 10 บ.
มะลิ	กก.ละ 20 บ.	13. กล้วย	กก.ละ 10 บ.
มะลิ	กก.ละ 20 บ.	14. กล้วย	กก.ละ 10 บ.
มะลิ	กก.ละ 20 บ.	15. กล้วย	กก.ละ 10 บ.

งานเสวนา “ป่าในเมืองกับความยั่งยืนสู่ไทยแลนด์ 4.0”

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ กรุงเทพฯ บางกอก

MGR
ONLINE
www.mgronline.com

SEARCH :

หน้าแรกผู้จัดการ Online | Green Innovation

สกว.เปิดเวทีสานพลัง ปลุกป่าในเมือง-ไทยแลนด์4.0

โดย MGR Online   0   1 แชร์

20 เมษายน 2560 16:33 น.

งานเสวนา "ป่าในเมืองกับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0"

สกว.จับมือพันธมิตรด้านวารสาร มธ. สานพลังประชารัฐเปิดเวที "ป่าในเมืองกับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0" และนิทรรศการภาพถ่าย "ป่า-เมือง-คน" หวังกระตุ้นให้สาธารณะเห็นความสำคัญของป่าในสังคมเมือง ขณะที่กรมตั้งเป้าเพิ่มพื้นที่สีเขียวเป็น 9 ตร.ม.ต่อคนในอีกสิบปี

ศ.นพ.สุทธิพันธุ์ จิตพิมมอมาศ ผู้อำนวยการสำนักกากกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ศ.นพ.สุทธิพันธุ์ จิตพิมมอมาศ ผู้อำนวยการสำนักกากกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เป็นประธานเปิดการเสวนา "ป่าในเมืองกับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0" ซึ่งจัดโดยสกว.ร่วมกับคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) และคณะวารสารศาสตร์สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการสื่อสารสังคมภายใต้ผลงานวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมของสกว. เรื่อง "ความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯ"

ผู้อำนวยการสกว.กล่าวว่า การขับเคลื่อนประเด็นงานวิจัยโครงการวิจัยครั้งนี้เป็นนวัตกรรมการจัดการความรู้ที่สามารถบูรณาการความรู้จากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้ได้ประโยชน์จากงานวิจัยของสกว. ทำให้สาธารณะตระหนักถึงความสำคัญของป่าในสังคมเมือง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 ที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของคนอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่าคนเมืองมีความต้องการพื้นที่ป่าในเมืองสูงแต่ยังไม่เข้าใจแนวคิดป่าในเมือง จึงต้องเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจภายใต้แนวคิดป่าในเมืองผ่านองค์กรต้นแบบที่มีระบบการจัดการป่าในเมืองที่เป็นรูปธรรม

การจัดเวทีเสวนาครั้งนี้ได้สานพลังนโยบายประชารัฐ ภาครัฐ ภาคเอกชนรวมทั้งภาควิชาการจุดประเด็นป่าในเมืองในหลากหลายมิติเพื่อสร้างประเทศไทยให้มีความยั่งยืน นอกจากนี้ ยังมีการจัดนิทรรศการภาพถ่าย "ป่า-เมือง-คน" โดยองค์กรเครือข่ายที่ดำเนินกิจกรรมร่วมกับโครงการ ได้แก่ มูลนิธิสืบ นาคะเสถียร กลุ่ม Big Trees Project ประชาคมห้วยขวาง ธนาคารต้นไม้ มหาวิทยาลัยมหิดล เสถียรธรรมสถาน รวมทั้งกลุ่มช่างภาพอิสระภาคประชาชน ได้นำภาพถ่ายที่สะท้อนมุมมองแนวคิดของป่าในเมืองที่ให้ความสำคัญของระบบนิเวศและวิถีชีวิตที่คนในสังคมมาจัดแสดงอันจะสะท้อนมุมมองต่อความสำคัญของป่า เมืองและวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมร่วมกันทั้งธรรมชาติและความเจริญที่ยั่งยืน

รศ.ดร.กุลทิพย์ ศาสตราจุรี รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในฐานะหัวหน้าโครงการฯ กล่าวเสริมว่า การจัดงานครั้งนี้เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนมุมมองอันจะก่อให้เกิดการผลักดันกลไกการจัดการด้านป่าในเมือง ป่าในเมืองจึงเป็นการจัดการระบบสิ่งแวดล้อมในสังคมเมืองยุคปัจจุบันที่ทำได้จริง วิถีชีวิตที่เมืองกับป่าต้องอยู่ร่วมกัน หากเราสื่อสารความรู้ความเข้าใจให้กับคนเมืองได้ เชื่อว่าประเทศไทยของเราจะยั่งยืนเพราะทุกภาคส่วนของสังคมล้วนเชื่อมโยงกัน

ดร.วิจารณ์ สิมาลายา ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นิทรรศการภาพถ่าย

ดร.วิจารณ์ ตีมาลาญา ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กล่าวระหว่างการประชุมหารือ “ป่าในเมือง กับ ความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0” ว่า กระทรวงได้อนุมัติพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีมหิดลอดุลยเดช “ปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก” มาปฏิบัติ ขณะที่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทยว่าป่าเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยรักษาพื้นที่ให้น้ำและรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ยุทธศาสตร์ 20 ปีของประเทศสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จึงบรรจุเรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและจัดการของเสียให้ถูกต้อง

ปัจจุบันพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศ 102.4 ล้านไร่ ในอีก 20 ปีข้างหน้า ต้องมีพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้นเป็น 128 ล้านไร่ ดังนั้น คนไทยจะต้องร่วมกัน ซึ่งป่าในมือก็เป็นส่วนหนึ่งของการเสริมพื้นที่สีเขียว กระทรวงฯ จึงมุ่งส่งเสริมให้มีการปลูกป่า โดยเฉพาะป่าเศรษฐกิจเพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดีมากขึ้น เช่นเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และแผนกระทรวงที่ให้ความสำคัญกับป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ เต็มส่วนที่ขาดให้เต็มโดยทวงพื้นที่ป่าที่ถูกบกรก

ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีสวนสาธารณะ 12 แห่ง คิดเป็นพื้นที่ 3,700 ไร่ ซึ่งตามมาตรฐาน 1 คน ควรมีพื้นที่สีเขียว 16 ตารางเมตร แต่กรุงเทพมหานครมีเพียง 6.1 ตารางเมตร และนับวันจะหายไป จึงต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้อย่างเร่งด่วนไปข้างหน้า เป้าหมายคือ 1 หมู่บ้านจะต้องมีต้นไม้ 1,000 ต้น ทุกคนต้องเปลี่ยนพฤติกรรม เมืองใหญ่ อย่างกรุงเทพมหานครและเมืองอื่นๆ ต้องปรับเปลี่ยนให้มีความสมบูรณ์ของระบบนิเวศมากขึ้น ให้ความสำคัญกับต้นไม้ใหญ่ที่มีอายุมากเพื่ออนุรักษ์ไว้โดยอาศัยความร่วมมือของชุมชนในพื้นที่

ทั้งนี้ ในภูมิภาคเอเชีย สิงคโปร์มีพื้นที่สีเขียวมากเป็นอันดับ 1 (66 ตารางเมตรต่อคน) จึงต้องมาช่วยกันคิดว่าจะหาอย่างไรจึงจะรักษาสิ่งที่มีอยู่ และเพิ่มเติมส่วนที่ขาดหายไป บทสรุปป่าในเมืองของไทยจะเป็นอย่างไรในเมื่อพื้นที่ป่าของเราลดลง มีพื้นที่สีเขียวในเมืองและระหว่างเมืองได้อย่างไร รวมถึงความพยายามขับเคลื่อนให้ทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูป่าทรัพยากรต้นน้ำในพื้นที่ทางไกล เป็นเรื่องที่ถูกฝ่ายจะต้องร่วมมือกัน

ด้าน สุวรรณมา จรุงเรือง ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร ระบุว่า ปัจจุบันเป็นอุปสรรคสำคัญคือ มีโครงการขนาดใหญ่จำนวนมากหาพื้นที่ที่เขียวชอุ่ม ความยากในการหาพื้นที่ และวัยของคน อย่างไรก็ตาม สุวราชกรการกรุงเทพมหานครมีนโยบายดูแลหาชีวิตที่ดีขึ้นรวมถึงความสมดุลของคนที่ได้รับจากระบบนี้ โดยมีการขยายปลูกป่าในใจคน เช่น ปลูกป่าชายเลน 3,000 ไร่ในเวลา 10 ปี ปลูกต้นไม้ริมฝั่งเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 จำนวน 110 ต้น เพื่อเป็นต้นไม้ประจำพระองค์

รวมถึงภารกิจในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวของกรุงเทพมหานคร 35 แห่ง รวม 3,584 ไร่ โดยในปีนี้จะเพิ่มอีก 950 ไร่ เป้าหมายในอนาคตจะต้องมีพื้นที่สีเขียว 9 ตารางเมตรต่อคน ภายในปี 2561 ทั้งนี้ ต้องส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปลูกป่าในเมืองมากขึ้น และกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมให้พื้นที่สีเขียว เช่น กิจกรรมรณรงค์ในสวนที่ต่างจากหลากหลายทางชีวภาพ เช่น สวนรถไฟ สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ สวนหลวง ร.9 สวนเบญจกิติ เพื่อให้ก่อให้เกิดความสมดุลของระบบนิเวศ รวมถึงสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคเอกชนในการทำดาวาร์โค้ด เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวและความหมายของต้นไม้แต่ละชนิด การตัดสินใจขายต้นไม้เพื่อให้ความรู้และปลูกฝังการรักษาทะเลธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์และสื่อออนไลน์ต่างๆ ให้ประชาชนมีมาริรค์และสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้

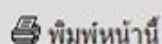

🕒 วันจันทร์ ที่ 24 เมษายน 2560

“ป่าในเมือง”..ต้นไม้1ต้น=แอร์กี่เครื่อง?

Posted by A.punnee , ผู้อ่าน : 75 , 16:29:20 น.

หมวด : ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

Favorite Entry

โหวด เรื่อง

โหวด 2 คน rattiya , แมมดเดือนMarch โหวดเรื่องนี้

ปี 2560 ไทยร้อนพุ่ง 42-43 องศา พื้นที่สีเขียวมาตรฐานสากล 16 ตร.ม./คน คนไทยเฉลี่ย 6.1 ตร.ม. คนกรุงเทพฯ มีแค่ 3 ตร.ม

ปีนี้หลายคนอยากให้เล่นสงกรานต์ต่อเนื่องมากกว่า 3 วัน เพราะเป็นปีที่โลกร้อนระอุมากกว่าปกติ... “องค์การอุตุนิยมวิทยาโลก” เผยแพร่รายงานพยากรณ์ล่าสุดว่า ปีนี้โลกจะอุ่นขึ้นตั้งแต่เดือนมีนาคม และมีค่าอุณหภูมิสูงขึ้นผิดปกติประมาณ 1.09-1.12 องศา

เนื่องจากสภาพภูมิอากาศโลกได้รับผลกระทบจาก “ปรากฏการณ์เอลนีโญ” รุนแรงต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2559 ความร้อนที่เพิ่มขึ้นส่งผลกระทบอย่างหนักต่อภาคเกษตร จะมีประชากรไม่ต่ำกว่า 60 ล้านคนทั่วโลกได้รับผลกระทบ

สำหรับประเทศไทย “กรมอุตุนิยมวิทยา” ประกาศว่า 3 มีนาคม 2560 เป็นวันเริ่มต้นฤดูร้อน พร้อมพยากรณ์อากาศเพื่อการเกษตรระหว่างมีนาคม-พฤษภาคมว่า ปีนี้มีอุณหภูมิสูงขึ้นกว่าค่าปกติเล็กน้อย และเดือนเมษายนจะมีอุณหภูมิสูงสุด 42-43 องศา

คนในเมืองโดยเฉพาะคนกรุงเทพฯ บ่นอากาศร้อนผิดปกติมาตั้งแต่เดือนมีนาคม นักวิชาการพยายามช่วยหาทางออก โดยชูประเด็น “ป่าในเมือง” ต้องช่วยกันปลูกต้นไม้ และไม่ใช่แค่ต้นไม้เล็กๆ แต่เป็นต้นไม้ใหญ่ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ให้ข้อมูลว่า ต้นไม้ขนาดใหญ่กว่า 1 ต้น ช่วยดูดซับพลังงานความร้อนได้เท่ากับแอร์ขนาดเล็ก 2 เครื่อง ถ้าเป็นต้นไม้ใหญ่ทั่วไป 1 ต้น ทำความเย็นได้ขนาด 12,000 บีทียู/ชม. หรือเท่ากับแอร์ขนาด 1 ต้น

เป็นเรื่องน่าเสียดายและน่าอาย ที่ต้นไม้ใหญ่ในเมืองใหญ่ถูกโค่นทิ้งจากสาเหตุหลายอย่าง โดยเฉพาะการทำพื้นที่ก่อสร้างหรือกิจกรรมต่างๆ ทั้งของเอกชนและหน่วยงานรัฐ

ข้อมูลปี 2557 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบุว่า หากเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน คนไทยมีพื้นที่สีเขียวต่อตารางเมตรน้อยที่สุด เช่น สิงคโปร์มี 66 ตร.ม./คน กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซียมี 44 ตร.ม./คน ส่วนคนกรุงเทพฯ มีแค่ 3 ตร.ม./คน และตัวเลขเฉลี่ยของคนไทยทั้งประเทศคือ 6.18 ตร.ม. หมายความว่า คนกรุงเทพฯ มีพื้นที่เขียวน้อยกว่าคนสิงคโปร์ 2,100 เปอร์เซ็นต์

องค์การอนามัยโลกถึงกับเตือนว่า หากไม่ยอมให้ประเทศไทยเข้าสู่ปัญหาภาวะ “ประเทศร้อน” ก่อน “โลกร้อน” ควรเพิ่มพื้นที่สีเขียวอย่างเร่งด่วนให้เป็นอย่างน้อย 9 ตร.ม./คน

“เครือข่ายบิ๊กทรี” (BIG Trees) หรือกลุ่มอนุรักษ์ “ต้นไม้ใหญ่” ในเมืองเคยวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่เมืองใหญ่ของไทยขาดแคลนพื้นที่สีเขียวโดยเฉพาะต้นไม้ใหญ่ เนื่องจากประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐมองไม่เห็นคุณค่าของต้นไม้ใหญ่ ไม่มีจิตสำนึกเรื่องการประหยัดพลังงานโดยใช้ต้นไม้ให้ความเย็นแทนเครื่องปรับอากาศ อาจมีบางคนหรือบางหน่วยงานที่อยากรักษาต้นไม้ไว้ในพื้นที่ของตน แต่ไม่รู้วิธีการหรือขาดองค์ความรู้ดูแลต้นไม้ใหญ่ในเมืองอย่างถูกต้อง

ปัญหาที่พบบ่อยคือ หน่วยงานที่เบียดงบประมาณไปปลูกต้นไม้ แต่ไม่รู้จักการเลือกชนิดต้นไม้ให้ถูกต้องเป็นอย่างไร ไม่รู้วิธีการปลูกและตำแหน่งเหมาะสมที่ปลูก ส่วนเจ้าหน้าที่รัฐมีหน้าที่ดูแลตัดแต่งกิ่งไม้ ก็ไม่เคยเรียนรู้ว่าต้องตัดแต่งกิ่งไม้ รากไม่อย่างไรให้มีรูปทรงสวยงามหรือไม่ทำให้ต้นไม้เกิดอันตราย

ทำให้ต้นไม้ในเมืองใหญ่ โดยเฉพาะต้นไม้กรุงเทพฯ นอกจากเหลือน้อยแล้วยังมีสภาพคล้าย “ต้นไม้อนาถา”

ล่าสุด วันที่ 30 มีนาคม ที่ผ่านมา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับคณะวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์(นิด้า) และคณะวารสารศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์ จัดเสวนาหัวข้อ “ป่าในเมืองกับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0” โดย ดร.วิจารณ์ สิมาฉายา ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่า นโยบายของกระทรวงคือการรื้อฟื้นพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช “ปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก” มาปฏิบัติ เพราะถือว่าป่าช่วยรักษาพื้นที่ให้น้ำและรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ

“ตามมาตรฐาน 1 คน ควรมีพื้นที่สีเขียว 16 ตร.ม. แต่คนไทยมีเพียง 6.1 ตร.ม. กรุงเทพฯ มีสวนสาธารณะ 12 แห่ง พื้นที่ประมาณ 3,700 ไร่ ปัจจุบันไทยมีพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศ 102 ล้านไร่ อีก 20 ปีข้างหน้าถ้าไม่ทำอะไรจะต้องมีพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้นเป็น 128 ล้านไร่ คนไทยต้องร่วมมือกัน ป่าในเมืองก็เป็นส่วนหนึ่งของการเสริมพื้นที่สีเขียว กระทรวงส่งเสริมให้มีการปลูกป่า โดยเฉพาะป่าเศรษฐกิจเพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดีมากขึ้น มีความหลากหลายทางชีวภาพ เต็มพื้นที่ขาดให้เต็ม โดยทวงพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุก”

ดร.วิจารณ์ กล่าวต่อว่า เป้าหมายคือ 1 หมู่บ้านต้องมีต้นไม้ใหญ่ 1,000 ต้น กรุงเทพมหานครและเมืองอื่นๆ ควรปรับเปลี่ยนให้ระบบนิเวศมีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับต้นไม้ใหญ่ที่มีอายุมากเพื่ออนุรักษ์ไว้โดยอาศัยความร่วมมือของชุมชนในพื้นที่ และพยายามขับเคลื่อนให้ทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูป่าทรัพยากรต้นน้ำในพื้นที่ทางไกล เป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกัน

ขณะที่ “สุวรรณฯ จรุงเรือง” ผอ.สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร กล่าวถึงอุปสรรคสำคัญคือโครงการขนาดใหญ่ก่อสร้างเพิ่มขึ้น ทำให้พื้นที่สีเขียวลดลง การหาพื้นที่มาทดแทนทำได้ยาก กรมมีนโยบายปลูกป่าในใจคน เช่น ปลูกป่าชายเลน 3,000 ไร่ในเวลา 10 ปี เช่น ปลูกต้นไม้ริมฝั่งเฉลิมพระเกียรติรัชกาลที่ 10 จำนวน 110 ต้น เพื่อเป็นต้นไม้ประจำพระองค์ รวมถึงภารกิจในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวของ กทม.จาก 35 แห่ง ประมาณ 3,500 ไร่ ปีนี้จะเพิ่มให้ได้อีก 950 ไร่ เป้าหมายในอนาคตคือมีพื้นที่สีเขียว 9 ตร.ม./คน ภายใน 10 ปี

“ต้องส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการปลูกป่าในเมืองมากขึ้น และเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมพื้นที่สีเขียว เช่น กิจกรรมสวนในสวน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคเอกชนให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวและความหมายของต้นไม้แต่ละชนิด การจัดค่ายเยาวชน การเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์และสื่อออนไลน์ต่างๆ ให้ประชาชนมีความรู้และสามารถดูแลปลูกต้นไม้ได้อย่างถูกต้อง”

ไทย “ผลาญป่าไม้” 1 ล้านไร่/ปี

สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ สำรวจข้อมูลปี 2557-2558 พบพื้นที่ป่าไม้เหลือเพียง 102 ล้านไร่ หรือร้อยละ 31.57 ของพื้นที่ประเทศ เปรียบเทียบกับปี 2551 มี 108 ล้านไร่ 7 ปีที่ผ่านมา พื้นที่ป่าไม้ลดลงกว่า 6 ล้านไร่ หรือร้อยละ 2.37 สรุปคือปีละกว่า 1 ล้านไร่ เฉพาะภาคใต้ 14 จังหวัด มีพื้นที่ทั้งหมด 46 ล้านไร่ เป็นป่าไม้ 11 ล้านไร่ หรือเพียงร้อยละ 23 ส่วน “ปัตตานี” พื้นที่ป่าเหลือน้อยสุด มีเพียงร้อยละ 5 เท่านั้น

ปัญหาคือ คนไทยเข้าใจคำว่า “ป่าในเมือง” มากน้อยเพียงไร ?

“ศ.นพ.สุทธิพันธุ์ จิตต์พิมลมาศ” ผอ.สกว. วิเคราะห์ว่า ยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 มุ่งเน้นการสร้างสมดุลทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของคนอย่างยั่งยืน แต่ตอนนี้ผลวิจัยพบว่า คนเมืองมีความต้องการพื้นที่ป่าในเมืองสูง แต่ยังไม่เข้าใจแนวคิดป่าในเมือง จึงต้องเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแนวคิดนี้ รวมถึงการมีองค์การต้นแบบที่มีระบบการจัดการป่าในเมืองที่เป็นรูปธรรม

ปัญหาภาวะโลกร้อนและความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ทำให้โลกมนุษย์อุ่นร้อนขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะพื้นที่ในเมืองใหญ่ที่ไม่มีต้นไม้ใหญ่ช่วยบรรเทาอากาศที่ระอุอบอ้าว

ทั่วโลกมีการรณรงค์แนวคิดสร้าง “ป่าในเมือง” แต่ “ป่าในเมือง” ไม่ได้มีความหมายแบบเดียวกับ ป่าสงวน ป่าชายเลน ป่าพรุ ป่าต้นน้ำ ป่าดิบชื้น ฯลฯ และป่าในเมืองไม่ใช่แค่ สวนสาธารณะ หรือ พื้นที่ปลูกไม้ดอกไม้ประดับเท่านั้น

แต่หมายถึง การสร้างความหลากหลายทางชีวภาพ มีระบบการจัดการต้นไม้และสิ่งแวดล้อมให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ใช้สอย ให้ “คน” กับ “ธรรมชาติ” ได้อาศัยอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนและยั่งยืน

ไม่ใช่แยกกันอยู่เหมือนแนวคิด “ป่าสงวน” หรือ “สวนดงห้าม” !?!

ทีมข่าวรายงานพิเศษ

คมชัดลึก

16/04/2560

เกี่ยวกับเรา ความยั่งยืน ความโปร่งใสภาคธุรกิจ ความโปร่งใสภาครัฐ เกาะกระแส คอลัมน์ ภาววิหาลไฮเซน

“ป่าในเมือง” พื้นที่สีเขียวที่มากกว่าเป็นส่วนสาธารณะ

11 เมษายน 2017

รศ. ดร.นิรมล สุธรรมกิจ (ที่ 4 จากขวา), ผศ. ดร.จิตติศักดิ์ ธรรมภรณ์พิลาศ (ที่ 2 จากขวา), ดร.วิจารย์ สิมาฉายา, นายสากล ฐินะกุล (ที่ 2 จากซ้าย), นายประเสริฐ สลิลอำไพ (ที่ 3 จากขวา) และนางสาวสุวรรณา จรุงรุ่งเรือง (ที่ 3 จากซ้าย) เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2560

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) และคณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดงานเสวนา “ป่าในเมืองกับความยั่งยืนสู่ไทยแลนด์ 4.0” และนิทรรศการภาพถ่าย “ป่า-คน-เมือง” เพื่อสร้างความตระหนักรู้ต่อสาธารณชนให้เห็นความสำคัญของป่าในสังคมเมืองและการอยู่ร่วมกันของธรรมชาติที่ร่วมกันเป็นระบบนิเวศ สู่การพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ โดยมีวิทยากร คือ รศ. ดร.นิรมล สุธรรมกิจ, ผศ. ดร.จิตติศักดิ์ ธรรมภรณ์พิลาศ, ดร.วิจารย์ สิมาฉายา, นายสากล ฐินะกุล, นายประเสริฐ สลิลอำไพ และนางสาวสุวรรณา จรุงรุ่งเรือง เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2560

รศ. ดร.นิรมล สุธรรมกิจ นักวิจัย สกว. ภายใต้งานวิจัยเรื่องโครงการความไม่เต็มใจจ่ายเพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯ กล่าวว่า คนกรุงเทพฯ ยังไม่เข้าใจว่าป่าในเมืองคืออะไร ดังนั้นต้องอธิบายความหมายให้เข้าใจตรงกันก่อนว่า ป่าในเมือง คือ พื้นที่สีเขียวที่มีความหลากหลายของชนิดพันธุ์ และคนสามารถเข้าไปประโยชน์ได้อย่างสะดวกสบาย สะอาด ร่มรื่น นั่นคือต้องมีต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงาเป็นองค์ประกอบสำคัญ แต่รูปแบบของป่าจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับความต้องการใช้ประโยชน์ของเมืองนั้นๆ โดยการสร้างความเข้าใจเรื่องป่านี้ภาครัฐต้องเผยแพร่ความรู้สู่ประชาชนผ่านสื่อต่างๆ

นอกจากนี้ยังยกตัวอย่างป่าในกรุงเทพฯ เช่น สวนลุมพินี สวนรถไฟ เพราะมีต้นไม้ใหญ่ให้ความร่มรื่น และเกิดระบบนิเวศ คือมีสัตว์มาพึ่งพาอาศัย เช่น นก ซึ่งแนวทางในการสร้างป่าในกรุงเทพฯ ก็คือ พัฒนาพื้นที่สีเขียวเดิมให้เป็นป่า เช่น เปลี่ยนสวนหย่อมที่มีแต่ต้นไม้เล็ก ให้เป็นป่าโดยการปลูกต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงาได้ นักก็สามารถมาอาศัยอยู่ได้

“ทุกวันนี้สวนสาธารณะหรือพื้นที่สีเขียวทั่วๆ ไปอาจจะเพียงพอต่อความต้องการของคนเมือง แต่ถ้าพื้นที่สีเขียวมันดันไม่ก็จะดีกว่า คนเมืองก็จะใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น พื้นที่ไหนที่คนเยอะมากก็ขึ้น มีความหลากหลายในการทำกิจกรรมต่างๆ สำหรับบางพื้นที่ที่ไม่มีพื้นที่สีเขียวก็อาจใช้พื้นที่ว่างของวัด โรงเรียน หรืออาคาร มาจัดสรรการใช้ประโยชน์พื้นที่ที่สอดคล้องกับความต้องการของคน และปลูกฝังให้ประชาชนรู้สึกเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ก็จะทำให้เกิดป่าในเมืองขึ้นมาได้” รศ. ดร. นิรมลกล่าว

รศ. ดร. นิรมลกล่าวว่า จากงานวิจัยสำรวจความต้องการของคนกรุงเทพฯ 2,000 คนพบว่า คนกรุงเทพฯ เห็นความสำคัญของป่าในเมือง แต่ไม่ยอมเสียเงิน แต่หากเป็นการซื้อสินค้าแล้วเงินส่วนหนึ่งบริจาคเพื่อป่าในเมืองสามารถยอมได้ ฉะนั้น การสร้างป่าในเมืองจะเกิดขึ้นได้หากเอกชนหรือมหาวิทยาลัยมีกำลังเงินมากพอ หรือระดมทุนจากกลุ่มคนที่กำลังจ่าย ส่วนประชาชนจะมีส่วนร่วมน้อยมาก ในขณะที่พื้นที่บางสวนก็ไม่ได้โดยในความรับผิดชอบของหน่วยงานไหนโดยตรง ทำให้พื้นที่ดังกล่าวขาดคนดูแล ซึ่งงานวิจัยนี้จะช่วยให้เกิดองค์กรหนึ่งขึ้นมาดูแลต้นไม้หรือป่าที่ลงทุนสร้างไปแล้วในระยะยาวได้

ผศ. ดร. จิตติศักดิ์ ธรรมภกรพิลาต นักวิชาการด้านสถาปัตยกรรมผังเมืองและการผังเมือง กล่าวว่า ป่าและพื้นที่สีเขียวไม่เหมือนกัน พื้นที่สีเขียว เช่น สวนสาธารณะ เป็นสิ่งที่เมืองต้องมี คนสามารถเข้าใช้ได้โดยง่าย และพื้นที่สีเขียวอยู่ได้ทุกที่แค่ปลูกต้นไม้ ไม่ว่าจะเป็นศาลา ห้างค้า กาแฟ แต่ป่ามีวัฏจักรที่เปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล หน้าแล้งใบไม้ต้องเหลือง ไม่เขียวตลอดทั้งปี ซึ่งต้องทำความเข้าใจกับคนเมืองก่อนว่ารับได้ไหมหากจะมีป่าในเมือง เพื่อใช้พักผ่อนหย่อนใจและเป็นแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติด้วย หรือต้องการเพียงพื้นที่ที่เขียวชอุ่มทั้งปี ที่พื้นสะอาดไม่มีเศษใบไม้ร่วง

นอกจากนี้ยังกล่าวว่า พันธุ์ไม้ที่จะปลูกต้องเป็นไม้ของไทย ไม่มีโรค แต่มีปัญหาทางกฎหมายในไม้บางพันธุ์ เช่น สัก พะยง ว่าสามารถปลูกเป็นป่าในเมืองได้หรือไม่ ซึ่งเป็นอีกเรื่องสำคัญที่ทุกฝ่ายต้องคุยกันเพื่อทำความเข้าใจเรื่องป่าในเมือง

“สวนสาธารณะที่ไหนต่างก็มีค่าใช้จ่ายสูง อย่างอุทยานจันทบุรี 100 ปีก็มีค่าใช้จ่ายปีละ 8 ล้านบาท โดยสวนนี้มีแนวคิดในการปลูกป่า ฉะนั้น ต้นไม้ทุกต้นจะปลูกจริงทั้งหมด ไม่ได้ล่อมาจากที่อื่น เพื่อให้เป็นสวนป่าอย่างแท้จริง โดยปัจจุบันสวนนี้ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ ต้องใช้เวลาในการสร้างไปเรื่อย” ผศ. ดร. จิตติศักดิ์กล่าว

ดร. วิจารย์ สิมาฉายา ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กล่าวว่า ในอดีตแนวคิดเรื่องป่ากับความเป็นเมืองแยกออกจากกัน แต่ปัจจุบันเกิดมุมมองใหม่ที่ป่าสามารถอยู่ในเมืองได้ เพราะคนเมืองจะมีความสุขมากขึ้นได้หากมีสิ่งแวดล้อมที่ดี อีกทั้งป่ายังเป็นทรัพยากรธรรมชาติสำคัญและเป็นหนึ่งในเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วย โดยปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ป่า 102.2 ล้านไร่ ซึ่งมีเป้าหมายเพิ่มพื้นที่ป่าอีกให้ถึง 129 ล้านไร่ใน 20 ปีข้างหน้า และพื้นที่เมืองก็สามารถเสริมให้เกิดพื้นที่สีเขียวได้เช่นกัน

นอกจากนี้ยังกล่าวว่า กรุงเทพมหานครมีสวนสาธารณะ 12 แห่งรวมพื้นที่ 3,712 ไร่ เฉลี่ยแล้วคนกรุงเทพฯ มีพื้นที่สีเขียว 3 ตารางเมตรต่อคน ในขณะที่ค่ามาตรฐานอยู่ที่ 16 ตารางเมตรต่อคน โดยป่าในเมืองต้องประกอบด้วยความหลากหลายด้านชนิดพันธุ์ไม้ มีต้นไม้สภาพดีที่ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ และมีพันธุ์ไม้ธรรมชาติหรือองค์ประกอบของต้นไม้พื้นถิ่น ตัวอย่างเช่น สวนศรีนครเขื่อนขันธ์ บางกะเจ้า แต่เนื่องจากไม่มีพื้นที่ปลูกป่าในกรุงเทพฯ แล้ว ดังนั้น คนเมืองต้องสนับสนุนการปลูกป่าในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น พื้นที่สาธารณะชานเมือง

นายสากล ฐินะกุล อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กล่าวว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีนโยบายเพิ่มพื้นที่สีเขียวโดยปลูกป่าเศรษฐกิจ แต่สำหรับพื้นที่เมืองทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกันพื้นที่สีเขียวผ่านองค์กรหรือกลุ่มต่างๆ ที่ทำในเรื่องนี้ หรือเอกชนจะทำเองก็ได้ เช่น เปลี่ยนพื้นที่ที่รกร้างในเมืองให้กลายเป็นป่า องค์การหรือโรงงานต่างๆ สร้างพื้นที่สีเขียวภายในพื้นที่ตนเอง หรืออย่างที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีกิจกรรม Green Office ร่วมกับบุคลากร

“ป่าที่ยั่งยืน คือ การปลูกป่าในเขต ปลูกต้นไม้ลงดินโดยมีรากแก้วอยู่ ไม่ใช้ต้นไม้ใหญ่ที่ล่อมา โดยพื้นที่ป่าอาจเป็นพื้นที่ได้ทางด่วน หรือบริเวณข้างถนนก็ได้ หรือเปลี่ยนสนามหญ้ามาเป็นป่าที่มีต้นไม้ใหญ่ และสร้างระบบน้ำเขตในบริเวณนั้นๆ” นายสากลกล่าวและว่า ป่าสาธารณะเป็นโอกาสที่จะทำให้คนรู้จักป่าได้ โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ เพื่อสร้างจิตสำนึกในการร่วมกันรักษาป่าที่เชื่อมโยงไปสู่ป่าต้นน้ำได้จริง

นายประเสริฐ สลิลไผ่ หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการผู้จัดการใหญ่ สื่อสารองค์กรและกิจการเพื่อสังคม บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า ปตท. ใช้งบประมาณในการปลูกป่าไปแล้วทั่วประเทศ 3,000 ล้านบาท ซึ่งปลูกส่วนใหญ่รวมมากกว่าร้อยละ 80 นอกจากจะช่วยลดสภาวะโลกร้อนแล้วยังช่วยสร้างรายได้ให้กับชุมชนโดยรอบด้วย แต่สำหรับกรุงเทพฯ ไม่เคยปลูกป่าเพราะไม่มีพื้นที่ จนกระทั่ง 3-4 ปีที่ผ่านมาพบว่า มีพื้นที่ 12 ไร่ว่างอยู่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ทิ้งขยะแถวสุขาภิบาล 2 จึงพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวเป็นป่าในโครงการ “ป่าในกรุง”

“ป่าในกรุงเป็นการพัฒนาเปลี่ยนพื้นที่ทิ้งขยะเป็นพื้นที่สีเขียว โดยเริ่มต้นตั้งแต่การสำรวจคุณภาพดิน และปรับปรุงพัฒนาจากดินเดิมจนสามารถเป็นดินที่อุดมสมบูรณ์และสามารถปลูกต้นไม้ได้ โดยใช้พื้นที่ในการปลูกต้นไม้รวม 9 ไร่ และพื้นที่ส่วนหนึ่งใช้สำหรับสร้างอาคารจากดิน” นายประเสริฐกล่าว

นางสุวรรณา จรุงเรือง ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร กล่าวว่า กรุงเทพมหานครลงทุนพัฒนาสวนสาธารณะขนาดใหญ่สูงมากประมาณ 3 ล้านบาทต่อไร่ แต่ในสวนสาธารณะบางแห่งก็ไม่ได้คุ้มค่าเพราะว่ามีประชาชนมาใช้บริการไม่มาก เนื่องจากระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครยังไม่เป็นระบบ อย่างไรก็ตาม การทำงานมีเป้าหมายเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเมืองมาโดยตลอด แต่ทุกปีพื้นที่สีเขียวก็หายไปด้วยเนื่องจากโครงการพัฒนาขนาดใหญ่

นอกจากนี้ยังกล่าวว่า พื้นที่สีเขียวแบ่งเป็น 7 ประเภท คือ สวนหย่อมขนาดเล็ก (ไม่เกิน 2 ไร่) สวนหมู่บ้าน (2-25 ไร่) สวนชุมชน (25-125 ไร่) สวนระดับย่าน (125-500 ไร่) สวนระดับเมือง (500 ไร่ขึ้นไป) สวนถนน และสวนเฉพาะทาง โดยกรุงเทพฯ มีสวนสาธารณะหลัก 35 แห่ง พื้นที่รวม 3,584 ไร่ และมีอัตราสวนพื้นที่สีเขียวต่อประชากรที่ 6.17 ตารางเมตรต่อคน จากพื้นที่สีเขียวทั่วกรุงเทพฯ รวม 22,015 ไร่ ซึ่งที่ผ่านมามีการเพิ่มพื้นที่สีเขียว เช่น สร้างสวนสาธารณะใหม่ 10 แห่ง ส่งเสริมสวนบนอาคารสูงและแนวกำแพง สร้างสวนสุนัข ฯลฯ และปี 2560 มีเป้าหมายเพิ่มพื้นที่สีเขียวอีก 950 ไร่ สร้างสวนสาธารณะ 4 แห่ง เชื่อมสวนจตุจักร สวนรถไฟ และสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์เข้าด้วยกัน และสร้างความร่วมมือกับการไฟฟ้าเพื่อการตัดต้นไม้ริมทาง

ประเทศไทย ควรเร่งสร้างป่าในเมืองให้ได้ตามแผนภายใน 20 ปี เพื่อดูดซับมลพิษทางอากาศและเสริมแผนเพิ่มพื้นที่ป่าประเทศให้ได้ 128 ล้านไร่ ควบคู่กับ การทำ "กรีนออฟฟิศ" ที่เริ่มจากตนเองก่อน

PICTURE

 แหล่งที่มา : Radio-สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

 วันที่ข่าว : 30 มีนาคม 2560

ประเทศไทย ควรเร่งสร้างป่าในเมืองให้ได้ตามแผนภายใน 20 ปี เพื่อดูดซับมลพิษทางอากาศและเสริมแผนเพิ่มพื้นที่ป่าประเทศให้ได้ 128 ล้านไร่ ควบคู่กับ การทำ "กรีนออฟฟิศ" ที่เริ่มจากตนเองก่อน

นายวิจารณ์ สิมมาฉายา ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กล่าวปาฐกถา "ป่าในเมืองกับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0" จัดโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) ว่า ประเทศไทย กำลังเพิ่มพื้นที่สีเขียวตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ให้ได้ร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ หรือประมาณ 128 ล้านไร่ จากปัจจุบันมีพื้นที่ป่าอยู่ร้อยละ 32 ของพื้นที่ประเทศ หรือประมาณ 102.4 ล้านไร่ ซึ่งมีความเป็นไปได้ตามเป้าหมายไว้แต่ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของคนไทยทุกคน โดยป่าในเมืองเป็นเพียงส่วนเสริมพื้นที่สีเขียวเท่านั้น เพราะป่าอนุรักษ์มีพื้นที่มากถึง 80.7 ล้านไร่ และการส่งเสริมให้ประชาชนใช้ชีวิตอยู่กับป่า โดยเฉพาะป่าเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ป่าไม่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง เมื่อมีป่าในเมืองเกิดขึ้นมากเท่าไรคนเมืองจะมิได้ดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์มากขึ้นเท่านั้น เพราะในเมืองหลวงมีมลพิษทางอากาศสูงจากยานพาหนะต่างๆ และโรงงานอุตสาหกรรม แต่กลับพบว่า กรุงเทพมหานครมีพื้นที่ป่าในเมืองน้อยและต่ำกว่ามาตรฐาน หรือเป้าหมายไว้จากข้อจำกัดของพื้นที่ แม้ว่าจะตั้งเป้าปลูกป่าในเมืองให้ได้ 1 หมู่บ้าน 1,000 ต้นต่อปี และให้ความสำคัญกับการรักษา อนุรักษ์ และฟื้นฟูต้นไม้ใหญ่ต้นไม้เก่าแก่ เมื่อเทียบกับประเทศสิงคโปร์ที่เป็นเกาะขนาดเล็กกลับมีพื้นที่ป่ามากกว่าไทยและมากที่สุดโดยมีภาค สำหรับการสำรวจพื้นที่สีเขียวต่อประชากร 1 คน ในปี 2557 พบว่า สิงคโปร์มีพื้นที่สีเขียว 66 ตารางเมตรต่อคน กัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย มีพื้นที่สีเขียว 44 ตารางเมตรต่อคน ขณะที่ไทย มีพื้นที่สีเขียวเพียง 3 ตารางเมตรต่อคนเท่านั้น

ขณะที่ นายสากล รินะกุล อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม(สส.) กล่าวว่า ทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมช่วยกันเพิ่มพื้นที่สีเขียว โดยเริ่มจากองค์กรหรือหน่วยงานของตนเอง ครอบครัว ชุมชน ในการช่วยกันปลูกต้นไม้ เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การทำงานดีและมีคุณภาพ และเป็นพลอดของดคนเมือง ซึ่งจะออกมาในรูปแบบ "กรีนออฟฟิศ" ที่มีต้นไม้คอยบังแดด ให้ร่มเงา ให้ความร่มรื่น เพื่อให้เป็นเมืองน่าอยู่

ข้อมูลข่าวและที่มา

จำนวนผู้เข้าชม : 471

ผู้สื่อข่าว : ปิยาพรรณ ยิ่งเทียน / สวท.

Rewriter : ธนพิชฌน์ แก้วกา

สำนักข่าวแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ : <http://nwnt.prd.go.th>

ข่าวสด

[Home] หน้าแรก-ข่าวสด

จำนวนคนอ่านล่าสุด 6 คน

วันที่ 07 เมษายน พ.ศ. 2560 ปีที่ 26 ฉบับที่ 9627 ข่าวสดรายวัน

ป่าในเมือง

ศ.นพ.สุทธิพันธุ์ จิตพิมลมาศ ผอ.สำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย เป็นประธานเปิดการ
เสวนา "ป่าในเมืองกับความยั่งยืนสู่ไทยแลนด์
4.0" จัดโดย สกว. ร่วมกับคณะนิเทศศาสตร์และ
นวัตกรรมการจัดการ นิด้า และคณะ
วารสารศาสตร์สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ (หน้า 19)

หน้า 19

“ป่าในเมือง”..ต้นไม้ 1 ต้น=แอร์กี่เครื่อง?

เจาะประเด็นร้อน : 11 ชั่วโมงที่ผ่านมา

ปี 2560 ไทยร้อนพุ่ง 42-43 องศา พื้นที่สีเขียวมาตรฐานสากล 16 ตร.ม./คน คนไทยเฉลี่ย 6.1 ตร.ม. คนกรุงเทพฯ มีแค่ 3 ตร.ม....ทีมข่าวรายงานพิเศษ

ปีนี้หลายคนอยากให้เล่นสงกรานต์ต่อเนื่องมากกว่า 3 วัน เพราะเป็นปีที่โลกร้อนระอุมากกว่าปกติ... “องค์การอุตุนิยมวิทยาโลก” เผยแพร่รายงานพยากรณ์ล่าสุดว่า ปีนี้โลกจะอุ่นขึ้นตั้งแต่เดือนมีนาคม และมีค่าอุณหภูมิสูงขึ้นผิดปกติประมาณ 1.09-1.12 องศา

เนื่องจากสภาพภูมิอากาศโลกได้รับผลกระทบจาก “ปรากฏการณ์เอลนีโญ” รุนแรงต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2559 ความร้อนที่เพิ่มขึ้นส่งผลกระทบอย่างหนักต่อภาคเกษตร จะมีประชากรไม่ต่ำกว่า 60 ล้านคนทั่วโลกได้รับผลกระทบ

สำหรับประเทศไทย “กรมอุตุนิยมวิทยา” ประกาศว่า 3 มีนาคม 2560 เป็นวันเริ่มต้นฤดูร้อน พร้อมพยากรณ์อากาศเพื่อการเกษตรระหว่างมีนาคม-พฤษภาคมว่า ปีนี้มีอุณหภูมิสูงขึ้นกว่าค่าปกติเล็กน้อย และเดือนเมษายนจะมีอุณหภูมิสูงสุด 42-43 องศา

คนในเมืองโดยเฉพาะคนกรุงเทพฯ บ่นอากาศร้อนผิดปกติมาตั้งแต่เดือนมีนาคม นักวิชาการพยายามช่วยหาทางออก โดยชูประเด็น “ป่าในเมือง” ต้องช่วยกันปลูกต้นไม้ และไม่ใช่แค่ต้นไม้เล็กๆ แต่เป็นต้นไม้ใหญ่ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ให้ข้อมูลว่า ต้นไม้ขนาดใหญ่หลายๆ 1 ต้น ช่วยดูดซับพลังงานความร้อนได้เท่ากับแอร์ขนาดเล็ก 2 เครื่อง ถ้าเป็นต้นไม้ใหญ่ทั่วไป 1 ต้น ทำความเย็นได้ขนาด 12,000 บีทียู/ชม. หรือเท่ากับแอร์ขนาด 1 ต้น

เป็นเรื่องน่าเสียดายและน่าอาย ที่ต้นไม้ใหญ่ในเมืองใหญ่ถูกโค่นทิ้งจากสาเหตุหลายอย่าง โดยเฉพาะการทำพื้นที่ก่อสร้างหรือกิจกรรมต่างๆ ทั้งของเอกชนและหน่วยงานรัฐ

ข้อมูลปี 2557 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบุว่า หากเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน คนไทยมีพื้นที่สีเขียวต่อตารางเมตรน้อยที่สุด เช่น สิงคโปร์มี 66 ตร.ม./คน กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซียมี 44 ตร.ม./คน ส่วนคนกรุงเทพฯ มีแค่ 3 ตร.ม./คน และตัวเลขเฉลี่ยของคนไทยทั่วประเทศคือ 6.18 ตร.ม. หมายความว่า คนกรุงเทพฯ มีพื้นที่เขียวน้อยกว่าคนสิงคโปร์ 2,100 เปอร์เซ็นต์

องค์การอนามัยโลกถึงกับเตือนว่า หากไม่อยากให้ประเทศไทยเข้าสู่ปัญหาภาวะ “ประเทศร้อน” ก่อน “โลกร้อน” ควรเพิ่มพื้นที่สีเขียวอย่างเร่งด่วนให้เป็นอย่างน้อย 9 ตร.ม./คน

“เครือข่ายบิ๊กทรี” (BIG Trees) หรือกลุ่มอนุรักษ์ “ต้นไม้ใหญ่” ในเมืองเคหะวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่เมืองใหญ่ของไทยขาดแคลนพื้นที่สีเขียวโดยเฉพาะต้นไม้ใหญ่ เนื่องจากประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐมองไม่เห็นคุณค่าของต้นไม้ใหญ่ ไม่มีจิตสำนึกเรื่องการประหยัดพลังงานโดยใช้ต้นไม้ให้ความเย็นแทนเครื่องปรับอากาศ อาจมีบางคนหรือบางหน่วยงานที่อยากรักษาด้านไม้ไว้ในพื้นที่ของตน แต่ไม่รู้วิธีการหรือขาดองค์ความรู้ดูแลต้นไม้ใหญ่ในเมืองอย่างถูกต้อง

ปัญหาที่พบบ่อยคือ หน่วยงานที่เบิกงบประมาณไปปลูกต้นไม้ แต่ไม่รู้ว่าการเลือกชนิดต้นไม้ให้ถูกต้องเป็นอย่างไร ไม่รู้วิธีการปลูกและตำแหน่งเหมาะสมที่ปลูก ส่วนเจ้าหน้าที่รัฐมีหน้าที่ดูแลตัดแต่งกิ่งไม้ ก็ไม่เคยเรียนรู้ว่าต้องตัดแต่งกิ่งไม้ รากไม้อย่างไรให้มีรูปทรงสวยงามหรือไม่ทำให้ต้นไม้เกิดอันตราย

ทำให้ต้นไม้ในเมืองใหญ่ โดยเฉพาะต้นไม้กรุงเทพฯ นอกจากเหลือน้อยแล้วยังมีสภาพคล้าย “ต้นไม้อนาถา”

ล่าสุด วันที่ 30 มีนาคม ที่ผ่านมานี้ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์(นิด้า) และคณะวารสารศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์ จัดเสวนาหัวข้อ “ป่าในเมืองกับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0” โดย ดร.วิจารณ์ สิมาฉายา ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่า นโยบายของกระทรวงคือการน้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช “ปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก” มาปฏิบัติ เพราะถือว่าป่าช่วยรักษาพื้นที่ให้น้ำและรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ

“ตามมาตรฐาน 1 คน ควรมีพื้นที่สีเขียว 16 ตร.ม. แต่คนไทยมีเพียง 6.1 ตร.ม. กรุงเทพฯ มีสวนสาธารณะ 12 แห่ง พื้นที่ประมาณ 3,700 ไร่ ปัจจุบันไทยมีพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศ 102 ล้านไร่ อีก 20 ปีข้างหน้าต้องเพิ่มพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้นเป็น 128 ล้านไร่ คนไทยต้องรวมใจกัน ป่าในเมืองก็เป็นส่วนหนึ่งของการเสริมพื้นที่สีเขียว กระทรวงมุ่งส่งเสริมให้มีการปลูกป่า โดยเฉพาะป่าเศรษฐกิจเพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดีมากขึ้น มีความหลากหลายทางชีวภาพ เต็มส่วนที่ขาดให้เต็มโดยทวงพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุก”

ดร.วิจารณ์ กล่าวต่อว่า เป้าหมายคือ 1 หมู่บ้านต้องมีต้นไม้ใหญ่ 1,000 ต้น กรุงเทพมหานครและเมืองอื่นๆ ควรปรับเปลี่ยนให้ระบบนิเวศมีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับต้นไม้ใหญ่ที่มีอายุมาก เพื่ออนุรักษ์ไว้โดยอาศัยความร่วมมือของชุมชนในพื้นที่ และพยายามขับเคลื่อนให้ทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูทรัพยากรต้นน้ำในพื้นที่ทางไกล เป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกัน

ขณะที่ “สุวรรณา จรุงรุ่งเรือง” ผอ.สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร กล่าวถึงอุปสรรคสำคัญคือ โครงการขนาดใหญ่ก่อสร้างเพิ่มขึ้น ทำให้พื้นที่สีเขียวลดลง การหาพื้นที่มาทดแทนทำได้ยาก กทม.มีนโยบายปลูกป่าในใจคน เช่น ปลูกป่าชายเลน 3,000 ไร่ในเวลา 10 ปี เช่น ปลูกต้นไม้ริมฝั่งเฉลิมพระเกียรติรัชกาลที่ 10 จำนวน 110 ต้น เพื่อเป็นต้นไม้ประจำพระองค์ รวมถึงภารกิจในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวของ กทม.จาก 35 แห่ง ประมาณ 3,500 ไร่ ปีนี้จะเพิ่มให้ได้อีก 950 ไร่ เป้าหมายในอนาคตคือมีพื้นที่สีเขียว 9 ตร.ม./คน ภายใน 10 ปี

“ต้องส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการปลูกป่าในเมืองมากขึ้น และเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมพื้นที่สีเขียว เช่น กิจกรรมปลูกในสวน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคเอกชนให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวและความหมายของต้นไม้แต่ละชนิด การจัดค่ายเยาวชน การเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์และสื่อออนไลน์ต่างๆ ให้ประชาชนมีความรู้และสามารถดูแลปลูกต้นไม้ได้อย่างถูกต้อง”

ปัญหาคือ คนไทยเข้าใจคำว่า “ป่าในเมือง” มากน้อยเพียงไร ?

“ศ.นพ.สุทธิพันธ์ จิตพิมลมาศ” ผอ.สกว. วิเคราะห์ว่า ยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 มุ่งเน้นการสร้างสมดุลทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของคนอย่างยั่งยืน แต่ตอนนี้ผลวิจัยพบว่า คนเมืองมีความต้องการพื้นที่ป่าในเมืองสูง แต่ยังไม่เข้าใจแนวคิดป่าในเมือง จึงต้องเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแนวคิดนี้ รวมถึงการมีองค์กรต้นแบบที่มีระบบการจัดการป่าในเมืองที่เป็นรูปธรรม

ปัญหาภาวะโลกร้อนและความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ทำให้โลกมนุษย์อุ่นร้อนขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะพื้นที่ในเมืองใหญ่ที่ไม่มีต้นไม้ใหญ่ช่วยบรรเทาอากาศที่ระอุอบอ้าว

ทั่วโลกมีการรณรงค์แนวคิดสร้าง “ป่าในเมือง” แต่ “ป่าในเมือง” ไม่ได้มีความหมายแบบเดียวกับ ป่าสงวน ป่าชายเลน ป่าพรุ ป่าต้นน้ำ ป่าดิบชื้น ฯลฯ และป่าในเมืองไม่ใช่แค่ สวนสาธารณะ หรือพื้นที่ปลูกไม้ดอกไม้ประดับเท่านั้น

แต่หมายถึง การสร้างความหลากหลายทางชีวภาพ มีระบบการจัดการต้นไม้และสิ่งแวดล้อมให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ใช้สอย ให้ “คน” กับ “ธรรมชาติ” ได้อาศัยอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนและยั่งยืน

ไม่ใช่แยกกันอยู่เหมือนแนวคิด “ป่าสงวน” หรือ “สวนดงห้าม” !?!

ไทย “ผลาญป่าไม้” 1 ล้านไร่/ปี

สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ สํารวจข้อมูลปี 2557-2558 พบพื้นที่ป่าไม้เหลือเพียง 102 ล้านไร่ หรือร้อยละ 31.57 ของพื้นที่ประเทศ เปรียบเทียบปี 2551 มี 108 ล้านไร่ 7 ปีที่ผ่านมา พื้นที่ป่าไม้ลดลงกว่า 6 ล้านไร่ หรือร้อยละ 2.37 สรุปคือปีละกว่า 1 ล้านไร่ เฉพาะภาคใต้ 14 จังหวัด มีพื้นที่ทั้งหมด 46 ล้านไร่ เป็นป่าไม้ 11 ล้านไร่ หรือเพียงร้อยละ 23 ส่วน “ปัดดา” พื้นที่ป่าเหลือน้อยสุด มีเพียงร้อยละ 5 เท่านั้น

สมาคมผู้สื่อข่าวไทย-จีน
泰中记者协会
The Thai-Chinese Journalists Association (TCJA)

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตั้งคนเมืองเพิ่มพื้นที่สีเขียว

เมษายน 1, 2017

10 0

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อยุทธศาสตร์ 20 ปี เพิ่มสัดส่วนพื้นที่ป่า 40% เล็งตั้งคนเมืองมีส่วน
เพิ่มพื้นที่สีเขียว ปิงไอเดีย ปลุกต้นไม้ 1 หมู่บ้าน 1 พันต้น

นายวิจารณ์ สิมายา ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) เปิดเผยในเวทีเสวนา “ป่าในเมือง กับความยั่งยืน สูไทยแลนด์ 4.0” จัดโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และภาคีเครือข่าย เมื่อวันที่ 30 มี.ค.2560 ตอนหนึ่งว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ป่า 102.4 ล้านไร่ หรือคิดเป็น 32% ของประเทศ โดยยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ตั้งเป้าเพิ่มขึ้นเป็น 40% หรือ 128 ล้านไร่ ซึ่งจะเป็นไปได้ในกรณีที่คนไทยทุกคนร่วมใจกัน และป่าในเมืองก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยเสริมและเป็นยุทธศาสตร์ใหม่ที่ ทส.กำลังผลักดัน

“อัตราส่วนมาตรฐานของพื้นที่สีเขียวทั่วโลกเมื่อเทียบกับประชากรควรมีเฉลี่ย 16 ตร.ม.ต่อคน แต่ตอนนี้กรุงเทพมหานคร (กทม.) กลับมีน้อยกว่า 3 ตร.ม.ต่อคน และกำลังหดหายลงเรื่อยๆ แต่น่าแปลกใจว่าประเทศเล็กๆ อย่างสิงคโปร์กลับมีถึง 66 ตร.ม.ต่อคน เป็นที่ 1 ในเอเชียมาตลอด ทส.จึงตั้งเป้าอยากเห็นโครงการปลูกต้นไม้ 1 หมู่บ้าน 1 พันต้น ซึ่งหากรวม 6.6 หมื่นหมู่บ้านในประเทศรวมกันปลูก เราจะได้พื้นที่สีเขียวมากมาย” นายวิจารณ์กล่าว

นายสากล ลีนะกุล อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กล่าวว่า ในอดีตอาจไม่ค่อยมีการพูดถึงป่าที่อยู่นอกเขตอนุรักษ์มากนัก แต่ยุทธศาสตร์ใหม่ของประเทศจะต้องรวมเรื่องของป่าในเมืองเข้าไปด้วย เพราะหากอาศัยการเพิ่มเฉพาะพื้นที่ป่าอนุรักษ์เพียงอย่างเดียว อาจจะได้สัดส่วน 40% ภายใน 20 ปี จึงต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ขณะเดียวกันพื้นที่ป่าอนุรักษ์ก็เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมปลูกเช่นกัน

“ส่วนพื้นที่ป่าในเมือง คิดว่าปัจจุบันมีหลายหน่วยงานที่กำลังดำเนินการ ซึ่งอาจต้องมีการรวมกลุ่มเพื่อให้เห็นพลัง ให้สังคมได้เกิดความตระหนัก ส่วนพื้นที่เมืองในต่างจังหวัด ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) อาจสามารถเพิ่มได้มากกว่า กทม.ด้วยซ้ำ แต่ทำอย่างไรจึงจะเข้ามามีส่วนช่วย ซึ่งในฐานะกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีการทำประเมิน ก็ได้มีตัวชี้วัดที่เพิ่มเรื่องพื้นที่สีเขียว เสริมให้ อปท.เข้ามามีบทบาทมากขึ้น” นายสากล กล่าว

นายสากล กล่าวอีกว่า สำหรับภาคเอกชนอาจมีส่วนเพิ่มพื้นที่สีเขียวในองค์กรของตนเอง อย่างเช่นการเป็น Green Office ทำอย่างไรให้มีพื้นที่สีเขียวเยอะที่สุดในพื้นที่ทำงาน เพราะปัจจุบันคนทำงานใช้เวลาในออฟฟิศมากกว่าอยู่บ้าน ซึ่งจะช่วยยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของพนักงาน ทำให้การทำงานมีคุณภาพดีขึ้นด้วย และอีกส่วนคือการสร้างจิตสำนึกให้ผู้คน โดยเริ่มต้นที่เยาวชนและเด็ก

นางสุวรรณา จรุงเรือง ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม กทม. กล่าวว่า กทม.ใช้งบประมาณลงทุนกับพื้นที่สีเขียวค่อนข้างมาก โดยเฉลี่ยตกไร่ละ 3 ล้านบาท ซึ่งถือว่าสูง หากมีคนเข้ามาใช้พื้นที่น้อยก็อาจไม่เกิดประโยชน์ ดังนั้นโจทย์จึงไม่ใช่การเพิ่มพื้นที่สีเขียวอย่างเดียว แต่คือคนที่เข้ามาใช้ด้วย ซึ่งต้องยอมรับว่าบางส่วนมีคนเข้าใช้ไม่คุ้มค่ากับงบที่เสีย และงบประมาณที่ได้มาปีละ 200 ล้านบาท ก็ไม่เพียงพอ เพราะสวนใหญ่ต้องหมดไปกับการบำรุงรักษา

นางสุวรรณา กล่าวว่า ขณะนี้ กทม.มีปริมาณพื้นที่สีเขียวเฉลี่ย 6.18 ตร.ม.ต่อคน ไม่ใช่ 3 ตร.ม.ซึ่งเป็นข้อมูลเก่าอย่าง ที่หลายคนเข้าใจ รวมทั้งนโยบายที่ให้มีการเพิ่มอย่างต่อเนื่อง โดยโจทย์ในปีี้คือการเพิ่มพื้นที่สีเขียวอีก 950 ไร่ ซึ่งจะขยับพื้นที่เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 6.28 ตร.ม.ต่อคน จะเห็นได้ว่าการเพิ่มแต่ละนิดนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย โดยเฉพาะการหาพื้นที่ใน กทม.ที่นับวันจะยิ่งหายากขึ้นทุกที เพราะการใช้พื้นที่ลงทุนทางธุรกิจคุ้มค่ากว่าการเป็นพื้นที่สีเขียว แต่ก็จำเป็นต้องมี

"เป้าหมายของ กทม.จะต้องเพิ่มพื้นที่สีเขียวเฉลี่ยให้ได้ 9 ตร.ม.ต่อคน ภายใน 10 ปี หาก กทม.จะหาพื้นที่เพิ่มเอง ไม่ใช่เรื่องง่าย แต่สิ่งหนึ่งที่จะช่วยได้คือภาคเอกชน ซึ่งขณะนี้เรากำลังส่งเสริม และที่ผ่านมาก็ได้มีการสนับสนุนการเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวบนดาดฟ้าอาคารไปแล้ว 128 แห่ง รวมถึงบนแนวกำแพง 204 แห่ง ส่วนทาง กทม.จะดำเนินการเพิ่มพื้นที่สวนสาธารณะ กระจายตัวไปตามจุดต่างๆ ให้สมดุล เพราะขณะนี้เอียงมาทาง กทม.ตะวันออกมากกว่า" นางสาวรรณา กล่าว

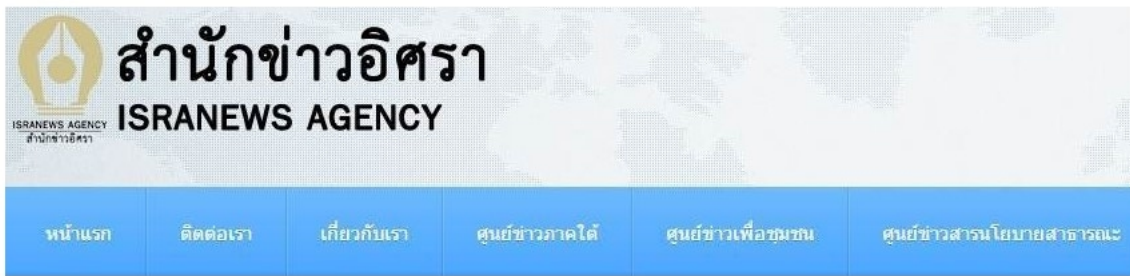

ผศ.จิตติศักดิ์ ธรรมภรณ์พิลาส ผู้ช่วยอธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนักวิชาการด้านสถาปัตยกรรมและการผังเมือง ผู้ดูแลและบริหารจัดการอุทยานจุฬาฯ 100 ปี กล่าวว่า เรื่องพื้นที่สีเขียวไม่ใช่เรื่องเล็ก เพราะมีอีกหลายมิติที่จะต้องพูดถึง อย่างเช่นเรื่องเงื่อนไขของกฎหมายในการปลูกต้นไม้บางประเภท ซึ่งยังมีส่วนที่ติดขัดอยู่ หรือข้อจำกัดของการเข้าใช้พื้นที่สีเขียว ซึ่งพบว่าสวนสาธารณะหลายแห่งใน กทม.ก็มีข้อจำกัดเยอะ บางส่วนเข้าได้ บางส่วนเข้าไม่ได้ ซึ่งกติกาเหล่านี้ถือว่าประหลาดสำหรับพื้นที่สีเขียว

รศ.นิรมล สุธรรมกิจ นักวิจัย สกว. กล่าวว่า ผลจากการดำเนินงานวิจัยที่ได้สอบถามคน กทม. 2,000 คน พบว่ากว่า 90% ล้วนเห็นความสำคัญของป่า แต่ส่วนใหญ่จะไม่ยอมเสียเงินเพื่อช่วยดูแลต้นไม้ เพราะมองว่าเป็นหน้าที่ที่รัฐจะต้องดูแล อย่างไรก็ตามคน กทม.กว่าครึ่งหนึ่งหรือมากกว่าเป็นกลุ่มคนทำงานที่ไม่ค่อยมีฐานะ และต้องเก็บเงินไว้ดูแลครอบครัว จึงอาจต้องมามองในส่วนของคนที่กำลังหรือมีความพร้อม ว่าทางภาครัฐจะสามารถดึงกลับเข้ามาให้ช่วยได้อย่างไร

ภาพประกอบ : พื้นที่สีเขียวใน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

กทม.เผยพื้นที่สีเขียวคนกรุงขยับเป็น 6.18ตรม./คน แต่ยังน้อยกว่ามาตรฐานWHO

เขียนวันที่ วันพฤหัสบดี ที่ 30 มีนาคม 2560 เวลา 19:01 น. เขียนโดย isranews

หมวดหมู่ ข่าว | Thaireform | ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม Tags กรุงเทพมหานคร | พื้นที่สีเขียว

กทม. เผยเตรียมเพิ่มสวนในผืนกรุงฯ 950 ไร่ คาดเสร็จสิ้นในปี 60 ขณะที่ปัจจุบันอัตราส่วนพื้นที่สีเขียวต่อคนอยู่ที่ 6.18 ตารางเมตร ยังต่ำกว่ามาตรฐาน WHO

เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2560 ที่ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ กรุงเทพมหานคร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) คณะนักเศรษฐศาสตร์และนักนวัตกรรมจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์(นิด้า) จัดเสวนา "ป่าในเมือง สู่ความยั่งยืนของสังคมไทย"

นางสุวรรณา จรุงเรือง ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร กล่าวว่า ในหลายประเทศที่เจริญแล้ว การเพิ่มป่าในเมืองช่วยแก้ไขปัญหาความอ้วนของประชาชน ช่วยเรื่องสุขภาพอนามัย ที่ผ่านมากองทุนฯ ลงทุนเรื่องการสร้างป่าอย่างมาก มีเงินลงทุนอยู่ที่ไร่ละล้าน แต่โจทย์ของเราคือไม่ใช่มุ่งแต่เพิ่ม ถ้าคนไม่มาใช้ เพราะฉะนั้นทำอย่างไรให้พื้นที่สีเขียวเหล่านั้นประชาชนสามารถเข้าถึงได้

นางสุวรรณา กล่าวต่อว่า ปัจจุบันกรุงเทพฯ มีพื้นที่สีเขียว อยู่ที่ 6.18 ตารางเมตรต่อคน ไม่ใช่ 3 ตารางเมตรอย่างที่ข่าวนำเสนอ ทั้งอยากขอย้ำว่า การสื่อสารต่อสังคมคือปัญหา ทิศทางของคนในสังคมเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียวไม่เปลี่ยน เพราะการสื่อสารไม่ดี ขณะที่สถานการณ์การเพิ่มพื้นที่สีเขียว แม้ว่าเรายังน้อยกว่าเทียบกับประเทศที่เจริญแล้ว ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย การเพิ่มพื้นที่ กทม.ต้องทำงานลำบาก หาที่ใหม่ๆ ยาก เพราะการลงทุนทางธุรกิจ ย่อมคุ้มกว่าการทำพื้นที่สีเขียว ทำให้พื้นที่ส่วนใหญ่มองไม่เห็น

นางสุวรรณา กล่าวด้วยว่า ใน10ปีข้างหน้า กรุงเทพฯ หวังว่าจะมีพื้นที่สีเขียว 9 ตารางเมตรต่อคน แต่จะมากเท่าประเทศที่วางผังดี เราอาจสู้ไม่ได้ เรื่องนวัตกรรมที่เราใช้ เรามีการรวบรวมข้อมูลผ่านข้อมูลสารสนเทศ แยกแยะประเภทของสวน จากจำนวนสวน 412 แห่ง เราเคยเทียบเคียงกับมาตรฐานของสิงคโปร์ (singapore index) พบว่าหากเราเอามาใช้เราจะเสียเปรียบ ในแง่พื้นที่เพราะเขาถือประเทศที่เป็นลักษณะรัฐ(state country) ส่วนเราคือ ลักษณะเมืองหนึ่งเมืองเท่านั้น แต่ต้องยอมรับว่า เขาพัฒนาไปเร็วมาก เป้าหมายของกรุงเทพฯ เราต้องเพิ่มพื้นที่มากขึ้นในทุกปี ตอนนี้ได้แค่ 4,050 ไร่ ซึ่งมีสวนของภาคเอกชนที่มีการจัดทำสวนบนอาคาร 128 แห่ง สำนักงานเขตหลายเขตมีการดำเนินการเรื่องนี้ ดัดแปลงพื้นที่รอบข้างทำเป็นพื้นที่สีเขียวสวนแนวตั้ง ฉะนั้นในอนาคตอันใกล้ ภายในปีที่เราจะดำเนินการเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้ได้อีก 950 ไร่ และคาดว่าจะมีพื้นที่สีเขียวต่อคนเป็น 6.38 ตารางเมตร

ทั้งนี้ องค์การอนามัยโลก (World Health Organization-WHO) ได้ระบุค่าเฉลี่ยอัตราพื้นที่สีเขียวต่อจำนวนประชากรในเมืองควรอยู่ที่ 9 ตารางเมตรต่อคน ขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านอย่างสิงคโปร์มีพื้นที่สีเขียว 66 ตารางเมตรต่อประชากร 1 คน หรือกรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย มีพื้นที่สีเขียว 44 ตารางเมตรต่อประชากร 1 คน

ข่าวสด

Khao Sod
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,100

Section: บันเทิง/การศึกษา/ราชภัฏ

วันที่: ศุกร์ 7 เมษายน 2560

ปีที่: 26

ฉบับที่: 9627

Col.Inch: 14.48

Ad Value: 15,928

หน้า: 19(ล่างขวา)

PRValue (x3): 47,784

Clip: Black/White

ภาพข่าว: ป่าในเมือง

ป่าในเมือง - ศ.นพ.สุทธีพันธุ์ จิตพิมลมาศ ผอ.สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เป็นประธานเปิดการเสวนา “ป่าในเมืองกับความยั่งยืนสู่ไทยแลนด์ 4.0” จัดโดย สกว. ร่วมกับคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ นิด้า และคณะกรรมการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“

ปี 2560 ไทยร้อน
พุ่ง 42-43 องศา
พื้นที่สีเขียวมาตรฐาน
สากล 16 ตร.ม./คน
คนไทยเฉลี่ย 6.1 ตร.ม.
คนกรุงเทพฯ มีแค่ 3 ตร.ม.

”

‘ป่าในเมือง’....

ต้นไม้ 1 ต้น = แอร์กี่เครื่อง?

ปีนี้ หลายคนอยากให้เส้นสงกรานต์ต่อเนื่องมากกว่า 3 วัน เพราะเป็นปีที่โลกร้อนระอุมากกว่าปกติ... “องค์การอุตุนิยมวิทยาโลก” เผยแพร่รายงานพยากรณ์ล่าสุดว่า ปีนี้โลกจะอุ่นขึ้นตั้งแต่เดือนมีนาคม และมีค่าอุณหภูมิสูงขึ้นผิดปกติประมาณ 1.09-1.12 องศา

เนื่องจากสภาพภูมิอากาศโลกได้รับผลกระทบจาก “ปรากฏการณ์เอลนีโญ” รุนแรงต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2559 ความร้อนที่เพิ่มขึ้นส่งผลกระทบต่อสุขภาพคนเกษตรจะมีประชากรไม่ต่ำกว่า 60 ล้านคนทั่วโลก

ได้รับผลกระทบ

สำหรับประเทศไทย “กรมอุตุนิยมวิทยา” ประกาศว่า 3 มีนาคม 2560 เป็นวันเริ่มต้นฤดูร้อน พร้อมพยากรณ์อากาศเพื่อการเกษตรระหว่างมีนาคม-พฤษภาคมว่า ปีนี้มีอุณหภูมิสูงขึ้นกว่าค่าปกติเล็กน้อย และเดือนเมษายนจะมีอุณหภูมิสูงสุด 42-43 องศา

คนในเมืองโดยเฉพาะคนกรุงเทพฯ บ่นอากาศร้อนผิดปกติมาตั้งแต่เดือนมีนาคม นักวิชาการพยายามช่วยหาทางออก โดย

ซูประเด็น “ป่าในเมือง” ต้องช่วยกันปลูกต้นไม้ และไม่ใช่แค่ต้นไม้เล็กๆ แต่เป็นต้นไม้ใหญ่ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ให้ข้อมูลว่า ต้นไม้ขนาดใหญ่หลายๆ 1 ต้น ช่วยดูดซับพลังงานความร้อนได้เท่ากับแอร์ขนาดเล็ก 2 เครื่อง ถ้าเป็นต้นไม้ใหญ่ทั่วไป 1 ต้น ทำความเย็นได้ขนาด 12,000 บีทียู/ชม. หรือเท่ากับแอร์ขนาด 1 ตัน

เป็นเรื่องน่าเสียดายและน่าอาย ที่ต้นไม้ใหญ่ในเมืองใหญ่ถูกโค่นทิ้งจากสาเหตุ

หลายอย่าง โดยเฉพาะการทำพื้นที่ก่อสร้างหรือกิจกรรมต่างๆ ทั้งของเอกชนและหน่วยงานรัฐ

ข้อมูลปี 2557 กระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบุว่า หากเปรียบเทียบประเทศเพื่อนบ้าน คนไทยมีพื้นที่สีเขียวต่อตารางเมตรน้อยที่สุด เช่น สิงคโปร์มี 66 ตร.ม./คน กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซียมี 44 ตร.ม./คน ส่วนคนกรุงเทพฯ มีแค่ 3 ตร.ม./คน และตัวเลขเฉลี่ยของคนไทยทั้งประเทศคือ 6.18 ตร.ม. หมายความว่า คนกรุงเทพฯ มีพื้นที่เขียวน้อยกว่าคนสิงคโปร์ 2,100 เปอร์เซ็นต์

องค์การอนามัยโลกถึงกับเตือนว่า หากไม่ช่วยให้ประเทศไทยเข้าสู่ปัญหาภาวะ "ประเทศร้อน" ก่อน "โลกร้อน" ควรเพิ่มพื้นที่สีเขียวอย่างเร่งด่วนให้เป็นอย่างน้อย 9 ตร.ม./คน

"เครือข่ายบิ๊กทรี" (BIG Trees) หรือกลุ่มอนุรักษ์ "ต้นไม้ใหญ่" ในเมืองเคยวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่เมืองใหญ่ของไทยขาดแคลนพื้นที่สีเขียวโดยเฉพาะต้นไม้ใหญ่ เนื่องจากประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐมองไม่เห็นคุณค่าของต้นไม้ใหญ่ ไม่มีจิตสำนึกเรื่องการประหยัดพลังงานโดยใช้ต้นไม้ให้ความเย็นแทนเครื่องปรับอากาศ อาจมีบางคนหรือบางหน่วยงานที่อยากรักษาด้านไม้ไว้ในพื้นที่ของตน แต่ไม่รู้วิธีการหรือขาดองค์ความรู้ดูแลต้นไม้ใหญ่ในเมืองอย่างถูกต้อง

ปัญหาที่พบบ่อยคือ หน่วยงานที่เบิกงบประมาณไปปลูกต้นไม้ แต่ไม่รู้ว่าการเลือกชนิดต้นไม้ให้ถูกต้องเป็นอย่างไร ไม่รู้วิธีการปลูกและตำแหน่งเหมาะสมที่ปลูก ส่วนเจ้าหน้าที่รัฐมีหน้าที่ดูแลตัดแต่งกิ่งไม้ ก็ไม่เคยเรียนรู้ว่าต้องตัดแต่งกิ่งไม้ รากไม้อย่างไรให้มีรูปทรงสวยงามหรือไม่ทำให้ต้นไม้เกิดอันตราย

ทำให้ต้นไม้ในเมืองใหญ่ โดยเฉพาะต้นไม้กรุงเทพฯ นอกจากเหลือน้อยแล้วยังมีสภาพคล้าย "ต้นไม้อัมพาต"

ล่าสุด วันที่ 30 มีนาคม ที่ผ่านมา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์(นิด้า) และคณะวารสารศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์ จัด

เสวนาหัวข้อ “ป่าในเมืองกับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0” โดย ดร.วิจารย์ สิมาฉายา ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่า นโยบายของกระทรวงคือการน้อมนำพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช “ปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก” มาปฏิบัติ เพราะถือว่าป่าช่วยรักษาพื้นที่ให้น้ำและรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ

“ตามมาตรฐาน 1 คน ควรมีพื้นที่สีเขียว 16 ตร.ม. แต่คนไทยมีเพียง 6.1 ตร.ม. กรุงเทพฯ มีสวนสาธารณะ 12 แห่ง พื้นที่ประมาณ 3,700 ไร่ ปัจจุบันไทยมีพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศ 102 ล้านไร่ อีก 20 ปีข้างหน้าต้องเพิ่มพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้นเป็น 128 ล้านไร่ คนไทยต้องร่วมมือกัน ป่าในเมืองก็เป็นส่วนหนึ่งของการเสริมพื้นที่สีเขียว กระทรวงมุ่งส่งเสริมให้มีการปลูกป่า โดยเฉพาะป่าเศรษฐกิจ เพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดีมากขึ้น มีความหลากหลายทางชีวภาพ เดิมส่วนที่ขาดให้เต็มโดยทวงพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุก”

ดร.วิจารย์ กล่าวต่อว่า เป้าหมายคือ 1 หมู่บ้านต้องมีต้นไม้ใหญ่ 1,000 ต้น กรุงเทพมหานครและเมืองอื่นๆ ควรปรับเปลี่ยนให้ระบบนิเวศมีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับต้นไม้ใหญ่ที่มีอายุมากเพื่ออนุรักษ์ไว้โดยอาศัยความร่วมมือของชุมชนในพื้นที่ และพยายามขับเคลื่อนให้ทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูป่าทรัพยากรต้นน้ำในพื้นที่ทางไกล เป็นเรื่องที่ต้องร่วมมือกัน

ขณะที่ “สุวรรณ จรุงรุ่งเรือง” ผอ.สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร กล่าวถึงอุปสรรคสำคัญคือ โครงการขนาดใหญ่ก่อสร้างเพิ่มขึ้น ทำให้พื้นที่สีเขียวลดลง การหาพื้นที่ที่มรดกแทนทำได้ยาก กทม.มีนโยบายปลูกป่าในใจคน เช่น ปลูกป่าชายเลน 3,000 ไร่ ในเวลา 10 ปี เช่น ปลูกต้นไม้ริมฝั่งเฉลิมพระเกียรติรัชกาลที่ 10 จำนวน 110 ต้น เพื่อเป็นต้นไม้ประจำพระองค์ รวมถึงภารกิจในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวของ กทม.จาก 35 แห่ง ประมาณ 3,500 ไร่

เปรียบเทียบพื้นที่สีเขียวต่อประชากร พ.ศ.2557

เมือง	พื้นที่สีเขียวต่อประชากร
สิงคโปร์	66 ตารางเมตร / คน
กัวลาลัมเปอร์	44 ตารางเมตร / คน
กรุงเทพฯ	3 ตารางเมตร / คน

ปีนี้จะเพิ่มให้ได้อีก 950 ไร่ เป้าหมายในอนาคตคือมีพื้นที่สีเขียว 9 ตร.ม./คน ภายใน 10 ปี

“ต้องส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการปลูกป่าในเมืองมากขึ้น และเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมพื้นที่สีเขียว เช่น กิจกรรมคนปลูกในสวน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคเอกชนให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวและความหมายของต้นไม้แต่ละชนิด การจัดค่ายเยาวชน การเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์และสื่อออนไลน์ต่างๆ ให้ประชาชนมีความรู้และสามารถดูแลปลูกต้นไม้ได้อย่างถูกต้อง”

ปัญหาคือ คนไทยเข้าใจคำว่า “ป่าในเมือง” มากน้อยเพียงไร ?

“ศ.นพ.สุทธิพันธ์ จิตพิมลมาศ” ผอ.สกว. วิเคราะห์ว่า ยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 มุ่งเน้นการสร้างสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคมและคุณภาพชีวิตของคนอย่างยั่งยืน แต่ตอนนี้ผลวิจัยพบว่า คนเมืองมีความต้องการพื้นที่ป่าในเมืองสูง แต่ยังไม่เข้าใจแนวคิดป่าในเมือง จึงต้องเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแนวคิดนี้ รวมถึงการมีองค์กรต้นแบบที่มีระบบการจัดการป่าในเมืองที่เป็นรูปธรรม

ปัญหาภาวะโลกร้อนและความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ทำให้โลกมนุษย์อุ่นร้อนขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะพื้นที่ในเมืองใหญ่ที่ไม่มีต้นไม้ใหญ่ช่วยบรรเทาอากาศที่ระอุอบอ้าว

ทั่วโลกมีการรณรงค์แนวคิดสร้าง “ป่าในเมือง” แต่ “ป่าในเมือง” ไม่ได้มีความหมายแบบเดียวกับ ป่าสงวน ป่าชายเลน ป่าพรุ ป่าต้นน้ำ ป่าดงดิบ ฯลฯ และป่าในเมืองไม่ใช่

แค่ สวนสาธารณะ หรือพื้นที่ปลูกไม้ดอกไม้ประดับเท่านั้น

แต่หมายถึง การสร้างความหลากหลายทางชีวภาพ มีระบบการจัดการต้นไม้และสิ่งแวดล้อมให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ใช้สอย ให้ “คน” กับ “ธรรมชาติ” ได้อยู่อาศัยอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนและยั่งยืน

ไม่ใช่แยกกันอยู่เหมือนแนวคิด “ป่าสงวน” หรือ “สวนต้องห้าม” !?

● ทีมข่าวรายงานพิเศษ ●

ไทย ปลูกป่าไม้ 1 ล้านไร่/ปี

สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ สำรวจข้อมูลปี 2557-2558 พบพื้นที่ป่าไม้เหลือเพียง 102 ล้านไร่ หรือร้อยละ 31.57 ของพื้นที่ประเทศ เปรียบเทียบกับปี 2551 มี 108 ล้านไร่

7 ปีที่ผ่านมา พื้นที่ป่าไม้ลดลงกว่า 6 ล้านไร่ หรือร้อยละ 2.37 สรุปลือปีละกว่า 1 ล้านไร่

เฉพาะภาคใต้ 14 จังหวัด มีพื้นที่ทั้งหมด 46 ล้านไร่ เป็นป่าไม้ 11 ล้านไร่ หรือเพียงร้อยละ 23 ส่วน "ปัตตานี" พื้นที่ป่าเหลือน้อยสุด มีเพียงร้อยละ 5 เท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. (2538). การทำงานแนววัฒนธรรมชุมชนโดยถือนุชย์เป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร : สภาคาทอโลกแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา.
- กาญจนา แก้วเทพและคณะ. (2555). คู่มือสื่อใหม่ศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โครงการเมธีวิจัยอาวุโส ฝายวิชาการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- กาญจนา แก้วเทพ และนิคม ชัยขุนพล.(2555).คู่มือสื่อใหม่นักศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- กาญจนา แก้วเทพและคณะ.(2555).สื่อเก่า-สื่อใหม่ : สัญญา อัตลักษณ์ อุดมการณ์. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ลักษณ์.
- กาญจนา แก้วเทพ.(2556). สื่อสารมวลชน ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา.กรุงเทพมหานคร:ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงมหาดไทย(กรุงเทพมหานคร) และกระทรวงคมนาคมมาตรการกำกับดูแลการก่อสร้างเส้นทางจราจรทางเท้าในบริเวณพื้นที่ที่มีต้นไม้, เข้าถึงเมื่อ 9 กรกฎาคม 2559, จาก www.isranews.org
- “กทม.-กฟน.-กฟภ.-กรมทางหลวง”(2559).ขานรับหยุดตัดแต่งต้นไม้แบบผิดวิธี เข้าถึงเมื่อ 12 กรกฎาคม 2559 จาก http://www.isranews.org/thaireform/thaieform-news/item/48394-street-furniture_48394.html
- กิตติพงษ์ จิรวัดวงศ์.(2555). ISO 1007 มาตรฐานการจัดการองค์ประกอบ (Configurations) ของระบบบริหารคุณภาพ. วารสาร For quality management. ปีที่ 18 (174), น.13-16.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). การจัดการเครือข่ายกลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บริษัทซัคเซสมิเดีย จำกัด.
- มนอทัย บุญพัก.(2550). เครือข่ายและกระบวนการสื่อสาร ของโครงการอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเลกองทัพเรือ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จิตรารักษ์ สุทธิวรเศรษฐ์. (2544). ยุทธวิธีการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุฑารัตน์ ชมพันธุ์.(2555). การวิเคราะห์หลัก “การมีส่วนร่วมของประชาชน” ในบริบทประเทศไทย,
วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม, 8(1),123-140.

ชุมชนริมคลองลาดพร้าวเขตห้วยขวางเป็นต้นแบบการพัฒนาคลองเชื่อมโยงการแก้ปัญหาที่อยู่อาศัย-
สิ่งแวดล้อม-เศรษฐกิจ-คมนาคม, จาก [http://www.codi.or.th/index.php/public-
relations/news/14362-2015-11-16-05](http://www.codi.or.th/index.php/public-relations/news/14362-2015-11-16-05)

ทิฆัมพร รอดขันเมือง.(2557). ขบวนการเคลื่อนไหวภาคพลเมืองด้านสิ่งแวดล้อม : บ้านกรูด.
กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า.

ธีรดา จงกลรัตน์ .(2554). การรณรงค์ภาวะโลกร้อนในกรุงเทพมหานคร : การวิเคราะห์กรอบความคิดและ
ประสิทธิภาพการรณรงค์.กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นฤมล นิราธร. (2543). การสร้างเครือข่ายการทำงาน : ข้อควรพิจารณาบางประการ. กรุงเทพมหานคร : คณะ
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นวรรตน์ วรรณะหทัย.(2554).การใช้สื่อเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของ
เทศบาลเมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นิรมล สุธรรมกิจ.(2558) โครงการความเต็มใจจ่าย เพื่อพื้นที่ป่าไม้ของชาวกรุงเทพฯ คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ถิระพันธุ์.(2546). สื่อสารกับสังคมเครือข่าย. กรุงเทพมหานคร : สถาบัน
ชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.

ปาริชาติ สถาปิตานนท์. (2551). การสื่อสารประเด็นสาธารณะและการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ และคณะ.(2556). เศรษฐกิจสีเขียวของชุมชนภายใต้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ:
กรณีศึกษาชุมชนในพื้นที่ภาคตะวันออก. วารสารเศรษฐศาสตร์การเมืองบูรพา, 3(2), น.85-102.

พวงพนา คุณวัฒน์.(2545). กระบวนการสื่อสารสาธารณะของกลุ่มชาวบ้านผู้คัดค้านเขื่อนปากมูล.กรุงเทพ
มหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พัชนี เชยจรรยา และคณะ. (2541). แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : เอลโล่การพิมพ์.

พิรงรอง รามสูต. (2550). โครงการสถานภาพของสิทธิการสื่อสารในประเทศไทย : การสื่อสารในมณฑล
สาธารณะ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)

พีระ จิรโสภณ. (2548). ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน ในประมวลสาระหุวิชาปรัชญานิติศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร(หน่วยที่10). นนทบุรี : สุโขทัยธรรมมาธิราช.

มูลนิธิโลกสีเขียว ดำเนินกิจกรรมอนุรักษ์ “ต้นไม้ใหญ่” ในเมืองภายใต้กลุ่ม “Big Trees” เข้าถึงเมื่อ 12

กรกฎาคม 2559, จาก <http://www.oknation.net/blog/thaitourismsociety/2016/05/09entry-2>

มูลนิธิสืบนาเคเสถียร.(2559).หน้าเว็บไซต์สืบนาเคเสถียร, จาก

http://www.seub.or.th/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=39&Itemid=51

วดี ภิญโญทรัพย์ และชาติรี ใต้ฟ้าพล.(ม.ค.-มิ.ย. 2557). กลยุทธ์การสื่อสารทางสังคมเพื่อคัดค้านการขนถ่ายถ่านหินที่บางปะกงและศรีราชา.วารสารการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา, ปีที่ 7 ฉบับที่ 1, น. 91-104.

วิกิพีเดีย.(2560).อะเคย์ จาก

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AD%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B8%A2%E0%B9%8C>

วินิจ เกตุขำ. (2522). กระบวนการกลุ่ม. กรุงเทพมหานคร : โอเคียนสโตร.

สมใจ โลหะพุนตระกูล. (2539). จส.100 : สำนักทางสังคมของคนชั้นกลางในเมือง. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิริพรรณ ศรีบุญลือ. (2549).กลยุทธ์การสื่อสารการณรงค์โครงการร่วมใจเพื่อลดอันตรายจากควันบุหรี่มือสอง. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสนีย์ แดงวัง. (2525). การประชาสัมพันธ์แนวความคิดและหลักวิธีการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต.

อรรณณ ปิณฑน์โอวาท. (2554). การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. กรุงเทพมหานคร : สำนักแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Brand Buffer.(กุมภาพันธ์,10,2560). / สถิตินำรู้ Digital Movement ทั่วโลก ปี, จาก

<https://www.brandbuffet.in.th/2017/02/digital-overview-global-stat-2017/>

Cutlip, Center,& Broom.(1999). Effective Public Relations. New Jersey : Prentice Hall.

Jernigan and Wright. (1996).Media Advocacy : Lessons from Community Experiences. Journal of Public Health Policy, 17(3),306-330.

Kawamoto. K.(1997). 10 Thing should know about New Media : The Seminar for Technology Educators. San Francisco : Freedom Forum Pacific Coast Center, blishers, INC.

Kevin Kawamoto. (1997). digital journalism Emerging Media and the Changing Horizons of Journalism
http://books.google.co.th/books?id=dG9vHwHyDFUC&pg=PA28&lpg=PA28&dq=Kevin+Kawamoto+%281997%29&source=bl&ots=Ik_NbBPtJl&sig=Rd1PMCJ1InXWOQzX6zMtWa9Rvg&hl=th&sa=X&ei=VXMxU_yYIs7GrAe

Schuler ,D. (1996). New community networks : wired for change. New York, NY : ACM Press.

Wallack et al .(1993).Media advocacy and public health : power for prevention. United States of America : Sage Publications,

Wallack and Dorfman. (1996). Media Advocacy and Public Health: Power for Prevention. Newbury Park, CA, Sage,

Zia and Todd.(2010). Evaluating the effects of ideology on public understanding of climatechange science, from <http://ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/21560547>